

KUHMOISTEN RAKENNUSINVENTOINTI 1989-1990

ANSIONIEMI

INV.NRO	KOHDE	KULT. ARVO
1.	Läntelän vanha asuinrakennus ja navetta	Paik.
2.	Pohjolan talon pihapiiri	Paik.
3.	Tikan talon pihapiiri	Paik.

HAHMAJÄRVI

4.	Hahmajärven koulu	Paik.
5.	Harjunpään talon pihapiiri	Paik.
6.	Järvenpään leirikeskus	Paik.
7.	Lahnajärven talon pihapiiri	Paik.
8.	Pirttiniemn talon pihapiiri	Paik.
9.	Rajamäki, Korpisen mökki	Paik.
10.	Rauhalan tilan pääarakennus	Paik.
11.	Rautavuoren talo	Paik.
12.	Toimelan talon riihi	Paik.
13.	Välisen torpan pihapiiri	Paik.

HARJUNSALMI

14.	Harjunsalmen koulu	Paik.
15.	Lahnalahden talon pihapiiri	Paik.
16.	Rauhalan talon pääarakennus	Paik.
17.	Vanhan Paaterin talon pihapiiri	Maak.
18.	Ylä-Karttilan talon pihapiiri	Paik.
19.	Ylä-Peltolan talon pihapiiri	Paik.

HARMOINEN

20.	Harmoisten koulu	Paik.
21.	Harmoisten nuorisoseurantalo	Maak.
22.	Harmoisten ent. työväentalo	Paik.
23.	Hietakankaan tilan pihapiiri	Paik.
24.	Hukin talon pihapiiri	Maak.
25.	Juholan talon pääarakennus	Paik.
26.	Kauppilan talon pihapiiri	Paik.
27.	Koivuniemen talon pihapiiri	Paik.
28.	Laaksomäen talon pihapiiri	Paik.
29.	Mattilan talon pihapiiri	Paik.
30.	Männistön talon pihapiiri	Paik.
31.	Nikulan talon pihapiiri	Paik.
32.	Pihlajiston talo	Paik.
33.	Siltalan talo	Paik.
34.	Simolan talon pihapiiri	Paik.
35.	Valvolan talon pihapiiri	Paik.
36.	Vilppulan talon pihapiiri	Paik.
37.	Visalan talon pääarakennus ja aitta	Paik.
38.	Vuorelan talon pihapiiri	Paik.

HAUKKASALO

39.	Haukkalan talon pihapiiri	Paik.
40.	Haukkasalon koulu	Paik.
41.	Vanhakylän talon pihapiiri	Paik.

KARKJÄRVI, KARKLAMPI

42.	Eerolan talon pihapiiri	Paik.
43.	Kartano-Hakin talon pihapiiri	Paik.
44.	Karkjärven koulu	Paik.
45.	Vekkailan talon pihapiiri	Paik.
46.	Örhänmylly ja myllytuvan pihapiiri	Paik.

KIRKONKYLÄ

47.	Aihelan kesähuvi	Maak.
48.	Haapamäen asuinrakennus ja sauna	Paik.
49.	Heinon kirjakauppa	Maak.
50.	Hinskan talon pihapiiri	Paik.
51.	Hovilan talon päärakennus ja aitta	Paik.
52.	Ilolan talon asuinrakennukset	Paik.
53.	Katajamäki-Nuuttilan pihapiiri (Nuuttila-Muurila-työväentalo ympäristökokonaisuus maak.arvokas)	Paik.
54.	Kauppilanmäen pihapiiri	Paik.
55.	Kirjarannan pappila	Paik.
56.	Kirkko ja tapuli	Valtak.
57.	Kirkonmäki ja sankarihauta-alue	Valtak.
58.	Kirkonkylän työväentalo Orimäki (Nuuttila-Muurila-työväentalo ympäristökokonaisuus maak.arvokas)	Maak.
59.	Koiviston asuintalo	Paik.
60.	Koivumäen talon päärakennus	Paik.
61.	Korppilan asuinrakennus	Paik.
62.	Koukanniemen talon pihapiiri	Maak.
63.	Kuhmoisten Osuuskaupan vanha myymälä	Paik.
64.	Kuhmoisten Osuusmeijeri	Paik.
65.	Kuhmola (seurantalo)	Maak.
66.	Kunnalliskoti/Vanhainkoti	Paik.
67.	Ent. kunnanlääkärin talo	Paik.
68.	Kunnantalo	Paik.
69.	Laitorannan talon päärakennus	Paik.
70.	Museo	Paik.
71.	Muurilan talon pihapiiri (Nuuttila-Muurila-työväentalo ympäristökokonaisuus maak. arvokas)	Paik.
72.	Mäkelän talon pihapiiri	Paik.
73.	Nuorisotalo	Paik.
74.	Papinsaaren hautausmaa	Paik.
75.	Papinsaaren uusi siunauskappeli	Maak/Valtak.
76.	Papinsaaren vanha siunauskappeli	Paik/Maak.
77.	Papinsaaren silta ja ranta	Maak.

78.	Ent. Puhelinyhdistyksen talo	Paik.
79.	Puolamäen talon pihapiiri	Maak.
80.	Puolamäen talon ent. torpat	Paik.
81.	Päiväkummun asuinrakennus	Paik.
82.	Rauhalan pihapiiri	Paik.
83.	Sahan lahti	Maak.
84.	Kuhmoisten sahan kasarmi	Paik./Maak.
85.	Sahanhoitajan asunto Ahtela	Paik.
86.	Peltomäki, Heleniuksen kahvila	Paik.
87.	Sahan asuin- ja konttorirakennus	Maak.
88.	Sahatyöläisen mökki, Heinosen talo	Paik.
89.	Sairaala ja terveystakeskus	Paik.
90.	Seurakuntatalo	Paik.
91.	Suvantola, ent. matkustajakoti	Paik.
92.	Valkaman huvila	Paik.
93.	Ylä-Puukilan talon pihapiiri	Paik.

KIRKONKYLÄ/PÄIJÄLÄ

94.	Alhon mäkitupa	Paik.
95.	Kopolan kurssikeskus	Paik.
96.	Kopolan vesimylly	Paik.
97.	Koskenkorvan asuinrakennus	Paik.
98.	Kuhmoisten koulukeskus	Paik.
99.	Päijälän raittikylä	Valtak.
100.	Kanervan pihapiiri	Paik.
101.	Kotilan pihapiiri	Paik.
102.	Muistolan kaupan pihapiiri	Maak.
103.	Nuutin talon pihapiiri	Maak./Paik.
104.	Pajupohjan pihapiiri (Korolan ent. pappila)	Paik.
105.	Ruusulinnan pihapiiri	Paik.
106.	Sillankorvan pihapiiri	Paik.
107.	Tuorilan ent. kahvilarakennus	Paik.
108.	Varolan asuinrakennus	Paik.
109.	Kuhmoinen-Alhojärvi-maantie (vanha nelostie)	Valtak.

KISSANKULMA

110.	Kissalan talon pihapiiri	Paik.
111.	Kissankulman torppa	Paik.
112.	Roinilan talon pihapiiri	Paik.
113.	Tanhuan kesäsiirtola	Maak.
114.	Unnasjärven talon pihapiiri	Paik.
115.	Unnaslahden talon talousrakennukset	Paik.
116.	Vierulan torpan pihapiiri	Paik.

KORKEELA

117.	Joutsimatkan talon pihapiiri	Paik.
118.	Kaakon talon pihapiiri	Paik.
119.	Lummeneen koulu	Paik.

KOTAKOSKI

120.	Kotakoski	Paik./Maak.
121.	Kivikosken mylly ja myllypirtti	Maak.
122.	Pekka Halosen kesäpaikka	Maak/Valtak.

123. Kuhmoisten Linnavuori Valtak.

KYLÄMÄ

124. Hietalan talon pihapiiri Paik.
 125. Huhtalan talon pihapiiri Maak.
 126. Uusi-Kylämän talon pihapiiri Paik.
 127. Kiusalan, ent. Kylmälahden pihapiiri Paik.
 128. Kylämän koulu Paik.
 129. Kylämän pienviljelijäyhdistyksen talo (ent.nuorisoseurantalo) Paik.
 130. Kärpäsmäen tilan pihapiiri Paik.
 131. Lehmälän talon pihapiiri Paik.
 132. Norolan talon pihapiiri Paik.
 133. Pakomäen eli Pakolan tilan pihapiiri Paik.
 134. Piippalan talon pihapiiri Paik.
 135. Vääräjärven talon pihapiiri Paik.
 136. Ylä-Nuorajärven talon pihapiiri Paik./Maak.

KÄRPÄNKYLÄ

137. Iso-Kärpän talon pihapiiri Paik.
 138. Kirvesmäen talon pihapiiri Paik.

NÄRVÄ

139. Ala-Närvän talon pihapiiri Paik.
 140. Haapalan eli Haapalahden talon pihapiiri Paik.
 141. Kortelahden talon pihapiiri Paik.
 142. Pulkkamäen talon pihapiiri Paik.
 143. Tullan talon pihapiiri Paik.
 144. Ylä-Närvän talon pihapiiri Paik.
 145. Yläpirtin talon pihapiiri Paik.

OUNINPOHJA

146. Luutsaaren kalapirtti Maak.
 147. Tervämäen pihapiiri Paik.

PATAVESI

148. Juntton talon pihapiiri Paik.
 149. Nihtilän talon pihapiiri Paik.
 150. Pataveden koulu (Täppisen koulu) Paik.
 151. Patavesi-Mattila, pihapiiri Paik.
 152. Savi-Hukki, pihapiiri Paik.
 153. Vuorensivun (Tikanmäen) pihapiiri Paik.

PIHLAJAKOSKI

154. Härö-Koskelan (Ylä-Koskelan) pihapiiri Maak.
 155. Koskelan kauppa Paik.
 156. Myllypirtin talon pihapiiri Paik.
 157. Perä-Lättilän talon pihapiiri Maak.
 158. Pihlajakosken koulu Paik.
 159. Pihlajalahden seurantalo Paik.
 160. Ranta-Lättilän talon pihapiiri Paik.
 161. Seppälän talon pihapiiri Paik.
 162. Vanha puhelinkeskus Paik.

163.	Virolahden talon pihapiiri	Maak.
164.	Vähä-Koskelan talon pihapiiri	Paik.
165.	Äskölän talon pihapiiri	Paik.

PIRTTIKULMA

166.	Kumpulan tilan pihapiiri	Paik.
167.	Pirttijärven tilan pihapiiri	Paik.
168.	Tannijärven talon pihapiiri	Paik.

POIKKIJÄRVI

169.	Ala-Vuorikon talon pihapiiri	Paik.
170.	Hyppölän talon pihapiiri	Paik.
171.	Jakaran talon pihapiiri	Paik.
172.	Jokelan tilan pihapiiri	Paik.
173.	Kuokkalan tilan pihapiiri	Maak.
174.	Lammintaustan (Teppolan) talon pihap.	Paik.
175.	Leponiemen huvila	Paik.
176.	Ent. Poikkijärven koulu	Paik.
177.	Sipilän talon pihapiiri	Paik.
178.	Talasniemen pihapiiri	Paik.
179.	Tipalan pihapiiri	Paik.
180.	Vanha-Pälsilän pihapiiri	Paik.
181.	Vuorikon talon pihapiiri	Paik.

PUUKKOINEN

182.	Puukkoisten kylä	Paik.
183.	Haljalan talon pihapiiri	Paik.
184.	Hujalan talon pihapiiri	Paik.
185.	Jokelan talon pihapiiri	Paik.
186.	Jyrkysen talon pihapiiri	Paik.
187.	Jyrkysen koulu	Paik.
188.	Kaakon talon pihapiiri	Paik.
189.	Kassalan talon pihapiiri	Maak.
190.	Maamiespirtti (seurantalo)	Paik.
191.	Mutasen talon pihapiiri	Paik.
192.	Puukkoisten koulu	Paik.
193.	Päivölän huvila	Paik.
194.	Terrinniemen alue	Paik.
195.	Vähä-Haljalan talon pihapiiri	Paik.
196.	Ylä-Savijärven talon pihapiiri	Paik.

PÄIJÄLÄ

197.	Kyläahon talon pihapiiri	Paik.
198.	Lahden talon pihapiiri	Paik.
199.	Myllymäen talon pihapiiri	Paik.
200.	Sarkajärven talon pihapiiri	Paik.

PÄIJÄLÄ-LEPPÄKOSKI

201.	Hurulan pientilan pihapiiri	Paik.
202.	Hutalan talon pihapiiri	Paik.
203.	Koivulahden talon pihapiiri	Paik.
204.	Kotirannan talon pihapiiri	Maak.
205.	Lepistön pientilan pihapiiri	Paik.
206.	Leppäkosken talon pihapiiri	Maak.
207.	Mäentaustan eli Torppalan tilan pihap.	Maak.

208.	Mäntymäki, ent. työväentalo	Paik.
209.	Ojasen talon pihapiiri	Paik.
210.	Päijälän koulu (ent. Leppäkosken koulu)	Paik.
211.	Päijälän pirtti (seurantalo)	Paik.
212.	Päijälän rukoushuone	Paik.
213.	Riihigalleria eli Riihelä	Paik.
214.	Toivolan huvila	Paik.
215.	Uusirannan eli Vuorenpään talo	Paik.
216.	Venttolan talon pihapiiri	Maak.
217.	Väinölän talo	Paik.

RUOLAHTI

218.	Heimalan talon pihapiiri	Paik.
219.	Heinjoen talon pihapiiri	Paik.
220.	Hellstenin mökki, Lehtimäki	Paik.
221.	Kopsalan talon pihapiiri	Paik.
222.	Kortelahden talon pihapiiri	Paik.
223.	Multamäen eli Multa-Korppilan pihap.	Paik.
224.	Rannan talon pihapiiri	Paik.
225.	Ruokosen talon pihapiiri	Paik.
226.	Ruolahden kauppa	Paik.
227.	Ruolahden koulu	Paik.
228.	Ruolahden nuorisoseurantalo Harjula	Paik.
229.	Rännilän paja	Paik.
230.	Uuden-Vinnilän talon pihapiiri	Paik.
231.	Vanhan-Vinnilän talon pihapiiri	Paik.

SAPPEE

232.	Kaunissaaren huvila	Paik.
233.	Kelvennen talon pihapiiri	Paik.
234.	Koivumäen talon pihapiiri	Paik.
235.	Koirakiven talon pihapiiri	Paik.
236.	Kukasniemen talon pihapiiri	Paik.
237.	Mikkola, Sappeen rukoushuone	Paik.
238.	Niemelän talon pihapiiri	Paik.
239.	Puntarin torpan pihapiiri	Paik.
240.	Riihilahden talon pihapiiri	Paik.
241.	Rimmin talon luhtiaitta	Paik.
242.	Sappeen koulu	Paik.
243.	Sappeen mylly	Paik.
244.	Ent. Sappeen työväentalo	Paik.
245.	Tuomiston talon päärakennus	Paik.
246.	Valkeelan eli Valkilan pihapiiri	Paik.

TEHI

247.	Aavarannan huvila	Maak.
248.	Mustalaissaaren huvila	Paik.
249.	Humalaisen talon pihapiiri	Paik.
250.	Katajisto, kirvesmiesveljekset Järvisen talo	Paik.
251.	Ohramaan talon pihapiiri	Paik.
252.	Tapanilan talon pihapiiri	Paik.
253.	Tehin talon pihapiiri	Paik.
254.	Tuomelan talon pihapiiri	Paik.

TEVAJÄRVI

- | | | |
|------|-------------------------------------|-------|
| 255. | Kolulan pientilan päärakennus | Paik. |
| 256. | Niemelä-Tervajärven talon pihapiiri | Paik. |

UOTILANSAARI

- | | | |
|------|-----------------------------------|-------|
| 257. | Lavioslahden pientilan pihapiiri | Paik. |
| 258. | Uotilan talon pihapiiri | Paik. |
| 259. | Varrasniemen eli Varraksen huvila | Paik. |

KERUUKERTOMUS KUHMOISTEN KUNNAN RAKENNUSINVENTOINNISTA

Työn peruste

Kuhmoisten kunnan rakennusinventointi on osa koko Keski-Suomen läänissä tehtävää rakennusperinteen tallennusta. Työn kustannukset jakaantuvat Keski-Suomen seutukaavaliiton, Keski-Suomen maakuntaliiton, Keski-Suomen museon (museoviraston) ja inventoitavan kunnan kesken. Kuhmoisten kunta on tukenut inventointia kunnan alueella 20 000 markalla. Inventoinnin Kuhmoisissa suorittivat FK Pekka Vähäkangas ja FK Sirkka-Liisa Ranta Keski-Suomen museon rakennustutkijoiden Päivi Anderssonin ja Heli-Maija Voutilaisen ohjauksessa. Yhdyshenkilönä Kuhmoisten kunnanvirastossa toimi yritysasiainmies Kaj Asplund.

Kenttätyö

Kenttätyöt Kuhmoisten kunnassa aloitti huhtikuussa 1989 Pekka Vähäkangas. Inventointi aloitettiin kirkonkylän alueella. Toukokuun puolella välissä inventointia jatkettiin Puukkoisten kylään, jossa parin viikon ajan Pekka Vähäkangas ja Sirkka-Liisa Ranta tekivät kenttätöitä yhdessä. Kesäkuun alusta lähtien inventointia jatkoi Sirkka-Liisa Ranta. Kesäkuussa olivat inventointivuorossa Ruolahden, Pataveden, Harjunsalmen ja Pihlajakosken kylät ympäristöineen. Heinäkuussa kenttätyöt jatkuivat Päijälän, Hahmajärven, Kylämän ja Ouninniemen kulmilla. Elo-syyskuussa inventointi jatkui Sappeen, Poikkijärven ja Harmoisten kylissä sekä jäljellä olevissa osissa kirkonkylässä ja Ansiolahdella ja Päijänteellä. Inventointi saatiin päätökseen syyskuun puolivälissä 1989. Käyntikohteita kertyi yhteensä 259. Aineiston runsauden takia puhtaaksikirjoitusta ei kesän aikana ehditty tehdä. Sen ovat suorittaneet Keski-Suomen museossa seuraavan talven ja kesän aikana tutkijat Marjo-Riitta Simpanen ja Eija-Liisa Lahnala.

Inventointiaineisto

Pääasiallisin inventointikriteeri on ollut rakennusten ikä (1920-luvulla ja ennen sitä rakennetut rakennukset). Inventoitujen joukkoon ei ole kelpuutettu sinänsä historiallisesti merkittäviä rakennuksia, joita on korjauksissa oleellisesti muutettu alkuperäisestä asustaan. Myös erittäin huonokuntoiset rakennukset, elleivät ne ole

rakennus- tai paikallishistorian kannalta hyvin merkittäviä, on jätetty inventoinnin ulkopuolelle. Kuhmoisten kunnan ja seurakunnan omistamat rakennukset ovat iästä riippumatta mukana inventoinnissa.

Kuhmoisten kunnan alueella on nykyään runsaasti vapaa-ajanasuntoja. Inventoinnilla on pyritty kartoittamaan myös alueen vanhimmat kesähuvilat. Näistä Hannikaisten Aavaranta Tehinniemessä on merkittävimpiä sekä ikänsä että henkilöhistoriansa ansiosta.

Kuhmoisten rakennuskulttuurista valtakunnallisesti merkittäväksi kulttuuriympäristöksi luokitellaan kirkon, tapulin ja viljamakaasiinin muodostama kirkonmäki, johon läheisesti liittyy vanhan hautausmaan ja parihuoneen muodostama entinen kirkkotarha sammalta kasvavine kiviaitoineen. Muita valtakunnallisesti merkittäviä kohteita ovat vanha Päijälän raitti kirkonkylän pohjoisosassa sekä maisemallisesti merkittävä vanha 4-tie Jämsän ja Kuhmoisten välillä.

Maakunnallisesti merkittäviksi kohteiksi nousevat Papinsaaren venetalaat, Heinon kirjakauppa, kirkonkylän vanha höyrysaha, kirkonkylän työväentalo, Aavaranta Tehinniemessä, Halosen Kivikoski, Luutsaaren kalapirtti ja Huhtalan tila Isojärven kansallispuiston alueella sekä useat maalaistalojen pihapiirien muodostamat eheät ja maisemallisesti merkittävät miljöökokonaisuudet. Kokonaisuudessaan Kuhmoisten kunnan inventoitu rakennuskanta on maakunnallisesti edustava ja paikallisesti arvokas.

Lähteet

Inventoinnin kirjalliset historiatiedot on saatu pääasiassa Seppo Suvannon kirjoittamasta Kuhmoisten historiasta sekä maatilakirjoista. Myös Kuhmoisten Sanomien vuosikertoja on tutkittu sekä yksittäisiä historiikkeja (esim. Satavuotinen Kuhmoisten koululaitos). Rakennusten omistajilta on kohteita kierrettäessä saatu arvokkaita tietoja, myös valokuvia on jonkin verran kopioitu Keski-Suomen museon arkistoon. Tärkeimpiä yhteyshenkilöitä ja informanteja ovat olleet Arvo Grönqvist ja Ilmari Vaskisalo kirkonkylässä, Heikki Littu ja Liisa Läntelä Ruolahti-Tehissä, Paavo Kotila ja Arvi Sarvala Kylämällä, Marjatta Palomäki ja Kyllikki Ylä-Närvä

Pihlajakoski-Närvässä, Jouni ja Esko Joutsimatka Sappee-
Riihilahdessa sekä Sakari Laaksonen Harmoisissa. Kiinteistöjen
rekisteritiedot ja puuttuvat omistussuhteet on koottu Kuhmois-
ten kunnanviraston teknisen toimiston asiakirjoista.
Rakennusten säilymisedellytykset on kartoitettu rakennuksen omis-
tajilta sekä Kuhmoisten kunnan rakennuskaavoista.

KUHMOISTEN
RAKENNUS-
INVENTOINTI
1989-1990

KIRKONKYLÄ
47 - 108

KUHMOINEN-
ALHOJÄRVI-
MAANTIE (109)

KUHMOISTEN RAKENNUSINVENTOINTI 1989-1990

KIRKONKYLÄ

INV.NRO	KOHDE	KULT.ARVO
47.	Aihelan kesähuvi	Maak.
48.	Haapamäen asuinrakennus ja sauna	Paik.
49.	Heinon kirjakauppa	Maak.
50.	Hinskan talon pihapiiri	Paik.
51.	Hovilan talon päärakennus ja aitta	Paik.
52.	Ilolan talon asuinrakennukset	Paik.
53.	Katajamäki-Nuuttilan pihapiiri (Nuuttila-Muurila-työväentalo ympäristökokonaisuus maak.arvokas)	Paik.
54.	Kauppilänmäen pihapiiri	Paik.
55.	Kirjarannan pappila	Paik.
56.	Kirkko ja tapuli	Valtak.
57.	Kirkonmäki ja sankarihauta-alue	Valtak.
58.	Kirkonkylän työväentalo Orimäki (Nuuttila-Muurila-työväentalo ympäristökokonaisuus maak.arvokas)	Maak.
59.	Koiviston asuintalo	Paik.
60.	Koivumäen talon päärakennus	Paik.
61.	Korppilan asuinrakennus	Paik.
62.	Koukanniemen talon pihapiiri	Maak.
63.	Kuhmoisten Osuuskaupan vanha myymälä	Paik.
64.	Kuhmoisten Osuusmeijeri	Paik.
65.	Kuhmola (seurantalo)	Maak.
66.	Kunnalliskoti/Vanhainkoti	Paik.
67.	Ent. kunnanlääkärin talo	Paik.
68.	Kunnantalo	Paik.
69.	Laitorannan talon päärakennus	Paik.
70.	Museo	Paik.
71.	Muurilan talon pihapiiri (Nuuttila-Muurila-työväentalo ympäristökokonaisuus maak. arvokas)	Paik.
72.	Mäkelän talon pihapiiri	Paik.
73.	Nuorisotalo	Paik.
74.	Papinsaaren hautausmaa	Paik.
75.	Papinsaaren uusi siunauskappeli	Maak/Valtak.
76.	Papinsaaren vanha siunauskappeli	Paik/Maak.
77.	Papinsaaren silta ja ranta	Maak.
78.	Ent. Puhelinyhdistyksen talo	Paik.
79.	Puolamäen talon pihapiiri	Maak.
80.	Puolamäen talon ent. torpat	Paik.
81.	Päiväkummun asuinrakennus	Paik.
82.	Rauhalan pihapiiri	Paik.
83.	Sahan lahti	Maak.

84.	Kuhmoisten sahan kasarmi	Paik./Maak.
85.	Sahanhoitajan asunto Ahtela	Paik.
86.	Peltomäki, Heleniuksen kahvila	Paik.
87.	Sahan asuin- ja konttorirakennus	Maak.
88.	Sahatyöläisen mökki, Heinosen talo	Paik.
89.	Sairaala ja terveystakeskus	Paik.
90.	Seurakuntatalo	Paik.
91.	Suvantola, ent. matkustajakoti	Paik.
92.	Valkaman huvila	Paik.
93.	Ylä-Puukilan talon pihapiiri	Paik.

KUHMOISTEN RAKENNUSINVENTOINTI 1989-1990

KIRKONKYLÄ

INV.NRO	KOHDE	KULT.ARVO
47.	Aihelan kesähuvi	Maak.
48.	Haapamäen asuinrakennus ja sauna	Paik.
49.	Heinon kirjakauppa	Maak.
50.	Hinskan talon pihapiiri	Paik.
51.	Hovilan talon päärakennus ja aitta	Paik.
52.	Ilolan talon asuinrakennukset	Paik.
53.	Katajamäki-Nuuttilan pihapiiri (Nuuttila-Muurila-työväentalo ympäristökokonaisuus maak.arvokas)	Paik.
54.	Kauppilanmäen pihapiiri	Paik.
55.	Kirjarannan pappila	Paik.
56.	Kirkko ja tapuli	Valtak.
57.	Kirkonmäki ja sankarihauta-alue	Valtak.
58.	Kirkonkylän työväentalo Orimäki (Nuuttila-Muurila-työväentalo ympäristökokonaisuus maak.arvokas)	Maak.
59.	Koiviston asuintalo	Paik.
60.	Koivumäen talon päärakennus	Paik.
61.	Korppilan asuinrakennus	Paik.
62.	Koukanniemen talon pihapiiri	Maak.
63.	Kuhmoisten Osuuskaupan vanha myymälä	Paik.
64.	Kuhmoisten Osuusmeijeri	Paik.
65.	Kuhmola (seuratalo)	Maak.
66.	Kunnalliskoti/Vanhainkoti	Paik.
67.	Ent. kunnanlääkärin talo	Paik.
68.	Kunnantalo	Paik.
69.	Laitorannan talon päärakennus	Paik.
70.	Museo	Paik.
71.	Muurilan talon pihapiiri (Nuuttila-Muurila-työväentalo ympäristökokonaisuus maak. arvokas)	Paik.
72.	Mäkelän talon pihapiiri	Paik.
73.	Nuorisotalo	Paik.
74.	Papinsaaren hautausmaa	Paik.
75.	Papinsaaren uusi siunauskappeli	Maak/Valtak.
76.	Papinsaaren vanha siunauskappeli	Paik/Maak.
77.	Papinsaaren silta ja ranta	Maak.
78.	Ent. Puhelinyhdistyksen talo	Paik.
79.	Puolamäen talon pihapiiri	Maak.
80.	Puolamäen talon ent. torpat	Paik.
81.	Päiväkummun asuinrakennus	Paik.
82.	Rauhalan pihapiiri	Paik.
83.	Sahan lahti	Maak.

84.	Kuhmoisten sahan kasarmi	Paik./Maak.
85.	Sahanhoitajan asunto Ahtela	Paik.
86.	Peltomäki, Heleniuksen kahvila	Paik.
87.	Sahan asuin- ja konttorirakennus	Maak.
88.	Sahatyöläisen mökki, Heinosen talo	Paik.
89.	Sairaala ja terveyskeskus	Paik.
90.	Seurakuntatalo	Paik.
91.	Suvantola, ent. matkustajakoti	Paik.
92.	Ylä-Puukilan talon pihapiiri	Paik.
260.	Valkaman huvila	Paik.

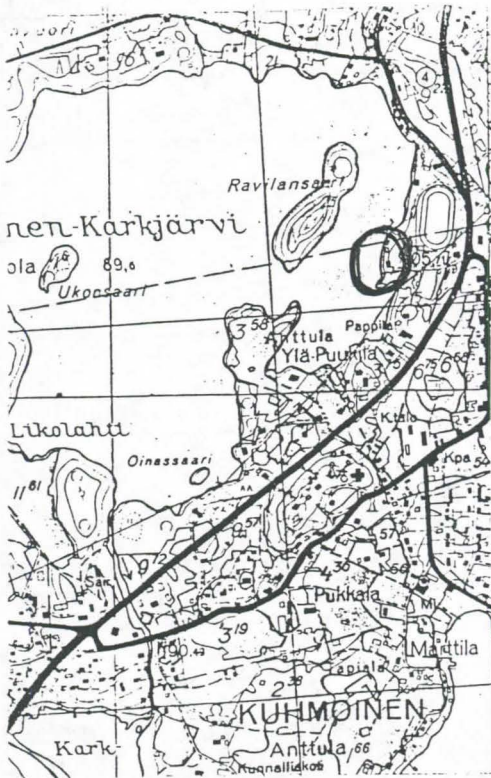
SUOMEN RAKENNUSKULTTUURIN YLEISLUETTELO		MUSEOVIRASTO
KOHDEINVENTOINTILOMAKE		47
1. Lääni	Keski-Suomi	3. Kohde
2. Kunta	Kuhmoinen	Aihela
4. Kylä/Rekisterinumero	5. Kaup.osa/Kortteli/Talo	6. Kohdetyyppi
Anttula 3:64		
7. Peruskartta/Koordin.	8. Osoite	9. Omistaja ja omistajan osoite
2143 09 x=6830 y=3402	Pappilantie	Jyrki Hukki Meritullinkatu 15E051 00170 HKI
10. RAKENNUKSEN KUVAUS		
Rakennus n:o		
Nyk. käyttö	Kesähuvila	
Alkup. käyttö	Kesähuvila	
Rak. aika	1920-1	
Suunnittelija		
Kerrosluku	2	
Perusta	Porakivi	
Runko	Hirsi	
Kattomuoto	Aumakatto	
Kate	Poltettu tiili	
Vuoraus	Peiterimoitettu pystylauditus	
Ulkovärit	Vaalean harmaa/valkoinen/punainen	
Kunto	Hyvä	
Eriyispiirteet	Rakennus edustaa myöhäisjugendia ja siinä on myös kansallisromanttisia piirteitä. Ikkunat ovat pieniruutuisia (8x8). Aumakatto on koverasti ulospäin kaartuva. Pääsisäänkäynnin kohdalla on neljän pylvään kannattama avokuisti.	
11. RAKENNUSHISTORIA		
Rakennus sijaitsee Ala-Karkjärven rannalla loivasti nousevan harjun rinteessä hyvin kauniilla paikalla. Huvilan on rakennuttanut professori Hukki, nykyisin se on hänen poikansa omistama ja käytössä kesäisin.		
Pihalla on päärakennuksen lisäksi kaksi ulkorakennusta, joissa on mm. rantasauna. Lisäksi harjun sisään on rakennettu maakellari. Rakennuksen eteläpuolella on laaja tasainen piha ja pohjoispuolella piharakennusten muodostama ryhmä. Järven rannalla talon länsipuolella on piharakennuksille johtava koivukuja.		
12. LÄHIYMPÄRISTÖ		
Rakennus sijaitsee kirkonkylän keskustassa lähellä nykyistä pappilaa. Urheilukenttä on sen pohjoispuolella, samoin yleinen uimaranta. Alue on hyvin luonnonkaunista.		
13. SÄILYMEDELLELYTYKSET (uhkatekijät, kaavallinen tms. tilanne, päätökset)		
Rakennus ei kuulu kaava-alueeseen. Rakennus on hyvinpidetty, vaikka se on vain ajoittain käytössä.		
14. LUETTELOINTIPERUSTE		
Rakennus edustaa 20-luvun jugendia ja se on säilyttänyt hyvin alkuperäisen asunsa. Puistomainen pihapiiri on hyvin hoidettu.		
		15. Rakennus-historiallinen <input checked="" type="checkbox"/>
		16. Historiallinen <input type="checkbox"/>
		17. Maisemallinen <input checked="" type="checkbox"/>

KOHTIEN NUMERO

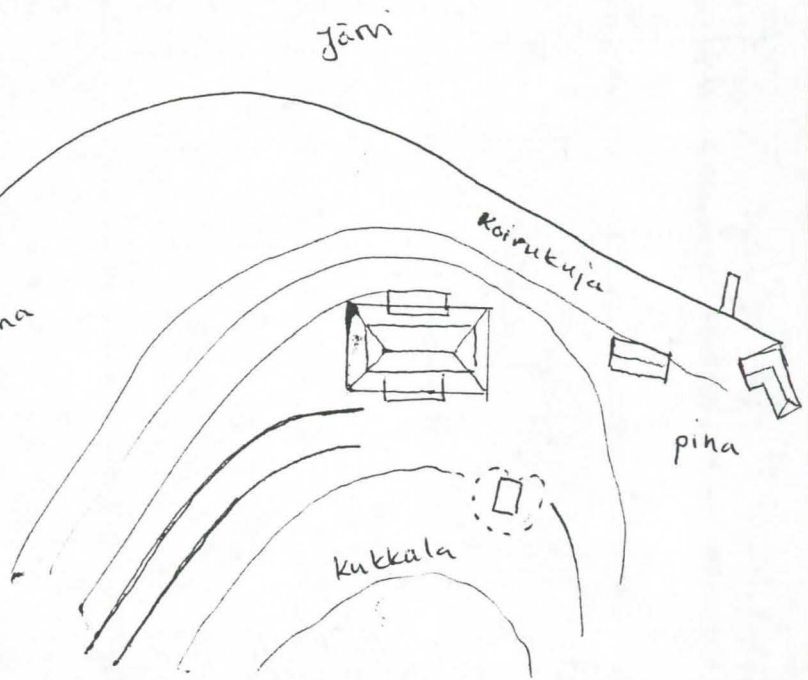
KOHDE

KUNTA

18. OTE PERUSKARTASTA
TAI ASEMAPIIRROS



19. POHJAPIirros TAI TIETOJA
SISÄTILOISTA



20. VALOKUVAT



21. LÄHTEET (kirjallisuus, piirustukset, asiakirjat)

22. LIITTEET

24. LOMAKKEEN TÄYTTÄJÄ, päiväys

Pekka Vahäkangas

Kuhmoinen 26.5.89

23. SUULLISIA TIETOJA ANTANEET

Sisko Luoma , 5.5.1989 Kuhmoinen.

SUOMEN RAKENNUSKULTTUURIN YLEISLUETTELO		MUSEOVIRASTO
KOHDEINVENTOINTILOMAKE		
1. Lääni	Keski-Suomi	3. Kohde
2. Kunta	Kuhmoinen	Haapamäki
4. Kylä/Rekisterinumero	5. Kaup.osa/Kortteli/Talo	6. Kohdetyyppi
Tapiala 5:13		
7. Peruskartta/Koordi.	8. Osoite	9. Omistaja ja omistajan osoite
2143 09 x=6829 y=3403	Toritie 24 17800 Kuhmoinen	Aino Silvast Toritie 24, 17800 Kuhmoinen
10. RAKENNUKSEN KUVAUS		
Rakennus n:o	I	II
Nyk. käyttö	Asuinrakennus	Sauna
Alkup. käyttö	Asuinrakennus	Sauna
Rak. aika	1880-luku	1900-luku
Suunnittelija		
Kerrosluvu	1+ (2)	
Perusta	Kivi/betoni	Betonisokkeli
Runko	Hirsi	Lauta
Kattomuoto	Satula	Satula
Kate	Pelti	Pelti
Vuoraus	Pystylauta, peiterimat	Pystylauta, peiterimat
Ulkovärit	Sininen	Vihreä
Kunto	Hyvä	Hyvä
Erityispiirteet		
11. RAKENNUSHISTORIA		
<p>Haapamäki oli alunperin ns. kupaslaakarin torppa. Se on ilmeisesti sijainnut Paaterin mailla. Ahlström Osakeyhtiö hankki mökin metsäteknikoilleen asuintaloksi. Metsäteknikko Kotila osti talon itselleen. Sen jälkeen talon ovat omistaneet tai siellä asuneet Rauha Niemi ja hänen jälkeensä Lempi Valo . Vuonna 1961 talon ostivat Pentti ja Aino Silvast. Nykyinen olohuone-osa on rakennettu talon jatkoksi joskus 1900-luvun alkupuolella. Silvastit rakensivat talon sisälle saunan ja pesuhuoneen vuonna 1976/77. Vuonna 1986 taloon rakennettiin sisä-wc.</p>		
12. LÄHIYMPÄRISTÖ		
Rakennus sijaitsee melko jyrkästi nousevan harjun rinteessä Toritien varrella lähellä kirkon mäkeä. Lähiympäristössä on vielä vanhaa rakennuskantaa jäljellä jonkin verran.		
13. SÄILYMISEDELLYTYKSET (uhkatekijät, kaavallinen tms. tilanne, päätökset)		
Taloa on kunnostettu viimevuosina ja se vastaa mukavuuksiltaan nykyajan vaatimuksia. Muutostöistä huolimatta talon vnha ulkoasu on säilynyt pääpiirteittäin. Talon säilymisedellytykset ovat hyvät näillä näkymin. Vuonna 1972 vahvistetussa kaavassa talo on merkitty kuuluvaksi kytkettyjen tai erillisten pientalojen korttelialueeseen.		
14. LUETTELOINTIPERUSTE		
Talo sijaitsee luonnonkauniilla paikalla kirkonkylän pääväylän varrella. Maisemallisesti arvokas kohde.		
		15. Rakennus-historiallinen <input type="checkbox"/>
		16. Historiallinen <input type="checkbox"/>
		17. Maisemallinen <input checked="" type="checkbox"/>

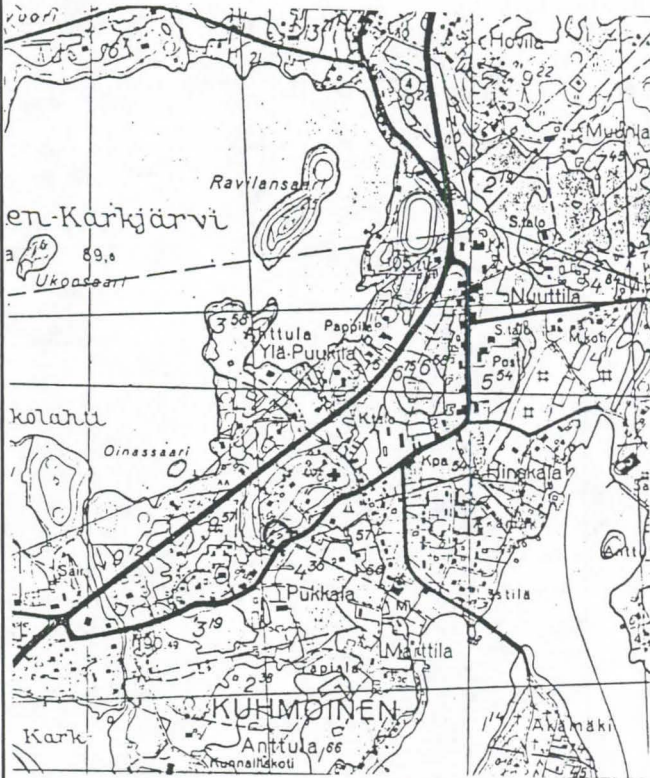
KOHTTEEN NUMERO

KOHDE

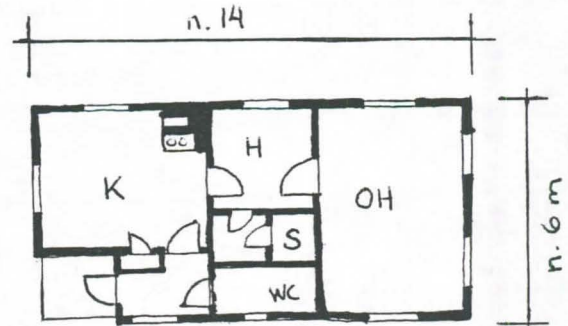
KUNTA

48

18. OTE PERUSKARTASTA
TAI ASEMAPIIRROS



19. POHJAPIIRROS TAI TIETOJA
SISÄTILOISTA



20. VALOKUVAT



1. Rakennus pohjoisesta.
2. Rakennus etelästä.
3. Piharakennus (sauna).

21. LÄHTEET (kirjallisuus, piirustukset, asiakirjat)

22. LIITTEET

24. LOMAKKEEN TÄYTTÄJÄ, päiväys

Becca Vähäkangas

Kuhmoinen 8.5.1989

23. SUULLISIA TIETOJA ANTANEET

Aino Silvast, 20.4.1989 Kuhmoinen.
Arvo Grönqvist, 12.4.1989 Kuhmoinen.

SUOMEN RAKENNUSKULTTUURIN YLEISLUETTELO

MUSEOVIRASTO

49

KOHDEINVENTOINTILOMAKE

1. Lääni	Keski-Suomi	3. Kohde	Heinon kirjakauppa
2. Kunta	Kuhmoinen		
4. Kylä/Rekisterinumero	Lästilä 6:37	5. Kaup.osa/Kortteli/Talo	6. Kohdetyyppi
7. Peruskartta/Koordin.	2143 09 x= 6829 y= 3403	8. Osoite	9. Omistaja ja omistajan osoite
		Toritie 61 17800 Kuhmoinen	Reeta Heino Toritie 61, 17800 Kuhmoinen

10. RAKENNUKSEN KUVAUS

Rakennus n:o	I	II	III
Nyk. käyttö	Liike- ja asuinrakennus	Sauna	Navetta
Alkup. käyttö	Asuinrakennus	Aitta	Ei käytössä
Rak. aika	1895 (1920-1)	1934	1930-1 loppu
Suunnittelija	Aleksanteri Heino (laajennukset)	A. Heino	A. Heino
Kerrosluke	2	1	2
Perusta	Porakivi/betoni	Betoni	Betoni
Runko	Hirsi/lauta	Hirsi	Hirsi/lauta
Kattomuoto	satulakatto	Satulakatto	Satulakatto
Kate	Saumapelti	Saumapelti	Saumapelti
Vuoraus	Vaakapontti	Vaakapontti	Vaakapontti
Ulkovärit	Keltainen/valkoinen	Keltainen/valkoinen	Keltainen/valkoinen
Kunto	Hyvä	Kohtalainen	Kohtalainen
Erityispiirteet	T-ruurtuiset ikkunat, pienet yläruudut jaettu neljäksi. Seinäpinnat jaoteltu siten, että kerroksen alaosa on pystylaudoitettu. (Sama toisessa kerroksessa). Näin aikaan saatu, hieman rauhaton vaikutelma on rauhoitettu maalamalla seinäpinnat yhtenäisellä värillä.		

11. RAKENNUSHISTORIA

Rakennus oli alunperin pieni hirsinen tupa, joka oli rakennettu vuonna 1895 Jussilan talon maista erotetulle tontille (Lästilä nro 6). Tuvan osti puuseppä Aleksanteri Heino vuonna 1906. Hänen vaimonsa alkoi pitää rakennuksessa kirjakauppaa vuonna 1908. Aleksanteri Heino laajensi rakennusta 1920-luvulla. Laajennukset ovat osin hirsi- ja osin lautarunkoisia. Piharakennukset, sauna/aitta ja navetta, on rakennettu 1930-luvulla. Nykyisessä rakennuksessa vanhinta osaa edustaa kirjakaupan konttoripuoli ja asuinosan olohuone. Kirjakaupan puoli rakennuksesta on kaksikerroksinen. Alakerrassa on myymälä ja konttori, yläkerrassa varasto (entinen asuinhuone) ja keittiö. Asuinpuolella (n. 70 m²) on olohuoneen lisäksi kaksi makuuhuonetta, keittiö, ruokasali, kylpyhuone ja suuri sisäkuisti. Alakerrassa, jossa aikaisemmin oli puuseppän versta, on saunaosasto. Keskuslämmitys taloon on laitettu 1956. Rakennuksessa toimii edelleen kirjakauppa, jota vuodesta 1947 lähtien pitivät Aleksanteri Heinin tyttäret. Vuonna 1985 kirjakauppa annettiin vuokralle.

12. LÄHIYMPÄRISTÖ

Rakennus sijaitsee Kuhmoisten keskustassa vilkkaalla liikealueella Toritien varrella. Ympäristö on kokenut suuria muutoksia viimevuosikymmenien aikana. Vanha Osuuskaupan kiinteistö aivan naapurissa on vielä säilynyt.

13. SÄILYMEDELLYTYKSET (uhkatekijät, kaavallinen tms. tilanne, päätökset)

Rakennus on hyvässä kunnossa ja eläkkeellä olevalla omistajalla on haluja säilyttää rakennus entisellään. Vuonna 1972 vahvistetussa rakennuskaavassa tontti on merkitty kuuluvaksi yhdistettyjen liike- ja asuinkerrostalojen korttelialueeseen. Rakennuksen paikalle on merkitty kolmikerroksinen kerrostalo. Levennettävä Toritie on piirretty kulkemaan osittain kirjakaupan yli.

14. LUETTELOINTIPERUSTE

Rakennuksella on paikallishistoriallinen merkitys yhtenä paikkakunnan vanhimpana edelleen käytössä olevana kaupparakennuksena. Rakennus antaa lisäksi oman viehättävän lisänsä kylätielle.

15. Rakennus-historiallinen
16. Historiallinen
17. Maisemallinen

KOHTEEN NUMERO

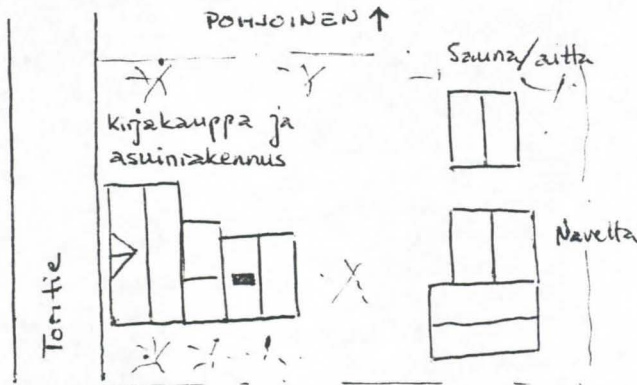
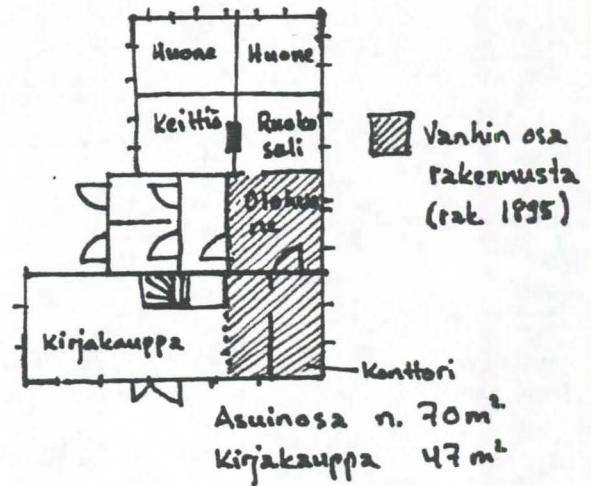
KOHDE

KUNTA

18. OTE PERUSKARTASTA
TAI ASEMAPIIIRROS

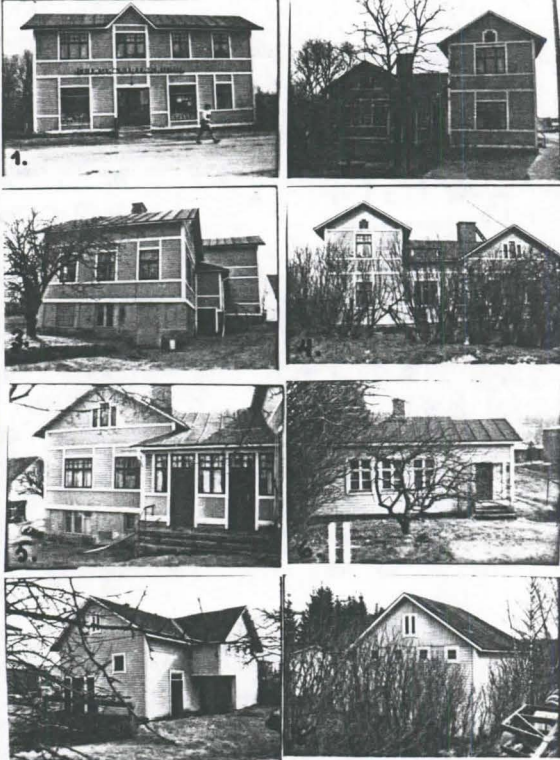


19. POHJAPIIRROS TAI TIETOJA
SISÄTILOISTA



Malli rakennuksen
T-muotoisten ikkunoiden
muodosta

20. VALOKUVAT



1. Heimon kirjakauppa. Rakennus Tortien suunnasta.
2. Rakennus pohjoisesta.
3. Rakennus idästä.
4. Rakennus etelästä.
5. Asuinosan sisäänkäynti.
6. Sauna.
7. Navetan pohjois- ja länsiseinusta.
8. Navetan etelä- ja itäseinusta.

21. LÄHTEET (kirjallisuus, piirustukset, asiakirjat)

22. LIITTEET

24. LOMAKKEEN TÄYTTÄJÄ, päiväys

Reeta Vähäkangas
Kuhmoinen 24.4.1989

23. SUULLISIA TIETOJA ANTANEET

Reeta Heino, 13.4.1989 Kuhmoisissa.

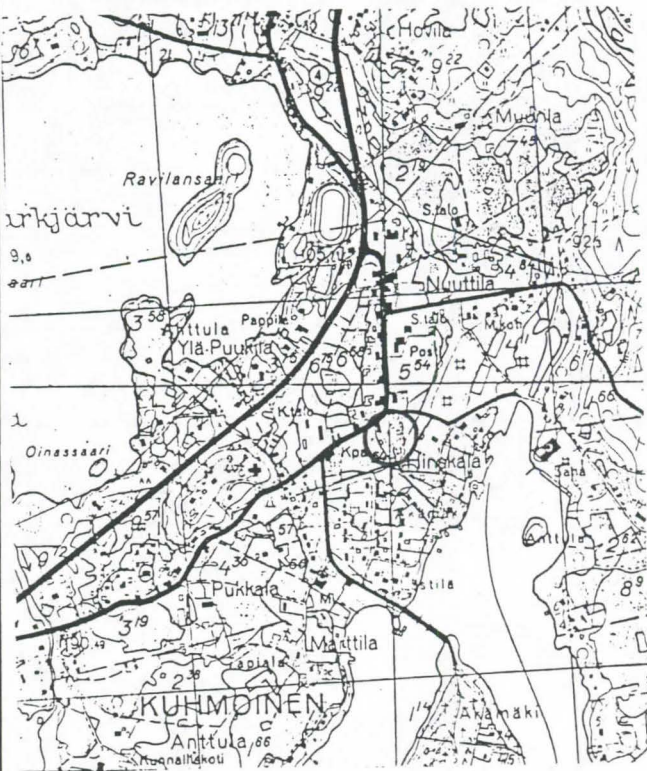
SUOMEN RAKENNUSKULTTUURIN YLEISLUETTELO			MUSEOVIRASTO
KOHDEINVENTOINTILOMAKE			50
1. Lääni	Keski-Suomi	3. Kohde	
2. Kunta	Kuhmoinen	Hinskala	
4. Kylä/Rekisterinumero	5. Kaup.osa/Kortteli/Talo	6. Kohdetyyppi	
Lästilä 5:93			
7. Peruskartta/Koordin.	8. Osoite	9. Omistaja ja omistajan osoite	
2143 09 x=6829 y=3403	Toritie 47 17800 Kuhmoinen	Peltonen Toritie 47, 17800 Kuhmoinen	
10. RAKENNUKSEN KUVAUS			
Rakennus n:o	I	II	
Nyk. käyttö	Asuinrakennus	Asuinrakennus	
Alkup. käyttö	Asuinrakennus	Maitohuone	
Rak. aika	1900-1 vaihde	1900-1 alkup. (1930-1)	
Suunnittelija			
Kerrosluku	1+(2)	1	
Perusta	Kivi	Porakivi	
Runko	Hirsi	Hirsi	
Kattomuoto	Satulakatto	Satulakatto	
Kate	Tiili	Tiili	
Vuoraus	Vaakapontti	Vaakapontti	
Ulkovärit	Keltainen/valkoinen	Keltainen/valkoinen	
Kunto	Hyvä	Hyvä	
Erityispiirteet			
11. RAKENNUSHISTORIA			
<p>Kuhmoisten historian kirjoittaneen Seppo Suvannon mukaan Hinskala on halottu 1400-luvun lopulla Motikkalasta. Hinskalan nimi juontuisi 1400-luvun ensipuoliskolla Lästilässä eläneen saksan eli kauppiaan nimestä (Hannu/Hans/Hinska); kauppiaan sukunimestä olisi johtunut Motikkalan nimi. Hinskala on ollut nykyisen omistajan suvun hallussa vuodesta 1732 lähtien. Tilan omistajana oli ennen nykyistä omistajaa hänen äitinsä Tyyne Julia Peltonen o.s. Hinskala. Häntä ennen taloa isännöi vuodesta 1874 lähtien Kustaa Adolf Hinskala. Kantatilasta on erotettu kolme muuta tilaa. Hirsinen, vuorattu ja keltaiseksi maalattu päärakennus on vuosisadan vaihteesta. Se korjattiin täysin vuonna 1963, jolloinka mm. vanhat ikkunat muutettiin ajan tyylin mukaisesti. Pihapiirissä on vanha maitohuone, josta 1930-luvulla kunnostettiin tilanhoitajan asunto. Rakennuksessa on kaksi huonetta ja keittiö ja se on edelleen asuttavassa kunnossa. Punatiilinen karjarakennus vuodelta 1938 käsittää erilaisia kotieläin-suojia, nykyisin rakennus ei ole käytössä. Pihapiirissä on lisäksi aittarakennus ja 1900-luvun alussa rakennettu huvimaja. Hieman pihapiirin ulkopuolella on puimala ja punatiilinen vilja-aitta eli makasiini. Karjarakennuksen takana on pieni sauna.</p>			
12. LÄHIYMPÄRISTÖ			
Tila sijaitsee aivan Kuhmoisten kirkonkylän keskustassa Toritien ja Sahatien risteyksessä. Naapurissa Toritien varrella on uusia liiketaloja.			
13. SÄILYMISEDELLYTYKSET (uhkatekijät, kaavallinen tms. tilanne, päätökset)			
Vuonna 1972 vahvistetussa asemakaavassa rakennus kuuluu yhdistettyjen liike- ja asuin-kerrostalojen korttelialueeseen. Tontille rakennuksen päälle on piirretty kolmikerroksinen kerrostalo.			
14. LUETTELOINTIPERUSTE			
Päärakennuksen alkuperäinen asu on kadonnut vuonna 1963 tehdyn remontin yhteydessä. Talon pihapiiri on kuitenkin hoidettu hyvin ja se muodostaa sopusuhtaisen kokonaisuuden. Ns. Hinskalan mutka muodostaa kirkonkylässä hyvän maamerkin.			
			15. Rakennus-historiallinen <input type="checkbox"/>
			16. Historiallinen <input type="checkbox"/>
			17. Maisemallinen <input checked="" type="checkbox"/>

KOHTEEN NUMERO

KOHDE

KUNTA

18. OTE PERUSKARTASTA
TAI ASEMAPIIRROS



19. POHJAPIIRROS TAI TIETOJA
SISÄTILOISTA

Rakennuksen sisätilat uusittiin perusteellisesti vuoden 1963 remontissa. Tuolloin rakennukseen asennettiin keskuslämmitys ja rakennettiin wc. Huoneita talossa on yhteensä kahdeksan: tupa eli pirtti, flyygelihuone, kanslia, pieni kamari, sali, keittiö ja kaksi makuuhuonetta.

20. VALOKUVAT



1. Hinkalan päärakennus etelästä päin.
2. Tilanhoitajan asunto päärakennuksen suunnasta.
3. Tilanhoitajan asunto aitan suunnasta.
4. Huvimaja päärakennuksen suunnasta.
5. Kivetta päärakennuksen suunnasta.
6. Riviaitta päärakennuksen suunnasta.
7. Varasterakennus.
8. Puimala huvimajalta päin.
9. Viljamakasiini huvimajan suunnasta.

21. LÄHTEET (kirjallisuus, piirustukset, asiakirjat)

Seppo Suvanto: Kuhmoisten historia. Lahti 1965.
Suuri maatilakirja V. Hämeen lääni. Kuopio 1964.

22. LIITTEET

24. LOMAKKEEN TÄYTTÄJÄ, päiväs

Pekka Vähäkangas
Kuhmoinen 4.5.1989

23. SUULLISIA TIETOJA ANTANEET

Saren Kirsti, 20.4.1989, Kuhmoinen.
Arvo Grönqvist, 12.4.1989, Kuhmoinen.

SUOMEN RAKENNUSKULTTUURIN YLEISLUETTELO

MUSEOVIRASTO

51

KOHDEINVENTOINTILOMAKE

1. Lääni	Keski-Suomi	3. Kohde	
2. Kunta	Kuhmoinen	Hovila	
4. Kylä/Rekisterinumero	5. Kaup.osa/Kortteli/Talo	6. Kohdetyyppi	
Päijälä 4:47			
7. Peruskartta/Koordin.	8. Osoite	9. Omistaja ja omistajan osoite	
214300 x = 6829 y = 562	KP 2 17800 Kuhmoinen	Hannele Hovila KP 2 17800 Kuhmoinen	

10. RAKENNUKSEN KUVAUS

Rakennus n:o	I	II
Nyk. käyttö	Asuinrakennus	Aitta
Alkup. käyttö	Asuinrakennus	Aitta
Rak. aika	1800-1 alk	1800-1 puoliväli
Suunnittelija		
Kerrosluvu	1	2
Perusta	Kivi+betoni	Nurkkakivet
Runko	Hirsi (ositt. lauta)	Hirsi
Kattomuoto	Satula	Satula
Kate	Betonitiili	Aaltopelti
Vuoraus	Vaakapontti, päätykolm. leveämpi	
Ulkovärit	Valkoinen/ruskea	
Kunto	Kohtalainen	Huono
Erityispiirteet		

11. RAKENNUSHISTORIA

Hovilan nimi juontuu 1600-luvulta, jolloin Kuhmoinen kuului liivinmaalaisen aatelisen Fabain von Adrikaksen läänityksiin. Hän omisti Päijälässä kaksi säteritilaa. Toinen säteritila oli muodostettu Hukin, Täppisen ja Hakin taloista. Se mainitaan asiakirjoissa "Päijälä gård"-nimisenä v.1651. Hukin puolikkaan Hovilan nimessä on säilynyt muisto näiltä ajoilta, sillä perimätiedon mukaan talo on sijainnut Päijälän hovin paikalla. Liivinmaalainen isäntäväki lienee vierailut Kuhmoisissa vuosina 1646-53 ja jälleen v.1663 sekä v.1670. Fabianin poika Magnus Johan von Adrikas lienee myös asunut Kuhmoisissa 1650-luvulla. Pysyvinä veronkantajina eli vouteina ovat Hovilassa pitäneet majaa Hannu Perttelinpoika (1654-63) sekä Anders Skalijn (1663-68). Nykyinen päärakennus ei enää sijaitse entisellä Päijälän hovin paikalla, sillä se lienee siirretty Kuhmoisten toisen palon jälkeen (v.1783) nykyiselle paikalleen mäen rinteen nelostien itäpuolelle. Itse rakennus lienee rakennettu pääosin jo 1800-luvun alkupuolella. Sitä on kuitenkin laajennettu useita kertoja 1800-luvulla ja 1900-luvun puolella. Viimeisimpiä muutostöitä ovat olleet ikkunoiden muuttaminen ja pohjoispäädyän rakentaminen. Myös veranta on rakennettu 1900-luvun puolella. Tilan kokonaispinta-ala oli v. 1964 208 ha. Nykyisin tilaa ei enää asuta: vanhoista maatalousrakennuksista on enää jäljellä aitta. Päärakennuksessa toimii nykyisin Laatu Tikki Ky-niminen yritys. Pinta-ala rakennuksessa on n. 200 m². Pohjoisosassa on kaksi huonetta ja keittiö, eteläosassa kolme huonetta ja pirtti.

12. LÄHIYMPÄRISTÖ

Rakennus sijaitsee jyrkästi nousevan mäen rinteessä lähellä nelostietä, pohjoiseen kirkonkylästä. Aivan lähiympäristössä ei ole muita rakennuksia. Nuutin vanha riihi sijaitsee mäen alapuolella tien vieressä.

13. SÄILYSEDELLYTYKSET (uhkatekijät, kaavallinen tms. tilanne, päätökset)

Rakennus ei kuulu kaavoitettuun alueeseen. Se on melko huonossa kunnossa ja kaipaisi pikaisesti kunnostusta. Rakennuksen omistajalla ei tunnu olevan suurta kiinnostusta rakennuksen säilyttämiseen.

14. LUETTELOINTIPERUSTE

Rakennuksen nimessä on säilynyt historiallinen jäännös 1600-luvun läänitysten ajoilta. Itse nykyinen rakennus ei ole 1800-lukua varhaisempi. Sitä on muutettu useaan otteeseen, eikä alkuperäinen asu ole säilynyt kovinkaan hyvin.

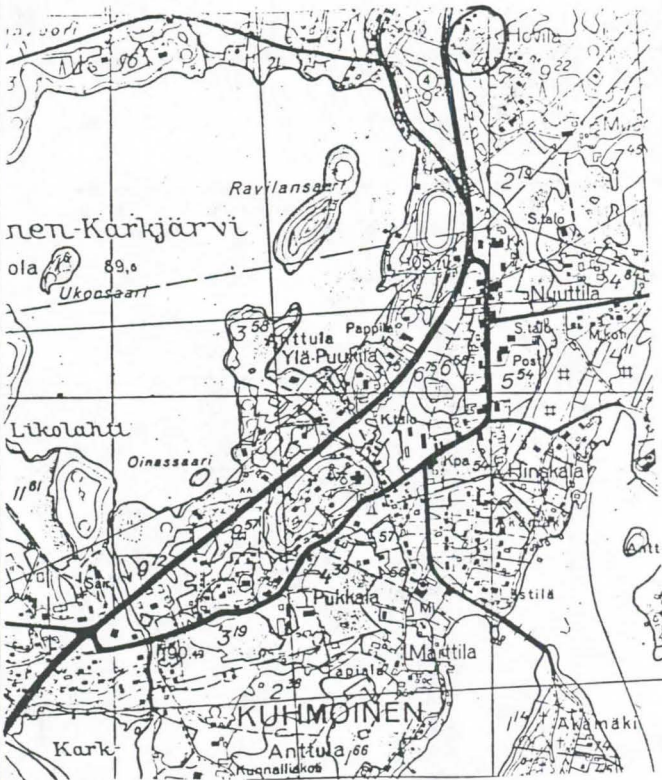
15. Rakennus-historiallinen
16. Historiallinen
17. Maisemallinen

KOHTEN NUMERO

KOHDE

KUNTA

18. OTE PERUSKARTASTA
TAI ASFMAPIIRROS



19. POHJAPIIRROS TAI TIETOJA
SISÄTILOISTA

Pohjoisosassa kaksi huonetta
ja keittiö, eteläosassa kol-
me huonetta ja pirtti.

20. VALOKUVAT



21. LÄHTEET (kirjallisuus, piirustukset, asiakirjat)

Seppo Suvanto: Kuhmoisten historia. Lahti 1965.
Ilmari Vaskisalo: Liike-elämä kukoisti päijälän-
raitilla. Kuhmoisten Sanomat 2.11.1988.

22. LIITTEET

24. LOMAKKEEN TÄYTTÄJÄ, päiväys

Pekka Vähäkangas
Kuhmoinen 25.5.-89

23. SUULLISIA TIETOJA ANTANEET

Heikki Littu, 15.5.1989 Kuhmoinen.
Hannele Hovila 4.5.1989 Kuhmoinen.

KOHDEINVENTOINTILOMAKE

1. Lääni	Keski-Suomi	3. Kohde
2. Kunta	Kuhmoinen	Ilolan talo
4. Kylä/Rekisterinumero	5. Kaup.osa/Kortteli/Talo	6. Kohdetyyppi
Tapiala 4:16		
7. Peruskartta/Koordin.	8. Osoite	9. Omistaja ja omistajan osoite
2143 09 x=6829 y=3402	Toritie 20 17800 Kuhmoinen	Timo Piironen Toritie 20, 17800 Kuhmoinen

10. RAKENNUKSEN KUVAUS

Rakennus n:o

I

II

Nyk. käyttö	Tyhjillään	Asuinrakennus
Alkup. käyttö	Asuinrakennus	Asuinrakennus, kauppa
Rak. aika	1921	1900-1 alkup.
Suunnittelija		
Kerrosluvu	1	1
Perusta	Betoni	Betoni
Runko	Hirsi	Hirsi
Kattomuoto	Satula	Satula
Kate	Huopa	Pelti
Vuoraus	Pystylaudoitus, peiter. Vaakapontti	
Ulkovärit	Vihreä	Vihreä
Kunto	Kohtalainen	Hyvä
Erityispiirteet		

11. RAKENNUSHISTORIA

Rakennus on valmistunut 1920-luvun alussa Paajan tilasta 1900-luvun alussa erotetulle tontille. Rakennuksen vieressä sijaitsee Kuhmoisten kirkon vanhimpiin asuintaloihin kuuluva Rauhala, joka on rakennettu 1800-luvun alkupuolella. Toisella puolella rakennusta sijaitsee omakotitaloksi kunnostettu vanha kaupparakennus 1900-luvun alkupuolelta. Rakennuksessa sijaitsi 1920-luvulla kauppias Väinö Wirmanin sekatavarakauppa, sen jälkeen Niilo Heikkinen piti talossa kauppa yli 40 vuotta. Vielä 1970-luvulla talossa toimi A.Ijäksen kauppa. Rakennus tuhoutui pahoin tulipalossa, jonka jälkeen sen toinen kerros purettiin. Rakennus kunnostettiin omakotitaloksi. Viereinen, vielä tyhjillään oleva pieni hirsirunkoinen rakennus on tarkoitettu kunnostaa asuttavaan kuntoon. Tällöin talon vanha ulkoasu pyritään säilyttämään, mutta sisäänkäynti jouduttaneen siirtämään tien puolelta pihan puolelle. Tien viereen rakennettava kevyenliikenteen väylä tulee kulkemaan aivan talon etupuolelta. Rakennukset muodostavat suojaisan sisäpihan yhdessä piharakennusten kanssa. Omistaja haluaa säilyttää vanhat rakennukset, koska rakennuskaavan mukaan uutta taloa ei voitaisi rakentaa niin lähelle tietä kuin nykyiset rakennukset, jolloinka suojaisia pihapiiri häviäisi.

12. LÄHIYMPÄRISTÖ

Talot muodostavat yhdessä naapuritalon Rauhalan kanssa ns. Heikkisen mutkan. Kokonaisuus on muuttunut huomattavasti kaupan palon jälkeen, jolloinka se muutettiin yksikerroksiseksi.

13. SÄILYMISEDELLYTYKSET (uhkatekijät, kaavallinen tms. tilanne, päätökset)

Rakennuksen omistaja haluaa säilyttää rakennuksen ja kunnostaa sen pikkuhiljaa asuin-kuntoon. Tällöin talo vuorattan uudelleen ja sisäänkäynti muutetaan pihan puolelle. Vuonna 1972 vahvistetussa kaavassa tontti on merkitty kuuluvaksi kytkettyjen tai erillisten pientalojen korttelialueeseen. Rakennus II jäisi levennettävän Toritien al-

14. LUETTELOINTIPERUSTE

Rakennus kuuluu kolmen talon ryhmään, joka on muodostanut aikoi-
naan yhden keskeisen kauppapaikan Kuhmoisten kirkonkylässä.

15. osittain.

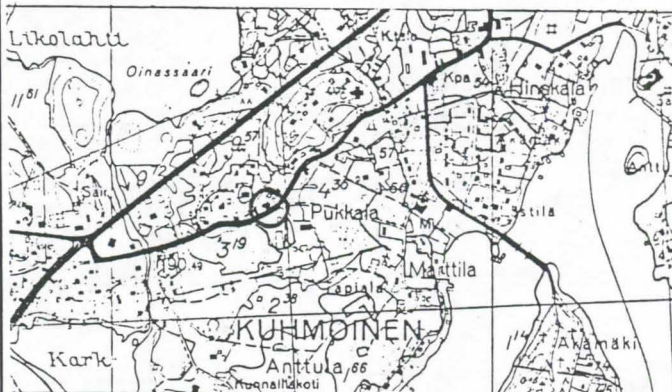
15. Rakennus-
historiallinen 16. Historiallinen 17. Maisemallinen

KOHTEEN NUMERO

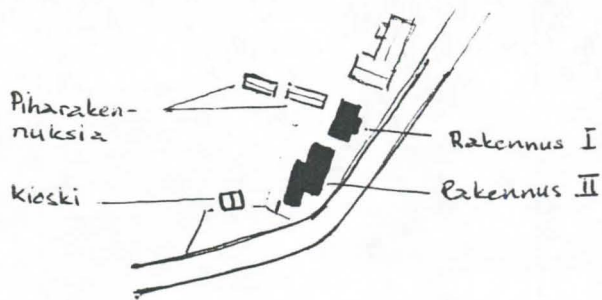
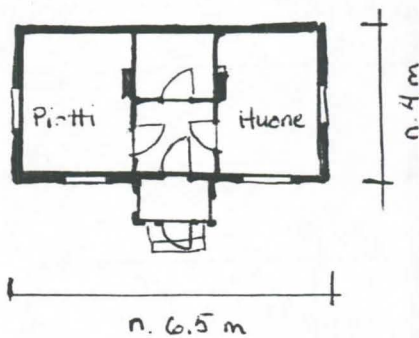
KOHDE

KUNTA

**18. OTE PERUSKARTASTA
TAI ASEMAPIIROS**



**19. POHJAPIirros TAI TIETOJA
SISÄTILOISTA**



20. VALOKUVAT



1. Rakennus idästä Toritien suunnasta.
2. Rakennus etelästä Toritien suunnasta.
3. I-rakennuksen kuiti ja II-rakennuksen Toritien puoleinen sivu.
4. I-rakennuksen päty lännestä pihan puolelta.
5. I-rakennuksen ikkuna.
6. Piharakennukset kioskin suunnalta etelästä.
7. Kioski pihan puolelta.
8. Kioski

21. LÄHTEET (kirjallisuus, piirustukset, asiakirjat)

Vuonna 1966 laadittu ja vuonna 1972 vahvistettu asemakaava.

22. LIITTEET

24. LOMAKKEEN TÄYTTÄJÄ, päiväys

*Pekka Vähäkangas
Kuhmoinen 4.5.1989*

23. SUULLISIA TIETOJA ANTANEET

Timo Piironen, 19.4.1989 Kuhmoinen

SUOMEN RAKENNUSKULTTUURIN YLEISLUETTELO

MUSEOVIRASTO

53

KOHDEINVENTOINTILOMAKE

1. Lääni	Keski-Suomi	3. Kohde	
2. Kunta	Kuhmoinen	Katajamäki-Nuuttila	
4. Kylä/Rekisterinumero	5. Kaup.osa/Kortteli/Talo	6. Kohdetyyppi	
Lästilä 4:84			
7. Peruskartta/Koordin.	8. Osoite	9. Omistaja ja omistajan osoite	
2143 09 x=6830 y=3403	Syrjämäentie 17800 Kuhmoinen	Heikki Nuuttila	

10. RAKENNUKSEN KUVAUS

Rakennus n:o	I	II	III
Nyk. käyttö	Asuinrakennus	Aitta	Riviaitta
Alkup. käyttö	Asuinrakennus	Aitta	Riviaitta
Rak. aika	1860-luku	1800-1	1700/1800-1
Suunnittelija			
Kerroslukku	1+(2)	1	1
Perusta	Betoni	Nurkkakivet, hirsi	Nurkkakivet, hirsi
Runko	Hirsi	Hirsi, kuusikulm. sulkan.	Hirsi, kuusik. sulkan.
Kattomuoto	Satula	Satulakatto	Satulakatto
Kate	Tiili	Huopa	Päre
Vuoraus	Pysty-laudoitus, peiterimat		
Ulkovärit	Keltainen/valkoinen		
Kunto	Hyvä	Hyvä	Hyvä
Erityispiirteet			

11. RAKENNUSHISTORIA

Tila on ollut suvun omistuksessa 1700-luvulta lähtien. Nykyinen päärakennus on 1860-luvulta. Rakennus on vuorattu 1940-luvulla ja katettu tiilellä 1950-luvulla. Rakennuksen on rakennuttanut nykyisen omistajan isoisänisä Juho Nuuttila. Alakerrassa on noin 190 m² ja yläkerrassa noin 40 m² asuintilaa. Vuonna 1988 valmistui uusi sisäänkäynti rakennuksen itäpäätyyn. Muutoin rakennus on säilyttänyt hyvin alkuperäisen ulkoasunsa. Vanhat aitat ovat 1700/1800-luvulta. Ne ovat säilyneet hyvässä kunnossa ja alkuperäisessä asussaan. Ainoastaan pienempään aittaan on laitettu huopakate. Talon etupihalla on 1950-luvulla katettu kaivo. Navetta on rakennettu vuonna 1939. Välittömän pihapiirin ulkopuolella sijaitsee 1800-luvulla rakennetut ladot ja riihirakennus. Rehusiilot nykyinen isäntä rakennutti vuonna 1986. Päärskenus on ollut ennen sisätilojen uudelleen järjestelyjä tyypillinen paritupa. Rakennuksen uuden sisäänkäynnin on suunnitellut arkkitehti yo Kalle Nurminen.

12. LÄHIYMPÄRISTÖ

Tilan lähiympäristössä ei ole tapahtunut kovinkaan suuria muutoksia, sillä tilan pellot ympäröivät rakennuksia. Tilan omat rakennustyöt ovat jonkin verran muuttaaneet ympäristöä, mutta pihan muoto on säilynyt entisenlaisena.

13. SÄILYSEDELLYTYKSET (uhkatekijät, kaavallinen tms. tilanne, päätökset)

Tila kuuluu kaava-alueen ulkopuolelle. Rakennuksen omistaja tuntee rakennusten arvon ja tulee säilyttämään ne alkuperäisessä asussaan mahdollisimman hyvin.

14. LUETTELOINTIPERUSTE

Rakennus on ennen 1920-luku rakennettu talonpoikaistalo, joka on säilyttänyt alkuperäisen ulkoasunsa verrattain hyvin.

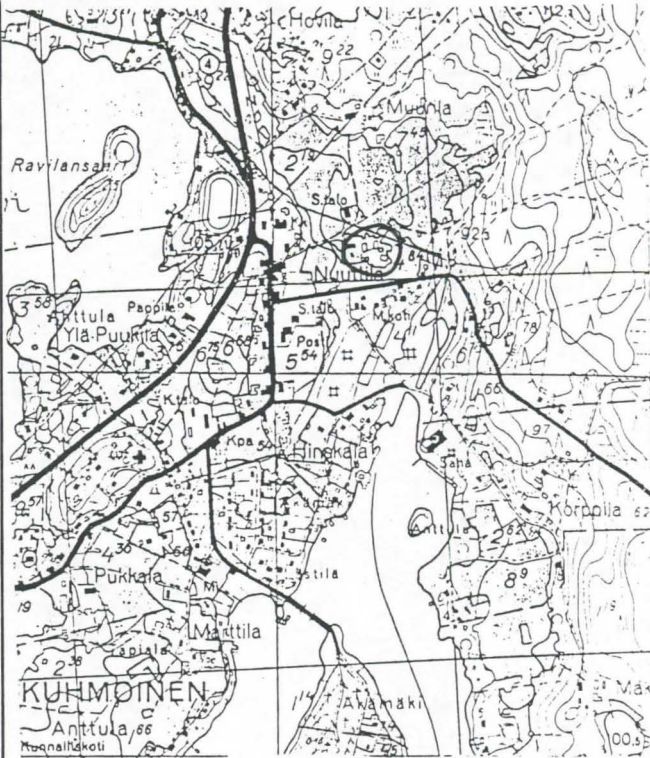
15. Rakennus-historiallinen
16. Historiallinen
17. Maisemallinen

KOHTEEN NUMERO

KOHDE

KUNTA

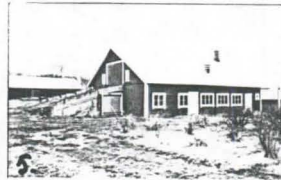
18. OTE PERUSKARTASTA
TAI ASEMAPIIRROS



19. POHJAPIIRROS TAI TIETOJA
SISÄTILOISTA

Alakerrassa (n.190 m²) on pirtti, halli, keittiö ja kolme kamaria. Yläkerrassa (n.40 m²) on kaksi huonetta.

20. VALOKUVAT



1. Päärakennus ^{kaakosta} ~~luoteesta~~, uusi sisäankkuri itäpäädlyssä.
 2. Päärakennus lounaasta.
 3. Päärakennus pohjoisesta.
 4. Katettu pihakaivo.
 5. Navetta luoteesta.
 6. Vaja päärakennuksen suunnalta.
- (Lisää valokuvia liitteessä 1)

21. LÄHTEET (kirjallisuus, piirustukset, asiakirjat)

22. LIITTEET
Liite 1

24. LOMAKKEEN TÄYTTÄJÄ, päiväys

Pekka Vähäkangas
Kuhmoinen 4.5.1989

23. SUULLISIA TIETOJA ANTANEET

SUOMEN RAKENNUSKULTTUURIN YLEISLUETTELO		MUSEOVIRASTO		
KOHDEINVENTOINTILOMAKE		53		
1. Lääni	Keski-Suomi	3. Kohde		
2. Kunta	Kuhmoinen	Katajamäki-Nuuttila		
4. Kylä/Rekisterinumero	5. Kaup.osa/Kortteli/Talo	6. Kohdetyyppi		
Lästilä 4:84				
7. Peruskartta/Koordin.	8. Osoite	9. Omistaja ja omistajan osoite		
2143 09 x=6830 y=3403	Syrjänmäentie,17800 Kuhmoinen	Heikki Nuuttila		
10. RAKENNUKSEN KUVAUS				
Rakennus n:o	IV	V	VI	VII
Nyk. käyttö	Riihi	Navetta	Lato	Lato
Alkup. käyttö	Riihi	Navetta	Lato	Lato
Rak. aika	1800-1	1939	1800-1	1900-1
Suunnittelija				
Kerrosluku	1	2	1	1
Perusta	Nurkkakivet	Betonisokkeli	Nurkkakivet	Nurkkakivet
Runko	Hirsi	Hirsi	Hirsi	Lauta
Kattomuoto	Satula	Satula	Satula	Satula
Kate	Pelti	Pelti	Pelti	Pelti
Vuoraus		Pystyl, peiter.		Pystylauta
Ulkovärit		Punainen/valkoinen		
Kunto	Kohtalainen	Hyvä	Kohtalainen	Kohtalainen
Erityispiirteet				
11. RAKENNUSHISTORIA				
12. LÄHIYMPÄRISTÖ				
13. SÄILYMEDELLYTYKSET (uhkatekijät, kaavallinen tms. tilanne, päätökset)				
14. LUETTELOINTIPERUSTE			15. Rakennus-historiallinen <input type="checkbox"/>	
			16. Historiallinen <input type="checkbox"/>	
			17. Maisemallinen <input type="checkbox"/>	

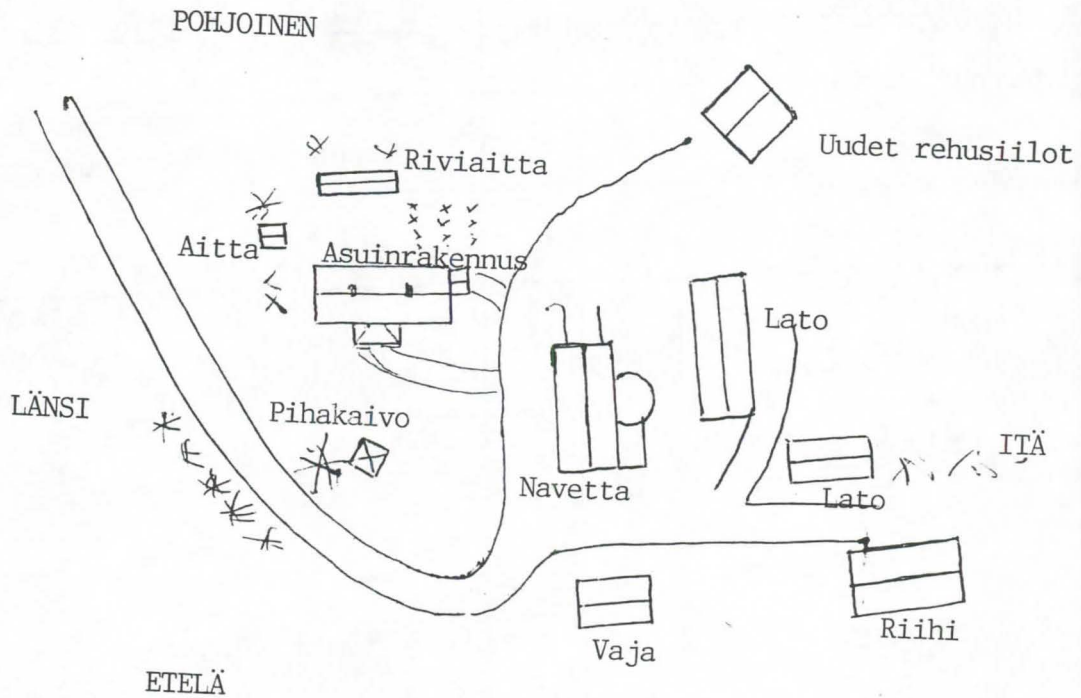
KOHTEEN NUMERO

KOHDE

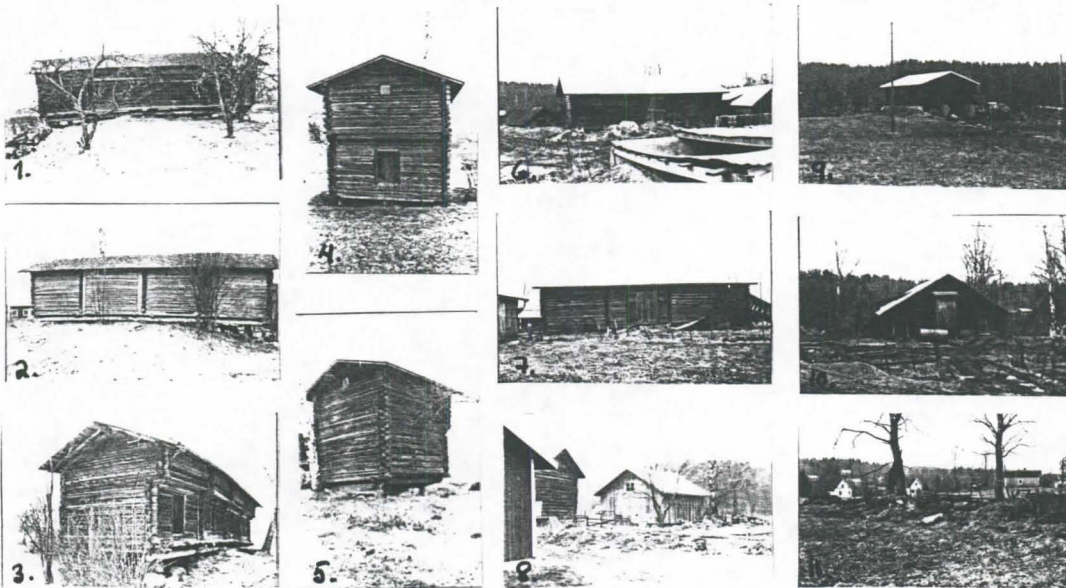
KUNTA

18. OTE PERUSKARTASTA
TAI ASEMAPIIRROS

19. POHJAPIIRROS TAI TIETOJA
SISÄTILOISTA



20. VALOKUVAT



1. Riviaitta etelästä päärakennuksen suunnalta kuvattuna.
2. Riviaitta pohjoisesta.
3. Riviaitta lounaasta.
4. Aitta idästä.
5. Aitta lounaasta.
6. Hirsinen lato lännestä.
7. Hirsinen lato idästä.
8. Lato lännestä.
9. Uudet rehusiilot lännestä.
10. Riihi lännestä.
11. Kiviaitta ladon takana riihen edustalla.

21. LÄHTEET (kirjallisuus, piirustukset, asiakirjat)

22. LIITTEET

24. LOMAKKEEN TÄYTTÄJÄ, päiväys

Pekka Vähäkangas
Kuhmoinen 4.5.1989

23. SUULLISIA TIETOJA ANTANEET

SUOMEN RAKENNUSKULTTUURIN YLEISLUETTELO				MUSEOVIRASTO	
KOHDEINVENTOINTILOMAKE					
1. Lääni	Keski-Suomi		3. Kohde		
2. Kunta	Kuhmoinen		Kauppilanmäki		
4. Kylä/Rekisterinumero		5. Kaup.osa/Kortteli/Talo		6. Kohdetyyppi	
Äkämäki 3/Tapiala 1:51					
7. Peruskartta/Koordin.		8. Osoite		9. Omistaja ja omistajan osoite	
2143 09 x=6829 y=3403		Kauppilankuja 7 17800 Kuhmoinen		Kalle Nestor Ylenin oik.omista	
10. RAKENNUKSEN KUVAUS					
Rakennus n:o	I		II		III
Nyk. käyttö	Asuinrakennus		Riviaitta		Sauna
Alkup. käyttö	Asuinrakennus		Riviaitta		Sauna
Rak. aika	1800-1 loppu		1800-luku		1900-1 puoliväli
Suunnittelija					
Kerrosluvu	1		1		1
Perusta	Luonnonkivi/laasti		Nurkkakivet		Betonisokkeli
Runko	Hirsi		Hirsi/lauta		Hirsi/lauta
Kattomuoto	Satulakatto		Satulakatto		Satulakatto
Kate	Huopa		Huopa		Pelti
Vuoraus	Pystylaudoitus, peiter.		---/vaakalaudoitus		---/pystylaudoitus
Ulkovärit	Kulunut punamulta		Kulunut punamulta		
Kunto	Huono		Huono		Kohtalainen
Erityispiirteet					
11. RAKENNUSHISTORIA					
<p>Rakennus on ollut alunperin Korppilan tilan taksvärkkimökki. Se sijaitsee pienellä mäentöyräällä ja rakennuksen perusta on toiselta puolelta huomattavan korkea. Luonnonkivistä muuratussa perustassa on matala ovi kellariin. Rakennuksen, sisäänkäynnistä katsottuna oikean puolen pääty on laudoitettu muusta rakennuksesta poiketen vaakapontilla. Ilmeisesti päädyistä on myöhemmän remontin yhteydessä peitetty ikkunat. Päätykolmiot ovat myös vaakalaudoitettut ja niissä on puiset luukut ullakolle. Rakennuksessa on ollut pitkät nurkkasalvokset, jotka on vuorauksen yhteydessä vuorattu pystylaudoituksella. Vanhassa vuonna 1930-luvulla otetussa valokuvassa talo vaikuttaa vastamaalattuna. Ilmeisesti rakennus on vuorattu tuolloin.</p> <p>Riviaittassa on neljä aittaa siten, että päädyissä olevat kaksi aittaa ovat hirsirunkoiset ja keskellä olevat on leveästä laudasta rakennetut. Ilmeisesti kaksi vanhempaa aittaa on tällätavoin yhdistetty riviaitaksi. Tällöin aittojen satulakaton suuntaa on jouduttu muuttamaan: yläosan hirret vaikuttavat uudemmilta kuin alaosan. Huopakatto on huonokuntoinen ja sitä on paikattu myöhemmin. Nurkkasalvokset ovat pitkät.</p> <p>Sauna on varsin hyvässä kunnossa ja se on katettu peltikatteella. Ilmeisesti se on huomattavasti muita rakennuksia nuorempi. Siinä on valettu betonisokkeli ja nurkkasalvos on lyhyt. Osa saunasta on lautarunkoinen.</p>					
12. LÄHIYMPÄRISTÖ					
<p>Rakennus sijaitsee pienellä mäentöyräällä lähellä Kuhmoisten kirkonmäkeä. Talon lähiympäristö on rakennettu 1950-, -60, -70 ja 80 -luvuilla täyteen pienehköjä yhden perheen omakotitaloja. Talo poikkeaa huomattavasti ympäristöstään.</p>					
13. SÄILYMEDELLYTYKSET (uhkatekijät, kaavallinen tms. tilanne, päätökset)					
<p>Rakennus on vielä asuttu, mutta se on pahasti rapistunut. Ellei rakennusta korjata saattaa rapistuminen edetä liian pitkälle ja rakennuksesta tulee maisemallinen rasite ympäristölle.</p>					
14. LUETTELOINTIPERUSTE					
<p>Rakennus sijaitsee edustavalla paikalla ja hoidettuna se olisi edustavan näköinen. Nyt se tosin pomppaa rapistuneena muutoin matalarakenteisen pientaloasutuksen seasta häiritsevästi, eikä sitä voitane pitää maisemallisesti kauniina tällä hetkellä. Taksvärkkimökinä talolla on kulttuurihistoriallinen merkitys.</p>					<p>15. Rakennushistoriallinen <input type="checkbox"/></p> <p>16. Historiallinen <input checked="" type="checkbox"/></p> <p>17. Maisemallinen <input checked="" type="checkbox"/></p>

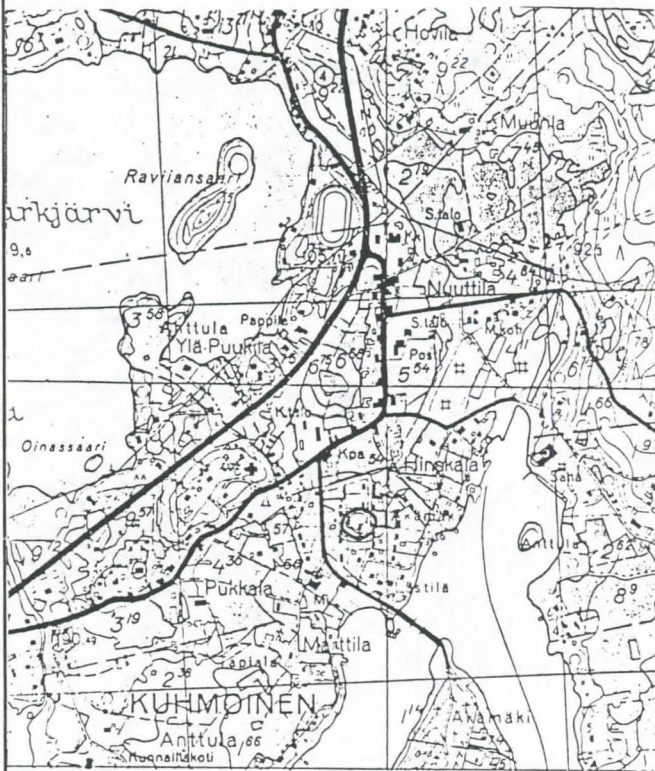
KOHTIEN NUMERO

KOHDE

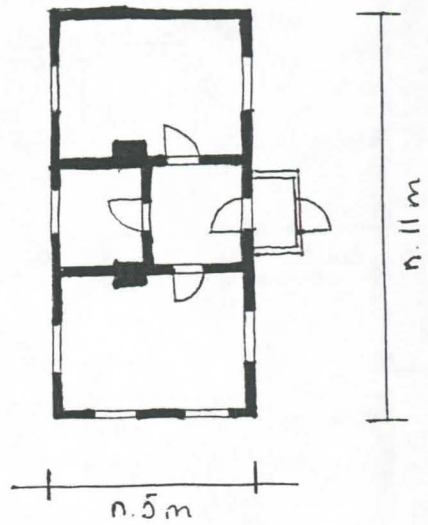
KUNTA

54

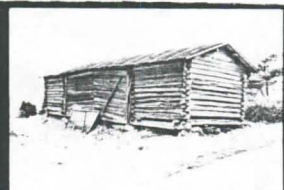
18. OTE PERUSKARTASTA
TAI ASEMAPIIRROS



19. POHJAPIIRROS TAI TIETOJA
SISÄTILOISTA



20. VALOKUVAT



21. LÄHTEET (kirjallisuus, piirustukset, asiakirjat)

23. SUULLISIA TIETOJA ANTANEET
Heikki Littu, 24.4.1989 Ruolahti, Kuhmoinen.

22. LIITTEET

24. LOMAKKEEN TÄYTTÄJÄ, päiväys

Teuha Vahäkangas
Kuhmoinen 10.5.1989

KOHDEINVENTOINTILOMAKE

1. Lääni	Keski-Suomi	3. Kohde	Kirjarannan pappila/ kirkkoherranvirasto
2. Kunta	Kuhmoinen	6. Kohdetyyppi	
4. Kylä/Rekisterinumero	5. Kaup.osa/Kortteli/Talo	9. Omistaja ja omistajan osoite	
Tapaiala 3:15		Kuhmoisten seurakunta	
7. Peruskartta/ Koordin.	8. Osoite		
2143 09 x=6830 y=3403	Kirkkoherranvirasto Pappilantie, 17800 Kuhmoinen		

10. RAKENNUKSEN KUVAUS

Rakennus n:o

I

II

Nyk. käyttö	Pappila/kirkkoherranvirasto	Asuintalo
Alkup. käyttö	Pappila/kirkkoherranvirasto	Asuintalo
Rak. aika	1952	1928
Suunnittelija		
Kerrosluke	1	2
Perusta	Betonisokkeli	Betonisokkeli
Runko	Lautarunko	Lautarunko
Kattomuoto	Satulakatto	Satulakatto, yläläpe
Kate	Betonitiilikate	Huopakate
Vuoraus	Roiskerappaus	Vaakapontti
Ulkovärit	Valkoinen	Vaaleanvihreä/valkoinen
Kunto	Hyvä	Hyvä
Erityispiirteet		

11. RAKENNUSHISTORIA

Kirjarannan pappila valmistui vuonna 1952 seurakunnan maalle lähelle seurakunnan omistukseen siirtynyttä rukoushuonetta.

12. LÄHIYMPÄRISTÖ

13. SÄILYMEDELLYTYKSET (uhkatekijät, kaavallinen tms. tilanne, päätökset)

Pappila on käytössä ja hyväkuntoinen rakennus.

14. LUETTELOINTIPERUSTE

Kohde on paikallisesti merkittävä pappilarakennus.

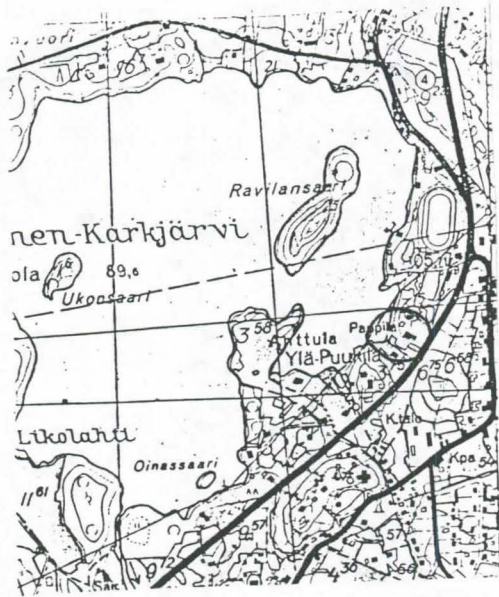
15. Rakennus-historiallinen
16. Historiallinen
17. Maisemallinen

KOHTEEN NUMERO

KOHDE

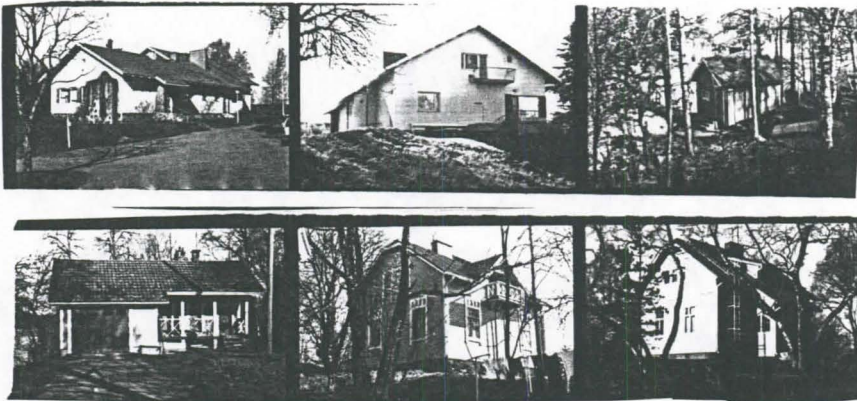
KUNTA

18. OTE PERUSKARTASTA
TAI ASEMAPIIRROS



19. POHJAPIIRROS TAI TIETOJA
SISÄTILOISTA

20. VALOKUVAT



21. LÄHTEET (kirjallisuus, piirustukset, asiakirjat)

Kuhmoisten seurakunta. Taloustoimisto. Kiinteistöko.rit.

22. LIITTEET

24. LOMAKKEEN TÄYTTÄJÄ, päiväys

Pekka Vähäkangas
26.5.1989 Kuhmoinen

23. SUULLISIA TIETOJA ANTANEET

SUOMEN RAKENNUSKULTTUURIN YLEISLUETTELO			MUSEOVIRASTO
KOHDEINVENTOINTILOMAKE			56
1. Lääni	Keski-Suomi	3. Kohde	
2. Kunta	Kuhmoinen	Kirkko ja tapuli	
4. Kylä/Rekisterinumero	5. Kaup.osa/Kortteli/Talo	6. Kohdetyyppi	
Tapiala			
7. Peruskartta/Koordin.	8. Osoite	9. Omistaja ja omistajan osoite	
214309 X= 6828 Y= 562	Toritie	Kuhmoisten seurakunta	
10. RAKENNUKSEN KUVAUS			
Rakennus n:o	I Kirkko	II Tapuli	
Nyk. käyttö	Kirkko	Kellotapuli	
Alkup. käyttö	Kirkko	Kellotapuli	
Rak. aika	1784-85	1786	
Suunnittelija	Matti Åkerblom	Matti Åkerblom (?)	
Kerrosluke	1+(parvet)	3	
Perusta	Luonnonkivi	Luonnonkivi	
Runko	Hirsi	Hirsi	
Kattomuoto	Aumakatto	Kaari- ja kekokatto	
Kate	Tervattu paanukatto	Tervattu paanukatto	
Vuoraus	Leveä vaakalaudoitus	Leveä vaakalaudoitus	
Ulkovärit	Vaalea (kellertävä)/valkoinen	Vaalea (kellertävä)/valkoinen	
Kunto	Hyvä	Hyvä	
Erityispiirteet	Kirkossa on korkea luonnonkivistä murattu kivijalka. Malliltaan kirkko on erivartinen ristikirkko, jossa sisäkulmat on viistetty. Ikkunat ovat pyörökaari-ikkunoita. Päädyissä sisäänkäyntien yläpuolella on lisäksi kolme pienempää pyöreää ikkunaa. Tapuli on kolminivelinen.		
11. RAKENNUSHISTORIA			
<p>Nykyinen kirkko on järjestyksessä neljäs. Ensimmäinen ja vaatimaton rakennus oli katolisella ajalla käytössä ollut ns. seutukirkko, jonka tarkkaa paikkaa ei tiedetä. Ehkä 1500-luvulla rakennettiin toinen puurakenteinen kirkko, jonka senkään paikasta ei ole täyttä selvyyttä. Se oli käytössä vuoteen 1682, jolloin valmistui uusi ristikirkko Pietari Lohmanin suunnitelmien mukaan. Kirkko sijaitsi nykyisen sankarihaudan vieressä Kirkonmäen alla.</p> <p>Vuoden 1776 kirkolliskokouksessa päätettiin ryhtyä keräämään rakennusrahaa uutta kirkkoa varten vanhan käytyä liian ahtaaksi. Varat kirkon rakentamiseksi kertyivät hitaasti mm. katovuoden ja Lästilän kylän palon vuoksi. Työt viivästyivät vuosi vuodelta ja aloittamaan päästiin vasta syksyllä 1784. Oriveteläinen kirkonrakentaja Matti Åkerblom on suunnitellut kirkon, jota sitten muutettiin yli-intendentin virastossa. Rakennuksen vihkiäiset pidettiin Kuhmoisten vanhana kirkkopyhänä, Mikonpäivänä 27.9.1786. Vanha kirkko oli jouduttu purkamaan rautanulojen loputtua kesken. Kirkon pinta-ala on 797 m² ja tilavuus 5177 m³. Alttaritauluna on B.Godenhjelmin maalaus "Maria Magdalena ristin juurella" vuodelta 1860. Ensimmäiset urut olivat B.A.Thulen Kangasalan urkutehtaan (v.1886, korjauksia vuosina 1907 ja 1946). Nykyiset urut ovat urkurakentamo Matti Erolan v. 1986 rakentamat. Vuonna 1786 valmistui erillinen kolminivelinen kellotapuli, jota on myöhemmissä korjauksissa muutettu. Kellota ovat valmistettu vuonna 1895.</p>			
12. LÄHIYMPÄRISTÖ			
Kirkko sijaitsee harjun, ns. Kirkonmäen päällä kirkonkylän läpi kulkevan Toritien ja 4-tien välissä lähellä kunnantaloa. Toritien toisella puolella on sankarihauta.			
13. SÄILYMEDELLYTYKSET (uhkatekijät, kaavallinen tms. tilanne, päätökset)			
Kirkon kunto on hyvä ja se tullaan säilyttämään vanhassa asussaan. Vuonna 1972 vahvistetussa kaavassa alueeseen ei kohdistu muutospaineita. Kohde on Keski-Suomen seutukaavaliiton luettelossa (Kuhmoinen 21.12.1981), Kirkko ja sen ympäristö S2 2216. Kirkko, tapuli ja viljamakasiini(museo) on merkitty ympäristöministeriön luetteloon: "Valtakunnallisesti merkittävät kul.hist.ympäristöt" 15.6.1990.			
14. LUETTELOINTIPERUSTE			
Kirkko ja sen kellotapuli edustavat kunnan alueella vanhin säilynyttä rakennuskantaa, ja ne ovat tunnetun kirkonrakentaja Matti Åkerblomin käsialaa.			15. Rakennushistoriallinen <input checked="" type="checkbox"/>
			16. Historiallinen <input checked="" type="checkbox"/>
			17. Maisemallinen <input checked="" type="checkbox"/>

KOHTEN NUMERO

KOHDE

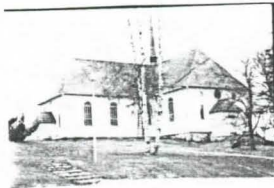
KUNTA

18. OTE PERUSKARTASTA
TAI ASFMAPIIRROS



19. POHJAPIIRROS TAI TIETOJA
SISÄTILOISTA

20. VALOKUVAT



21. LÄHTEET (kirjallisuus, piirustukset, asiakirjat)

Seppo Suvanto: Kuhmoisten historia. Lahti 1965.
Keski-Suomen läänin kirkot. Raisio 1986.
Seppo Unnaslahti: Kuhmoinen. Kotiseutuni Häme. Vaasa 1979.
Kuhmoisten seurakunnan kiinteistökortit. Kuhmoisten seurakunnan taloustoimisto.
Kirkon piirustukset. Kuhmoisten seurakunnan talouststo.

23. SUULLISIA TIETOJA ANTANEET

Arvo Gröngvist, Kuhmoinen 13.4.1989.

22. LIITTEET

Liite 1 (Kirkon korjausvaiheista)

24. LOMAKKEEN TÄYTTÄJÄ, päiväys

Pekka Vähäkangas

Kuhmoinen 24.1.89

LIITE 1

Kirkon rakennus- ja korjausvaiheista:

Kirkkoa rakennettiin vv. 1784-85. Suunnittelijana Matti Åkerblom.

- v.1791 katto tervattiin, hankittiin ensimmäinen kello
- v.1812 tehtiin kiviraput kirkkoon
- v.1828 kirkko laudoitettiin
- v.1829 kirkko päätettiin maalata keltamullalla, mutta aikeesta luovuttiin sen kalleuden vuoksi
- v.1831 kirkko maalattiin punamullalla
- v.1846 kattoa korjattiin ja sakastiin tehtiin uusi ovi
- v.1851 vanha kello rikkoutui, tilalle hankittiin uusi Luvian kellovalimolta
- v.1860 päätettiin hankkia alttaritaulu taidemaalari B.Godenhjelmiltä
- v.1862 kattoon laitettiin uudet paanut
- v.1864-65 ikkunat suurennettiin ja pyöristettiin yläpäästään, seinät laudoitettiin pitkittäin
- v.1867 maalattiin alttarin väliseinään esirippua esittävä maalaus
- v.1875 hankittiin uusia kynttiläkruunuja, stearinikynttilät ensikertaa käytössä v.1877, sähkölamput asennettiin kruunuihin 1930-luvulla
- v.1881 rakennettiin porttipylväät kivistä
- v.1884 rakennettiin ristikäytävään naisten ja miesten lehterit, vanha lehteri kunnostettiin urkulehteriksi; eteiset rakennettiin; ikkunoita suurennettiin; sakaristo uusittiin; korjauspiirustukset oli laatinut Alvar Cavén
- v. 1886 hankittiin ensimmäiset urut, kirkko maalattiin sekä ulkoa että sisältä
- v. 1888 korjattiin kirkon alttaritaulua
- v. 1894 hankittiin kolme uutta kelloa Bochumin kellotehtaalta Westfalista Saksasta
- v. 1901 valmistui ovi naisten puolelle; maalarimestari Gardemaister maalasi kirkon ulkoa vaaleaksi
- v. 1936 tehtiin perusteellinen korjaus kirkon 150-vuotisjuhla varten:
 - arkkitehtina K.S.Kallio, rakennusmestarina Kosti Hollmén
 - kattoon tehtiin uusi alkuperäismäinen paanutus
 - lattia uusittiin; höyrykeskuslämmitys asennettiin; uudet penkit valmistettiin, kirkko maalattiin sisältä ja ulkoa; ristikeskuksen yläpuolelle rakennettiin 13 metrin kattoratsastaja; pienet päädyissä olleet ristit poistettiin; sähkövalaistus asennettiin; kuvanveistäjä Filén teki evankelistaveistokset parvien seiiniin ja enkeliveistokset urkuparveen; kattoparruihin maalattiin raamatunaluseet; koristemaalaukset teki taidemaalari Urho Lehtinen
- v.19885 tehtiin peruskorjaus kirkon 200-vuotis juhla varten:
 - urkulehteriä laajennettiin, sen taakse valmistui huone kuorolaisille
 - alakertaan urkuparven alle wc:t, odotushuone ja lämpimät eteistilan naulakot

ALUEINVENTOINTILOMAKE

1. Lääni	Keski-Suomi	3. Alue
2. Kunta	Kuhmoinen	Kirkonmäki ja sankarihauta-alue
4. Kylä/Kaupunginosa	Kuhmoisten kirkonkylä	5. Omistaja(t)
		Kuhmoisten seurakunta

6. ALUEEN JA ALUEELLA OLEVIEN RAKENNUSTEN KUVAUS JA HISTORIA

Kirkonmäki sijaitsee lounas-koilinen suunnassa kulkevan 4-tien, luode-kaakko kulkevan Kirkkotien, lounas-koilinen suunnassa kulkevan Toritien ja luode-kaakko kulkevan Lukkarinpolun rajaamalla alueella. Vastapäätä kirkonmäkeä on entinen vanha hautausmaa, nykyinen sankarihauta. Kirkonmäellä sijaitsee Matti Åkerblomin vv. 1784-85 rakentama puinen erivartinen ristikirkko, jonka sisäkulmat on viistetty. Kirkosta lounaaseen on erillinen kolminivelinen kellotapuli, joka valmistui vuonna 1786, mutta jota on myöhemmin muutettu. Kirkonmäellä kirkon takana pohjoisrinteessä on ulkorakennus, jossa on käymälät ja varastotiloja. Kirkon sisällä on uudet sisä wc:t. Korkeimmalla paikalla kirkonmäkeä tapulin takana länsirinteen reunalla on vuoden 1918 valkoisten sankari-patsas. Tapulin vieressä Toritien puolella on Kuhmoisten karjalaisten muistomerkki, joka on pystytetty vuonna 1963.

Vanha hautausmaa eli nykyinen sankarihauta sijaitsee Kirkonmäkeä vastapäätä Toritien toisella puolella. Alueella sijaitsee Kuhmoisten järjestyksessä kolmas kirkko (1682-1786), joka oli Pietari Lohmanin suunnittelema. Se purettiin v. 1786 uuden kirkon rakentamisen yhteydessä. Kirkko sijaitsee tarkalleen nykyisen sankarihaudan pohjoisosassa. Sen paikalla on nykyisin erikoinen porttirakennelma ns. paarihuone, joka valmistui v. 1875.

Vanhan kirkon lattian alle oli vielä haudattu vainajia - ainoastaan varattomia oli haudattu kirkkoa ympäröivään kirkkotarhaan. Uuden kirkon valmistuttua ei enää haudattu kirkon sisälle vaan vanhasta kirkkotarhasta kunnostettiin hautausmaa. Sitä laajennettiin 1800-luvun kuluessa useampaan kertaan. Vuonna 1874 hautausmaa ympäröitiin kivi-aidalla. Hautausmaa alkoi käymään 1800-luvun lopulla liian pieneksi ja sitä pidettiin liian lähellä kirkonkylää sijaitsevana jopa terveydelle haitallisena. Uusi hautausmaa perustettiin Papinsaareen 1890-luvulla. Toisen maailmansodan jälkeen vanha hautausmaa kunnostettiin sankarivainajien hautausmaaksi. Muistomerkki on 1950-luvulta.

7. ERIKSEEN LUETTELOIDUT KOHTEET

Kirkko ja tapuli sekä kotiseutumuseo (lainamakasiini). Paarihuone.

8. SÄILYMISEDELLYTYKSET (uhkatekijät, kaavallinen tms. tilanne, päätökset)

Vuonna 1972 vahvistetussa kaavassa alueeseen ei kohdistu muutostekijöitä. Seurakunnalta saatujen tietojen mukaan mitään suurempia muutoksia alueelle ei ole suunniteltu.

9. LUETTELOINTIPERUSTE

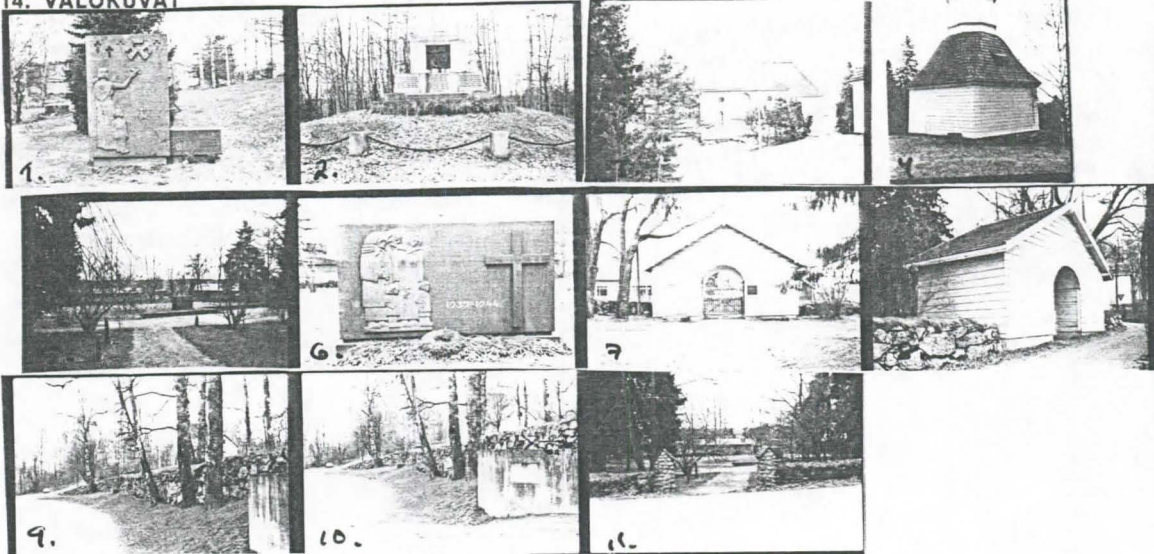
Rakennushistoriallinen ja maisemallinen.

- | | |
|----------------------------|-------------------------------------|
| 10. Rakennushistoriallinen | <input checked="" type="checkbox"/> |
| 11. Historiallinen | <input type="checkbox"/> |
| 12. Maisemallinen | <input checked="" type="checkbox"/> |

13. OTE PERUSKARTASTA TAI ASEMAPIIRROS



14. VALOKUVAT



1. Kuhmoisten karjalaisien muistomerkki,
 2. Vuoden 1918 muistomerkki,
 3. Kirkko
 4. Tapuli
 5. Sankarihautaus
 6. Sankaripatsas.

7, -8. Paarimoon.
 9.-10. Kirkon kivaitaa,
 11. Sankarihaukan kivaitaa.

15. LÄHTEET (kirjallisuus, piirustukset, asiakirjat)

Seppo Suvento:
 Kuhmoisten historia. Lahti 1965.
 Keski-Suomen läänin kirkot. Raisio 1986.

16. LIITTEET

18. LOMAKKEEN TÄYTTÄJÄ, päiväs

17. SUULLISTA TIETOA ANTANEET

Arvo Grönqvist 13.4.1989 Kuhmoinen (ollut rakentamassa kirkon katteratsastajana v. 1936)

SUOMEN RAKENNUSKULTTUURIN YLEISLUETTELO		MUSEOVIRASTO	58
KOHDEINVENTOINTILOMAKE			

1. Lääni	Keski-Suomi	3. Kohde	
2. Kunta	Kuhmoinen	Kirkonkylän työväentalo Orimäki	

4. Kylä/Rekisterinumero	5. Kaup.osa/Kortteli/Talo	6. Kohdetyyppi
Lästilä 7:11		

7. Peruskartta/Koordin.	8. Osoite	9. Omistaja ja omistajan osoite
2143 09 x=6829 y=5630	Orimäki	Kuhmoisten Työväenyhdistys,

10. RAKENNUKSEN KUVAUS

Rakennus n:o	
Nyk. käyttö	Työväentalo
Alkup. käyttö	Työväentalo
Rak. aika	1923
Suunnittelija	Aleksanteri Heino
Kerrosluvu	1
Perusta	Porakivi
Runko	Hirsi
Kattomuoto	Aumattu mansardikatto, frontoni länteen
Kate	Aaltopeltilevy
Vuoraus	Peiterimoitettu pysty-laudoitus
Ulkovärit	Ruskeaan taitettu valkoinen/ruskea
Kunto	Kohtalainen
Erityispiirteet	Korkea mansardikatto hallitseva, katetut räystäät, frontoni mansardikattoinen, syvennetty kuisti pääsisäänkäynnin kohdalla, moniruutuiset suuret ikkunat jaettu kahteen kerrokseen, juhlasalin kohdalla ikkunat läpi kerrosten

11. RAKENNUSHISTORIA

Työväentalo valmistui vuonna 1923 yhdistyksen omalle tontille. Piirustukset taloon teki Aleksanteri Heino, jolla oli oma puusepänverstaas aivan työväentalon tontin lähellä. Hirsirunkoinen talo on vuorattu peiterimoitetulla pysty-laudoituksella vuonna 1954. Pärekatto vaihdettiin huovaksi ja sisäänkäynnin kohdalla ollut torni purettiin 1930-luvun lopulla. Talossa (yht. 270 m²) on juhlasali näyttämöineen, ravintola, keittiö, eteistilat ja asuinhuone. Sisäseinien alaosat paneloitiin ja yläosat tapetoitiin vuonna 1927. Paneloitu sisäkatto peitettiin vuonna 1958 akustiikkalevyillä. Vuonna 1970 hankittiin uunilämmityksen lisäksi öljykamina. Vuonna 1966 talon alkuperäinen punainen väri muutettiin vaaleaksi. Talossa ei ole viemäriä, vesijohtoa eikä WC:tä. Vuonna 1984 yhdistys sai opetusministeriöltä 20 000 mk talon kunnostukseen. Tämän jälkeen talo on maalattu ulkoa kohdassa 10 mainituin värein ja saanut peltikatteen.

12. LÄHIYMPÄRISTÖ
Rakennus sijaitsee matalalla kivikkoisella kumpareella, maisemallisesti huomattavalla paikalla peltoaukean keskellä. Pihapiiri rajautuu tarkoin peltoviljelyyn lännessä, pohjoisessa ja idässä. Etelässä on maalaistalo

13. SÄILYMEDELLYTYKSET (uhkatekijät, kaavallinen tms. tilanne, päätökset) piharakennuksineen.
Rakennus on kaavan ulkopuolella. Toiminta tiloissa on vähäistä mm. puutteellisten parkkipaikojen vuoksi. Ilmeisesti rakennus tullaan säilyttämään sellaisenaan ainakin lähivuodet.

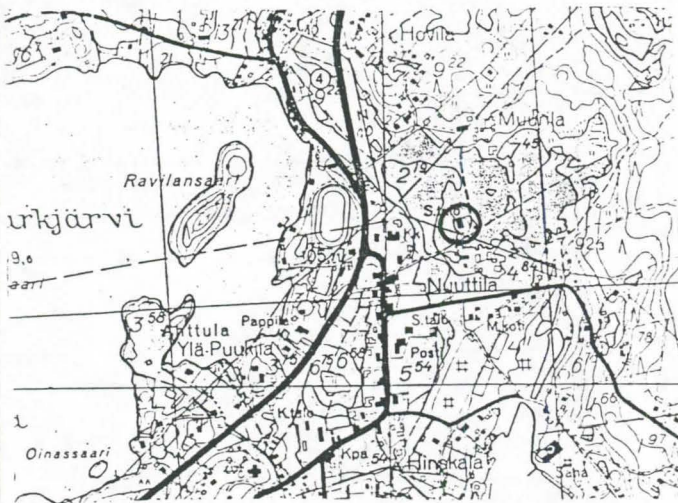
14. LUETTELOINTIPERUSTE	15. Rakennus-historiallinen	<input checked="" type="checkbox"/>
Työväentalona rakennuksella on suuri merkitys historiallisesti ja kulttuurihistoriallisesti. Se on säilynyt suhteellisen hyvin alkuperäisessä asussaan. Lisäksi rakennus sijaitsee maisemallisesti keskeisellä paikalla lähellä kirkonkylän nykyistä keskustaa.	16. Historiallinen	<input checked="" type="checkbox"/>
	17. Maisemallinen	<input checked="" type="checkbox"/>

KOHTEN NUMERO

KOHDE

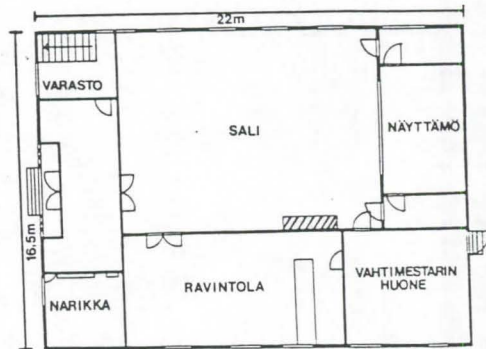
KUNTA

18. OTE PERUSKARTASTA
TAI ASEMAPIIRROS

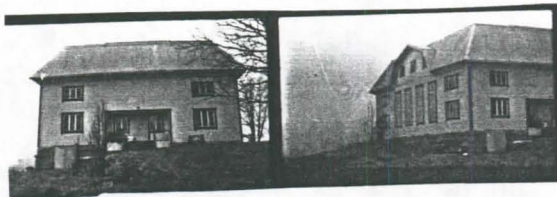


Tontilla sijaitsee kaakkoiskulmalla pieni ulko-wc ja koillisessa maakellari sekä kaivo. Muita rakennelmia tontilla ei ole.

19. POHJAPIIRROS TAI TIETOJA
SISÄTILOISTA



20. VALOKUVAT



1.

2.

1. Rakennus etelästä, pääsisäänkäynti.
2. Rakennus lännestä,
3. Rakennus idästä.
4. Rakennus pohjoisesta.



3.

4.

21. LÄHTEET (kirjallisuus, piirustukset, asiakirjat)

Päijät-Hämeen seurantalot, Lahden museolautakunta. Selvityksiä ja kannanottoja XXVI/1985. Lahti 1986.

Keski-Suomen sos. dem. työväentalojen rakennusinventointi 1979. Keski-Suomen museon tutkimusarkisto.

23. SUULLISIA TIETOJA ANTANEET

Rakennuksen suunnittelijan tytär Reeta Heino, asuu Kuhmoisissa. Kuhmoinen 13.4.1989.

22. LIITTEET

24. LOMAKKEEN TÄYTTÄJÄ, päiväys

Pekka Vähäkangas
Kuhmoinen 24.4.1989

KOHDEINVENTOINTILOMAKE

1. Lääni	Keski-Suomi	3. Kohde	
2. Kunta	Kuhmoinen	Koivisto	
4. Kylä/Rekisterinumero	5. Kaup.osa/Kortteli/Talo	6. Kohdetyyppi	
7. Peruskartta/Koordin. 2143 09 x=6829 y=3401	8. Osoite Vanhatie 17800 Kuhmoinen	9. Omistaja ja omistajan osoite Helvi Ruukki 17800 Kuhmoinen	

10. RAKENNUKSEN KUVAUS

Rakennus n:o

Nyk. käyttö	Asuintalo
Alkup. käyttö	Asuintalo
Rak. aika	1800-1 puoliväli
Suunnittelija	Laajennuksen suunn. kirvesmies Santtu (Aleksanteri) Heino
Kerrosluku	2
Perusta	Betoni+kivi
Runko	Hirsi+lauta
Kattomuoto	Satula
Kate	Pelti
Vuoraus	Vaakapontti
Ulkovärit	Keltainen/ruskea
Kunto	Hyvä
Erityispiirteet	

11. RAKENNUSHISTORIA

Nykyinen omistaja muistaa isoäitinsä (s. 1850-1) kertoneen, että paikalla oli jo vuosisadan vaihteessa pieni mökki. Tätä mökkiä on siitemmin laajennettu useaan otteeseen. Mittavimmat rakennustyöt lienee tehnyt talossa asunut kirvesmies Santtu Heino. Hänen toimestaan rakennusta on korotettu lautarunkoisella osalla noin metrin verran. Korotuksen ansiosta yläkertaan on saatu kaksi huonetta, osa on vielä ullakkona. (1930-1) Talossa on tehty perustava remontti vuonna 1964. Ikkunat uusittiin 1980-luvun alussa vanhan tyylin mukaisesti ja vuonna 1988 pirttiin rakennettiin sisäsauna ja kylpyhuone sekä wc. Pihalla on suuri moniruutuisin ikkunoin varustettu puusepän verstaas 1930-luvun alkupuolelta.

12. LÄHIYMPÄRISTÖ

Rakennus sijaitsee ns. Etelärinteellä Oriveden vanhan tien varrella. Naapuristossa on vanhaa rakennuskantaa 1800-luvun puolelta ja 1900-luvun alkupuolelta.

13. SÄILYMEDELLYTYKSET (uhkatekijät, kaavallinen tms. tilanne, päätökset)

Rakennus kuuluu kaava-alueen ulkopuolelle. Rakennuksessa on tehty remonttia aivan viime vuosina, mutta talon ulkomuoto on säilynyt vanhahtavana.

14. LUETTELOINTIPERUSTE

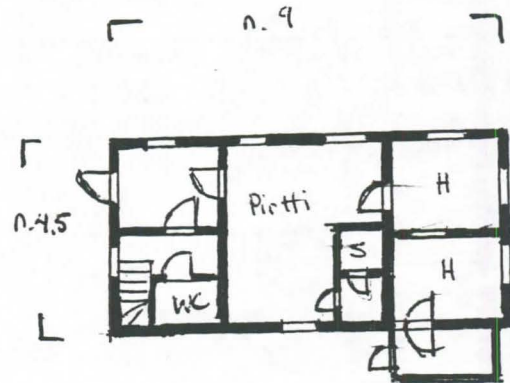
Rakennuksen vanha ulkomuoto on säilynyt hyvin. Se edustaa paikkakunnan käsityöläisrakentamista vuosisadan alkupuolelta.

- | | |
|-----------------------------|-------------------------------------|
| 15. Rakennus-historiallinen | <input checked="" type="checkbox"/> |
| 16. Historiallinen | <input checked="" type="checkbox"/> |
| 17. Maisemallinen | <input checked="" type="checkbox"/> |

18. OTE PERUSKARTASTA
TAI ASEMAPIIRROS



19. POHJAPIIRROS TAI TIETOJA
SISÄTILOISTA



20. VALOKUVAT



1. Päärakennus vanhan Orivedentien suunnasta.
2. Päärakennus pihalta päin.
3. Piharakennus, jossa mm. aitat.
4. Piharakennus, jossa mm. autotallit ja tilat puusepäinverstaalle.

21. LÄHTEET (kirjallisuus, piirustukset, asiakirjat)

Kuhmoisten kunnanarkisto. Henkikirjan kiinteistöosa.
Kuhmoisten kunnan teknillinen toimisto. Kartat.

22. LIITTEET

24. LOMAKKEEN TÄYTTÄJÄ, päiväys

Tekka Vohäkangas

Kuhmoisen 26.5.1989

23. SUULLISIA TIETOJA ANTANEET

Helvi Rukki, 2.5.1989 Kuhmoisen.

KOHDE..... : KOIVUMÄKI; METSÄKULMA

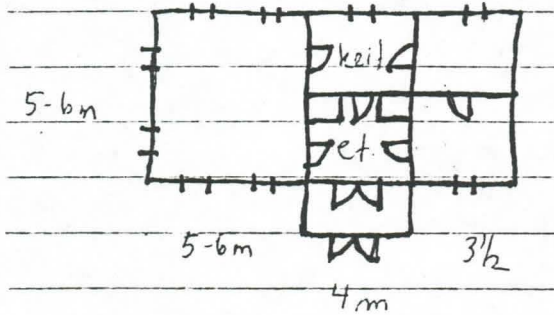
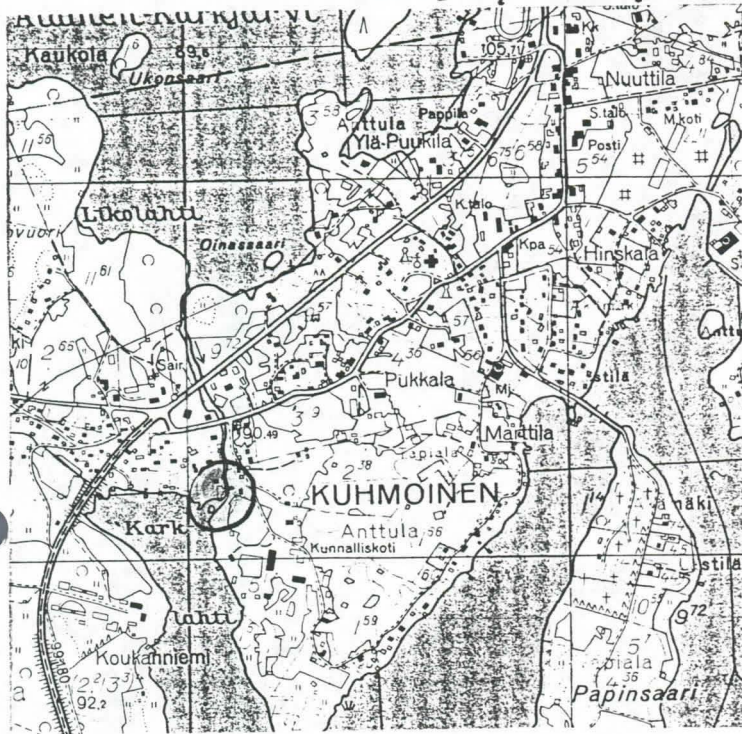
KUNTA..... : Keski-Suomi; Kuhmoinen
 KOHDETYYPPI..... : asuinrakennus; asuinrakennus I
 SIJAINTIPAIKKA..... : Kirkonkylä; Kuhmoinen
 OMISTAJUUS..... : Yhtyneet Paperitehtaat Oy; Yhtiö
 OMISTAJAN OSOITE..... : Yhtyneet Paperitehtaan Oy, Metsäosasto, Koivutie 12, 42300 Jämsänkoski
 PERUSKARTTA/KOORDIN... : 2143 09 6828/562
 KIINTEISTÖTUNNUS..... : Tapiala 11:47
 INV.LOMAKE NRO..... : 60
 NYKYINEN KÄYTTÖ..... : toimisto I
 ALKUP. KÄYTTÖ..... : asuinrakennus I
 RAKENNUSAIKA..... : 1890-1899 I
 SUUNNITTELIJA..... :
 KORJAUSVUODET..... : 1965-1969 I; 1979 I
 PERUSTUS..... : betoni I
 RUNKO..... : hirsi I
 KATE..... : tiili I
 ULKOVUORAUUS..... : vaaka ponttilauta I
 ULKOVÄRIT..... : punaruskea (S) I; valkoinen (L) I; sininen (I) I; vihreä (P) I
 KERROSLUKU..... : 1 I
 KUNTO..... : hyvä I
 HUONELUKU..... : 5 I; eteinen; keittiö; huone 3 kpl
 SISÄSEINIEN PINNAT.... :
 MUKAVUUDET..... : sähkö I; vesijohto I; viemäri I
 KORJAUKSET/LAAJENNUS.. : peruskorjaus (1960-1969) I; katto uusittu (1979) I
 RAKENNUSTYYLI..... :
 IKKUNAMALLIT..... : 6-ruutuinen I
 KATTOMUOTO..... : satula I
 KATTO/RÄYSTÄSKORISTEET :
 KUISTIT/PARVEKKEET... : umpikusti, satulakattoinen edessä keskellä I
 KORISTEAIHEET/KAIVERR. : ikkunoiden ylälaudoissa leveä palkistomainen kehys I
 KORISTEMAALAUKSET..... :
 POHJATYYPPI..... : paritupatyyppinen I
 SALVOSTYYPPI..... :
 AITTATYYPPI..... :
 MYLLYTYYPPI..... :
 UUNITYYPPI..... :
 RAKENNUSHISTORIA..... : Koivumäen asuinrakennuksen on rakennuttanut asioitsija ja kunnallislautakun-
 nan esimies J.E. Lehmus (ent. Lindgren) 1890-luvulla. J.E. Lehmus (1870-1917) toimi Kuhmoisten
 kunnallislautakunnan esimiehenä vuosina 1911-1916. Hänen isänsä oli mylläri Lindgren ja J.E. Lehmus
 oli syntynyt v. 1870 Ounin kylässä. Koivumäki siirtyi 1940-luvulla Yhtyneille Paperitehtaille.
 Rakennus on ollut yhtiön työnjohtajan asunto. Koivumäessä ovat asuneet 1940-luvulta lähtien
 työnjohtaja Huttu (1940-1), Eino Tiitinen (1950-1), Räihä (1960-1), Terho Rautio, Esko Puurula ja
 Hannu Toivola. 1970-luvulla rakennus muutettiin yhtiön toimistoksi. Rakennus on peruskorjattu 1960-
 luvun lopulla. Tällöin purettiin rakennuksesta mm. tulisijat ja rakennuksen päädyistä keittiön
 sisäänkäyntinä toiminut lautarakenteinen kuisti. Rakennus on ollut väriltään valkoinen. 1970-luvun
 lopulla rakennus maalattiin nykyisen väriseksi. Rakennuksen katto on uusittu v. 1979. Rakennuksessa
 on leveät valkoiset nurkkalaudat, koteloidut räystäänaluset ja kuistissa pieniruutuiset ikkunat.
 PIHAPIIRI/MAISEMA.... : Koivumäen pihapiirissä on toimistorakennus ja asuinrakennus. Rakennusten
 ympärillä on hoidettu pihamaa.
 KULT.HIST.ARVO..... : Koivumäki on 1800-luvun lopulla rakennettu asuintalo, mikä on ollut
 metsäyhtiön työnjohtajien asuintalona 1940-luvulta lähtien; paikallinen historiallinen; paikallinen
 rakennushistoriallinen
 LH.SUOJELUPÄÄTÖS..... :
 RAK.TAI ASEMAKAAVA... : Kuhmoisten kirkonseudun rakennuskaava 19720614
 RAKENNUSSUOJELU..... :
 KAAVAMÄÄRÄYKSET..... : asuinalue; korkeintaan yksikerroksisten omakoti- ja rivitalotyyppisten
 asuinrakennusten korttelialue
 SÄILYMINEN..... : hyvä; Rakennus on hyväkuntoinen ja tilat ovat toimistotiloina.

AVUSTUKSET..... :
LÄHTEET..... : Grönqvist Arvo 13.9. 1989; Soppi Päivi, naapuri 13.9. 1989
LIITTEET..... : 1. karttaliite, 2. kuvaliite
TÄYTTÄJÄ/PVM..... : Ranta Sirkka-Liisa 19890913; Lahnala Eija-Liisa 19900529
LISÄTIEDOT..... :

Kuhmoinen
Koivumäki, Metsäkulma

no: 60

2143 09 6828/562



Kuhmoinen
Koivumäki, Metsäkulma

no: 60



I

SUOMEN RAKENNUSKULTTUURIN YLEISLUETTELO				MUSEOVIRASTO	
KOHDEINVENTOINTILOMAKE					
1. Lääni	Keski-Suomi			3. Kohde	
2. Kunta	Kuhmoinen			Korppila	
4. Kylä/Rekisterinumero		5. Kaup.osa/Kortteli/Talo		6. Kohdetyyppi	
Lästilä 12:8					
7. Peruskartta/Koordin.		8. Osoite		9. Omistaja ja omistajan osoite	
2143 09 x=6829 y=3403		Korppilanmäki 17800 Kuhmoinen		Kuhmoisten Saha OY	
10. RAKENNUKSEN KUVAUS					
Rakennus n:o					
Nyk. käyttö	Tyhjillään				
Alkup. käyttö	Asuinrakennus				
Rak. aika	1874				
Suunnittelija					
Kerrosluku	1				
Perusta	Luonnonkivi				
Runko	Hirsi				
Kattomuoto	Satula				
Kate	Huopa				
Vuoraus	Vaakapontti				
Ulkovärit	Valkoinen/vaaleanruskea				
Kunto	Huono				
Erytispiirteet	Päärakennus on satulakattainen suora talo, jonka pihasisivulla on kaksi kaari-ikkunasta, nelikulmaista umpikuistia. Kuusiruutuisten ikkunain otsikkolistoitus on rikkain leikkauksin koristeltu. Rakennusajalle tyypillinen on niin ikään julkisivujen koristeellinen vuoraus.				
11. RAKENNUSHISTORIA					
Korppila sijaitsee kirkonkylässä lähellä Päijänteen rantaa. Kantatila on puolet entistä Korppilan tilaa, joka lahjoitettiin v.1646 vph Fabian von Tiesenhausenille ja peruutettiin v.1683. Osaksi se on vanhaa perintöä, osa ostettiin perinnöksi v.1767. Tila jaettiin v.1735 kahteen osaan, Korppilaan ja Multamäkeen. Siihen yhdistettiin 1860-luvulla kolmas osa Kauppilan perintötilasta, Ranta-Puukila niminen kolmannes Lästilän kylän Puukilan perintötilaa, 1870-luvulla Lästilän kylän Saksa, joka käsittää puolet Myksälän perintötilasta, 1880-luvulla Lästilän kylän Hokkala, joka käsittää puolet Jussilan perintötilasta, ja Tapiolan kylän Simunan perintötila.					
Omistajat vuodesta 1539 lähtien: Olavi Juhonpoika 1639-68; Tuomas Olavinpoika 1569-1611; Martti Tuomaanp. 1612-20; Laakko Martinp. 1624-50; Vilppu Jaakonp. 1651-82; hänen miniänsä toinen mies Lauri Tuomaanp. 1683-93; Sipi Pekanp. 1694-1702; Risto Tuomaanp. 1703-22; Mikko Ristonp. 1726-27; Matti Ristonp. 1728-51; Uhani Matinp. 1752-89; Uhani Juhonp. 1790-1811; Uoonas Juhonp. 1812-65; Matti Kauppila 1865-68; Uohan (Brander) Palomaa, valtiopäivämies, 1869-1912; Hilja Hirvensalo (o.s. Palomaa).					
Torppia ei ollut v.1700 eikä v.1800, mutta v. 1900 niitä oli kymmenen. Tilasta on v:n 1918 maanvuokralain nojalla erotettu 11 torppaa ja 2 mäkitupaa, käsittäen yhteensä 215 ha maata.					
Pihamaa on melko jyrkästi viettävää rinnettä. Aikoinaan puistomainen puutarha on viljelyntynyt; aitat ja karjarakennukset on purettu tai siirretty.					
12. LÄHIYMPÄRISTÖ					
Rakennus sijaitsee hieman syrjässä kirkonkylästä, harjun rinteessä lähellä Päijännettä. Lähitienoolla on vain muutama pienempi asuintalo 1930-40 -luvulta.					
13. SÄILYMEDELLYTYKSET (uhkatekijät, kaavallinen tms. tilanne, päätökset)					
Rakennus on jo pahasti rappeutunut oltuaan kauan asumattomana. Ikkunat on peitetty laudoituksella, samoin ovet, kuitenkin sisään on päästy ja rakennusta tuhottu. Mikäli rakennusta ei pian kunnosteta saattaa se olla pian liian myöhäistä. Huopakate ei pidä vettä ja talossa on jo lahovaurioita.					
14. LUETTELOINTIPERUSTE					
Rakennus on ollut aikoinaan hyvin hoidettu ja kartanomainen. Sen maille on perustettu aikoinaan saha, joka nykyäänkin toimii Kuhmoisten Saha OY:n nimellä. Tila mainitaan mm. Suomen kartanot ja suurtilat III -kirjassa vuodelta 1945.				15. Rakennus-historiallinen <input checked="" type="checkbox"/>	
				16. Historiallinen <input checked="" type="checkbox"/>	
				17. Maisemallinen <input type="checkbox"/>	

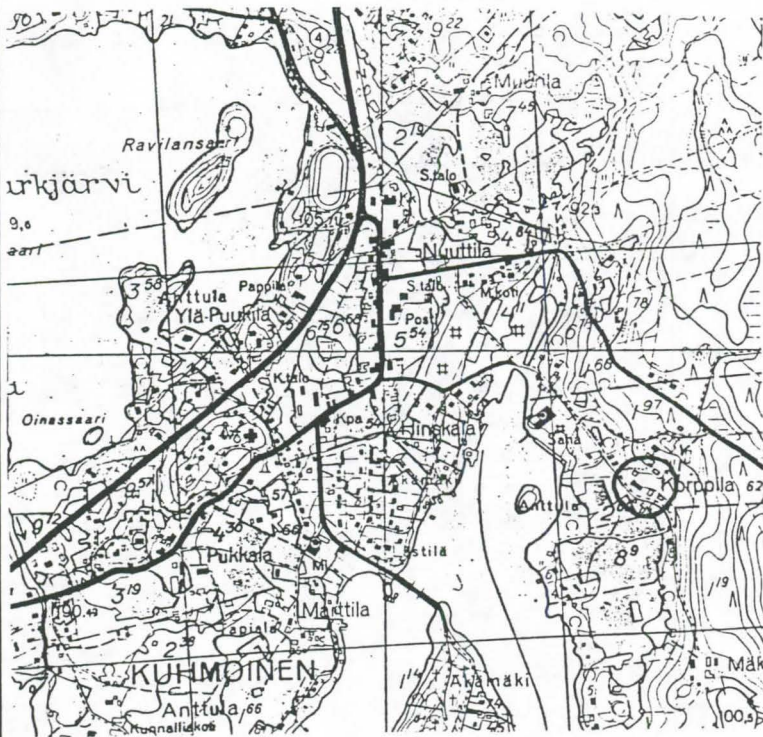
KOHTTEEN NUMERO

KOHDE

KUNTA

61

18. OTE PERUSKARTASTA
TAI ASEMAPIIRROS



19. POHJAPIIRROS TAI TIETOJA
SISÄTILOISTA

20. VALOKUVAT



21. LÄHTEET (kirjallisuus, piirustukset, asiakirjat)

- Seppo Suvanto: Kuhmoisten historia. Lahti 1965.
- Suomen kartanot ja suurtilat III. Toim. Utikkala ja Gariel Nikander. Helsinki 1945.
- Suomen maatilat II 1931.

23. SUULLISIA TIETOJA ANTANEET

Arvo Grönqvist, 13.4.1989 Kuhmoinen.
Heikki Littu, 24.4.1989 Kuhmoinen.

22. LIITTEET

24. LOMAKKEEN TÄYTTÄJÄ, päiväys

Petka Vähäkangas

Kuhmoinen 26.5.89

KOHDEINVENTOINTILOMAKE

1. Läni	Keski-Suomi	3. Kohde	Koukanniemi
2. Kunta	Kuhmoinen	6. Kohdetyyppi	
4. Kylä/Rekisterinumero	5. Kaup.osa/Kortteli/Talo		
Tapiala (2 ² ,13 ³):7			
7. Peruskartta/Koordin.	8. Osoite	9. Omistaja ja omistajan osoite	
214309 x=6827 y=561	17800 Kuhmoinen	Päivi Harju 17800 Kuhmoinen	

10. RAKENNUKSEN KUVAUS

Rakennus n:o	I	II	III
Nyk. käyttö	asuinrakennus	varastoaitta	autotalli/varasto
Alkup. käyttö	asuinrakennus	aittarakennus	talli
Rak. aika	1910	1800-luku	1909
Suunnittelija			
Kerrosluku	(1)+1+(1)	2	1
Perusta	porakivi	betoni (valettu myöh.)	porakivi
Runko	hirsi	hirsi, pitkänurkka	tiili/lauta
Kattomuoto	satulakatto	satulakatto	satulakatto
Kate	pelti	tiili	pelti
Vuoraus	pystylauditus		
Ulkovärit	keltainen/valk.	punainen/valk.	punainen
Kunto	hyvä	hyvä	kohtalainen
Ertysispiirteet	Asuinrakennuksessa korostetut nurkkapilasterit.		

11. RAKENNUSHISTORIA

Koukanniemi on ensimmäinen säätyläisten omistama tila Kuhmoisissa. Sen perusti rovasti Aron Limatius 1700-luvun pv:ssä Uotilan ja Keikkalan tilojen osista. Tilaa hoitivat aluksi lampuodit, mutta huonolla menestyksellä. Limatiuksen leski Hedvig Kraemer rakennutti uuden talonsa Koukanniemeen 1780-luvulla, vuonna 1783 tapahtuneen Kuhmoisten suurpalon jälkeen. Limatiusten perilliset Floorit alkoivat itse viljellä tilaa 1790-luvulla. Nykyisellä omistajasuvulla tila on ollut 1880-luvulta lähtien.

Vuonna 1910 rakennettu nykyinen päärakennus on alunperin käsittänyt 9 huonetta. Huonejärjestelyä on muutettu edellisen omistajan kuoleman jälkeen v. 1970. Tällöin länsipäädyssä sijainnut iso pirtti muutettiin tilanhoitajan asunnoksi. Myös ikkunoita uusittiin, esimm. poikki-päädyssä olevien ikkunoiden yläosa alunperin pikkuruutuinen. Vuonna 1985 on uusittu mm. katto, jolloin tiilikate vaihtui peltiin ja kuistin yläpuolella sijainnut lapeikkuna poistettiin, samoin länsipäädyssä ollut vellikello. Yläkerrassa on kaksi huonetta ja avovintti, huoneet eivät ole vakituksessa käytössä.

Päärakennusta vastapäätä sijaitseva aittarakennus on kooltaan 6 m x 14 m. Se on kolmiosainen, itäpäädyssä on ollut jauhoaitta, keskiosassa on säilytetty hevosajoneuvoja ja työkaluja, länsipäädyssä on ollut vilja-aitta.

12. LÄHIYMPÄRISTÖ

Rakennusryhmä sijaitsee peltojen ja vesistön ympäröimällä luonnonkauniilla paikalla muusta asutuksesta syrjässä.

13. SÄILYMISEDELLYTYKSET (uhkatekijät, kaavallinen tms. tilanne, päätökset)

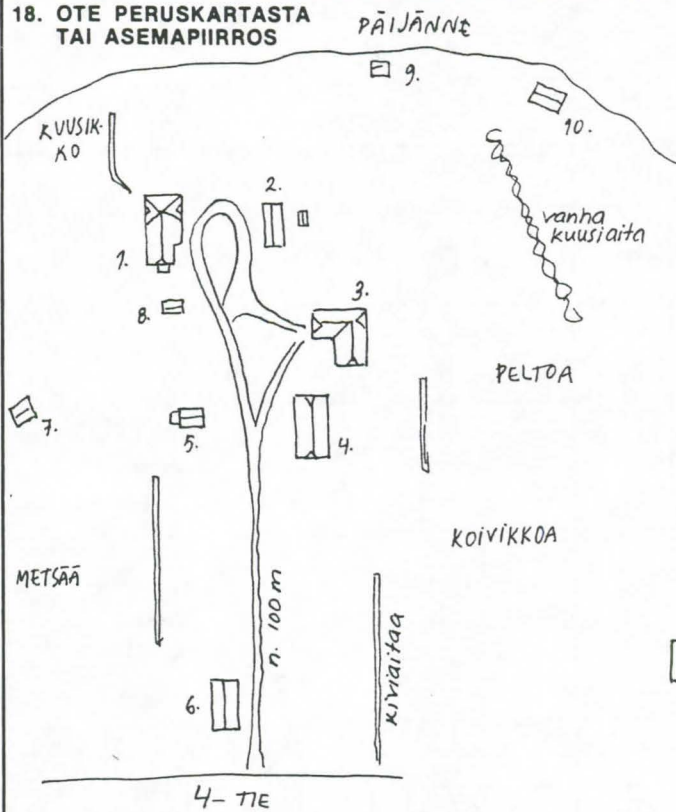
Rakennus on hyvin hoidettu ja sijaitsee kaava-alueen ulkopuolella. Tilalla harjoitetaan edelleen maanviljelystä.

14. LUETTELOINTIPERUSTE

Kuhmoisten vanhimpia asuinpaikkoja. Säveltäjä P.J. Hannikainen vietti kesiään 1880-luvulla Koukanniemessä ja sävelsi siellä mm. Karjalaisten laulun, josta muistolaatta päärakennuksen seinässä.

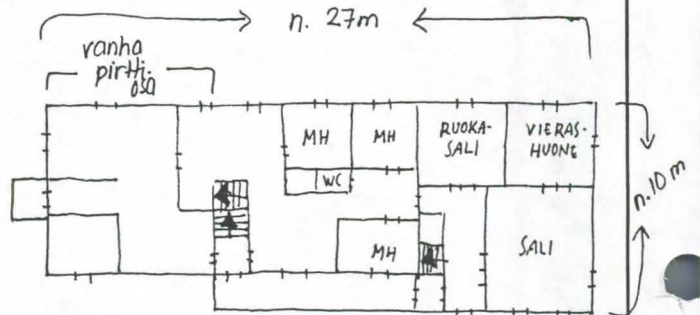
- | | |
|-----------------------------|-------------------------------------|
| 15. Rakennus-historiallinen | <input checked="" type="checkbox"/> |
| 16. Historiallinen | <input checked="" type="checkbox"/> |
| 17. Maisemallinen | <input checked="" type="checkbox"/> |

18. OTE PERUSKARTASTA TAI ASEMAPIIROS

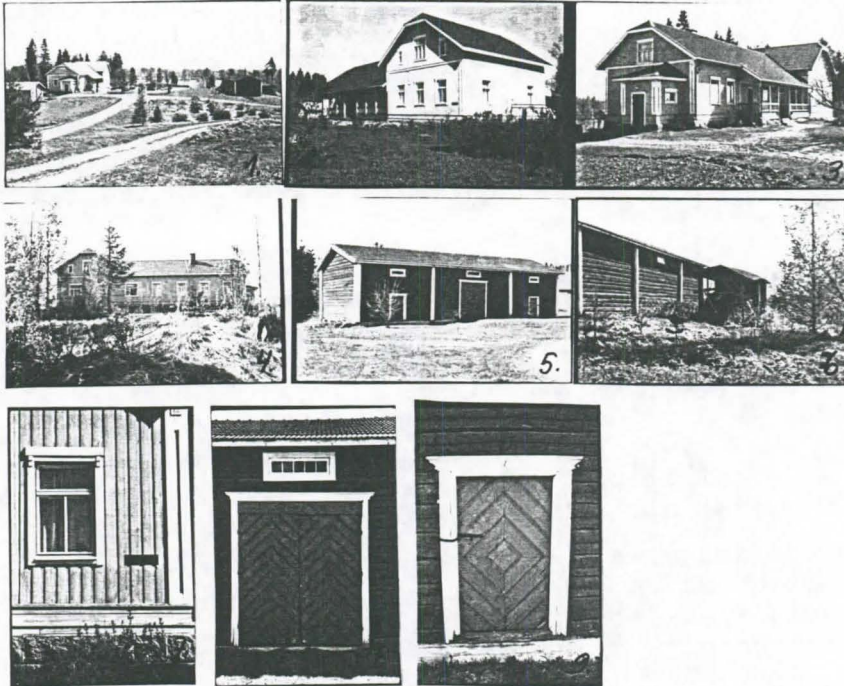


19. POHJAPIIRROS TAI TIETOJA SISÄTILOISTA

- 1.) päärakennus
- 2) Aitta 3) Talli 4) Navetta
- 5) kuivaaja + maakellari 6) Riihi
- 7) palvelusväen asuinrak.
- 8) Puulätkä 9) Uima-aitta
- 10) vanha rantas sauna



20. VALOKUVAT



1. Asuinrakennus ympäristöineen lännestä eli tulosuunnasta päin kuvattuna
2. Asuinrakennuksen itäpääty ja eteläsivu
3. Asuinrakennuksen länsipääty umpikuisteineen
4. Asuinrakennuksen pohjoissivu
5. Aittarakennus pihanpuolelta
6. Aittarakennuksen eteläpuoleinen takaseinä
7. Asuinrakennuksen ikkuna ja Hannikaismuistolaatta
- 8.-9. Aittarakennuksen ovia

21. LÄHTEET (kirjallisuus, piirustukset, asiakirjat)

Suvanto: Kuhmoisten historia. Lahti 1965.
 Suuri maatilakirja V. Kuopio 1964.
 Suomen maatilat II.
 Heikki Litun kuvakokoelma.

22. LIITTEET 1

24. LOMAKKEEN TÄYTTÄJÄ, päiväys

Sirkka-Liisa Ranta
 2.6.1989

23. SUULLISIA TIETOJA ANTANEET

Terttu Harju 16.5.1989
 - nyk. omistajan äiti

SUOMEN RAKENNUSKULTTUURIN YLEISLUETTELO		MUSEOVIRASTO
KOHDEINVENTOINTILOMAKE		62
1. Lääni	Keski-Suomi	3. Kohde
2. Kunta	Kuhmoinen	Koukanniemi
4. Kylä/Rekisterinumero	5. Kaup.osa/Kortteli/Talo	6. Kohdetyyppi
Tapiala(2 ^c , 13 ³):7		
7. Peruskartta/Koordin.	8. Osoite	9. Omistaja ja omistajan osoite
2143 09 x=6827 y=561	17800 Kuhmoinen	Päivi Harju 17800 Kuhmoinen
10. RAKENNUKSEN KUVAUS		
Rakennus n:o	IV	V
Nyk. käyttö	Navetta	Riihi
Alkup. käyttö	Navetta	Riihi
Rak. aika	1800-l:n lop (1930)	1800-l
Suunnittelija		
Kerrosluvu	1+(1)	1
Perusta	porakivi	nurkkakivet
Runko	porakivi	hirsi+lauta
Kattomuoto	satulakatto	satulakatto
Kate	pelti	pelti
Vuoraus	lauta osittain	pystylaudoitus osittain
Ulkovärit	keltamulta (puuosat)	
Kunto	kohtalainen	kohtalainen
Erityispiirteet	Katossa aumattu ylälape, frontoni keskellä etelälapetta, myös pohjois- lappeella kaksi frontonia.	
11. RAKENNUSHISTORIA		
<p>Tiilinen tallirakennus on tarkoitettu alunperin 10:lle hevoselle. Tiiliosan jatkeena on lautarakenteinen siipi, jossa sisäänajettava yläkerta. Tiiliseinäissä nurkissa ja keskiosassa pilasterit, ikkuna- ja oviaukkojen yläpuolella loivasti kaareva pystymuuraus ja kerrosten välissä tiilistä muraattu portaittain kohoava lista.</p> <p>Kivisessä karjarakennuksessa tilat navetalle ja sikalalle. Sitä on uusittu v. 1930. Itäpäädyssä sijaitsevaan lantalaan tehty ikkunat 1970-l:n pv:ssä.</p> <p>Kauimpana päärakennuksesta sijaitseva riihi/puimala rakennettu ilm. useamassa osassa.</p> <p>Puistikon ympäröimä Koukanniemen talouskeskus sijaitsee luonnonkauniilla paikalla 4-tien varrella, Päijänteeseen kuuluvien Karklahden ja Vastiaislahden välisellä niemikkeellä, lähellä kirkonkylää. Nykyisen rakennuskannan lisäksi pihapiiriin ovat kuuluneet mm. päärakennuksen länsipuolella sijainnut kaksi-kerroksinen aittarakennus (nykyisen liiterin kohdalla) sekä päärakennuksen ja jäljellä olevan aittarakennuksen välissä sijainnut vanha asuinrakennus, jossa mm. P.J. Hannikainen vietti kesäänsä. Rakennukset purettu 1970-luvulla.</p>		
12. LÄHIYMPÄRISTÖ		
13. SÄILYMISEDELLYTYKSET (uhkatekijät, kaavallinen tms. tilanne, päätökset)		
14. LUETTELOINTIPERUSTE		
		15. Rakennus-historiallinen <input type="checkbox"/>
		16. Historiallinen <input type="checkbox"/>
		17. Maisemallinen <input type="checkbox"/>

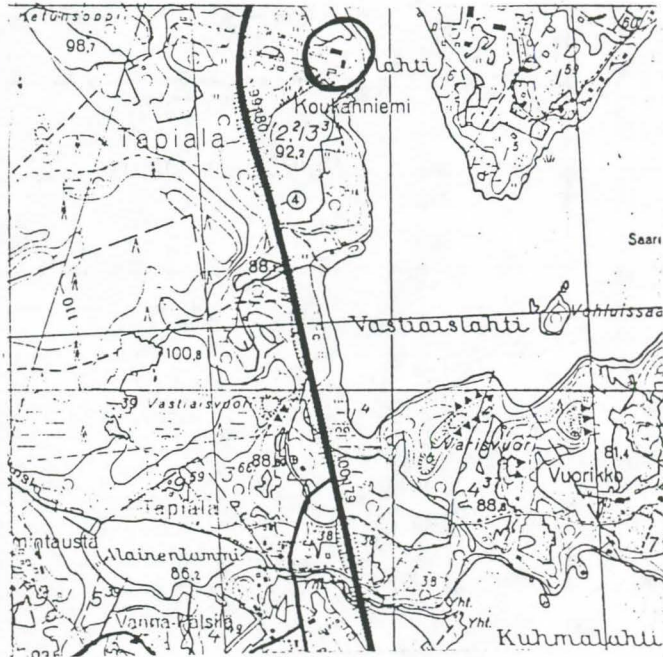
KOHTTEEN NUMERO

KOHDE

KUNTA

18. OTE PERUSKARTASTA
TAI ASEMAPIIRROS

19. POHJAPIIRROS TAI TIETOJA
SISÄTILOISTA



20. VALOKUVAT



- 1.- 4. Tallirakennus.
Yksityis kohta pohjois-
päädyistä
- 5.-6. Navetta.
- 7. Riihi / puimala
- 8. Puuliiteri
- 9. Maakellari
- 10. Kuivaaja
- 11. Uima-aitta
(entinen suola-aitta,
joka sūrretty rantaan)
- 12. Venetalas
- 13.-14. Rantasauna (ei käytössä)

15.-16. Työväenasunto +
ulkorak.

24. LOMAKKEEN TÄYTTÄJÄ, päiväys

Sirkka-Liisa Ranta
2.6.1989

23. SUULLISIA TIETOJA ANTANEET

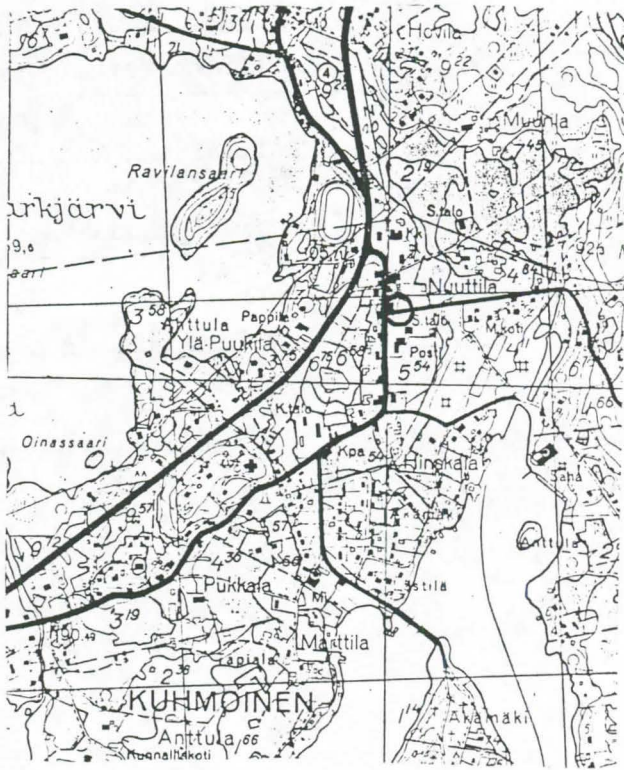
SUOMEN RAKENNUSKULTTUURIN YLEISLUETTELO			MUSEOVIRASTO
KOHDEINVENTOINTILOMAKE			63
1. Lääni	Keski-Suomi	3. Kohde	Kuhmoisten Osuuskaupan vanha myymälä
2. Kunta	Kuhmoinen		
4. Kylä/Rekisterinumero	5. Kaup.osa/Kortteli/Talo	6. Kohdetyyppi	
Lästilä 6:70			
7. Peruskartta/Koordin.	8. Osoite	9. Omistaja ja omistajan osoite	
2143 09 x=6829 y=3403	Toritie 59, 17800 Kuhmoinen	Kuhmoisten Osuuskauppa	
10. RAKENNUKSEN KUVAUS			
Rakennus n:o			
Nyk. käyttö	Asuinrak., varasto		
Alkup. käyttö	Asuinrak., kauppa		
Rak. aika	1800-1 loppu		
Suunnittelija			
Kerrosluku	1		
Perusta	Porakivi/betoni		
Runko	Hirsi/lauta		
Kattomuoto	Aumakatto		
Kate	Saumapelti		
Vuoraus	Pystylaudoitus, peiterimat		
Ulkovärit	Punertavan ruskea		
Kunto	Kohtalainen		
Erityispiirteet	Laajennusosa tehty vuonna 1929 SOK:n piirustusten mukaan. Mielenkiintoisia detaljeja: puolipallon muotoiset ikkunat myymäläosan yläpuolella, taka-seinustalla yksi pyöreä ikkuna ja satulakattainen frontoni.		
11. RAKENNUSHISTORIA			
<p>Kuhmoisten Uusi Osuuskauppa r.l. (nykyinen Kuhmoisten Osuuskauppa) perustettiin vuonna 1918, kahdeksan vuotta sen jälkeen kuin ensimmäinen Kuhmoisten Osuuskauppa oli mennyt vararikkaan. Uuden osuuskaupan myymälän sijoittamiseksi oli kolme eri mahdollisuutta: leipuri O. Vannaksen leipuriliikkeen huoneisto, jossa sittemmin toimi Länsi-Päijänteen Osuusliike; Hokkalan kiinteistö nykyisen Kuntalan paikalla ja kauppias E.Niemen myymälärakennus varastoinen. Osuuskaupan myymäläksi päätettiin ostaa E.Niemen myymälärakennus, jossa liiketoiminta saattoi alkaa heti ilman muutostöitä. Kauppahinta kiinteistöä oli 20 000 markkaa. Rakennus sijaitsi maanviljelijä W.E.Rimmisen omistamalla maalla, johon oli tehty vuokrasopimus vuoteen 1955 saakka vuokran ollessa 40 markkaa vuodessa. Tontti ostettiin Rimmisen perikunnalta osuuskaupalle vuonna 1951. Alkuperäinen myymälä oli kapteeni M.Fagrenin rakennuttama. Osuuskauppa aloitti talossa toimintansa 13.11.1918. Vuonna 1929 päämyymälä uusittiin ja laajennettiin SOK:n piirustusten mukaisesti. Vuonna 1941 kangasvarasto lopetettiin tarpeettomana ja sen paikalla jatkoi pieni lihamyymälä. Vuonna 1943 valmistui tien toiselle puolelle (nykyisen marketin paikoille) uusi varasto- ja saunarakennus. Vuonna 1952 myymälän vieressä aloitti toimintansa öljykioski (Shell), joka sittemmin on vaihtanut paikkaa. Myymälärakennus toimi päämyymälänä aina vuoteen 1955 saakka, jolloin tien vastakkaiselle puolelle valmistui uusi päämyymälä. Vanhassa myymälässä suoritettiin vuonna 1957 korjaus- ja laajennustyöt, jolloin tiloihin asennettiin keskuslämmitys. Tiloissa toimi rauta- ja maatalousosasto sekä konttorit aina vuoteen 1970 saakka. Tuolloin valmistui päämyymälän laajennus. Vanha myymälä on toiminut sen jälkeen varastona ja henkilökunnan asuntona. Lähiepäristö on kokenut paljon muutoksia, mutta rakennuksen vieressä molemmin puolin on säilynyt vanhat rakennukset: Heinon kirjakauppa ja Kuhmola.</p>			
12. LÄHIYMPÄRISTÖ			
Lähiepäristö on kokenut paljon muutoksia, mutta rakennuksen vieressä molemmin puolin on säilynyt vanhat rakennukset: Heinon kirjakauppa ja Kuhmola.			
13. SÄILYMISEDELLYTYKSET (uhkatekijät, kaavallinen tms. tilanne, päätökset)			
Osuuskaupan tontti on vuonna 1972 vahvistetuissa rakennuskaavassa merkitty kuuluvaksi yhdistettyjen asuin- ja liiketalojen korttelialueeseen, ja paikalle on piirretty kolmikerroksinen kerrostalo. Keskeisellä liikepaikalla sijaitsevan rakennuksen kohtalona saattaa olla pian purkaminen, jotta tontti saataisiin tehokkaampaan käyttöön.			
14. LUETTELOINTIPERUSTE			
Osuuskaupan vanhana myymälänä rakennuksella on paikallishistoriallinen merkityksensä.			
			15. Rakennushistoriallinen <input checked="" type="checkbox"/>
			16. Historiallinen <input checked="" type="checkbox"/>
			17. Maisemallinen <input type="checkbox"/>

KOHTTEEN NUMERO

KOHDE

KUNTA

18. OTE PERUSKARTASTA
TAI ASEMAPIIRROS



19. POHJAPIIRROS TAI TIETOJA
SISÄTILOISTA

20. VALOKUVAT



1. Rakennus Toritieltä päin.
2. Myymäläosa lounaasta.
3. Pohjoispääty.
4. Rakennus idästä.

21. LÄHTEET (kirjallisuus, piirustukset, asiakirjat)

Heinonen Antti: Kuhmoisten Osuuskauppa 40 vuotta 1918-1958. Helsinki 1958.

Suvanto, Seppo: Kuhmoisten historia. Kuhmoisten kunta ja seurakunta. 1965.

22. LIITTEET

24. LOMAKKEEN TÄYTTÄJÄ, päiväys

Tekka Vähäkangas

Kuhmoinen 24.4.1989

23. SUULLISIA TIETOJA ANTANEET

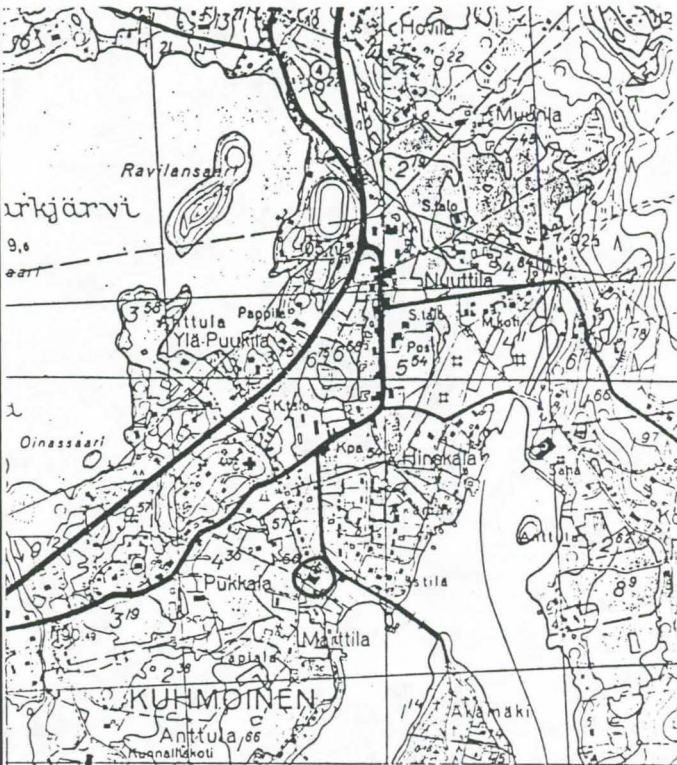
SUOMEN RAKENNUSKULTTUURIN YLEISLUETTELO		MUSEOVIRASTO
KOHDEINVENTOINTILOMAKE		64
1. Lääni	Keski-Suomi	3. Kohde
2. Kunta	Kuhmoinen	Kuhmoisten Osuusmeijeri
4. Kylä/Rekisterinumero	5. Kaup.osa/Kortteli/Talo	6. Kohdetyyppi
Tapaila 10:41		
7. Peruskartta/Koordin.	8. Osoite	9. Omistaja ja omistajan osoite
2143 09 x=6829 y=3403	Papinsaarentie 17 17800 Kuhmoinen	Länsipäijänteen Kiinteistö- välitys, Kuhmoinen
10. RAKENNUKSEN KUVAUS		
Rakennus n:o		
Nyk. käyttö	Liike- ja asuinrakennus	
Alkup. käyttö	Meijeri	
Rak. aika	1905	
Suunnittelija		
Kerrosluku	2	
Perusta	Betonisokkeli/porakivi	
Runko	Tiilirakenteinen	
Kattomuoto	Satula	
Kate	Pelti	
Vuoraus	Tiili	
Ulkovärit	Punainen	
Kunto	Hyvä	
Erityispiirteet	Rakennusta on laajennettu ja uusittu moneen kertaan. Rakennuksen etelä- sivustalla on vielä jäljellä osa vanhaa porakiviperustaa ja tiiliseinää.	
11. RAKENNUSHISTORIA		
<p>Hanke osuusmeijeristä lähti liikkeell 1900-luvun alussa Pellervo-lehden tunnetuksi- tekemänä. Hankkeen varsinaisena alullepanijana voidaan pitää kappalainen K.A. Sahl- bergia (vuodesta 1906 Warmavuori), joka oli mm. Kuhmoisten isäntäyhdistyksen puheen- johtaja. Joulukuussa vuonna 1904 alettiin meijerin perustamista varten kerätä ennako- jäsenilmoituksia. Osuusmeijerin perustava kokous pidettiin 20.2.1905 Kaukolan talossa. Halla OY myi uudelle yritykselle tontin Pörvälän maasta melkoisen läheltä rantaa. Ra- kennustöihin päästiin vielä samana keväänä ja niinpä maitoa voitiin ottaa vastaan jo 22.1.1906. Osuusmeijerin juhlalliset vihkiäiset olivat 7.2.1906.</p> <p>Nykyinen osuusmeijerin rakennuksessa ei ole enää paljon vanhaa meijeriä jäljellä. Meijeri siirtyi 1970-luvun alussa Lahden Seudun meijeriosuuskunnalle, joka lopetti meijeritoiminnan Kuhmoisissa. Meijerin kiinteistö siirtyi kaupassa kunnan omistukseen. Kunta myi rakennuksen Finnmaire Oy:lle, jolta se siirtyi Arja Tex Oy:n haltuun. Ku- tomoalan yritys meni kuitenkin pian vararikkoon ja kiinteistö siirtyi suurimman pää- velkojan KOP:n haltuun. Vuonna 1989 rakennuksen osti Länsipäijänteen Kiinteistökes- kus, joka perusti Kiinteistö Oy Vanha Meijeri- nimisen yrityksen. Yritys myy- ja vuok- raa meijerin tiloja yritys- ja asuinkäyttöön. Tällä hetkellä tiloissa toimii mm. huo- nekaluliike Asko.</p>		
12. LÄHIYMPÄRISTÖ		
Rakennus sijaitsee Papinsaaren ja Myllykujan risteyksessä noin 200 metrin päässä Päi- jänteen rannasta. Rakennuksen lähistöllä on omakoti- ja rivitaloasutusta sekä asuin- kerrostalo.		
13. SÄILYMEDELLYTYKSET (uhkatekijät, kaavallinen tms. tilanne, päätökset)		
Rakennuksen sisätilat on muutettu liiketiloille sopivammiksi ja ne ovat verrattain avarat. Ulkoapäin kiinteistö muistuttaa edelleen meijeriä ja ilmeisesti sen ulkoasua tullaankin muuttamaan. Korkea savupiippu on tarpeeton ja se saatetaan purkaa. Myös huonokuntoinen ja suuri varastorakennus joutunee purettavaksi. Vuonna 1972 vahviste- tussa kaavassa rakennus on merkitty kuuluvaksi teollisuus- ja varastorakennusten kort-		
14. LUETTELOINTIPERUSTE		
Rakennuksessa aloitti toimintansa Kuhmoisten osuusmeijeri ja se on siten kulttuurihistoriallisesti mie- lenkiintoinen. Vanhaa rakennusosaa ei kuitenkaan ole enää paljoa nähtävillä.		telialueeseen. 15. Rakennus- historiallinen <input type="checkbox"/> 16. Historiallinen <input checked="" type="checkbox"/> 17. Maisemallinen <input type="checkbox"/>

KOHTEN NUMERO

KOHDE

KUNTA

18. OTE PERUSKARTASTA
TAI ASEMAPIIRROS



19. POHJAPIIRROS TAI TIETOJA
SISÄTILOISTA

20. VALOKUVAT



1.



1. Kuhmoisten Asuusmeijeri Myllykujalta päin.
2. Rakennus rannan suunnalta.
3. Meijerin varastorakennus.

21. LÄHTEET (kirjallisuus, piirustukset, asiakirjat)

Seppo Suvanto: Kuhmoisten historia. Lahti 1965.

22. LIITTEET

24. LOMAKKEEN TÄYTTÄJÄ, päiväys

Pekka Vahäkangas
Kuhmoinen 4.5.1989

23. SUULLISIA TIETOJA ANTANEET

Heikki Littu, 24.4.1989 Ruolahti, Kuhmoinen.

Aaro Ansiomäki, 20.4.1989 Kuhmoinen.

KOHDEINVENTOINTILOMAKE

1. Lääni	Keski-Suomi	3. Kohde	
2. Kunta	Kuhmoinen	Kuhmola/Seurala	
4. Kylä/Rekisterinumero	5. Kaup.osa/Kortteli/Talo	6. Kohdetyyppi	
Lästilä 6:31			
7. Peruskartta/Koordin.	8. Osoite	9. Omistaja ja omistajan osoite	
2143 09 x= 6829 y= 3403	Toritie 57, 17800 Kuhmoinen	Kuhmoisten kunta	

10. RAKENNUKSEN KUVAUS

Rakennus n:o

Nyk. käyttö	Nuorisoseuran talo
Alkup. käyttö	Suojeluskuntatalo
Rak. aika	1930
Suunnittelija	Helsinkiläinen arkkitehtitoimisto Tuovinen-Huttunen
Kerrosluvu	2
Perusta	Betonisokkeli
Runko	Tiili, hirsi
Kattomuoto	Aumakatto
Kate	Saumapelti
Vuoraus	Vaakapontti
Ulkovärit	Vaaleanvihreä/vaaleanvihreä
Kunto	Hyvä
Erityispiirteet	Pohjoisseinustalla doorilaistyyppiset vankat pylväät (4kpl) kantavat kattamatonta kuistia. Pääkerroksen seinäpintaa jaottelevat ulkonevat puupilasterit (peiterimoitettu pystylauditus). Sisäänkäynnin yläpuolella levein puittein korostettu ikkuna ja sen yläpuolella koristekuviointi

11. RAKENNUSHISTORIA

Vuonna 1929 perustettiin Kuhmola yhtymä, josta nuorisoseura omisti puolet, suojeluskunta $\frac{1}{4}$ ja lotat $\frac{1}{4}$. Yhtymän seuratalo, Kuhmola valmistui vuonna 1930. Helsinkiläisen arkkitehtitoimiston Tuovinen-Huttunen suunnitteleman rakennuksen alaosa on tehty tiilestä ja yläosa hirrestä. Perustana on betonisokkeli. Aumakaton kate on pelti. Vuonna 1933 suojeluskunta ja lotat maksoivat taloudellisiin vaikeuksiin joutuneen nuorisoseuran varat ja seura luopui osuudestaan yhtymään. Suojeluskunnan ja Lotta Svärd -järjestön lakkauttamisen jälkeen kiinteistö siirtyi nuorisoseuralle ja talon nimi muutettiin Seuralaksi. Seuralaa peruskorjattiin vuonna 1951. Oleellinen muutokorjaus tehtiin vuonna 1978, jolloin talon pääovi ja alakerta uudistettiin. Ensimmäisessä kerroksessa ovat keittiö, ravintola, eteistilat ja vahtimestarin asunto. Toisessa kerroksessa ovat juhlasali ja näyttämö. Kiinteistö siirtyi nuorisoseuralta Kuhmoisten kunnan omistukseen vuonna 1987. Seuran toiminta jatkuu edelleen tiloissa. Tontilla ei ole rakennuksen lisäksi muuta kuin saunarakennus aivan tontin itärajalta.

12. LÄHIYMPÄRISTÖ

Rakennus sijaitsee vilkaalla liikealueella Kuhmoisten kirkonkylällä Toritien varrella. Ympäristö on kokenut huomattavia muutoksia viimeisten vuosikymmenien kuluessa. Vanha Osuuskaupan kiinteistö tontin pohjoiskulmalla on toistaiseksi säilynyt.

13. SÄILYMISEDELLYTYKSET (uhkatekijät, kaavallinen tms. tilanne, päätökset)

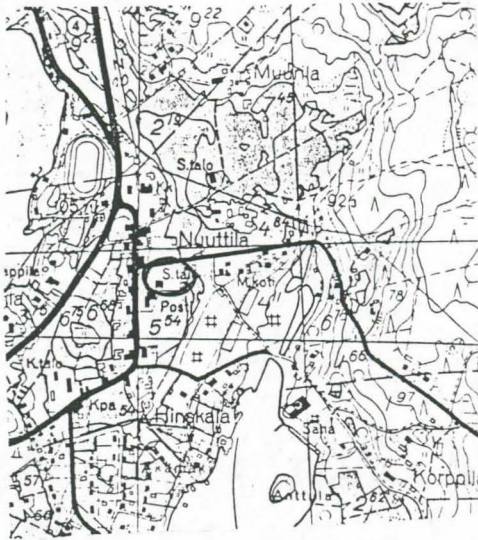
Tiloissa jatkuu seuratoiminta aktiivisesti. Rakennuksen tontille itäosaan kaavillaan lisä rakennusta, johon tulisi kunnallista palvelutoimintaa. Rakennuskaavassa tontti on merkitty yhdistettyjen liike- sekä huvi- ja viihdetarkoituksia palvelevien rakennusten korttelialueeksi. Rakennus mainitaan Keski-Suomen seutukaavaliiton julk. nro 4 sarja C joulukuun 1978 rakennushistoriallisena kohteena.

14. LUETTELOINTIPERUSTE

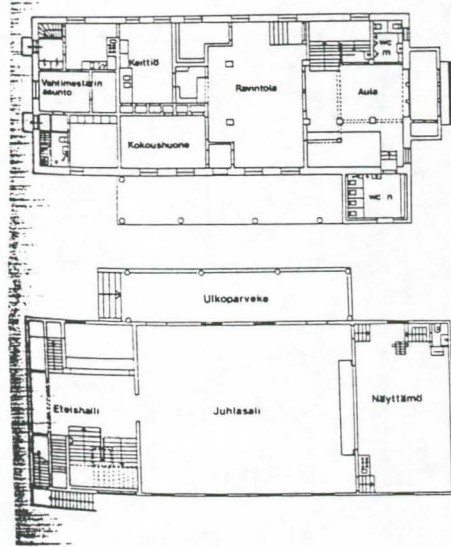
Seurantalona rakennuksella on oma historiallisesti ja kulttuurihistoriallisesti kiinnostava merkityksensä. Rakennushistoriallisesti rakennus edustaa 1920-luvun klassismia ja on melko hyvin säilyttänyt alkuperäisen asunsa. Rakennus antaa lisäksi oman ilmeensä koko kirkonkylälle, koska se sijaitsee hyvin keskeisellä paikalla.

15. Rakennushistoriallinen	<input checked="" type="checkbox"/>
16. Historiallinen	<input checked="" type="checkbox"/>
17. Maisemallinen	<input checked="" type="checkbox"/>

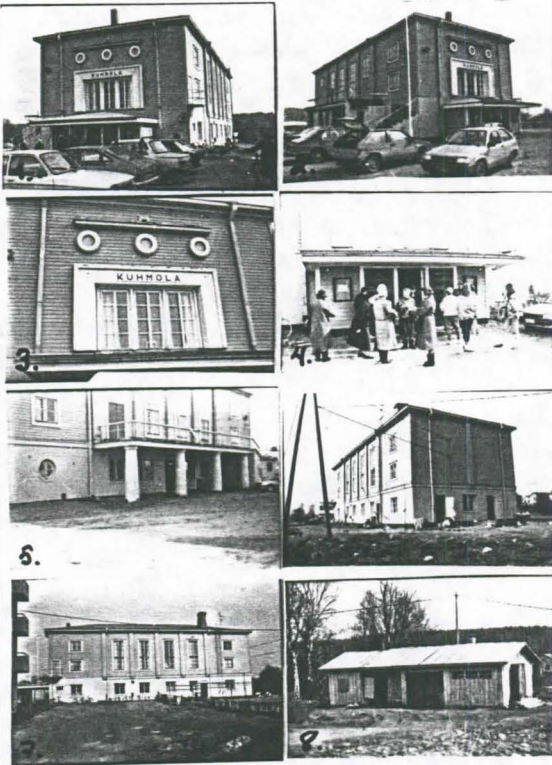
18. OTE PERUSKARTASTA
TAI ASEMAPIIRROS



19. POHJAPIIRROS TAI TIETOJA
SISÄTILOISTA



20. VALOKUVAT



1. Rakennus lännestä, Toritien suunnalta.
2. Rakennuksen pohjois- ja länsijulkisivua.
3. Vanha sisäänkäynti.
4. Uusi sisäänkäynti.
5. Pohjoisseinustan pylväikkö.
6. Rakennuksen itäpäätty
7. Rakennuksen eteläinen julkisivu.
8. Piharakennus.

21. LÄHTEET (kirjallisuus, piirustukset, asiakirjat)

Päijät-Hämeen seurantalot. Lahden museolautakunta. Selvityksiä ja kannanottoja XXVI/1985. Lahti 1986.
Keski-Suomen rakennushistorialliset kohteet. Inventointi 1969-1978. Keski-Suomen seutukaavaliitto julk. nro 4 sarja C joulukuun 1978.

22. LIITTEET

24. LOMAKKEEN TÄYTTÄJÄ, päiväys

Pekka Vähäkangas
24.4.1989 Kuhmoinen

23. SUULLISIA TIETOJA ANTANEET

Kuhmoisten kunnan kulttuurisihteeri Kaj Asplund.

KOHDEINVENTOINTILOMAKE

1. Lääni	Keski-Suomi	3. Kohde
2. Kunta	Kuhmoinen	Kunnalliskoti/ vanhainkoti
4. Kylä/Rekisterinumero	5. Kaup.osa/Kortteli/Talo	6. Kohdetyyppi
Anttula 5:45		
7. Peruskartta/Koordin.	8. Osoite	9. Omistaja ja omistajan osoite
2143 09 x=6828 y=3403	Suutolantie 15 17800 Kuhmoinen	Kuhmoisten kunta

10. RAKENNUKSEN KUVAUS

Rakennus n:o	I	II	III
Nyk. käyttö	Vanhainkoti	Asuntola	Asuntola
Alkup. käyttö	Kunnallistalo	Mielisairasosasto	Keuhkotautiosasto
Rak. aika	1916-17	1923	1937
Suunnittelija			
Kerrosluku	1+(7)	1	1
Perusta	Porakivi/betoni	Porakivi	Betoni
Runko	Hirsi	Hirsi	Lauta
Kattomuoto	Satulakatto	Satulakatto	Satulakatto
Kate	Saumapelti	Saumapelti	Tiili
Vuoraus	Peiterimoitettu pystyl.	Peiterimoitettu pystyl.	Peiterimoitettu pystyl.
Ulkovärit	Valkoinen	Valkoinen	Harmaa
Kunto	Hyvä	Hyvä	Hyvä
Erityispiirteet			

11. RAKENNUSHISTORIA

Vuonna 1914 tarkastettiin kunnan köyhäinhoidon puutteita ja silloin tuli esille mm. köyhäintalon rakentaminen. Asian eteenpäin viemiseksi perustettiin rakennustoimikunta, jonka tehtävänä oli tiedustella sopivaa maataloa ostettavaksi mainittuun tarkoitukseen. Kuntakokouksessa 22.3.1915 päätettiin ostaa Mylly-Suutolan tila 25 000 markan hinnalla. Kunnalliskodin piirustukset hyväksyttiin 15.12.1915 ja rakennustöihin päästiin seuraavan vuoden alusta. Päärakennuksen perustustyöt tehtiin vanhalla ja koetulla päivätyöjärjestelmällä. Itse rakennus annettiin urakalla rakennusmestari A.Laaksosen tehtäväksi. Kunnalliskoti valmistui monien vaikeuksien jälkeen syksyllä 1917. Vuonna 1918 siellä oli 27 hoidokkia ja seuraavana vuonna jo 53. Kunnalliskoti oli tullut lopulta maksamaan 137 458 markkaa. Se oli siihen mennessä suurin kunnallinen rakennushanke, joka myös velkaannutti kunnan ensimmäisen kerran toden teolla.

Vuosien kuluessa varsinkin rakennuksen sisätiloja on korjattu useaan otteeseen asianmukaisempaan kuntoon. Rakennus ei kuitenkaan enää vastaa nykyisiä vanhustenhuollon vaatimuksia ja niinpä vireille on saatettu hanke uuden vanhainkoti-palvelukeskuksen rakentamiseksi. Rakennushankkeen luonnospiirustukset valmistuivat huhtikuussa 1989 ja ne ovat lähteneet asianmukaiselle hyväksymiskierrokselle. Luonnospiirustukset on tehnyt tamperelainen arkkitehtitoimisto Maarit ja Aarni Holttinen. Hankkeen uudisosa nousee vanhainkodeille varatulle rakennuspaikalle nykyisen vanhainkodin viereen. (Ks. Liite)

12. LÄHIYMPÄRISTÖ

Vanhainkodille johtava Suutolantie on vanhainkodin päästä koivukujan reunustama. Tontti on laaja ja sillä on edellä mainittujen rakennusten lisäksi navetta ja lato sekä rannassa saunarakennus. Tontti on Päijänteen rannalla kauniilla paikalla.

13. SÄILYMEDELLYTYKSET (uhkatekijät, kaavallinen tms. tilanne, päätökset)

Päärakennuksen viereen ja osaksi sen yhteyteen tultaneen rakentamaan uusi vanhainkotirakennus, jolloin nykyinen päärakennus saneerataan lähinnä vanhusten päiväkeskukseksi. Saneerauksen yhteydessä rakennuksen ulkoasu tullaan kuitenkin säilyttämään pitkälle entisellään. Suurin muutos on uudisosan liittämisen vanhaan päärakennukseen yhdyskäytävän avulla.

14. LUETTELOINTIPERUSTE

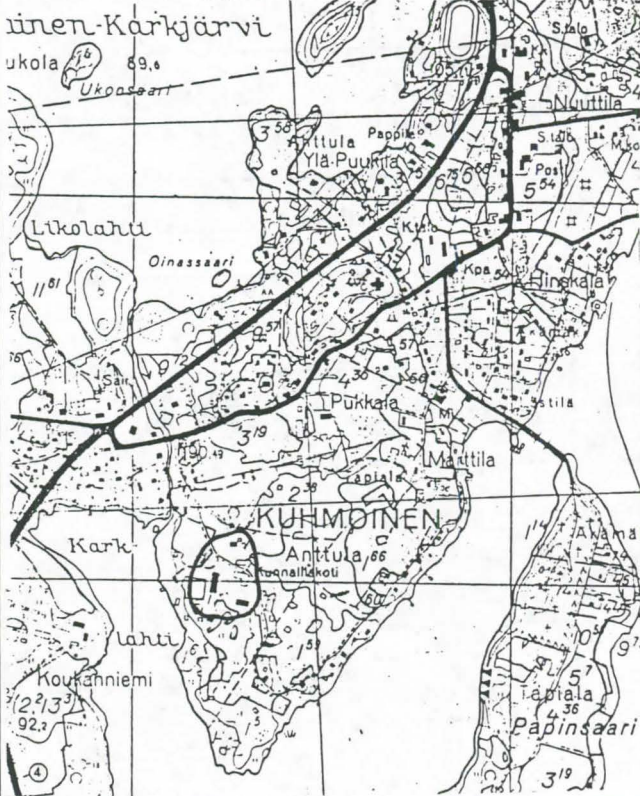
Rakennus on jo alunperin rakennettu kunnalliskodiksi ja sillä on siten oma kulttuurihistoriallinen merkityksensä. Rakennus on lisäksi varsin edustava esimerkki kunnallisesta hoitolaitoksesta vuosisadan alkupuolelta. Se sijaitsee luonnonkauniilla paikalla Päijänteen rannalla.	15. Rakennushistoriallinen <input checked="" type="checkbox"/> 16. Historiallinen <input checked="" type="checkbox"/> 17. Maisemallinen <input checked="" type="checkbox"/>
---	---

KOHTEEN NUMERO

KOHDE

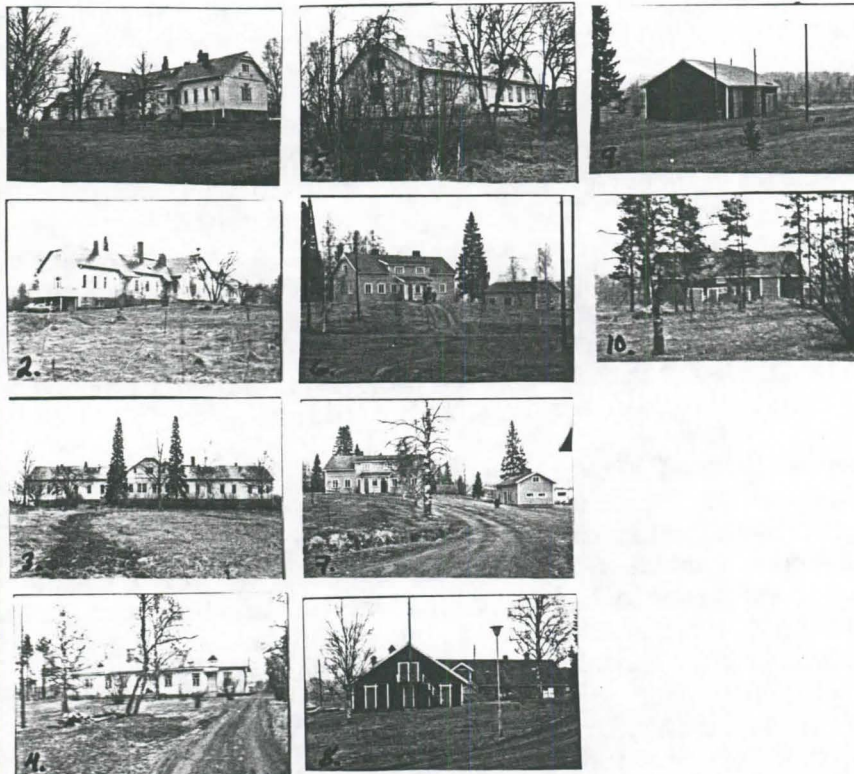
KUNTA

18. OTE PERUSKARTASTA
TAI ASEMAPIIROS



19. POHJAPIIROS TAI TIETOJA
SISÄTILOISTA

20. VALOKUVAT



1. Vanhainkoti ~~kaakosta~~ koillisesta.
2. Vanhainkoti kaakosta.
3. Vanhainkoti lännestä karkkijärven suunnasta.
4. Entinen mielisairasosasto pohjoisesta. (Pihan suunnasta)
5. Mielisairasosasto lounaasta.
6. Entinen tuberkuloosiosasto etelästä pihan suunnasta.
7. Tuberkuloosiosasto piharakennuksineen (taustalla keskellä maakellari).
8. Navetta lännestä pihan suunnasta.
9. Lato lännestä.
10. Puimala lännestä (sijaitsee välittömän piha-alueen ulkopuolella).

21. LÄHTEET (kirjallisuus, piirustukset, asiakirjat)

Seppo Suvanto: Kuhmoisten historia. Lahti 1965.

Kuhmoisten Sanomat n:o 16, 19.4.1989.

22. LIITTEET

Liite 1 = Rakennushistorian jatke

24. LOMAKKEEN TÄYTTÄJÄ, päiväys

Pekka Vähäkangas
Kuhmoinen 8.5.1989

23. SUULLISIA TIETOJA ANTANEET

Arvo Gröngvist, 12.4.1989 Kuhmoinen.

Kuhmoisten kunnalliskoti / vanhainkoti

Vanhainkoti-palvelukeskushankkeen uudisosa nousee vanhainkodille varattulle paikalle nykyisen päärakennuksen viereen. Uudisosaan tulee hyötytilaa yhteensä 1155 m². Vanhaan päärakennukseen saneerataan ensivaiheessa palvelukeskukseksi 515 hyötyneliömetriä. Uudisosa liitetään vanhaan päärakennukseen yhdyskäytävällä.

Vanha osa saneerataan päiväkeskukseksi. Rakennukseen tulee kerho- ja askartelutiloja, kirjasto-lehtihuone, 80 m² juhlasali-ruokasali, kuntoutusliikunnan tiloja, hiusten ja jalkojenhoituhuone ja lepohuoneita. Kotipalvelun tiloja rakennuksen eteläpäähän tulee yhteensä noin 50 m². Talon kellarikerroksessa sijaitsee saunaosasto, askartelu-, varasto-, pyykki- ja lämpökeksus-tilat. Kellarikerroksen pohjoispää on varattu päiväkodin tuleviin tarpeisiin. Kaikkiaan päiväkeskuksen saneerattava tila on 386 hyötyneliömetriä ja uutta rakennettavaa 162 m². Palvelukeskuksen ullakolle tulisi lisäksi kaksi asuntoa jotka kunta saneeraisi omana työnä. Perustamiskustannukset hankkeelle on noin 13 miljoonaa markkaa.

Kunnallishallituksen hyväksymän hankkeen toteuttamishjelma lähti hyväksymiskierrokselle valtuustoon, lääninhallitukseen ja sosiaali- ja terveysministeriöön. Hyväksytty toteuttamishjelma mahdollistaa rakennustöiden aloittamisen mutta näillä näkymin rakennustöihin tuskin päästään vielä tämän vuoden puolella.

KOHDEINVENTOINTILOMAKE

1. Lääni	Keski-Suomi	3. Kohde	Entinen kunnanlääkäarin talo
2. Kunta	Kuhmoinen	6. Kohdetyyppi	
4. Kylä/Rekisterinumero	5. Kaup.osa/Kortteli/Talo	9. Omistaja ja omistajan osoite	
7. Peruskartta/Koordin. 214309 X = 6828 Y = 562	8. Osoite Lukkaripolku 2 17800 Kuhmoinen	Kuhmoisten kunta	

10. RAKENNUKSEN KUVAUS

Rakennus n:o

I

II

Nyk. käyttö	Asuinrakennus	Piharakennus
Alkup. käyttö	Asuinrakennus	Piharakennus
Rak. aika	1934	1934
Suunnittelija		
Kerrosluku	1	1
Perusta	Betonisokkeli	Betonisokkeli
Runko	Lauta	Lauta
Kattomuoto	Aumakatto	Aumakatto
Kate	Tiili	Tiili
Vuoraus	Pystylaudoitus	Pystylaudoitus
Ulkovärit	Valkoinen	Valkoinen
Kunto	Hyvä	Hyvä
Erityispiirteet	Aumakatossa on pääjulkisivun puolella kolme puolipallomaista frontonia ja päädyissä yksi. Rakennuksessa on ikkunaluukkumainen koristelu julkisivun puolella. Avokuistissa on myös aumakatto, jota tukee kaksi poikittais-jaoteltua pylvästä.	

11. RAKENNUSHISTORIA

Vuonna 1927 Padasjoki sanoutui irti yhteisen kunnanlääkäarin viran ylläpitämisestä Kuhmoisten kanssa. Vuodesta 1929 lähtien Kuhmoisissa oli oma kunnanlääkäri, joka asui Harmoisissa. Vuonna 1931 sairaala muutettiin Harmoisista kirkonkylään, minne lääkärikin asettui asumaan. Uusi kunnanlääkäarin talo valmistui vuonna 1934 harjun rinteeseen lähelle kirkkoa. Kunnanlääkäreinä on vuodesta 1931 toimineet lääkelisensiaatit Pauli Tuorinen, V.I.Vehkalahti ja Olavi Pirilä. Rakennukseen tehtiin vuonna 1980 peruskorjaus, ja se on nykyisin kunnan vuokratalona, jossa asuu useampi perhe.

Aikaisemmin rakennuksessa on ollut valokuvan perusteella vaakaponttilaudoitus nykyisen pystypontin sijasta. Rakennuksen nurkat eivät myöskään ole kuvan perusteella olleet samalla tavoin korostetut leveällä vaaksuoraan jaotellulla listalla kuin nykyisin. Myös vanhat kahdeksanruutuiset ikkunat on uusittu.

Tontilla sijaitsee lisäksi autotalli-sauna-rakennus. Siinä on säilyneet vanhat pieniruutuiset ikkunat.

12. LÄHIYMPÄRISTÖ

Rakennus sijaitsee harjun päällä kapean ja jyrkästi nousevan Lukkarinpolun varrella. Naapuristossa on 40/50-luvulla rakennettuja omakotitaloja. Alue on luomonkaunista.

13. SÄILYMISEDELLYTYKSET (uhkatekijät, kaavallinen tms. tilanne, päätökset)

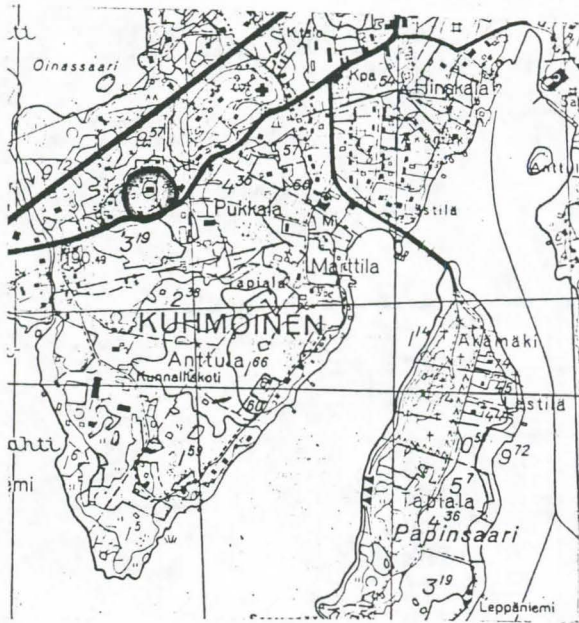
Tontti kuuluu vuonna 1972 vahvistetussa asemakaavassa enintään kaksiasuntoisten asuinrakennusten korttelialueeseen. Rakennuksessa on tehty peruskorjaus tämän vuosikymmenen puolella, joten se on varsin hyvässä kunnossa.

14. LUETTELOINTIPERUSTE

Paikallisesti merkittävä kunnanlääkäarin asuintalo 1930-luvulta

15. Rakennushistoriallinen
16. Historiallinen
17. Maisemallinen

18. OTE PERUSKARTASTA
TAI ASEMAPIIRROS



19. POHJAPIIRROS TAI TIETOJA
SISÄTILOISTA

20. VALOKUVAT



21. LÄHTEET (kirjallisuus, piirustukset, asiakirjat)

Seppo Suranto: Kuhmoisten historia. Lahti 1965.

Kuhmoisten kunta. Henkikirja kanteistöosa.

Kuhmoisten kunta. kunnanarkisto kiinteistölehti.

22. LIITTEET

24. LOMAKKEEN TÄYTTÄJÄ, päiväys

Rehka Vähäkangas

Kuhmoinen 26.5.1989

23. SUULLISIA TIETOJA ANTANEET

KOHDEINVENTOINTILOMAKE		
1. Lääni	Keski-Suomi	3. Kohde
2. Kunta	Kuhmoinen	Kunnantalo/Kuntala
4. Kylä/Rekisterinumero	5. Kaup.osa/Kortteli/Talo	6. Kohdetyyppi
Lästilä 6:20		
7. Peruskartta/Koordin.	8. Osoite	9. Omistaja ja omistajan osoite
2143 09 x=6829 y=3403	Toritie 34 17800 Kuhmoinen	Kuhmoisten kunta

10. RAKENNUKSEN KUVAUS

Rakennus n:o	I	II
Nyk. käyttö	Kunnan virastotalo	Kunnan virastotalo/asuintalo
Alkup. käyttö	Kunnan virastotalo	Asuintalo
Rak. aika	1955	1955
Suunnittelija		
Kerrosluku	2	2
Perusta	Betonisokkeli	Betonisokkeli
Runko	Tiili	Tiili
Kattomuoto	Satulakatto	Satulakatto
Kate	Betonitiili	Betonitiili
Vuoraus	Roiskerappaus	Roiskerappaus
Ulkovärit	Valkoinen	Valkoinen
Kunto	Hyvä	Hyvä
Erityispiirteet	Perustan betonisokkelin maanpäällinen osa on vuorattu graniittiliuske- elementeillä molemmissa rakennuksissa. Sisäänkäyntien kohdalla on puna- tiiliset ulkonemat, pääsisäänkäynninkohdalla myös aulan ikkunat ympäröivä, muutoin läpi kerrosten ulottuva. Asuintalon länsiseinustalla kaksi läpi kerrosten ulottuvaa	

11. RAKENNUSHISTORIA kolmiomaista erkkeriä, joissa molemmilla sivuilla suuret ikkunat.

Vuonna 1865 annetulla asetuksella erotettiin kunnanhallinto seurakuntien johtamista pitäjänkokouksista. Kuhmoisten kuntakokoukset pidettiin ensin pitäjäntuvassa, joka oli todennäköisesti Heikkilän talossa kirkon liepeillä. Vuonna 1879 kunta vuokrasi kirkonkylästä sopivat kokouksetilat. Vuokralla oltiin eri paikoissa aina siihen saakka kunnes v. 1922 siirryttiin omaan toimitaloon Hokkalaan. Rakennus oli ostettu v. 1919 rouva Hilja Hirvensalolta. Ahtaus oli kuitenkin pian tuntuva ja niin päätettiin rakentaa uusi kunnallinen kunnantalo. Se valmistui vuonna 1955 entisen paikalle ja sen viereen kohosi virkailijoiden asuintalo.

Kunnantalossa on alakerrassa toimistotiloja ja yläkerrassa kunnanvaltuuston sali ja kunnanhallituksen kokoushuone. Rakennuksessa on tilat myös palokunnalle. Kunnanhallinnon yhä kasvaessa on viereisen virkailijoiden asuintalon huoneistoista tehty toimistotiloja. Rakennuksessa on enää talonmiehen asunto. Molemmissa rakennuksissa on tehty peruskorjaus vuonna 1979.

Vuonna 1972 vahvistetussa asemakaavassa kunnantaloa vastapäätä virkailijoiden asuintalon viereen on varattu paikka lisärakennukselle. Laaja pihamaa toimi vielä 1930-luvulla paikkakunnan kauppatorina. Nykyisin se on asfaltoitu ja toimii suurelta osin pysäköintialueena.

12. LÄHIYMPÄRISTÖ
Kunnantalo sijaitsee Toritien varrella lähellä kirkonmäkeä. Rakennuskanta naapurustossa on melko uutta ja lähinnä omakoti- ja kerrostaloja. Tien vastakkaisella puolella on ravintola ja kauppa.

13. SÄILYMEDELLYTYKSET (uhkatekijät, kaavallinen tms. tilanne, päätökset)
Rakennus on verrattain uusi ja hyvässä kunnossa, eikä sitä uhkaa näillä näkymin mitkään kaavalliset rakennustyöt. Tilat ovat käynneet pieniksi kasvaneen kunnallishallinnon vuoksi mutta viereisestä virkailijoiden asuintalosta on saatu lisää toimistotiloja.

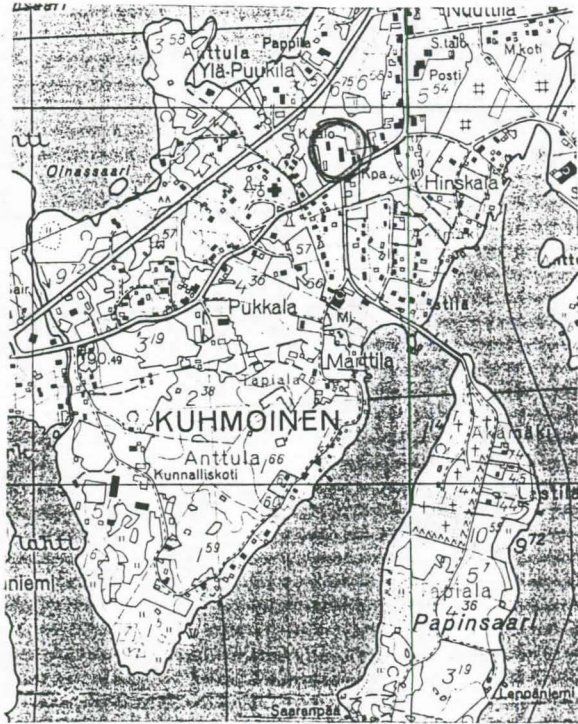
14. LUETTELOINTIPERUSTE	
Paikallisesti merkittävä kunnan toimitalo 1950-luvulta	
	15. Rakennus-historiallinen <input checked="" type="checkbox"/>
	16. Historiallinen <input checked="" type="checkbox"/>
	17. Maisemallinen <input type="checkbox"/>

KOHTEEN NUMERO

KOHDE

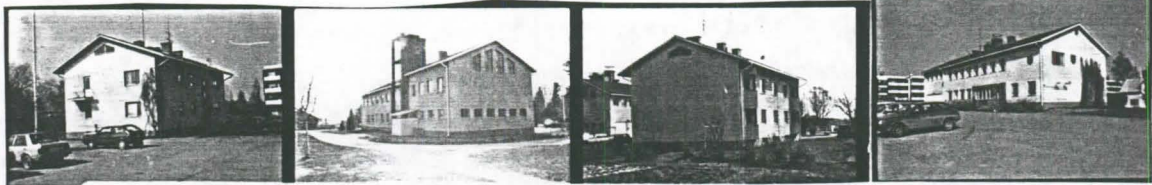
KUNTA

18. OTE PERUSKARTASTA
TAI ASEMAPIIRROS



19. POHJAPIIRROS TAI TIETOJA
SISÄTILOISTA

20. VALOKUVAT



21. LÄHTEET (kirjallisuus, piirustukset, asiakirjat)

Seppo Suranto: Kuhmoisten historia. Lahti 1965.
Kuhmoisten kunnanarkisto. Känkeistökortit.

22. LIITTEET

24. LOMAKKEEN TÄYTTÄJÄ, päiväys

Pekka Vehäkangas
Kuhmoinen 25.5.1989

23. SUULLISIA TIETOJA ANTANEET

KOHDEINVENTOINTILOMAKE

1. Lääni	Keski-Suomi	3. Kohde
2. Kunta	Kuhmoinen	Laitorannan talo
4. Kylä/Rekisterinumero	5. Kaup.osa/Kortteli/Talo	6. Kohdetyyppi
Lästilä 6:44		
7. Peruskartta/Koordin.	8. Osoite	9. Omistaja ja omistajan osoite
2143 09 x=6829 y=3403	Toritie 36 17800 Kuhmoinen	

10. RAKENNUKSEN KUVAUS

Rakennus n:o

Nyk. käyttö	Asuinrakennus
Alkup. käyttö	Asuinrakennus
Rak. aika	1800-luvun loppu
Suunnittelija	
Kerrosluku	1+(2)
Perusta	Porakivi
Runko	Hirsi
Kattomuoto	Satulakatto
Kate	Huopa
Vuoraus	Vaakapontti
Ulkovärit	Valkoinen
Kunto	Hyvä
Erityispiirteet	Rakennuksessa on ikkunapuitteissa puuleikkauksia alakerrassa. Kuisti on aumakattoinen ja sen ikkunat ovat jaoteltu pieniin ruutuihin Y-kirjaimen muotoisilla puitteilla. Talon pohjoisseinustalla on frontoni, jossa on sisään rakennettu parveke. Myös eteläläpällä on frontoni.

11. RAKENNUSHISTORIA

Laitorannan talo Kuhmoisten kirkonkylän keskustassa on kelloseppä Laitorannan rakennuttama 1800-luvun lopulla. Talossa sijaitti 1920-luvulle saakka Heikki Laitorannan eli "Laito-Heikin" kelloseppäliike. Hänen kuoltuaan muutti taloon Pylväisen kahvila, sen jälkeen Kuhmoisten kunnan kantakirjasto, Julia Simolan pukimo ja tämän jälkeen tiloissa toimi Kaiholan leipomo. Nykyään talo on yksityisasuntona.

Talo näyttää säilyttäneen melko hyvin ilmeisesti 1900-luvun alkupuolella saadun ulkoasun. Kauniit puuleikkaukset ikkunaotsakkeissa ja oven otsikossa ovat säilyneet. Kuisti talon länsipäädystä on ilmeisesti myöhäisempää rakennetta kuin muu talo. Sen ikkunoiden Y-kuviointi lienee kansallisromantiikan vaikutusta. Yläkerran kaksi huonetta ovat nekin luultavimmin myöhempää lisää, samoin näin ollen frontonit ja sisäparveke.

12. LÄHIYMPÄRISTÖ

Rakennus sijaitsee Toritien varrella Kuhmoisten kirkonkylän keskustassa lähellä kunnantaloa. Samalla tontilla vastapäätä sijaitsee toinen asuinrakennus noin 10 metrin päässä. Rakennus on ilmeisesti rakennettu 1950-luvulla.

13. SÄILYMISEDELITYKSET (uhkatekijät, kaavallinen tms. tilanne, päätökset)

Toritien viereen tulee uusi kevyenliikenteen väylä, jolloinka talo tulee aivan tien kiinni. Tulevaisuudessa tietä edelleen levennettäessä rakennus tulee jäämään osittain tien alle. Vuonna 1966 laaditussa rakennuskaavassa tontti on merkitty yhdistettyjen liike- ja asuinkerrostalojen korttelialueeksi. Kerrostalo olisi kolmikerroksinen.

14. LUETTELOINTIPERUSTE

Rakennus edustaa Kuhmoisten kirkonkylän vanhinta säilynyttä rakennuskantaa.

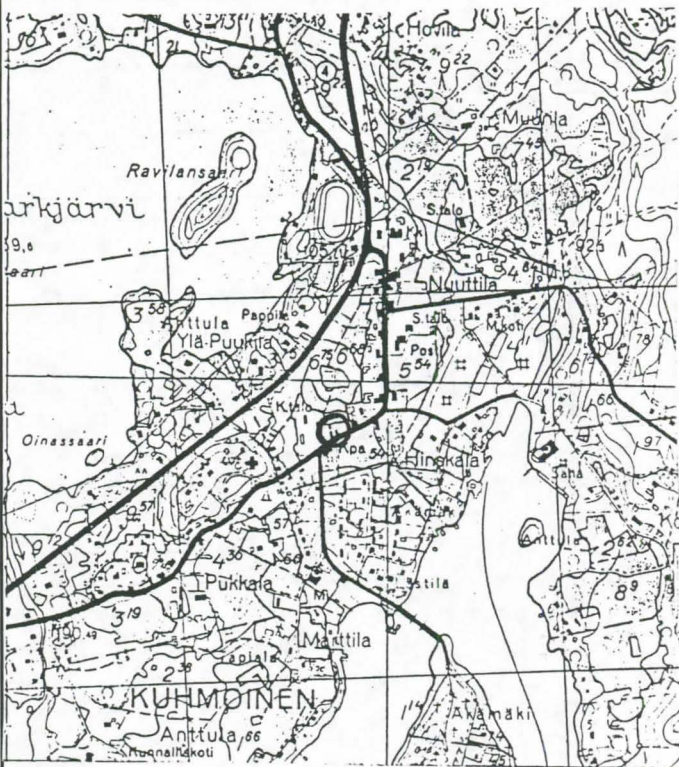
- | | |
|----------------------------|-------------------------------------|
| 15. Rakennushistoriallinen | <input checked="" type="checkbox"/> |
| 16. Historiallinen | <input type="checkbox"/> |
| 17. Maisemallinen | <input type="checkbox"/> |

KOHTEN NUMERO

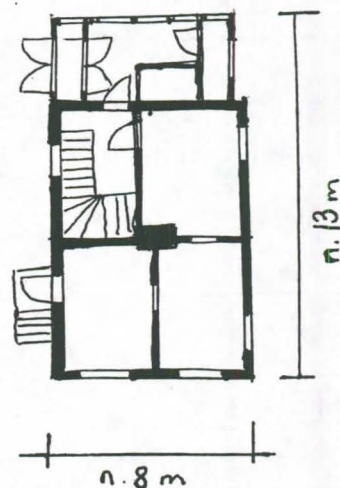
KOHDE

KUNTA

18. OTE PERUSKARTASTA
TAI ASEMAPIIRROS



19. POHJAPIIRROS TAI TIETOJA
SISÄTILOISTA



20. VALOKUVAT



1. Rakennus Toritietä päin.
2. Rakennus pohjoisesta.
3. Rakennus idästä.
4. Kuistin sisäänkäynti.
5. Ikkunamalli.
6. Tontilla vastapäätä sijaitseva asuinrakennus.
7. Autotalli-piharakennus.

21. LÄHTEET (kirjallisuus, piirustukset, asiakirjat)

22. LIITTEET

24. LOMAKKEEN TÄYTTÄJÄ, päiväys

Pekka Vähäkangas
Kuhmoinen 8.5.1989

23. SUULLISIA TIETOJA ANTANEET

Arvo Grönqvist, 12.4.1989 Kuhmoinen.
Heikki Liittu, 24.4.1989 Ruolahti, Kuhmoinen.

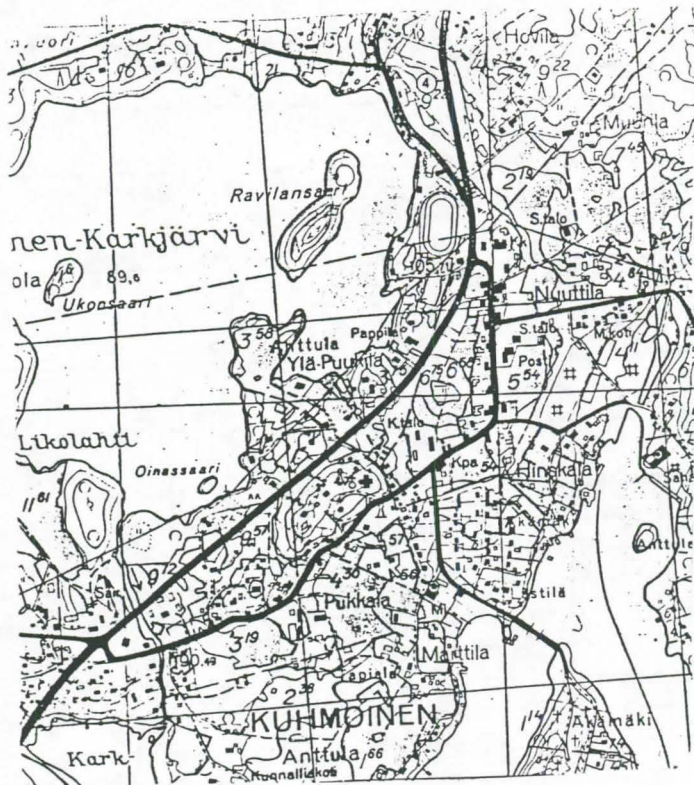
SUOMEN RAKENNUSKULTTUURIN YLEISLUETTELO			MUSEOVIRASTO
KOHDEINVENTOINTILOMAKE			70
1. Lääni	Keski-Suomi	3. Kohde	
2. Kunta	Kuhmoinen	Museo	
4. Kylä/Rekisterinumero	5. Kaup.osa/Kortteli/Talo	6. Kohdetyyppi	
Tapiala 35			
7. Peruskartta/Koordin.	8. Osoite	9. Omistaja ja omistajan osoite	
2143 09 x=6829 y=3403	Museo, Toritie 17800 Kuhmoinen	Kuhmoisten kunta	
10. RAKENNUKSEN KUVAUS			
Rakennus n:o			
Nyk. käyttö	Kotiseutumuseo		
Alkup. käyttö	Lainamakasiini		
Rak. aika	1860-73		
Suunnittelija	Korjaussuunnitelmat kunnanrakennusmestari Veikko Heinonen		
Kerrosluku	3		
Perusta	Betonisokkeli		
Runko	Hirsirunko		
Kattomuoto	Satulakatto		
Kate	Betonitiilikate		
Vuoraus	Vaakaponttilaudoitus		
Ulkovärit	Valkoinen/valkoinen		
Kunto	Hyvä		
Erityispiirteet			
11. RAKENNUSHISTORIA			
<p>Rakennus oli alunperin säästö- ja siemenjyvämakasiini. Sen rakentaminen aloitettiin jo vuonna 1860, mutta sen tarpeellisuudesta oltiin erimielisiä. Makasiini valmistui vasta vuonna 1873 ja siihen varastoitiin ruista ja ohraa. Katovuonna 1881 lainattiin kaikki vilja, seuraavan kerran makasiinissa oli viljaa vasta vuonna 1885. Makasiini osoitti tarpeellisuutensa myös vuosina 1909, 1911 ja 1918.</p> <p>Vuonna 1934 Kuhmoisiin perustettiin museotoimikunta, jonka ensimmäisenä tehtävänä oli mm. oman museon suunnittelu. Toimikunnan puheenjohtajana toimi agronomi Elli Ter- vala, sihteerinä opettaja Urho Laine ja taloudenhoitajana räätäli Oskari Nieminen. Ensimmäinen museo perustettiin Niemelän navettaan, johon oli kunnostettu tilat sitä varten. Museon avajaiset pidettiin vuonna 1937 ja se toimi rakennuksessa aina 1950-luvulle asti.</p> <p>Vuonna 1950 kunnanvaltuusto lahjoitti lainamakasiinin museoksi. Korjaussuunnitelmat laati kunnanrakennusmestari Veikko Heinonen. Lisätilaa rakennukseen saatiin keski- kerroksen kaiteellisella parviratkaisulla, joten muson esineitä voidaan esitellä kolmessa tasossa. Vuonna 1952 rakennus siirrettiin osittain paikaltaan: pohjoispääty siirrettiin Toritiestä kauemmaksi. Seuraavana vuonna museo voitiin avata yleisölle. Museo oli avoinna kesäsununtaisin jumalanpalveluksen jälkeen pientä maksua vastaan.</p>			
12. LÄHIYMPÄRISTÖ Museon ensimmäisenä hoitajana oli Arvo Grönqvist. Museo sijaitsee aivan Toritien laidassa Kirkonmäen alapuolella.			
13. SÄILYMISEDELLYTYKSET (uhkatekijät, kaavallinen tms. tilanne, päätökset)			
Kevyenliikenteen väylä oli alunperin tarkoitus viedä museon paikalta, mutta nykyisten suunnitelmien mukaan museo ei tarvitsekaan siirtää. Vuonna 1972 vahvistetussa kaavassa museorakennukseen ei kohdistu muita uhkatekijöitä.			
14. LUETTELOINTIPERUSTE			
Rakennushistoriallinen viljamakasiinirakennus, joka on toi- minut paikallismuseona 1950:stä alkaen.			15. Rakennus- historiallinen <input checked="" type="checkbox"/>
			16. Historiallinen <input checked="" type="checkbox"/>
			17. Maisemallinen <input type="checkbox"/>

KOHTEN NUMERO

KOHDE

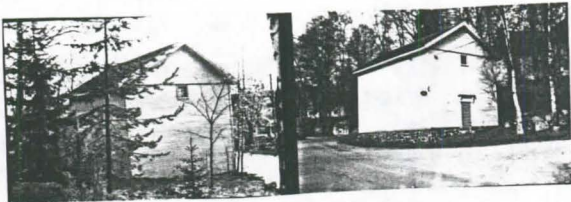
KUNTA

18. OTE PERUSKARTASTA
TAI ASEMAPIIRROS



19. POHJAPIIRROS TAI TIETOJA
SISÄTILOISTA

20. VALOKUVAT



21. LÄHTEET (kirjallisuus, piirustukset, asiakirjat)

Paavo Suvanto: Kuhmoisten historia. Lahti 1965.
Kuhmoisten Sanomat 30.4.1986.
Kuhmoisten kunnanarkisto.
Kuhmoisten kunnan teknillinentoimisto. Asemakaava-
kartat.

23. SUULLISIA TIETOJA ANTANEET

Arvo Grönqvist, Kuhmoinen 13.4.1989.
Kaj Asplund, Kuhmoinen 25.4.1989.

22. LIITTEET

24. LOMAKKEEN TÄYTTÄJÄ, päiväys

Pekka Vahäkangas
25.5.1989 Kuhmoi-
nen

SUOMEN RAKENNUSKULTTUURIN YLEISLUETTELO				MUSEOVIRASTO	
KOHDEINVENTOINTILOMAKE					
1. Lääni	Keski-Suomi			3. Kohde	
2. Kunta	Kuhmoinen			Muurila	
4. Kylä/Rekisterinumero		5. Kaup.osa/Kortteli/Talo		6. Kohdetyyppi	
Lästilä 7:45					
7. Peruskartta/Koordin.		8. Osoite		9. Omistaja ja omistajan osoite	
214309 x = 6829 y = 563		KP 2 17800 Kuhmoinen		Aino Ansiomäen perikunta	
10. RAKENNUKSEN KUVAUS					
Rakennus n:o	I	II	III	IV	V
Nyk. käyttö	Asuinrakennus	Tyhjillään	Navetta	Aitta	Aitta
Alkup. käyttö	Asuinrakennus	Maitohuone	Navetta	Aitta	Aitta
Rak. aika	1800-1 a/1914	1800-1 lop.	1900-1 a	1800-1	1800-1 a
Suunnittelija					
Kerrosluku	1	1	2	2	1
Perusta	Porakivi+betoni	Luonnonkivi	Porakivi	Nurkkakivet	Nurkkakiv.
Runko	Hirsi	Hirsi	Tiili	Hirsi	Hirsi
Kattomuoto	Satula	Satula	Satula	Satula	Satula
Kate	Saumapelti	Betonitiili	Pelti	Huopa	Huopa
Vuoraus	Vaakapontti	Pystyl./hirsi	Tiili/savi		
Ulkovärit	Vaal.vih./tum.vih.	Punamulta/valk.		Punamulta/valk.	Punam.
Kunto	Hyvä	Kohtalainen	Kohtalainen	Hyvä	Hyvä
Erityispiirteet	Päärakennuksessa on eteläsivulla poikkipäätymäinen umpikuisti, avokuisti ja siipiosan pääty länsilaidalla, joten julkisivu on vaihtelevan näköinen.				
	Kaikissa päädyissä on tympanon koristeet.				
11. RAKENNUSHISTORIA					
<p>Muurilan kantatalo on ollut olemassa Kuhmoisissa ainakin jo v. 1539. Muurilan nimi esiintyy 1600-luvun asiakirjoissa muodossa Murila. Kuhmoisten toinen palo sai alkunsa Muurilasta v.1783. Talo sijaitsi tuolloin Lästilän kylässä viimeisenä kirkolta lukien Hinskalan vieressä. Palon jälkeen tilan rakennukset lienee siirretty nykyiselle paikalleen hieman syrjempään kirkolta mäen rinteeseen. Nykyisen päärakennuksen vanhin osa on pirtti, joka lienee rakennettu siis 1700-luvun lopulla tai 1800-luvun alkupuolella. Vuonna 1914 pirtti käännettiin n. 90 astetta pohjois-etelä-suunnasta itä-länsi-suuntaan. Samalla rakennusta jatkettiin läntisellä siipiosalla. Rakennus uudistettiin täydellisesti v.1959. Sen jälkeen talossa on tehty pienempää pintaremonttia. Rakennuksessa on pinta-alaa n. 273 m² ja se käsittää neljä huonetta, keittiön, salin ja pirtin sekä eteishallit.</p> <p>Tila on ollut suvulla vuodesta 1722 lähtien. Vuonna 1880 tilaan liitettiin Hukin talo. Osa päärakennusta sijaitsee entisen Hukin tilan puolella. Tilan kokonaispinta-ala oli v. 1964 n.380 ha, josta suurin osa oli metsää. Tila on edelleen maanviljelystila. Karjarakennus on vuodelta 1912 ja se käsittää kotieläinsuojia sekä auto- ja raktoritallit. Erillisinä ovat monet aittarakennukset (3), joista yhden päädyssä on vellikello, ja puimala. Isäntäluettelo on erillisessä liitteessä.</p>					
12. LÄHIYMPÄRISTÖ					
Tilan rakennukset sijaitsevat lähellä Kuhmoisten kikonkylän keskustaa kauniilla eteläänpäin viettävällä rinnetontilla. Tilan pellot ympäröivät rakennuksia etelän puolelta. Naapuristossa on omakotitaloja, mutta ne eivät ole tilan välittömässä läheisyydessä.					
13. SÄILYSEDELLYTYKSET (uhkatekijät, kaavallinen tms. tilanne, päätökset)					
Tila ei kuulu kaava-alueeseen. Nykyisillä omistajilla ei ole tarkoitusta muuttaa tilan ulkoasua.					
14. LUETTELOINTIPERUSTE					
Tila on Kuhmoisten vanhimpia kantatiloja ja sen päärakennus on saanut nykyisen asunsa vuonna 1914. Lisäksi tilan rakennukset muodostavat kauniin kokonaisuuden, joskin niiden sijoittelu ei ole perinteinen. Myös maisemallisesti arvokas kohde.				15. Rakennushistoriallinen	<input checked="" type="checkbox"/>
				16. Historiallinen	<input checked="" type="checkbox"/>
				17. Maisemallinen	<input checked="" type="checkbox"/>

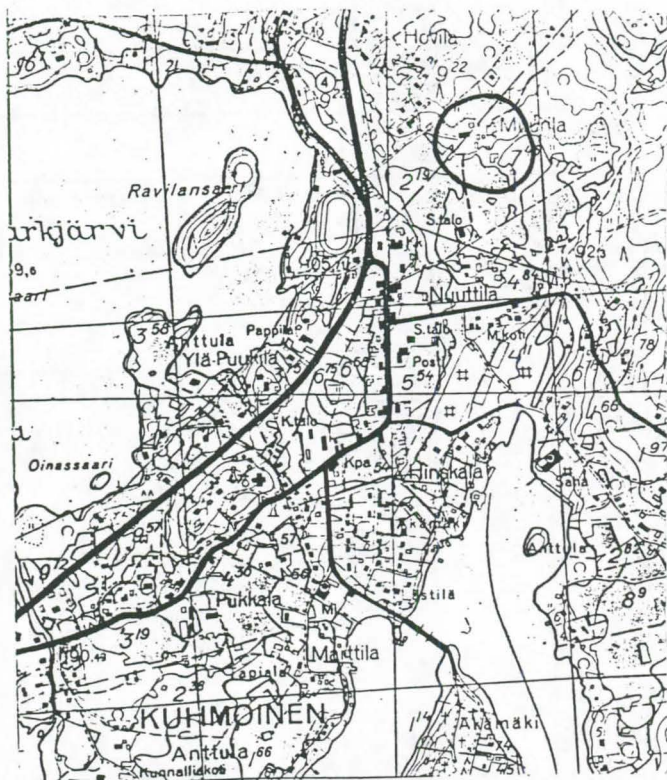
KOHTEEN NUMERO

KOHDE

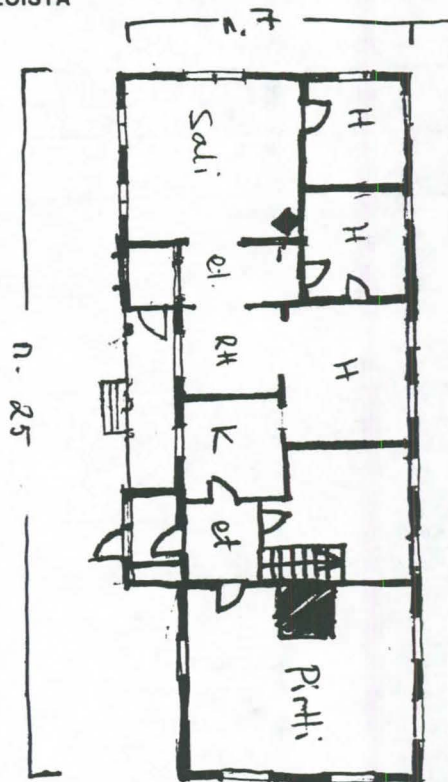
KUNTA

71

18. OTE PERUSKARTASTA
TAI ASEMAPIIROS



19. POHJAPIirros TAI TIETOJA
SISÄTILOISTA



21. LÄHTEET (kirjallisuus, piirustukset, asiakirjat)

Seppo Suvanto: Kuhmoisten historia. Lahti 1965.
Kuhmoisten kunnanarkisto. Henkikirja. Kiinteistöosa.
Kuhmoisten teknillinen toimisto. Kartat.

22. LIITTEET

24. LOMAKKEEN TÄYTTÄJÄ, päiväys

Felka Vanhakangas
Kuhmoinen 25.5.-89

23. SUULLISIA TIETOJA ANTANEET

Timo Ansiomäki, 5.5.1989 Kuhmoinen.

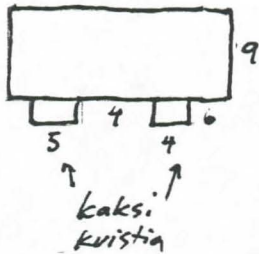
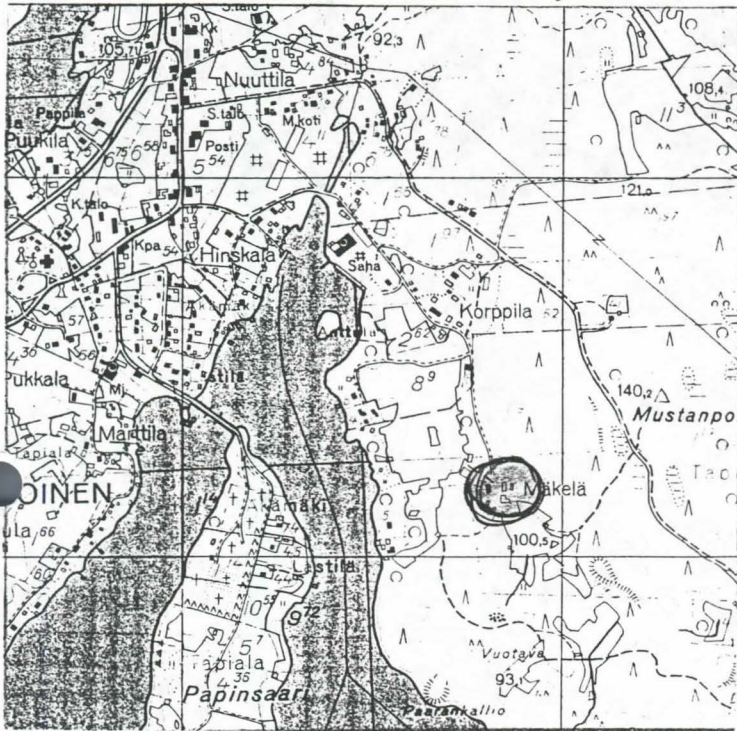
KOHDE..... : MÄKELÄ

KUNTA..... : Keski-Suomi; Kuhmoinen
KOHDETYYPPI..... : maatalo; asuinrakennus I; navetta II; riviaitta III
SIJAINNINPAIKKA..... : kirkonkylä; Kuhmoinen
OMISTAJUUS..... : Ahava Jyrki; yksityinen
OMISTAJAN OSOITE..... : Ahava Jyrki, Helsinki
PERUSKARTTA/KOORDIN... : 2143 09 6828/563
KIINTEISTÖTUNNUS..... : Tapiala 1:29
INV.LOMAKE NRO..... : 72
NYKYINEN KÄYTTÖ..... : kesäasunto (?)I; tyhjillään II; varasto III
ALKUP. KÄYTTÖ..... : asuinrakennus I; navetta II; aitta III
RAKENNUSAIKA..... : 1900-1924 I; 1900-1999 III
SUUNNITTELIJA..... :
KORJAUSVUODET..... : 1934 I
PERUSTUS..... : harmaakivi I; betoni(?) II; nurkkakivet III
RUNKO..... : hirsi I; punatiili II; lauta II; hirsi III
KATE..... : tiili I; päre II; pelti III
ULKOVUOROUS..... : vaakalauta I; leveä vaakaponttilauta I; vuoraamaton II; vuoraamaton III
ULKOVÄRIT..... : valkoinen (I) I
KERROSLUKU..... : 1 I; 1 II; 1 III
KUNTO..... : hyvä I; huono II; hyvä III
HUONELUKU..... :
SISÄSEINIEN PINNAT... :
MUKAVUUDET..... :
KORJAUKSET/LAAJENNUS.. : pirtti jaettu keittiöksi ja huoneeksi (1934) I
RAKENNUSTYYLI..... :
IKKUNAMALLIT..... : 6-ruutuinen I
KATTOMUOTO..... : satulakatto I; satulakatto II; satulakatto III
KATTO/RÄYSTÄSKORISTEET : aumatut päädyt II
KUISTIT/PARVEKKEET... : umpikuisti satulakattoinen I
KORISTEAIHEET/KAIVERR. : koristelua ikkunoiden ylä- ja alalaidoissa I
KORISTEMAALAUKSET..... :
POHJATYYPPI..... :
SALVOSTYYPPI..... :
AITTATYYPPI..... : riviaitta, yksikerroksinen III
MYLLYTYYPPI..... :
UUNITYYPPI..... :
RAKENNUSHISTORIA..... : Mäkelässä eli Väinö Mäkelän talossa asuin Kuhmoisten Sanomissa v. 1985 julkaistun artikkelin mukaan kesäisin 1920-luvulla kuurojen pappi Hugo Nyberg kesävuokralaisena. Rakennuksessa on viimeksi asuttu vakituisesti 1940-luvun lopulla. 1950-luvun lopulta lähtien tilan pellot ovat olleet vuokralla. Viimeiset 6 vuotta rakennuksessa on asunut kesävuokralainen. Asukas on korjannut osittain rakennusta, mm. osa ikkunoista on uusittu vanhan mallin mukaan ja toiseen kuistiin tehdään uutta kattoa. Rakennuksessa on kaksi satulakattoista umpikuistia. Navettarakennus on osittain romahtanut sisään.
PIHAPIIRI/MAISEMA..... : Mäkelässä on asuinrakennus, riviaitta, navetta ja maakellari. Pihapiiri sijaitsee yksityistien päässä.
KULT.HIST.ARVO..... : 1900-luvun alkupuolella rakennettu maatilan pihapiiri; paikallinen rakennushistoriallinen
LH.SUOJELUPÄÄTÖS..... :
RAK.TAI ASEMAKAAVA... :
RAKENNUSSUOJELU..... :
KAAVAMÄÄRÄYKSET..... :
SÄILYMINEN..... : hyvä; Vuokralainen kunnostaa asuinrakennusta, rakennus on vuokrattu asukkaalle 15 vuodeksi eteenpäin; navetta huonokuntoinen
AVUSTUKSET..... :
LÄHTEET..... : Rantanen Helka ja Åke, naapuri 8.9. 1989; Kuhmoisten Sanomat 18.12. 1985
LIITTEET..... : 1. karttaliite, 2. kuvaliite
TÄYTTÄJÄ/PVM..... : Ranta Sirkka-Liisa 19890825; Lahnala Eija-Liisa 19900514
LISÄTIEDOT..... :

Kuhmoinen
Mäkelä

no: 72

2143 09 6828/523

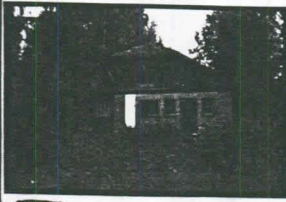


Kuhmoinen
Mäkelä

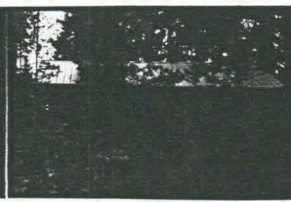
no: 72



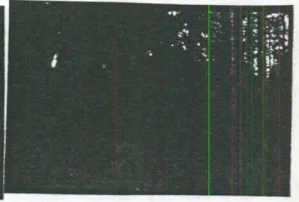
I



II



III



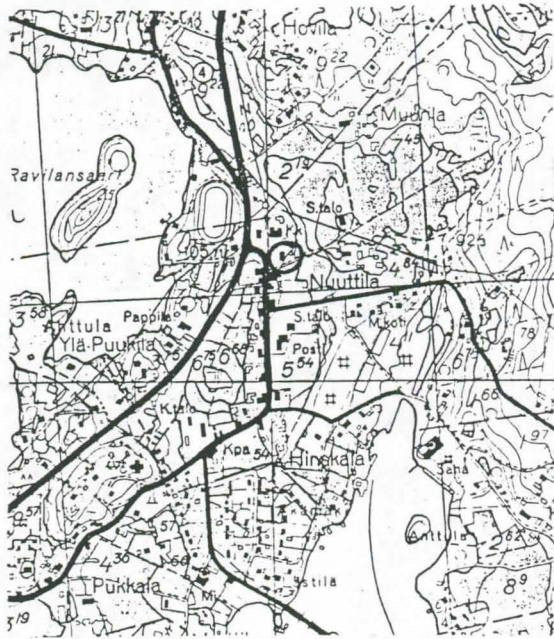
SUOMEN RAKENNUSKULTTUURIN YLEISLUETTELO		MUSEOVIRASTO
KOHDEINVENTOINTILOMAKE		73
1. Lääni	Keski-Suomi	3. Kohde
2. Kunta	Kuhmoinen	Nuorisotalo
4. Kylä/Rekisterinumero	5. Kaup.osa/Kortteli/Talo	6. Kohdetyyppi
Lästilä 4:92		
7. Peruskartta/Koordin.	8. Osoite	9. Omistaja ja omistajan osoite
2143 09 x=6830 y=3403	Toritie	Kuhmoisten kunta
10. RAKENNUKSEN KUVAUS		
Rakennus n:o		
Nyk. käyttö	Mannerheimliiton Kuhmoisten osaston leikkikoulu, nuorisotilat	
Alkup. käyttö	Alakansakoulu	
Rak. aika	1929, (1983 peruskorjattu)	
Suunnittelija		
Kerrosluke	(1)+1+(1)	
Perusta	Betoni	
Runko	Hirsi	
Kattomuoto	Satulakatto	
Kate	Saumaelti	
Vuoraus	Vaakapontti, alaosa peiterimoitettu pystylaudointus, päätykolmio pystylaud.	
Ulkovärit	Punamulta/valkoinen/valkoinen/punainen (perusta)/punainen (katto)	
Kunto	Hyvä	
Erityispiirteet	Pääsisäänkäynti suoraan ensimmäiseen kerrokseen, rinnetontilla sijaitsevan rakennuksen kellarikerrokseen pääsee suoraan ulkoa. Rakennuksen ikkunapuitteet on ensimmäisessä kerroksessa koristeelliset. Sisällä on säilyneet vanhat uunit ja leivinuuni, samoin luokkahuoneen vanha katto.	
11. RAKENNUSHISTORIA		
<p>Nuorisotalo, entinen alakoulu valmistui vuonna 1929 samalle tontille vuonna 1891 rakennetun Kirkonkylän (Syrjämäen) kansakoulun (yläkoulu) kanssa. Syrjämäen koulun tontti oli ostettu jämsäläiseltä patruuna Severus Konkolalta Nuutilan tilasta vuonna 1889. Vanha yläkoulurakennus purettiin 1970-luvulla uuden koulurakennuksen valmistuttua. Alakoulurakennuksessa sijaitsi alakoulun luokka, keittola ja alakoulun opettajan asunto. Lisäksi yläkerrassa oli vahtimestarin asunto ja alakerrassa veistosali. Vuonna 1951 oppilasmäärän kasvaessa opettajan asunnosta tehtiin lisäluokka. Koulutoiminnan loputtua alakoulurakennus muutettiin Nuorisotaloksi vuonna 1972. Vuonna 1983 rakennuksessa tehtiin peruskorjaus. Tällöin myös ulkoasu muuttui, sillä pääsisäänkäynnin kohdalle rakennettiin uusi kuisti. Sisällä vanhat lautalattiat uusittiin ja kellarikerrokseen rakennettiin portaat - aikaisemmin kulku veistosaliin oli tapahtunut ulko-kautta. Vaikka lämmitys muutettiin sähkölle, säilytettiin rakennuksen vanhat uunit ja keittiön leivinuuni. Ne ovat edelleen käyttökunnossa. Ensimmäisessä kerroksessa, jossa on kaksi luokkahuonetta ja keittiö, toimii Mannerheimliiton Kuhmoisten osaston lastenkoti. Kellarikerroksessa on nuorisotilaksi kunnostettu entinen veistosali. Vahtimestarin asunto sijaitsee yläkerrassa rakennuksen pohjoisosassa, muu osa on ullakkona. Toiminta rakennuksessa jatkunee näillä näkymin entisenlaisena jatkossakin. Uusia rakennus- tai korjaushankkeita ei ole tiedossa.</p>		
12. LÄHIYMPÄRISTÖ		
Rakennus sijaitsee Kuhmoisten kirkonkylän läpi kulkevan Toritien varrella. Rakennus jää vielä vuonna 19 vahvistetun rakennuskaavan ulkopuolelle. Ympäristö on kokenut huomattavia muutoksia aivan viimevuosikymmenien kuluessa.		
13. SÄILYSEDELLYTYKSET (uhkatekijät, kaavallinen tms. tilanne, päätökset)		
Rakennus ei kuulu vuonna 1972 vahvistettuun kaava-alueeseen. Toiminta rakennuksessa on vilkasta ja tilat sopivat verrattain hyvin nykyiseen käyttötarkoitukseensa. Rakennuksen kunto on myös hyvä, joten sen säilymisedellytykset ovat tältä osin kunnossa.		
14. LUETTELOINTIPERUSTE		
Rakennus on entinen koulu, joten sillä on paikallishistoriallinen ja kulttuurihistoriallinen merkityksensä.		
		15. Rakennus-historiallinen <input type="checkbox"/>
		16. Historiallinen <input checked="" type="checkbox"/>
		17. Maisemallinen <input type="checkbox"/>

KOHTIEN NUMERO

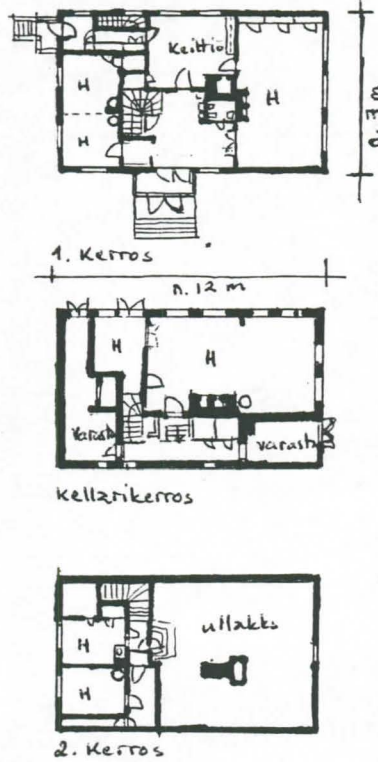
KOHDE

KUNTA

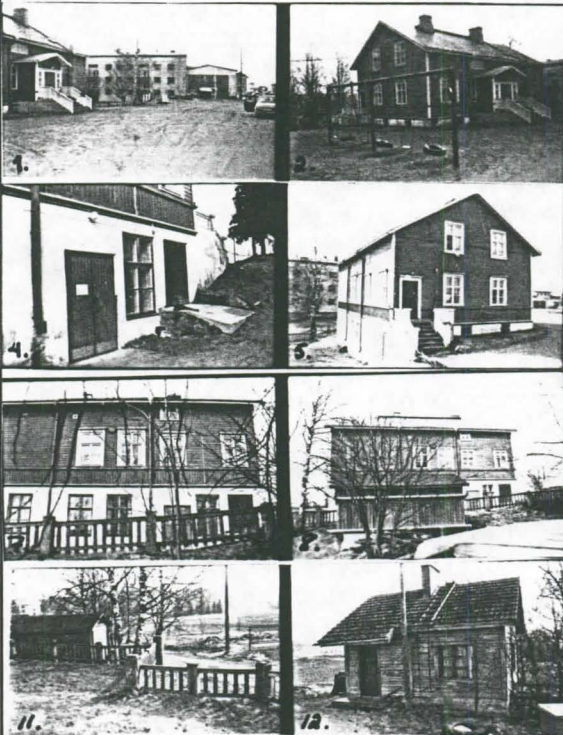
18. OTE PERUSKARTASTA
TAI ASEMAPIIRROS



19. POHJAPIIRROS TAI TIETOJA



20. VALOKUVAT



1. Nuorisotalon pihaa ja lähiympäristää.
2. Rakennuksen pääsisäänkäynti.
3. Rakennus etelästä.
4. Rakennuksen itäseinustan oveja.
5. Rakennuksen pohjoispääty.
6. Vahtimestarin asunnon portaikko.
7. Rakennus idästä (samoin nro 8.).
9. Rakennus kaakosta.
10. Haakellari.
11. Tonttia kiertävää vanhaa aitaa.
12. - 14. Saunarakennus.

21. LÄHTEET (kirjallisuus, piirustukset, asiakirjat)

Pentti Rauhala: Satavuotinen Kuhmoisten koululaitos 1881-1981. Jämsä 1981.

22. LIITTEET

24. LOMAKKEEN TÄYTTÄJÄ, päiväys

Rekka Vähäkangas
Kuhmoinen 24.4.1989.

23. SUULLISIA TIETOJA ANTANEET

Kerttu Huusinen, 13.4.1989. Kuhmoinen.

ALUEINVENTOINTILOMAKE

1. Lääni	Keski-Suomi	3. Alue
2. Kunta	Kuhmoinen	Papinsaari (Papinsaaren hautausmaa)
4. Kylä/Kaupunginosa	Tapiala	5. Omistaja(t)
		Kuhmoisten seurakunta

6. ALUEEN JA ALUEELLA OLEVIA RAKENNUSTEN KUVAUS JA HISTORIA

Papinsaari sijaitsee Päijänteessä aivan Kuhmoisten kirkonkylää vastapäätä. Sinne joh-
taa silta saaren pohjoispäästä. Vuonna 1229 paavi Gregorius IX vahvisti Suomen kirkon
oikeuden niihin lehtoihin ja pakanallisten jumalain palvontapaikkoihin, joita kristin-
uskoon äsken kääntyneet olivat sille luovuttaneet. Näin Papinsaarikin olisi siirtynyt
kirkon omistukseen jo katolisella keskiajalla. Saaren aikaisempi nimi lienee ollut Ta-
pialan saari (main. v.1532). Saarella lienee ollut vielä 1700-luvullakin uhripuita.
Vanha tuomiokirje vuodelta 1532 vahvistaa Kuhmoisten jakokunnan talonpoikien luovut-
taneen sielunhoitajalleen Tapialan saaren, johon sitten oli raivattu peltoa papille.
Mainittu tuomiokirje lienee ollut kirkon aikaisempien oikeuksien vahvistus. Viralli-
sesti perustettu "pappila" on ollut Kuhmoisten itsenäistymiseen saakka vain Padasjoen
kirkon torppa. Torppa on sijainnut Papinsaarella ainakin jo vuonna 1767. Myöhemmin
sinne asettui asumaan Kuhmoisten kappalainen. Tie sinne kulki Lintsalmen yli raken-
nettua siltaa pitkin. Vaikka pappila siirrettiin saarelta pois, sai se myöhemmin uu-
den kirkollisen tehtävän. Hautausmaa perustettiin ja vihittiin Papinsaareen 1890-lu-
vun alussa. Hautausmaa on erittäin luonnonkauniilla paikalla ja se on hyvin hoidettu.
Varhaisimman puurakenteisen siunauskappelin tilalle valmistui vuonna 1930 maanvil-
jelijä Väinö Paloniemen piirtämä kappeli. Se kävi kuitenkin pian ahtaaksi ja niipä
uuden hankkiminen tuli tarpeelliseksi. Vuonna 1966 Papinsaareen valmistui arkkitehti
Olli Kuusen suunnittelema siunauskappeli, jota on jopa sanottu Pohjoismaiden kauniim-
maksi. Papinsaari kappeleineen on paikkakunnan huomattavimpia nähtävyyksiä. Lisäksi
alueella sijaitsee uusi 1980-luvulla valmistunut rakennus, jossa on traktoritalli,
varastotilaa ja sosiaaliset tilat hautausmaan työntekijöille. (Tarkka rakennusvuosi
1986).

Vuonna 1921 haudankaivaja Kustaa Tanninen löysi hautausmaasta kaivaessaan muinaisen aarre-
kätkön hautausmaan pohjoisosasta. Kansallismuseosta lähetetty tutkija maisteri Aarne
Europaeus (Äyräpää) tutki löydön, joka sisälsi pronssikoruja noin 800-luvulta jKr.
(KM: 7854:1-16).

7. ERIKSEEN LUETTELOIDUT KOHTEET

Vanha ja uusi siunauskappeli.

8. SÄILYMISEDELLYTYKSET (uhkatekijät, kaavallinen tms. tilanne, päätökset)

Alue on hyvin hoidettu ja paikkakuntalaisten suosima paikka.

9. LUETTELOINTIPERUSTE

Papinsaaren alue on paikallisesti merkittävä ent. pappilan
alue sekä myöhempi hautausmaa-alue, jossa sijaitsevat
rakennustaiteellisesti merkittävät uusi ja vanha siunaus-
kappeli.

10. Rakennus- historiallinen	<input checked="" type="checkbox"/>
11. Historiallinen	<input checked="" type="checkbox"/>
12. Maisemallinen	<input checked="" type="checkbox"/>

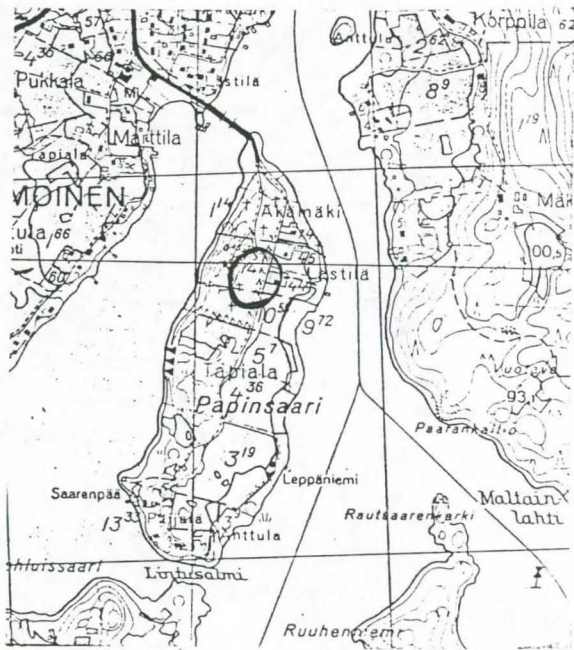
SUOMEN RAKENNUSKULTTUURIN YLEISLUETTELO			MUSEOVIRASTO
KOHDEINVENTOINTILOMAKE			75
1. Lääni	Keski-Suomi	3. Kohde	
2. Kunta	Kuhmoinen	Papinsaaren uusi siunauskappeli	
4. Kylä/Rekisterinumero	5. Kaup.osa/Kortteli/Talo	6. Kondetyyppi	
7. Peruskartta/Koordin. 214300 x= 6827 y= 563	8. Osoite Papinsaari	9. Omistaja ja omistajan osoite Kuhmoisten seurakunta	
10. RAKENNUKSEN KUVAUS			
Rakennus n:o			
Nyk. käyttö	Siunauskappeli		
Alkup. käyttö	Siunauskappeli		
Rak. aika	1966		
Suunnittelija	Olli Kuusi		
Kerrosluku	1+(parvi)		
Perusta	Betonisokkeli		
Runko	Betoni		
Kattomuoto	Kovera pulpettikatto		
Kate	Huopa		
Vuoraus			
Ulkovärit			
Kunto	Hyvä		
Erytispiirteet	Rakennus on betonista valettu ja edustaa hyvi 60-luvun betoniarkkitehtuuria. Idänpuoleinen julkisivu on näyttävä korkeine, kapenine ikkunoineen. Sisäänkäynnin yläpuolella on lasimaalausikkuna. Rakennuksen koiliskulmassa on korkea kellotorni. Etupiha on betonilaatoituksella katettu.		
11. RAKENNUSHISTORIA			
<p>Papinsaaren hautausmaa perustettiin 1890-luvulla. Nykyinen siunauskappeli on järjestyksessä kolmas. Se on rakennettu vuonna 1966 arkkitehti Olli Kuusen laatimien piirustusten mukaan. Rakennus sijaitsee miltei keskellä hautausmaata, joka on länteen päin kohoava. Rakennus on takaosastaan puolittain rinteen sisällä.</p> <p>Rakennuksessa on kirkkosali sadalle hengelle, urkuparvi, ruumishuone, aula ja wc-tilat sekä omaisten huone.</p>			
12. LÄHIYMPÄRISTÖ			
Rakennusta ympäröi kaunis puistomainen hautausmaa. Siunauskappelin takana on vanha vuonna 1930 valmistunut siunauskappeli sekä uusi vuonna 1986 valmistunut huolto-rakennus.			
13. SÄILYMISEDELLYTYKSET (uhkatekijät, kaavallinen tms. tilanne, päätökset)			
Siunauskappelista on tullut paikkakunnan huomattavimpia nähtävyyksiä ja sen säilymisedellytykset ovat hyvät.			
14. LUETTELOINTIPERUSTE			
Rakennustaiteellisesti huomionarvoinen kohde.			15. Rakennus-historiallinen <input checked="" type="checkbox"/>
			16. Historiallinen <input type="checkbox"/>
			17. Maisemallinen <input checked="" type="checkbox"/>

KOHTEN NUMERO

KOHDE

KUNTA

18. OTE PERUSKARTASTA
TAI ASEMAPIIRROS



19. POHJAPIIRROS TAI TIETOJA
SISÄTILOISTA

20. VALOKUVAT



21. LÄHTEET (kirjallisuus, piirustukset, asiakirjat)

Seppo Unnaslahti: Kuhmoinen, Kotiseutuni Häme.
Vaasa 1979

Kuhmoisten seurakunnan taloustoimisto, Piirustukset

22. LIITTEET

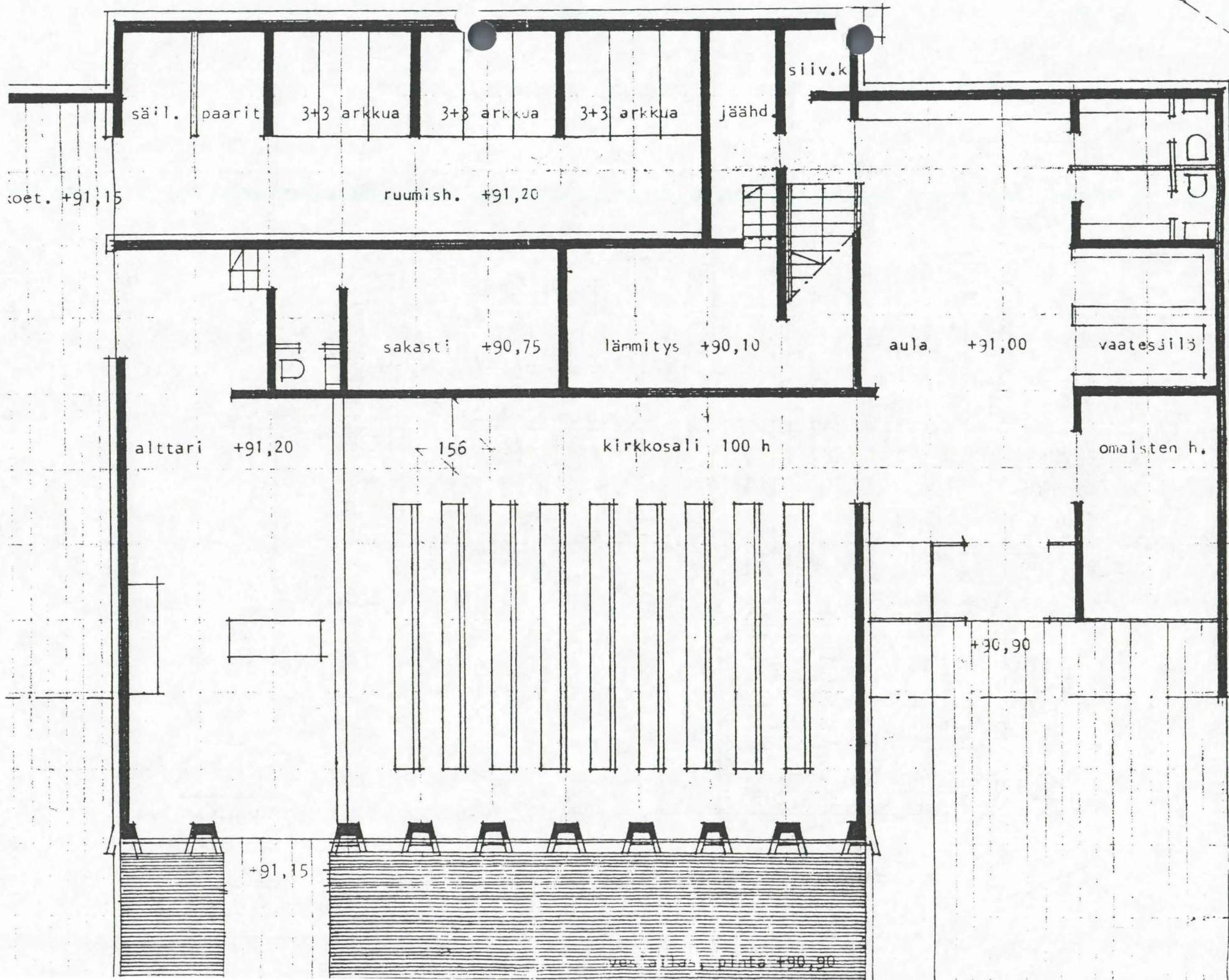
Liite 1 (Piirustukset)

24. LOMAKKEEN TÄYTTÄJÄ, päiväys

Rehka Vahakangas

26.5.1989 Kuhmoi-
nen

23. SUULLISIA TIETOJA ANTANEET



säil.

paarit

3+3 arkkua

3+3 arkkua

3+3 arkkua

jäähd.

siiv.k

oet. +91,15

ruumish. +91,20

sakasti +90,75

lämmitys +90,10

aula +91,00

vaatesäiliö

alttari +91,20

156

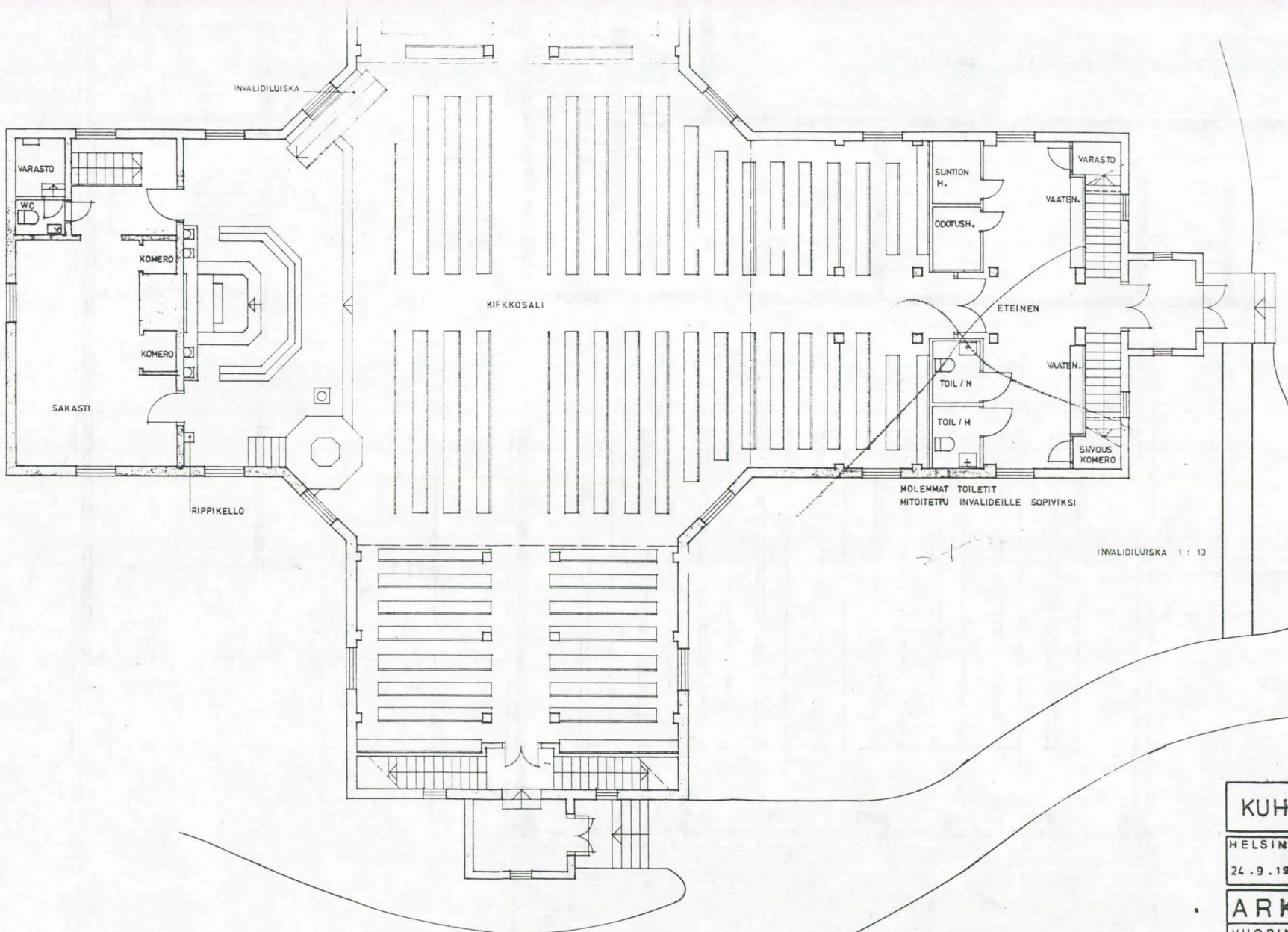
kirkkosali 100 h

omaisten h.

+90,90

+91,15

ves. säiliö, pinta +90,90



KUH
 HELSIN
 24.9.19
 ARK
 VUORI

SUOMEN RAKENNUSKULTTUURIN YLEISLUETTELO		MUSEOVIRASTO
KOHDEINVENTOINTILOMAKE		76
1. Lääni	Keski-Suomi	3. Kohde
2. Kunta	Kuhmoinen	Papinsaaren vanha siunauskappeli
4. Kylä/Rekisterinumero	5. Kaup.osa/Kortteli/Talo	6. Kohdetyyppi
7. Peruskartta/Koordin. 214300 x= 6827 y= 563	8. Osoite Papinsaari	9. Omistaja ja omistajan osoite Kuhmoisten seurakunta
10. RAKENNUKSEN KUVAUS		
Rakennus n:o		
Nyk. käyttö	Pois käytöstä (varastona)	
Alkup. käyttö	Siunauskappeli	
Rak. aika	1930	
Suunnittelija	Väinö Paloniemi	
Kerrosluke	1 +(kellarikerros)	
Perusta	Betonisokkeli	
Runko	Tiili	
Kattomuoto	Satulakatto	
Kate	Saumapelti	
Vuoraus	Rapattu	
Ulkovärit	Valkoinen	
Kunto	Hyvä	
Eriyispiirteet	Rakennuksen satulakatto on hyvin jyrkkä. Molemmilla sivuseinustoilla on neljä pyörökaarista ikkunaa. Pohjoisen puoleisesta päädyistä on sisäänkäynti, oviaukko on taitteisesti syvennetty ja pyörökaarinen. Etelän puoleisessa päädyssä on pyörökaarinen ikkuna, sen yläpuolella tympanonissa pi-	
11. RAKENNUSHISTORIA ni pyöreä ikkuna. Sisäänkäynnin yläpuolella on vastaavasti ristin muotoinen matala koriste.		
Papinsaaren hautausmaa perustettiin ja vihittiin 1890-luvun alussa. Puurakenteisen siunauskappelin tilalle valmistui vuonna 1930 maanviljelijä Väinö Paloniemen piirtämä kappeli. Se sijaitsee nykyisen, vuonna 1966 valmistuneen siunauskappelin takana hautausmaan länsireunalla. Rakennus on ollut pois käytöstä 1960-luvulta lähtien ja rapistuu pikkuhiljaa.		
12. LÄHIYMPÄRISTÖ Rakennus sijaitsee Papinsaaren luonnonkauniilla hautausmaalla. Sen vieressä on vuonna 1986 valmistunut huoltorakennus ja vuonna 1966 valmistunut siunauskappeli. Vanha siunauskappeli on nykyisin varsin syrjäisessä paikassa mmuhun hautausmaahan nähden.		
13. SÄILYMISEDELITYKSET (uhkatekijät, kaavallinen tms. tilanne, päätökset)		
Rakennus on ollut kauan käyttämättömänä ja se rapistuu hiljalleen. Sitä on käytetty varastona, mutta muuta hyötykäyttöä sille ei ole keksitty.		
14. LUETTELOINTIPERUSTE Papinsaaren vanha siunauskappeli edustaa Keski-Suomessa harvinaistuvaa hautausmaaperinteeseen liittyvää julkista rakentamista 1930-luvulta. Rakennuksen alkuperäinen asu on säilynyt hyvin.		15. Rakennushistoriallinen <input checked="" type="checkbox"/>
		16. Historiallinen <input checked="" type="checkbox"/>
		17. Maisemallinen <input checked="" type="checkbox"/>

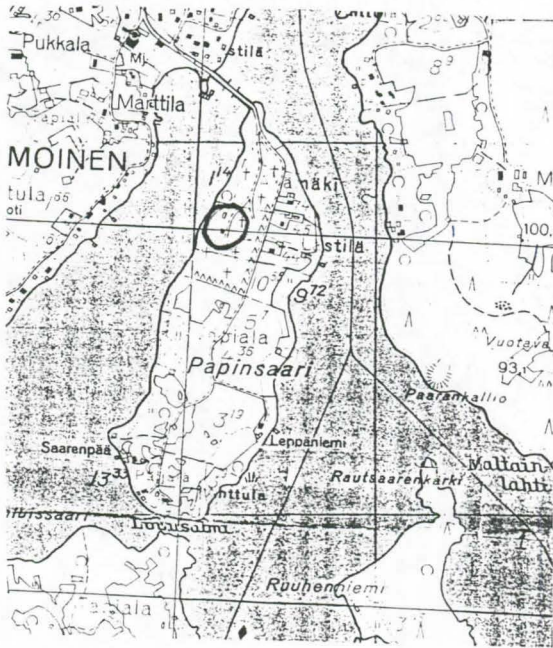
KOHTIEN NUMERO

KOHDE

KUNTA

18. OTE PERUSKARTASTA
TAI ASEMAPIIRROS

19. POHJAPIIRROS TAI TIETOJA
SISÄTILOISTA



20. VALOKUVAT



21. LÄHTEET (kirjallisuus, piirustukset, asiakirjat)

Seppo Suranto Kukkien historia. Lehti 1965.
Seppo Uunaslahti: Kukkainen, Kotiseutuni Heine.
Vaasa 1979.
Kukkien seurakunnan taloustoimisto.

22. LIITTEET

24. LOMAKKEEN TÄYTTÄJÄ, päiväys

Pekka Vähäkangas
Kukkainen 26.5.89

23. SUULLISIA TIETOJA ANTANEET

ALUEINVENTOINTILOMAKE

77

1. Lääni	Keski-Suomi	3. Alue	Papinsaaren silta ja ranta ympäristöineen
2. Kunta	Kuhmoinen	5. Omistaja(t)	Kuhmoisten Saha Oy
4. Kylä/Kaupunginosa	PE 2143, 09 Kuhmoisten kirkonkylä x=6828, y=563		

6. ALUEEN JA ALUEELLA OLEVIEN RAKENNUSTEN KUVAUS JA HISTORIA

1600-luvun lopulla Papinsaareissa oli kirkkoherran pappila. Pappilaan kuljettiin lautalla. Kun Kuhmoinen yhdistettiin v. 1741 Padajokeen, luovutettiin pappilan pellot takaisin entisille omistajille ja pian pappilasta oli vain muisto jäljellä. Papinsaari tuli kirkolliseen käyttöön jälleen 1890-luvulla, jolloin sinne kunnostettiin uusi hautausmaa.

Kirkonkylän rannassa sijaitsee useita venevajoja, joista edustavimman ryhmän muodostavat papinsaaren sillan kupeessa sijaitsevat yksi iso ja neljä pienempää vajaa-rakennusta. Rantarakennelmat ovat kaikkialla Keski-Suomessa häviämässä vesiliikenteen muututtua yhä enemmän toisentyypisiä rakennuksia vaativaksi. Kuhmoisten kirkonkylän rannassa sijaitsevat talaat ovat mahdollisesti 1920-luvulta. Alue kuuluu Hängskalan niemelle 1930-luvulla. Hängskalan talolla oli oma talas rannassa v. 1945 ja sen viereen rakennettiin v. 1947 iso talas. 1920-30-luvulla Alangon rannassa oli muistitiedon mukaan myös talas ja pesuhuone.

Sillan pohjoispuolella on kolme venetalasta ja muita rantamökkejä ja eteläpuolella 1 suuri talas sekä 3 pienempää vajaa sekä lisäksi sauna, vaja ja mökki. Alueella on aikaisemmin sijainnut runsaasti pikkumökkejä, ns. pieneläjien asumuksia. Ns. Sattulanmäessä on jo 1700-luvulla asunut käsityöläisiä ja 1880-luvulla laivataralaiden vieressä on "äkäsän Ruusan pirttinä" mainittu asuinrakennus. Rakennus näkyy jo 1882 otetussa valokuvassa. Alunperin sen tiedetään olleen Korppilan mäkitupa. Sotainvalidi Mauno Hukkinen sai mökin lahjaksi 1945-46. Sahan omistukseen mökki siirtyi 1950-luvun alussa. Eläkeläinen autonkuljettaja Viljo Rantanen asui mökissä viimeksi n. 1975. Pihassa on lisäksi maakellarit.

7. ERIKSEEN LUETTELOIDUT KOHTEET

8. SÄILYMEDELLETTYKSET (uhkatekijät, kaavallinen tms. tilanne, päätökset)

Venevajat ovat vajoamassa ja niitä on yritetty korjata tukien pystyhirsillä.

9. LUETTELOINTIPERUSTE

Kuhmoisten kirkonkylän rannassa sijaitsevat venetalat ovat maakunnallisesti häviämässä olevaa rakennuskantaa. Papinsaaren sillan lähistöllä on lisäksi sijainnut kirkonkylän pieneläjien asuinryhdyskunta, josta on enää muutama esimerkki jäljellä.

- | | |
|-----------------------------|-------------------------------------|
| 10. Rakennus-historiallinen | <input checked="" type="checkbox"/> |
| 11. Historiallinen | <input checked="" type="checkbox"/> |
| 12. Maisemallinen | <input checked="" type="checkbox"/> |

ALUEEN NUMERO

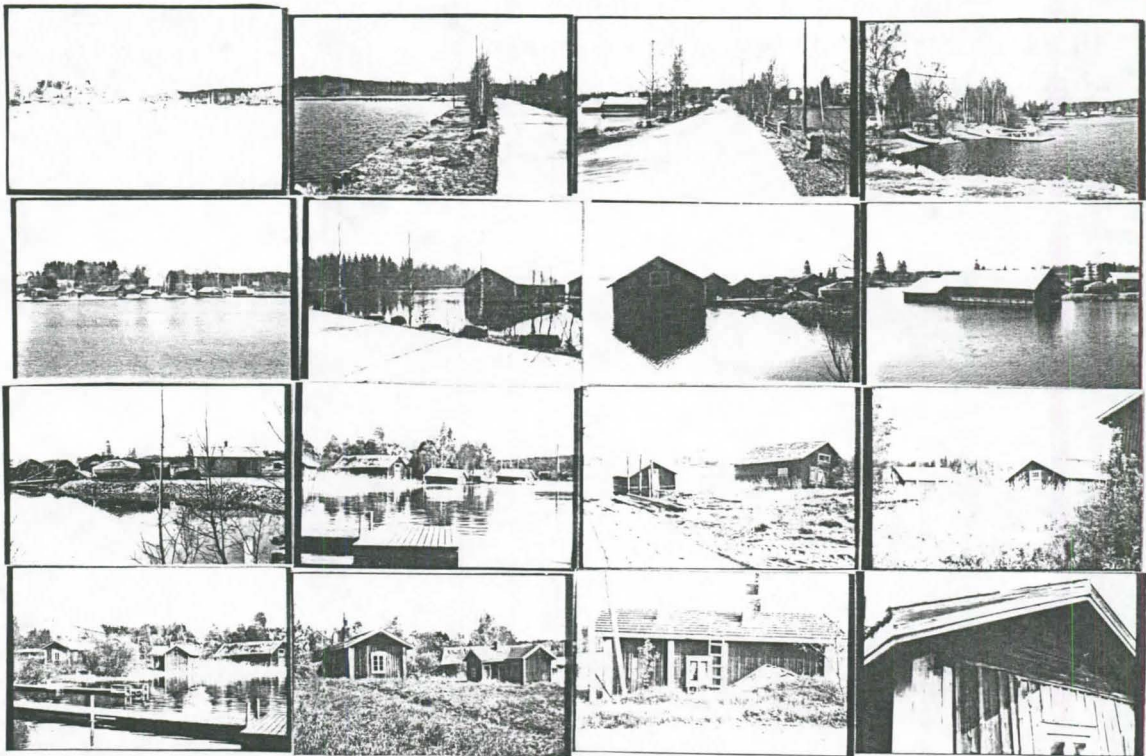
ALUE

KUNTA

13. OTE PERUSKARTASTA TAI ASEMAPIIRROS



14. VALOKUVAT



15. LÄHTEET (kirjallisuus, piirustukset, asiakirjat)

Seppo Suvanto: Kuhmoisten historia. Lahti 1965.

Keski-Suomen rakennushistorialliset kohteet. Inventointi 1969-1978. Keski-Suomen seutukaavaliitto.

Keskisuomalaisen kulttuuriympäristön hoitaminen 1984, s.80.

16. LIITTEET

18. LOMAKKEEN TÄYTTÄJÄ, päiväys

Sirkka-Liisa Ranta;
Päivi Andersson
26.11.1990

17. SUULLISTA TIETOA ANTANEET

J. Peltonen 14.9.1989

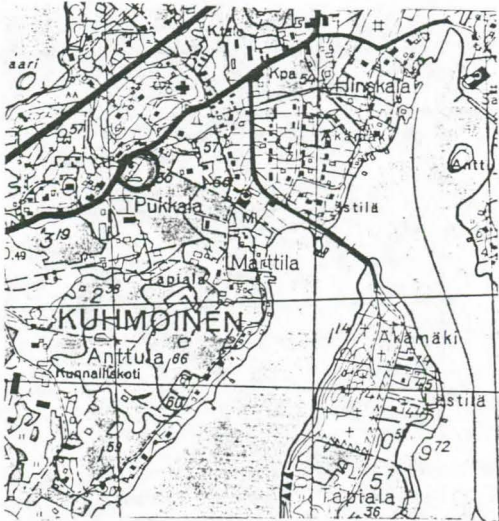
SUOMEN RAKENNUSKULTTUURIN YLEISLUETTELO		MUSEOVIRASTO
KOHDEINVENTOINTILOMAKE		78
1. Lääni	Keski-Suomi	3. Kohde
2. Kunta	Kuhmoinen	Entinen Puhelinyhdistyksen talo
4. Kylä/Rekisterinumero	5. Kaup.osa/Kortteli/Talo	6. Kohdetyyppi
Tapiala 4:10		
7. Peruskartta/Koordin.	8. Osoite	9. Omistaja ja omistajan osoite
214309 x=6829 y=3403	Toritie 25 17800 Kuhmoinen	
10. RAKENNUKSEN KUVAUS		
Rakennus n:o		
Nyk. käyttö	Asumaton	
Alkup. käyttö	Asuinrakennus	
Rak. aika	1923	
Suunnittelija		
Kerrosluku	1	
Perusta	Betonisokkeli	
Runko	Hirsi	
Kattomuoto	Satulakatto, yläläpe	
Kate	Pelti	
Vuoraus	Vaakapontti	
Ulkovärit	Valkoinen	
Kunto	Kohtalainen	
Erityispiirteet		
11. RAKENNUSHISTORIA		
<p>Talon rakennutti räätäli Kalle Sievänen vuonna 1923. Rakennus myytiin Kuhmoisten puhelin osuuskunnalle vuonna 1925. Tuolloin taloon asennettiin puhelinvaihte. Taloa on jatkettu ja uusittu 1930/40-luvulla. Eri ikäisten korjaustöiden vuoksi rakennuksessa on erilaisia ikkunamalleja rinnatusten. Ikkunamuodoista päätellen rakennuksen vanhin osa on Toritien suuntainen siipi, jossa on kuusiruutuiset ikkunat. Pihanpuolimmaisessa siivessä on kolmiruutuiset T-ikkunat. Rakennuksen kattomuoto lienee myöhempien rakennustöiden tulosta, sillä ullakkokerros vaikuttaa korotetulta. Rakennuksen seinäpin-tojen jaottelu erisuuntaisella ludoituksella on mielenkiintoinen: ensimmäinen kerros on vaakaponttia, ullakkokerros pystyponttia aina ikkunarajaan saakka päädyissä ja lounaaseen suuntautuvassa frontonissa, jossa muista poiketen ei ole viistettyä ylä-lapetta. Tämän jälkeen laudoitus muuttuu vinolaudoitukseksi siten, että vasemmanpuolei-nen laudoitus nousee vasemmalle ylös ja oikeanpuoleinen oikealle ylös. Näin muodostuu kalanruoto-kuvio.</p> <p>Tontti on luoteeseen päin viettävä ja rakennus sijaitsee miltei kiinni lounas-koilinen suunnassa kulkevassa Toritiessä. Betonisokkeli on Toritein piolelta melkein maassa kiinni, pihan puolella perusta on noin metrin korkuinen ja siinä on kaksi pientä ovea kellariin. Lisäksi tontilla sijaitsee varastorakennus ja sauna sekä lahonnut ja rou-dan särkemä maakellari. Tontilla on myös oma kaivo.</p>		
12. LÄHIYMPÄRISTÖ		
Lähistöllä on vielä säilynyt muutama vanhempi asuinrakennus vastakkaisella puolella tietä (esim. Rauhala). Muutoin rakennuskanta on uusia matalia pientaloja.		
13. SÄILYMISEDELLYTYKSET (uhkatekijät, kaavallinen tms. tilanne, päätökset)		
Rakennus sijaitsee aivan Toritiessä kiinni ja tielinjan oikaiseminen merkitsisi talon purkamista. Rakennuksen tontti kuuluu vuonna 1972 vahvistetussa kaavassa enin-tään kaksiasuntoisten asuinrakennusten korttelialueeseen.		
14. LUETTELOINTIPERUSTE		
Kuhmoisten kirkonkylässä harvinaistuva käsityöläisen asuintalo, jossa on toiminut puhelinkeskus.		15. Rakennus-historiallinen <input checked="" type="checkbox"/>
		16. Historiallinen <input checked="" type="checkbox"/>
		17. Maisemallinen <input checked="" type="checkbox"/>

KOHTEN NUMERO

KOHDE

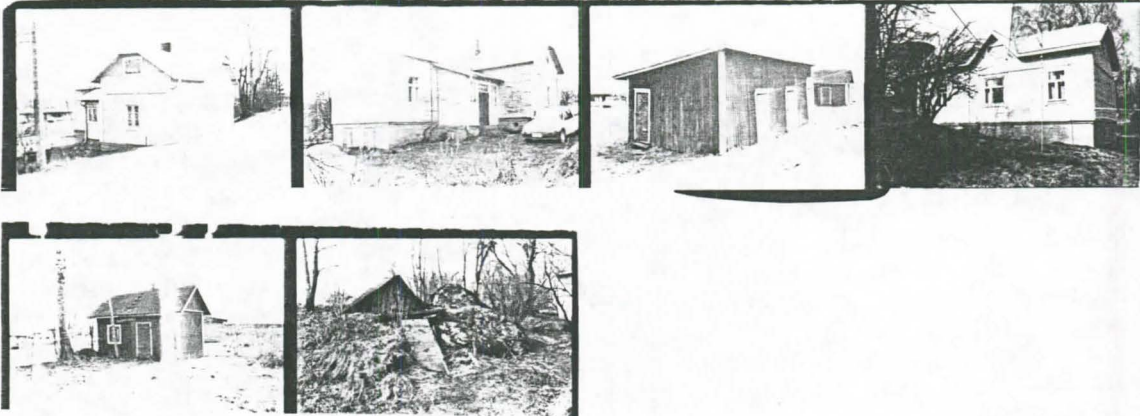
KUNTA

18. OTE PERUSKARTASTA
TAI ASEMAPIIRROS



19. POHJAPIIROS TAI TIETOJA
SISÄTILOISTA

20. VALOKUVAT



21. LÄHTEET (kirjallisuus, piirustukset, asiakirjat)

Seppo Suvento: Kuhmoisten historia, Lahti 1965.
Kuhmoisten kunnan ~~historia~~ seuran julkaisu. Henkilökirjan kiin-
teistöosa.

22. LIITTEET

24. LOMAKKEEN TÄYTTÄJÄ, päiväys

Pekka Vähähangas
Kuhmoinen 26.5.1989

23. SUULLISIA TIETOJA ANTANEET

Arvo Gröngvist 13.4.1989 Kuhmoinen

SUOMEN RAKENNUSKULTTUURIN YLEISLUETTELO		MUSEOVIRASTO	
KOHDEINVENTOINTILOMAKE		79	
1. Lääni	Keski-Suomi	3. Kohde	
2. Kunta	Kuhmoinen	Puolamäki	
4. Kylä/Rekisterinumero	5. Kaup.osa/Kortteli/Talo	6. Kohdetyyppi	
Tapiala 9:30			
7. Peruskartta/Koordin.	8. Osoite	9. Omistaja ja omistajan osoite	
2143 09 x=6829 y=3401	Puolamäki	Kalle Puolamäen perikunta	
10. RAKENNUKSEN KUVAUS			
Rakennus n:o	I	II	III
Nyk. käyttö	Asuinrakennus	Aitta	Navetta
Alkup. käyttö	Asuinrakennus	Aitta	Navetta
Rak. aika	1800-1 alkup.	1800-1	1905/06
Suunnittelija			
Kerrosluku	1	2	1
Perusta	Kivi	Nurkkakivet	Porakivi
Runko	Hirsi	Hirsi	Savi+tiili (talli lautar.)
Kattomuoto	Satulakatto	Satulakatto	Aumakatto
Kate	Pelti	Pelti	Pelti
Vuoraus			
Ulkovärit	Punainen/valkoinen	Punainen/valkoinen	Valkoinen
Kunto	Hyvä	Kohtalainen	Kohtalainen
Erityispiirteet			
11. RAKENNUSHISTORIA			
<p>Isonjaon järjestelyissä kirkonkylässä vuonna 1800 päätettiin, että Samuel Teppola siirtyisi Asilammen pelloille Puolamäkeen. Myöhemmin talo on jaettu kolmeen. Nykyisen asuinrakennuksen pirtti on 1800-luvun alusta, muu osa hieman myöhempi 1800-luvun lopulta. Pirtti on säilyttänyt hyvin vanhan asunsa, mm. suuri uuni on hyvin säilynyt. Mikko Niskanen kuvasi "Nuoruuteni savotat" elokuvaa Puolamäen pirtissä vuonna 1988. Koko rakennus on noin 20 metriä pitkä ja yhdeksän metriä leveä. Sitä ei ole vuorattu, joten hirsiseinät ovat esillä. Ne on maalattu punamullalla. Talon pärekatto peitettiin 1940-luvulla huovalla, peltikatto laitettiin 1970-luvun lopulla. Talossa asuu Erkki Puolamäki.</p> <p>Päärakennus, aitta ja navetta muodostavat etelästä Oriveden tien rajautuvan neliömäisen pihan. Tien toiselle puolelle jää sauna. Pihasta pohjoiseenpäin tulee kolmen ladon, aitan ja riihen rakennusryhmä hieman ylemmäs mäelle. Asilammen rannalla hieman muista erillään on vielä savusauna. Navetta on rakennettu 1905/06 savesta ja tiilestä ja se on varsin erikoisen näköinen tiilireunaisine ikkuna- ja oviaukkoineen sekä aumakattoineen. Talliosa rakennuksesta on puuta, mutta myös siinä on aumakatto. Rakennus on katettu aaltopellillä 1980-luvun alussa. Myös aitta, sauna ja riihi ovat saaneet peltikatteen. Muissa rakennuksissa on vielä pärekatto.</p>			
12. LÄHIYMPÄRISTÖ			
Rakennus sijaitsee Oriveden tien varrella noin kilometrin 4-tien risteyksestä länteen. Aivan lähinaapurissa ei ole kuin yksi uusi matala yhdenperheen asuintalo. Hieman kauempana lännessä on Puolamäen kaksi entistä torppaa. Muuten tilan pellot ympäröivät taloa.			
13. SÄILYMEDELLYTYKSET (uhkatekijät, kaavallinen tms. tilanne, päätökset)			
Tila kuuluu rakennuskaavan ulkopuolelle. Rakennukset ovat verrattain hyvässä kunnossa. Navetan seinässä on kosteusvaurioita mutta uusi peltikatto hidastanee rappeutumista. Vanhan pirtin arvo on omistajien tiedossa.			
14. LUETTELOINTIPERUSTE			
Maakunnallisesti merkittävä maalaistalon pihapiiri, jossa on runsaasti talousrakennuksia osittain neliöpihan ympärillä, osittain pihapiirin ulkopuolella.			
			15. Rakennushistoriallinen <input checked="" type="checkbox"/>
			16. Historiallinen <input checked="" type="checkbox"/>
			17. Maisemallinen <input checked="" type="checkbox"/>

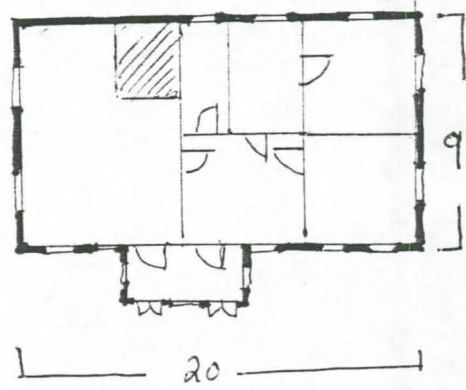
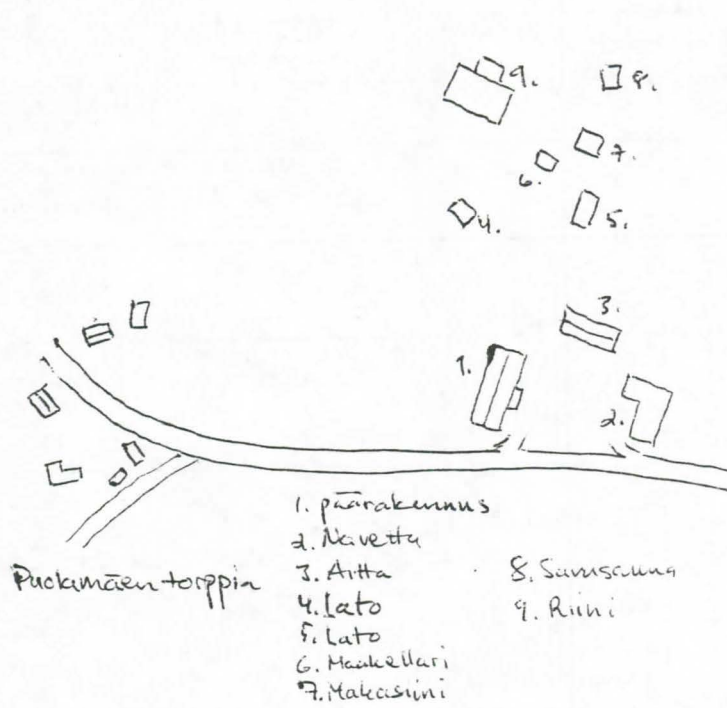
KOHTTEEN NUMERO

KOHDE

KUNTA

18. OTE PERUSKARTASTA
TAI ASEMAPIIRROS

19. POHJAPIIRROS TAI TIETOJA
SISÄTILOISTA



20. VALOKUVAT



21. LÄHTEET (kirjallisuus, piirustukset, asiakirjat)

Seppo Suvanto: Kuhmoisten historia Lahti 1965.
Kuhmoisten kunnantovirasto. Henkikirjan kiinteistöosa.

22. LIITTEET

24. LOMAKKEEN TÄYTTÄJÄ, päiväys

Peika Vähäkangas
Kuhmoinen 26.5.1986

23. SUULLISIA TIETOJA ANTANEET

Erkki Puolamäki, ~~20.4.~~ 20.4.1989 Kuhmoinen.

ALUEINVENTOINTILOMAKE

1. Lääni	Keski-Suomi	3. Alue
2. Kunta	Kuhmoinen	Puolamäen torpat
4. Kylä/Kaupunginosa	Kuhmoisten kirkonkylä	5. Omistaja(t)
		Reino Takkunen; Arvi ja Lempi Talvinen

6. ALUEEN JA ALUEELLA OLEVIA RAKENNUSTEN KUVAUS JA HISTORIA

Puolamäen talon lähistöllä sijaitsevat Soppelan ja Kulmalan tilat, jotka ovat entisiä Puolamäen talon torppia. Soppelaa (Tapiala 9:21) omistaa Reino Elias Takkunen ja Kulmalaa (Tapiala 9:29) Arvi ja Lempi Talvinen. Tilojen rakennukset ovat 1900-luvun alusta.

ALUEEN NUMERO

ALUE

7. ERIKSEEN LUETTELOIDUT KOHTEET

8. SÄILYMEDELLYTYKSET (uhkatekijät, kaavallinen tms. tilanne, päätökset)

Molemmilla tiloilla asutaan. Rakennukset sijaitsevat kaavoitetun alueen ulkopuolella.

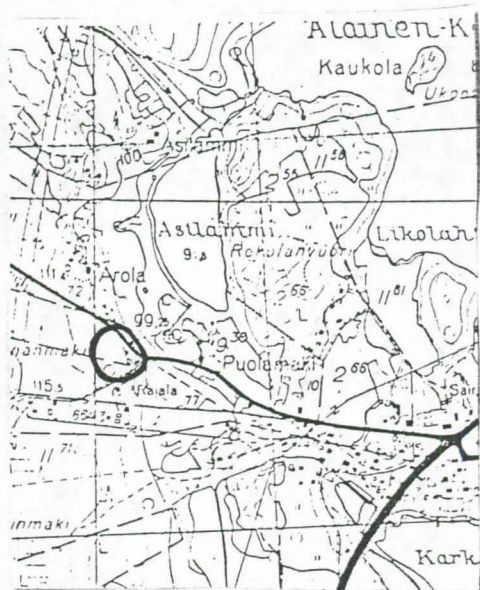
9. LUETTELOINTIPERUSTE

Rakennukset edustavat Kuhmoisissa häviämässä olevaa pientilalisten asumiskulttuuria.

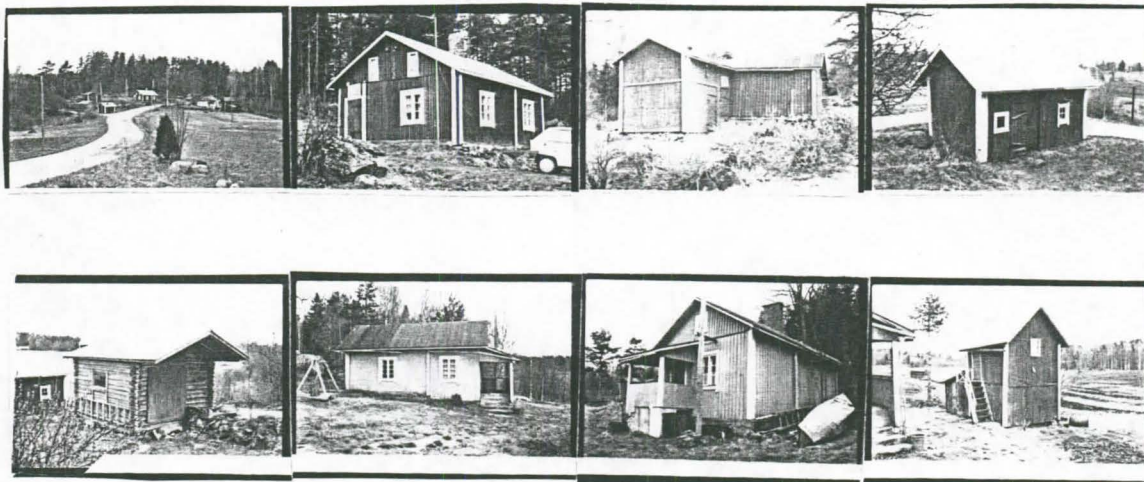
10. Rakennus-historiallinen
11. Historiallinen
12. Maisemallinen

KUNTA

13. OTE PERUSKARTASTA TAI ASEMAPIIRROS



14. VALOKUVAT



15. LÄHTEET (kirjallisuus, piirustukset, asiakirjat)

16. LIITTEET

18. LOMAKKEEN TÄYTTÄJÄ, päiväs

Päivi Andersson
26.11.1990

17. SUULLISTA TIETOA ANTANEET

SUOMEN RAKENNUSKULTTUURIN YLEISLUETTELO			MUSEOVIRASTO
KOHDEINVENTOINTILOMAKE			81
1. Lääni	Keski-Suomi	3. Kohde	
2. Kunta	Kuhmoinen	Päiväkumpu	
4. Kylä/Rekisterinumero	5. Kaup.osa/Kortteli/Talo	6. Kohdetyyppi	
Tapiala 11:59			
7. Peruskartta/Koordin.	8. Osoite	9. Omistaja ja omistajan osoite	
2143 09 x=6829 y=3402	Vanhatie 17800 Kuhmoinen	Lyydia Sieväsen perikunta	
10. RAKENNUKSEN KUVAUS			
Rakennus n:o			
Nyk. käyttö	Kesäasunto		
Alkup. käyttö	Asuinrakennus		
Rak. aika	1889		
Suunnittelija			
Kerrosluvu	1		
Perusta	Kivi, betoni		
Runko	Hirsi, kuistiosa lauta		
Kattomuoto	Satulakatto		
Kate	Huopa		
Vuoraus	---, kuistiosa pystylauta, peiterimat		
Ulkovärit	Punamulta, ensimmäisen kerran 1960-luvulla		
Kunto	Hyvä		
Erityispiirteet			
11. RAKENNUSHISTORIA			
<p>Talo on rakennettu joko Niemelästä tai Rekolasta erotetulle palstalle vuonna 1889. Rakennushirret ovat muistitiedon mukaan vanhasta torpasta. Talon jatkeena oleva umpikuisti on hieman uudempaa tekoa. Vuonna 1963 talossa tehtiin perukorjaus, jolloinka talo uusittiin sisältä perusteellisesti. Vanha lauta lattia jäi levyjen alle, uuni purettiin tuvasta ja kahden kamarin välillä olevaa väliseinää siirrettiin, jotta huoneista saatiin suunnilleen saman kokoiset. Pärekatto korvattiin huovalla, mutta muutoin talon ulkonäkö säilyi entisellään. Perikunnalla olisi tarkoitus uusia kate piahkoin - ilmeisesti materiaalina tullaan käyttämään jotakin uutta edullista katemateriaalia. Talossa on viimeksi asunut sairaanhoitaja Lyydia Sievänen, joka oli paikkakunnalla tunnettu perinnekutoja. Hänen miehensä oli puumestari Kaarlo Nestori Sievänen.</p> <p>Rakennus sijaitsee melko jyrkästi etelään päin laskevan tontin yläosassa tasaisella maalla. Sen vieressä on maakellari ja vanhan 1930-luvulla rakennetun ja 1960-luvulla puretun navetan paikalle rakennettu piharakennus, jossa on sauna ja varastotila. Alaspäin viettävää tonttia on jaoteltu kivipengerryksin. Tien vieressä tontin pohjoisosassa on pumpukaivo.</p>			
12. LÄHIYMPÄRISTÖ			
Naapuristossa on 40- ja 50-luvuilla rakennettuja omakotitaloja. Vanhan tien varsi on rauhallinen, koska siitä on kulku vain taloihin. Alue on hyvin hoidetun näköistä.			
13. SÄILYMISEDELLYTYKSET (uhkatekijät, kaavallinen tms. tilanne, päätökset)			
Alue kuuluu vielä kaavan ulkopuolelle, joten sitä ei uhkaa tältä taholta muutospaineet. Rakennus on vain kesäasuntona, eikä sitä aiota remontoida perusteellisemmin. Katemateriaalin vaihtaminen saattaa vahingoittaa muutoin hyvin vanhan asunsa säilyttäneen rakennuksen ulkonäköä.			
14. LUETTELOINTIPERUSTE			
Rakennus on ennen 1920-lukua rakennettu ja edustaa näin Kuhmoisten vanhimpaa säilynyttä rakennuskantaa.			
			15. Rakennushistoriallinen <input checked="" type="checkbox"/>
			16. Historiallinen <input type="checkbox"/>
			17. Maisemallinen <input checked="" type="checkbox"/>

KOHTEN NUMERO

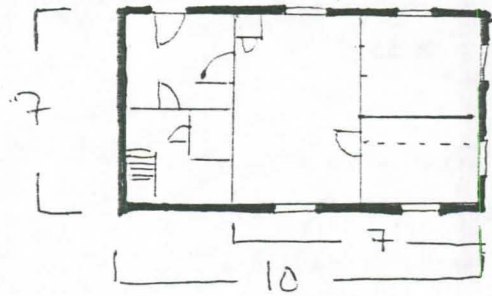
KOHDE

KUNTA

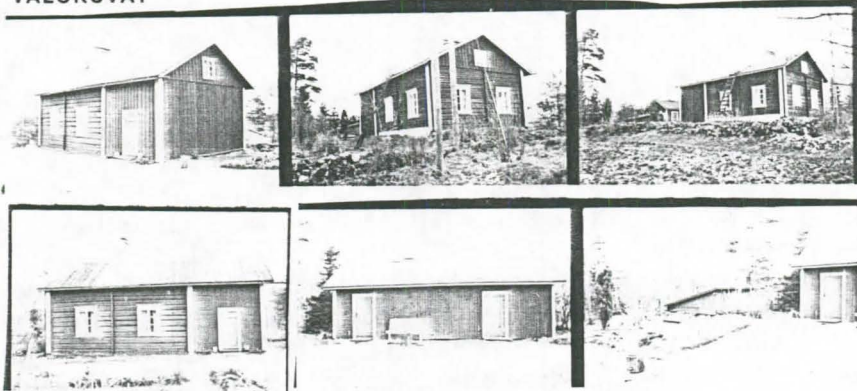
18. OTE PERUSKARTASTA
TAI ASEMAPIIRROS



19. POHJAPIIRROS TAI TIETOJA
SISÄTILOISTA



20. VALOKUVAT



21. LÄHTEET (kirjallisuus, piirustukset, asiakirjat)

Kuhmoisten kunnamarkkisto, Henkikirja, kiinteistöosa.
Kuhmoisten teknillinen toimisto, kartat.

22. LIITTEET

24. LOMAKKEEN TÄYTTÄJÄ, päiväys

Pekka Vähäkangas
Kuhmoinen 26.5.89

23. SUULLISIA TIETOJA ANTANEET

Aulis ja Aili Sievänen, Kuhmoinen 2.5.1989.

KOHDEINVENTOINTILOMAKE

1. Lääni	Keski-Suomi	3. Kohde	
2. Kunta	Kuhmoinen	Rauhala	
4. Kylä/Rekisterinumero	5. Kaup.osa/Kortteli/Talo	6. Kohdetyyppi	
Tapiala 4:9/4:15			
7. Peruskartta/Koordi- 2143 09 x=6829 y=3402	8. Osoite Toritie 22 17800 Kuhmoinen	9. Omistaja ja omistajan osoite Pirjo Arvaja Toritie 22, 17800 Kuhmoinen	

10. RAKENNUKSEN KUVAUS

Rakennus n:o	I	II	III
Nyk. käyttö	Asuinrakennus	Aitta	Sauna
Alkup. käyttö	Asuinrakennus	Aitta	Sauna
Rak. aika	1800-1 alkup.	1800-1	1900-1 alku
Suunnittelija			
Kerrosluvu	1	1	1
Perusta	Luonnonkivi, laasti	Nurkkakivet	Betoni
Runko	Hirsi	Hirsi	Hirsi
Kattomuoto	Aumakatto/satulakatto(siipi)	Satulakatto	Satulakatto
Kate	Huopa	Peittakatto	Huopa
Vuoraus	Vaakalauta		Pystyl.
Ulkovärit	Keltainen	Punamulta	Valkoinen
Kunto	Hyvä	Kohtalainen	Kohtalainen
Erityispiirteet			

11. RAKENNUSHISTORIA

Rauhala on Kuhmoisten kirkon vanhimpia säilyneitä asuinrakennuksia. Rakennusta on ilmeisesti jatkettu lounaispäädyn siipiosalla joskus vuosisadan vaihteen tienoilla. Siipiosan vuorilaudat ovat kapeammat ja siinä on aumakaton sijasta satulakatto. Talossa on ollut vuosikymmenien kuluessa monenlaista toimintaa. Mm. Kuhmoisten ensimmäinen kansakoulu (tyttökoulu) aloitti toimintansa Rauhalassa 19.9.1881. Kuhmoisten säästöpankki osti vuonna 1908 K.V.Paaterilta Rauhalan palstatilan 4600 markan hinnasta, pankki toimi rakennuksessa aina vuoteen 1925 saakka. Rauhalassa pidettiin myös kuntakokoukset vuosina 1909-21. Talossa on toiminut lisäksi monenlaisia liikkeitä. Heikki Littu muistaa näistä mm. apteekin, villatavaraliikkeen, kellosepänliikkeen, parturin ja kukkakaupan. Nykyisin talo on yksityisasuntona. Se on kunnostettu sisäpuolelta nykyajan vaatimuksia vastaavaksi. 1980-luvulla tehdyn remontin yhteydessä Toritien puoleinen sisäänkäynti poistettiin. Tällöin talon ulkoilme palautettiin alkuperäisempään asuun.

12. LÄHIYMPÄRISTÖ

Rakennus sijaitsee Toritien varrella lähellä Kuhmoisten kirkkoa ns. Heikkisen mutkassa. Vierellä on säilynyt verrattain vanhaa rakennuskantaa.

13. SÄILYMISEDELITYKSET (uhkatekijät, kaavallinen tms. tilanne, päätökset)

Rakennus sijaitsee lähellä Toritietä, joka on kirkonkylän pääväylä. Lähiaikoina tien viereen valmistuu kevyenliikenteen väylä, joka tulee menemään aivan talon vierestä. Tämä ei kuitenkaan luo uhkaa itse talon säilymiselle, vaikka pihapiiri saattaa muuttua olennaisestikin. Vuonna 1972 vahvistetussa asemakaavassa rakennus on merkitty kuuluvaksi kytkettyjen tai erillisten pientalojen korttelialueeseen. Nykyisen ra-

14. LUETTELOINTIPERUSTE

Talo on paikkakunnan vanhimpia säilyneitä asuinrakennuksia. Rakennuksen alkuperäisestä 1800-luvun alkupuolen asusta on vielä osia jäljellä. Talo on liittynyt olennaisesti kunnan kunnalliselämään ja liike-elämään, joten sillä on kulttuurihistoriallinen merkityksensä.

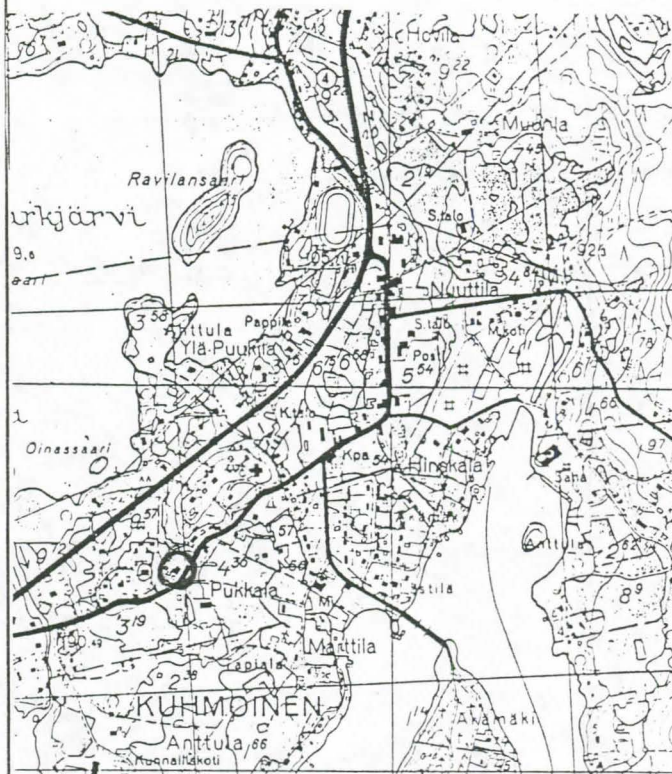
- | | |
|----------------------------|-------------------------------------|
| 15. Rakennushistoriallinen | <input checked="" type="checkbox"/> |
| 16. Historiallinen | <input checked="" type="checkbox"/> |
| 17. Maisemallinen | <input type="checkbox"/> |

KOHTEEN NUMERO

KOHDE

KUNTA

18. OTE PERUSKARTASTA
TAI ASEMAPIIRROS



19. POHJAPIIRROS TAI TIETOJA
SISÄTILOISTA

20. VALOKUVAT



1. Rakennus pohjoisesta.
2. Rakennus 19. vuosisadasta.
3. Sauna.
4. Aitta, autotalli, jalkoena.

21. LÄHTEET (kirjallisuus, piirustukset, asiakirjat)

Seppo Suvanto: Kuhmoisten historia. Lahti 1965.

22. LIITTEET

24. LOMAKKEEN TÄYTTÄJÄ, päiväys

Pekka Lähäkangas
Kuhmoinen 8.5.1989

23. SUULLISIA TIETOJA ANTANEET

Arvo Grönqvist, 12.4.1989 Kuhmoinen.
Pirjo Arvaja, 20.4.1989 Kuhmoinen.
Heikki Lattu, 24.4.1989 Ruolahti, Kuhmoinen.

ALUEINVENTOINTILOMAKE

1. Lääni	Keski-Suomi	3. Alue	
2. Kunta	Kuhmoinen	Sahan lahti Kuhmoisten kirkonkylässä	
4. Kylä/Kaupunginosa	Lästilä/ Kirkonkylä	5. Omistaja(t)	Kuhmoisten Saha Oy

6. ALUEEN JA ALUEELLA OLEVIEN RAKENNUSTEN KUVAUS JA HISTORIA

Kuhmoisten järjestyksessä toinen höyrysaha kohosi kirkonkylän rantaan, Vellahden itäpuolelle, vuonna 1912. Sen perusti Korppilan tilan omistaja Kaarle Hirvensalo tilansa maille. Saha oli luonteeltaan kotitarvesaha ja sen yhteydessä toimi voima- ja sähkölaitos. Tilanomistaja Hirvensalon kuoltua vuonna 1915 jatkoi hänen vaimonsa Hilja Hirvensalo sahanpitoa vuoteen 1917 saakka. Tuolloin saha myytiin liikemies Emil Pietiläiselle. Omistajavaihdon jälkeenkin toiminta pysyi vielä pienenä. Helsingin kaupungin halkokonttori osti sahan loppuvuodesta 1918. Sähkölaitoksen koneet Pietiläinen myi veljelleen Albert Pietiläiselle, joka perusti Karjukosken vesivoimalla toimivan sähkö- ja sahalaitoksen. Helsingin halkokonttorin omistusaikana sahan toiminta vilkastui, joskin sahalalla tuotettiin etupäässä polttohalkoja. Helsingin kaupunki perusti alueelle myös konepajan ja telakan, jossa suoritettiin lähinnä laivojen korjaustöitä. Yrityksen nimenä oli tuolloin "Korppilan konepaja, telkka ja sahalaitos". Toiminta kävi kuitenkin tappiolliseksi ja niinpä saha oli jälleen myynnissä vuonna 1921. Uudet omistajat, johtaja Frans Kivinen ja liikemies Emil Peltonen, perustivat 3.11.1922 avoimen yhtiön, jonka nimeksi tuli "Kuhmoisten Saha, Kivistö ja Peltonen". Omistajilla oli tarkoituksena tuottaa sahatavaraa ulkomaan myyntiin asti. Vuonna 1925 yritys muutettiin osakeyhtiöksi ja sen toiminimenä on ollut siitä asti "Kuhmoisten Saha Oy". Yrityksen toimitusjohtajana toimi aluksi Kivistö ja isännöitsijänä Peltonen. Vuonna 1931 Kivistön jättäessä sahan Peltosesta tuli yrityksen pääosakas ja toimitusjohtaja.

1920-30-luvuilla toiminnassa ollut saha oli suorakaiteen muotoinen, harjakattoinen ja puusta rakennettu. Rannan puoleisessa päädyssä sijaitsi ns. tukkiransportti, jota pitkin tukit nostettiin vedestä sahattavaksi. Sahassa oli alunperin vain yksi sahauskehä eli raami, mutta 1920-luvun alussa saha muutettiin 2-raamiseksi. Rakennuksen vieressä sijaitsi laatikkomainen muurattu voimala. Saharakennus tuhoutui vuonna 1947 kaikkine koneineen. Sahan ruokala oli kolmihuoneinen rakennus, jossa oli naisten ja miesten puoli sekä keittiö. Myös ruokala tuhoutui sahan tulipalossa. Sahan aluetta laajennettiin vuonna 1923 lahden länsipuolelle, jonne rakennettiin lautatarha-alue. Tälle ns. alatarhalle rakennettiin pienoisorautatie, silta lahden yli valmistui vuonna 1924. Vuonna 1926 aluetta laajennettiin ns. ylätarhalle.

Sahan yhteydessä toimi vuodesta 1919 lähtien pieni telakka ja konepaja lähellä rantaa. Telakan päätehtävänä oli hinaajien ja proomujen korjaus, mutta myös uusia proomuja valmistettiin. Konepajalla suoritettiin metalliosien valmistus- ja korjaustyöt. Vanha paja oli ollut puurakenteinen, mutta 1930-luvun puolivälin aikoihin rakennettiin uusi paja punatiilestä. Suunnitelma sitä varten on päivätty Helsingissä syyskuussa 1934, suunnittelijana A.U.Lounas. Rakennus on muurattu ristilimitys menetelmällä. Muurarien ammattitaidosta kertovat monet hienot yksityiskohdat.

Saha-alueen asuinrakennuksista on tehty kohdeinventointilomakkeet. Asuinrakennukset on rakennettu 1920- ja 30-luvuilla ilman säännönmukaisuutta, aikoinaan sopivimmiksi katsottuilla paikoilla. Rakennuskaavaa alueelle ei ollut.

7. ERIKSEEN LUETTELOIDUT KOHTEET

1) Sahan kasarmi, 2) Sahanhoitajan asunto, 3) ns. Heleniuksen kahvila ja 4) sahan johtajan asuin- ja konttorirakennus.

8. SÄILYMEDELLYTYKSET (uhkatekijät, kaavallinen tms. tilanne, päätökset)

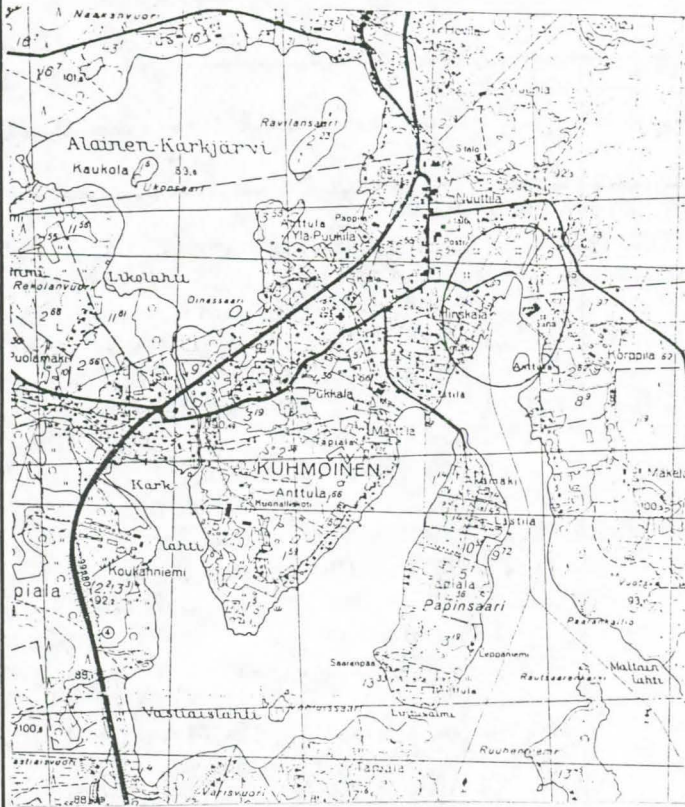
Sahan lahden alueelle on valmistunut kaavaluonnos, joka toteutuessaan muuttaa laivaranan aluetta olennaisesti. Telakka- ja konepaja jäävät kaavassa uuden suuren telakkahallin alle. Tiloissa toimii jo nykyään veneliike, jolla on käytössään lautatarhan kuurit varastotiloina. Saha-alueen tyhjillään olevien rakennusten säilyminen saattaa olla kyseenalaista.

9. LUETTELOINTIPERUSTE

Sahan alue sijaitsee keskeisellä paikalla Kuhmoisten kirkonkylää. Sahan lahden miljöö on säilynyt näihin päiviin saakka verrattain hyvin muuta kirkonkylää kohdanneelta uudistusaallolta. Alueen kokonaiskuva on säilynyt suhteellisen yhtenäisenä. Toisaalta aluetta leimaa vanhimpien rakennusten ränsistyminen ja autius. Alueen vaihtelevat maastomuodot ovat kuitenkin säilyneet.

10. Rakennushistoriallinen	<input checked="" type="checkbox"/>
11. Historiallinen	<input checked="" type="checkbox"/>
12. Maisemallinen	<input checked="" type="checkbox"/>

13. OTE PERUSKARTASTA TAI ASEMAPIIROS



1. Saha Papinsaaren sillalta päin.
- 2.-4. Sahan rakennuksia.
5. Nykyisin toimiva saha.
6. Kuureja.
7. Sahan asettajan mökki, nykyisin puruvarastona.
8. Saha-alueen rakennuksia sahalla päin kuvattuna: Vasemmalta: konttorirakennus, sen edessä Peltomäki (kiviä); kasarmi; telakka; ajoneuvon talli ja oikealla kuureja.
9. Konepaja Kasarmin suunnalta kuvattuna.
10. Konepaja rannan suunnalta.
11. Entinen ns. ajokalvarasto.
12. Uusi venetelakkarakennus rannan suunnasta kuvattuna.
13. Laivarannan makasiini.
14. Malasäini ja laivalaituri.
15. Saha-alueen rantaa telakan suuntaan.
16. Saha-alueen rantaa laivarannasta Papinsaaren päin.

14. VALOKUVAT



15. LÄHTEET (kirjallisuus, piirustukset, asiakirjat)

Sirkka-Liisa Ranta: Sahan lahti Kuhmoisten kirkonkylässä. Helsingin yliopiston kansatieteen laitoksen tutkimuksia 13. Helsinki 1987.

16. LIITTEET

18. LOMAKKEEN TÄYTTÄJÄ, päiväs

Pekka Vähäkangas
Kuhmoinen 4.5.1984

17. SUULLISTA TIETOA ANTANEET

Arvo Grönqvist, 12.4.1989 Kuhmoinen.
Heikki Littu, 24.4.1989 Ruolahti, Kuhmoinen.

KOHDEINVENTOINTILOMAKE

1. Lääni	Keski-Suomi	3. Kohde	Kuhmoisten sahan kasarmi
2. Kunta	Kuhmoinen		
4. Kylä/Rekisterinumero	5. Kaup.osa/Kortteli/Talo	6. Kohdetyyppi	
Lästilä 4:9			
7. Peruskartta/Koordin.	8. Osoite	9. Omistaja ja omistajan osoite	
2143 09 x=6829 y=3403		Kuhmoisten Saha Oy 17800 Kuhmoinen	

10. RAKENNUKSEN KUVAUS

Rakennus n:o

Nyk. käyttö	Tyhjillään
Alkup. käyttö	Työväenasuntola
Rak. aika	1919-20
Suunnittelija	
Kerrosluvu	2
Perusta	Betonisokkeli
Runko	Rankorunkoinen
Kattomuoto	Satulakatto
Kate	Aaltopelti
Vuoraus	1. kerros vaakapontti, 2. kerros pystyлаudoitus
Ulkovärit	Keltamulta (kulunut)
Kunto	Huono
Erityispiirteet	

11. RAKENNUSHISTORIA

Kuhmoisten sahallä oli vain yksi monen perheen asuttavaksi tarkoitettu asuinrakennus eli kasarmi. Se on koko saha-alueen vanhimpia rakennuksia. Sen rakensi jo Helsingin kaupungin Halkokonttori sahan omistusaikanaan (1918-21). Todennäköisesti rakennustyöt aloitettiin vuonna 1919. Rakennuksesta on olemassa julkisivu- ja pohjapiirustukset, mutta niitä ei ole signeerattu tai päivätty. Talo on rankorunkoinen ja lautaseinämän välissä on eristeenä käytetty sahanpurua. Rakennus on maalattu vuonna 1920 keltamullalla. Rakennuksessa on kolme erillistä sisäänkäyntiä; pitkältä luoteissivulta kaksi ja lounaispäädyistä yksi. Lounaispäädyn erillinen sisäänkäynti on johtanut sahan konttoriin, joka sijaitsi rakennuksessa 1920-luvun lopulle saakka. Tuolloin valmistui varsinainen konttorirakennus. Työväenasuntoihin johtavien sisäänkäyntien edessä oli alunperin katokset ja konttoriin johtavan sisäänkäynnin edessä avokuisti. Myöhemmissä korjauksissa jokaisen sisäänkäynnin eteen on rakennettu umpikuisti. Kasarmin katto on ollut alkujaan huovalla katettu aumakatto. Sen pitkillä lappeilla molemmilla puolilla on ollut kaksi puolikuun muotoista ikkunaa. Katto muutettiin 1950-luvun puolivälissä harjakattoiseksi ja se katettiin aaltopellillä. Kamarin ja keittiön käsittävien huoneistojen koko on päädyissä n. 40 m² ja keskellä rakennusta n. 36 m². Kasarmin asukkaat ovat olleet suurimmaksi osaksi perheellisiä ammattimiehiä.

12. LÄHIYMPÄRISTÖ

Rakennussijaitsee laivarantaan johtavan tien vasemmalla puolella. Sen vieressä on tyhjillään oleva kahvila-asuintalorakennus tien vastakkaisella puolella.

13. SÄILYSEDELLYTYKSET (uhkatekijät, kaavallinen tms. tilanne, päätökset)

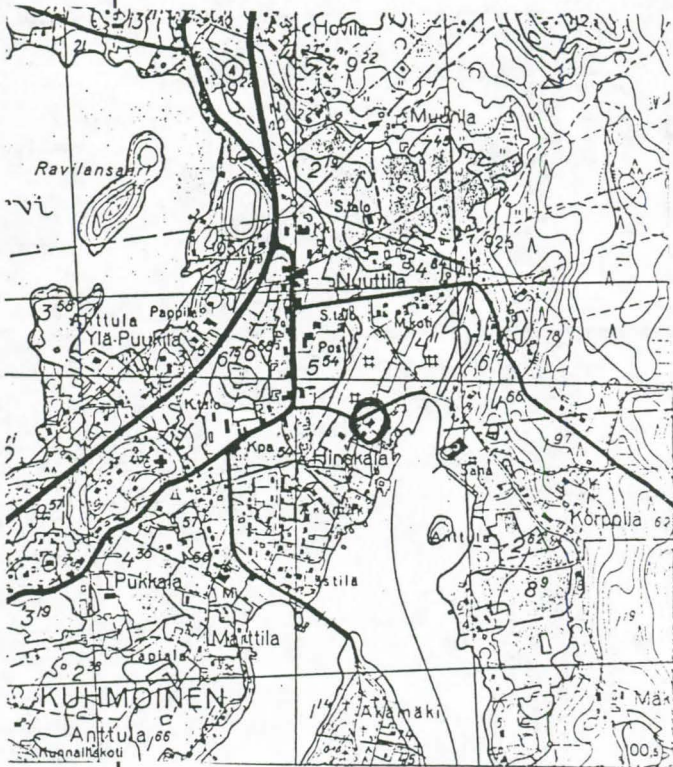
Rakennus on ollut tyhjillään vuodesta 1974 lähtien ja se on rapistunut melko huonoon kuntoon, joskin peltikatto on hidastanut vesivaurioiden syntyä. Satama aluetta kaavallaan tehokkaampaan virkistys- ja matkailukäyttöön, joten rakennuksen kohtalona saattaa olla pianakin purkaminen. Rannan kunnostustyöt vieressä on jo alkaneet. Vahvistamattomassa kaavaluonnoksessa talon paikalle on suunniteltu kaksikerroksista

14. LUETTELOINTIPERUSTE

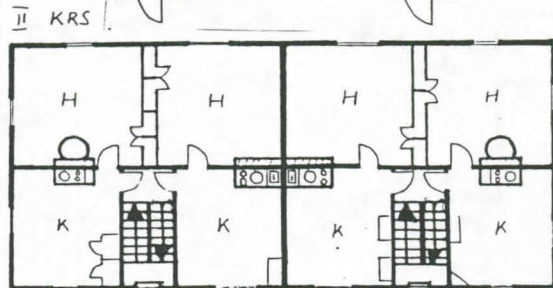
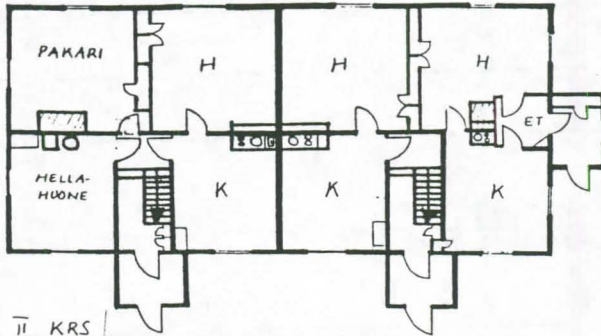
Rakennus on verrattain harvinainen työläisasuntola, jolla on paikallishistoriallista merkitystä.

- rivitaloa.
15. Rakennus-historiallinen
16. Historiallinen
17. Maisemallinen

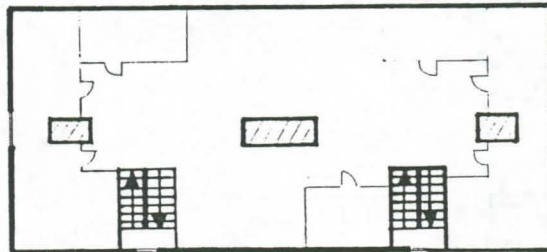
18. OTE PERUSKARTASTA
TAI ASEMAPIIRROS



I KRS 19. POHJAPIIRROS TAI TIETOJA
SISÄTILOISTA



ULLAKKO



n. 10 m

n. 21 m

20. VALOKUVAT



1. Kasarmi laivarantaan johtavalta tieltä nähtynä.
2. Erillinen sisäänkäynti konttortilana toimineeseen huoneistoon.
3. Rakennus telakan suunnasta nähtynä.

21. LÄHTEET (kirjallisuus, piirustukset, asiakirjat)

Sirkka-Liisa Ranta: Sahan lahti Kuhmoisten kirkonkylässä. Helsingin yliopiston kansatieteen laitoksen tutkimuksia 13. Helsinki 1987.

22. LIITTEET

24. LOMAKKEEN TÄYTTÄJÄ, päiväys

Pekka Tahakangas
Kuhmoinen 4.5.1989

23. SUULLISIA TIETOJA ANTANEET

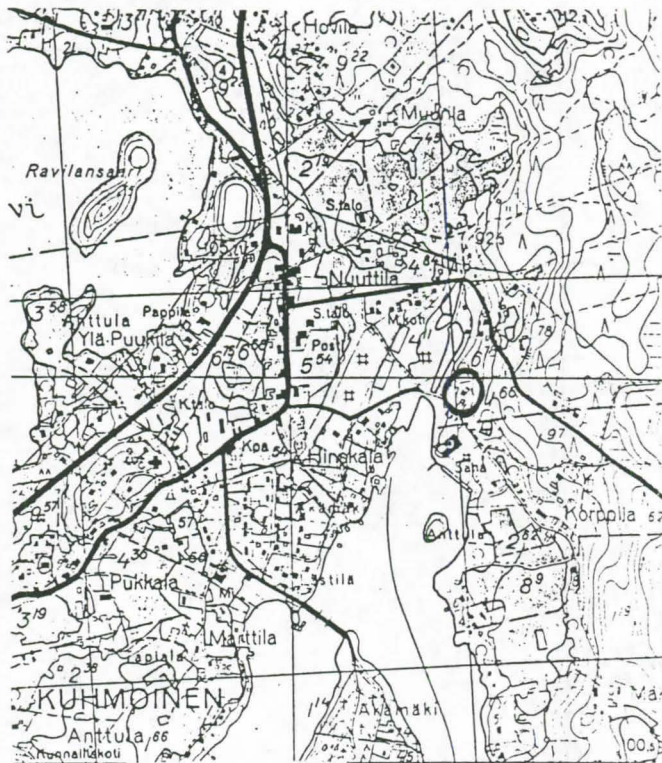
SUOMEN RAKENNUSKULTTUURIN YLEISLUETTELO		MUSEOVIRASTO
KOHDEINVENTOINTILOMAKE		85
1. Lääni	Keski-Suomi	3. Kohde
2. Kunta	Kuhmoinen	Sahanhoitajan asunto/ Ahtela
4. Kylä/Rekisterinumero	5. Kaup.osa/Kortteli/Talo	6. Kohdetyyppi
Lästilä 6:22		
7. Peruskartta/Koordin.	8. Osoite	9. Omistaja ja omistajan osoite
2143 09 x=6829 y=3403	Ansiolahdentie 17800 Kuhmoinen	Kuhmoisten Saha Oy 17800 Kuhmoinen
10. RAKENNUKSEN KUVAUS		
Rakennus n:o		
Nyk. käyttö		
Alkup. käyttö	Asuinrakennus	
Rak. aika	1924/25	
Suunnittelija		
Kerrosluku	2	
Perusta	Betonisokkeli	
Runko	Lautarakenteinen	
Kattomuoto	Satula	
Kate	Tiili	
Vuoraus	Peiterimoitettu pysty-laudoitus	
Ulkovärit	Vaaleanvihreä/vihreä	
Kunto	Kohtalainen	
Erityispiirteet	Rakennus edustaa aikakaudelle ominaista asuinrakennustyyppiä kansallisromanttisine piirteineen, joita ovat mm. julkisivun symmetrisyys, jyrkkä katto ja ikkunatyypit. Toinen kerros on hyvinkin korkea harjan kohdalta.	
11. RAKENNUSHISTORIA		
<p>Sahanhoitajan asunto oli järjestyksessä toinen sahan rakennuttama asuinrakennus (kasarmi ensimmäinen). Asuinpaikan nimeksi tuli Ahtela siinä ensimmäisenä asuneen sahanhoitaja Harald Ahdin mukaan. Rakennuksesta ei ole säilynyt suunnitelmia tai luonnoksia, eikä sen tarkkaa rakennusvuotta tiedetä. Ilmeisesti se on kuitenkin rakennettu vuosina 1924/25. Ulkoasun osalta rakennuksessa on tehty vain vähän muutostöitä.</p> <p>Ensimmäisenä talossa asunut perhe oli siis sahanhoitaja Harald Ahdin nelihenkkinen perhe. Ahti oli syntynyt vuonna 1891 ja tullut sahan palvelukseen 1920-luvun alussa. Hän oli sahalla töissä aina vuoteen 1931 saakka. Tämän jälkeen rakennuksessa asui pitkään sahanhoitaja Viljo Salosen viisihenkkinen perhe. Lisäksi yläkerrassa saattoi asua esim. konttorihenkilökuntaan kuuluvia sahalaisia tai muuta sahan työväkeä.</p> <p>Ahtela sijaitsee mäellä, metsän kupeessa, lähellä saharakennusta. Pihapiiriin kuuluu varastorakennus sekä mäen syrjään rakennettu ulkokellari. Alempana rinteessä sijaitsee sauna ja katettu kaivo.</p>		
12. LÄHIYMPÄRISTÖ		
Rakennus sijaitsee saha-alueella ja on sahan asuinrakennuksista lähimpänä sahaa. Ainoastaan asettajan mökki oli vielä lähempänä, mutta se on nykyisin täysin tuhoutunut sillä sitä käytetään sahan puruvarastona.		
13. SÄILYMISEDELITYKSET (uhkatekijät, kaavallinen tms. tilanne, päätökset)		
Sahan hoitajan asunto sijaitsee hieman syrjässä muusta sahan alueesta ja se on säilynyt kohtalaisen hyvässä kunnossa. Ranta-alueen ja saha-alueen tehokkaampi hyötykäyttö ei todennäköisesti tule uhkaamaan rakennusta muutoinkuin muuttuvan ympäristön suhteen. Rakennus jää kaava-alueen ulkopuolelle.		
14. LUETTELOINTIPERUSTE		
Rakennus on saha-alueen vanhimpia asuinrakennuksia ja kuuluu olennaisesti sahan miljööseen.		
15. Rakennushistoriallinen	<input type="checkbox"/>	
16. Historiallinen	<input checked="" type="checkbox"/>	
17. Maisemallinen	<input checked="" type="checkbox"/>	

KOHTTEEN NUMERO

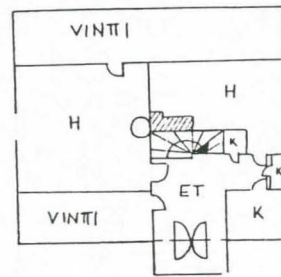
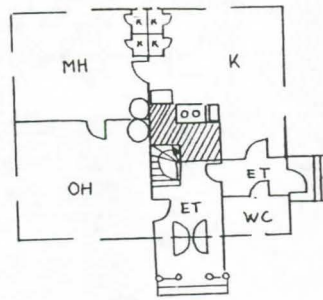
KOHDE

KUNTA

18. OTE PERUSKARTASTA
TAI ASEMAPIIRROS



19. POHJAPIIRROS TAI TIETOJA
SISÄTILOISTA



n. 8,5 m

n. 10 m

20. VALOKUVAT



1. Sahanhoitajan asunto ja piharakennus.
2. Sahanhoitajan asunto lounaasta päin.

21. LÄHTEET (kirjallisuus, piirustukset, asiakirjat)

Sirkka-Liisa Ranta: Sahan lahti Kuhmoisten kirkonkylässä. Helsingin yliopiston kansatieteen laitoksen tutkimuksia 13. Helsinki 1978.

22. LIITTEET

24. LOMAKKEEN TÄYTTÄJÄ, päiväys

Pekka Vähäkangas
Kuhmoinen 4.5.1989

23. SUULLISIA TIETOJA ANTANEET

KOHDEINVENTOINTILOMAKE

1. Lääni	Keski-Suomi	3. Kohde	Peltomäki, kahvila-asuinrakennus
2. Kunta	Kuhmoinen		
4. Kylä/Rekisterinumero	5. Kaup.osa/Kortteli/Talo	6. Kohdetyyppi	
Lästilä 4:19			
7. Peruskartta/Koordin.	8. Osoite	9. Omistaja ja omistajan osoite	
2143 09 x=6829 y=3403		Kuhmoisten Saha Oy 17800 Kuhmoinen	

10. RAKENNUKSEN KUVAUS

Rakennus n:o

Nyk. käyttö	Tyhjillään
Alkup. käyttö	Kahvila-asuinrakennus
Rak. aika	1925-27
Suunnittelija	
Kerrosluku	1
Perusta	Nurkkakivi, laasti
Runko	Lauta
Kattomuoto	Pystylauta, peiterimat; päätykolmio ponttilauta
Kate	Mansardikatto
Vuoraus	Aaltopelti
Ulkovärit	Kulunut pois
Kunto	Huono
Erityispiirteet	

11. RAKENNUSHISTORIA

Rakennuksen rakensi itselleen telakalla työskennellyt kirvesmies Lahtinen. Varmaa rakennusvuotta ei ole tiedossa, eikä rakennuksesta ole säilynyt suunnitelmia. Henkikirjoista löytyy ensimmäinen merkintä Peltomäki-nimisestä lohkosta vuodelta 1924. Rakennustyöt ajoittuvat näin ollen 1920-luvun keskivaiheille vuosiin 1925-27. Rakennuksessa on tehty myöhempiä muutostöitä hyvin vähän. Katemateriaalina on ollut alunperin päre. Viimeisimpien korjaustöiden yhteydessä rannan puoleisella lappella ollut frontoni poistettiin ja katteeksi laitettiin pelti.

Rakennuksessa harjoitettiin kahvilatoimintaa alusta lähtien, joten yksi tai kaksi huonetta oli uhrattu kahvilapalveluja varten. Kiinteistön ensimmäisinä asukkaina oli telakkamestari, kirvesmies Emil Lahtisen kuusihenkinen perhe. Vaimo harjoitti kahvilatoimintaa. Lahtisten muutettua paikkakunnalta telakkatoiminnan vähetessä 1930-luvulla osti Kuhmoisten Saha Oy rakennuksen. Tämän jälkeen siihen muutti työnjohtaja Herman Heleniuksen nelihenkinen perhe. Rouva Helenius jatkoi kahvilatoimintaa. Rakennus tunnettiinkin tämän jälkeen paremmin Heleniukser kahvilana.

12. LÄHIYMPÄRISTÖ

Kahvilarakennus sijaitsee laivarantaan johtavan tien oikealla puolella. Samalla puolella tietä ylempänä mäenrinnettä sijaitsee sahan konttorirakennus ja tien vastakkaisella puolella sahan kasarmirakennus.

13. SÄILYMISEDELLYTYKSET (uhkatekijät, kaavallinen tms. tilanne, päätökset)

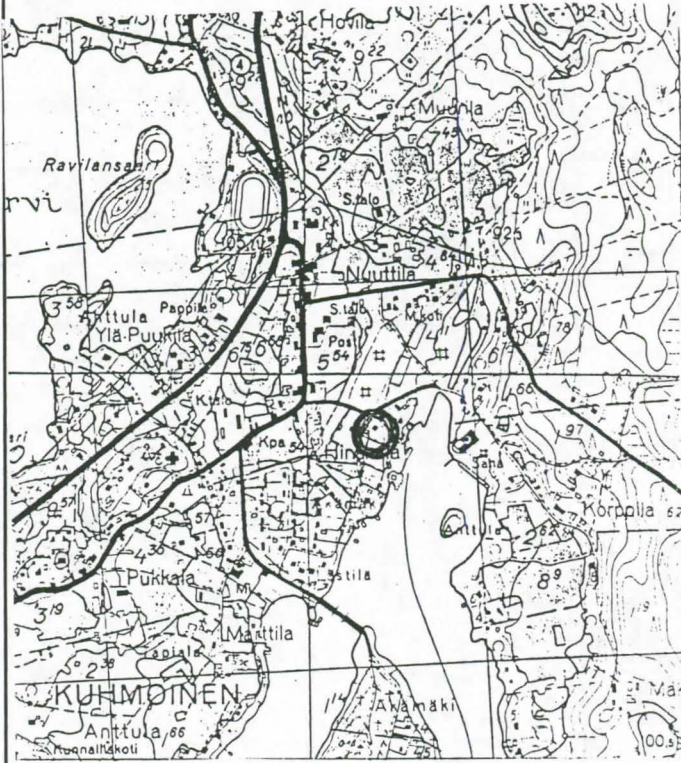
Laivarannan rakennustyöt tulevat muuttamaan lähiympäristöä ainakin jonkin verran. Koska rakennus on verrattain huonossa kunnossa, saattaa sen kohtalo olla kyseenalainen. Peltikate on hidastanut rakennuksen rappeutumista, mutta jonkin verran lahovaurioita näyttää päässeen syntymään. Vuonna 1972 vahvistetussa kaavassa tontti on merkitty kuuluvaksi enintään kaksiasuntoisten asuinrakennusten korttelialueeseen.

14. LUETTELOINTIPERUSTE

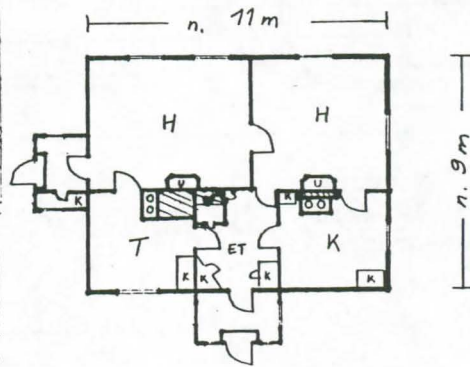
Kahvilarakennus on kuulunut aikoinaan saha-alueen ja laivarannan keskeisimpiin pikkoihin, joihin väki on kokoontunut laivoja odottamaan tai iltaa istumaan. Se on edelleen oleellinen osa rapistuvaa saha-aluetta.

15. Rakennushistoriallinen
16. Historiallinen
17. Maisemallinen

18. OTE PERUSKARTASTA
TAI ASEMAPIIRROS



19. POHJAPIIRROS TAI TIETOJA
SISÄTILOISTA



20. VALOKUVAT



1. Rakennus sekatieltä päin.
2. Rakennus laivarannan suunnasta.

21. LÄHTEET (kirjallisuus, piirustukset, asiakirjat)

Sirkka-Liisa Ranta: Sahan lahti Kuhmoisten kirkonkylässä. Helsingin yliopiston kansatieteen laitoksen tutkimuksia 13. Helsinki 1987.

22. LIITTEET

24. LOMAKKEEN TÄYTTÄJÄ, päiväys

Pekka Väätäskangas
Kuhmoinen 4.5.1989

23. SUULLISIA TIETOJA ANTANEET

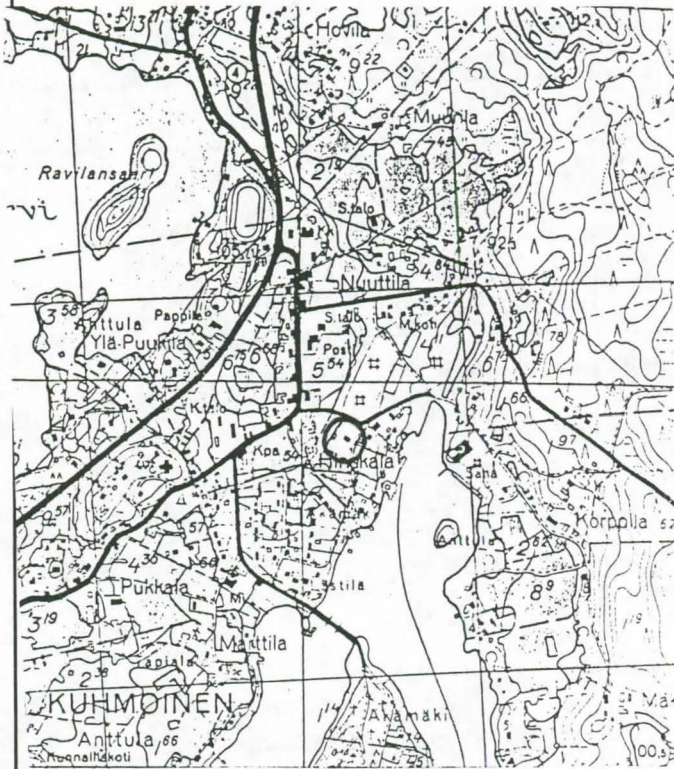
SUOMEN RAKENNUSKULTTUURIN YLEISLUETTELO		MUSEOVIRASTO
KOHDEINVENTOINTILOMAKE		87
1. Lääni	Keski-Suomi	3. Kohde
2. Kunta	Kuhmoinen	Sahan asuin- ja konttorirakennus
4. Kylä/Rekisterinumero	5. Kaup.osa/Kortteli/Talo	6. Kohdetyyppi
Lästilä 4:21		
7. Peruskartta/Koordin.	8. Osoite	9. Omistaja ja omistajan osoite
2143 09 x=6829 y=3403	Sahatie 5 17800 Kuhmoinen	Juhani Peltonen 17800 Kuhmoinen
10. RAKENNUKSEN KUVAUS		
Rakennus n:o		
Nyk. käyttö	Asuin- ja konttorirakennus	
Alkup. käyttö	Asuin- ja konttorirakennus	
Rak. aika	1926-27	
Suunnittelija	John Malmberg	
Kerrosluku	2	
Perusta	Porakivi	
Runko	Hirsi	
Kattomuoto	Aumakatto	
Kate	Pelti	
Vuoraus	Pystyлаudoitus	
Ulkovärit	Vaaleanharmaa/valkoinen	
Kunto	Hyvä	
Erityispiirteet	Kaksikerroksinen rakennus on tyypiltään kartanomainen ja sen ulkoasussa on runsaasti piirteitä 1920-luvun klassismista. Rakennuksen nurkkia on korostettu pilasterimaisella pystyлаudoituksella. Myös sokkelilinjaa on korostettu leveällä vaakalautoituksella. Pitkien julkisivujen sisäänkäyntejä ko-	
11. RAKENNUSHISTORIA rostaa kattorakenteessa oleva kaarevalinjainen päätyosa.		
<p>Rakennus sijaitsee saha-alueella, joka on perustettu Korppilan tilan maille 1910-luvulla. Sahan johtajan asuinrakennus, joka oli samalla myös sahan konttorirakennus, valmistui vuosina 1926-27. Rakennuksen on suunnitellut John Malmberg. Asuinpinta-alaa rakennuksessa on yli 300 m². Muutostöitä rakennuksessa on tehty 1930-luvun jälkeen melko vähän. Näkyvin jälkeen päin tehty lisäys on länsipäädyn korkea keskuslämmitys-piippu - keskuslämmitys rakennukseen asennettiin 1950-luvulla. Toinen 1950-luvulla tehty muutos oli eteläsivulla olleen avokuistin muuttaminen umpikuistiksi.</p> <p>Rakennus sijaitsee mäellä ja sitä ympäröi laaja piha-alue, jota varten on vuonna 1928 tehty puutarhasuunnitelma. Suunnitelmaa ei ole kuitenkaan toteutettu sellaisenaan. Asuinrakennuksen länsipuolella sijaitsee pitkänomainen autotalli-sauna-pakari-rakennus, joka on rakennettu vuonna 1926. Sen pohjoispäädystä on alunperin ollut kolmen auton tallit sekä eteläpäässä sauna ja pakaritupa. Tontilla on lisäksi uusi sauna ja uima-allasrakennus sekä leikkimökki.</p> <p>Rakennuksen pääasukkaana oli alusta lähtien johtaja Peltosen perhe. Aluksi Emil Peltonen (syntynyt v.1888 Pornaisissa) toimi sahan isännöitsijänä, mutta myöhemmin toimitusjohtajana. Hän meni naimisiin saha-alueen vieressä sijainneen Hinskalan talon tyttären, Tyne Hinskalan, kanssa. Nykyisin rakennuksessa asuu sahan nykyinen toimitusjohtaja, sahanomistaja Emil Peltosen poika, Juhani Peltonen.</p>		
12. LÄHIYMPÄRISTÖ		
Rakennus sijaitsee luonnonkauniilla paikalla saha-alueen länsilaidalla lähellä kirkonkylän keskustaa. Vieressä sijaitsevat saha-alueen rakennukset ovat jääneet asumattomiksi.		
13. SÄILYMEDELLELYTYKSET (uhkatekijät, kaavallinen tms. tilanne, päätökset)		
Saha-alue tulee olemaan muutostöiden alaisena, joten ainakin rakennuksen ympäristö tulee kokemaan muutoksia. Uudessa kaavaluonnoksessa rakennukseen ei kohdistu uhkatekijöitä muutoin kuin muuttuvan ympäristön suhteen. Rakennus on hyväkuntoinen ja hoidettu. Keski-Suomen seutukaavaliiton alueluettelossa rakennus määritellään rakennushistorialliseksi kohteeksi. Alueen merkintä ja numero: S2 2219.		
14. LUETTELOINTIPERUSTE		
Rakennus edustaa hyvin 1920-luvun klassismia puurakennustaiteen alalla. Rakennus kuuluu olennaisesti vanhan sahan miljööseen ja sillä on siten paitsi maisemallinen myös kulttuuri- ja paikallis-historiallinen merkitys.		
15. Rakennus-historiallinen	<input checked="" type="checkbox"/>	
16. Historiallinen	<input checked="" type="checkbox"/>	
17. Maisemallinen	<input checked="" type="checkbox"/>	

KOHTEN NUMERO

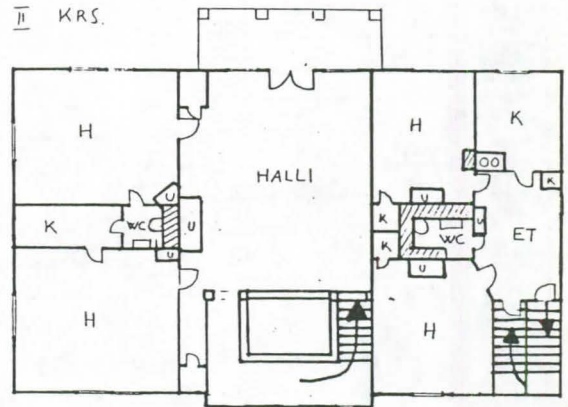
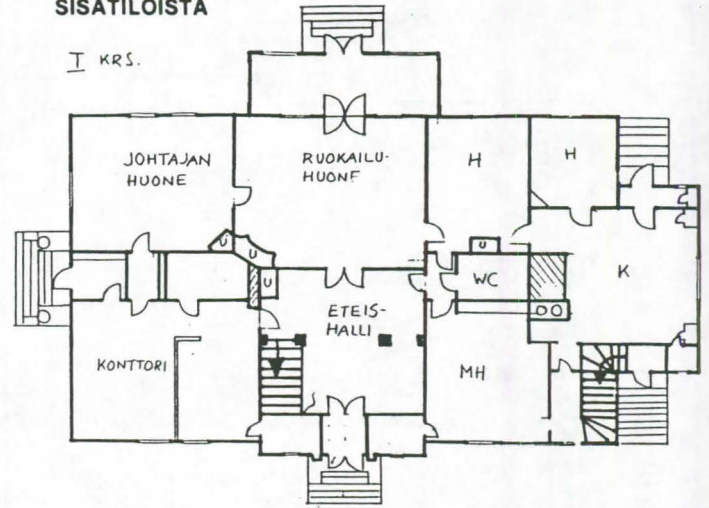
KOHDE

KUNTA

18. OTE PERUSKARTASTA
TAI ASEMAPIIROS



19. POHJAPIIRROS TAI TIETOJA
SISÄTILOISTA



20 m

20. VALOKUVAT



1. Konttoripuolen sisäänkäynti.
2. Julkisivu sahatielle päin.
3. Rakennus laivarannasta nähtynä.
4. Autotalli-sauna-pakarirakennus ja leikki-mökki sen edustalla.

21. LÄHTEET (kirjallisuus, piirustukset, asiakirjat)

Sirkka-Liisa Ranta: Sahan lahti Kuhmoisten kirkonkylässä. Helsingin yliopiston kansatieteen laitoksen tutkimuksia 13. Helsinki 1987.

22. LIITTEET

24. LOMAKKEEN TÄYTTÄJÄ, päiväys

Pekka Varakangas
Kuhmoinen 4.5.1989

23. SUULLISIA TIETOJA ANTANEET

SUOMEN RAKENNUSKULTTUURIN YLEISLUETTELO

MUSEOVASTO

88

KOHDEINVENTOINTILOMAKE

1. Lääni	Keski-Suomi	3. Kohde	
2. Kunta	Kuhmoinen	Sahatyöläisen mökki Heinosen talo	
4. Kylä/Rekisterinumero	5. Kaup.osa/Kortteli/Talo	6. Kohdetyyppi	
Lästilä 4:26			
7. Peruskartta/Koordin.	8. Osoite	9. Omistaja omistajan osoite	
2143 09 x=6829 y=3403	Ansiolahdentie 17800 Kuhmoinen	Fanny Kiminen Päijälänranta 15 17800 Kuhmoinen	

10. RAKENNUKSEN KUVAUS

Rakennus n:o

Nyk. käyttö	Asumaton
Alkup. käyttö	Asunto
Rak. aika	1920-luku
Suunnittelija	
Kerroslukku	1
Perusta	Nurkkakivet, hirsikehä
Runko	Lauta
Kattomuoto	Mansardikatto
Kate	Huopa
Vuoraus	Vaakapontti
Ulkovärit	Keltainen/ valkoinen
Kunto	Hyvä
Erityispiirteet	Rakennuksessa on mansardikatto, joten ullakolle mahtisi täyskorkea huone. Ikkunat ovat T-malliset, puitteet koristeelliset (katso valokuva).

11. RAKENNUSHISTORIA

Rakennuksen on rakennuttaneet/rakentaneet sahatyöläinen Otto ja Marja Heinonen 1920-luvulla. Tontti rakennukselle on erotettu Lästilän tilan maista. Heinosten poika omisti talon vanhempiensa jälkeen, jolloinka rakennus oli joko asumattomana tai vuokralla. Viimeisten kolmen vuoden aikana rakennus on vaihtanut omistajaa kolmesti. Tänä aikana rakennuksen pirtin uuni on purettu ja taloon on aseennettu sähkölämmitys. Talossa ei ole viemäriä tai vesijohtoa. Nykyinen omistaja osti talon vuonna 1988 Elda Fanny Åkerilta. Omistajalla on tarkoitus kunnostaa talo asuttavaan kuntoon. Alueelle on vasta laadittu kaavoitus. Sen vahvistamisen jälkeen talo saatetaan pian vesi- ja viemäriverkoston piiriin.

Tontilla on lisäksi sauna ja aivan uusi varastorakennus sekä hieman kauempana vanha vaja ja ulkokuusi, jotka ovat huonossa kunnossa. Lisäksi tontilla on oma kaivo rakennuksen länsipuolella. Tontti on hieman kumpuileva laskien etelään päin, sen länsireunassa virtaa pieni oja.

12. LÄHIYMPÄRISTÖ

Rakennus sijaitsee Ansiolahdentien varrella lähellä Kuhmoisten keskustaa. Naapurissa on 40- ja 50-luvuilla rakennettuja omakotitaloja.

13. SÄILYSEDELLYTYKSET (uhkatekijät, kaavallinen tms. tilanne, päätökset)

Rakennus on säilynyt verrattain hyvässä kunnossa ja nykyisellä omistajalla on tarkoitus kunnostaa talo asuttavaksi. Talo vuorattaneen ulkoa lähivuosina mutta vanha ulkoasu pyritään säilyttämään. Rakennus jää vielä uuden kaavasuunnitelman ulkopuolelle, joten siihen ei kohdistu uhkatekijöitä tältä taholta.

14. LUETTELOINTIPERUSTE

Rakennus on hyvin säilyttänyt alkuperäisen 1920-luvun ulkoasun. Se edustaa paikallista työläisrakentamista.

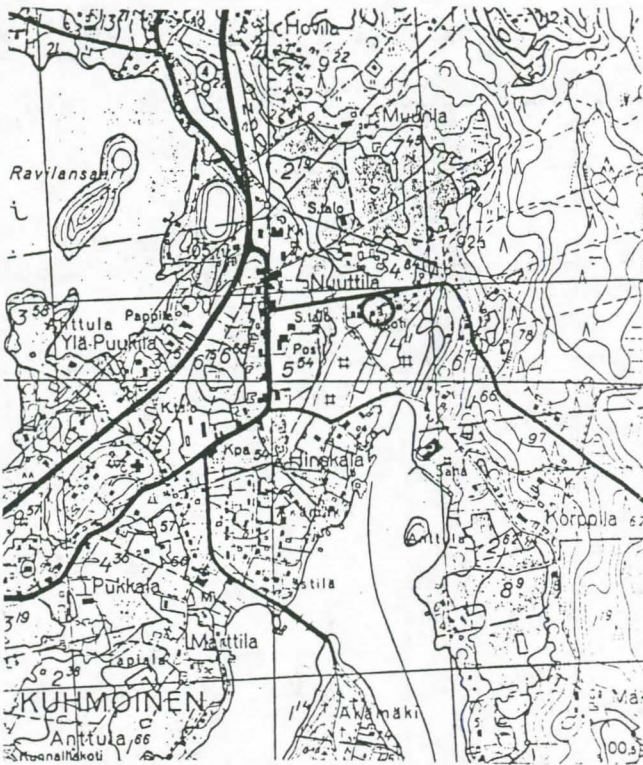
15. Rakennus-historiallinen
16. Historiallinen
17. Maisemallinen

KOHTEEN NUMERO

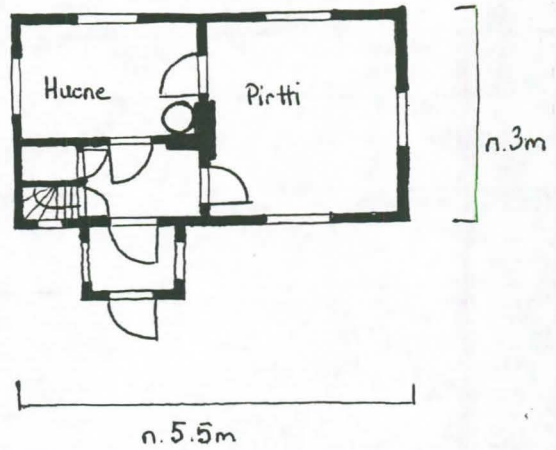
KOHDE

KUNTA

18. OTE PERUSKARTASTA
TAI ASEMAPIIROS



19. POHJAPIIROS TAI TIETOJA
SISÄTILOISTA



20. VALOKUVAT



1. Rakennus Ansiolahden tieltä kuvattuna (pohjoisesta).
2. Rakennus luoteesta.
3. Rakennus etelästä.
4. Sauna ja uusi vaja.

21. LÄHTEET (kirjallisuus, piirustukset, asiakirjat)

22. LIITTEET

24. LOMAKKEEN TÄYTTÄJÄ, päiväys

Pekka Vähäkangas
Kuhmoinen 4.5.1989

23. SUULLISIA TIETOJA ANTANEET

Fanny Kinnunen, 19.4.1989. Kuhmoisissa.

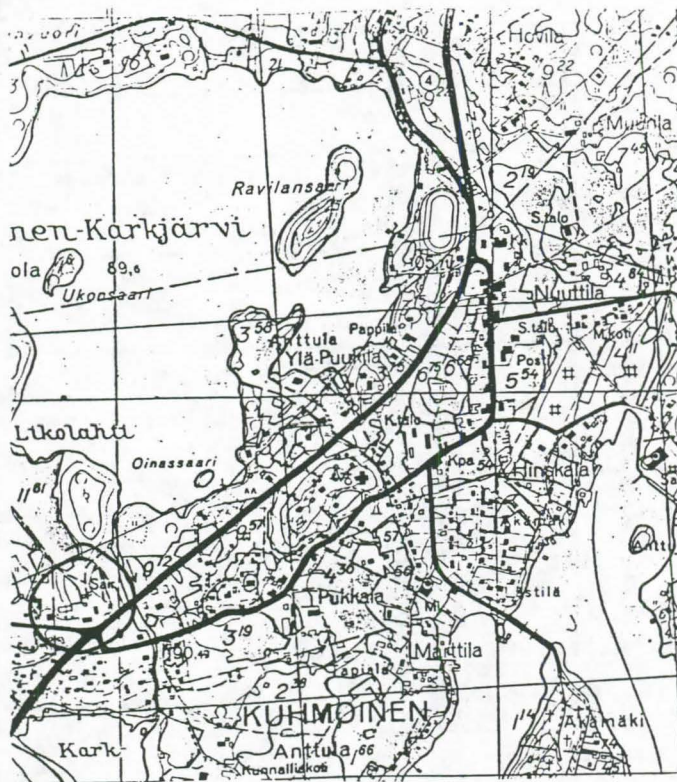
SUOMEN RAKENNUSKULTTUURIN YLEISLUETTELO		MUSEOVIRASTO
KOHDEINVENTOINTILOMAKE		89
1. Lääni	Keski-Suomi	3. Kohde
2. Kunta	Kuhmoinen	Sairaala (Synnytyssairaala, sairasosasto)
4. Kylä/Rekisterinumero	5. Kaup.osa/Kortteli/Talo	6. Kohdetyyppi
Tapiala 11:86		
7. Peruskartta/Koordin.	8. Osoite	9. Omistaja ja omistajan osoite
2143 09 x=6829 y=3402	17800 Kuhmoinen	Kuhmoisten kunta
10. RAKENNUKSEN KUVAUS		
Rakennus n:o	I (Muksula)	II (Kipula)
Nyk. käyttö	Asuinrakennus	Asuinrakennus
Alkup. käyttö	Synnytyssairaala	Sairasosasto
Rak. aika	(1939)	(1932)
Suunnittelija		
Kerrosluke	1	1
Perusta	Kivi	Kivi+laasti
Runko	Hirsi	Hirsi
Kattomuoto	Satulakatto	Satulakatto
Kate	Pelti	Pelti
Vuoraus	Vaakapontti(alaosa)pystyl.,peiter.(y)	Vaakapontti
Ulkovärit	Vaalea(vihertävä)/valkoinen	Valkoinen/harmaa
Kunto	Hyvä	Hyvä
Erityispiirteet		
11. RAKENNUSHISTORIA		
<p>Kuhmoisilla ja Padasjoella oli alunperin yhteinen kunnanlääkäri virka. Vuonna 1927 Padasjoki sanoutui tästä irti ja vuodesta 1929 lähtien Kuhmoisilla oli oma kunnanlääkäri nsä. Samalla kun yhteistyö Padasjoen kanssa lakkasi kunnanlääkäri virassa, lopetettiin myös yhteisen sairaalan ylläpitäminen. Vanha Harjoisten sairashuone otettiin Kuhmoisten sairaalaksi vuonna 1930. Vuonna 1931 sairaala muutettiin kirkonkylään. Kunnansairaala (Kipula) valmistui vuonna 1932 ja synnytyssairaala (Muksula) vuonna 1939.* Molemmat rakennukset ovat nykyisin asuinkäytössä. * ent. Niemelän talon rakennuksena.</p> <p>Entisen sairasosaston (Kipula) ulkonäkö on muuttunut vuosien 1966-67 aikana tehdyn peruskorjauksen yhteydessä. Tällöin mm. talon kuusiruutuiset ikkunat korvattiin uusilla ruuduttomilla laseilla. Nykyiset ikkunat on hieman entistä matalimmat, joten rakennuksen ulkonäkö on kärsinyt huomattavan paljon. Synnytyssairaalassa ei ole tehty peruskorjausta, joten rakennuksen ulkonäkö on säilynyt verrattain hyvin vuoden 1939 asussa. Molemmat rakennukset on kuitenkin katettu aaltopeltilevyillä.</p> <p>Synnytyssairaala ja sairasosasto muodostavat oman uudempien sairaalarakennuksista erillään olevan kokonaisuuden. Rakennukset sijaitsevat sairaala-alueen 4-tielle päin loivastilaskeutuvan tontin alaosassa. Synnytyssairaala on tien suuntainen ja se on noin vajaan kymmenen metrin päässä tiestä. Rakennukset ovat kulmittain toisiinsa nähden. Piharakennus sijaitsee hieman syrjemässä. Samalla tontilla mäen yläpäässä Oriveden tien varrella on vuonna 1952 valmistunut terveystalo, jossa on mm. neuvola. Uusi kun-</p>		
12. LÄHIYMPÄRISTÖ tainliiton omistama terveyskesku sijaitsee alueen luoteisosassa.		
Sairaala-alue sijaitsee 4-tien ja Orivedentien risteyksestä pohjoiseen. Pohjoisessa on leirintäalue Ala-Karkjärven rannalla, lännessä uusi pöytäalue.		
13. SÄILYMISEDELITYKSET (uhkatekijät, kaavallinen tms. tilanne, päätökset)		
4-tien leveentäminen risteuksen alueelta edellyttäisi todennäköisesti rakennusten siirtämistä tai purkamista. Tämä ei liene kuitenkaan vielä ajankohtaista.		
14. LUETTELOINTIPERUSTE		
Paikallisesti merkittävät sairaalarakennukset 1930-luvulta.		
15. Rakennus-historiallinen	<input checked="" type="checkbox"/>	
16. Historiallinen	<input checked="" type="checkbox"/>	
17. Maisemallinen	<input checked="" type="checkbox"/>	

KOHTEN NUMERO

KOHDE

KUNTA

18. OTE PERUSKARTASTA
TAI ASEMAPIIRROS



19. POHJAPIIROS TAI TIETOJA
SISÄTILOISTA

20. VALOKUVAT



21. LÄHTEET (kirjallisuus, piirustukset, asiakirjat)

Seppo Savanto: Kuhmoisten historia. Lahti-68
Kuhmoisten kunnanarhisto. kiinteistökortit.

22. LIITTEET

Liite 1

24. LOMAKKEEN TÄYTTÄJÄ, päiväys

Pekka Vähäkangas
Kuhmoinen 26.5.89

23. SUULLISIA TIETOJA ANTANEET

Arvo Gröngvist: 13.4.1986 Kuhmoinen.

SUOMEN RAKENNUSKULTTUURIN YLEISLUETTELO		MUSEOVIRASTO
KOHDEINVENTOINTILOMAKE		89
1. Lääni	Keski-Suomi	3. Kohde
2. Kunta	Kuhmoinen	Terveystalo ja terveystakeskus
4. Kylä/Rekisterinumero	5. Kaup.osa/Kortteli/Talo	6. Kohdetyyppi
Tapiala 11:86 -1		
7. Peruskartta/Koordin.	8. Osoite	9. Omistaja ja omistajan osoite
2143 09 x=6829 y=3402	17800 Kuhmoinen	Kuhmoisten kunta Kuntainliitto= Jämsän seudun kansanterveystyön kuntainliitto KP 1 Sairaala, Orivedentie 3, 17800 Kuhmoinen
10. RAKENNUKSEN KUVAUS		
Rakennus n:o	III Terveystalo	IV Terveystakeskus
Nyk. käyttö	Terveystalo/asuintalo	Terveystakeskus
Alkup. käyttö	Terveystalo	Terveystakeskus
Rak. aika	1952	1970-l.
Suunnittelija		
Kerrosluku	2	2
Perusta	Betonisokkeli	Betonisokkeli
Runko	Tiili	Tiili
Kattomuoto	Satulakatto	Pulpettikatto
Kate	Pelti	Huopa
Vuoraus	Rappaus	Valkoinen tiili
Ulkovärit	Valkoinen	
Kunto	Hyvä	Hyvä
Erityispiirteet		
11. RAKENNUSHISTORIA		
12. LÄHIYMPÄRISTÖ		
13. SÄILYSEDELLYTYKSET (uhkatekijät, kaavallinen tms. tilanne, päätökset)		
14. LUETTELOINTIPERUSTE		
Sairaala-alueella ovat lisäksi terveystalo 1950-luvulta ja terveystakeskus 1970-luvulta, molemmat ajalleen tyypillisiä julkisia rakennuksia		
		15. Rakennus-historiallinen <input checked="" type="checkbox"/>
		16. Historiallinen <input checked="" type="checkbox"/>
		17. Maisemallinen <input type="checkbox"/>

KOHTEEN NUMERO

KOHDE

KUNTA

KOHDEINVENTOINTILOMAKE

1. Lääni	Keski-Suomi	3. Kohde
2. Kunta	Kuhmoinen	Seurakuntatalo
4. Kylä/Rekisterinumero	5. Kaup.osa/Kortteli/Talo	6. Kohdetyyppi
Anttula 6:63		
7. Peruskartta/Koordin.	8. Osoite	9. Omistaja ja omistajan osoite
214307 x= 6829 y= 562	Pappilantie 17800 Kuhmoinen	Kuhmoisten seurakunta

10. RAKENNUKSEN KUVAUS

Rakennus n:o

Nyk. käyttö	Seurakuntatalo
Alkup. käyttö	Rukoushuone
Rak. aika	1915
Suunnittelija	
Kerrosluku	2
Perusta	Betonisokkeli
Runko	Hirsi
Kattomuoto	Satulakatto
Kate	Saumapelti e/
Vuoraus	Vaakapontti, alaosassa pystypaneli, tympanon pystylaudointus
Ulkovärit	Vaalean vihreä
Kunto	Hyvä
Erityispiirteet	Tympanonin koristeet, kaksi frontonia molemmilla katon lappeilla, pohjoispäädyssä pieni tornimainen rakennelma, jonka katolla risti.

11. RAKENNUSHISTORIA

1900-luvun alkupuolella maallinen ja kirkollinen elämämpiiri alkoi jakaantua yhä selvemmin. Kehityksen seurauksena Kuhmoisiinkin perustettiin Kirkonkylän Nuorten Kristillinen Yhdistys, joka aloitti virallisesti toimintansa vuonna 1910. Oma rukoushuone rakennettiin vuonna 1915. Sitä puuhasi innokkaasti tilanomistaja J.K.Hirvensalo. Jo helmikuussa 1913 hän oli esittänyt kirkonkokouksessa, että seurakunta myöntäisi hänelle 10 000 markan lainan, millä hän rakennuttaisi rukoushuoneen. Pyyntö kuitenkin evättiin ja rakennustyöt aloitettiin yksityisin varoin. Lopulta seurakunnaltakin saatiin 6000 markkaa avustusta. Vihkiäisjuhla vietettiin 13.11.1915. Hankkeen puuhames Hirvensalo oli kuollut sydänhalvaukseen vain muutamaa päivää aikaisemmin.

Rukoushuone lahjoitettiin myöhemmin Kuhmoisten seurakunnalle ja se toimii vielä nykyisinkin seurakuntakotina. Rakennuksessa tehtiin vuonna 1962 peruskorjaus, jolloin myös rakennuksen ulkonäkö muuttui merkittävästi ikkunoiden uusimisen vuoksi. Suuret 60-luvun muodin mukaiset ikkunat ovat särkeneet rakennuksen suhteet olennaisesti, samoin tuolloin rakennetut kuistit. Viitteitä talon aikaisemmasta ulkonäöstä saa katon frontooni-ikkunoiden muodosta, tympanonkoristelusta ja seinien laudoituksen vaihtelusta.

12. LÄHIYMPÄRISTÖ

Rakennus sijaitsee pienellä kukkulalla Ala-Karkjärven ja 4-tien välisellä alueella lähellä kunnan urheilukenttää. Alue on harvaan rakennettua.

13. SÄILYMISEDELLYTYKSET (uhkatekijät, kaavallinen tms. tilanne, päätökset)

Tilat ovat käyneet seurakunnan tarpeisiin pieniksi ja epäkäytännöllisiksi, joten uuden seurakuntakodin rakentaminen saattaa olla tulevaisuudessa ajankohtainen. Rakennus jää vielä vuonna 1972 vahvistetun rakennuskaavan ulkopuolelle, joten sitä ei uhkaa kaavalliset uhkatekijät.

14. LUETTELOINTIPERUSTE

Kohde on paikallisesti merkittävä NNKY:n ent. toimitalo

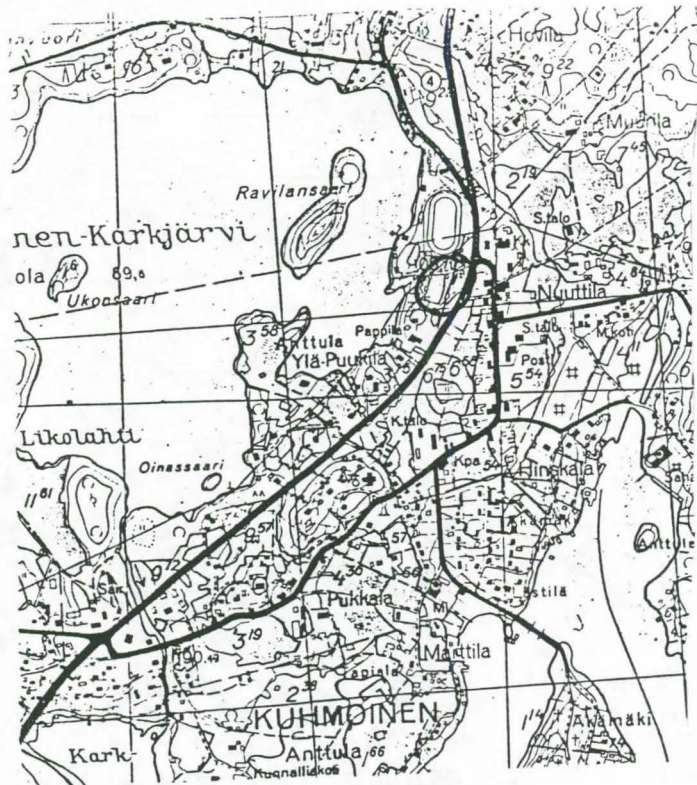
15. Rakennushistoriallinen
16. Historiallinen
17. Maisemallinen

KOHTEN NUMERO

KOHDE

KUNTA

18. OTE PERUSKARTASTA
TAI ASEMAPIIRROS



19. POHJAPIIRROS TAI TIETOJA
SISÄTILOISTA

20. VALOKUVAT



21. LÄHTEET (kirjallisuus, piirustukset, asiakirjat)

Seppo Suvanto: Kuhmoisten historia. Lahti 1965.

22. LIITTEET

24. LOMAKKEEN TÄYTTÄJÄ, päiväys

Pekka Vehäkangas
25.5.1989 Kuhmoinen

23. SUULLISIA TIETOJA ANTANEET

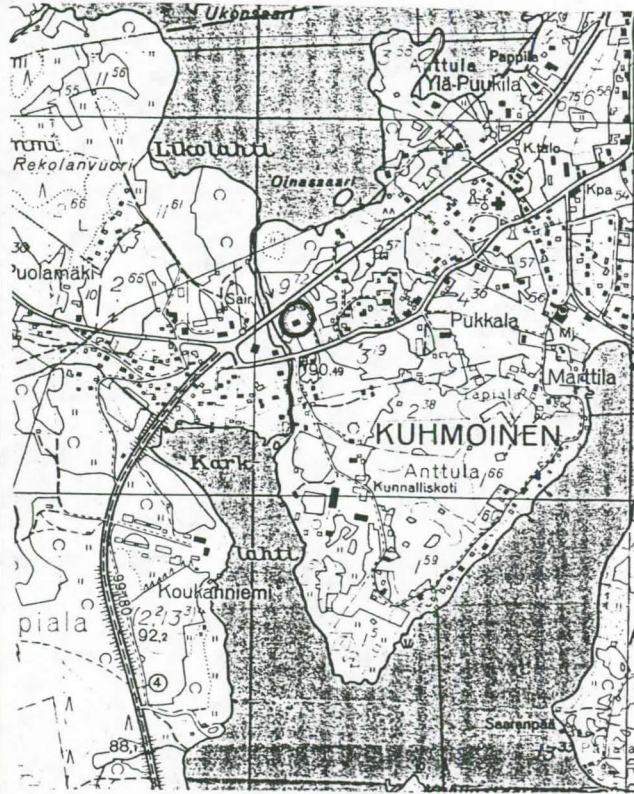
SUOMEN RAKENNUSKULTTUURIN YLEISLUETTELO		MUSEOVIRASTO
KOHDEINVENTOINTILOMAKE		91
1. Lääni	Keski-Suomi	3. Kohde
2. Kunta	Kuhmoinen	Suvantola (Salmela)
4. Kylä/Rekisterinumero	5. Kaup.osa/Kortteli/Talo	6. Kohdetyyppi
Tapiala 9:88		
7. Peruskartta/Koordin.	8. Osoite	9. Omistaja ja omistajan osoite
214309 x=6828 y=562	Toritie 4	Kuhmoisten kunta
10. RAKENNUKSEN KUVAUS		
Rakennus n:o		
Nyk. käyttö	kutomo/asuinrakennus	
Alkup. käyttö	asuinrakennus/matkustajakoti	
Rak. aika	1920-1	
Suunnittelija		
Kerrosluku	2	
Perusta	lohkokivi	
Runko	hirsi	
Kattomuoto	taite	
Kate	pelti	
Vuoraus	pystyv.	
Ulkovärit	vaaleanpun./valk.	
Kunto	hyvä	
Erityispiirteet		
11. RAKENNUSHISTORIA		
<p>Tila on kuulunut alunperin Sillan-Teppolalle, myöhemmin Niemelälle. Liikemies Albert Pietiläinen rakennutti nyk. rakennuksen 1920-1:lla. Tehtyään konkurssin 1926-1927 Pietiläinen myi rakennuksen padasjo- kelaiselle Salmelalle, joka piti tiloissa matkustajakotia 1920-luvun lopulta 1950-luvulle. Kuhmoisten kunta osti rakennuksen v. 1964 ja siinä on tehty peruskorjaus v.1978. Rakennuksessa toimii nykyisin kutomo.</p>		
12. LÄHIYMPÄRISTÖ		
Rakennus sijaitsee maisemallisesti keskeisellä paikalla 4-tien ja kylätien (Toritien) välisellä alueella.		
13. SÄILYMEDELLYTYKSET (uhkatekijät, kaavallinen tms. tilanne, päätökset)		
Rakennuskaavassa tontti on merkitty yleisten rakennusten kortteli- alueeksi.		
14. LUETTELOINTIPERUSTE		
Kuhmoisten kunnan omistama kiinteistö. Rakennuksessa on toiminut aiemmin matkustajakoti 1920-luvulta 1950-luvulle. Rakennuksen ulkoasu on säilynyt 1920-luvun asuisena.		15. Rakennus- historiallinen <input checked="" type="checkbox"/> 16. Historiallinen <input checked="" type="checkbox"/> 17. Maisemallinen <input type="checkbox"/>

KOHTEEN NUMERO

KOHDE

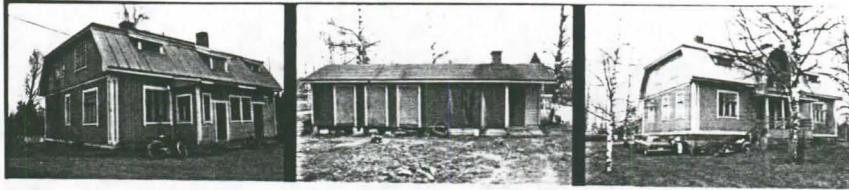
KUNTA

18. OTE PERUSKARTASTA
TAI ASEMAPIIRROS



19. POHJAPIIRROS TAI TIETOJA
SISÄTILOISTA

20. VALOKUVAT



21. LÄHTEET (kirjallisuus, piirustukset, asiakirjat)

22. LIITTEET

24. LOMAKKEEN TÄYTTÄJÄ, päiväys

Sirkka-Liisa Ranta
17.9.1989

23. SUULLISIA TIETOJA ANTANEET

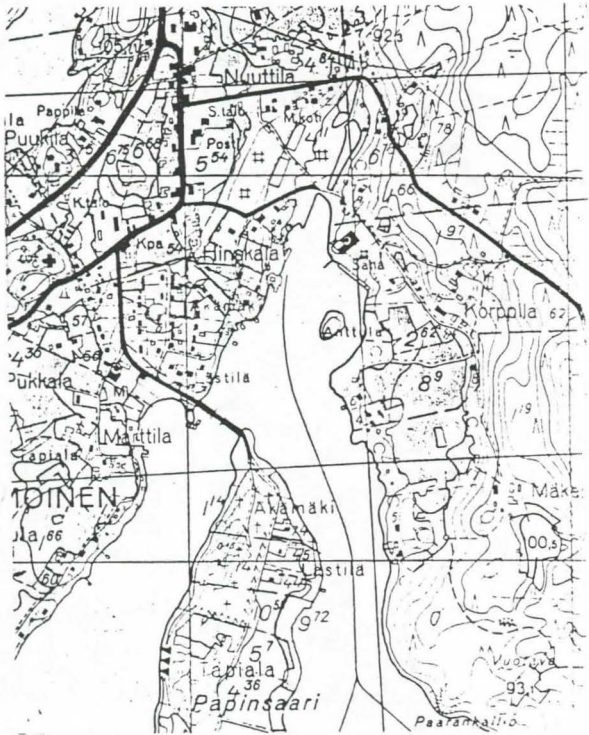
Arvo Grönqvist 14.9.1989

KOHDE..... : VALKAMA

KUNTA..... : Keski-Suomi; Kuhmoinen
KOHDETYYPPI..... : huvila; huvila I
SIJAINNINPAIKKA..... : Kirkonkylä; Kuhmoinen
OMISTAJUUS..... : Hiitonen Irja; yksityinen
OMISTAJAN OSOITE..... : Hiitonen Irja, Helsinki
PERUSKARTTA/KOORDIN... : 2143 09 6828/563
KIINTEISTÖTUNNUS..... : Tapiala
INV.LOMAKE NRO..... : 92
NYKYINEN KÄYTTÖ..... : kesäasunto I
ALKUP. KÄYTTÖ..... : kesäasunto I
RAKENNUSAIKA..... : 1924 I
SUUNNITTELIJA..... :
KORJAUSVUODET..... :
PERUSTUS..... : betoni I
RUNKO..... : lauta I
KATE..... : saumapelti I
ULKOVUORAUUS..... : rappaus I
ULKOVÄRIT..... : vaalea (S) I
KERROSLUKU..... : 1 I
KUNTO..... : hyvä I
HUONELUKU..... : 4 I; keittiö; kamari 3
SISÄSEINIEN PINNAT... : rappaus I
MUKAVUODET..... :
KORJAUKSET/LAAJENNUS.. :
RAKENNUSTYYLI..... :
IKKUNAMALLIT..... :
KATTOMUOTO..... : pyramisdikatto I
KATTO/RÄYSTÄSKORISTEET : kattoikkuna I
KUISTIT/PARVEKKEET... : avokuisti, pulpettikattoinen sivulla I; pieni nelikulmainen ulkonema I
KORISTEAIHEET/KAIVERR. :
KORISTEMAALAUKSET.... :
POHJATYYPPI..... :
SALVOSTYYPPI..... :
AITTATYYPPI..... :
MYLLYTYYPPI..... :
UUNITYYPPI..... : hella I; kaakeliuunit I
RAKENNUSHISTORIA..... : Muurari-rappari Jokinen Helsingistä rakensi noin v. 1924 Valkaman huvilan. Huvilan tontti on erotettu Tikan maasta. Jokisen vaimo oli kotoisin Kuhmoisista. Jokiselta huvila siirtyi tyttären perheelle, Ilmari ja Irja Hiitoselle. Valkama on ensimmäisiä Kuhmoisiin rakennettuja kesäasuntoja. Rakennus on lautarunkoinen ja seinissä on rappaus sekä sisä- että ulkopuolella. Kamarin kaakeliuuneja ei ole koskaan käytetty. Uunien valmistaminen jäi kesken. Huvilassa on pyramidikatto ja seinissä ulkonemia. Ikkunat ovat kapeita, pieniruutuaisia ikkunoita ja soikeita ikkunoita. Huvilaa ei ole käytetty viimeisen viiden vuoden aikana.
PIHAPIIRI/MAISEMA.... : Valkama; Tontilla on 1920-luvun huvilarakennus. Huvila sijaitsee Päijänteen rannalla Korppilan tien varrella.
KULT.HIST.ARVO..... : Valkama on ensimmäisiä Kuhmoisiin rakennettuja kesähuviloita. Rakennus on tehty 1920-luvulla ja edustaa lautarunkoisena, pyramidikattoisena rakennuksena perinteisestä maatilarakentamisesta poikkeavana aikansa uutta rakennustapaa; paikallinen historiallinen; paikallinen rakennushistoriallinen
LH.SUOJELUPÄÄTÖS..... :
RAK.TAI ASEMAKAAVA.... :
RAKENNUSSUOJELU..... :
KAAVAMÄÄRÄYKSET..... :
SÄILYMINEN..... : hyvä; rakennus on hyväkuntoinen, mutta sitä on käytetty viime vuosina vain vähän.
AVUSTUKSET..... :
LÄHTEET..... : Rantanen Åke ja Helka, naapurit 8.9. 1989
LIITTEET..... : 1. karttaliite, 2. kuvaliite

Kuhmoinen kk
Valkama

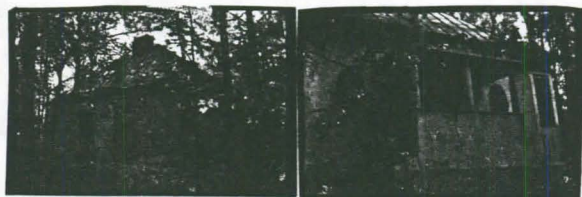
no 92



Kuhmoinen
Valkamp

no .

92



KOHDE..... : YLÄ-PUUKILA

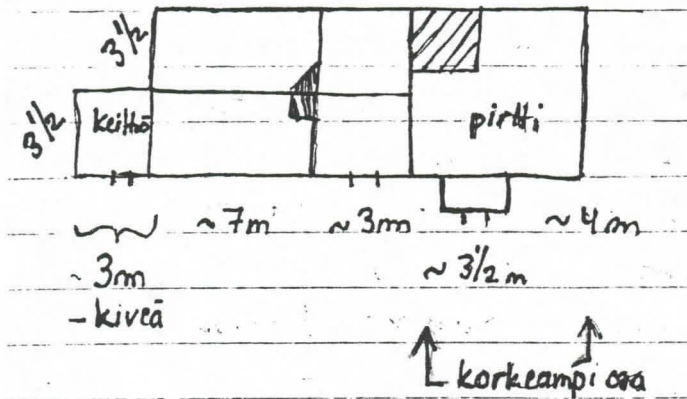
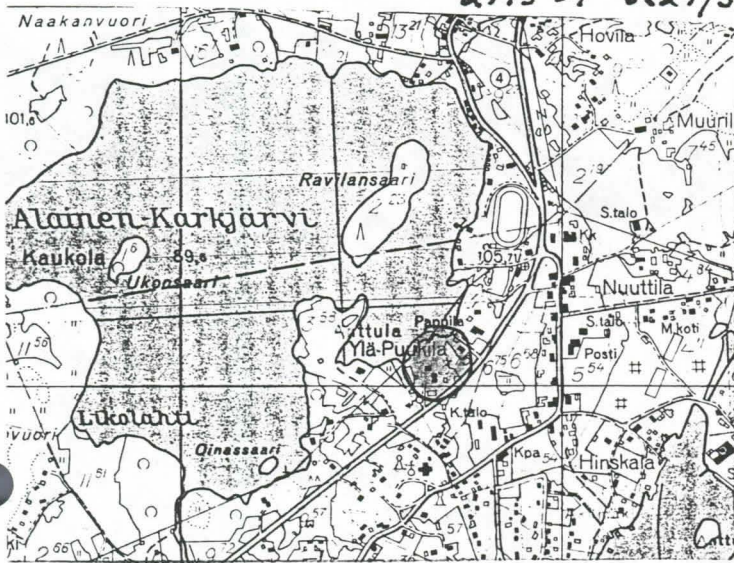
KUNTA..... : Keski-Suomi; Kuhmoinen
KOHDETYYPPI..... : maatalo; asuinrakennus I; navetta II; aitta III
SIJAINNINPAIKKA..... : Kirkonkylä; Kuhmoinen
OMISTAJUUS..... : Puukila Aino ja Taisto; yksityinen
OMISTAJAN OSOITE..... : Puukila Aino ja Taisto, 17800 Kuhmoinen
PERUSKARTTA/KOORDIN... : 2143 09 6829/562
KIINTEISTÖTUNNUS..... : Anttula 3
INV.LOMAKE NRO..... : 93
NYKYINEN KÄYTTÖ..... : varasto I; varasto II; varasto III
ALKUP. KÄYTTÖ..... : asuinrakennus I; navetta II; aitta III
RAKENNUSAIKA..... : 1700-1799 I; 1875-1924 I; 1899 II; 1700-1799 III
SUUNNITTELIJA..... :
KORJAUSVUODET..... : 1875-1924 I
PERUSTUS..... : luonnonkivi ? I; harmaakivi II; nurkkakivet III
RUNKO..... : hirsi I; harmaakivi II; hirsi II; hirsi III
KATE..... : pelti I; pelti II; päre ? III
ULKOVUORAUUS..... : pysty peiterima I; vuoraamaton II; vuoraamaton III
ULKOVÄRIT..... : punainen (S) I; valkoinen (L) I
KERROSLUKU..... : 1 I; 1 II; 1 III
KUNTO..... : hyvä I; hyvä II; hyvä III
HUONELUKU..... : 6 I; pirtti ; keittiö; kamari 4 kpl
SISÄSEINIEN PINNAT... :
MUKAVUODET..... :
KORJAUKSET/LAAJENNUS.. : pirttiosa peruskorjattu (1875-1924) I; keittiö rakennettu (1875-1924) I
RAKENNUSTYYLI..... :
IKKUNAMALLIT..... : 6-ruutuinen I; yksiruutuinen I
KATTOMUOTO..... : satula I; satula II; satula III
KATTO/RÄYSTÄSKORISTEET :
KUISTIT/PARVEKKEET... : umpikuisti, pulpettikattoinen edessä keskellä I
KORISTEAIHEET/KAIVERR. :
KORISTEMAALAUKSET.... :
POHJATYYPPI..... :
SALVOSTYYPPI..... : lyhyt nurkka II; pitkä nurkka, kuusikulmainen sulkanurkka III
AITTATYYPPI..... : yksinäisaitta, otsallinen III
MYLLYTYYPPI..... :
UUNITYYPPI..... :
RAKENNUSHISTORIA..... : Puukilan tila mainitaan 1700-luvun alkupuolella Kuhmoisten kirkonkylän taloista kirkkoa lähimpänä sijaitsevana Lästilän kylän talona. Osa Puukilasta eli Ranta-Puukila siirrettiin ennen v. 1721 Vastiaisen rantaan. Ylä-Puukilan asuinrakennus on omistajien tietojen mukaan 1700-luvulta. Rakennus on siirretty nykyiselle paikalleen kirkonkylän palon jälkeen (1750-luvulla tai v. 1783). Ylä-Puukila oli 1800-luvun alussa yksi Kuhmoisten kirkonkylän jakokunnan 22 taloista, mikä jäi paikalleen kirkonkylän tulipalon ja isojaon jälkeen. Kalle Puukila korjasi tilan asuinrakennusta vuosisadan vaihteessa. Tällöin mm. pirttiosa tehtiin uusille nurkille ja rakennukseen laitettiin nykyiset yksiruutuiset ikkunat. Yhtäaikaisesti rakennettiin myös rakennuksen pätyyn erillinen keittiö. Pirttiosa on muuta rakennusta korkeampi. Pirtissä on yksiruutuiset ikkunat; muualla kuusiruutuiset ikkunat. Rakennuksessa on asuttu viimeksi v. 1958. Harmaakivinavetan teettivät Ida ja Evert Auranen v. 1899. Navetan rakentamisen vuoksi he kuitenkin joutuivat myymään talo Kalle Nyströmille (Kalle Puukila). Aino ja Taisto Puukilalle tila on siirtynyt v. 1955. Asuinrakennukseen on laitettu peltikatto 1980-luvulla. Yksinäisaitassa on koristeelliset konsolit, ovi kahdesta leveästä laudasta sekä saranoina pukinsarvisaranat.
PIHAPIIRI/MAISEMA..... : Ylä-Puukila; Pihapiirissä on vanha asuinrakennus, navetta, yksinäisaitta ja 1950-luvulla rakennettu asuinrakennus. Kohde sijaitsee kirkonkylän päätien ja Alainen-Karkjärven välisellä alueella. Viereisellä tontilla on pappila.
KULT.HIST.ARVO..... : Ylä-Puukila on yksi Kuhmoisten kirkonkylän kantatiloista. Pihapiirissä on yksinäisaitta ja asuinrakennus 1700-luvulla sekä kivinavetta vuodelta 1899; paikallinen historiallinen; paikallinen rakennushistoriallinen
LH.SUOJELUPÄÄTÖS..... :
RAK.TAI ASEMAKAAVA.... :

RAKENNUSSUOJELU..... :
KAAVAMÄÄRÄYKSET..... :
SÄILYMINEN..... : hyvä/huono; rakennukset ovat hyväkuntoisia, mutta kirkonkylän osayleiskaavassa pihapiiri on jäämässä tieliittymän alle (Keski-Suomen museon lausunto Kuhmoisten kunnanhallitukselle 26.11.1990)
AVUSTUKSET..... :
LÄHTEET..... : Puukila Aina ja Taisto 8.9. 1989; Suvanto Seppo, Kuhmoisten historia. 1964. Lahti, 248-251.
LIITTEET..... : 1. karttaliite, 2. kuvaliite
TÄYTTÄJÄ/PVM..... : Ranta Sirkka-Liisa 19890908; Lahnala Eija-Liisa 19900628
LISÄTIEDOT..... :

Kuhmoinen
Ylä-Puukila

no: 93

2143 09 6829/562



Kuhmoinen
Ylä-Puukila

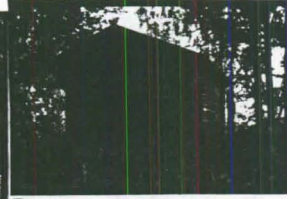
no: 93



I



II



V

KOHDEINVENTOINTILOMAKE

1. Lääni	Keski-Suomi	3. Kohde	Alho
2. Kunta	Kuhmoinen		
4. Kylä/Rekisterinumero	5. Kaup.osa/Kortteli/Talo	6. Kohdetyyppi	
Kaukola o:38			
7. Peruskartta/Koordin.	8. Osoite	9. Omistaja ja omistajan osoite	
2143 09 x=6828 y=561	KP 4, 17800 Kuhmoinen	Onni ja Toini Kalhola Evert Kalholan perikunta	

10. RAKENNUKSEN KUVAUS

Rakennus n:o

Nyk. käyttö	asuinrakennus
Alkup. käyttö	asuinrakennus/mäkitupa
Rak. aika	1900-luvun alku
Suunnittelija	
Kerrosluku	1
Perusta	nurkkakivet
Runko	hirsi
Kattomuoto	satula
Kate	huopa
Vuoraus	peitepystyrimoitus
Ulkovärit	
Kunto	kohtalainen
Erityispiirteet	Pihapiirissä lisäksi pariaittarakennus sekä muita talousrakennuksia

11. RAKENNUSHISTORIA

Alhon pientila on tiettävästi ollut Kalholan talon mäkitupa, josta on tehty taksvärkkiä Kalholan taloon. Päärakennuksen lisäksi pihapiirissä on peltikattoinen pieni yksinäisaitta, pariaitta, vaja ja käymälärakennus. Päärakennuksessa on tupa ja kamari sekä varastotilat.

12. LÄHIYMPÄRISTÖ

Alhon pihapiiri sijaitsee vanhan nelostien varressa joen partaalla Kuhmoisten kirkonkylän laitamalla. Lähistöllä on omakotiasutusta ja maatiloja.

13. SÄILYSEDELLYTYKSET (uhkatekijät, kaavallinen tms. tilanne, päätökset)

Tila on asuttu ja rakennuksista on pidetty huolta.

14. LUETTELOINTIPERUSTE

Alhon tila on paikallisesti merkittävä mäkituvan pihapiiri.

- | | |
|-----------------------------|-------------------------------------|
| 15. Rakennus-historiallinen | <input checked="" type="checkbox"/> |
| 16. Historiallinen | <input checked="" type="checkbox"/> |
| 17. Maisemallinen | <input type="checkbox"/> |

KOHDEINVENTOINTILOMAKE

1. Lääni	Keski-Suomi	3. Kohde	Kopolan kurssikeskus (Kuulonhuoltoliitto)
2. Kunta	Kuhmoinen	6. Kohdetyyppi	
4. Kylä/Rekisterinumero	5. Kaup.osa/Kortteli/Talo	9. Omistaja ja omistajan osoite	
Päijälä 16:15-9		Kuulonhuoltoliitto ry	
7. Peruskartta/Koordin.	8. Osoite	PL II KUHMOTIEN	
214309 x = 6829 y = 562	Kopolan kurssikeskus 17800 Kuhmoinen		

10. RAKENNUKSEN KUVAUS

Rakennus n:o

Nyk. käyttö	Kurssikeskus
Alkup. käyttö	Asuintalo
Rak. aika	1878
Suunnittelija	
Kerrosluvu	2
Perusta	Betonisokkeli
Runko	Hirsi
Kattomuoto	Satulakatto
Kate	Peltikate
Vuoraus	Vaakaponttilaudoitus
Ulkovärit	Valkoinen/valkoinen
Kunto	Hyvä
Erityispiirteet	

11. RAKENNUSHISTORIA

Kopolan tila on varmuudella ollut olemassa ainakin 1500-luvulla. Tila oli laaja ja se ulottui Leppäkoskelle saakka. Vuonna 1539 siitä erosi nykyinen Leppäkosken tila. Vuonna 1776 tilasta lohkaistiin Pukaran talo itsenäiseksi ja 1800-luvulla siitä erotettiin Lahnajärven ja Saarijärven tilat. Viimeinen torppa oli Järvenpää Velisjärven päässä. Tilan osti itselleen Kuhmoisten itsenäistyneen seurakunnan ensimmäinen kappalainen Tobias Hagelin v.1878 entisen isännän Juho Kopolan siirtyessä Järvenpään torppaan. Tilan nykyinen päärakennus rakennettiin ilmeisesti heti tilan oston jälkeen v. 1878. Vuonna 1884 Hagelin muutti Hiitolaan ja myi Kopolan seurakunnalle 16 000 markalla. Hagelinin jälkeen Kopolassa ovat asuneet: Anselm Nyström (1884-91); Kaarlo Warmavuori (Shalberg)(1891-1908); Paavo Paunu (1910-14); Antti Rentola (1915-19); Theodor Pylvänäinen (1921-27); Kustaa Elovaara (1927-29); Paavo Lehtinen (1929-45); Harry Leiwo (1955-61); Seppo Kaarna (1962-64); Hannu Lehtipuu (Lehtinen) (1965-72). Kuulonhuoltoliitto osti tilan vuonna 1973 ja kunnosti sen kurssikeskukseksi.

Vuonna 1893 Warmavuori rakensi pappilaan omalla kustannuksella kaksikerroksisen kuusikulmaisen ja suippokattoisen verannan. Seurakunta piti sitä pappien yksityisomaisuutena eikä suostunut sitä kunnostamaan kunnes 1930-luvun puolivälissä piispa A.Lehtosen kehoituksesta rakennutti tilalle nykyisen verannan. Sotien jälkeen 40-luvulla tehtiin suuriremontti, jolloin huoneita ja ikkunoita madallettiin, lahopaikkoja uusittiin ja

12. LÄHIYMPÄRISTÖ keskuslämmitys sekä vesijohdot asennettiin. JATKUU LIITTEESSÄ 1
Kopola sijaitsee Päijälän kylässä Karkjärven rannalla noin 1 km kirkonkylän keskustasta luonnonkauniilla paikalla. Naapurissa on maatila ja 1940-luvulla rakennettu asuintalo.

13. SÄILYSEDELLYTYKSET (uhkatekijät, kaavallinen tms. tilanne, päätökset)

Alue ei kuulu kaavoituksen piiriin. Rakennus on remontoitu perusteellisesti 1970-luvulla ja sitä ennen 1940-luvulla. Alkuperäinen ilme on muuttunut paljonkin, mutta rakennus on siitä huolimatta säilyttänyt hyvin vanahan muotonsa. Rakennus tullaan säilyttämään nykyisessä asussaan.

14. LUETTELOINTIPERUSTE

Rakennushistoriallisesti ja maisemallisesti mielenkiintoinen kohde.

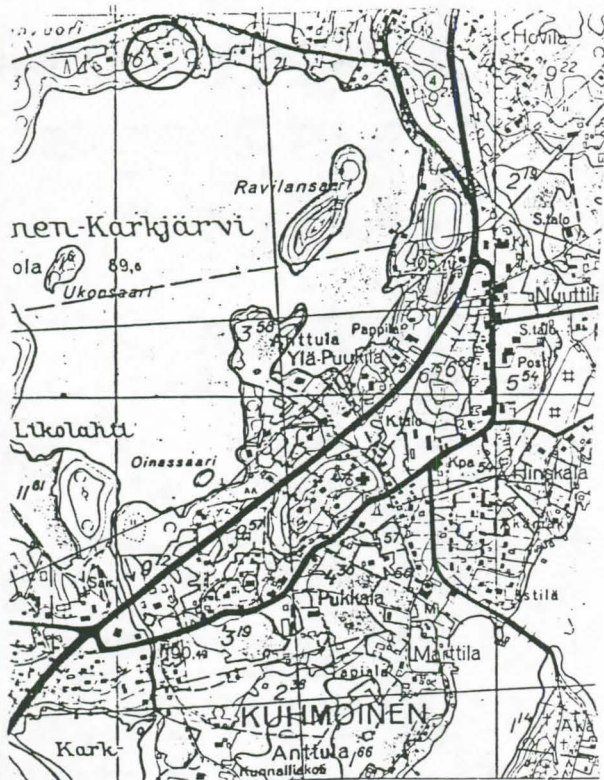
15. Rakennus-historiallinen
16. Historiallinen
17. Maisemallinen

KOHTIEN NUMERO

KOHDE

KUNTA

18. OTE PERUSKARTASTA
TAI ASEMAPIIRROS



19. POHJAPIIRROS TAI TIETOJA
SISÄTILOISTA

Piirustukset liitteenä

20. VALOKUVAT



21. LÄHTEET (kirjallisuus, piirustukset, asiakirjat)

Seppo Suvanto: Kuhmoisten historia. Lahti 1965.

Risto Ojala: Kopolan kurssikeskuksen toimintaa vuosittain tarkasteltuna 10-vuotiskaudella 1975-84. Kopolan kurssikeskus 29.5.1985. Moniste.

Kertomus Kopolan vaiheista. Kuulonhuoltoliitto ry. Kopolan kurssikeskus.

23. SUULLISIA TIETOJA ANTANEET

Kopolan kurssikeskuksen kunnostuspiirustukset vuodelta 1974. Kopolan kurssikeskus.

22. LIITTEET

Pohjapiirustukset v. 1974
Liite 1 (jathoaik. 11)

24. LOMAKKEEN TÄYTTÄJÄ, päiväys

Pekka Vähäkangas

Kuhmoinen 25.5.89

LIITE 1

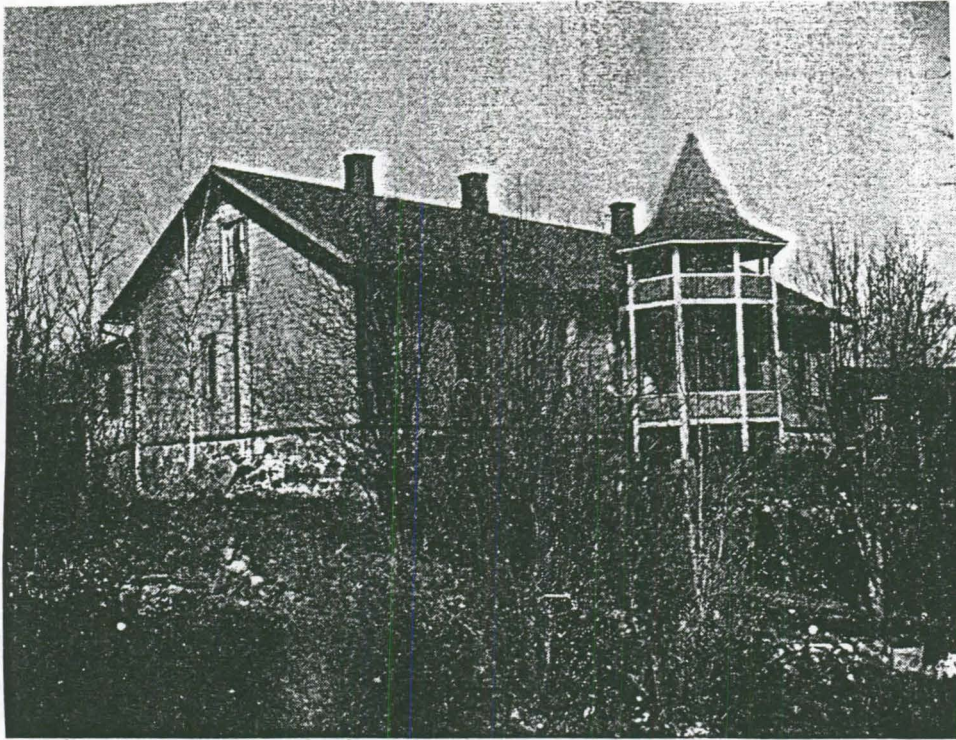
Kopola

Jatkoa rakennushistoriaan:

Kopolan viimeinen pappilan aikainen remontti tehtiin vuonna 1965. Sen jälkeen kun Kopola oli alkukesällä 1974 ostettu Kuulonhuoltoliitolle, ryhdyttiin päärakennuksen kunnostustöihin elokuussa 1974. Kurssikeskuksen harjannostajaisia vietettiin vuodenvaihteessa 1974-75. Rakennustoiminnan valvojana toimi rakennusmestari Leo Korhonen. Rakennustöiden suoritti paikallisen kirvesmiehen Reino Liuksen johtama työryhmä. Päärakennuksen alakertaan tuli suuri ruokailu- ja oleskelutila, keittiö ja sosiaaliset tilat sekä toimistot. Yläkerta korotettiin ja sinne valmistettiin majoitustiloja ja kylpyhuoneet. Remontin yhteydessä betonitiilikate poistettiin ja tilalle asennettiin nykyinen peltikate. Talon alakertaan valmistui keskuslämmityspannu. Rakennuksen ulkomuotoon vaikutti eniten katon leveät frontonit.

Talon henkilökuntaan kuuluvat johtaja, psykologi, puheterapeutti, sosiaalityöntekijä, kuulontutkija, kanslisti, emäntä, kaksi talousapulaista, siivooja ja talonmies.

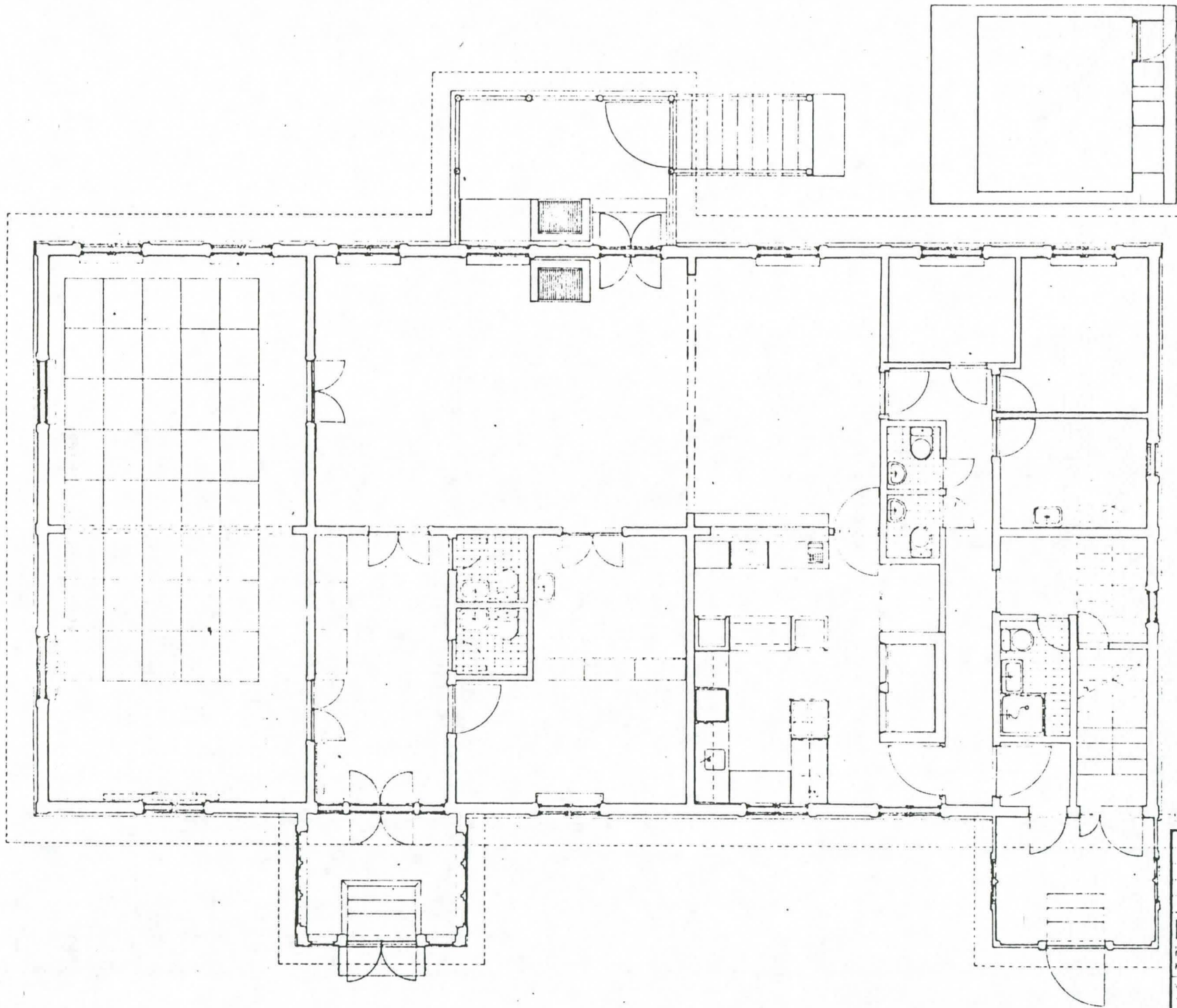
Ulkorakennusta uudistettiin huomattavasti 1930-luvulla. Nykyisin sinne on kunnostettu majoitustiloja kesäkäyttöön. Nykyinen saunarakennus valmistui v.1979. Vuonna 1981 Kopolan hoitokunta teki esityksen kurssikeskuksen laajentamiseksi 12 majoituspaikalla ja eräillä toimintatiloilla. Seuraavana vuonna nimettiin suunnitteluryhmä Kopolan laajentamiseksi. Vuonna 1983 Kuulonhuoltoliitto toteutti laajennuksen omin varoin. Lisärakennuksen suunnitteli arkkitehti Bertel Gripenberg ja rakennustyöt urakoi lahtelainen Rakennus-Jaatinen. Kustannukset olivat 500 000 markkaa. Kurssikeskuksen majoituspaikkamäärä kasvoi 12:lla, toimilat uudella salilla ja ryhmähuoneella. Uuden rakennuksen vihkiäisiä vietettiin 8.10.1983.



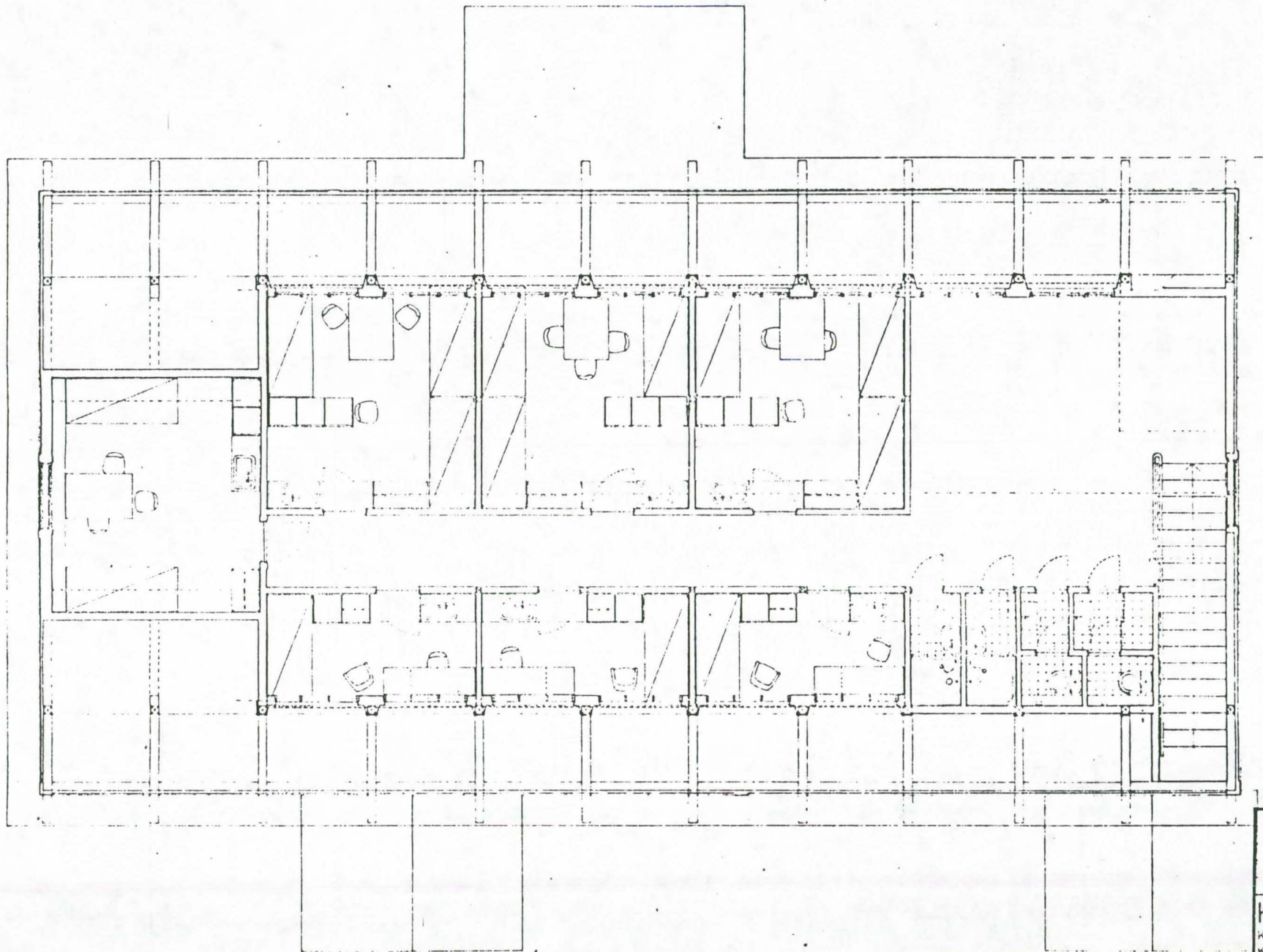
SUVANTO 1965, s. 628.

Kopolan kappalaispappila. Valok. K. A. Warmavuori. HM.

56



1:100
1:100
KUULONHUOLTOLIITTO
KURSSI: ... VIKKISTYKESKUS
KUHMONEN, PAARAKENNUS
YMPÄRISTÖTYÖ KY
HELSINKI
A09 02



95

2-KERROS 1/10

KUULONHUOLTOLIITTO
 KURSSI- JA VIRKISTYSKESKUS
 KUHMONEN, PAARAKENNUS

YMPÄRISTÖTYÖ KY
 YHTIÖTIE 15 B 8
 FIN-00510 HELSINKI
 HELSINKI

Ilja Ojala

1974-05-20 A09 03

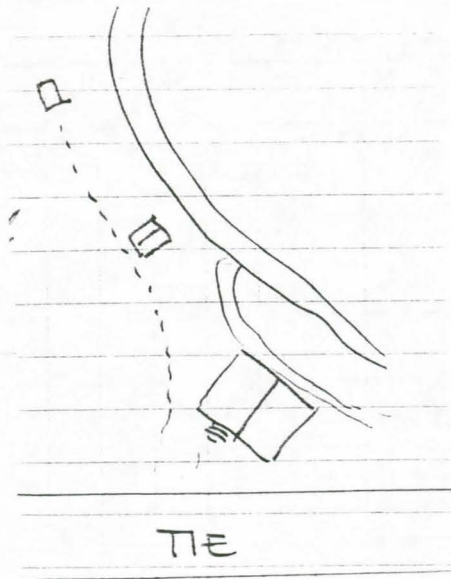
SUOMEN RAKENNUSKULTTUURIN YLEISLUETTELO		MUSEOVIRASTO
KOHDEINVENTOINTILOMAKE		96
1. Lääni	Keski-Suomi	3. Kohde
2. Kunta	Kuhmoinen	Kopolan vesimylly
4. Kylä/Rekisterinumero	5. Kaup.osa/Kortteli/Talo	6. Kohdetyyppi
Kaukola 16:11		
7. Peruskartta/Koordin.	8. Osoite	9. Omistaja ja omistajan osoite
	17800 Kuhmoinen	Juhani Kalliojärvi
10. RAKENNUKSEN KUVAUS		
Rakennus n:o		
Nyk. käyttö	tyhjiällä	
Alkup. käyttö	vesimylly	
Rak. aika		
Suunnittelija		
Kerrosluku	1	
Perusta	luonnonkivi (nurkkakivet, alushirret)	
Runko	osittain hirsi, lauta	
Kattomuoto	satula	
Kate	pelti	
Vuoraus	pystyлаudoitus, peiterimat	
Ulkovärit	maalaamaton	
Kunto	huono	
Erityispiirteet	Pihapiiriss, lisäksi hirsinen aitta, pärekatto ja salvoksena lyhyt sulka-	
	salvos.	
11. RAKENNUSHISTORIA		
12. LÄHIYMPÄRISTÖ		
13. SÄILYSEDELLYTYKSET (uhkatekijät, kaavallinen tms. tilanne, päätökset)		
Rakennus on käyttämätön ja huonokuntoinen		
14. LUETTELOINTIPERUSTE		
Kopolan mylly on inventoitu häviävän myllyperinteen esimerkkinä.		15. Rakennus-historiallinen <input checked="" type="checkbox"/>
		16. Historiallinen <input checked="" type="checkbox"/>
		17. Maisemallinen <input type="checkbox"/>

KOHTEEN NUMERO

KOHDE

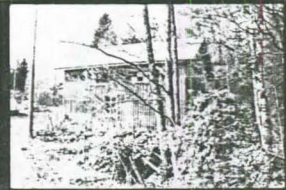
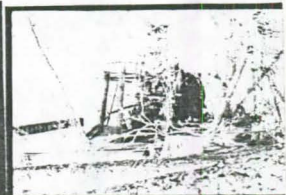
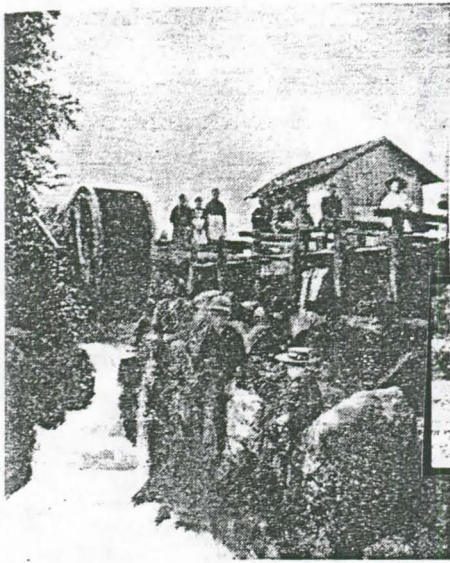
KUNTA

18. OTE PERUSKARTASTA
TAI ASEMAPIIRROS



19. POHJAPIIRROS TAI TIETOJA
SISÄTILOISTA

20. VALOKUVAT



K. A. Varmavuoren ottama valokuva Ko-
polan puromyllystä. HM.

21. LÄHTEET (kirjallisuus, piirustukset, asiakirjat)

Seppo Suvanto: Kuhmoisten historia. Lahti 1965, s.
301 maininta ja kuva s. 515.

22. LIITTEET

24. LOMAKKEEN TÄYTTÄJÄ, päiväys

Päivi Andersson
26.11.1990

23. SUULLISIA TIETOJA ANTANEET

KOHDEINVENTOINTILOMAKE

1. Lääni	Keski-Suomi	3. Kohde
2. Kunta	Kuhmoinen	Koskenkorva
4. Kylä/Rekisterinumero	5. Kaup.osa/Kortteli/Talo	6. Kohdetyyppi
Anttula 3:64		
7. Peruskartta/Koordin.	8. Osoite	9. Omistaja ja omistajan osoite
2143 09 x=6830 y=3401	Valkjärventie 17800 Kuhmoinen	Olga Göösin perikunta

10. RAKENNUKSEN KUVAUS

Rakennus n:o

Nyk. käyttö	Kesäasunto
Alkup. käyttö	Asuintalo
Rak. aika	1800-1 1
Suunnittelija	
Kerrosluku	1
Perusta	Luonnonkivi
Runko	Hirsi
Kattomuoto	Satula
Kate	Huopa
Vuoraus	Peiterimpitattu pystyölaudoitus
Ulkovärit	Keltainen/punainen
Kunto	Kohtalainen
Erytispiirteet	Pitkät salvosnurkat on vuorattu jälkeinpäin. Luonnonkiviperusta on talon itäpuolelta korkea, länsipuolelta talo on melkein maassa kiinni. Itäseinustalla on avokuisti. Talossa on pirtti ja huone sekä suuri kylmä tila pohjoisosassa.

11. RAKENNUSHISTORIA

Talo sijaitsee Kopolan puron varrella. Toisella puolella on Kopolan vanha puromylly ja pärehöylä. Talo on ilmeisesti lohkottu Kaukolan tilan maista. Vieressä on myös Kopolan ja Vekkailan tilojen maita. Talon entinen asukas Olga Göös oli käsityöläinen. Rakennus on ollut tyhjillään yli kymmenen vuotta. Sen omistaa nykyisin perikunta, joka pitää sitä kesäasuntona. Rakennus on melko ränsistynyt, mutta asuttavassa kunnossa. Pihapiirissä on saunarakennus ja puuvaja, jossa myös ulkokuusi. Talo on säilynyt hyvin vanhassa asussaan. Rakennus lienee vuorattu 1930-luvulla. Tämän jälkeen rakennuksen pohjoispäädyn ikkuna on peitetty. Avokuisti lienee tehty vuorauksen yhteydessä.

12. LÄHIYMPÄRISTÖ

Rakennus sijaitsee idyllisellä paikalla pienen puron varrella. Ympäristö on kuitenkin päässyt jo villiintymään. Naapuristossa on uusia 1980-luvulla rakennettuja omakotitaloja ja myös vanhempia 1940-50-luvuilla rakennettuja omakotitaloja.

13. SÄILYMEDELLYTYKSET (uhkatekijät, kaavallinen tms. tilanne, päätökset)

Rakennus ei kuulu kaava-alueeseen. Se on asuttuna vain osan vuodesta. Kesäasuntona sen säilyminen entisessä asussaan ei ole taattu. Rakennus on hiljalleen rapistumassa.

14. LUETTELOINTIPERUSTE

Rakennus on tyyppillinen käsityöläisen mökki 1800-luvun lopulta. Se on ilmeisesti rakennettu alunperin parituvaksi mutta ainoastaan toisessa tuvassa on uuni.

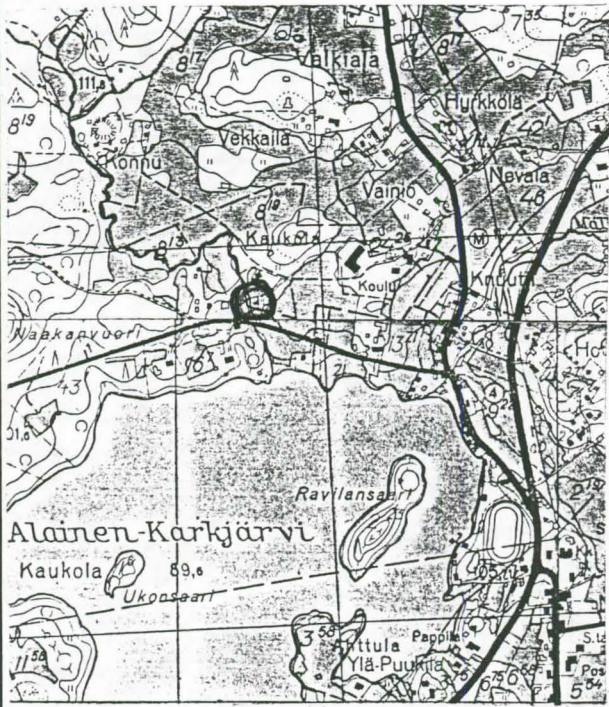
15. Rakennushistoriallinen
16. Historiallinen
17. Maisemallinen

KOHTEEN NUMERO

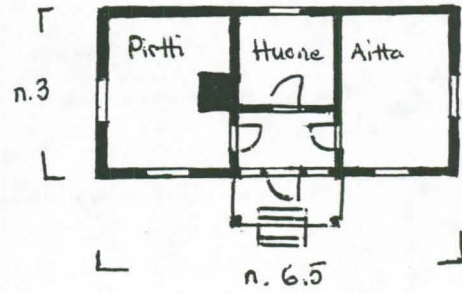
KOHDE

KUNTA

18. OTE PERUSKARTASTA
TAI ASEMAPIIRROS



19. POHJAPIIRROS TAI TIETOJA
SISÄTILOISTA



20. VALOKUVAT



21. LÄHTEET (kirjallisuus, piirustukset, asiakirjat)

Kuhmoisten kunnan arkisto. Henkikirjan kiinteistö-
osa.
Kuhmoisten teknillinen toimisto. Kartat.

22. LIITTEET

24. LOMAKKEEN TÄYTTÄJÄ, päiväys

Pekka Vähäkangas
Kuhmoinen 26.5.1989

23. SUULLISIA TIETOJA ANTANEET

Terttu Vaskisalo, 15.5.1989 Kuhmoinen.

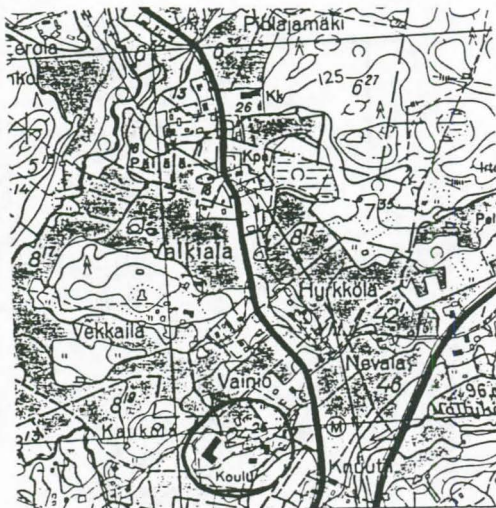
SUOMEN RAKENNUSKULTTUURIN YLEISLUETTELO				MUSEOVIIRASTO	
KOHDEINVENTOINTILOMAKE				98	
1. Lääni	Keski-Suomi		3. Kohde		
2. Kunta	Kuhmoinen		Kuhmoisten koulukeskus		
4. Kylä/Rekisterinumero		5. Kaup.osa/Kortteli/Talo	6. Kohdetyyppi		
Kaukola 8:16/8:29					
7. Peruskartta/Koordin.		8. Osoite		9. Omistaja ja omistajan osoite	
2144 07 x=6830 y=3403		Koulukeskus 17800 Kuhmoinen		Kuhmoisten kunta	
10. RAKENNUKSEN KUVAUS					
Rakennus n:o	I	II	III		
Nyk. käyttö	Peruskoulun yläaste ja lukio	Työpajarakennus	Keskuspiirin koulu		
Alkup. käyttö	Yhteiskoulu	Työpajarakennus	Keskuspiirin koulu		
Rak. aika	1960 (laajennusosa 1963)	1968	1969		
Suunnittelija	Kauko ja Olavi Reima				
Kerrosluku	2	1	1		
Perusta	Betonisokkeli	Betonisokkeli	Betonisokkeli		
Runko	Tiili	Tiili	Tiili		
Kattomuoto	Satulakatto	Tasakatto	Tasakatto		
Kate	Peltikate	Huopakate	Huopakate		
Vuoraus	Tiili	Tiili	Tiili		
Ulkovärit					
Kunto	Hyvä	Hyvä	Hyvä		
Erityispiirteet					
11. RAKENNUSHISTORIA					
<p>Kuhmoisten yhteiskoulu perustettiin yksityisesti vuonna 1950. Koulu aloitti toimintansa vuonna 1954 aluksi vuokratiloissa vanhassa pappilassa, joka olivuokrattu Heikkisen perikunnalta. Vuonna 1956 yhteiskoulu sai käyttöönsä kunnan omistaman Kaukolan tilan pää- rakennuksen, v. 1957 valmistui uusi lisärakennus (160 m²), joka on nykyisin peruskou- lun ala-asteen käytössä. Kouluhallitus kehoitti yhteiskoulun johtokunataa rakennuttamaan oman koulutalon v.1958. Kunta lahjoitti v.1959 omistamansa 1.15 ha suuruisen alueen ja Kaukolan tilan päärakennuksen koululle. Kuhmoisten yhteiskoulun oman koulurakennuksen, jonka tilavuus oli 8150 m³ ja kerrosala 1534 m², suunnittelivat arkkitehdit Olavi ja Kauko Reima. Pääurakoitsijana oli Rakennusliike Lauri Laaksonen Hollolasta. Rakennus- työt alkoivat 15.12.1959 ja rakennus valmistui syksyllä 1960. Uuden koulutalon raken- nusrahaston hyväksi toimeenpantiin puu- ja rahakeräys Kuhmoisissa maataomistavien kes- kuudessa. Koulutalon II rakennusvaihe toteutettiin 29.11.1962-1.8.1963. Laajennusosa käsitti 9 luokkahuonetta, 3 erikoisluokkaa, kirjaston, terveydenhoituhuoneen ja koulu- ruokailutilat, (tilavuus yht. 5700 m³). Piirustukset oli laatinut arkkitehdit Kuko ja Olavi Reima, pääurakoitsijana toimi Rakennustoimisto Metsäpuro Tampereelta. Laajennus- osan valmituttua Kaukolan talon päärakennus ja ns. parakkikoulu jäivät pois käytöstä. Työpajarakennus valmistui alueelle v. 1968. Siinä on talonmiehen asunto ja puutyö- luokat ym. Rakennus on suunniteltu remontoitavaksi ja siihen tulee koululuokkia. Kes- kuspiirin koulurakennus valmistui v.1969 ja siinä toimii 3-6 luokka.</p>					
12. LÄHIYMPÄRISTÖ					
Koulukesku sijaitsee kirkonkylän pohjoisosassa lähellä Päijälän raittia. Lähistöllä on muutama vanhempi tila ja uudempaa omakotiasutusta. Alue ei ole kovinkaan tiheään rakennettu.					
13. SÄILYSEDELLYTYKSET (uhkatekijät, kaavallinen tms. tilanne, päätökset)					
Koulurakennukset ovat kaikki verrattain uusia ja hyvässä kuunossa.					
14. LUETTELOINTIPERUSTE					
Kuhmoisten kunnan omistama kiinteistö.				15. Rakennus- historiallinen <input checked="" type="checkbox"/>	
				16. Historiallinen <input checked="" type="checkbox"/>	
				17. Maisemallinen <input type="checkbox"/>	

KOHTEEN NUMERO

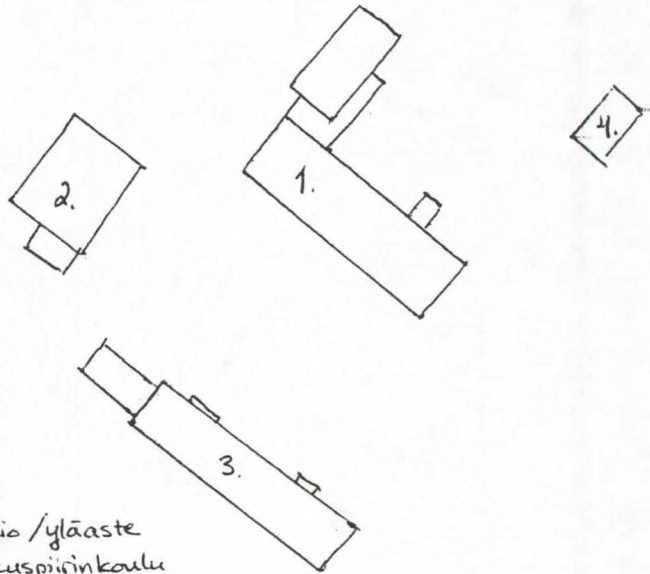
KOHDE

KUNTA

18. OTE PERUSKARTASTA
TAI ASEMAPIIRROS



19. POHJAPIIRROS TAI TIETOJA
SISÄTILOISTA



1. Lukio / yläaste
2. Keskuspiirin koulu
3. Työpajarakennus
4. Parakkikoulu

20. VALOKUVAT



1. Lukio ja peruskoulun yläaste.
2. Piharakennus.
3. Parakkikoulu, ala-asteen 1. ja 2. luokka.
4. Työpajarakennus.
5. Keskuspiirin koulu.
5. Lukio / peruskoulun yläaste etelästä päin.

21. LÄHTEET (kirjallisuus, piirustukset, asiakirjat)

Pentti Rauhala: Satavuotinen Kuhmoisten koululaitos
1881-1981. Vämsä 1981.

22. LIITTEET

24. LOMAKKEEN TÄYTTÄJÄ, päiväys

Pölkki Vähäkangas

Kuhmoinen 26.5.1984

23. SUULLISIA TIETOJA ANTANEET

ALUEINVENTOINTILOMAKE

1. Lääni	Keski-Suomi	3. Alue
2. Kunta	Kuhmoinen	Päijälän raittikylä
4. Kylä/Kaupunginosa	Kuhmoisten kirkonkylä	5. Omistaja(t)
		Useita

6. ALUEEN JA ALUEELLA OLEVIEN RAKENNUSTEN KUVAUS JA HISTORIA

Päijälän raittikylä sijaitsee Kuhmoistan kirkonkylän nykyisen liikekeskuksen pohjoispuolella, vanhan 4-tien varrella. Rakennukset ovat ryhmittyneet suhteellisen tiiviiksi kokonaisuudeksi pienelle harjanteelle. Raitti on nykyisin rauhoitettu läpikulkuliikenteeltä, uusi 4-tie kulkee itäpuolelta ja vanhan 4-tien oikaisu länsipuolelta. Kylän pohjoispuolisille pelloille on viime vuosien aikana rakennettu uusia omakoti- ja rivitaloja. Vuoden 1989 kuluessa on myös raitin eteläpuolelle kohonnut uusi rivitalo. Raittikylän itäpuolella juoksee pieni puro, joka alittaa tien kylän eteläpäässä laskien läheiseen Ala-Karkjärveen.

Päijälän kylä mainitaan jo keskiajalla ja vuoden 1539 maakirjan mukaan kylässä oli seitsemän savua. 1750-luvulta peräisin olevan kartan mukaan Päijälän talot muodostivat tiiviin ryhmän maantien varteen. Isojakokartassa vlt 1841 Päijälä on kuvattu erittäin tiheäksi 133 rakennusta käsittäväksi kyläksi. Puron rannalle on kuvattu useita myllyjä ja niihin liittyviä rakennelmia.

Maakaupan vapauduttua perustettiin Päijälään 1870-luvulla ensimmäiset kauppaliikkeet ja 1900-luvun alussa Päijälästä muodostui vilkas liike- ja palvelukeskus Kuhmoisiin. Vuosien 1876-1971 välisenä aikana toimi Päijälän raitilla eri aikoina kaikkiaan n. 18 kauppaa, kolme kahvilaa, yksi pankki sekä muutamia muita yrityksiä mm. Juho Rantasen huopatehdas vv. 1899-1905 ja vteen 1919 toiminut Severi Lehtisen nahkaverstas. Viimeinen kauppa raitilla lopetettiin v. 1971, samoin muu yritystoiminta oli jo siihen mennessä loppunut. Nykyisin alue on jäänyt pelkäksi asuinalueeksi, joksi se raitin ohi ohjaavien liikennejärjestelyjen vuoksi hyvin sopiikin.

Nykyisin raitin varrella on noin kolmisenkymmentä eri rakennusta, joista vanhimmat ovat 1800-luvun puolelta. Parhaiten rakennuskanta on säilynyt Nuutin, Muistolan, Kanervan ja Kotilan tonteilla.

7. ERIKSEEN LUETTELOIDUT KOHTEET

Nuutti, Muistola, Kanerva, Kotila, Tuorila, Ruusulinna, Varola, Sillankorva

8. SÄILYMEDELLETTYKSET (uhkatekijät, kaavallinen tms. tilanne, päätökset)

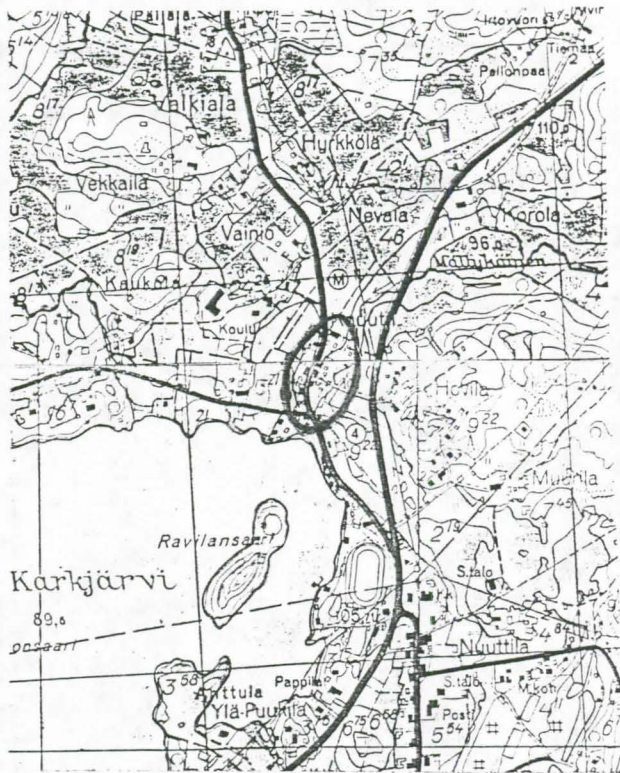
Alue on rakennuskaavassa merkitty suojelukohteeksi.

9. LUETTELOINTIPERUSTE

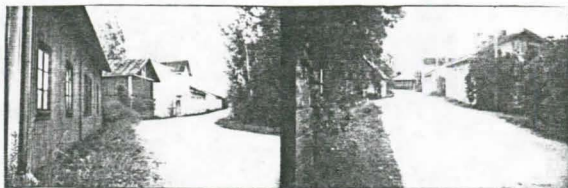
Päijälän raittikylä on rakennushistoriallisesti erittäin arvokas ja mielenkiintoinen kyläkohde. (Museoviraston lausunto 16.4.1981)

- | | |
|----------------------------|-------------------------------------|
| 10. Rakennushistoriallinen | <input checked="" type="checkbox"/> |
| 11. Historiallinen | <input checked="" type="checkbox"/> |
| 12. Maisemallinen | <input checked="" type="checkbox"/> |

13. OTE PERUSKARTASTA TAI ASEMAPIIROS



14. VALOKUVAT



← Talo



Uusia rivitaloja

*Ilmakuva Päijälän raitista
1950-lla.*

15. LÄHTEET (kirjallisuus, piirustukset, asiakirjat)

Kalle Nurmisen alueinventointilomake
vltta 1983/Museovirasto

S.Suvanto: Kuhmoisten historia. Lahti 1965

16. LIITTEET

18. LOMAKKEEN TÄYTTÄJÄ, päiväys

*Sirkka-Liisa Ranta
15.9.1989*

17. SUULLISTA TIETOA ANTANEET

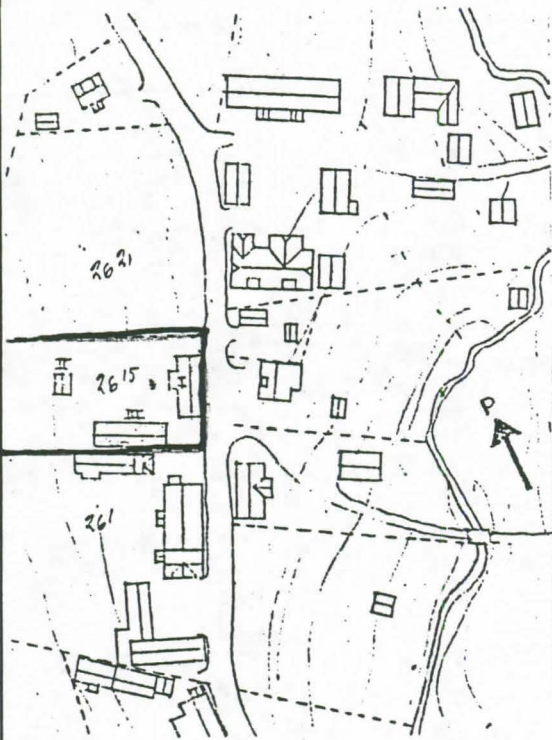
SUOMEN RAKENNUSKULTTUURIN YLEISLUETTELO		MUSEOVIIRASTO	
KOHDEINVENTOINTILOMAKE		100	
1. Lääni	Keski-Suomi	3. Kohde	
2. Kunta	Kuhmoinen	Kanerva	
4. Kylä/Rekisterinumero	5. Kaup.osa/Kortteli/Talo	6. Kohdetyyppi	
Päijälä 26:15			
7. Peruskartta/Koordin.	8. Osoite	9. Omistaja ja omistajan osoite	
214407 x=6830 y= 562	17800 Kuhmoinen	Eino Hippula	
10. RAKENNUKSEN KUVAUS			
Rakennus n:o	I	II	III
Nyk. käyttö	asuinrakennus	sauna/varasto	liiteri/autotalli yms.
Alkup. käyttö	asuin/liikerak.	sauna	varasto/navetta
Rak. aika	1900-1 a	1920-1 (1960-1)	1800-1 1? (1960-1)
Suunnittelija			
Kerrosluvu	1	1	1+parvi
Perusta	harmaakivi	luon.kivi	luon.kivi
Runko	hirsi	hirsi+lauta	lauta
Kattomuoto	satula	saḡula	satula
Kate	tiili	tiili	tiili
Vuoraus	vaakapaneli	pystyv.peiter.	pystyv.peiter.
Ulkovärit	vaal.rusk./rusk	pun/valk	pun/valk
Kunto	kohtal	kohtal.	kohtal
Erityispiirteet	jugenä-aiheiset ikkunavuorilaudat		
11. RAKENNUSHISTORIA			
<p>Nykyinen rakennus on ollut alunperin Leissalan tilan väentupa, joka on rakennettu luultavasti 1900-luvun alussa. Rakennuksen eteläpäässä toimi 1930-luvulta 1960-luvulle eri liikeyrityksiä. Liikehuoneeseen, nykyiseen olohuoneeseen, johti toisen ikkunan kohdalta ovi asiakkaita varten. Eteläseinällä oli ovi, josta pääsi varastorakennukseen. Rakennuksen kuistia laajennettiin 1960-luvulla. Myös tienpuoleinen liikehuoneen ovi vaihdettiin ikkunaan (eteläpäädyn ovi oli tukittu jo aiemmin). 1970-luvun lopulla osaan kuistista rakennettiin WC/kylpyhuone ja suljettiin olohuoneen toinen ovi.</p> <p>Leissalan tilasta 1930-luvulla lohkaistun tontin eteläsivulla oleva ulkorakennus ulottui alkuaan tiehen saakka. Tämä osittain 2-kerroksinen rakennus lyhennettiin nykyisen pituiseksi v. 1965. Samalla kattorakennetta muutettiin. Saunarakennuksen eteläpään varasto-osa on 1960-luvulla rakennettu.</p> <p>Rakennuksessa toimi 1920-luvulla Toivo Kylämän valmisvaatemyymälä. 1930-luvun alussa Reino Kanerva perusti siihen ruokatavaramyymälän, se toimi aina sotavuosien jälkeen asti. Kanervan jälkeen aloitti Tyyne Kylänlahti tiloissa kahvilanpidon. Seuraavana oli vuorossa Janne Tevalinin suutarinliike ja jalkinekauppa, johon liiketoiminta</p>			
12. LÄHIYMPÄRISTÖ rakennuksessa päättyi.			
Tontin pohjoispuolella on Kuhmoisten osuuskaupan nyky tyhjä tontti, eteläpuolella Muistolan saunarakennus ja puutarha, lännessä peltoa ja idässä tie.			
13. SÄILYMISEDELLYTYKSET (uhkatekijät, kaavallinen tms. tilanne, päätökset)			
Rakennuskaavassa suositetaan säilyttämistä.			
14. LUETTELOINTIPERUSTE			
Rakennukset osa Päijälän raittikylää.			
			15. Rakennus-historiallinen <input type="checkbox"/>
			16. Historiallinen <input checked="" type="checkbox"/>
			17. Maisemallinen <input checked="" type="checkbox"/>

KOHTEEN NUMERO

KOHDE

KUNTA

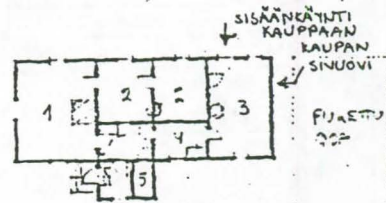
18. OTE PERUSKARTASTA
TAI ASEMAPIIRROS



19. POHJAPIIRROS TAI TIETOJA
SISÄTILOISTA

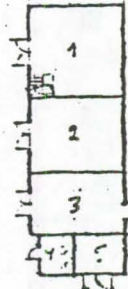
ASUNNORAKENNUS

1. TUVA
2. KAMARI
3. OLOHUONE, ENT. LIKEHUONE
4. APURUOKKALA, ENT. KÄYNNIN TOIMISTOHUONE
5. WC



ULKORAKENNUS

1. LITTERI
2. AUTOTALLI
3. NÄYTTÄ
4. KÄYNNINKA
5. LANTALA



SAUNA

1. SAUNAKAMARI
2. SAUNA
3. NÄKÄSTÖ



1:500

20. VALOKUVAT



Valokuvat 10.5.1989
Pekka Vähäkangas



Päijälän raittia v.1933.
Oikealla Kanerran rakennuksia.

21. LÄHTEET (kirjallisuus, piirustukset, asiakirjat)

Kalle Nurmisen rakennusinventointilomake
vltta 1983/Museovirasto
Kuhmoisten Sanomat 2.11.1988

22. LIITTEET

24. LOMAKKEEN TÄYTTÄJÄ, päiväys

Sirkka-Liisa Ranta
15.9.1989

23. SUULLISIA TIETOJA ANTANEET

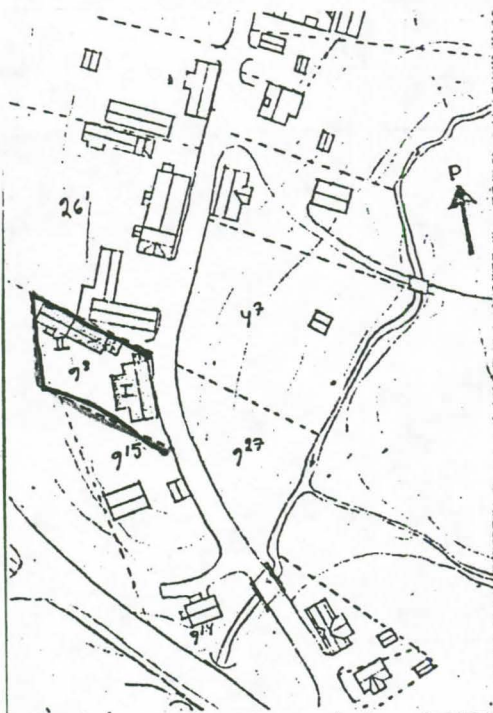
SUOMEN RAKENNUSKULTTUURIN YLEISLUETTELO			MUSEOVIRASTO
KOHDEINVENTOINTILOMAKE			(01)
1. Lääni	Keski-Suomi	3. Kohde	Kotila (Lehtinen)
2. Kunta	Kuhmoinen		
4. Kylä/Rekisterinumero	5. Kaup.osa/Kortteli/Talo	6. Kohdetyyppi	
Päijälä 9:8			
7. Peruskartta/Koordin.	8. Osoite	9. Omistaja ja omistajan osoite	
214309 x=6829 y= 562	17800 Kuhmoinen	K.Lehtisen perikunta A.Kotivuori 32700 Huittinen	
10. RAKENNUKSEN KUVAUS			
Rakennus n:o	I	II	
Nyk. käyttö	vapaa-ajanasunto	ulkorakennus	
Alkup. käyttö	asuin/liikerak.	ulkorakennus	
Rak. aika	1870-1?	1800l 1 (1900-1 a)	
Suunnittelija			
Kerrosluku	1	1 osittain 2	
Perusta	harmaakivi, betoni	harmaakivi+luon.kivi	
Runko	hirsi	hirsi+lauta	
Kattomuoto	satula	satula	
Kate	tiili	tiili	
Vuoraus	pysty, kuisti vaaka	pysty/osittain vaaka	
Ulkovärit	vaal.rusk/vihr.	punamulat	
Kunto	kohtal.	kohtal.	
Eriyispiirteet	rak. hieman liuha		
11. RAKENNUSHISTORIA			
<p>Asuinrakennuksen eteläpäädyssä on toiminut 1870-luvulta 1900-luvun alkuvuosikymmenille useita eri kauppoja. Liikehuoneeseen johti ovi maantien puolelta. Myöhemmin oven tilalle laitettiin ikkuna ja koko rakennus otettiin asuinkäyttöön. Kuistit rakennuksen länsisivuilla ja pohjoispäädyssä lienevät tämän vuosisadan puolelta. Rakennuksen ulkoveritys ollut aiemmin vaalea. 1970-luvulla rakennusta on jonkin verran peruskorjattu (vesijohto, viemäri, WC). <i>1988 sauna sisälle.</i></p> <p>Ulkorakennusta on todennäköisesti eri aikoina laajennettu tarpeen mukaan. Rakennuksen itäpäädyn saunakamari on toiminut asuntona vielä 1960-luvulla. Tällöin asuntoon johti portaat ulkokautta rakennuksen pohjoissivulta. Aukkaan kuoleman jälkeen portaat muutettiin sisäkautta kulkeviksi.</p> <p>Tällä ns. nahkimon tontilla ovat rakennukset sijainneet alunperin tien molemmin puolin. Tien toisella puolella sijaitsivat mm. liikerakennus ja joen varressa nahkatehdas. Myös tilan päärakennuksessa on ollut monenlaista liiketoimintaa mm. 1920-luvulla Kalholan kahvila, myöhemmin mm. Piilin kellosepänliike. Rakennuksen pohjoispuoli oli tehtaan omassa käytössä. Siinä olivat konttorihuoneet sekä puoti, josta myytiin nahkaa yms.</p>			
12. LÄHIYMPÄRISTÖ			
Lännessä ja etelässä tonttia rajaa peltokaistale, idässä maantie. Ulkorakennuksen takana sen välittömässä läheisyydessä on Korhosen <u>makasiinirakennus</u> . Tonttia kiertää <u>nystyrima-aita</u> .			
13. SÄILYMEDELLYTYKSET (uhkatekijät, kaavallinen tms. tilanne, päätökset)			
Rakennuskaavassa suositetaan säilyttämistä. (ulkorakennuksen läntinen, huonokuntoinen osa purettu 1980-luvun pv:n jälkeen)			
14. LUETTELOINTIPERUSTE			
Rakennukset osa Päijälän raittikylää. Rakennus edustaa Kuhmoisten kirkonkylän vanhinta säilynyttä liikerakennuskantaa.			
			15. Rakennushistoriallinen <input type="checkbox"/>
			16. Historiallinen <input checked="" type="checkbox"/>
			17. Maisemallinen <input checked="" type="checkbox"/>

KOHTEN NUMERO

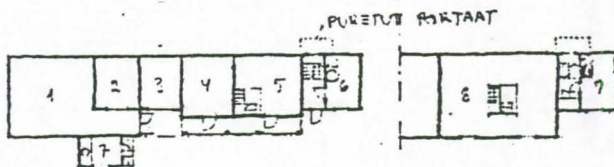
KOHDE

KUNTA

18. OTE PERUSKARTASTA
TAI ASEMAPIIRROS



19. POHJAPIIRROS TAI TIETOJA
SISÄTILOISTA



ULKORAKENNUS

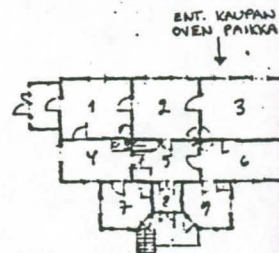
1. VARASTO (HEINÄSUOJA)
2. ONNETTA (KARJASUOJA)
3. LIITERI
4. SITA
5. MAKASIINI
6. SAUNA
7. KÄYNTIKÄ

ASUINRAKENNUS

1. TYÖHUONE
2. RIKKASELI
3. SALI
4. KEITTIÖ
5. ETEINEN
6. KAMARI
7. KEITTIÖN ETEINEN
8. KÄYNTI
9. KAMARI

YLÄKERTA

8. MAKASIININ VINTTI
9. SAUNAKAMARI



1:500

20. VALOKUVAT



Valokuvat 10.5.1989
Pekka Vähäkangas

21. LÄHTEET (kirjallisuus, piirustukset, asiakirjat)

Kalle Nurmisen rakennusinventointilomake
vltta 1983/Museovirasto
Kuhmoisten Sanomat 2.11.1988

22. LIITTEET

24. LOMAKKEEN TÄYTTÄJÄ, päiväys

Sirkka-Liisa Ranta
15.9.1989

23. SUULLISIA TIETOJA ANTANEET

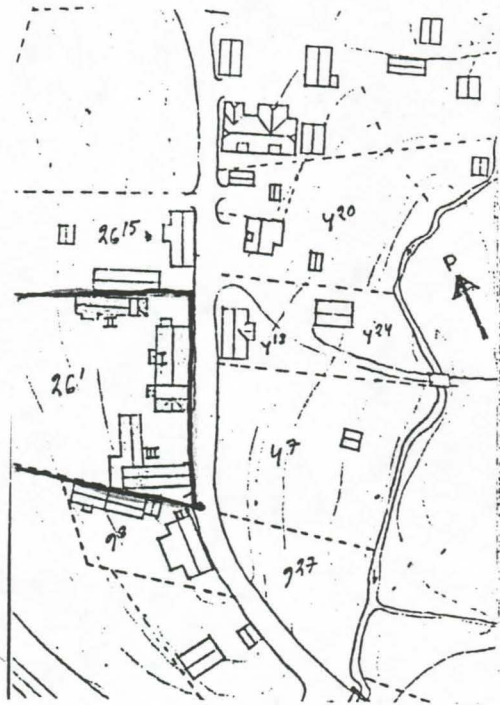
SUOMEN RAKENNUSKULTTUURIN YLEISLUETTELO			MUSEOVIRASTO
KOHDEINVENTOINTILOMAKE			/02
1. Lääni	Keski-Suomi	3. Kohde	Muistola (Korhonen)
2. Kunta	Kuhmoinen		
4. Kylä/Rekisterinumero	5. Kaup.osa/Kortteli/Talo	6. Kohdetyyppi	
Päijälä 26:1			
7. Peruskartta/Koordin.	8. Osoite	9. Omistaja ja omistajan osoite	
214309 x=6829 y= 562	17800 Kuhmoinen	Kauko Korhonen	
10. RAKENNUKSEN KUVAUS			
Rakennus n:o	I	II	III
Nyk. käyttö	asuinrakennus	sauna+liiteri	varastomakasiini
Alkup. käyttö	asuin/liikerak.	sauna	varastomakasiini
Rak. aika	1870-1 (1920-1)		1800-1 (1900-1 a)
Suunnittelija			
Kerrosluku	1 + osittain 1	1	2
Perusta	luon.kivi+harmaak.	luon.kvi+betoni	luon.kivi
Runko	hirsi	hirsi+lauta	hirsi+lauta
Kattomuoto	satula	satula	satula
Kate	huopa	huopa+pelti	huopa
Vuoraus	pysty+vaaka+pysty	vaaka, pysty	osittain pysty
Ulkovärit	vaal.rusk/rusk	vaal.rusk.	punamulta
Kunto	kohtal	kohtal.	kohtal.
Erityispiirteet	koristeell. listat ja ikkunat		
11. RAKENNUSHISTORIA			
<p>Sakari Korhonen perusti kaupan Leissalan talon maalle v. 1879. Luultavasti niihin aikoihin rakennettiin nykyisen rakennuksen matalampi osa, jossa kaupaa käytiin nykyisessä konttorihuoneessa, jonne johti ovi tien puoleiselta sivulta. Kauppa siirty v. 1882 August Korhoselle, joka 1920-luvun puolivälissä laajensi rakennusta rakennuttamalla etelänpuoleiseen päätyyn kaksikerroksisen jatkon, jonka alakertaan kauppa siirtyi yläkerran toimiessa "puotipuksujen" asuntona. Laajennuksen yhteydessä ruokasali ja sen viereinen pikkukamari yhdistettiin eteiseksi, josta johtaa portaat yläkertaan. Muutospiirustukset ovat lahtelaisen A.W.Niemisen käsialaa(liite).</p> <p>Kauppan varastona toiminut makasiini oli alunperin ainakin tien puoleiselta osaltaan yksikerroksinen. Korotus lienee tehty kaupan laajennuksen yhteydessä. Makasiini samoin kuin saunarakennuskin näyttävät moneen kertaan laajennetuilta.</p> <p>August Korhosen perilliset hoitivat kaupaa 1970-luvun alkuun saakka. Kaupan sisustus on edelleen alkuperäisessä asussaan, myös vanhaa kauppatavaraa on säilynyt puodin hyllyillä.</p>			
12. LÄHIYMPÄRISTÖ			
Tontin etelä- ja pohjoisrajoilla on naapurien pitkät ulkorakennukset lännessä pieni peltoaukea takanaan uusi tie, itäpuolella tonttia rajoittaa raitin halki kulkeva tie. Kaupan pihassa hevospuomi.			
13. SÄILYSEDELLYTYKSET (uhkatekijät, kaavallinen tms. tilanne, päätökset)			
Päijälän raittitaajama osoitettu kaavassa pientaloalueeksi, jossa ympäristö tulee säilyttää.			
14. LUETTELOINTIPERUSTE			
Rakennukset osa Päijälän raittikylää. Hyvin säilynyt esimerkki vanhasta kaupparakennuksesta.			15. Rakennus-historiallinen <input checked="" type="checkbox"/>
			16. Historiallinen <input checked="" type="checkbox"/>
			17. Maisemallinen <input checked="" type="checkbox"/>

KOHTEN NUMERO

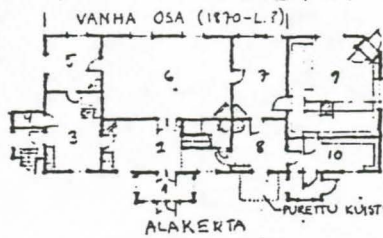
KOHDE

KUNTA

18. OTE PERUSKARTASTA
TAI ASEMAPIIRROS



19. POHJAPIIRROS TAI TIETOJA
SISÄTILOISTA



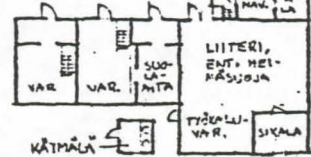
ASUIN-LIIKERAKENNUS:

1. KUISTI
2. ETEINEN, ENT. RUOKASALI
3. KEITTIÖ
4. WC
5. KAMARI
6. SALI (ERIKINEN VANERIKATO)
7. KONTTORI
8. KAMARI, ENT. VARASTO
9. KAUPPA (SISUSTUS ENTISELLÄÄN)
10. VARASTO
11. SALI
12. KEITTIÖ
13. KAMARI

MAKASIININ YLLÄKERTASSA
VARASTOTILOJA
+ VANHA KÄYMÄLÄ



SAUNA-RAKENNUS



MAKASIINI

1:500

20. VALOKUVAT



Valokuvat 10.5.1989
Pekka Vähäkangas



Korhosen talo alkuper. asussa.
Kuva ilm. 1900-l:n alusta.

21. LÄHTEET (kirjallisuus, piirustukset, asiakirjat)

Kalle Nurmisen rakennusinventointilomake
vltta 1983/Museovirasto

Kuhmoisten Sanomat 2.11.1988

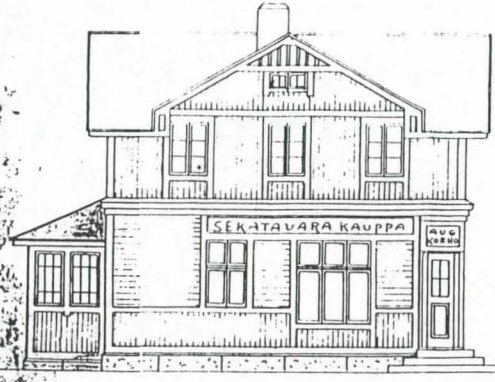
22. LIITTEET

Rakennuspiirustukset

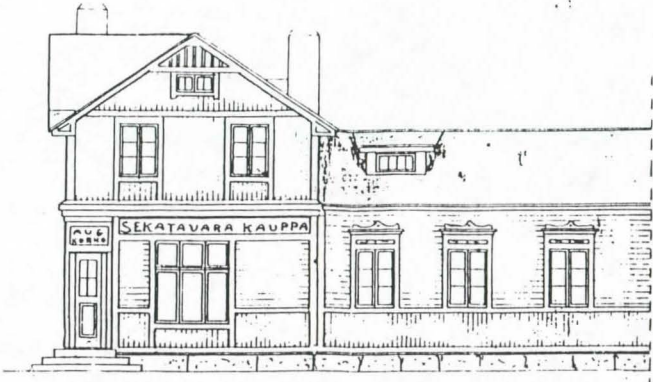
24. LOMAKKEEN TÄYTTÄJÄ, päiväys

Sirkka-Liisa Ranta
15.9.1989

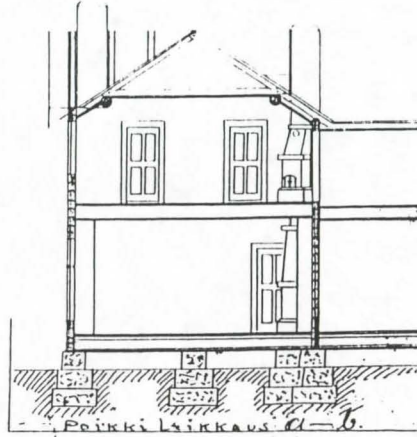
23. SUULLISIA TIETOJA ANTANEET



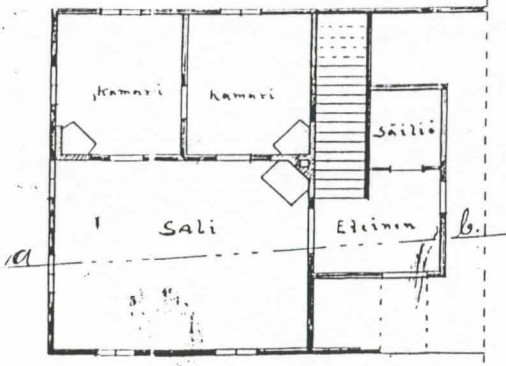
PÄÄSTÄ NÄHTYÄ.



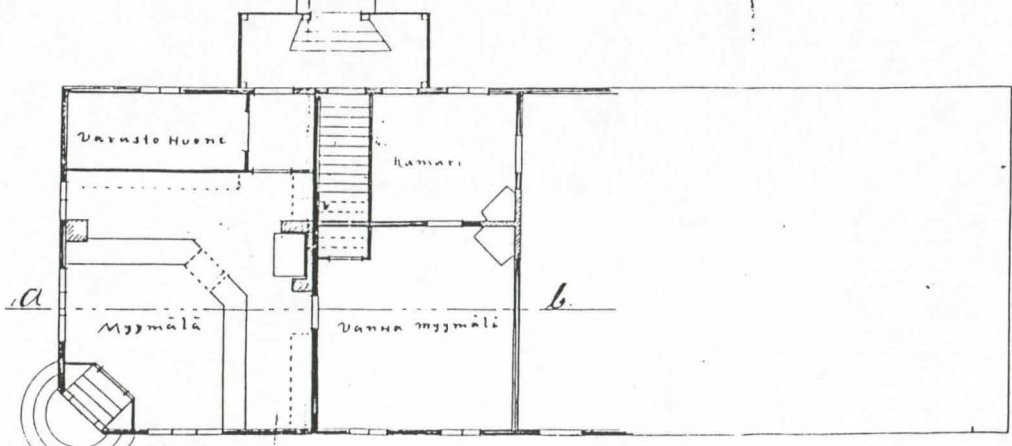
MAANTIE PUOLELTA NÄHTYÄ.



Pöykki leikkaus a-b.



Ylä kerros



Ala kerros



Lahti, 1920
A. W. Nieminen

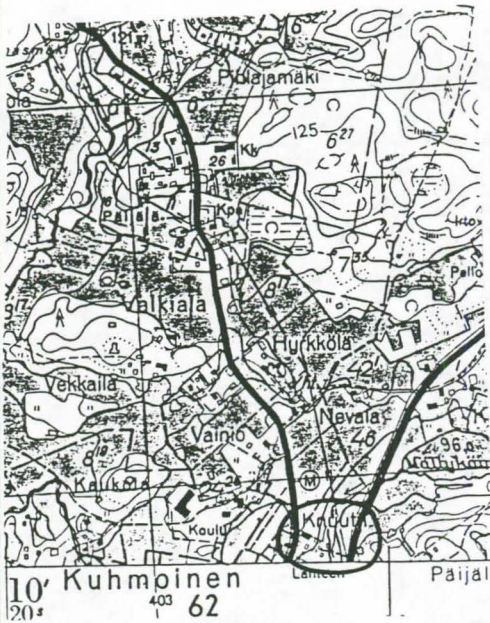
SUOMEN RAKENNUSKULTTUURIN YLEISLUETTELO			MUSEOVIRASTO
KOHDEINVENTOINTILOMAKE			103
1. Lääni	Keski-Suomi	3. Kohde	
2. Kunta	Kuhmoinen	Nuutti	
4. Kylä/Rekisterinumero	5. Kaup.osa/Kortteli/Talo	6. Kohdetyyppi	
Päijälä 23:11			
7. Peruskartta/Koordin.	8. Osoite	9. Omistaja ja omistajan osoite	
2144 07 x=6830 y=3403	2 KP Päijälänraitti 17800 Kuhmoinen	Paavo Läттіlä 2 KP Päijälänraitti, 17800 Kuhmoinen	
10. RAKENNUKSEN KUVAUS			
Rakennus n:o	I	II	III
Nyk. käyttö	Asuinrakennus	Tyhjillään	Tyhjillään
Alkup. käyttö	Asuinrakennus	Maituhuone	Navetta
Rak. aika	1800-1 a	1800-1 l	1920
Suunnittelija			
Kerrosluvu	1	1	1
Perusta	Luonnonkivi,porakivi+laasti	Porakivi	Porakivi
Runko	Hirsi	Hirsi	Tiili/porakivi
Kattomuoto	Satulakatto	Satulakatto	Satulakatto, yläläpe
Kate	Pelti	Betonitiili	Huopa
Vuoraus	Vaakapontti		
Ulkovärit	Valkoinen/vihreä		
Kunto	Kohtalainen	Kohtalainen	Huono
Erityispiirteet			
11. RAKENNUSHISTORIA			
<p>1700-luvun puolivälissä Kuhmoisten kirkonkylä oli maan suurimpia ryhmäkyliä. Tuolloin Päijälän raitin varrella oli kirkolta päin oikealla puolella tietä Hukki, Hovila (Päijälän säterin eli hovin paikalla), Täppinen ja Muurahainen (myöhemmin Knuutti). Suurkylä hajosi 1753 ja 1783 palojen jälkeen. Knuutti eli Nuutti jäi Päijälään entiselle paikalleen raitin varrelle. Nuutti on ollut aikaisemmin Muurahainen, joka puolestaan on ollut Kuhmoisten vanhimpia kantataloja. Se on ollut varmuudella asuttu jo 1660-luvulla, mutta nimi saattaa olla vanhempikin. Nimi saattaa olla paikallinen tai kysymyksessä on vanha etelähämäläinen sukunimi.</p> <p>Nuutin pirttipuoli on rakennettu Päijälän palon jälkeen 1700-luvun lopulla tai 1800-luvun alussa. Muu osa on sitä jonkin verran myöhäisempi ajoittuen 1800-luvun puolivälin jälkeiseksi. Päärakennus uusittiin 1930-luvulla. Myös 1960-luvulla tehtiin perusteellinen ramontti, jolloinka taloon saatiin vesi- ja viemäriputket ja sähkö. Tuolloin rakennuksen sisälle rakennettiin sauna ja wc. Pirtti on säilynyt verrattain hyvin alkuperäisessä asussaan. Tila on ollut usean sukupolven ajan suvun hallussa. Sen aikaisempi isäntä oli Kalle Läттіlä. Hän oli monipuolinen liikemies ja lisäksi hänellä oli paljon luottamustehtäviä. Hänellä oli herrastuomarin arvo. Tilan vanhat maatalousrakennukset ovat vielä säilyneet, vaikka ovatkin hiljalleen rappeutumassa. Tilalla on mm. hevostalli ja työkaluvaja, ulkokuoneet, lahtihuoneet, puuliiteri, sauna, jyvämaka-</p>			
<p>12. LÄHIYMPÄRISTÖ siini, suuri riihirakennus ja olkilato. Rakennukset ovat 1800-luvun puo- Tilan rakennukse sijoittuvat Päijälän raitin varteen. Raitilla on vielä muitakin lella vanhoja rakennuksia 1800-luvulta, mutta aivan vieressä on 1980-luvulla rakennettuja rivi- ja omakotitaloja.</p>			
13. SÄILYMEDELLYTYKSET (uhkatekijät, kaavallinen tms. tilanne, päätökset)			
<p>Päijälän raitti on tullut kaavoituksen piiriin 1970-luvulla. Raitin ympäristö on jo kokenut ratkaisevia muutoksia. Nuutti on säilynyt hyvin alkuperäisessä asussa, mutta tila alkaa jo rapistua hoidon puutteessa. Esim. navetan katto on romahtamaisillaan.</p>			
14. LUETTELOINTIPERUSTE			
Rakennus kuuluu olennaisesti Päijälän raitin vanhaan miljööseen. Tilan rakennukset ovat säilyneet hyvin 1800-luvun asussa, vaikka alkavatkin olla rapistuneita.			15. Rakennus-historiallinen <input checked="" type="checkbox"/>
			16. Historiallinen <input type="checkbox"/>
			17. Maisemallinen <input checked="" type="checkbox"/>

KOHTEN NUMERO

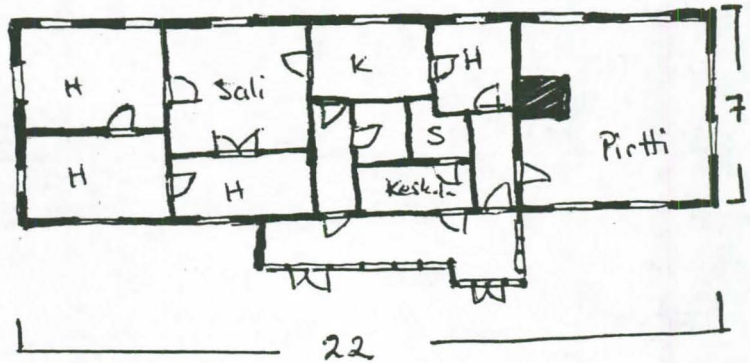
KOHDE

KUNTA

18. OTE PERUSKARTASTA
TAI ASEMAPIIRROS



19. POHJAPIIRROS TAI TIETOJA
SISÄTILOISTA



20. VALOKUVAT



1.-4. Päärakennus

5. Maituhuone

6. Talli (sama 9*)

7. Navetta

8. Lahtihuone (sama 10.)

9. Talli

10. Lahtihuone, puuliiteri

11. Riviaitta

12. Lato

13. Jyvämäkasiini

14. Riiki (15)

16. Nuutti 4-tieltä.

Seppo Suvanto: Kuhmoisten historia. Lahti 1965.

71 Mari Vaskisalo: Kauppa kukoisti Päijälänrailla. Kuhmoisten Sanomat 2.11.78

24. LOMAKKEEN TÄYTTÄJÄ, päiväys

Pekka Vähäkangas

Kuhmoinen 25.5.-89

23. SUULLISIA TIETOJA ANTANEET

Paavo Lättiä, 26.4.1989 Kuhmoinen

KOHDEINVENTOINTILOMAKE

1. Lääni	Keski-Suomi	3. Kohde	
2. Kunta	Kuhmoinen	Pajupohja (Korolan entinen pappila)	
4. Kylä/Rekisterinumero	5. Kaup.osa/Kortteli/Talo	6. Kondetyyppi	
Päijälä 46:2			
7. Peruskartta/Koordin.	8. Osoite	9. Omistaja ja omistajan osoite	
	Pajupohja 17800 Kuhmoinen	Hämäläinen Hilikka Maria, Ruotsin salmenkuja 7, 00950 HKI 95	

10. RAKENNUKSEN KUVAUS

Rakennus n:o

I

II

Nyk. käyttö	Asuinrakennus	Asuinrakennus
Alkup. käyttö	Asuinrakennus	Asuinrakennus
Rak. aika	1837	
Suunnittelija	John Råman	
Kerrosluku	1	1
Perusta	Kivi+betoni	Porakivi
Runko	Hirsi	Hirsi
Kattomuoto	Satulakatto	Satulakatto
Kate	Betonitiilikate	Betonitiilikate
Vuoraus	Leveä vaakaponttilaudoitus	Peiterimoitettu pystylaudoitus
Ulkovärit	Valkoinen/valkoinen	Punamulta/valkoinen
Kunto	Hyvä	Hyvä
Ertysispiirteet	Rakennuksen kaakkoisseinustalla on klassistinen veranta: neljä pylvästä kannattelee satulakattoa, päätykolmio korostettu.	

11. RAKENNUSHISTORIA

Kappalaisen virkataloksi hankittiin 26.10.1696 Päijälän Korolan autiotila. Ensimmäiset Kappalaiset eivät kuitenkaan asettuneet sinne asumaan: Lyra asui Pälsilässä, Gåasman Korppilassa; Korolaa asuivat lampuodit. Kappalainen Lechlin otti Korolan viljelykseen 1700-luvun alussa. Vuonna 1725 annettiin määräys Korolan kunnostamiseksi, mutta mitään ei ilmeisesti tuolloin tehty. Vuonna 1728 Lechlin luovutti Korolan lampuodeille. Padasjokeen liittämisen jälkeen Korola oli Kuhmoisten ainoa papistonvirkatalo, mutta sitä ei kuitenkaan kunnostettu seurakunnan toimesta. Kappalainen Palander piti huoneita asuinkelvottomina ja hän hankki itselleen v.1769 Ranta-Pukilan talon maksamalla isännän verorästit. Palanderin vävy asui myös Ranta-Pukilassa ja hän yritti v. 1819 saada seurakuntaa kunnostamaan Korolaa mutta ei onnistunut toimeensa. Aspin seuraaja Lyra ei voinut enää asua Ranta-Pukilassa, josta oli tullut perintötila. Viimein vuonna 1832 pitäjänkokouksessa tehtiin päätös Korolan kunnostamisesta. Rakennustöihin päästiin vuonna 1836, rakennusmestarina toimi John Råman ja rakennustöitä valvoi kirkonisäntä Floor. Rakennus valmistui v.1837. Kirkkoherran pappilassa ei tehty paljon muutostöitä vuosien 1837-1920 välisenä aikana. Aina uuden kirkkoherran tullessa tehtiin kuitenkin katselmus ja päätettiin korjaustöistä. Vuonna 1888 rakennettiin ullakkokamari ja vuonna 1908 uusi pirttirakennus. Rakennukset ovat nykyään yksityisen omistuksessa. Rakennuksiin on tehty sisäremontteja ja päärakennuksen ikkunat ovat uusittu. Myös sisäänkäynnit ovat uusittu. Rakennuksissa on vuokralisia.

12. LÄHIYMPÄRISTÖ

Korola eli Pajupohja sijaitsee noin kilometrin päässä Kuhmoisten kirkolta pienen lammen, Mällykäisen rannalla luonnonkauniilla paikalla. Nelostie kulkee aivan rakennusten vierestä.

13. SÄILYMEDELLYTYKSET (uhkatekijät, kaavallinen tms. tilanne, päätökset)

Rakennukset kuuluvat kaava-alueen ulkopuolelle, eikä kaavalliset tekijät luo niille uhkaa. Päärakennuksen ulkomuoto on jo pilattu muuttamalla ikkunoita ja rakentamalla nykyiset avoverannat nelostien puoleiselle julkisivulle. Viereinen 1908 valmistunut pirttirakennus on sensijaan säilyttänyt hyvin alkuperäisen asunsa. Se ei ilmeisestikään ole enää jatkuvassa asuinkäytössä, joten se saattaa rapistua nopeastikin.

14. LUETTELOINTIPERUSTE

Rakennus on Kuhmoisten ensimmäinen pappila ja se sijaitsee luonnonkauniilla paikalla Mällykäisen rannalla.

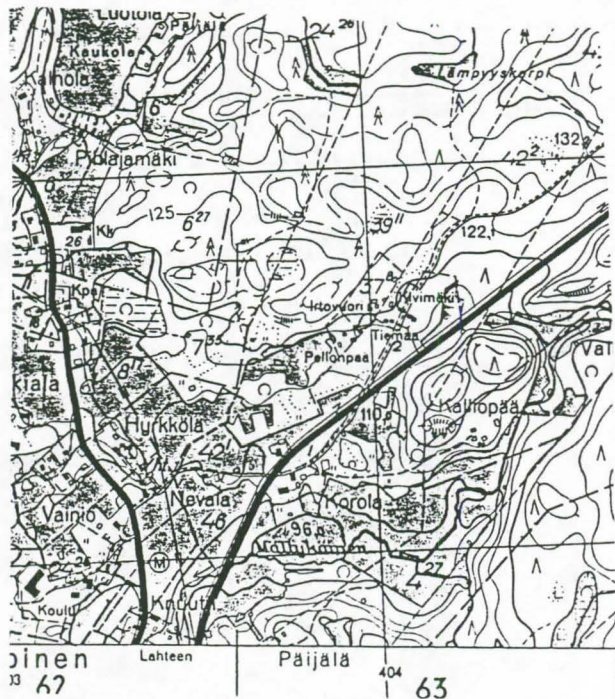
- | | |
|-----------------------------|-------------------------------------|
| 15. Rakennus-historiallinen | <input checked="" type="checkbox"/> |
| 16. Historiallinen | <input checked="" type="checkbox"/> |
| 17. Maisemallinen | <input checked="" type="checkbox"/> |

KOHTEEN NUMERO

KOHDE

KUNTA

18. OTE PERUSKARTASTA
TAI ASEMAPIIRROS



19. POHJAPIIRROS TAI TIETOJA
SISÄTILOISTA

Rakennuksessa on yhdeksän huonetta.

20. VALOKUVAT



21. LÄHTEET (kirjallisuus, piirustukset, asiakirjat)

Seppo Suvanto: Kuhmoisten historia. Lahti 1965.
Hugo Godenhjelm: Suomen pappilat. Helsinki 1935.
Ilmari Vaskisalo: Liike-elämä kukoisti Päijälän-
raitilla. Kuhmoisten Sanomat 2.11.1988.

22. LIITTEET

24. LOMAKKEEN TÄYTTÄJÄ, päiväys

Pekka Vanakangas

Kuhmoinen 25.5.89

23. SUULLISIA TIETOJA ANTANEET

Arvo Gröngvist, 13.4.1989 Kuhmoinen.
Heikki Littu, 20.4.1989 Kuhmoinen.

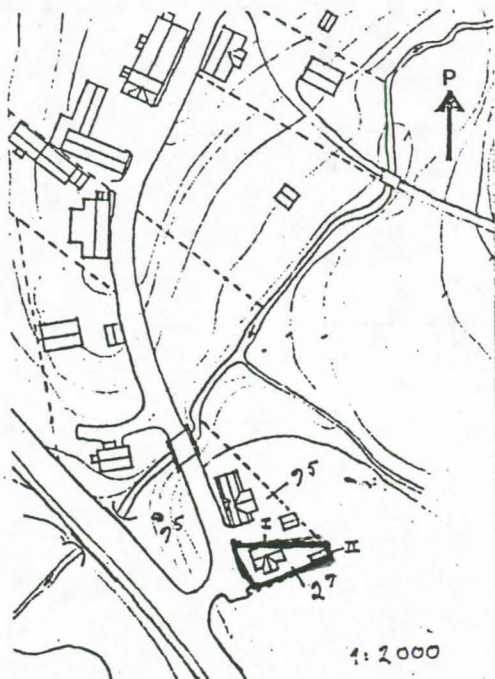
SUOMEN RAKENNUSKULTTUURIN YLEISLUETTELO			MUSEOVIRASTO
KOHDEINVENTOINTILOMAKE			105
1. Lääni	Keski-Suomi	3. Kohde	
2. Kunta	Kuhmoinen	Ruusulinna	
4. Kylä/Rekisterinumero	5. Kaup.osa/Kortteli/Talo	6. Kohdetyyppi	
Päijälä 2:9			
7. Peruskartta/Koordin.	8. Osoite	9. Omistaja ja omistajan osoite	
214309 x=6829 y=562	Päijälänraitti 17800 Kuhmoinen	Esa ja Anu Mertanen Vääksy	
10. RAKENNUKSEN KUVAUS			
Rakennus n:o			
Nyk. käyttö	vapaa-ajanasunto		
Alkup. käyttö	asuinrakennus		
Rak. aika	1930-1?		
Suunnittelija			
Kerrosluvu	1		
Perusta	luonnonkivi		
Runko	hirsi		
Kattomuoto	satula		
Kate	tiiliprof.peltikate		
Vuoraus	pysty, pääty vaakaa		
Ulkovärit	kelt/valk		
Kunto	hyvä		
Erityispiirteet			
11. RAKENNUSHISTORIA			
<p>Rakennuksessa on asunut alunperin rukkasmestari Ruusulinna, joka tehtisen nahkatehtaan työntekijä. Rakennus oli alkuaan yhden perheen asunto, mutta myöhemmin se jaettiin kahdeksi asunnoksi, jolloin kamariin laitettiin hella sekä mahdollisesti jaettiin kuisti kahtia erillisen sisäänkäynnin saamiseksi kumpaankin asuntoon. Myöhemmin asunnot jälleen yhdistettiin ja hella purettiin kamarista. Kun rakennus jäi vapaa-ajankäyttöön purettiin n.v. 1975 tuvan suuri uuni ja tilalle muurattiin pönttöuuni ja sen taakse hella. Rakennuksessa on tehty perusteellinen remontti 1980-luvun lopulla.</p>			
12. LÄHIYMPÄRISTÖ			
Tontti rajoittuu etelässä uuteen rivitalotonttiin, idässä peltoon, lännessä tiehen sekä pohjoisessa naapurin pihaan.			
13. SÄILYMEDELLYTYKSET (uhkatekijät, kaavallinen tms. tilanne, päätökset)			
Rakennuskaava suosii säilyttämistä.			
14. LUETTELOINTIPERUSTE			
Rakennus osa Päijälän raittikylää.			
			15. Rakennus-historiallinen <input type="checkbox"/>
			16. Historiallinen <input checked="" type="checkbox"/>
			17. Maisemallinen <input checked="" type="checkbox"/>

KOHTEEN NUMERO

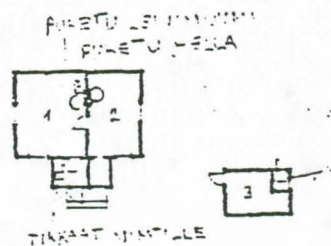
KOHDE

KUNTA

18. OTE PERUSKARTASTA
TAI ASEMAPIIRROS



19. POHJAPIIRROS TAI TIETOJA
SISÄTILOISTA



1. TUFA
2. KAHARI
3. LITTERI
4. KEMPPILA

1:500

20. VALOKUVAT



21. LÄHTEET (kirjallisuus, piirustukset, asiakirjat)

Kalle Nurmisen inventointilomake vltta 1988/
Museovirasto
Kuhmoisten Sanomat 2.11.1988

22. LIITTEET

24. LOMAKKEEN TÄYTTÄJÄ, päiväys

Sirkka-Liisa Ranta
17.9.1989

23. SUULLISIA TIETOJA ANTANEET

KOHDEINVENTOINTILOMAKE

1. Lääni	Keski-Suomi	3. Kohde	Sillankorva ("Törölä")
2. Kunta	Kuhmoinen		Hiirla (Kuttila)
4. Kylä/Rekisterinumero	Päijälä 9:14-15	5. Kaup.osa/ Kortteli/Talo	
		6. Kohdetyyppi	
7. Peruskartta/Koordin.	214309 x=6829 y= 562	8. Osoite	Päijälänraitti 17800 Kuhmoinen
		9. Omistaja ja omistajan osoite	Tyyne Ahlrothin perik.

10. RAKENNUKSEN KUVAUS

Rakennus n:o	I	II	III
Nyk. käyttö	Asuinrakennus	varasto	varasto
Alkup. käyttö	Asuinrakennus	aitta	Kuttilan tilan päarak.
Rak. aika	1939-1946	1800-1	1800-1 (1946)
Suunnittelija	Taavi Elomaa?		
Kerrosluku	(1)+2	2	1
Perusta	betoni	nurkkakivet	luon.kivi
Runko	hirsi	hirsi	hirsi
Kattomuoto	satula	satula	satula
Kate	aaltopelti	päre	aaltopelti
Vuoraus	vuoraamaton	vuoraamaton	vuoraamaton/itäpää pysty
Ulkovärit	harmaa		
Kunto	kohtal	osittain huono	osittain huono
Erityispiirteet			

11. RAKENNUSHISTORIA

Asuinrakennuksen rakentaminen aloitettiin n. v. 1939 ja rakennus saatiin runkovalmiiksi ja vesikattoon kunnes sota keskeytti työt. Sotien jälkeen työtä jatkettiin ja rakennus saatiin valmiiksi 1946. Rakennuksen lounaispuolella ollut liiteri+sauna purettiin uuden tien alta v. 1978.

Hiirla-nimisellä tontilla on ollut Kuttilan tilan rakennuksia, joista on jo ennen sotia purettu tontin lounaisnurkassa sijainnut pieni tupa, etelälaidassa ollut kaksiosainen hirsinen ulkorakennus (navetta, heinäsuoja yms.) sekä osan tilan päarakennusta, josta on jäljellä nyk. varastorakennus. Vuosina 1946-1948 siinä toimi autokorjaamo. Aitta on säilynyt lähes muuttumattomana. Pärekatto uusittiin 1970-luvulla.

Kuttilan tila oli alunperin maanviljelystila, mutta myöhemmin siinä harjoitettiin pientä liiketoimintaa. Se on ollut Koukanniemen omistuksessa. Kuttilan pirtissä oli mm. 1918 suuri suutarinverstas, myöhemmin Jussi Kauppisen suutarinliike ja eteläpäädyssä Tommi Ahlrothin autokorjaamo.

12. LÄHIYMPÄRISTÖ

Asuinrakennuksen eteläpuolella painanteessa juoksee puro, jonka rannalla on suuria hopeapajuja. Tontti rajoittuu lounaassa uuteen tiehen, lännessä peltokaistaleeseen, idässä vanhaan tiehen.

13. SÄILYMEDELLYTYKSET (uhkatekijät, kaavallinen tms. tilanne, päätökset)

Rakennuskaavassa suositetaan raitin rakennusten säilyttämistä.

14. LUETTELOINTIPERUSTE

Rakennukset osa Päijälän raittikylää.

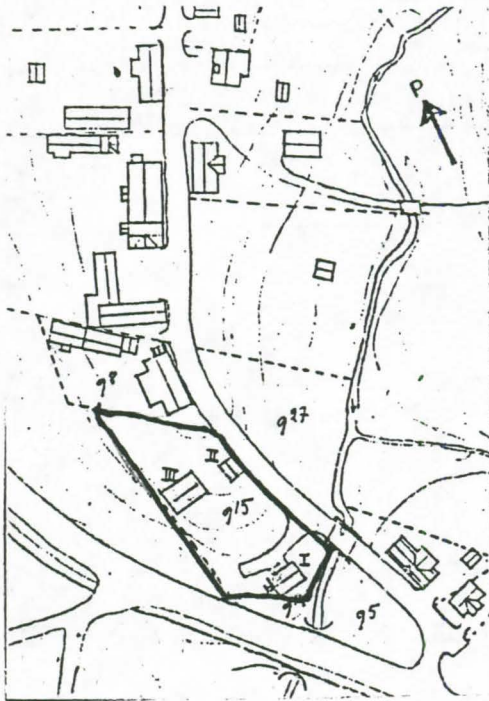
15. Rakennus-historiallinen
16. Historiallinen
17. Maisemallinen

KOHTEEN NUMERO

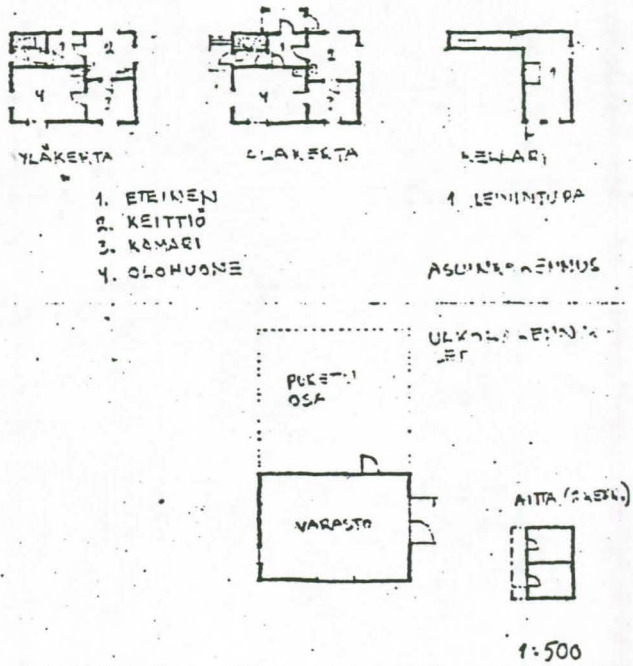
KOHDE

KUNTA

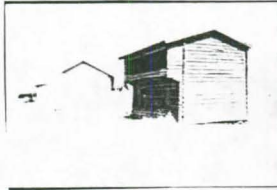
18. OTE PERUSKARTASTA
TAI ASEMAPIIRROS



19. POHJAPIIRROS TAI TIETOJA
SISÄTILOISTA



20. VALOKUVAT



*Kuvat 10.5.1989
Pekka Vähäkangas*

21. LÄHTEET (kirjallisuus, piirustukset, asiakirjat)

Kalle Nurmisen rakennusinventointilomake
vltta 1983/Museovirasto
Kuhmoisten Sanomat 2.11.1988

22. LIITTEET

24. LOMAKKEEN TÄYTTÄJÄ, päiväys

*Sirkka-Liisa Ranta
15.9.1989*

23. SUULLISIA TIETOJA ANTANEET

KOHDEINVENTOINTILOMAKE

1. Lääni	Keski-Suomi	3. Kohde	
2. Kunta	Kuhmoinen	Tuorila	
4. Kylä/Rekisterinumero	5. Kaup.osa/Kortteli/Talo	6. Kohdetyyppi	
Päijälä 9:5			
7. Peruskartta/Koordin.	8. Osoite	9. Omistaja ja omistajan osoite	
214309 x=5829 y= 562	17800 Kuhmoinen	Viisanen	

10. RAKENNUKSEN KUVAUS

Rakennus n:o

Nyk. käyttö	asuinrakennus
Alkup. käyttö	kahvila/asuinrakennus
Rak. aika	1800-1 lop (1923)
Suunnittelija	
Kerrosluku	1 + (1)
Perusta	harmaakiwi, betoni
Runko	hirsi+lauta
Kattomuoto	taite
Kate	pelti
Vuoraus	pysty
Ulkovärit	pun/valk
Kunto	kohtal
Erityispiirteet	yläkertaan upotettu umpikuisti, frontoni

11. RAKENNUSHISTORIA

Rakennus on ollut alunperin 1-kerroksinen, satulakattoinen, vaaleaksi maalatuilla pysty-laudoilla vuorattu. Vuonna 1923 Mandi Tuorinen rakennutti toisen kerroksen sekä itäsivun kuistin. Yläkerran huoneet olivat asuinkäytössä, alakerrassa toimi konditoria-kahvila, johon oli sisäänkäynti tien puolelta. Pihassa oli ulkorakennus, tien toisella puolella puron varressa oli sauna ja sen läheisyydessä navetta-heinäsuoja (molemmat purettu 1960-luvulla). Mandi Tuorinen piti rakennuksessa kahvila- ja leipomoliikettä 1960-luvun puoleenväliin saakka, jonka jälkeen rakennus on ollut yksinomaan asuinkäytössä. 1960-luvulla eteläpäädyn tupa+eteinen muutettiin autotalliksi. Myöhemmin tähän tilaan on rakennettu sauna. Ent. kahvilan ulko-ovan kohdalla on ikkuna, ovi on siirretty umpikuistin eteläsivulle. Osa alunperin kuusiruutuisista ikkunoista on muutettu yksiruutuisiksi. Nykyisen kirkkaanpunaisen/valkoisen värityksen rakennus sai 1980-luvun puolivälissä, aiemmin rakennus oli okrankeltainen. Huopakate muutettiin peltiseksi syksyllä 1988.

12. LÄHIYMPÄRISTÖ

Etelässä pihapiiriä rajaa naapurirakennus, koillisessa pelto, lännessä maantie. Tontin pohjoisnurkka rajoittuu painaumassa juoksevaan puroon. Luoteisnurkassa on silta ja sireenipensaita.

13. SÄILYMISEDELLYTYKSET (uhkatekijät, kaavallinen tms. tilanne, päätökset)

Päijälän raittitaajama osoitettu kaavassa pientaloalueeksi.

14. LUETTELOINTIPERUSTE

Rakennus osa Päijälän raittia.

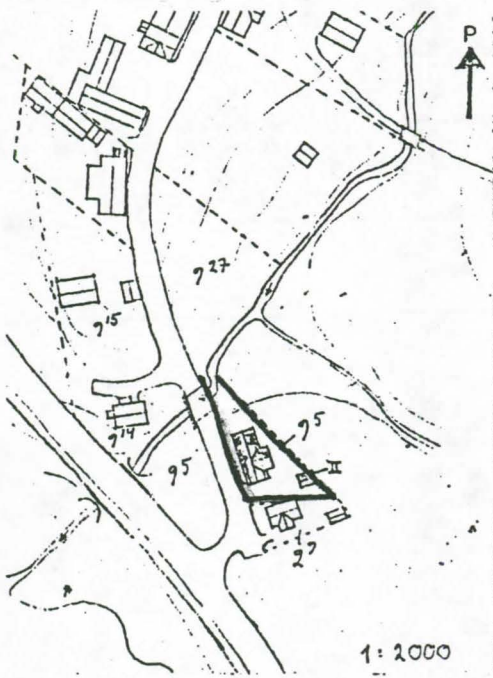
- | | |
|-----------------------------|-------------------------------------|
| 15. Rakennus-historiallinen | <input type="checkbox"/> |
| 16. Historiallinen | <input checked="" type="checkbox"/> |
| 17. Maisemallinen | <input checked="" type="checkbox"/> |

KOHTEEN NUMERO

KOHDE

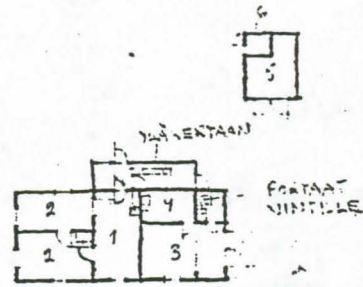
KUNTA

18. OTE PERUSKARTASTA
TAI ASEMAPIIROS



19. POHJAPIIROS TAI TIETOJA
SISÄTILOISTA

- 1. KEITTIÖ
- 2. KAMARI
- 3. AUTOTALLI
- 4. SAUNA
- 5. LITTEI
- 6. KÄYÄVÄ



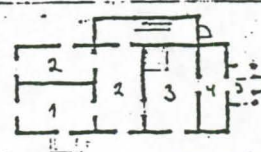
ALAKERTA

YLÄKERTA

- 1. KAMARI
- 5. VUONNIT



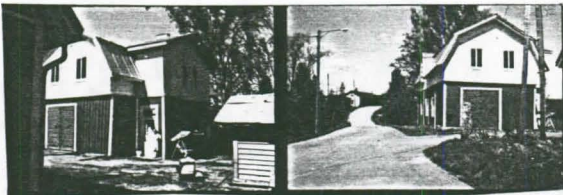
- ALAKERTA
KÄYÄVÄ
- 1. MYNNÄLÄ (KONDIT.)
 - 2. KÄYÄVÄ
 - 3. KEITTIÖ
 - 4. STEINEN
 - 5. KUISTI (PÖYDÄ)



1:2000

1:500

20. VALOKUVAT



*Kuvat 10.5.1989
Pekka Vähäkangas*

21. LÄHTEET (kirjallisuus, piirustukset, asiakirjat)

Kalle Nurmisen rakennusinventointilomake
vltta 1983/Museovirasto
Kuhmoisten Sanomat 2.11.1988

22. LIITTEET

24. LOMAKKEEN TÄYTTÄJÄ, päiväys

*Sirkka-Liisa Ranta
15.9.1989*

23. SUULLISIA TIETOJA ANTANEET

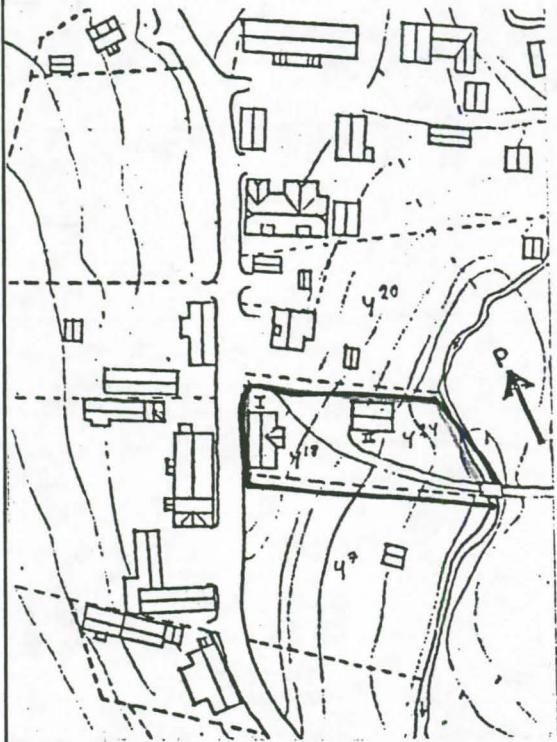
SUOMEN RAKENNUSKULTTUURIN YLEISLUETTELO			MUSEOVIRASTO
KOHDEINVENTOINTILOMAKE			108
1. Lääni	Keski-Suomi	3. Kohde	Varola (Vuorinen)
2. Kunta	Kuhmoinen	6. Kohdetyyppi	
4. Kylä/Rekisterinumero	Päijälä 4:18, 24	5. Kaup.osa/Kortteli/Talo	
7. Peruskartta/Koordin.	214309 x=6829 y=562	8. Osoite	Päijälänraitti 17800 Kuhmoinen
10. RAKENNUKSEN KUVAUS		9. Omistaja ja omistajan osoite	
Rakennus n:o			
Nyk. käyttö	asuinrakennus		
Aikup. käyttö	asuinrakennus		
Rak. aika	1800-1 1 (1935)		
Suunnittelija			
Kerrosluku	(1)+1+(1)		
Perusta	betoni		
Runko	hirsi+lauta		
Kattomuoto	satula		
Kate			
Vuoraus	pysty		
Ulkovärit	vaal.rusk/rusk		
Kunto	hyvä		
Erityispiirteet			
11. RAKENNUSHISTORIA			
<p>Alunperin rakennus on ollut pieni hirsimökki, jossa oli pirtti ja kamari. 1900-luvun alussa rakennuksessa asui perimätiedon mukaan poliisikonstaapeli Stenholm. 1920-luvun lopulla kiinteistön osti Artturi Vuorinen, joka oli Kuhmoisten ensimmäinen virallinen taksi-autoilija (aloitusvuosi 1924). Vuorinen kunnosti rakennuksen nykyiseen muotoonsa 1930-luvun alussa. Vanhasta rakennuksesta käytettiin ainoastaan hirsirunko, joka uuden perustuksen valun ajaksi nostettiin tunkeilla ylös. Nykyisen asuinrakennuksen keittiö ja olohuone muodostuu tästä kehikosta. Tontin eteläsivulla sijainnutta ulkorakennusta, joka sisälsi hevossuojan yms., korotettiin päärakennuksen laajennuksen yhteydessä, jolloin alakerrasta saatiin kolmen auton talli ja yläkerrasta varastotilaa. Rakennus purettiin 1960-luvun alussa, jolloin se uuden autotallin valmistuttua kävi tarpeettomaksi. Uuden rakennuksen paikalta purettiin saunan ja saunakamarin käsittäneyt rakennus.</p>			
12. LÄHIYMPÄRISTÖ			
Etelästä tontti rajautuu heinittyneeseen nahkimon tonttiin, idässä puroon, pohjoisessa naapurin pihaan, lännessä tiehen. Tontin halki kulkee pihan käyttöä rajoittava tilustie Hovilaan.			
13. SÄILYSEDELLYTYKSET (uhkatekijät, kaavallinen tms. tilanne, päätökset)			
Rakennuskaava suosii säilyttämistä. Omistajilla ei purku tai muutos- aikeita.			
14. LUETTELOINTIPERUSTE			
Rakennus osa Päijälän raittikylää.			
			15. Rakennus- historiallinen <input type="checkbox"/>
			16. Historiallinen <input checked="" type="checkbox"/>
			17. Maisemallinen <input checked="" type="checkbox"/>

KOHTEN NUMERO

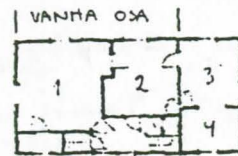
KOHDE

KUNTA

18. OTE PERUSKARTASTA
TAI ASEMAPIIRROS



19. POHJAPIIRROS TAI TIETOJA
SISÄTILOISTA

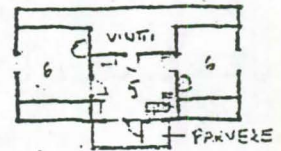


ALUEEN
NIMI
ALUEEN
NIMI
ALUEEN
NIMI
ALUEEN
NIMI

- ALUEEN
NIMI
1. KEITTIÖ
 2. OLOHUONE
 3. MÄLÄHUONE
 4. ALKOVI
 5. "HALLI"
 6. KAMARI

ULKO-OSAKENNUS

1. PIKKUHUONE
2. PESUHUONE
3. SAUNA
4. LIITERI
5. KÄYMÄLÄ
6. AUTOTALLI



YKSIKÖ



1:500

20. VALOKUVAT



21. LÄHTEET (kirjallisuus, piirustukset, asiakirjat)

Kalle Nurmisen rakennusinventointilomake
vltta 1983/Museovirasto
Kuhmoisten Sanomat 2.11.1988

22. LIITTEET

24. LOMAKKEEN TÄYTTÄJÄ, päiväys

Sirkka-Liisa Ranta
17.9.1989

23. SUULLISIA TIETOJA ANTANEET

KUHMOISTEN RAKENNUSINVENTOINTI 1989-1990

INV.NRO	KOHDE	KULT.ARVO
109.	Kuhmoinen-Alhojärvi-maantie (vanha nelostie)	Valtak.

ALUEINVENTOINTILOMAKE

1. Lääni	Keski-Suomi	3. Alue
2. Kunta	Kuhmoinen	Kuhmoinen-Alhojärvi-maantie (n:o 3291)
4. Kylä/Kaupunginosa	Kuhmoinen kk, Kotakoski, Puukkoinen	5. Omistaja(t)
		Valtio

6. ALUEEN JA ALUEELLA OLEVIEN RAKENNUSTEN KUVAUS JA HISTORIA

Kuhmoinen-Jämsä-maantie eli Padasjoelta Jämsään kulkeva tie on ollut yksi Kuhmoisten tärkeimmistä maantieyhteyksistä. Se oli ratsutienä käytössä jo keskiajalla. Tie tuli Harmoisiin Ylisen Kuivajärven itäpuolelta ja kirkolta tie meni Alisen Karkjärven itärantaa harjua pitkin Päijälään ja sieltä pohjoiseen kiertäen Ylisen Karkjärven lännessä kauempaa kuin nykyinen maantie. Siitä tie jatkui Linnavuoren ohi Liivelahdelle, Nihtisten sillalle Päijälän jakokunnan ja Puukkoisten rajalla ja siitä raskas nousu Kotavuoren yli ja laskeutuminen Hujalan taloon. Pälämäjärven länsirantaa pitkin päädyttiin Lahnasillalle ja Jämsän puolelle. (Suvanto 1965,s. 338).

Tietä levennettiin v. 1778 jälkeen, mutta vasta 1850-luvulla jyrkät Linnämäki ja Kotavuori kierrettiin uutta tietä pitkin (Suvanto 1965,s. 339 ja 341).

Tie kulkee kulttuurihistoriallisesti arvokkaassa asutusmaisemassa ja vaihtelevassa luonnonympäristössä. Tielinjat ja tien muodot noudattelevat perinteisiä kulkutapoja, tie kaartelea ja mutkittelee viljelysten reuna-alueilla ja vesistöjen rantoja. Tielle ovat ominaiset koskipaikkojen ylitse johtavat kevyet ja kapeat sillat. Tie on kokonaisuudessaan n. 37 km pitkä - siitä n. 23 km on Kuhmoisten kunnan alueella.

Nelostien historiaa selvitetään parhaillaan erillistutkimuksena TVL:n aloitteesta.

7. ERIKSEEN LUETTELOIDUT KOHTEET

8. SÄILYMISEDELLYTYKSET (uhkatekijät, kaavallinen tms. tilanne, päätökset)

Keski-Suomen seutukaavaliiton 2. vaihekaavassa tietä on esitetty säilytettäväksi 21.12.1981. Tietä on myös esitetty muissa yhteyksissä museotieksi, mutta hanke ei ole tiettävästi edennyt. Tie on edelleen käytössä paikallistienä ja kulttuuri- maisemista kiinnostuneiden pitkämatkalaisten suosima rinnakkaistie nykyiselle nelostie

9. LUETTELOINTIPERUSTE

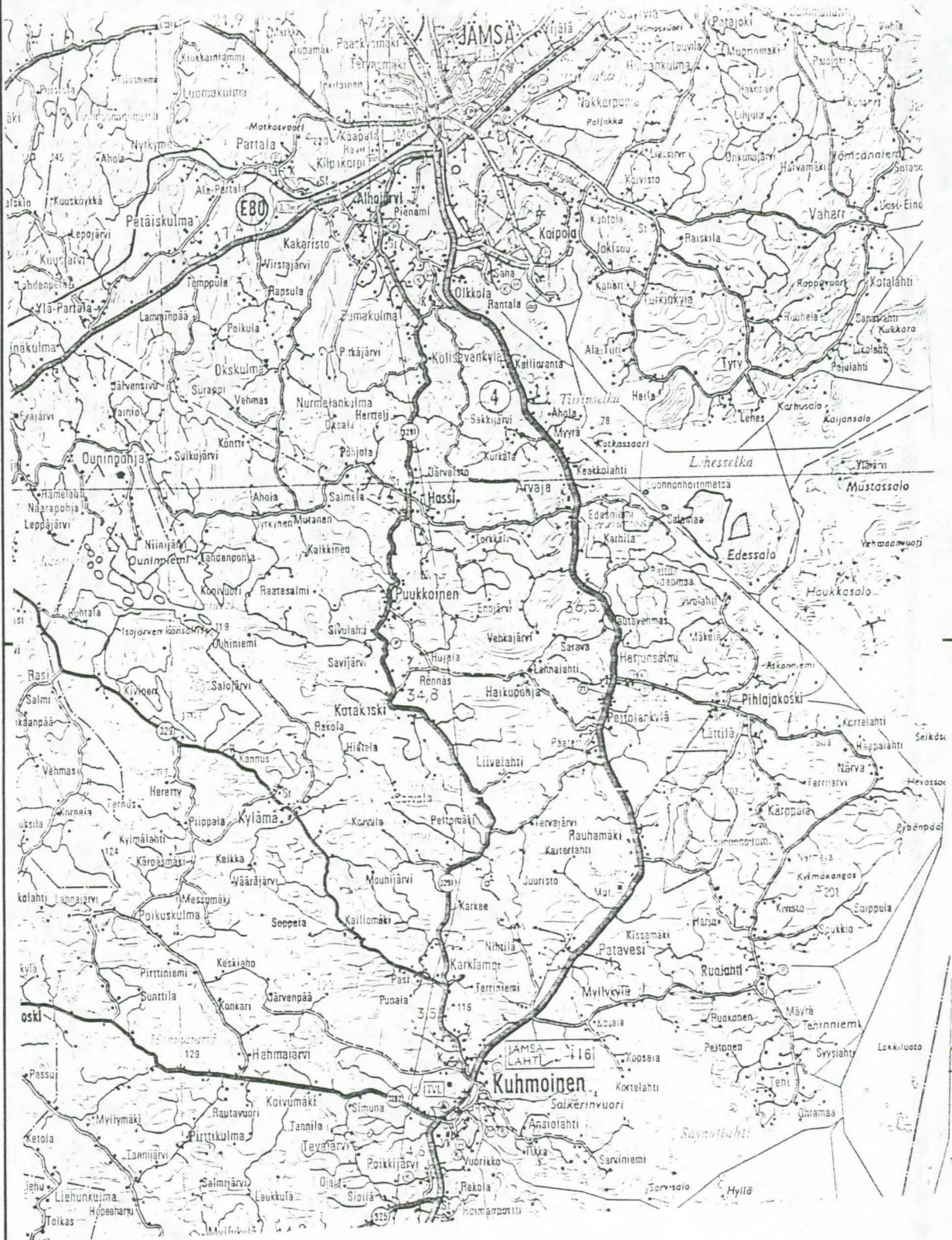
Kuhmoinen-Alhojärvi-maantie on osa Padasjoelta Jämsään kulkevaa historiallista ja maisemallisesti merkittävää maantietä.

10. Rakennus-
historiallinen

11. Historiallinen

12. Maisemallinen

13. OTE PERUSKARTASTA TAI ASEMAPIIRROS



15. LÄHTEET (kirjallisuus, piirustukset, asiakirjat)

Seppo Suvanto: Kuhmoisten historia. Lahti 1965.
 Keski-Suomen seutukaavaliiton 2.vaihekaavan luettelo
 1981.

16. LIITTEET

18. LOMAKKEEN TÄYTTÄJÄ, päiväs

Päivi Andersson
 26.11.1990

17. SUULLISTA TIETOA ANTANEET

KUHMOISTEN
RAKENNUSINVENTOINTI 1989

ANSIONIEMI 1 - 3
HAHAJÄRVI 4 - 13
HARJUNSALMI 14 - 19
HARMOINEN 20 - 38
HAUKKASALO 39 - 41
KARKJÄRVI, KARKLAMPI 42-46
KISSANKULMA 110 - 116
KORKEELA 117-119
KOTAKOSKI 120 - 122
KUHMOISTEN LINNAVUORI (123)
KYLÄMÄ 124 - 136
KÄRPÄNKYLÄ 137 - 138

KUHMOISTEN RAKENNUSINVENTOINTI 1989-1990

ANSIONIEMI

INV.NRO	KOHDE	KULT. ARVO
1.	Läntelän vanha asuinrakennus ja navetta	Paik.
2.	Pohjolan talon pihapiiri	Paik.
3.	Tikan talon pihapiiri	Paik.

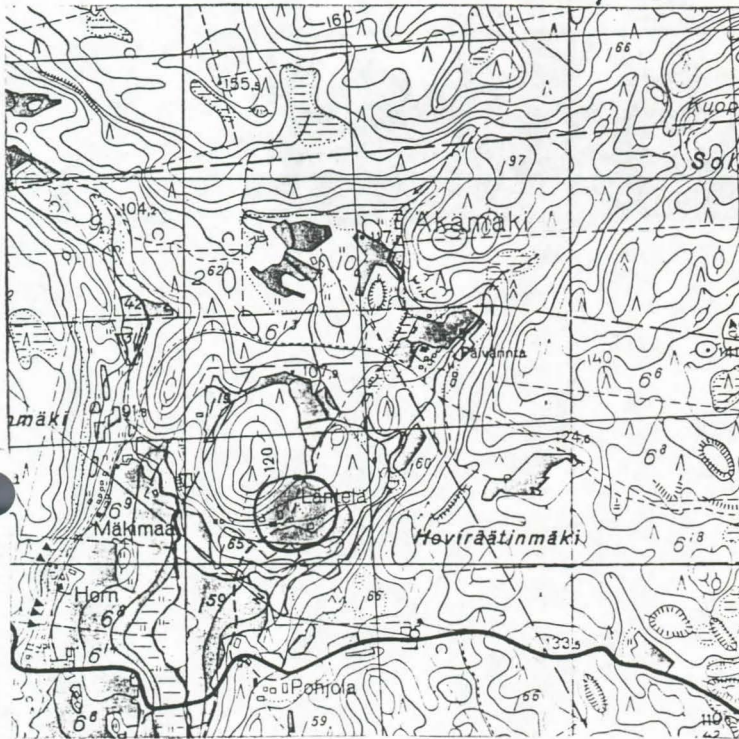
KOHDE..... : LÄNTELÄ

KUNTA..... : Keski-Suomi; Kuhmoinen
KOHDETYYPPI..... : maatila; asuinrakennus I; navetta II
SIJAINTPAIKKA..... : Ansioniemi; Kuhmoinen
OMISTAJUUS..... : Littu Jaakko ja Helmi; yksityinen
OMISTAJAN OSOITE..... : Littu Jaakko ja Helmi, Ansiolahti, 17800 Kuhmoinen
PERUSKARTTA/KOORDIN... : 2143 09 6828/565
KIINTEISTÖTUNNUS..... : Äkämäki 1:140
INV.LOMAKE NRO..... : 1
NYKYINEN KÄYTTÖ..... : varasto I; autotalli II
ALKUP. KÄYTTÖ..... : asuinrakennus I; navetta II
RAKENNUSAIKA..... : 1875-1924 I; 1924 II
SUUNNITTELIJA..... :
KORJAUSVUODET..... : 1939 II
PERUSTUS..... : luonnonkivi I; laasti I; harmaakivi II
RUNKO..... : hirsi I; hirsi II
KATE..... : huopa I; tiili II
ULKOVUORAUUS..... : vuoraamaton I; vuoraamaton II
ULKOVÄRIT..... :
KERROSLUKU..... : 1 I; 1 II
KUNTO..... : huono I; kohtalainen II
HUONELUKU..... : 4 I; pirtti; keittiö; kamari 2
SISÄSEINIEN PINNAT.... :
MUKAVUUDET..... :
KORJAUKSET/LAAJENNUS.. : sisätilojen peruskorjaus (1939) II
RAKENNUSTYYLI..... :
IKKUNAMALLIT..... :
KATTOMUOTO..... : satulakatto I; satulakatto II
KATTO/RÄYSTÄSKORISTEET :
KUISTIT/PARVEKKEET.... :
KORISTEAIHEET/KAIVERR. :
KORISTEMAALAUKSET.... :
POHJATYYPPI..... :
SALVOSTYYPPI..... : kuusikulmainen sulkanurkka I
AITTATYYPPI..... :
MYLLYTYYPPI..... :
UUNITYYPPI..... :
RAKENNUSHISTORIA..... : LänTELän vanha asuinrakennus on rakennettu vuosisadan vaihteessa. Rakennuksessa asui viimeksi vanhaemäntä Heta Littu 1970-luvun alussa. Pihassa on 1910-luvulla rakennettu asuinrakennus, minkä ulkoasu on 1970-luvulla täysin muutettu. Vanhempi asuinrakennus (n. 8 x 19 m) on osittain purettu. Rakennuksessa on pirtti, keittiö, eteinen, ulkokuisti ja kaksi kamaria. Pirtistä on purettu lattia ja laipio. Tila on puuvarastona. Rakennuksessa on ollut sivulla pieni satulakattoinen osa, joka on kuitenkin purettu pois. Navettarakennuksen on tehnyt Survinen v. 1924. Rakennuksen seinät ovat pystyhirttä. Sivulla on pieni pulpettikattoinen laajennusosa. Navettaan on laitettu sisäpuolelle v. 1939 tiiliverhoilu. Pihapiirissä on lisäksi aitta 1910-luvulta.
PIHAPIIRI/MAISEMA.... : LänTELän pihapiirissä on osittain purettu vanha asuinrakennus, varsinainen asuinrakennus, navetta ja aitta. Rakennukse sijaitsevat metsän reunassa, mäen rinteessä.
KULT.HIST.ARVO..... : LänTELä on vuosisadan vaihteessa rakennettu asuinrakennus ja 1920-luvulla rakennettu navetta, joista kuitenkin asuinrakennusta osittain purettu; paikallinen rakennushistoriallinen; paikallinen maisemallinen
LH.SUOJELUPÄÄTÖS..... :
RAK.TAI ASEMAKAAVA.... :
RAKENNUSSUOJELU..... :
KAAVAMÄÄRÄYKSET..... :
SÄILYMINEN..... : huono; Rakennukset ovat autotallina ja varastotiloina, asuinrakennusta on osittain purettu.
AVUSTUKSET..... :
LÄHTEET..... : Littu Jaakko 24.8. 1989
LIITTEET..... : 1.karttaliite, 2. kuvaliite

Kuhmoinen
Läntelä

no: 1

2143 09 6828/565



Kuhmoinen
Läntelä

no: 1



I

II

III

KOHDE..... : POHJOLA

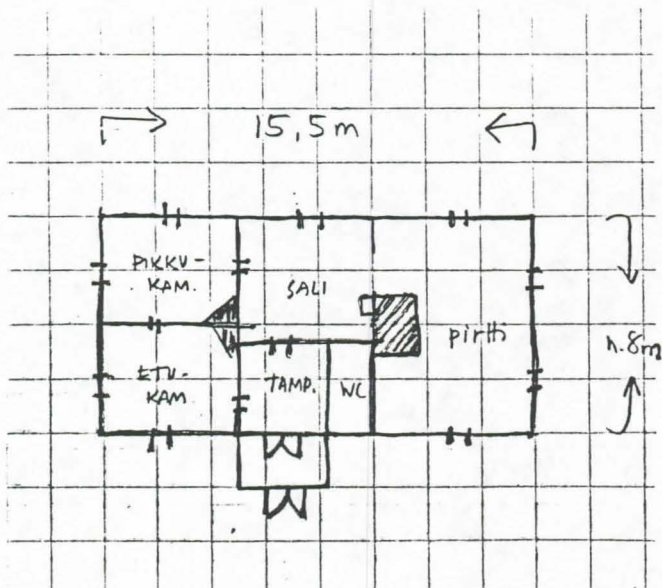
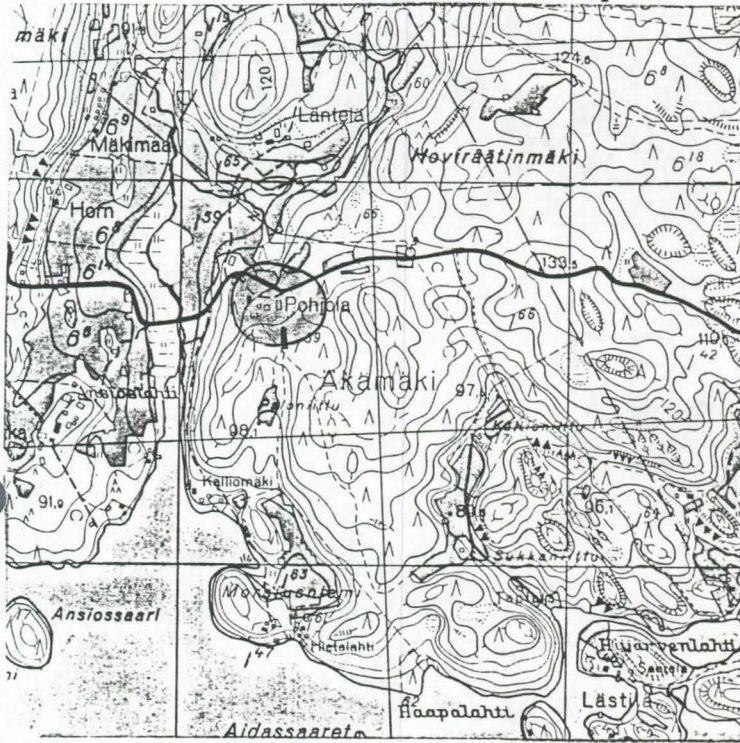
KUNTA..... : Keski-Suomi; Kuhmoinen
KOHDETYYPPI..... : maatalo; asuinrakennus I; aitta II
SIJAINTPAIKKA..... : Ansioniemi; Kuhmoinen
OMISTAJUUS..... : Pohjola Esa; yksityinen
OMISTAJAN OSOITE..... : Pohjola Esa, Ansiolahti 17800 Kuhmoinen
PERUSKARTTA/KOORDIN... : 2143 09 6827/565
KIINTEISTÖTUNNUS..... : Äkämäki 1:137
INV.LOMAKE NRO..... : 2
NYKYINEN KÄYTTÖ..... : asuinrakennus I; varasto II
ALKUP. KÄYTTÖ..... : asuinrakennus I; aitta II
RAKENNUSAIKA..... : 1875-1924 I; 1913 II
SUUNNITTELIJA..... :
KORJAUSVUODET..... : 1970-1979 I; 1989 I
PERUSTUS..... : betoni I; nurkkakivet II
RUNKO..... : hirsii I; hirsii II
KATE..... : huopa I; pelti II
ULKOVUORAUUS..... : vaaka ponttilauta I; vuoraamaton II
ULKOVÄRIT..... : punainen (S) I; valkoinen (L) I; valkoinen (I) I; ruskea (O) I
KERROSLUKU..... : 1 I; 1 II
KUNTO..... : hyvä I; hyvä II
HUONELUKU..... : 5 I; pirtti; sali; tampo; etukamari; pikkukamari
SISÄSEINIEN PINNAT.... :
MUKAVUODET..... : vesijohto I; viemäri I; sähkö I
KORJAUKSET/LAAJENNUS.. : kylmästä ruokakamerosta tehty WC (1970-1979) I; peruskorjaus (1989) I
RAKENNUSTYYLI..... :
IKKUNAMALLIT..... : 6-ruutuinen I
KATTOMUOTO..... : satulakatto I; satulakatto II
KATTO/RÄYSTÄSKORISTEET :
KUISTIT/PARVEKKEET.... : umpikuisti, satulakattoinen edessä keskellä I
KORISTEAIHEET/KAIVERR. : leveät kulmapilasterit I
KORISTEMAALAUKSET..... :
POHJATYYPPI..... : paritupatyyppinen I
SALVOSTYYPPI..... : pitkä nurkka II
AITTATYYPPI..... : riviaitta, yksikerroksinen II
MYLLYTYYPPI..... :
UUNITYYPPI..... :
RAKENNUSHISTORIA..... : Pohjolan asuinrakennus on ollut ns. muorinpytinki. Talon rakennutti emäntä Josefina Karoliina Paateri-Keskinen, joka eli vuosina 1866-1922 ja avioitui v. 1890. Rakennuksen keskiosa on tehty uusista hirsistä ja päädyt kahdesta vanhasta riihestä. Talossa on ollut 1920-30-luvulla kesäasukkaita mm. Aron perhe ja lehtori Mustosen perhe. Kesäasukkaat olivat yleensä herrasväkeä palvelijoineen. Talon varsinaisen päärakennus sijaitsi tällöin tien toisella puolella kulmittain ja se purettiin pois v. 1945. Nykyisen asuinrakennuksen (I) eteisen kylmään ruokakomeroon tehtiin 1970-luvun puolivälissä WC ja lämminvesivaraajan tila. Kesällä 1989 rakennuksesta on purettu toinen kuisti pois ja oven tilalle on laitettu ikkuna, joka saatiin Lätelän vanhasta asuinrakennuksesta. Seinään, kivijalan yläpuolelle on vesilistaksi laitettu pelti. Rakennuksessa on leveät kulmapilasterit, joissa varsi on tehty pystylaudasta ja jalka sekä kapiteeli vaakalautoista. Rakennuksen kuistissa on oven molemmilla puolilla ja kuistin sivuseinillä pitsimäiset ikkunain vuorilaudat. Vuonna 1989 on poistettu sisältä pirtin ja salin välinen ovi ja saliin on tehty takka. Riviaitassa (II) on viisi aittaa. Rakennus on koottu yhdistämällä useampia aittoja saman katon alle ilmeisesti v. 1913. Rakennuksen seinässä on näet vuosiluku 1913, aitat ovat ilmeisesti 1800-luvulta. Aittarakennuksessa on ulkoneva rinta ja laudoilla peitetty salvosten päät. Tie on kulkenut aiemmin rakennusten välistä pihan läpi. 1960-luvulla tie muutettiin rakennusten pohjoispuolelle. Vanhan hevostallin kohdalla on nykyisin peltinen suoja.
PIHAPIIRI/MAISEMA..... : Pohjolan pihapiirissä on asuinrakennus, riviaitta, navetta ja peltinen varasto. Kohde sijaitsee kylätien väheisyydessä.
KULT.HIST.ARVO..... : Pohjolassa on 1800-luvun lopulla tai 1900-luvun alussa rakennettu, verraten alkuperäisessä ulkoasussaan säilynyt, empire-vaikutteinen asuinrakennus ja 1800-1900-luvulla rakennettu riviaitta; paikallinen rakennushistoriallinen

LH.SUOJELUPÄÄTÖS..... :
RAK.TAI ASEMAKAAVA.... :
RAKENNUSSUOJELU..... :
KAAVAMÄÄRÄYKSET..... :
SÄILYMINEN..... : hyvä; Omistaja korjaa asuinrakennusta parhaillaan.
AVUSTUKSET..... :
LÄHTEET..... : Pohjola Esa 24.8. 1989
LIITTEET..... : 1. karttaliite, 2. kuvaliite
TÄYTTÄJÄ/PVM..... : Ranta Sirkka-Liisa 19890824; Lahnala Eija-Liisa 19900510
LISÄTIEDOT..... :

Kuhmoinen
Pohjola

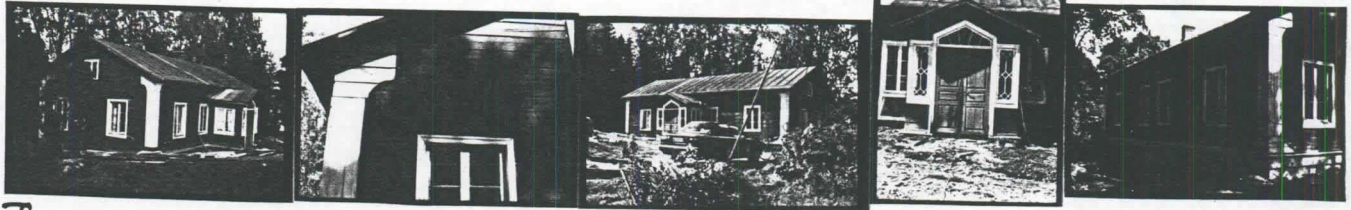
no: 2

2143 09 6827/525



Kuhmoinen
Pohjola

no: 2



I



II

KOHDE..... : TIKKA

KUNTA..... : Keski-Suomi; Kuhmoinen
KOHDETYYPPI..... : maatila; asuinrakennus I; navetta II; riviaitta III; aitta IV; liiteri V; aitta VI; kellari VII
SIJAINTPAIKKA..... : Ansioniemi; Kuhmoinen
OMISTAJUUS..... : Ansiomäki Heikki; yksityinen
OMISTAJAN OSOITE..... : Ansiomäki Heikki, ansiolahti 17800 Kuhmoinen
PERUSKARTTA/KOORDIN... : 2143 09 6827/564
KIINTEISTÖTUNNUS..... : Tapiala 1:35
INV.LOMAKE NRO..... : 3
NYKYINEN KÄYTTÖ..... : asuinrakennus I; varasto II; varasto III; varasto IV; autotalli V; varasto VI; kellari VII
ALKUP. KÄYTTÖ..... : asuinrakennus I; navetta II; liha-aitta III; vaateaitta III; aitta IV; talli V; vilja-aitta VI; kellari VII
RAKENNUSAIKA..... : 1867 I; 1860-69 II; 1841 IV; 1907 V; 1900 VII
SUUNNITTELIJA..... :
KORJAUSVUODET..... : 1926 I; 1960-69 I; 1985-86 I
PERUSTUS..... : luonnonkivi I; laasti I; luonnonkivi II; nurkkakivet III; nurkkakivet IV; nurkkakivet VI; harmaakivi VII; laasti VII
RUNKO..... : hirsi I; hirsi II; hirsi III; hirsi IV; hirsi V; lauta V; hirsi VI; lauta VI; harmaakivi VII; laasti VII
KATE..... : muovipinnoitettu pelti I; tiili II; tiili III; tiili IV; tiili V; tiili VI; tiili VII
ULKOVUORAUUS..... : pysty peiterimavuoraus I; vaaka ponttilauta I; vuoraamaton II; vuoraamaton III; vuoraamaton IV; vuoraamaton V; vuoraamaton VI
ULKOVÄRIT..... : keltainen (S) I; valkoinen (L) I; punainen (S) II; valkoinen (L) II; punainen (S) III; valkoinen (L) III; punainen (S) IV; valkoinen (L) IV; punainen (S) V; valkoinen (L) V; punainen (S) VI; valkoinen (L) VI; punainen (S) VII; valkoinen (L) VII
KERROSLUKU..... : 1+(1) I; 1 II; 1 III; 1 IV; 1+(1) V; 1 VI; 1 VII
KUNTO..... : hyvä I; huono II; hyvä III; hyvä IV; hyvä V; hyvä VI; hyvä VII
HUONELUKU..... :
SISÄSEINIEN PINNAT... :
MUKAVUODET..... :
KORJAUKSET/LAAJENNUS.. : pirtti muutettu toisen päähän rakennusta (1926) I; yläkertaan tehty asuinhuoneet (1960) I; peruskorjaus (1985-86) I
RAKENNUSTYYLI..... :
IKKUNAMALLIT..... : 6-ruutuinen I
KATTOMUOTO..... : satula I; satula II; satula III; satula IV; satula V; satula VI; satula VII
KATTO/RÄYSTÄSKORISTEET : lippamainen frontoni edessä keskellä I; kaksi kattoikkunaa takana I; lippamainen ovifrontoni V
KUISTIT/PARVEKKEET... : umpikuisti, aumakattoinen edessä keskellä I
KORISTEAIHEET/KAIVERR. :
KORISTEMAALAUKSET.... : peräkamarin seinissä sapluunamaalausta I
POHJATYYPPI..... :
SALVOSTYYPPI..... : pitkä nurkka I; lyhyt nurkka II; pitkä nurkka, sahanurkka III; pitkä nurkka, kuusikulmainen sulkanurkka IV; pitkä nurkka V; lyhyt nurkka VI
AITTATYYPPI..... : riviaitta, yksikerroksinen III; yksinäisaitta, otsallinen IV; yksinäisaitta, kaksikerroksinen VI
MYLLYTYYPPI..... :
UUNITYYPPI..... :
RAKENNUSHISTORIA..... : Tikka on kuulunut Ansiomäen suvulle 1700-luvun alusta lähtien. Pihapiiri on alunperin ollut umpipiha. Asuinrakennus on rakennettu v. 1867 (vuosiluku kivijalassa). Vuonna 1926 pirtti on muutettu eteläpäädyistä pohjoispäättyyn ja vanha pirtti on sisustettu saliksi. Vuonna 1926 on korjattu myös kuistia. Yläkertaan on tehty huoneet 1960-luvulla. Tällöin tehtiin rakennuksen kattoon myös lippamainen frontoni ja taakse kattoikkunat. Rakennuksen peruskorjauksessa v. 1985-86 tehtiin pesutilat keittiön taakse, erotettiin eteläpäähän kahden huoneen ja keittiön asunto talon vanhuksille, uusittiin ikkunat ja pellitettiin kivijalka. Riviaitan pohjoispäässä oleva liha-aitta on tuotu morsiusaittana Kuhmoisten kirkolta. Otsallisen yksinäisaitan salvosten päät on peitetty valkoisilla

laudoilla. Tallirakennuksen seinässä on vuosiluku 1907 ja kellarissa vuosiluku 1900. Talon toisessa asuinrakennuksessa on ollut alunperin pirtti ja kamari. Rakennusta on korjattu v. 1945-46, jonka jälkeen rakennuksessa on alakerrassa ollut pirtti ja kaksi huonetta sekä yläkerrassa yksi lämmin ja yksi kylmä huone. Pariladosta on purettu toinen pää pois.

PIHAPIIRI/MAISEMA..... : Tikan pihapiirissä on asuinrakennus, riviaitta, vanha navetta, talli-liiteri -rakennus, kaksi yksinäisaittaa, v. 1973 rakennettu navetta, pieni asuinrakennus (?) ja vanha hirsinen sikalarakennus. Pihapiiri sijaitsee viljelysten keskellä Ansioniemessä.

KULT.HIST.ARVO..... : Ansioniemi on monirakennuksinen maatilan pihapiiri. Tilan rakennukset on rakennettu 1800-luvun lopulla tai 1900-luvun alussa; paikallinen historiallinen; paikallinen rakennushistoriallinen

LH.SUOJELUPÄÄTÖS..... :

RAK.TAI ASEMAKAAVA.... :

RAKENNUSSUOJELU..... :

KAAVAMÄÄRÄYKSET..... :

SÄILYMINEN..... : hyvä; Rakennukset ovat käytössä.

AVUSTUKSET..... :

LÄHTEET..... : Anslomäki Heikki ja Reino 24.8. 1989

LIITTEET..... : 1. karttaliite, 2. kuvaliite

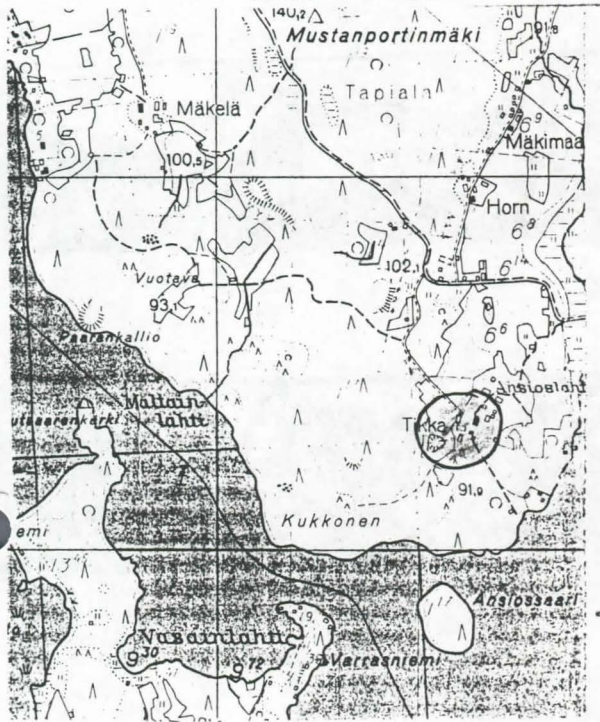
TÄYTTÄJÄ/PVM..... : Ranta Sirkka-Liisa 19890824; Lahnala Eija-Liisa 19900405

LISÄTIEDOT..... :

Kuhmoinen
Tikka

no: 3

2143 09 6827/564



Kuhmoinen
Tikka -

no: 3



I

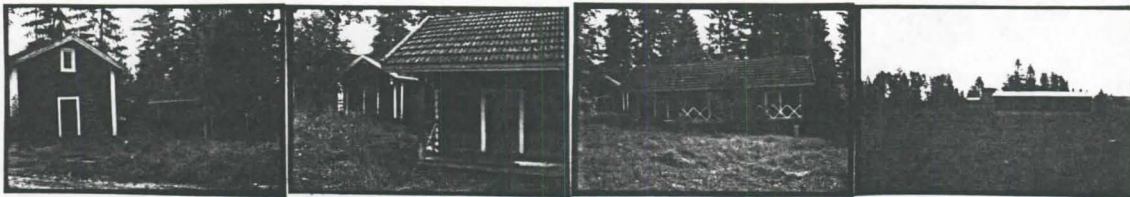


II

VII

V

VI



IV III

III

KUHMOISTEN RAKENNUSINVENTOINTI 1989-1990

HAHMAJÄRVI

INV.NRO	KOHDE	KULT.ARVO
4.	Hahmajärven koulu	Paik.
5.	Harjunpään talon pihapiiri	Paik.
6.	Järvenpään leirikeskus	Paik.
7.	Lahnajärven talon pihapiiri	Paik.
8.	Pirttiniemn talon pihapiiri	Paik.
9.	Rajämäki, Korpisen mökki	Paik.
10.	Rauhalan tilan päärakennus	Paik.
11.	Rautavuoren talo	Paik.
12.	Toimelan talon riihi	Paik.
13.	Välisen torpan pihapiiri	Paik.

KOHDE..... : HAHMAJÄRVEN KOULU; ESPOON KAUPUNGIN KESÄSIIRTOLA

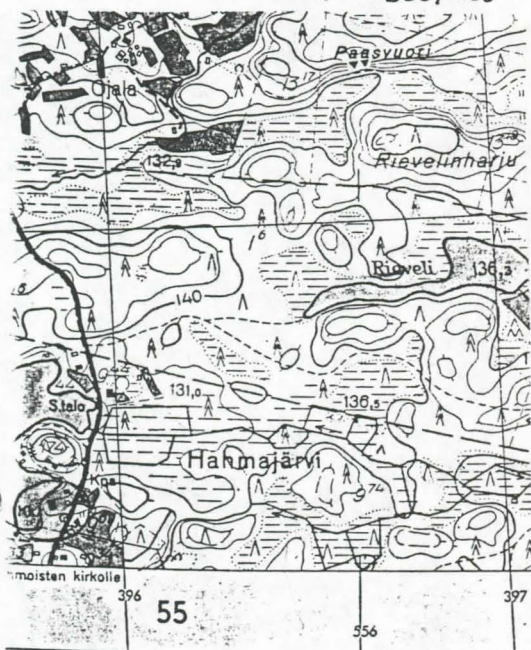
KUNTA..... : Keski-Suomi; Kuhmoinen
KOHDETYYPPI..... : koulu; koulurakennus I; varasto II; sauna III
SIJAINNINPAIKKA..... : Hahmajärvi; Kuhmoinen
OMISTAJUUS..... : Espoon kaupunki; kunta
OMISTAJAN OSOITE..... : Espoon kaupunki, kulttuuritoimisto Itätuulenkuja 8 02100 Espoo
PERUSKARTTA/KOORDIN... : 2144 04 6830/2555
KIINTEISTÖTUNNUS..... : Tapiala 9:104
INV.LOMAKE NRO..... : 4
NYKYINEN KÄYTTÖ..... : kesäsiirtola I; varasto II; sauna III
ALKUP. KÄYTTÖ..... : koulurakennus I; varasto II; ulkokuoneet II; sauna III
RAKENNUSAIKA..... : 1924-25 I; 1920-29 (?) II; 1920-29 (?) III
SUUNNITTELIJA..... : Viertiö Yrjö, rakennusmestari I
KORJAUSVUODET..... :
PERUSTUS..... : harmaakivi I
RUNKO..... : hirsi I; hirsi (?) II; hirsi (?) III
KATE..... : tiili I; pelti II; tiili III
ULKOVUORAUUS..... : pysty peiterima I; pysty peiterima II; pysty peiterima III
ULKOVÄRIT..... : valkoinen (S) I; ruskea (L) I; ruskea (I) I; punainen (S) II; valkoinen (L) II; punainen (S) III; valkoinen (L) III
KERROSLUKU..... : 1 I; 1 II; 1 III
KUNTO..... : hyvä I; hyvä II; hyvä III
HUONELUKU..... :
SISÄSEINIEN PINNAT.... :
MUKAVUODET..... : sähkö I; vesijohto I; viemäri I
KORJAUKSET/LAAJENNUS.. :
RAKENNUSTYYLI..... :
IKKUNAMALLIT..... : 6-ruutuinen T-ikkuna I
KATTOMUOTO..... : satula I; satula II; satula III
KATTO/RÄYSTÄSKORISTEET :
KUISTIT/PARVEKKEET... : pulpettikattoiset lippakatokset I
KORISTEAIHEET/KAIVERR. :
KORISTEMAALAUKSET..... :
POHJATYYPPI..... :
SALVOSTYYPPI..... :
AITTATYYPPI..... : riviäittä II
MYLLYTYYPPI..... :
UUNITYYPPI..... :
RAKENNUSHISTORIA..... : Hahmajärven koulupiiri sisältyi jo vuoden 1899 koulupiirijakoon, mutta koulu perustettiin vasta v. 1922. Koulutiloiksi ostettiin v. 1922 Kyösti Kesävaaran omistama Kalliolahden talo ja poikien käsityötilaksi vuokrattiin metsänvartija A. Ahosen pirtti. Kalliolahden vanhaa asuinrakennusta korjattiin v. 1924-25 opettajan asunnoksi ja koulutiloiksi tehtiin uusi rakennus Itä-Hämeen Maanviljelysseuran rakennusmestari Yrjö Viertiön piirustusten mukaan. Hahmajärven koulu toimi yksiopeettajaisena kouluna vuoteen 1966 asti, jolloin se lakkautettiin. Koulurakennus on vinkkelinmuotoinen yksikerroksinen rakennus. Rakennukseen on kaksi pientä sisäänkäyntiä, joissa on oven yläpuolella pulpettikattoiset lipat ja portaissa ristikkokaiteet. Pihassa on talousrakennus, jossa on poikkipääty ja kongin edessä pystypinnaiset kaiteet. Espoon kaupunki osti koulun v. 1967 lasten kesäsiirtolaksi.
PIHAPIIRI/MAISEMA.... : Hahmajärven koulu; Koulurakennuksen, talousrakennuksen ja saunan muodostama pihapiiri Hahmajärven kylän keskustassa, maantien ja Hahmajärven välisellä alueella.
KULT.HIST.ARVO..... : Hahmajärven koulu liittyy Kuhmoisten kansakoulun historiaan ja on rakennushistoriallisesti tyypillinen 1920-luvun koulurakennus; paikallinen historiallinen; paikallinen rakennushistoriallinen; paikallinen maisemallinen
LH.SUOJELUPÄÄTÖS..... :
RAK.TAI ASEMAKAAVA.... :
RAKENNUSSUOJELU..... :
KAAVAMÄÄRÄYKSET..... :
SÄILYMINEN..... : hyvä; Koulu on Espoon kaupungin omistuksessa ja toimii lasten kesäsiirtolana.

AVUSTUKSET..... :
LÄHTEET..... : Rauhala Pentti, Satavuotinen Kuhmoisten koululaitos 1881-1981. 1981 Jämsä.,
50-51, 87.
LIITTEET..... : 1. karttaliite, 2. kuvaliite
TÄYTTÄJÄ/PVM..... : Ranta Sirkka-Liisa 19890726; Lahnala Eija-Liisa 19900322
LISÄTIEDOT..... :

Kuhmoinen
Hahmajärven koulu, nyk. Espoon kesäsiirtola

no: 4

2144 04 6830/553



Kuhmoinen
Hahmajärven koulu, nyk. Espoon kesäsiirtola

no: 4



I

II

III

KOHDE..... : HARJUNPÄÄ

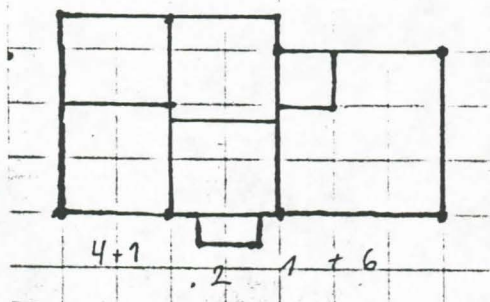
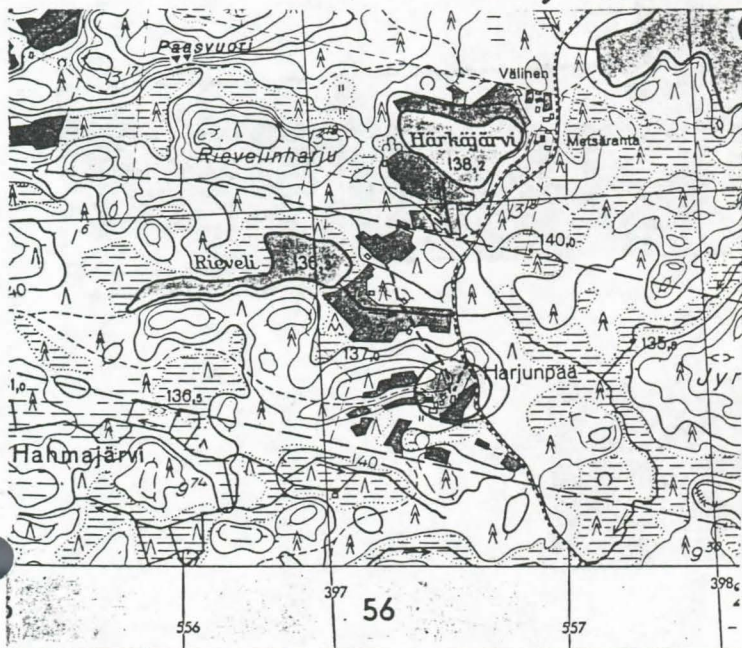
KUNTA..... : Keski-Suomi; Kuhmoinen
KOHDETYYPPI..... : maatila; asuinrakennus I; aitta II; aitta III; lato IV
SIJAINNIPAIKKA..... : Hahmajärvi; Kuhmoinen
OMISTAJUUS..... : Laine Jaakko; yksityinen
OMISTAJAN OSOITE..... : Laine Jaakko, Västilä, 17800 Kuhmoinen
PERUSKARTTA/KOORDIN... : 2144 04 6830/2556
KIINTEISTÖTUNNUS..... : Kaukola 1:5
INV.LOMAKE NRO..... : 5
NYKYINEN KÄYTTÖ..... : kesäasunto I; aitta II; aitta III; lato IV
ALKUP. KÄYTTÖ..... : asuinrakennus I; aitta II; aitta III; lato IV
RAKENNUSAIKA..... : 1855-60 I; 1800-1899 II; 1800-1899 III
SUUNNITTELIJA..... :
KORJAUSVUODET..... :
PERUSTUS..... : nurkkakivet I; luonnonkivet I; nurkkakivet II; nurkkakivet III;
alushirret III; nurkkakivet IV
RUNKO..... : hirsi I; hirsi II; hirsi III; hirsi IV
KATE..... : pelti I; pelti II; pelti III, huopa IV
ULKOVUORAUUS..... : vuoraamaton I; vuoraamaton II; vuoraamaton III; vuoraamaton IV
ULKOVÄRIT..... : maalaamaton I; maalaamaton II; maalaamaton III; maalaamaton IV
KERROSLUKU..... : 1 I; 1 II; 1 III; 1 IV
KUNTO..... : hyvä I; hyvä II; hyvä III; hyvä nIV
HUONELUKU..... : 5 I; pirtti; eteinen; kamari 3
SISÄSEINIEN PINNAT.... :
MUKAVUUDET..... :
KORJAUKSET/LAAJENNUS.. : katot uusittu
RAKENNUSTYYLI..... :
IKKUNAMALLIT..... : 6-ruutuinen I
KATTOMUOTO..... : satula I; satula II; satula III; pulpettikatto IV
KATTO/RÄYSTÄSKORISTEET :
KUISTIT/PARVEKKEET... : avokuisti, satulakattoinen edessä keskellä I
KORISTEAIHEET/KAIVERR. :
KORISTEMAALAUKSET.... :
POHJATYYPPI..... : paritupa, eteisen perällä huone I
SALVOSTYYPPI..... : pitkä sahanurkka I; pitkä sahanurkka II; pitkä sahanurkka III; pitkä
nurkka, koirankaulasalvos IV
AITTATYYPPI..... : yksinäisaitta, otsallinen II; riviaitta III
MYLLYTYYPPI..... :
UUNITYYPPI..... :
RAKENNUSHISTORIA..... : Harjunnää on perustettu 1860-luvulla Asilammin torpaksi. Tila itsenäistyi
vasta 1950-luvulla ja edustaa näin Kuhmoisten viimeisiä torppia. Tila on ollut saman suvun hallussa.
Rakennukset on teettänyt Juho Harjunnää. Vuosina 1855-60 rakennetun asuinrakennuksen pirtti on ollut
asvupirtti. Eteinen, keittiö ja kaksi kamaria ovat noin metrin pirttiosaa leveämpiä. Pirttiosan
hirret on numeroitu. Asuinrakennukseen on tehty peltikatto. Ulko-oven edessä on kevytrakenteinen
avokuisti. Rakennus on ollut kesäasuntona 1960-luvulta lähtien. Myös aittarakennuksiin on tehty
peltikatot. Pihapiiristä on purettu navetta, talli ja riihi ja ladon läheisyyteen on rakennettu
hirsinen sauna-liiteri-rakennus. Tilalla on maanviljelys lopetettu v. 1959 ja pellot on isutettu
metsälle v. 1963-66.
PIHAPIIRI/MAISEMA.... : Harjunnää; Pihapiiri muodostuu asuinrakennuksesta, kahdesta aitasta,
ladosta ja uudesta saunarakennuksesta. Pieni yksinäisaitta on tulotien varrella ja riviaitta
asuinrakennuksen takana. Sauna ja lato sijaitsevat alapihalla. Saunan vieressä on vinttikaivo.
Asuinrakennuksen edessä on lipputanko ja pihapiirissä on vanhoja kasveja. Talo sijaitsee harjun
päässä.
KULT.HIST.ARVO..... : Harjunnää on 1850-60-luvulla rakennettu torpan pihapiiri, minkä rakennukset
ovat alkuperäisessä asussaan erittäin hyvin säilyneitä, tyyppillisiä 1800-luvun torppien ja itsenäist-
en tilojen rakennuksia. Kohde on viimeisimpänä itsenäistynyt Kuhmoisten torppa; paikallinen
historiallinen; paikallinen rakennushistoriallinen, paikallinen maisemallinen.
LH.SUOJELUPÄÄTÖS..... :
RAK.TAI ASEMAKAAVA.... :

RAKENNUSSUOJELU..... :
KAAVAMÄÄRÄYKSET..... :
SÄILYMINEN..... : hyvä; vakiintunut käyttö kesäasuntona
AVUSTUKSET..... :
LÄHTEET..... : Laine Jaakko 26.7. 1989; Kuhmoisten rakennusten inventointi loppuillaan.
Etelä-Suomen Sanomat 27.7. 1989
LIITTEET..... : 1. karttaliite, 2. kuvaliite
TÄYTTÄJÄ/PVM..... : Ranta Sirkka-Liisa 19890726; Lahnala Eija-Liisa 19900321.
LISÄTIEDOT..... : Talon nimi Harjunpää tulee talon sijainnista harjumaisen alueen päässä. Tämä harju jakaa Kyminjoen ja Kokemäenjoen vesistöjä.

Kuhmoinen
Harjunpää

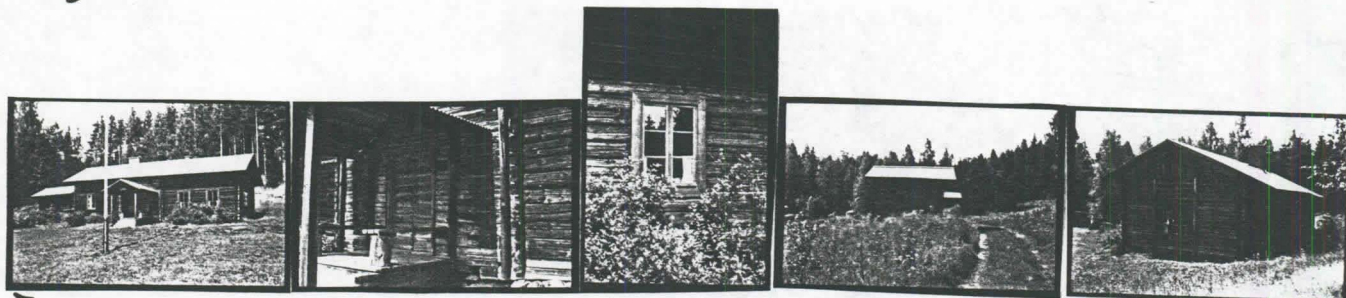
no: 5

2.44 04 6830/2556



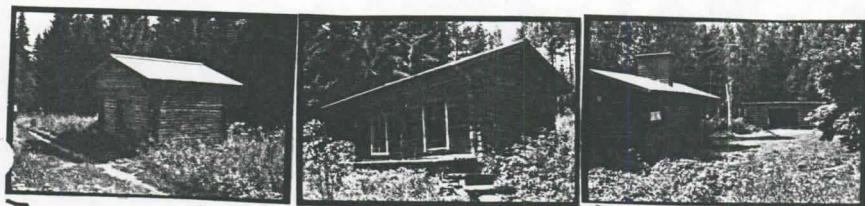
Kuhmoinen
Harjunpää

no: 5



I

SUONA - HUTERI



II

III

IV

KOHDE..... : JÄRVENPÄÄ LEIRIKESKUS

KUNTA..... : Keski-Suomi; Kuhmoinen
 KOHDETYYPPI..... : maatila; leirikeskus; päärakennus I; aitta II; talas III
 SIJAINNIPAIKKA..... : Päijälä; Kuhmoinen
 OMISTAJUUS..... : Kuhmoisten seurakunta; seurakunta
 OMISTAJAN OSOITE..... : Kuhmoisten seurakunta, 17800 Kuhmoinen
 PERUSKARTTA/KOORDIN... : 2144 04 6832/556
 KIINTEISTÖTUNNUS..... : Päijälä 36
 INV.LOMAKE NRO..... : 6
 NYKYINEN KÄYTTÖ..... : leirikeskus I; leirikeskus II; talas III
 ALKUP. KÄYTTÖ..... : asuinrakennus I; aitta II; talas III
 RAKENNUSAIKA..... :
 SUUNNITTELIJA..... :
 KORJAUSVUODET..... : 1970; 1988
 PERUSTUS..... : luonnonkivi, laasti I; alushirsi ? II; hirsi III
 RUNKO..... : hirsi I; hirsi II; lauta II; hirsi III
 KATE..... : pelti I; pelti II; huopa III
 ULKOVUORAUUS..... : peiterimoitettu pystylaudoitus I; vuoraamaton I; vuoraamaton II;
 vuoraamaton III
 ULKOVÄRIT..... : ruskea (S) I; keltainen (L) I
 KERROSLUKU..... : 1+(1) I; 1 II; 1 III
 KUNTO..... : hyvä I-III
 HUONELUKU..... : 4 I; pirtti; keittiö; huone 2 kpl
 SISÄSEINIEN PINNAT... :
 MUKAVUUDET..... :
 KORJAUKSET/LAAJENNUS.. : sähköistys (1970-luku) I; ulkomaalaus (1988) I; ikkunaremontti (1988) I;
 ulkovaalaistus, talon nurkalla ja sisäänkäynnin päällä (1988 ?) I
 RAKENNUSTYYLI..... :
 IKKUNAMALLIT..... : 6-ruutuinen I
 KATTOMUOTO..... : satula I; satula II; satula III
 KATTO/RÄYSTÄSKORISTEET :
 KUISTIT/PARVEKKEET... : poikkipäättyinen, satulakattoinen umpikuisti
 KORISTEAIHEET/KAIVERR. :
 KORISTEMAALAUKSET.... :
 POHJATYYPPI..... :
 SALVOSTYYPPI..... : pitkäsalvos I; 4-kulmainen pitkäsalvos II; 6-kulmainen pitkäsalvos II;
 koirankaula III
 AITTATYYPPI..... : riviaitta II
 MYLLYTYYPPI..... :
 UUNITYYPPI..... :
 RAKENNUSHISTORIA..... : Järvenpää oli Kopolan tilan torppa, joka perustettiin vuonna 1867. Kun
 vuonna 1873 kappalaiseksi siirtynyt Tobias Hagelin osti Kopolan, siirtyi tilan aiempi isäntä asumaan
 Järvenpään torppaan. Vuonna 1878 Hagelin siirtyi pappilaan, jossa hän asui vuoteen 1883 asti.
 Järvenpään tila muodostettiin Kopolan kappalaisen virkatalosta nol6 vuokra-alueen erottamisessa
 syntyneestä tilasta vuonna 1933. Järvenpää oli viljelystila. Järvenpäässä asui useita naimattomia
 sisaruksia, joista viimeiset olivat Hilma (k. 1962) ja Maria (k. 1961). Maria Järvenpään oli saanut
 tilan omistukseensa nuoremmalta Adam veljeltään, joka oli kuollut naimattomana vuonna 1948. Adam
 Järvenpään haltuun tila oli siirtynyt vuonna 1938. Maria Järvenpään perikunta möi tilan seurakunnalle
 1964. Päärakennuksen itäpäätty on talon vanhinta osaa. Pirttissä, joka on kooltaan noin 6 x 6 metriä,
 on noin 2-3 x 2-3 metrin suuruinen uuni. Uudemman osan perustuksen luonnonkivien välissä on käytetty
 betonia. Talo sähköistettiin 1970-luvulla. Kesällä 1988 päärakennus maalattiin ulkoa. Samassa

yhteydessä sisään päin aukeavat 6-ruutuiset ikkunat uusittiin. Leirikeskuksen käyttöön asennettiin myös pihavalot talon nurkalle ja pääsisäänkäynnin yläpuolelle. Talon nurkat on koteloitu ja "raakalaudasta tehdyt vuorilaudat" on pellitetty. Riviaitta on 5-osainen, joka keskimäinen osa on tehty pystyvuorauksella. Kaksi reunimmaista aittaa on salvottu 4-kulmaisella salvoksella. Toisessa reunassa oleva aittaosa on siirretty muualta, koska sen 6-kulmaiset hirret ovat numeroituja. Velisjärven rantaan menevän polun varressa on nähtävissä todennäköisesti riihen uunin jäännöksiä. Uuni on tehty latomalla laattakivistä ja se on sammaloitunut ja päällä kasvaa marjapensaita. Myös kaivon takana on nähtävissä rakennuksen perustuksia.

PIHAPIIRI/MAISEMA..... : Järvenpää leirikeskus; Pihapiirissä on päärakennus, riviaitta, liiteri, ulko-wc, käsiöpesukatos, hirsinen pienempi rakennus, riihi, kaksi katosta, rantasauna ja venetalas. Pihasaa on kaksi kaivoa, sireeni, pihlaja, omenapuu, iso kuusi ja kaksi seljapensasta. Piha-alue muodostaa yhtenäisen alueen. Riihi sijaitsee muista rakennuksista etäämmällä. Riihen viereiselle kalliolle on tehty nuotiopaikka ja pystytetty lipputanko. Sauna ja venetalas sijaitsevat Velisjärven rannassa. Rantaa johtaa polku luonnonniityn poikki.

KULT.HIST.ARVO..... : Järvenpää on yhtenäinen pihapiiri, jonka käyttötarkoitus on muuttunut maatilasta seurakunnan leirikeskukseksi 1960-luvun puolivälissä. Pihapiiriä hallitsee suuri kuusi; paikallinen maisemallinen

LH.SUOJELUPÄÄTÖS..... :

RAK.TAI ASEMAKAAVA.... :

RAKENNUSSUOJELU..... :

KAAVAMÄÄRÄYKSET..... :

SÄILYMINEN..... : hyvä; Kohde on seurakunnan omistuksessa ja leirikeskuskäytössä.

AVUSTUKSET..... :

LÄHTEET..... : Suvanto Seppo, Kuhmoisten historia. 1965. Lahti., 188

LIITTEET..... : 1. karttaliite, 2. valokuvaliite, 3. sukutaulu

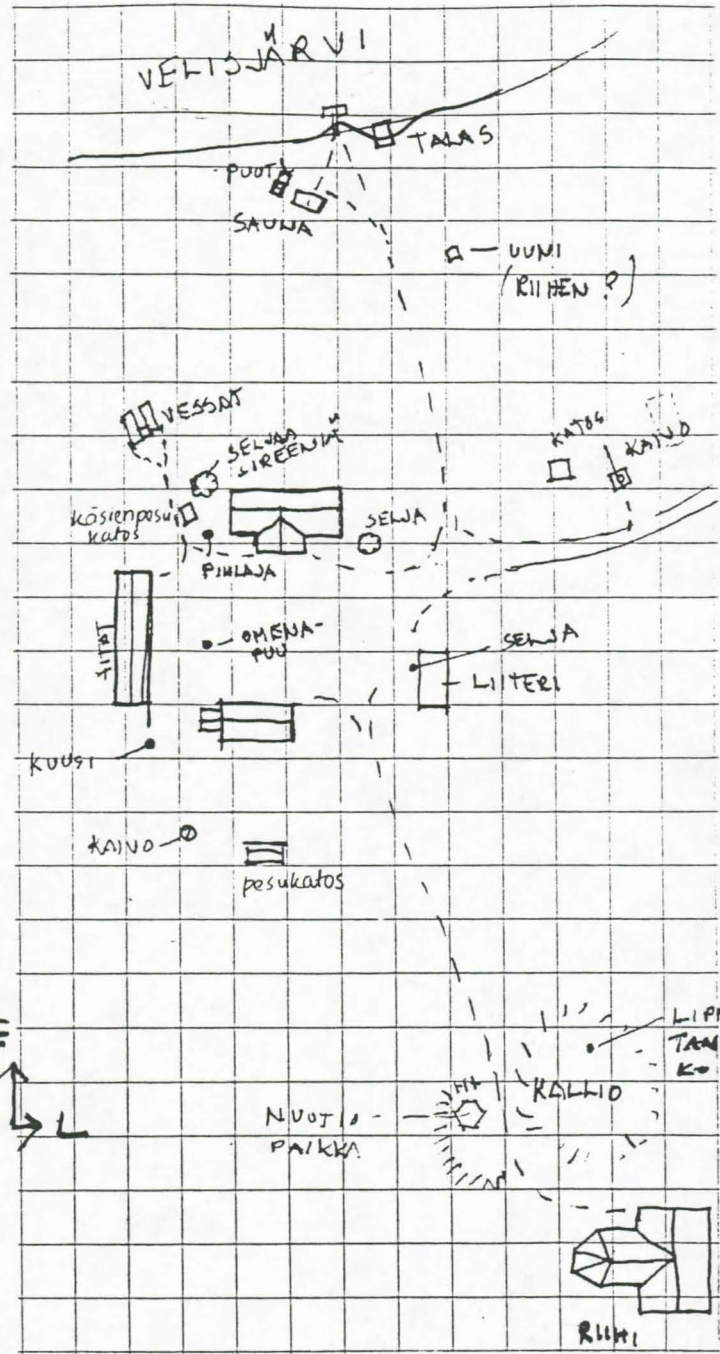
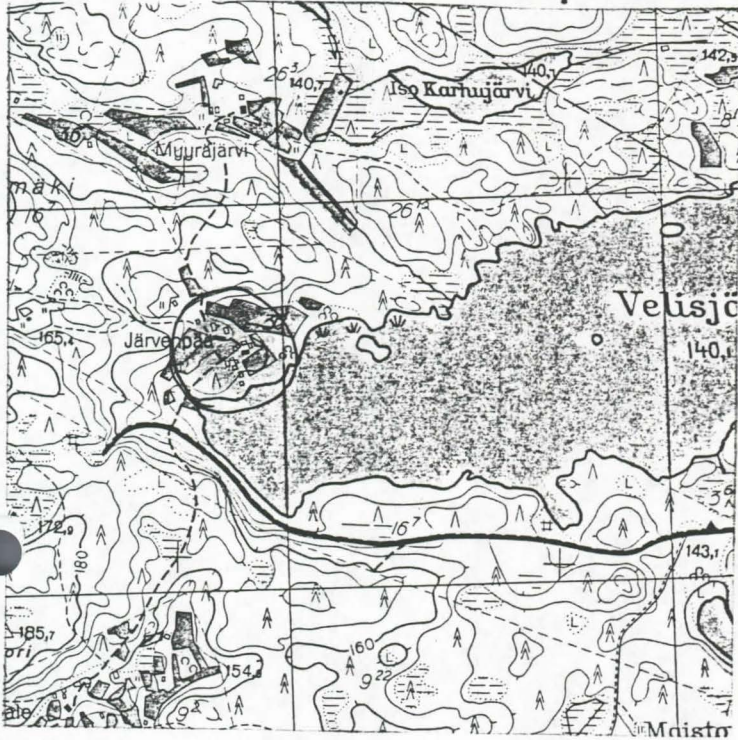
TÄYTTÄJÄ/PVM..... : Ranta Sirkka-Liisa 19890531; Simpanen Marjo-Riitta 198912 I; pirtti; keittiö; huone 2 kpl

LISÄTIEDOT..... :

Kuhmoinen
Järvenpää, leirikeskus

no: 6

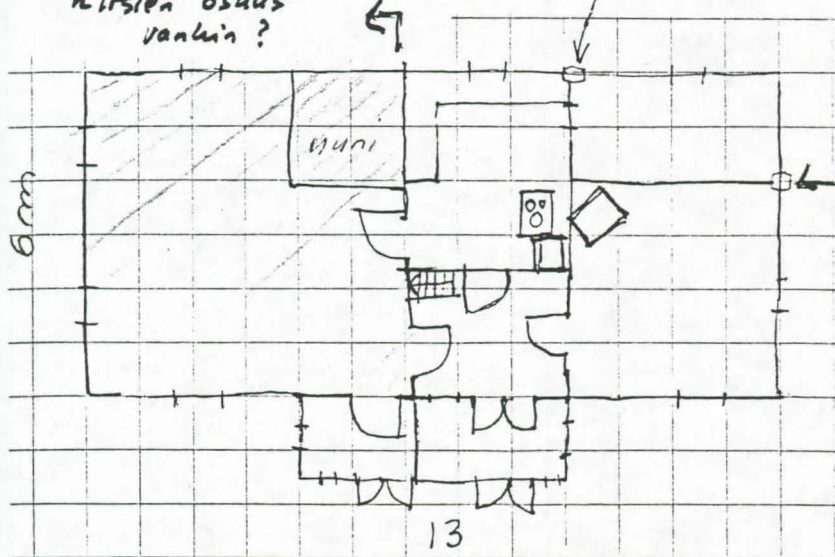
2144 04 6832/556



kirsien osuus
vanhin?

saluuskolhu

saluuskolhu



Sukuselvitys

Järvenpää

Juho Adaminpoika (Adam Joonaanpoika ?)
vmo Hedvig Elisabeth Joonantytär
vihitty 1861

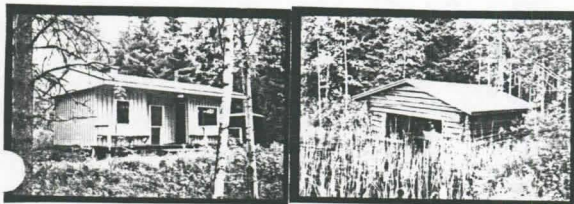
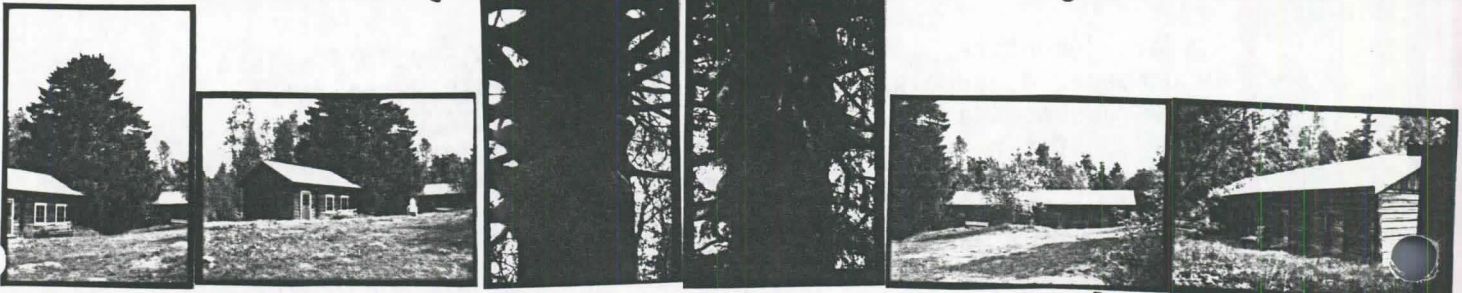
1832 - 1917
1837 - 1898

lapset:

- | | |
|--|--------------------------------|
| 1. Gustava Juhontytär | 1862-1899, naimisissa |
| 2. Juho Kasper Juhonpoika Järvenpää | 1864-1838, naimaton |
| 3. Joonas Juhonpoika | 1866-1866 |
| 4. Edla Juhontytär | 1867-1949, naimisissa, 9 lasta |
| mm. tytär Tyyne (s. 1909) muuttanut 1937 | Längelmäelle |
| 5. Erika Juhontytär | 1869-1871 |
| 6. Kaarle Vihtori Juhonpoika | 1871- , naimisissa |
| 7. Joonas Juhonpoika | 1873-1896, naimaton |
| 8. Maria Juhontytär | 1876-1861, naimaton |
| 9. Hilma Juhontytär | 1878-1962, naimaton |
| 10. Adam Juhonpoika | 1880-1948, naimaton |

Kuhmoinen
Järvenpää, leirikeskus

no: 6



iii

KOHDE..... : LAHNAJÄRVI

KUNTA..... : Keski-Suomi; Kuhmoinen
 KOHDETYYPPI..... : maatila; asuinrakennus I; jyvääitta II; talli III; aitta IV; paja V; riihi VI
 SIJAINNIPAIKKA..... : Hahmajärvi; Kuhmoinen
 OMISTAJUUS..... : Lahnajärvi Antti; yksityinen
 OMISTAJAN OSOITE..... : Lahnajärvi Antti, 17930 Päijälä
 PERUSKARTTA/KOORDIN... : 2144 04 6835/550
 KIINTEISTÖTUNNUS..... : Päijälä 32:63
 INV.LOMAKE NRO..... : 7
 NYKYINEN KÄYTTÖ..... : asuinrakennus I; varasto II; varasto III; varasto IV; puuliiteri IV; paja V; varasto VI; sauna VII
 ALKUP. KÄYTTÖ..... : asuinrakennus I; jyvä-aitta II; hevostalli III; jauho-aitta IV; liha-aitta IV; vaateaitta IV; mangelihuone IV; asuinrakennus IV; paja V; riihi VI; sauna VII
 RAKENNUAika..... : 1827 I; 1870-79 I; 1881 I; 1904 II; 1905 III; 1919 IV; 1940 V; 1850-59 VI; 1895 VI; 1936 VII
 SUUNNITTELIJA..... :
 KORJAUSVUODET..... : 1952 I; 1965 I; 1959 IV; 1927 VI; 1949 VI
 PERUSTUS..... : nurkkakivet (?) I; nurkkakivet II; luonnonkivet (?) III; laasti (?) III; nurkkakivet IV; nurkkakivet V; nurkkakivet VI; nurkkakivet VII
 RUNKO..... : hirsi I; hirsi II; hirsi III; hirsi IV; lauta IV; lauta(?) V; hirsi VI; hirsi VII
 KATE..... : pelti I; pelti II; huopa III; huopa IV; pelti V; pelti VI; huopa VII
 ULKOVUORAUUS..... : vaaka ponttilauta I; pysty peiterima I; vuoraamaton II pysty lauta III; vuoraamaton VII
 ULKOVÄRIT..... : punainen (S) I; valkoinen (I) I
 KERROSLUKU..... : 1+(1) I; 1 II; 1 III; 2 IV; 1 V; 1 VI; 1 VII
 KUNTO..... : kohtalainen I; hyvä II; kohtalainen III; hyvä IV; hyvä V; hyvä VI; hyvä VII
 HUONELUKU..... : 6 I; pirtti; eteinen; keittiö; kamari 2; yläkerran huone
 SISÄSEINIEN PINNAT... :
 MUKAVUODET..... :
 KORJAUKSET/LAAJENNUS.. : pirtin toiselle sivulle tehty komerotilat kuitulevystä (1952) I; yläkertaan tehty huone ja rakennukseen uusittu ikkunat (1965) I; toiseen kerrokseen tehty puuliiteri (1959) IV; rakennusta levitetty (1927) VI; rakennusta korjattu ja rakennettu moottorikoppi VI
 RAKENNUSTYYLI..... :
 IKKUNAMALLIT..... : 6-ruutuinen I
 KATTOMUOTO..... : satula I; satula II; satula III; satula IV; satula V; satula VI; satula VI
 KATTO/RÄYSTÄSKORISTEET : loiva frontoni keskellä edessä III
 KUISTIT/PARVEKKEET... : umpikuisti, kaksiosainen, satulakattoinen I
 KORISTEAIHEET/KAIVERR. : leveät ikkunavuorilaudat I
 KORISTEMAALAUKSET..... :
 POHJATYYPPI..... : paritupatyyppien I
 SALVOSTYYPPI..... : pitkä nurkka I; lyhyt nurkka II; pitkä nurkka, sahanurkka IV; pitkä nurkka sahanurkka VI; pitkä nurkka, kuusikulmainen sulkasalvos VI; lyhyt nurkka VII
 AITTATYYPPI..... : yksinäisäitta II; avorintainen luhti IV
 MYLLYTYYPPI..... :
 UUNITYYPPI..... :
 RAKENNUSHISTORIA..... : Kopolan Pukaran torpan omistajan Aatami Erikinpojan ja Kopolan torpan omistajan Juho Jaakonpojan yhteiseksi torppariksi asetui v. 1775 Lahnajärvelle viimeksi mainitun vävy Juho Heikinpoika, joka mainitaan entisenä salpietarin keittäjänä. Vuonna 1852 tuli Lahnajärvestä kruunun uudistila ja v. 1866 tilan maille perustettiin Klemetin torppa. Tila on ollut nykyisellä omistajasuvulla 1800-luvulta lähtien. Asuinrakennuksen pirtti on ehkä rakennettu v. 1827. Rakennusta on laajennettu 1870-luvulla ja v. 1881. Rakennukseen on tehty keittiö vuosisadan vaihteessa ja eteistä on pienennetty 1950-60-luvulla. Rakennuksen tupapäässä on pysty peiterimavuoritus ja kamarien päässä vyöhykejakoisen vuoritus, jossa vuorottelevat leveä vaakalauta ja harvahko peiterimalaudoitus. Vuoritusvyöhykkeiden välissä on vaakasuora pyörökaarilista ja peiterimojen päissä on keihäänkärkikuviot. Rakennuksen seinissä on tukiföljarit ja salvosten päät on peitetty laudoilla. Kuistissa on kaksi

satulakattoista osaa, joidenka välissä on kapea pulpettikattoinen kuistiosa. Kuisti on lautaa ja ovet ovat peilipintaiset pariovet. Ohuet puitepuut jakavat kuistin suorakaiteen muotoiset ikkunat pienempiin ruutuihin. Asuinrakennukseen on tehty peltikatto v. 1976. Talon jyvääitan on tehnyt haapahirresta v. 1904 Kalle Takanen. Tallirakennus on toiminut hevostallina vuoteen 1930 asti. Tämän jälkeen rakennus on ollut jää- ja turvevarastona sekä v. 1945-77 navettana ja kärryliiterinä. Avorintaisen aittarakennuksen on tehnyt myös Kalle Takanen. Rakennuksen päädyssä on ollut asuinhuoneet eli vaarinpirtti tai aittapirtti. Asunnon muuri on uusittu 1940-luvulla. Huoneissa on asunut siirtolaisia, karjanhoitaja ja vuokralaisia. Vuosina 1953-59 huoneissa toimi Päijälä Osuuskaupan sivumyymälä. Vuokralaisia oli huoneissa viimeksi 1980-luvun alussa. Aittaosassa on ollut alhaalla jauho- ja liha-aitat ja ylhäällä vaate- ja mankeliaitat. Riihirakennus on paririihi, jossa vanhempi osa on 1850-luvulta ja uudempi osa (4-kulmainen salvos) vuodelta 1895. Vuonna 1910 riiehen yhteyteen tehtiin hevoskierto ja v. 1927 rakennusta on levitetty. Saunan on tehnyt v. 1936 Vilho Raiskio. Pihapiirissä on v. 1951 tehty lautarakenteinen kalustovaja-traktoritali -rakennus ja v. 1953 rakennettu Sillanpielen asuinrakennus, jossa on asunut uittomiehiä ym.

PIHAPIIRI/MAISEMA..... : Lahnajärvi; Asuinrakennus, talli, kalustovaja, pieni maitolava, aittarivi ja riihi ovat sijoittuneet tien molemmille puolille, Vuonna 1953 rakennettu asuinmökki, jyvääitta, paja, sauna ja sirkkelisaha sijaitsevat etäämmällä. Pihapiiri on yksinäistalona pienen Lahnajärven rannalla. Pihapiirin läheisyydessä on 1920-luvulla talon vanhusten asunnoksi rakennettu Virtaniemen asuinrakennus.

KULT.HIST.ARVO..... : Lahnajärvi on 1700-luvulla perustettu torppa, missä asuinrakennus on rakennettu kolmessa eri vaiheessa 1820-1880-luvulla. Talon on pihapiiri on hajanainen, monirakennuksinen yksinäistalon pihapiiri; paikallinen historiallinen; paikallinen rakennushistoriallinen; paikallinen maisemallinen

LH. SUOJELUPÄÄTÖS..... :

RAK. TAI ASEMAKAAVA.... :

RAKENNUSSUOJELU..... :

KAAVAMÄÄRÄYKSET..... :

SÄILYMINEN..... : hyvä; Rakennukset ovat kohtalaisessa kunnossa.

AVUSTUKSET..... :

LÄHTEET..... : Lahnajärvi Antti 19890728; Suvanto Seppo, Kuhmoisten historia. 1965, Lahti., 188

LIITTEET..... : 1. karttaliite, 2. kuvaliite

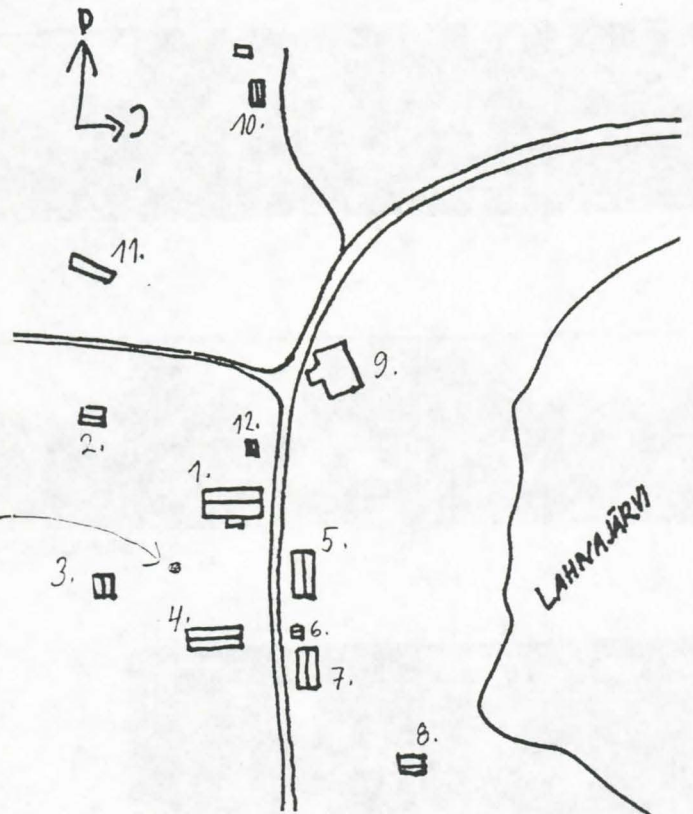
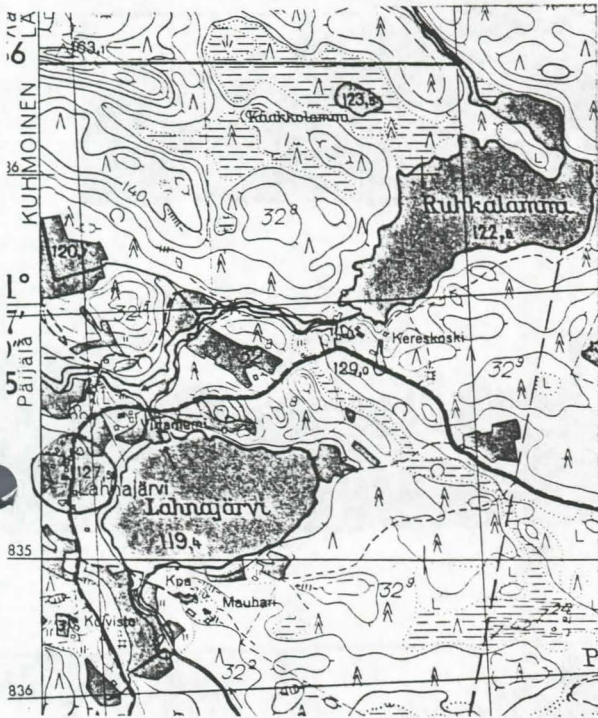
TÄYTTÄJÄ/PVM..... : Ranta Sirkka-Liisa 19890728; Lahnala Eija-Liisa 19900327

LISÄTIEDOT..... :

Kuhmoinen
Lahnajärvi

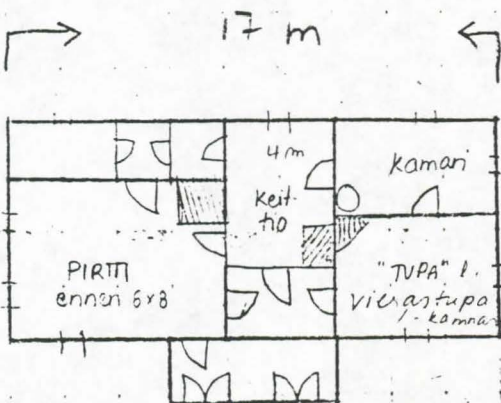
no: 7

2144 34 6835/550



leimus
jonka
uona
vanha
sauna
sijainnut

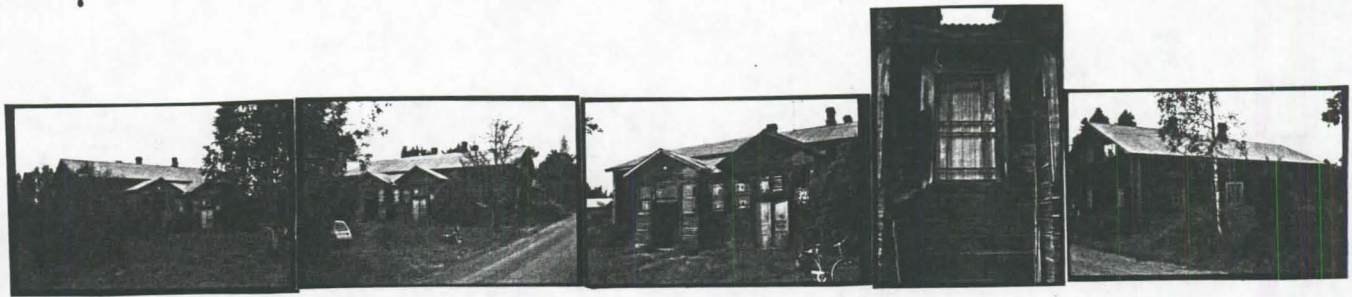
1. asuinrakennus I
2. jyvääitiä II
3. sauna VII
4. talli III
5. aittarivi IV
6. maitolava
7. kalustovaja + traktoritali
8. paja I
9. rähi VI
10. mökki "Sillanpieli"
11. siikkolisaha
12. leikkimökki



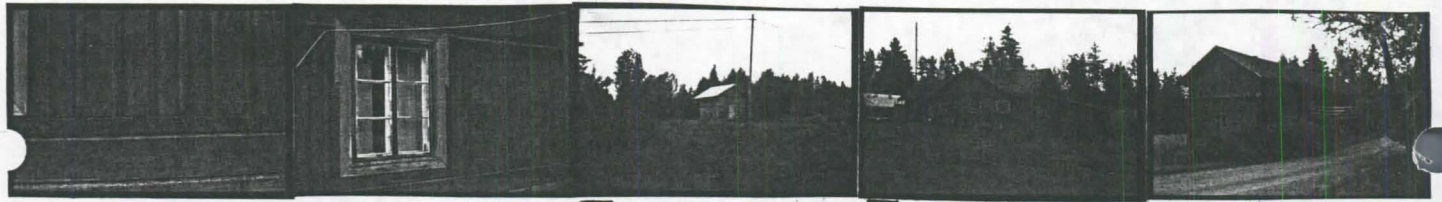
TARKISTA: kuisti n. 8m²

Kuhmoinen
Lahnajärvi

no: 7



I



II

III

IV



V

KALUSTOVAJA

VI

VII



ASUINHÖKKI

VIII

KOHDE..... : PIRTINIEMI; VINTTURI

KUNTA..... : Keski-Suomi; Kuhmoinen
KOHDETYYPPI..... : maatila; asuinrakennus I; varasto II; varasto III; jyvääitta IV; talli
V; riihi VI; lato VII
SIJAINNIPAIKKA..... : Hahmäjärvi; Kuhmoinen
OMISTAJUUS..... : Niemi Lauri ja Tellervo; yksityinen
OMISTAJAN OSOITE..... : Niemi Lauri ja Tellervo, Hahmäjärvi, 17800 Kuhmoinen
PERUSKARTTA/KOORDIN... : 2144 04 6833/2553
KIINTEISTÖTUNNUS..... : Päijälä 31:1
INV.LOMAKE NRO..... : 8
NYKYINEN KÄYTTÖ..... : asuinrakennus I; varasto II; varasto III; nukkuma-aitta IV; puuliiteri
V; varasto VI; varasto VII
ALKUP. KÄYTTÖ..... : asuinrakennus I; liha-aitta II; varastoaitta II; asuinrakennus III;
pesuhuone III; jyvääitta IV; talli V; riihi VI; lato VII
RAKENNUSAIKA..... : 1845 I; 1935-36 III; 1898 V
SUUNNITTELIJA..... :
KORJAUSVUODET..... : 1910-1919 I; 1938 I; 1983 I
PERUSTUS..... : betoni I; nurkkakivet II; betoni III; nurkkakivet IV; nurkkakivet V;
nurkkakivet VI; nurkkakivet VII
RUNKO..... : hirsi I; hirsi II; hirsi III; hirsi IV; hirsi V; hirsi VI; lauta VI;
hirsi VII
KATE..... : huopa I; pelti II; huopa III; pelti IV; pelti V; pelti VI; pelti VII
ULKOVUORAUUS..... : pysty peiterima I; vuoraamaton II; vuoraamaton III; vuoraamaton IV,
vuoraamaton V; vuoraamaton VI; vuoraamaton VII
ULKOVÄRIT..... : punainen (S) I; valkoinen (L) I; valkoinen (I) I; punainen (S) II;
punainen (S) III; valkoinen (L) III; valkoinen (I) III; punainen (S) IV; maalaamaton V;
maalaamaton VI; maalaamaton VII
KERROSLUKU..... : 1 I; 1 II; 1 III; 1 IV; 1 V; 1 VI; 1 VII
KUNTO..... : hyvä I; hyvä II; kohtalainen III; hyvä IV; hyvä V; hyvä VI; hyvä VII
HUONELUKU..... : 5 I; pirtti; keittiö; tampere; sali; kamari
SISÄSEINIEN PINNAT.... : hirsi (pirtti)
MUKAVUODET..... : vesijohto I; viemäri I; sähkö I
KORJAUKSET/LAAJENNUS.. : kuisti tehty (1910-19) I; vuoraus laitettu ja pirtin lattia uusittu (1938)
I; peruskorjaus sisätiloissa (1983) I
RAKENNUSTYYPPI..... :
IKKUNAMALLIT..... : 6-ruutuinen I; T-ikkuna III
KATTOMUOTO..... : satula I; satula II; satula III; satula IV; satula V; satula VI;
satula VII
KATTO/RÄYSTÄSKORISTEET :
KUISTIT/PARVEKKEET.... : umpikuisti, kaksiosainen, satulakattoinen I
KORISTEAIHEET/KAIVERR. :
KORISTEMAALAUKSET..... :
POHJATYYPPI..... : paritupatyyppinen I
SALVOSTYYPPI..... : pitkä nurkka, kuusikulmainen sulkasalvos II; lyhyt nurkka III; pitkä
nurkka, kuusikulmainen sulkasalvos IV; pitkä nurkka, kuusikulmainen sulkasalvos V; pitkä nurkka,
sulkasalvos VI; pitkä nurkka, sulkasalvos VII
AITTATYYPPI..... : riviaitta II; yksinäisaitta, otsallinen IV
MYLLYTYYPPI..... :
UUNITYYPPI..... : harmaakiviuni I
RAKENNUSHISTORIA..... : Pirttiniemi on halottu Kuhmoisten historian mukaan Hukin talon maista ja
perustettu myöhemmin kruunun uudistilaksi. Muistitiedon mukaan talon ensimmäinen asukas oli Kaarle
Kaarlenpoika, joka oli syntynyt Hovilassa v. 1830 ja kuollut Pirttiniemessä v. 1898. Tilalla on
suoritettu maanmittaus v. 1844 ja asuinrakennuksen pirtin ylähirrestä on löydettävissä vuosiluku
1845. Asuinrakennuksen pirtti on multapenkeillä. Rakennuksessa on tehty peruskorjaus Halosen
suunnitelmien mukaan v. 1983, jolloin mm. 1910-luvulla tehdyn ulkoeteisen ja tamperein väliltä
purettiin seinä, eteinen lämpöeristettiin ja tamperein rakennettiin WC-tilat. Peruskorjauksessa
uusittiin ikkunat vanhan mallin mukaan ja vanhat karmit säilyttäen, korjattiin uunia ja korjattiin
lämpöeristäen rakennuksen keittiötä, kamareita ja eteistiloja. Ulkovuoraus on laitettu v. 1938, tätä
ennen rakennus oli vuoraamaton ja maalaamaton. Riviaitassa on aitan ovien edessä katonlapeen suojaama

konki. Pienemmässä asuinrakennuksessa on ulko-ovet sekä rakennuksen päädyssä että sivulla. Rakennusta kutsutaan alapirtiksi. Muuri on pullistanut rakennuksen seinää ulospäin. Talli- navetta -rakennus on ollut vinkkelinmuotoinen. Navetan hirsissä on ollut vuosiluku 1898. Navettaosa on kuitenkin purettu pois noin 20 vuotta sitten. Tallirakennuksen sivuilla on pienet pulpettikattoiset katokset. Jyväaitta on siirretty nykyiselle paikalleen riihen lähetyviltä v. 1966. Talon vierestä on purettu halkovaja noin 20 vuotta sitten.

PIHAPIIRI/MAISEMA..... : Pirttiniemi; Kahden asuinrakennuksen, riviaitan, pienen yksinäisaitan, tallirakennuksen, riihen, ladon ja autoliiterin muodostama pihapiiri lahnajärvi - Hahmajärvi - kylätien läheisyydessä. Rakennukset ovat sijoittuneet hajanaisesti kylätien läheisyyteen.

KULT.HIST.ARVO..... : Pirttiniemi on nykyiseltä rakennuskannaltaan lähinnä vuosisadan vaihteessa rakennettu maatilan pihapiiri; paikallinen historiallinen; paikallinen rakennushistoriallinen; paikallinen maisemallinen

LH.SUOJELUPÄÄTÖS..... :

RAK.TAI ASEMAKAAVA.... :

RAKENNUSSUOJELU..... :

KAAVAMÄÄRÄYKSET..... :

SÄILYMINEN..... : hyvä; päärakennusta on juuri kunnostettu

AVUSTUKSET..... :

LÄHTEET..... : Niemi Lauri ja Tellervo 26.7. 1989; Suvanto Seppo, Kuhmoisten historia. 1965. Lahti. 184; Suomen pienviljelijät. II Hämeen lääni. 1967. Turku.,445.

LIITTEET..... : 1. karttaliite, 2. kuvaliite

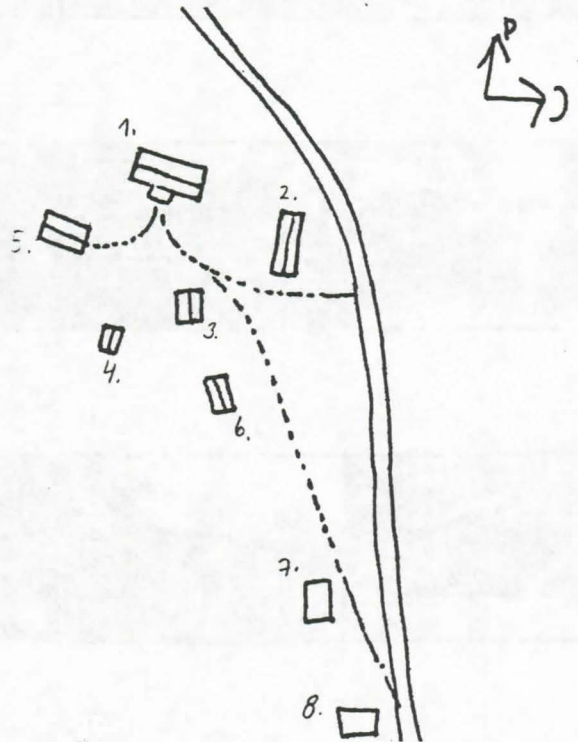
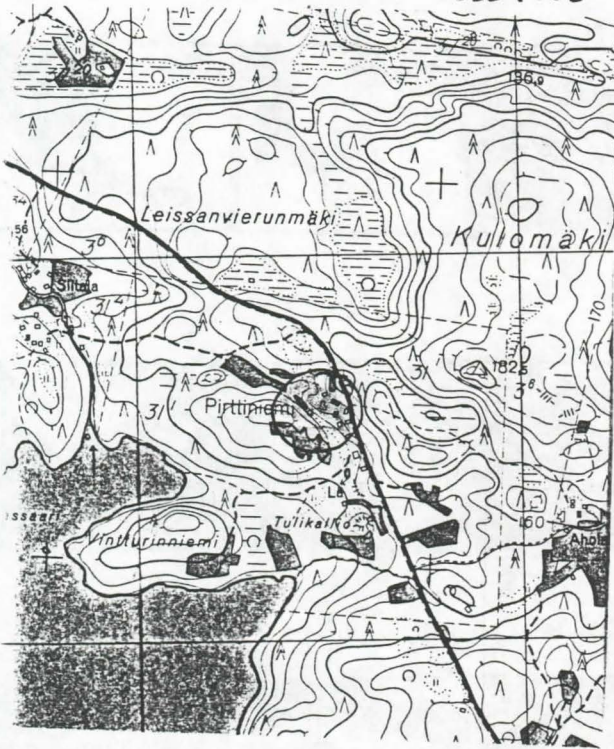
TÄYTTÄJÄ/PVM..... : Ranta Sirkka-Liisa 19890726; Lahnala Eija-Liisa 19900323

LISÄTIEDOT..... : Muistiinpanoissa merkintä: vuodesta 1890 Pirttiniemi Wintturi Päijälä Hemman Hovila.

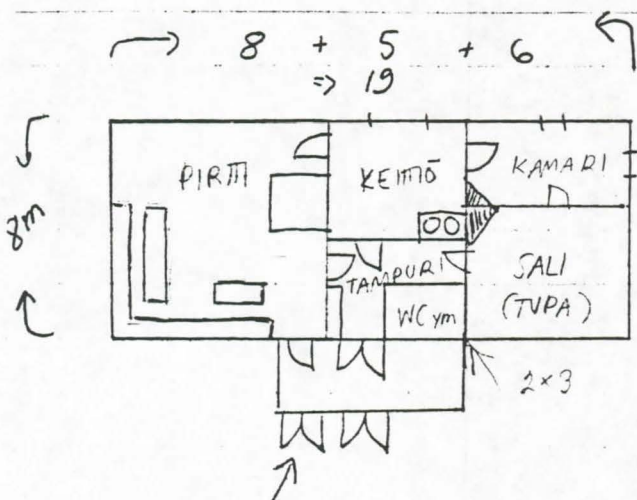
Kuhmoinen
Pirttiniemi, Vintturi

no: 8

2144 04 6833 / 553



1. asuinrakennus I
2. riviaitta II
3. alapirtti III
4. jyvääntä IV
5. talli + navetta-rakennus V
6. autolüteri
7. riihi VI
8. lato VII



Kuhmoinen
Pirttiniemi, Vintturi

no: 8



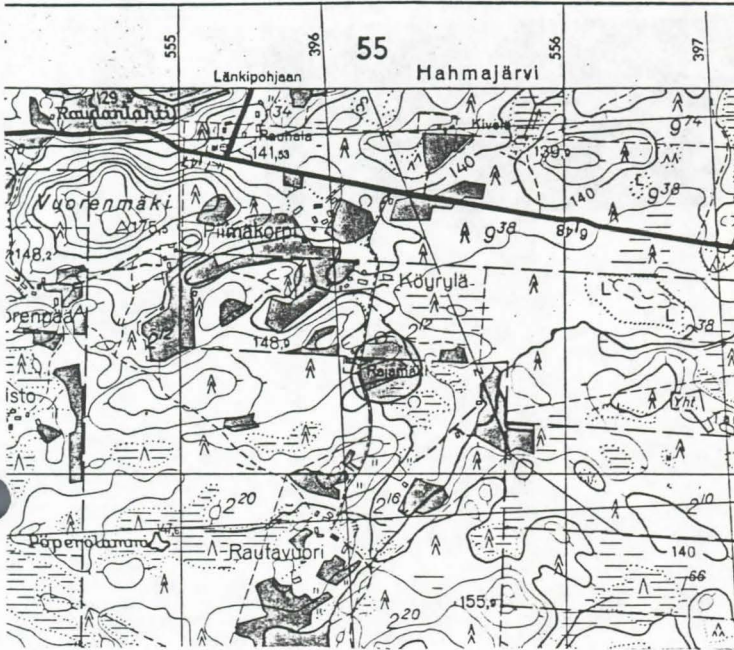
KOHDE..... : RAJAMÄKI; KORPISEN MÖKKI

KUNTA..... : Keski-Suomi; Kuhmoinen
 INV.LOMAKE NRO..... : 009
 KOHDETYYPPI..... : asuintalo; asuinrakennus I
 SIJAINNIPAIKKA..... : Hahmajärvi; Kuhmoinen
 OMISTAJUUS..... : Hynynen Erkki; Rantanen Ritva; yksityinen
 OMISTAJAN OSOITE..... : Hynynen Erkki ja Rantanen Ritva, Karinkatu 1 C, 15300 Lahti
 PERUSKARTTA/KOORDIN... : 2143 06 6829/2555
 KIINTEISTOTUNNUS..... : Tapiala 2:18
 NYKYINEN KÄYTTÖ..... : kesäasunto I
 ALKUP. KÄYTTÖ..... : asuinrakennus I
 PERUSTUS..... : luonnonkivet I; laasti I; betoni I
 RUNKO..... : hirsii I; lauta I
 KATE..... : huopa
 ULKOVIORAUUS..... : pysty peiterima (osittain) I
 ULKOVÄRI..... : punainen (S) I; valkoinen (L) I; valkoinen (I) I; vahreä (K) I
 KERROSLUKU..... : 1 I
 KUNTO..... : hyvä I
 HUONELUKU..... : 3 I; eteinen; huone 2
 IKKUNAMALLIT..... : 6-ruutuinen I
 KATTOMUOTO..... : satula I
 KATTO/RAYSTÄSKORISTEET :
 KUISTIT/PARVEKKEET..... :
 KORISTEAIHEET/KAIVERR. :
 SALVOSTYYPPI..... : pitkä nurkka I
 AITTATYYPPI..... :
 RAKENNUSHISTORIA..... : Rajamäen tontti on erotettu Rautavuoren tilasta. 1950-luvulle asti talossa
 asui hieroja Emil Vuorenpää. 1950-luvulla talo siirtyi Vuorenpään jälkeen kesäasunnoksi Saima ja Juho
 Ahokaiselle ja 1960-luvulla Tyyne ja Kauno Korpiselle. Korpiet ovat ostaneet tonttiin lisämaata
 Köyrylän tilasta. Asuinrakennuksessa on kaksi huonetta ja sivulla eteistila. Rakennuksen pitkät
 nurkat on peitetty valkoisilla laudoilla. Ovi on päädyssä ja toisella sivulla ikkuna on T-mallinen.
 Tontilla on ollut pieni aitta, minkä Ahokaiset siirsivät pois. Erkki Hynynen ja Ritva Rantanen ovat
 ostaneet Korpisilta Rajamäen lokakuussa 1991. Uudet omistajat rakentavat tontille mökin viereen
 vapaa-ajan asunnon. He aikovat kunnostaa myös vanhaa mökkiä.
 PIHAPIIRI/MAISEMA..... : Rajamäki; Pihapiirissä on asuinrakennus tien toisella puolella ja sauna
 toisella puolella.
 KULT.HIST.ARVO..... : Rajamäki on alkuperäisessä asussaan säilynyt kylän käsityöläisen mökki;
 paikallinen rakennushistoriallinen
 SÄILYMINEN..... : Rajamäki on siirtynyt v. 1991 uusille omistajille. Tontille rakennetaan myös
 toinen vapaa-ajan asunto, mutta myös vanhaa mökkiä aiotaan kunnostaa.
 LAHTEET..... : Piimäkorpi Edwin 22.3.1989; Hynynen Erkki 24.2.1992
 LIITTEET..... : 1. karttaliite, 2. kuvaliite
 TÄYTTÄJÄ/PVM..... : Ranta Sirkka-Liisa 19890726; Lahnala Eija-Liisa 19900322; Andersson Päivi
 19920226

Kuhmoinen
Rajamäki, Korpinen mökki

no: 9

2143 06 6829/2555



Kuhmoinen
Rajamäki, Korpinen mökki

no: 9



I

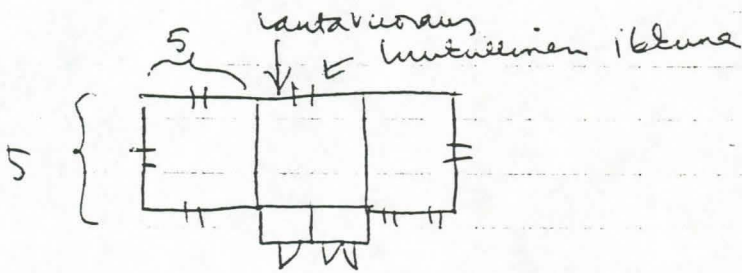
KOHDE..... : RAUHALA

KUNTA..... : Keski-Suomi; Kuhmoinen
KOHDETYYPPI..... : maatila; asuinrakennus I; liiteri II
SIJAINNIPAIKKA..... : Hahmajärvi; Kuhmoinen
OMISTAJUUS..... : Juntula Anneli ja Rauno; yksityinen
OMISTAJAN OSOITE..... : Juntula Anneli ja Rauno, Neilikkatie 5 A 01300 Vantaa 30
PERUSKARTTA/KOORDIN... : 2144 04 6830/2555
KIINTEISTÖTUNNUS..... : Tapiala 9:118
INV.LOMAKE NRO..... : 10
NYKYINEN KÄYTTÖ..... : kesäasunto I; varasto II
ALKUP. KÄYTTÖ..... : asuinrakennus I; liiteri II; aitta II
RAKENNUSAIKA..... : 1910-1929 I
SUUNNITTELIJA..... :
KORJAUSVUODET..... :
PERUSTUS..... : nurkkakivet I; luonnonkivet I; betoni I; nurkkakivet II
RUNKO..... : hirsi I; hirsi II
KATE..... : huopa I; huopa II
ULKOVUORAUUS..... : vuoraamaton I; lomalauta II
ULKOVÄRIT..... : maalaamaton I; maalaamaton II
KERROSLUKU..... : 1 I; 1 II
KUNTO..... : hyvä I; kohtalainen II
HUONELUKU..... : 4 I; pirtti; kamari 2; eteinen
SISÄSEINIEN PINNAT... :
MUKAVUODET..... :
KORJAUKSET/LAAJENNUS.. :
RAKENNUSTYYLI..... :
IKKUNAMALLIT..... : 6-ruutuinen I
KATTOMUOTO..... : satula I; satula II
KATTO/RÄYSTÄSKORISTEET : kuistifrontoni keskellä edessä I
KUISTIT/PARVEKKEET... : umpikuisti, satulakattoinen edessä keskellä I
KORISTEAIHEET/KAIVERR. :
KORISTEMAALAUKSET..... :
POHJATYYPPI..... : patitupatyyppi I
SALVOSTYYPPI..... : pitkä sahanurkka I; lyhyt nurkka II
AITTATYYPPI..... :
MYLLYTTYYPPI..... :
UUNITYYPPI..... :
RAKENNUSHISTORIA..... : Rauhala on erotettu Piimäkorven tilasta Antti Ahoselle v. 1913. Antti Ahonen rakennetti asuinrakennuksen mahdollisesti heti v. 1913. Talo oli Ahosen vakituinen asunto noin vuoteen 1980 asti. Tämän jälkeen talo on ollut kesäkäytössä Antti Ahosen tyttären pojalla. Paikka on ollut pieni maatila. Pihapiiristä on purettu tilan navetta ja sauna. Pihassa on edelleen vanha liiteri - aitta -rakennus. Asuinrakennuksessa on iso lautarakenteinen umpikuisti, missä on kaksi ulko-ovea ja kuusiruutuiset ikkunat. Kuistissa on havaittavissa kulunutta keltamultamaalia. Ikkunoiden yläosa on jakautunut pieniin ruutuihin.
PIHAPIIRI/MAISEMA.... : Rauhala; Pihapiirissä on asuinrakennus, liiteri, pieni ulkokuone ja tynnyrisauna. Kohde sijaitsee kylätien varressa Hahmajärven kansakoulun läheisyydessä.
KULT.HIST.ARVO..... : Rauhala on 1910-20-luvulla rakennettu pientilan pihapiiri; paikallinen rakennushistoriallinen; paikallinen maisemallinen
LH.SUOJELUPÄÄTÖS..... :
RAK.TAI ASEMAKAAVA.... :
RAKENNUSSUOJELU..... :
KAAVAMÄÄRÄYKSET..... :
SÄILYMINEN..... : hyvä; Kohde on kesäasuntona.
AVUSTUKSET..... :
LÄHTEET..... : Piimäkorpi Edwin 22.3. 1990
LIITTEET..... : 1. karttaliite, 2. kuvaliite
TÄYTTÄJÄ/PVM..... : Ranta Sirkka-Liisa 19890726; Lahnala Eija-Liisa 19900322
LISÄTIEDOT..... :

Kuhmoinen
Rauhala

no: 10

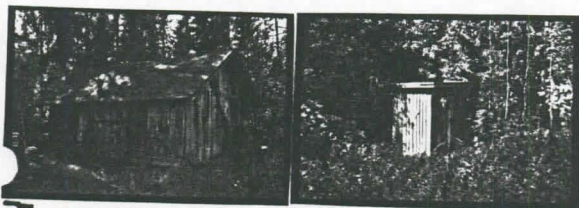
2144 04 6830/535



Kuhmoinen

Rauhala

no: 10



KOHDE..... : RAUTAVUORI

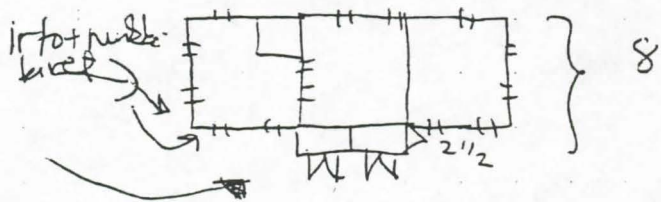
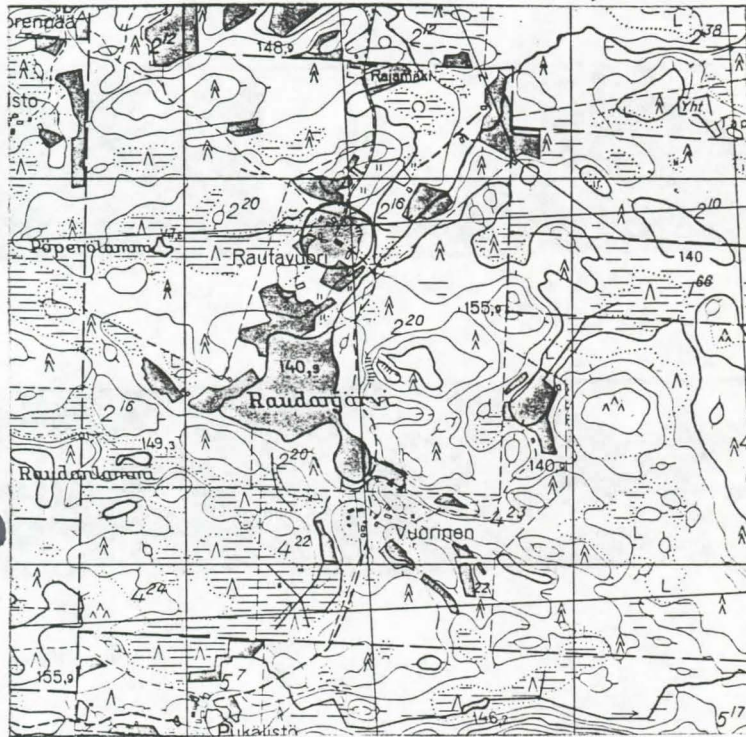
KUNTA..... : Keski-Suomi; Kuhmoinen
 KOHDETYYPPI..... : maatila; asuinrakennus I; aitta II; sauna III; lato IV
 SIJAINNIPAIKKA..... : Hahmajärvi; Kuhmoinen
 OMISTAJUUS..... : Nikula Antti ja Anja; yksityinen
 OMISTAJAN OSOITE..... : Nikula Antti ja Anja, Mannisen katu 8, 44120 Äänekoski
 PERUSKARTTA/KOORDIN... : 2143 06 6828/2555
 KIINTEISTÖTUNNUS..... : Tapiala 2:16
 INV.LOMAKE NRO..... : 11
 NYKYINEN KÄYTTÖ..... : kesäasunto I; varasto II; sauna III; puuliiteri IV; kalustosuoja IV
 ALKUP. KÄYTTÖ..... : asuinrakennus I; aitta II, sauna III; lato IV
 RAKENNUSAIKA..... :
 SUUNNITTELIJA..... :
 KORJAUSVUODET..... :
 PERUSTUS..... : harmaakivi I; luonnonkivet I; nurkkakivet II; nurkkakivet III; nurkkakivet IV
 RUNKO..... : hirsi I; hirsi II; hirsi III; hirsi IV
 KATE..... : muovipinnoitettu pelti I; pelti II; pelti III; pelti IV
 ULKOVUORAUUS..... : pysty peiterima I; vuoraamaton II; vuoraamaton III; vuoraamaton IV
 ULKOVÄRIT..... : keltainen (S) I; valkoinen (L) I; valkoinen (I) I; ruskea (I) I; maalaamaton II; maalaamaton III; maalaamaton IV
 KERROSLUKU..... : 1 I; 1 II; 1 III; 1 IV
 KUNTO..... : hyvä I; hyvä II; hyvä III; hyvä IV
 HUONELUKU..... : 4 I; tupa; keittiö; huone 2 kpl
 SISÄSEINIEN PINNAT... :
 MUKAVUODET..... :
 KORJAUKSET/LAAJENNUS.. :
 RAKENNUSTYYLI..... :
 IKKUNAMALLIT..... : T-ikkuna I
 KATTOMUOTO..... : satula I; satula II; satula III; satula IV
 KATTO/RÄYSTÄSKORISTEET :
 KUISTIT/PARVEKKEET... : umpikuisti, kaksiosainen I
 KORISTEAIHEET/KAIVERR. :
 KORISTEMAALAUKSET..... :
 POHJATYYPPI..... :
 SALVOSTYYPPI..... : pitkä nurkka, kuusikulmainen sulkasalvos II; pitkä nurkka, koirankaulasalvos III; pitkä nurkka sahanurkka IV
 AITTATYYPPI..... : riviaitta II
 MYLLYTYYPPI..... :
 UUNITYYPPI..... :
 RAKENNUSHISTORIA..... : Rautavuoren torppa syntyi 1700-luvulla, kun Keikkalan toisen puoliskon omistaja Olavi Matinpöika rupesi raivaamaan 1770-luvulla Ravajärven ulkopalstalle peltoja ja kuivaamaan siellä olevia soita. Vuonna 1777 hän antoi vävyensä Sipi Simonpojan rakentaa sinne Rautavuoren torpan. Parikymmentä vuotta myöhemmin Sipi Simonpoika haki torpan erottamista ja muuttamista itsenäiseksi, mutta hakemukseen ei suostuttu. Torppa on itsenäistynyt v. 1810. Rautavuoren nyk. asuinrakennus on rakennettu 1900-luvun alussa. E. Piimakorven tietojen mukaan asuinrakennus olisi tehty vuosina 1907-1908. Rautavuoren tilan omisti 1900-luvun alussa Juho Rautavuori. Hän myi tilan Kuhmoisten sahanomistaja Juhani Peltoselle. 1940-luvulla Rautavuoren tilasta tehtiin pika-asutustila ja tilalle muuttivat v. 1949 Hilma ja Juho Pister. He viljelivät tilaa vuoteen 1955, minkä jälkeen tila oli vuokralla. Tilalla on asuttu vakituisesti noin vuoteen 1971 asti. Juho Pisterin kuoltua v. 1973, tila on ollut Hilma Pisterin ja Anja Nikulan omistuksessa. 1970-luvulta lähtien tila on ollut kesäasuntona. Rakennuksiin on uusittu katot 1970-1980-luvulla.
 PIHAPIIRI/MAISEMA..... : Rautavuori; Pihapiiri muodostuu asuinrakennuksesta, riviaitasta, saunasta, liiteristä ja ladosta. Asuinrakennuksen edessä on hyvin hoidettu pihamaa.
 KULT.HIST.ARVO..... : Rautavuori on 1700-luvulla perustettu torppa. Tilan asuinrakennus on 1900-luvun alusta; paikallinen historiallinen; paikallinen rakennushistoriallinen
 LH.SUOJELUPÄÄTÖS..... :
 RAK.TAI ASEMAKAAVA.... :
 RAKENNUSSUOJELU..... :

KAAVAMÄÄRÄYKSET..... :
SÄILYMINEN..... : hyvä; Rakennukset ovat hyväkuntoisia ja lähitulevaisuudessa kohdetta
tullaan edelleen käyttämään kesäasuntona. Omistajilla on aikomus asennuttaa rakennuksiin sähköt.
AVUSTUKSET..... :
LÄHTEET..... : Nikula Anja 10.7. 1990; Piimakorpi, E. 26.7. 1989; Suvanto Seppo,
Kuhmoisten historia. 1965, Lahti., 181.
LIITTEET..... : 1. karttaliite, 2. kuvaliite
TÄYTTÄJÄ/PVM..... : Ranta Sirkka-Liisa 19890726; Lahnala Eija-Liisa 19900321.
LISÄTIEDOT..... :

Kuhmoinen
Rautavuori

no: 11

2143 06 6828/2555



Kuhmoinen
Rautavuori

no: 11



I

I

I

I

I



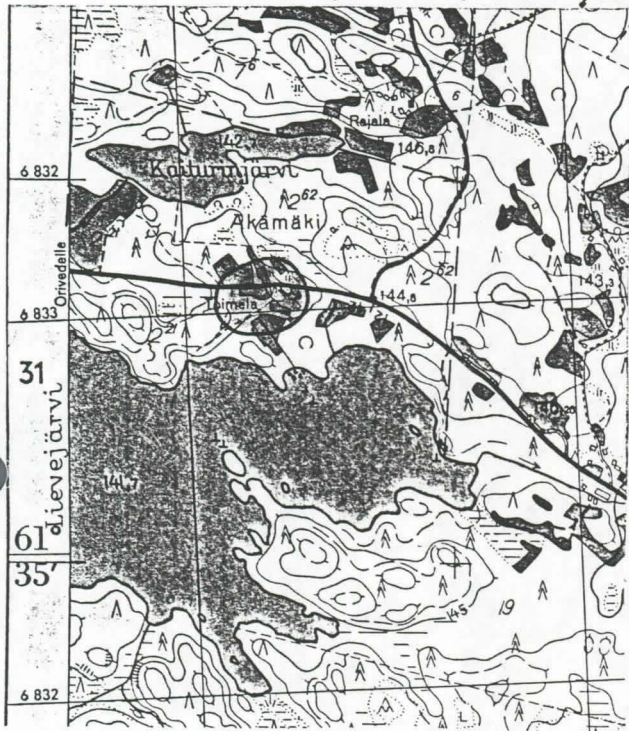
KOHDE..... : TOIMELAN RIIHI

KUNTA..... : Keski-Suomi; Kuhmoinen
KOHDETYYPPI..... : maatilan talousrakennus; riihi
SIJAINNIPAIKKA..... : Hahmajärvi; Kuhmoinen
OMISTAJUUS..... : Ojalahti Paavo
OMISTAJAN OSOITE..... : 17800 Kuhmoinen
PERUSKARTTA/KOORDIN... : 2144 04 6831/2550
KIINTEISTÖTUNNUS..... : Äkämäki
INV.LOMAKE NRO..... : 12
NYKYINEN KÄYTTÖ..... : riihi
ALKUP. KÄYTTÖ..... : riihi
RAKENNUSAIKA..... : 1850-1859(?)
SUUNNITTELIJA..... :
KORJAUSVUODET..... :
PERUSTUS..... : nurkkakivet
RUNKO..... : hirsi
KATE..... :
ULKOVUORAUUS..... : vuoraamaton
ULKOVÄRIT..... : maalaamaton
KERROSLUKU..... : 1
KUNTO..... : hyvä
HUONELUKU..... :
SISÄSEINIEN PINNAT... :
MUKAVUODET..... :
KORJAUKSET/LAAJENNUS.. :
RAKENNUSTYYPPI..... :
IKKUNAMALLIT..... :
KATTOMUOTO..... : satula
KATTO/RÄYSTÄSKORISTEET :
KUISTIT/PARVEKKEET... :
KORISTEAIHEET/KAIVERR. :
KORISTEMAALAUKSET.... :
POHJATYYPPI..... :
SALVOSTYYPPI..... :
AITTATYYPPI..... :
MYLLYTYYPPI..... :
UUNITYYPPI..... :
RAKENNUSHISTORIA..... : Kuhmoinen-Orivesi-tien varressa lähellä Päijälän kylää sijaitsee Toimelan tila, joka tiettävästi on Korppilan vanha torppa. Toimelan tilalla on jäljellä vanha yksinäisriihi ehkä 1850-luvulta.
PIHAPIIRI/MAISEMA.... :
KULT.HIST.ARVO..... : Tyypillinen yksinäisriihi ehkä 1800-luvun puolivälistä; paikallinen rakennushistoriallinen
LH.SUOJELUPÄÄTÖS..... :
RAK.TAI ASEMAKAAVA... :
RAKENNUSSUOJELU..... :
KAAVAMÄÄRÄYKSET..... :
SÄILYMINEN..... :
AVUSTUKSET..... :
LÄHTEET..... :
LIITTEET..... :
TÄYTTÄJÄ/PVM..... : Ranta Sirkka-Liisa 19890908
LISÄTIEDOT..... :

Kuhmoinen
Toimelan riihi

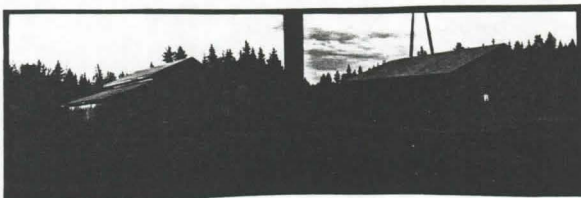
no: 12

2144 04 6831/2550



Kuhmoinen
Toimelan riihi

no:



KOHDE..... : VÄLINEN

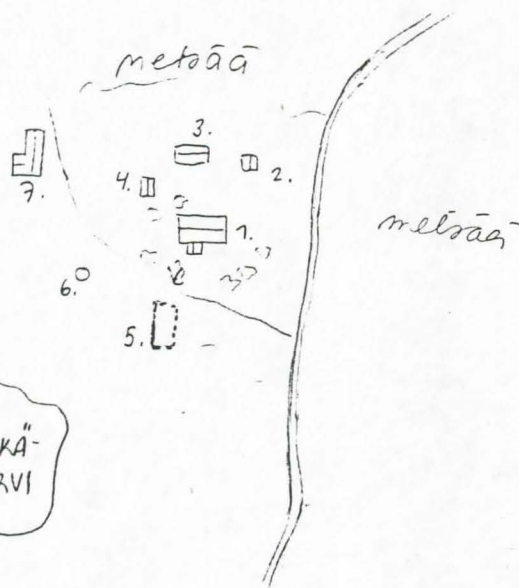
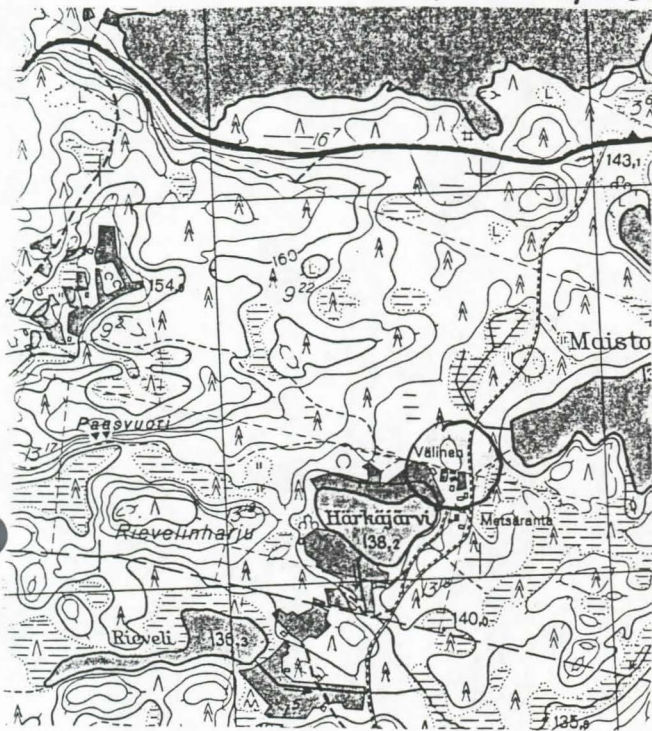
KUNTA..... : Keski-Suomi; Kuhmoinen
KOHDETYYPPI..... : maatila; asuinrakennus I
SIJAINNIPAIKKA..... : Päijälä; Kuhmoinen
OMISTAJUUS..... : Eeva ja Hannu Manninen ? / Alma Narikka ?; yksityinen
OMISTAJAN OSOITE..... : Eeva ja Hannu Manninen/ Alma Narikka, 17800 Kuhmoinen
PERUSKARTTA/KOORDIN... : 2144 04 6831/2556
KIINTEISTÖTUNNUS..... : Päijälä 13:22
INV.LOMAKE NRO..... : 13
NYKYINEN KÄYTTÖ..... : kesäasunto ?
ALKUP. KÄYTTÖ..... : asuinrakennus
RAKENNUSAIKA..... : 1875-1899
SUUNNITTELIJA..... : Järvinen (Maria Järvisen mies) ?
KORJAUSVUODET..... :
PERUSTUS..... : nurkkakivet ?
RUNKO..... : hirsi
KATE..... : huopa, alla päre
ULKOVUORAUUS..... : vuoraamaton; pystyлаudoistus
ULKOVÄRIT..... : maalaamaton
KERROSLUKU..... : 1
KUNTO..... : huono
HUONELUKU..... : 2; keittiö; pirtti
SISÄSEINIEN PINNAT... :
MUKAVUUDET..... :
KORJAUKSET/LAAJENNUS.. :
RAKENNUSTYYLI..... :
IKKUNAMALLIT..... : 6-ruutuinen
KATTOMUOTO..... : satula
KATTO/RÄYSTÄSKORISTEET :
KUISTIT/PARVEKKEET... : lautarakenteinen umpikuisti
KORISTEAIHEET/KAIVERR. :
KORISTEMAALAUKSET..... :
POHJATYYPPI..... : eteiskamaritupa
SALVOSTYYPPI..... : 6-kulmainen pitkäsälvos; koirankaula, ylimmät hirret
AITTATYYPPI..... :
MYLLYTYYPPI..... :
UUNITYYPPI..... :
RAKENNUSHISTORIA..... : Väliisen tilan alueen maita alkoi viljellä Maria Järvinen miehensä kanssa 1800-luvun loppupuolella. Järviset rakensivat kaikki rakennukset itse viime vuosisadan puolella. Välinen oli Takalan torppa, josta käytiin tekemässä taksvärkkiä päätalossa. Järvisen lapsia olivat Eeva, Alma, Iita ja Valeri, joista viimeksi mainittu kuoli 1950-luvulla. Tilan nykyinen omistaja on Eevan tytär Alma Narikka. Pirttiosan laajennus on tehty käyttäen hyväksi aiempaa savupirttiä, josta vielä on jäljellä paitsi hirret myös räppänä takaseinässä. Savupirttiin liitetty uudempi osa on selvästi havaittavissa. Rakennuksen ulkomitat ovat 9 x 4 metriä. Rakennus on liikkunut perustuksiltaan ja kallistunut hieman. Sisäänkäynnin edessä on luonnonkivilaatat. Tilaan kuuluu myös useasta osasta koottu riihi, jonka katos/katto on osittain romahtanut. Riihen alaosa on hirsinen ja yläosa laudasta. Riihen väliosan takaseinä on tehty pystyлаudoista. Riihen ovesa on pukinsarvisaranat. Riihen sisällä ja ulkopuolella on runsaasti vanhoja maatyökaluja.
PIHAPIIRI/MAISEMA.... : Välinen; Pihapiirissä on päärakennus, riihi, pumppukaivo, palanut aitta, huonokuntoinen kellari sekä uudempi liiteri ja ulkokuone. Talon nurkalla on pihlaja, portaiden edessä vaahtera. Pihassa on sireenipensas ja marjapensaita. Tila sijaitsee Härkäjärven ja Maistojärven välisellä metsäisellä kankaalla Velisjärven tien ja Oriveden tien välisen metsätien varrella.
KULT.HIST.ARVO..... : Väliisen tilan rakennukset ovat säilyneet lähes alkuperäisessä asussaan, koska tilan rakennuksia ei ole ajanmukaistettu nykyisten asumisstandardien edellyttämällä tavalla; paikallinen rakennushistoriallinen
LH.SUOJELUPÄÄTÖS..... :
RAK.TAI ASEMAKAAVA.... :
RAKENNUSSUOJELU..... :
KAAVAMÄÄRÄYKSET..... :

SÄILYMINEN..... : huono; tulevaisuus epäselvä
AVUSTUKSET..... :
LÄHTEET..... : Nurminen A., 31.5.1989
LIITTEET..... : 1. karttaliite, 2. valokuvaliite
TÄYTTÄJÄ/PVM..... : Ranta Sirkka-Liisa 19890531; Simpanen Marjo-Riitta 19891220
LISÄTIEDOT..... :

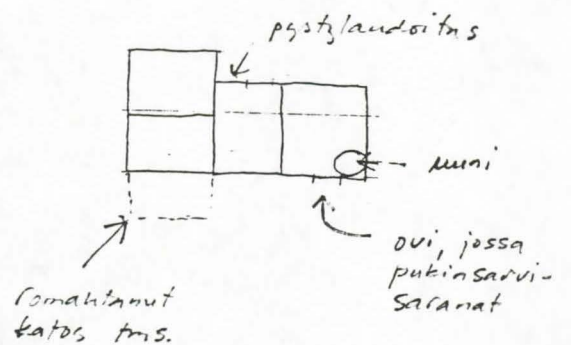
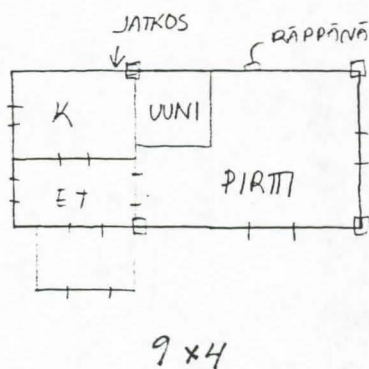
Kuhmoinen
Välinen

no: 13

2144 04 6231/2556



1. asuinrakennus
2. huusi (uusi)
3. liiteci (uusi)
4. kellari (luonokuntainen)
5. aitta (palanut)
6. pumppukaivo
7. rühi (luonokuntainen)



Kuhmoinen
Välinen

no: 13



I



II

KUHMOISTEN RAKENNUSINVENTOINTI 1989-1990

HARJUNSALMI

INV.NRO	KOHDE	KULT.ARVO
14.	Harjunsalmen koulu	Paik.
15.	Lahnalahden talon pihapiiri	Paik.
16.	Rauhalan talon päärakennus	Paik.
17.	Vanhan Paaterin talon pihapiiri	Maak.
18.	Ylä-Karttilan talon pihapiiri	Paik.
19.	Ylä-Peltolan talon pihapiiri	Paik.

KOHDE..... : HARJUNSALMEN KOULU; PELTOLAN KOULU

KUNTA..... : Keski-Suomi; Kuhmoinen
KOHDETYYPPI..... : koulu; koulurakennus I; talousrakennus II
SIJAINNINPAIKKA..... : Harjunsalmi; Kuhmoinen
OMISTAJUUS..... : Polvi Eero; yksityinen
OMISTAJAN OSOITE..... : Polvi Eero, 17840 Harjunsalmi
PERUSKARTTA/KOORDIN... : 2144 08 6843/568
KIINTEISTÖTUNNUS..... :
INV.LOMAKE NRO..... : 14
NYKYINEN KÄYTTÖ..... : asuinrakennus I; liiketila I; varasto II
ALKUP. KÄYTTÖ..... : koulurakennus I; asuinrakennus I; käymälät II; varasto II
RAKENNUSAIKA..... : 1931 I; 1931 ? II
SUUNNITTELIJA..... : Itä-Hämeen Maanviljelysseura I
KORJAUSVUODET..... :
PERUSTUS..... : betoni I; betoni II
RUNKO..... : hirsi I; lauta ? II
KATE..... : pelti I; pelti II
ULKOVUORAUUS..... : pysty peiterima I; pysty peiterima II
ULKOVÄRIT..... : valkoinen (S) I; beige (L) I; valkoinen (I) I; ruskea (K) I; punainen
(S) II; valkoinen (L) II; ruskea (O) II
KERROSLUKU..... : 1 +(1) I; 1 II
KUNTO..... : hyvä I; hyvä II
HUONELUKU..... :
SISÄSEINIEN PINNAT.... :
MUKAVUUDET..... : vesijohto I; viemäri I; sähkö I
KORJAUKSET/LAAJENNUS.. :
RAKENNUSTYYLI..... :
IKKUNAMALLIT..... : 6-ruutuinen T-ikkuna I
KATTOMUOTO..... : satula I; satula II
KATTO/RÄYSTÄSKORISTEET : lippamainen frontoni pääsisäänkäynnin yläpuolella I
KUISTIT/PARVEKKEET.... : avokuisti, pulpettikattoinen rakennuksen sisäkulmassa I; avokuisti,
satulakattoinen, rakennuksen päädyssä I
KORISTEAIHEET/KAIVERR. : voimakkaat päätykolmiot I
KORISTEMAALAUKSET..... :
POHJATYYPPI..... :
SALVOSTYYPPI..... :
AITTATYYPPI..... :
MYLLYTYYPPI..... :
UUNITYYPPI..... :
RAKENNUSHISTORIA..... : Peltokylän koulupiiri on perustettu v. 1922 ja koulu toimi vuoteen 1931 asti
K.V. Paaterin omistamassa talossa. Koulupiirin nimenä oli v. 1922-1926 Peltokylän piiri, v. 1926-1960
Peltolan piiri ja vuodesta 1960 lähtien Harjunsalmen koulupiiri. Koulu rakennettiin 1930-luvun alussa
Harjunkankaan Haapalahden lohkotilan maalle ja rakennuksen urakoi Edvard Lehtinen Lahdesta.
Koulurakennus valmistui v. 1931. Alakoulu toimi v. 1931-45 18-viikkoisena vuorotellen Pihlajalahden
alakoulun kanssa. Koulurakennukseen laitettiin sähkö v. 1953. Vuonna 1961 laadittiin koululle
lisärakennussuunnitelma, mutta korjauksia ei toteutettu. Koulu laukautettiin v. 1968.
PIHAPIIRI/MAISEMA..... : Harjunsalmen koulu; Kohteessa on vanha koulurakennus ja ulkorakennus.
Pihassa on käytettyjä autoja ja öljytynnyreitä. Kohde sijaitsee E4-tien varrella, lähellä kapeaa
Harjuniemeä.
KULT.HIST.ARVO..... : Harjunsalmen koulu liittyy Kuhmoisten koululaitoksen historiaan. Koulu on
rakennushistoriallisesti tyyppilinen 1920-1930-luvun koulurakennus; paikallinen historiallinen;
paikallinen rakennushistoriallinen; paikallinen maisemallinen
LH.SUOJELUPÄÄTÖS..... :
RAK.TAI ASEMAKAAVA.... :
RAKENNUSSUOJELU..... :
KAAVAMÄÄRÄYKSET..... :
SÄILYMINEN..... : hyvä; Rakennukset ovat yksityisessä käytössä.
AVUSTUKSET..... :
LÄHTEET..... : Rauhala Pentti, Satavuotinen Kuhmoisten koululaitos 1881-1981. 1981. Jämsä.

51-54, 88-90.

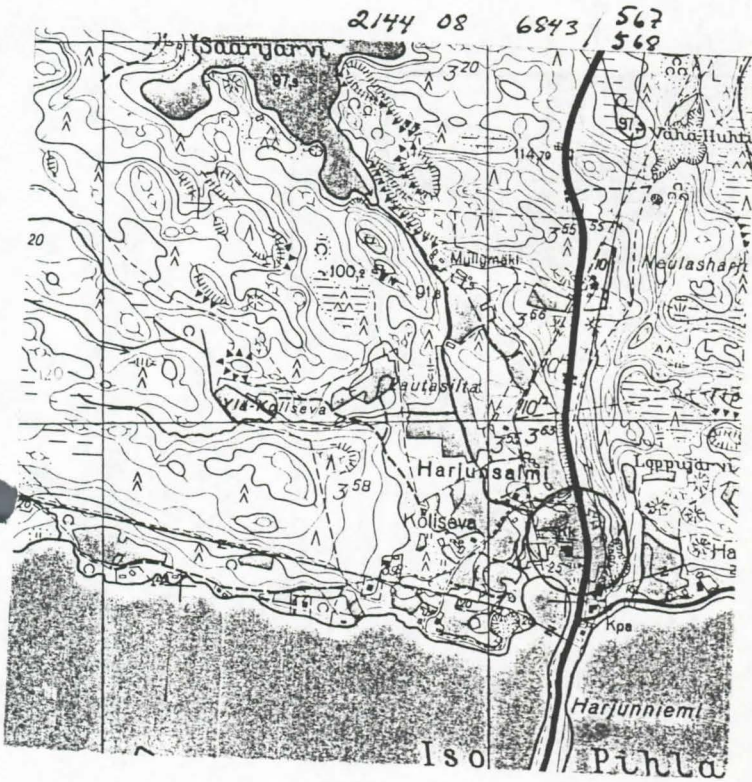
LIITTEET..... : 1. karttaliite, 2. kuvaliite

TÄYTTÄJÄ/PVM..... : Ranta Sirkka-Liisa 19890620; Lahnala Eija-Liisa 19900129.

LISÄTIEDOT..... :

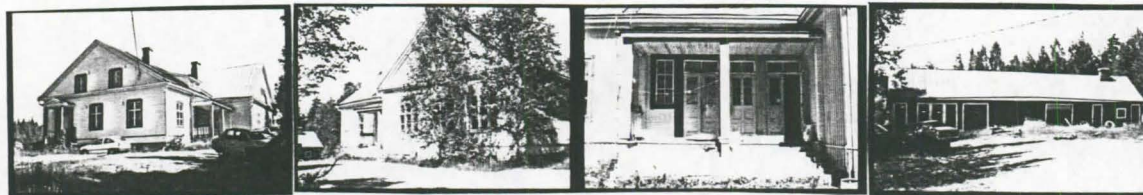
Kuhmoinen
Harjunsalmen koulu

nö: 14



Kuhmoinen
Harjunsalmen koulu

no: 14



I

II

KOHDE..... : LAHNALAHTI

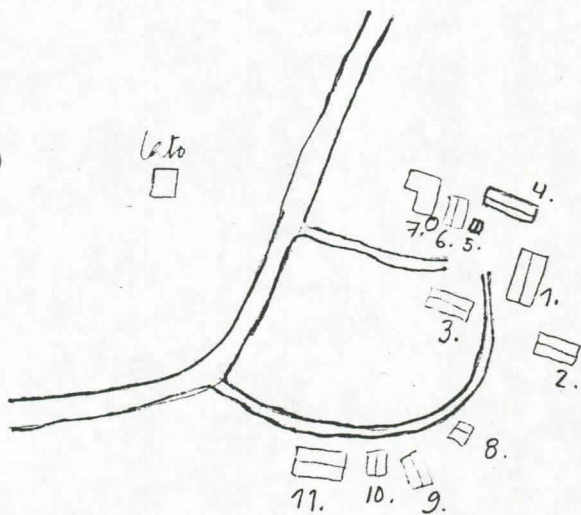
KUNTA..... : Keski-Suomi; Kuhmoinen
 KOHDETYYPPI..... : maatalo; päärakennus I; riviaitta II; aitta III; riihi I
 SIJAINNINPAIKKA..... : Puukkoinen; Kuhmoinen
 OMISTAJUUS..... : Lahnalahti Veli; yksityinen
 OMISTAJAN OSOITE..... : Lahnalahti Veli, 17840 Harjunsalmi
 PERUSKARTTA/KOORDIN... : 2144 08 6843/565
 KIINTEISTÖTUNNUS..... : Lästilä 7:42
 INV.LOMAKE NRO..... : 15
 NYKYINEN KÄYTTÖ..... : asuinrakennus I; varasto II; varasto III; riihi IV
 ALKUP. KÄYTTÖ..... : asuinrakennus I; aitta II; aitta III; riihi IV
 RAKENNUSAIKA..... : 1850 I
 SUUNNITTELIJA..... :
 KORJAUSVUODET..... : 1951 I
 PERUSTUS..... : porakivi I; nurkkakivi II; alushirsi II; nurkkakivi III; alushirsi III;
 nurkkakivi IV
 RUNKO..... : hirsi I; hirsi II; hirsi III; hirsi IV
 KATE..... : tiili I; huopa I; tiili II; huopa III; pelti IV
 ULKOVUORAUUS..... : vaakaponttilaudoitus I; peiterimoitettu pystylaudoitus päätykolmioissa sekä
 frontoneissa I; vuoraamaton II; vuoraamaton III; vuoraamaton IV
 ULKOVÄRIT..... : vaalean ruskea (S) I; ruskea (S) I; punainen (K) I; valkoinen (I) I;
 keltainen (L) I; punamulta (S) II; valkoinen (L) II; punamulta (S) III; valkoinen (L) III;
 punamulta (S) IV; valkoinen (L) IV
 KERROSLUKU..... : 1 (1) I; 1 II; 1 III; 1 IV
 KUNTO..... : hyvä I; hyvä II; hyvä III; hyvä IV
 HUONELUKU..... : 8 I
 SISÄSEINIEN PINNAT..... :
 MUKAVUUDET..... : kaikki mukavuudet I
 KORJAUKSET/LAAJENNUS.. : peruskorjaus (1951) I
 RAKENNUSTYYLI..... : 1950-luvun korjausrakentamista
 IKKUNAMALLIT..... : 3-ruutuinen standardi-ikkuna I; 2-ruutuinen standardi-ikkuna I
 KATTOMUOTO..... : satula I; satula II; satula III; satula IV
 KATTO/RÄYSTÄSKORISTEET : kissanpenkit päädyissä I; pulpettikattoiset frontonit edessä ja takana I
 KUISTIT/PARVEKKEET... : aumakattoinen avokuisti I; aumakattoinen umpikuisti I
 KORISTEAIHEET/KAIVERR. : nauhamaisen ikkunarimoituksen yläosan segmentti-kuvionauha
 KORISTEMAALAUKSET..... :
 POHJATYYPPI..... :
 SALVOSTYYPPI..... : pitkänurkka I; pitkänurkka, sulkasalvos II; pitkänurkka, sulkasalvos III;
 pitkänurkka IV
 AITTATYYPPI..... : riviaitta II; yksinäisaitta, otsallinen III
 MYLLYTYYPPI..... :
 UUNITYYPPI..... :
 RAKENNUSHISTORIA..... : Lahnalahden tilan paikalla on asuttu vuodesta 1778 alkaen, jolloin Muurila-
 niminen henkilö perusti ns. Raikastenmaalle (Lahnalahti) uudisasunnon. Vuodesta 1798 alkaen
 Lahnalahti/Lahnataipale on ollut itsenäinen talo. Tila on kantatila, joka on kuulunut suvulle 1800-
 luvun alusta lähtien. Hirsinen päärakennus on rakennettu vuonna 1850-luvulla ja se remontoitiin
 täysin sata vuotta myöhemmin, vuonna 1951. Tilalla on hirsinen navetta, mikä valmistui vuonna 1938
 sekä erillinen, kaksi huonetta käsittävä karjakon asuinrakennus, missä on jatkona talli ja halkoliite-
 ri.
 PIHAPIIRI/MAISEMA.... : Lahnalahti; Pihapiirissä on asuinrakennus, aitta, karjakon asuinrakennus,
 otsallinen aitta, vaja, riihi ja leikkimökki. Tila sijaitsee Iso Pihlajajärven länsirannalla,
 Lahnalahdessa. Pihapiiri on yksityistien varrella. Pihapiiri on sijoittunut pienelle mäelle,
 rakennusten etelä puolella on puutarhaa.
 KULT.HIST.ARVO..... : Tila muodostaa ehjän toiminnallisen rakennuskokonaisuuden. Se edustaa 1800-
 luvun lopun ja 1900-luvun maatilarakentamista; paikallinen rakennushistoriallinen; paikallinen
 maisemallinen; paikallinen historiallinen
 LH.SUOJELUPÄÄTÖS..... :
 RAK.TAI ASEMAKAAVA.... :
 RAKENNUSSUOJELU..... :

KAAVAMÄÄRÄYKSET..... :
SÄILYMINEN..... : hyvä, tila asuttu
AVUSTUKSET..... :
LÄHTEET..... : Suvanto Seppo. Kuhmoisten historia. 1965. Lahti., 175; Suuri maatilakirja
V. Hämeen lääni. 1964. Kuopio., 625
LIITTEET..... : 1. karttaliite, 2. valokuvaliite
TÄYTTÄJÄ/PVM..... : Ranta Sirkka-Liisa 19890518; Simpanen Marjo-Riitta 19891212
LISÄTIEDOT..... :

Kuhmoinen
Lahna-lahti

no: 15

2144 08 6843/565



1. asuinrakennus I
2. aitta, vellikello
3. kajakon asuintalo, talli, haikalintori
4. riviaitta II
5. leikkimökki
6. autotalli, maatallari
7. navetta
8. aitta III
9. vaja
10. ?
11. riiki IV

Kuhmoinen
Lahnelahti

no: 15



I (1)



I (1)



I (1)



(2)



(3)



II (4)



(5, 6, 7)



III (2)



(9)



(10)



IV (11)



IV (11)

KOHDE..... : RAUHALA

KUNTA..... : Keski-Suomi; Kuhmoinen
 INV.LOMAKE NRO..... : 16
 KOHDETYYPPI..... : maatila; asuinrakennus I
 SIJAINTIPAIKKA..... : Harjunsalmi; Kuhmoinen
 OMISTAJUUS..... : Pirkko Peltosen kuolinpesä; yksityinen perikunta
 OMISTAJAN OSOITE..... : Pirkko Peltosen kuolinpesä, pesähoitaja Ville Peltonen 17840 Harjunsalmi
 PERUSKARTTA/KOORDIN... : 2144 08 6843/564
 KIINTEISTOTUNNUS..... : Lästilä 8:105
 NYKYINEN KAYTTO..... : asuinrakennus
 ALKUP. KAYTTO..... : asuinrakennus
 RAKENNUSAIKA..... : 1930
 SUUNNITTELIJA..... : Peltonen Väinö; kirvesmies
 KORJAUSVUODET..... : 1960 I; 1983 I
 PERUSTUS..... : betoni
 RUNKO..... : hirsi
 KATE..... : huopa
 ULKOVUORAUUS..... : vaakalaudoitus I; pystypeiterima laudoitus I
 ULKOVARIT..... : valkoinen (S); vaalea vihreä (L)
 KERROSLUKU..... : 1+(1) I
 KUNTO..... : hyvä
 HUONELUKU..... : 7
 KORJAUKSET/LAAJENNUS... : kuisti muutettu umpikuistiksi (1960) I; ulkovuoraus (1960 ?) I; ikkunat uusittu (1983) I; sisätiloja uusittu (1983) I
 RAKENNUSTYYLI..... : 1930-luvun pientaloasunto
 IKKUNAMALLIT..... : 9-ruutuinen; 6-ruutuinen; 1950-luvun standardi; 1960-luvun standardi; kolmioikkuna
 KATTOMUOTO..... : satula, aumattu pääty
 KATTO/RAYSTÄSKORISTEET : frontoni; kissanpenkki
 KUISTIT/PARVEKKEET.... : aumakattoinen umpikuisti edessä keskellä I; pulpettikattoinen lippa päädyssä I
 KORISTEAIHEET/KAIVERR. :
 SALVOSTYYPPI..... : lyhytnurkka
 AITTATYYPPI..... :
 RAKENNUSHISTORIA..... : Rauhalan tila on kuulunut alunperin Vanhan-Paaterin maihin. Väinö ja Paavo Peltosen kotipaikka Pihlajamäki itsenäistyi omaksi tilaksi v. 1917-1918 aikoihin. Tästä tilasta lohkaistiin Rauhalan, joka sittemmin jaettiin kahdeksi tilaksi: Paavolle Uusitalo ja Väinölle nykyinen Rauhalan tila. Tilan päärakennus on rakennettu vuonna 1930 ja sen rakensivat veljekset Väinö ja Paavo Peltonen omaksi asunnokseen. Vuoden 1960 korjauksessa hirsirunkoinen talo vaakalaudoitettiin, päädyt jätettiin alkuperäiselle rimalauoitukselle sekä avoveranta ja kuisti muutettiin umpinaiseksi. Samassa yhteydessä yläkerta rakennettiin asuttavaksi. Talossa on seitsemän huonetta: alakerrassa keittiö ja kome huonetta ja yläkerrassa kolme huonetta. Vuoden 1983 remontissa uusittiin lähinnä sisätiloja, mm. hormi ja uuni, lattiat ja sisäseinien eristys. Myös ikkunat uusittiin vanhan mallin mukaan. Rakennuksen pinta-ala on 80 neliömetriä.
 PIHAPIIRI/MAISEMA..... : Rauhalan; Pihapiirissä on päärakennus, hirsinen karjarakennus, aitta ja kalustосуoja. Tila sijaitsee 3,5 km:n päässä valtatie eS.stä ja 5 km:n päässä vanhasta Jämsä - Kuhmoinen -maantiestä.
 KULT.HIST.ARVO..... : Rakennus edustaa 1930-1960 -lukujen pientilarakentamista; paikallinen historiallinen; paikallinen rakennushistoriallinen
 RAK.TAI ASEMAKAAVA.... :
 SÄILYMINEN..... : hyvä; tila asuttu
 LAHTEET..... : Peltonen Ville ja Pirkko, Puukkonen, 18.5.1989; Suomen pienviljelijät II. Hämeen lääni. 1967. Turku, 449; Henna Hellstenin kirje 10.6. 1991
 LIITTEET..... : 1. karttaliite, 2. valokuvaliite
 TAYTTAJA/PVM..... : Ranta Sirkka-Liisa 19890518; Simpanen Marjo-Riitta 198912; Lahnala Eija-Liisa 19910801

Kuhmoinen
Rauhala

no: 16



Kuhmoinen

Rauhala

no: 16



I

KOHDE..... : VANHA-PAATERI

KUNTA..... : Keski-Suomi; Kuhmoinen
 KOHDETYYPPI..... : maatalo; asuinrakennus I; aitta II; aitta III; vilja-aitta IV; lato V; riihi VI
 SIJAINTIPAIKKA..... : Harjunsalmi; Kuhmoinen
 OMISTAJUUS..... : Paateri-Pelkonen Vuokko ja Viikilä Pirkko; yksityinen
 OMISTAJAN OSOITE..... : Paateri-Pelkonen Vuokko ja Viikilä Pirkko, 17800 Kuhmoinen
 PERUSKARTTA/KOORDIN... : 214408 6840/567
 KIINTEISTÖTUNNUS..... : Lästilä 8:89
 INV.LOMAKE NRO..... : 17
 NYKYINEN KÄYTTÖ..... : asuinrakennus I; kotimuseo II; varasto III; kesäasunto IV; varasto V; varasto VI; varasto VII
 ALKUP. KÄYTTÖ..... : asuinrakennus I; aitta II; aitta III; sauna IV; vilja-aitta V; lato VI; riihi VII
 RAKENNUSAIKA..... : 1861 I; 1900 I; 1905 II; 1905-1906 V
 SUUNNITTELIJA..... :
 KORJAUSVUODET..... : 1966 I
 PERUSTUS..... : harmaakivi I; betoni I; harmaakivi II; luonnonkivet II; nurkkakivet III; alushirret III; betoni IV; harmaakivi V; nurkkakivet VI; betoni VI; nurkkakivet VII
 RUNKO..... : hirsi I; hirsi II; hirsi III; hirsi IV; lauta IV; hirsi V; hirsi VI; hirsi VII; lautaa VII
 KATE..... : muovipinnoitettu pelti I; tiili II; huopa III; tiili IV; tiili V; pelti VI; pelti VII
 ULKOVUOROUS..... : vaaka ponttilauta I; pysty peiterima I; pysty peiterima II; vuoraamaton III; vuoraamaton IV; pystylauta IV; vuoraamaton V; vuoraamaton VI; vuoraamaton VII
 ULKOVÄRIT..... : valkoinen (S) I; harmaa (L) I; tummanpunainen (I) I; punainen (S) II; valkoinen (S) II; maalaamaton III; punainen (S) IV; valkoinen (L) IV; punainen (S) V; valkoinen (L) V; maalaamaton VII
 KERROSLUKU..... : 1 I; 2 II; 1 III; 1 IV; 2 V; 1 VI; 1 VII
 KUNTO..... : hyvä I; hyvä II; hyvä III; hyvä IV; hyvä V; hyvä VI; hyvä VII
 HUONELUKU..... : 11; pirtti; keittiö; tampuri; pesutilat; pikkusali; iso sali; keittiö; kamari 4 I
 SISÄSEINIEN PINNAT... :
 MUKAVUODET..... : vesijohto I; viemäri I; sähkö I
 KORJAUKSET/LAAJENNUS.. : peruskorjaus, purettu vanha kivi-uuni, asennettu keskuslämmitys (1966) I
 RAKENNUSTYYLI..... :
 IKKUNAMALLIT..... : 6-ruutuinen I
 KATTOMUOTO..... : satula I; satula II; satula III; satula IV; satula V; satula VI; satula VII
 KATTO/RÄYSTÄSKORISTEET : ruokakelloteline, katon etulapeen puolivälissä II
 KUISTIT/PARVEKKEET... : avokuisti, pulpettikattainen, rakennuksen sisäkulmassa I; umpikuisti, aumakattainen rakennuksen päädystä I
 KORISTEAIHEET/KAIVERR. : koristelista vuorituksessa ikkunoiden yläpuolella I; lehtisahakoristeiset kaiteet aitanparvessa molemmissa kerroksissa II
 KORISTEMAALAUKSET.... : Cardemeister-maalarin maalaama viiniköynnöskuvio rakennuksen ulkoseinässä valeikkunassa I
 POHJATYYPPI..... : vinkkelirakennus I
 SALVOSTYYPPI..... : hirret pystyssä (osassa rakennusta ?) II; pitkänurkka, kuusikulmainen sulkasalvos III; lyhyt nurkka IV; lyhyt nurkka V; pitkänurkka, sulkasalvos VI; pitkänurkka, 4-kulmainen sulkasalvos VII
 AITTATYYPPI..... : luhtiaitta, avosolainen II; yksinäisaitta, otsallinen III; yksinäisaitta, kaksikerroksinen V
 MYLLYTYYPPI..... :
 UUNITYYPPI..... :
 RAKENNUSHISTORIA..... : Paaterin kantatila on peräisin keskiajalta. Talo halottiin v. 1730 Pertti Matinpojan ja Heikki Mikonpojan kesken, jolloin Heikin taloa alettiin kutsua Peltolaksi. Pertti jäi Paaterin tilalle. Pertin jälkeläiset jakoivat Paaterin v. 1846 Vanhaksi- ja Uudeksi-Paateriksi. Vanhan Paaterin asuinrakennuksen vanhin osa on ollut keskeltä läpikuljettava ja mahdollisesti malliltaan paritupatyyppinen, jossa on ollut toinen tupa niin, että tuvan muuri on ollut nykyisen

pesuhuoneen paikalla. Asuinrakennusta on laajennettu v. 1900 rakentamalla kulmittain 8 x 14 metrin suuruinen laajennusosa. Asuinrakennuksen sisäänkäynti on muutettu nykyiselle paikalleen 1920-luvulla. Suuren maatilakirjan tietojen mukaan talon asuinrakennusta olisi uusittu v. 1926. Rakennuksessa on tehty peruskorjaus v. 1966. Rakennuksen päädyn umpikuistissa on kaksi kuusiruutuista ikkunaa, joiden ylälasit on jaettu ristikkopuitteilla pieniin kolmionmuotoisiin ruutuihin. Rakennuksessa on kerrosjakoinen vuoritus, kuistissa ristikkokaiteet. Rakennuksen ulkoseinässä on Cardemeister-maalarin tekemä viiniköynnösaiheinen valeikkunamaalaus. Kaksikerroksinen aitan ovat tehneet pystyhirsistä pohjalaiset kirvesmiehet v. 1905. Rakennuksen alakerrassa on ollut liha-, jauho- ja mankeliaitta ja yläkerrassa piikojen ja renkien kesäaitat sekä vaateaitta. Navetta on Suuren maatilakirjan mukaan rakennettu puusta ja kivistä v. 1893, ja peruskorjattu täydellisesti v. 1957. Riihi on uusittu v. 1947. Savusauna ja pieni 1700-luvulta peräisin oleva otsa-aitta on siirretty pihapiiriin 1950-1960-luvulla. Talon varsinaisen saunan vieressä on v. 1915 otetun valokuvan mukaan ollut uimahuone ja voimala. Saunarakennus on kunnostettu kesäasunnoksi, jossa on keittiö ja kamari. Vanhan Paaterin pihapiiri on joskus ollut umpipiha. Pihapiiristä on purettu 1940-luvulla pakarirakennus, jonka päädyssä oli tapuli. Nykyisen talousrakennuksen kohdalla on ollut lampola. Talousrakennus on rakennettu 1950-luvulla ja siinä on puuliiteri, pannuhuone, autotalli, verstaas, sauna ja asuinhuone.

PIHAPIIRI/MAISEMA..... : Vanha Paateri; Kohde on 13 rakennuksen muodostama pihapiiri, jossa asuinrakennus, talousrakennus ja kaksikerroksinen aitta sijaitsevat toistensa läheisyydessä, kylätien läheisyydessä. Tien toisella puolella on riihi, navetta ja liiteri. Pihassa on isoja puita ja 1950-luvulla rakennettu leikkimökki. Pihapiiri sijaitsee peltojen ja lehtimetsän keskellä.

KULT.HIST.ARVO..... : Paaterin tila on keskiajalta lähtien tunnettu kantatila. Kohde on 13 rakennuksen muodostama maatalon pihapiirikokonaisuus maisemallisesti merkittävässä Harjunsalmen eteläosan viljelymaisemassa. Rakennuskannassa on erotettavissa vanhoille maataloille ominaista rakennuskannan kerroksellisuutta. Tilan päärakennus on Kuhmoisten kantatiloille ominainen, kartanomainen asuinrakennus, missä on rakennustaiteellisenä erikoispiirteenä valeikkunaan tehty viiniköynnösaiheinen seinämaalauk; paikallinen historiallinen; maakunnallinen rakennushistoriallinen; maakunnallinen maisemallinen

LH.SUOJELUPÄÄTÖS..... :

RAK.TAI ASEMAKAAVA..... :

RAKENNUSSUOJELU..... :

KAAVAMÄÄRÄYKSET..... :

SÄILYMINEN..... : hyvä; Rakennukset ovat hyvinhoidettuja ja niiden käyttö jatkuu lähitulevaisuudessa entisellään.

AVUSTUKSET..... :

LÄHTEET..... : Viikkilä Pirkko 5.7. 1989; Suvanto Seppo, Kuhmoisten historia. 1965. Lahti, 99, 197; Suuri maatilakirja V. Hämeen lääni. 1964. Kuopio. 643.

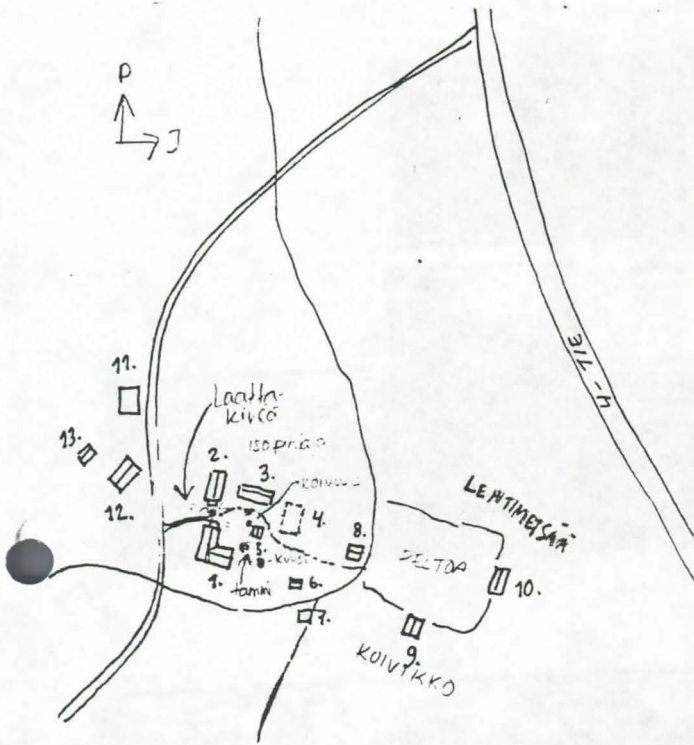
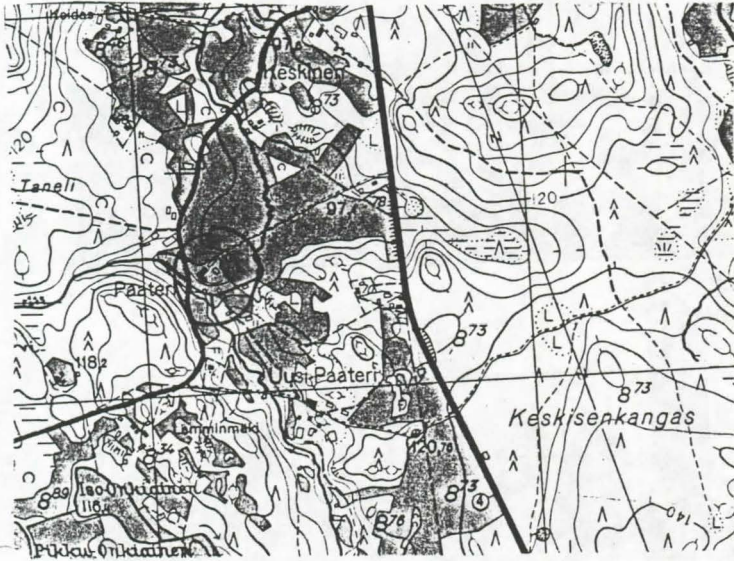
LIITTEET..... : 1. karttaliite, 2. kuvaliite

TÄYTTÄJÄ/PVM..... : Ranta Sirkka-Liisa 19890619; Lahnala Eija-Liisa 19900126.

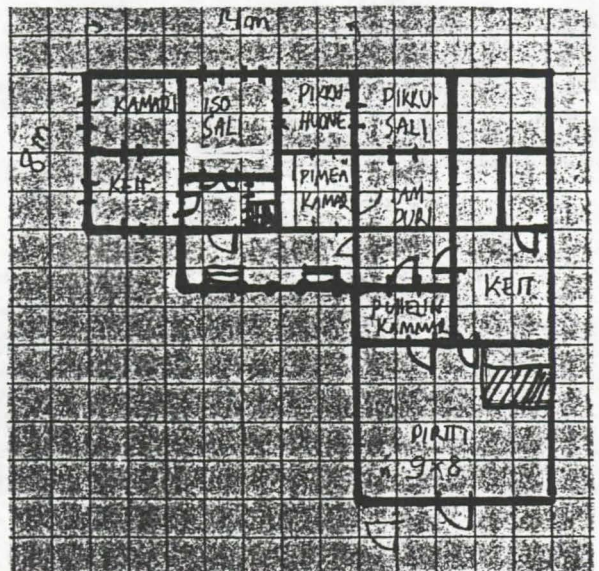
LISÄTIEDOT..... :

no: 17

2144 08 6570/527

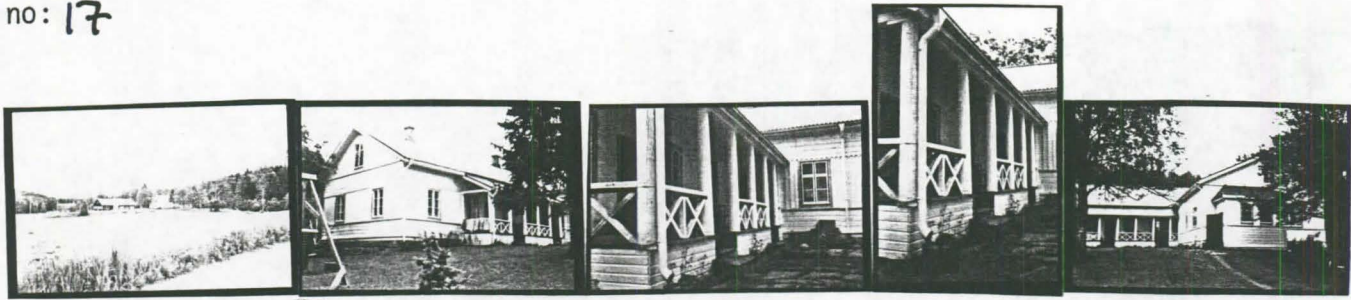


1. asuinrakennus I
2. talousrakennus
3. aitta I
4. pajarakennus (puretta)
5. leikkimökki
6. otsa-aitta III
7. savusauna III
8. sauna
9. vilja-aitta III
10. lato III
11. vili III
12. karjarakennus
13. liiteri

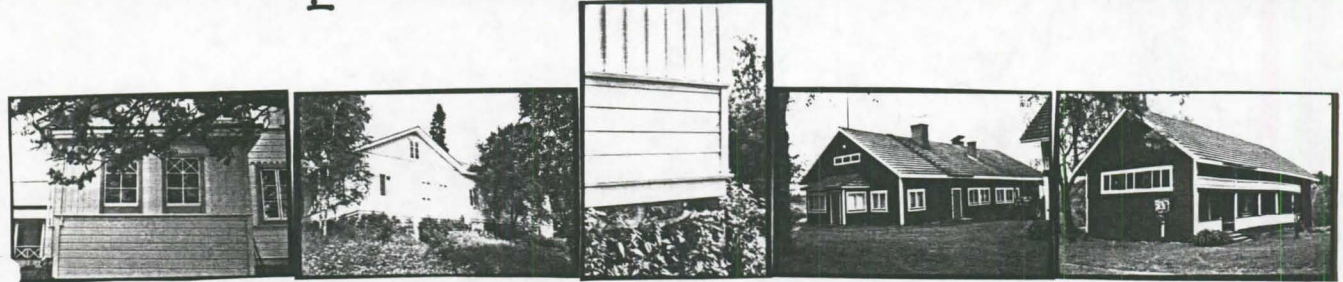


Kuhmoinen
Vanha Paateri

no: 17



I



TALOUSRAK. II



III



IV

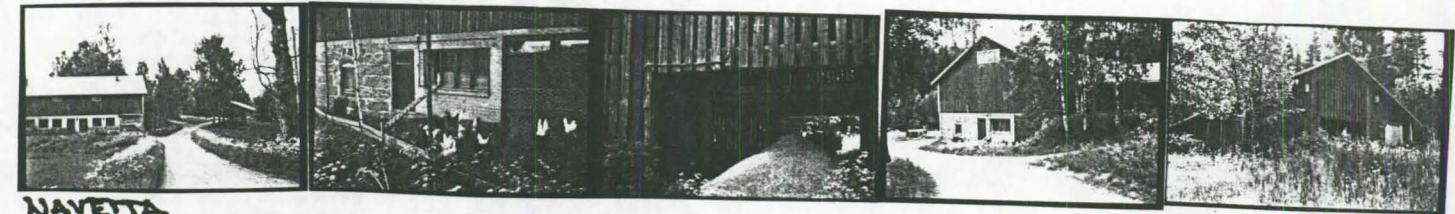
V



VI

VII

VIII



NAVETTA

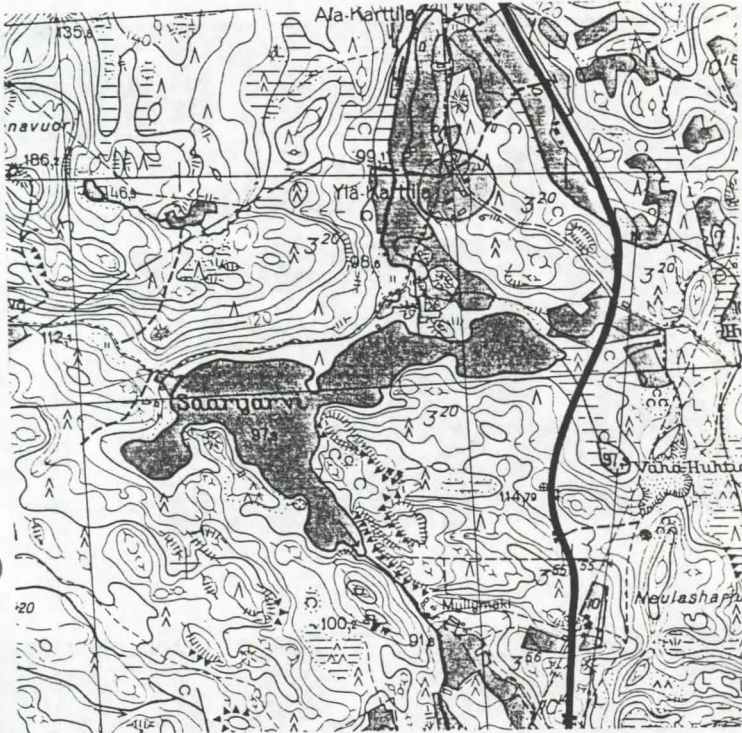
KOHDE..... : YLÄ-KARTTILA; YLÄNEN

KUNTA..... : Keski-Suomi; Kuhmoinen
INV.LOMAKE NRO..... : 18
KOHDETYYPPI..... : maatila; asuinrakennus I; riviaitta II; riihi III; vilja-aitta IV; liiteri V; paja VI; aittarivi VII; halkoliiteri VIII
SIJAINTPAIKKA..... : Harjunsalmi; Kuhmoinen
OMISTAJUUS..... : Ylänen Mikko; yksityinen
OMISTAJAN OSOITE..... : Ylänen Mikko, 17840 Harjunsalmi, Maasälväntien 10 F 23 00710 Helsinki
PERUSKARTTA/KOORDIN... : 2144 08 6844/567
KIINTEISTOTUNNUS..... : Lästilä 3:117
NYKYINEN KAYTTO..... : asuinrakennus I; museo II; varasto III; vilja-aitta IV; liiteri V; paja VI; varasto VII; halkoliiteri VIII; tyhjillään IX
ALKUP. KAYTTO..... : asuinrakennus I; nukkuma-aitta II; riihi III; pahnalato III; vilja-aitta IV; kärryliiteri V; myllyliiteri V; käymälä V; paja VI; nukkuma-aitta VII; jauhoaitta VII; jyvääntta VII; liha-aitta VII; asuinhuone VII; halkoliiteri VIII; sikamökki IX
RAKENNUSAIKA..... : 1870-1879 I; 1817 III; 1878 III; 1926-1927 VI; 1920-1929 VII; 1923 VIII
KORJAUSVUODET..... : 1928 I; 1987 I; 1920-1929 III; 1937 IV
PERUSTUS..... : betoni I; nurkkakivet II; nurkkakivet III; betonipilarit IV; nurkkakivet V; nurkkakivet VI; nurkkakivet VII; nurkkakivet VIII; nurkkakivet IX
RUNKO..... : hirsi I, hirsi II, hirsi III; lautaa III; hirsi IV; hirsi V; lauta V
hirsi VI; hirsi VII; lauta VIII; hirsi IX
KATE..... : tiili I; huopa II; pelti III; tiili IV; huopa V; huopa VI; huopa VII; huopa VIII; huopa IX
ULKOVUORAUUS..... : vaaka ponttilauta I; pystylauta I; pysty peiterima V; pysty peiterima (pääty) VI
ULKOVARIT..... : keltainen (S) I; valkoinen (L) I; ruskea (I) I; punainen (S) II; valkoinen (L) II; punainen (S) III; punainen (S) IV; valkoinen (L) IV; punainen (S) V; valkoinen (L) V; punainen (S) VI; vakoinen (L) VI; valkoinen (I) VI; punainen (S) VII; valkoinen (L) VII; valkoinen (I) VII; punainen (S) VIII; valkoinen (L) VIII
KERROSLUKU..... : 1 + (1) I; 1 II; 1 III; 1 IV; 1 V; 1 VI; 1 VII; 1 VII; 1 IX
KUNTO..... : hyvä I; hyvä II; hyvä IV; hyvä V; hyvä VI; hyvä VII; hyvä VIII; kohtalainen IX
HUONELUKU..... : 9; pirtti; keittiö; ruokasali; eteinen; huone 2; yläkerranhuone 2; pesutilat
KORJAUKSET/LAAJENNUS... : rakennusta lyhennetty ja rakennettu toinen kerros (1928) I; rakennettu sauna ja pesutilat pirtin takaosaan (1987) I; riihi rakennettu nykyiseen asuunsa (1920-1929) III; rakennus muutettu nykyiselle paikalleen liiterin takaa (1937) IV
IKKUNAMALLIT..... : 6-ruutuinen T-ikkuna I
KATTOMUOTO..... : satula I; satula II; satula III; satula IV; satula V; satula VI; satula VII; satula VIII; satula IX
KATTO/RAYSTÄSKORISTEET : päädyt aumattu I; taitteinen frontoni keskellä edessä I; päädyt aumattu V, ruokakelloteline päädyssä VII; päädyt aumattu VIII
KUISTIT/PARVEKKEET... : umpikuisti, aumakattoinen, kaksiosainen, umpikuistien välissä avoveranta I
KORISTEAIHEET/KAIVERR. : sahaleikkauskoristelua avokuistin kaiteessa I
SALVOSTYYPPI..... : pitkänurkka, kuusikulmainen sulkasalvos II; pitkänurkka kuusikulmainen salvos III; pitkänurkka, sulkasalvos IV; pitkänurkka, sulkasalvos V; pitkänurkka, kuusikulmainen sulkasalvos VI; pitkänurkka VII; pitkänurkka, koirankaula IX
AITTATYYPPI..... : riviaitta II; yksinäisäittä, otsallinen IV; riviaitta VII
RAKENNUSHISTORIA..... : Ylä-Kartttila on ollut saman suvun hallussa vuodesta 1760 lähtien. Asuinrakennus on siritetty nykyiselle paikalleen 1870-luvulla toisesta Kartttilasta. Rakennus oli pitkä, yksikerroksinen rakennus. Vuonna 1928 rakennuksen itäpäästä purettiin osa pois ja hirsistä rakennettiin rakennukseen yläkerta. Rakennuksen muutostyöt teki Sauli Järvinen Kuhmoisten kirkonkylästä. Vuonna 1972 rakennukseen laitettiin uunilämmityksen lisäksi sähkölämmitys ja v. 1987 pirtin takana sijainneesta kamarista tehtiin sauna ja pesutilat. Riihirakennus on kaksiosriihi, jossa länsipään riihessä on parret ja kiviuuni. Toinen riihi on muutettu kuivuriksi. Riihen kylkiäisenä on pahnalato. Pitkä riviaitta on koottu 1920-luvulla yhdistämällä toisiinsa eri salvosrakenteita. Aittarakennuksen päädyssä on ollut vaateaitta, jonka päällä on ollut parvi. Seuraavina aittarakennuksessa olivat tyttöjen aitta, jauhoaitta, jyvääntta, liha-aitta sekä päädyssä karjakolle tarkoitettu kahden huoneen asunto. Aitan päästä on purettu separaattoriaitta, Hirsinen sikalamökki on ollut myöhemmin lammasmökkinä. Talon karjarakennus on valmistunut sementtitiilestä v. 1952. Rakennuksessa on navetta, sikala, karjakeittiö, auto- ja traktoritali, hevostalli ja sauna.
PIHAPIIRI/MAISEMA..... : Ylä-Kartttila; Pihapiiri muodostuu asuinrakennuksesta, karjarakennuksesta, kahdesta riviaitasta, vilja-aitasta, riihestä, kahdesta liiteristä, pajasta ja maakellarista, Pihapiirissä on runsaasti 1970-luvulla istutettuja kasvierikoisuuksia ja lähistöllä mm. viisi rauhoitettua puuta. Pihapiiri muodostuu kyläteiden muodostamaan kulmaukseen, peltojen ja metsän rajaukseen.
KULT.HIST.ARVO..... : Pihapiirin rakennukset on rakennettu 1800-luvun loppupuolella ja 1920-luvulla. Asuinrakennus on ulkoasultaan tyyppillinen kuhmoislainen, 1900-luvun alkupuolen maatilan päärakennus (kuisti, vaalea väri, aumatut päädyt, frontoni); paikallinen rakennushistoriallinen
SÄILYMINEN..... : hyvä; Rakennukset ovat hyväkuntoisia.
LAHTEET..... : Ylänen Mikko 20.6. 1989
LIITTEET..... : 1. karttaliite, 2. kuvaliite
TAYTTAJA/PVM..... : Ranta Sirkka-Liisa 19890620; Lahnala Eija-Liisa 19900129.

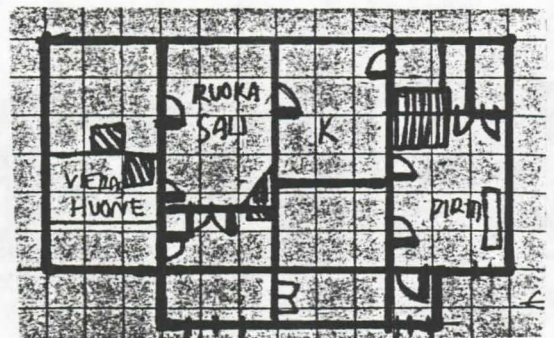
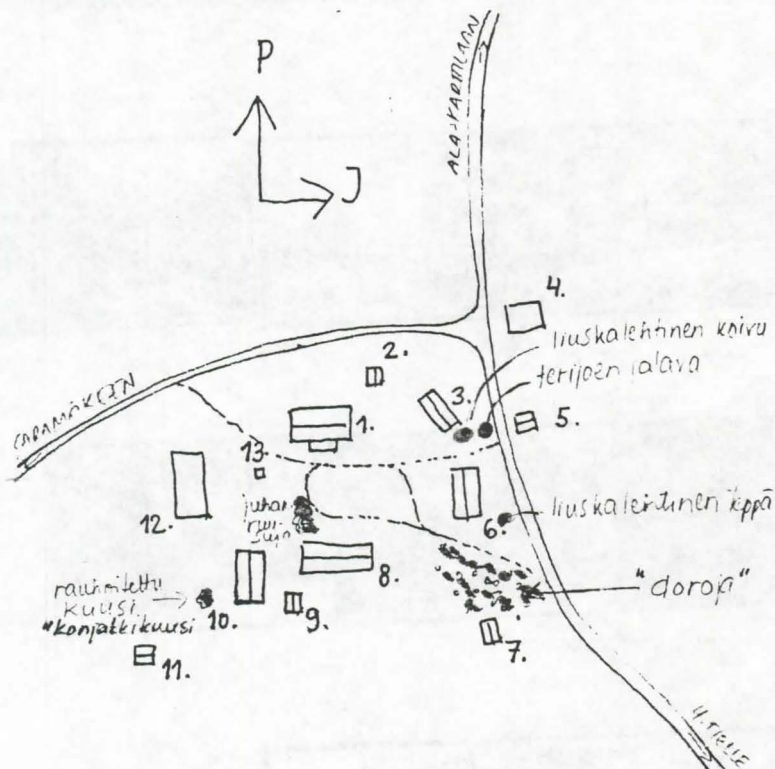
Kuhmoinen
Ylä-Kartttila

no: 18

2144 02 6844 / 567

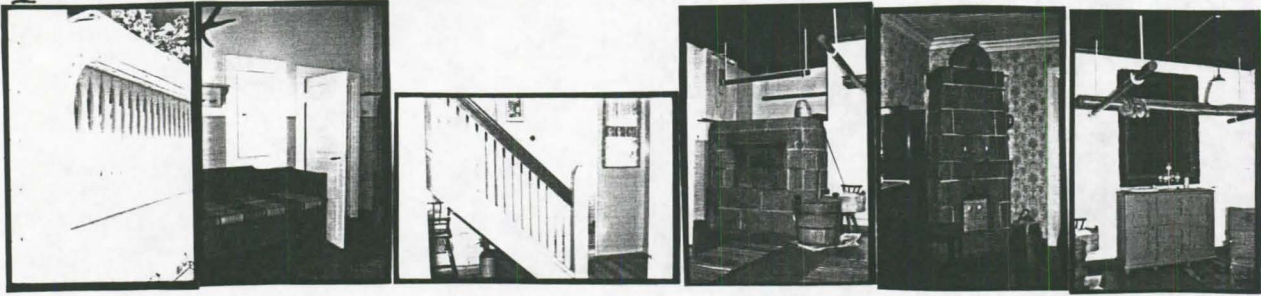
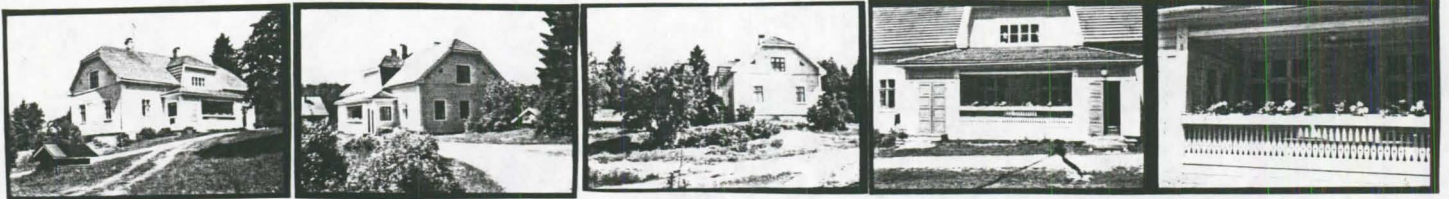


1. asuinrakennus I
2. maakellari
3. riviaitta II
4. viihi III
5. vilja-aitta IV
6. läteri V
7. paja VI
8. aittarivi VII
9. leikkimökki
10. halkoläteri VIII
11. sika - möhk. lammasmöökki
12. kanjarakennus
13. kalvokaiivo



Kuhmoinen
Ylä-Kartttila

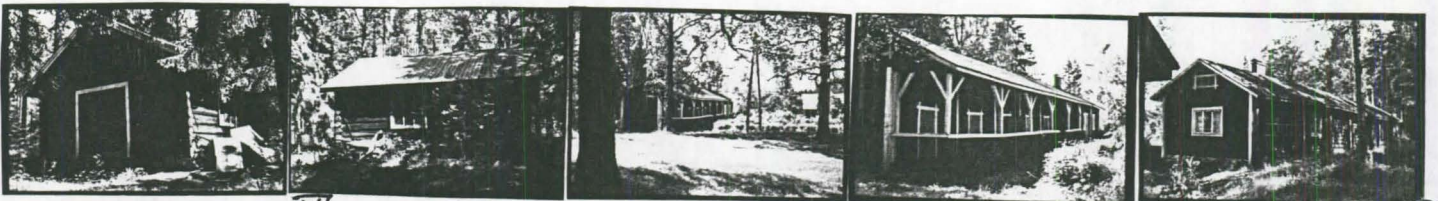
no: 18



II

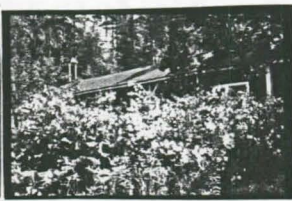
V

IV

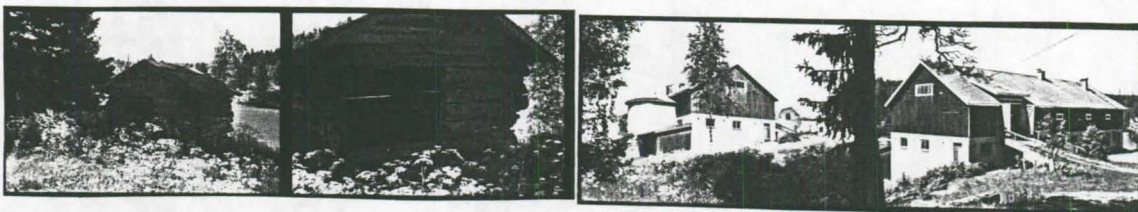


VI

VII



VIII



IX

KOHDEINVENTOINTILOMAKE

1. Lääni	Keski-Suomi	3. Kohde	Ylä-Peltola
2. Kunta	Kuhmoinen		
4. Kylä/Rekisterinumero	5. Kaup.osa/Kortteli/Talo	6. Kohdetyyppi	
Lästilä 8:87			
7. Peruskartta/Koordin.	8. Osoite	9. Omistaja ja omistajan osoite	
214408, x = 6841 y = 567	17840 Harjunsalmi	Juhani Peltolan perikunta	

10. RAKENNUKSEN KUVAUS

Rakennus n:o	I	II	III	IV
Nyk. käyttö	asuinrakennus	varastona	tyhjillään	tyhjillään
Alkup. käyttö	asuinrakennus	"muorin pytinki"	talli	nave tta
Rak. aika	1800-1 (1920-1)(1950-1)	1919	1909	1905 (1924)(1950)
Suunnittelija				
Kerrosluku	2	1	1 + (1)	1 + (1)
Perusta	luon.kivi+betoni	luon.kivi+laasti	luon.kivi	lokokivi
Runko	hirsi	hirsi	hirsi	hirsi
Kattomuoto	satula, poikkip.taite	satula	satula	satula
Kate	tiili	tiili	tiili	tiili
Vuoraus	pystyv.peiter.	pystyv.peiter.	pystyv.peit.	
Ulkovärit		pun/valk.	pun/valk	pun/valk.
Kunto	hyvä	kohtal.	kohtal.	kohtal./heikko
Ertispiirteet				

11. RAKENNUSHISTORIA

Paaterin kantatila jaettiin kahtia vuonna 1730, jolloin toisesta puolikkaasta muodostettiin Peltolan talo. Se jaettiin edelleen veljesten kesken v. 1778, ja uudelleenv. 1796, jolloin toinen osakas pystytti rakennuksensa kylän ulkopeltojen ulommaiseen laitaan muodostaen niistä Ylä-Peltolan tilan. Ylä-Peltola sijaitsee n. 16 km:n päässä Kuhmoisten kirkolta ja n. 200 m:n päässä 4-tiestä Harjunsalmen kylässä.

Asuinrakennuksen vanhimmat osat ovat peräisin 1800-luvulta. Itäpäätyyn tehtiin "vinkkeli" 1920-luvulla. Rakennusta jatkettiin jälleen 1950-luvulla, jolloin pohjoispäähän lisättiin pannuhuone ja yksi kamari. Pirtti on ollut alkuperäiseltä kooltaan 9 x 9 m, uuni sijaitsi nyk. kylpyhuoneen ja WC:n kohdalla, pirtin peräosasta erotettiin lisäksi keittiö. Myös kaikki uunit poistettiin 1950-luvulla. Alkuperäiset 6-ruutuiset ikkunat uusittiin samoin 1950-luvulla. Navetta siirrettiin pois pihan laidasta nyk. paikalle v. 1905. Se oli ns. sekasantanavetta, mutta uudenaikaistettiin v. 1924. Karjakyökki tehtiin pihan puolelle vanhasta kaura-aitasta. Karjapihassa sijaitsi ns. maitolähde, jossa maito jäähdytettiin. Karjankasvatus on tilalta lopetettu 1970-luvun lopulla ja pellot ovat vuokralla.

Muista pihapiirin rakennuksista mainittakoon aitta, joka on rakennettu 1932, leikkimökki 1930-luvulta ja sauna vuodelta 1956.

12. LÄHIYMPÄRISTÖ

Rakennukset sijaitsevat peltojen ja metsän ympäröimänä, Ison Pihlajajärven läheisyydessä.

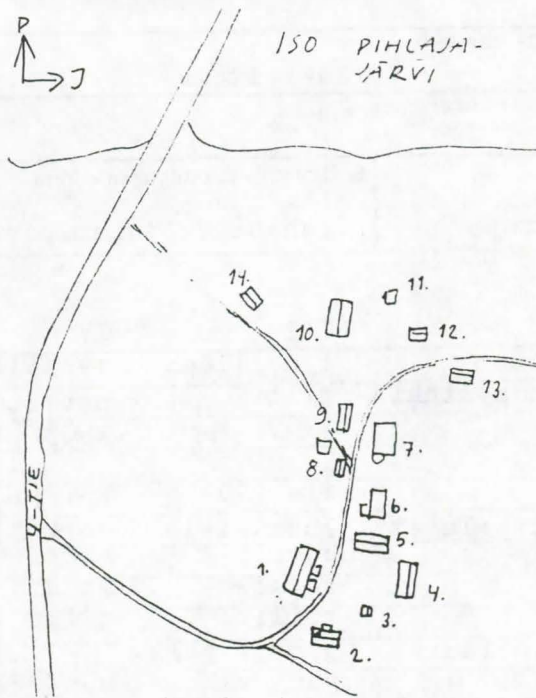
13. SÄILYMISEDELITYKSET (uhkatekijät, kaavallinen tms. tilanne, päätökset)

14. LUETTELOINTIPERUSTE

Pihapiiriin kuuluu runsaasti 1900-luvun alkupuolen talonpoikaistalouteen liittyviä rakennuksia.

15. Rakennus-historiallinen
16. Historiallinen
17. Maisemallinen

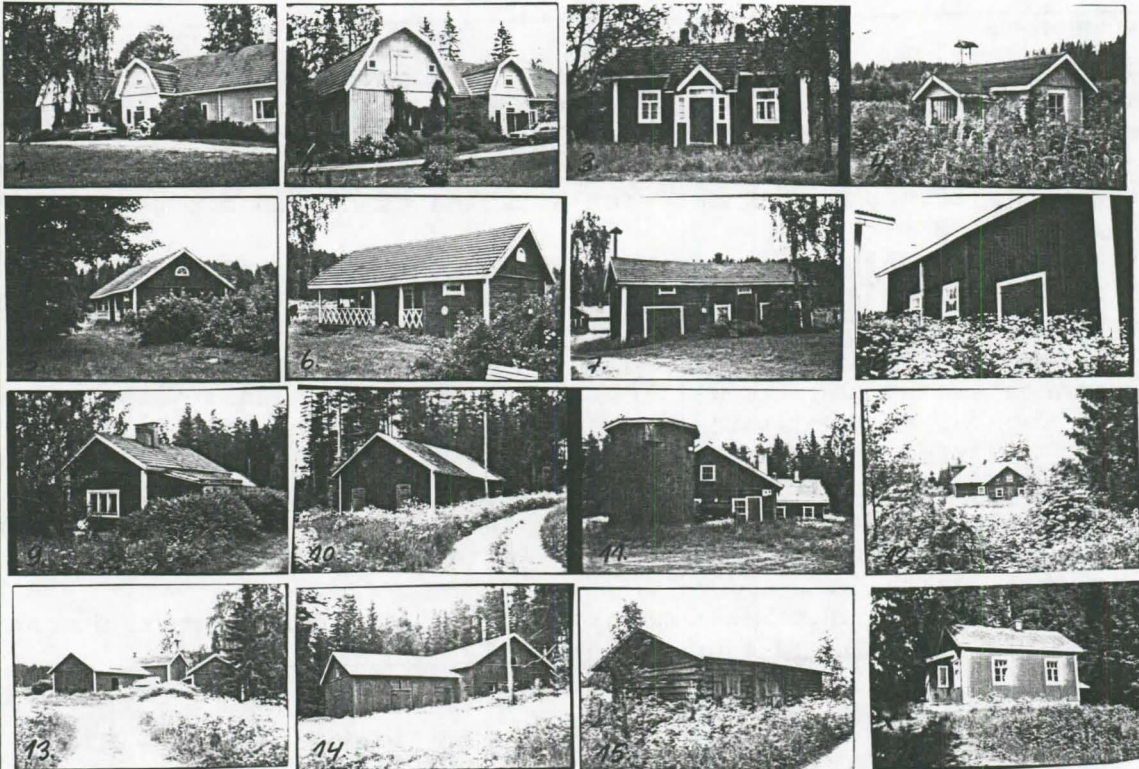
18. OTE PERUSKARTASTA
TAI ASEMAPIIRROS



19. POHJAPIIRROS TAI TIETOJA
SISÄTILOISTA

- 1.) asuinrakennus (kuvat 1-2)
- pohjaratkaisultaan useaan kertaan muutettu
- 10 h
- 2.) "muorin pytinki" (kuva 3)
- 3.) leikkilä (kuva 4)
- 4.) Aitta (kuvat 5-6)
- 5.) Tallirakennus (kuvat 7-8)
- 6.) Puulüteri + maakellari (kuva 13)
- 7.) Navetta (kuvat 11-12)
- 8.) Sauna (kuva 9)
- 9.) Kaluliittri, jonka pohji-päässä ns. sammal-
vaja (kuva 10)
- 10.) Rühni-puimala, süvessä pahnaraja (kuva 14)
- 11.) Yläkellari
- 12.) Paja
- 13.) "Sirkkellato" (kuva 15)
- 14.) Päivälä, työmiesten asuinrakennus, rak. 1936
(kuva 16)

20. VALOKUVAT



21. LÄHTEET (kirjallisuus, piirustukset, asiakirjat)

S. Suvanto: Kuhmoisten historia. Lahti 1965.
Suuri maatilakirja V. 1964.

22. LIITTEET

24. LOMAKKEEN TÄYTTÄJÄ, päiväys

Sirkka-Liisa Ranta
12.9.1989

23. SUULLISIA TIETOJA ANTANEET

Aune Peltola 19.6.1989

KUHMOISTEN RAKENNUSINVENTOINTI 1989-1990

HARMOINEN

INV.NRO	KOHDE	KULT.ARVO
20.	Harmoisten koulu	Paik.
21.	Harmoisten nuorisoseurantalo	Maak.
22.	Harmoisten ent. työväentalo	Paik.
23.	Hietakankaan tilan pihapiiri	Paik.
24.	Hukin talon pihapiiri	Maak.
25.	Juholan talon päärakennus	Paik.
26.	Kauppilan talon pihapiiri	Paik.
27.	Koivuniemen talon pihapiiri	Paik.
28.	Laaksomäen talon pihapiiri	Paik.
29.	Mattilan talon pihapiiri	Paik.
30.	Männistön talon pihapiiri	Paik.
31.	Nikulan talon pihapiiri	Paik.
32.	Pihlajiston talo	Paik.
33.	Siltalan talo	Paik.
34.	Simolan talon pihapiiri	Paik.
35.	Valvolan talon pihapiiri	Paik.
36.	Vilppulan talon pihapiiri	Paik.
37.	Visalan talon päärakennus ja aitta	Paik.
38.	Vuorelan talon pihapiiri	Paik.

KOHDE..... : HARMOISTEN KOULU

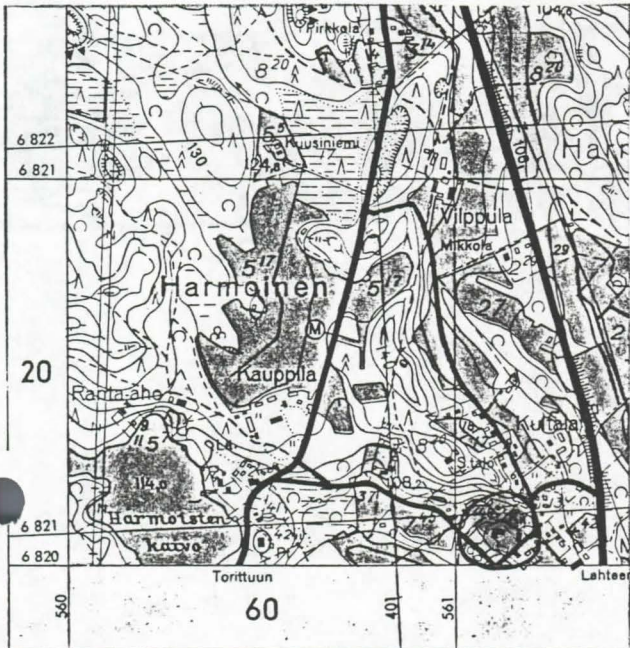
KUNTA..... : Keski-Suomi; Kuhmoinen
 KOHDETYYPPI..... : koulu; koulurakennus I; ulkorakennus II; veistosalirakennus III
 SIJAINTPAIKKA..... : Harmoinen; Kuhmoinen
 OMISTAJUUS..... : Engvist Merja ja Matti; yksityinen
 OMISTAJAN OSOITE..... : Engvist Merja ja Matti, 17780 Harmoinen
 PERUSKARTTA/KOORDIN... : 2143 09 6820/541
 KIINTEISTÖTUNNUS..... : Harmoinen 1:1
 INV.LOMAKE NRO..... : 20
 NYKYINEN KÄYTTÖ..... : asuinrakennus I; kokoontumistila I; varasto II; kesähuoneet III
 ALKUP. KÄYTTÖ..... : koulurakennus I; asuinrakennus I; sauna II; ulkokuoneet II; varasto II;
 koulurakennus III; asuinrakennus III
 RAKENNUSAIKA..... : 1898 I; 1899 II; 1951 III
 SUUNNITTELIJA..... :
 KORJAUSVUODET..... : 1978-79 I
 PERUSTUS..... : harmaakivi I; betoni I; harmaakivi II; betoni III
 RUNKO..... : hirsi I; hirsi II; lauta III
 KATE..... : saumapelti I; tiili II; tiili III
 ULKOVUORAUUS..... : pysty peiterima I; vaakalauta I; pysty helmipontti I; pysty peiterima II
 ULKOVÄRIT..... : vaalea (S) I; vaaleanruskea (L) I; valkoinen (I) I; punainen (S) II;
 valkoinen (L) II; vaalea (S) III
 KERROSLUKU..... : 1 +(1) I; 1 II; 1 III
 KUNTO..... : hyvä I; hyvä II; hyvä III
 HUONELUKU..... :
 SISÄSEINIEN PINNAT.... :
 MUKAVUODET..... : vesijohto I; viemäri I; sähkö I; vesijohto III; viemäri III; sähkö III
 KORJAUKSET/LAAJENNUS.. : luokkahuone ja keittola muutettu asuinhuoneiksi (1978-79) I
 RAKENNUSTYYLI..... :
 IKKUNAMALLIT..... : 4-ruutuinen T-ikkuna I; standardi III
 KATTOMUOTO..... : satula I; satula II; satula III
 KATTO/RÄYSTÄSKORISTEET : frontonit edessä ja takana I
 KUISTIT/PARVEKKEET.... : avokuisti, pulpettikattoinen sisäkulmassa I; umpikuisti, satulakattoinen
 päädyssä I; avokuisti, satulakattoinen edessä III
 KORISTEAIHEET/KAIVERR. : päätykolmiot frontoneissa I; ristikkokaiteet avokuistissa I
 KORISTEMAALAUKSET..... :
 POHJATYYPPI..... : vinkkelirakennus I
 SALVOSTYYPPI..... :
 AITTATYYPPI..... :
 MYLLYTYYPPI..... :
 UUNITYYPPI..... :
 RAKENNUSHISTORIA..... : Harmoisten kansakoulu oli ensimmäinen Kuhmoisiin perustettu kyläkoulu.
 Koulun perustamispäätös tehtiin v. 1896. Koulu rakennettiin mallipiirustusten mukaan J.K. Kauppilan
 maalle ja rakennustyön suoritti puuseppä Kaarlo Sievänen. Koulu aloitti toimintansa koulurakennukses-
 sa syksyllä 1898. Koulu ulkorakennus rakennettiin v. 1899. Rakennus oli vinkkelinmuotoinen ja siinä
 oli yksi luokka, veistosali ja opettajan asunto. Rakennuksessa oli pieni pulpettikattoinen avokuisti
 rakennuksen sisäkulmassa. Vuosina 1930-1937 Harmoisten koululla toimi 18-viikkoinen alakoulu siten,
 että opettaja oli yhteinen Poikkijärven koulun kanssa. Syksystä 1937 lähtien alakoulu toimi
 täydellisenä. Koululle rakennettiin v. 1938 lisärakennus (?). Koululle rakennettiin v. 1951 talous-
 ja veistolarakennus. Harmoisten kansakoulun lakkautettiin v. 1971 ja koulu myytiin Merja ja Matti
 Engvistille. Yläluokan opettajan asunnossa toimi Harmoisten posti v. 1980-87. Luokkaa on käytetty
 kyläläisten kokoontumispaikkana. Keittola, yksi luokka ja eteinen on muutettu asuinhuoneiksi v. 1978-
 79. Rakennuksen pulpettikattoista avokuistia on isonnettu ja rakennukseen on pihan puolelle avattu
 ikkunoita. Uudet ikkunat ovat vanhojen ikkunoiden mallisia.
 PIHAPIIRI/MAISEMA..... : Harmoisten kansakoulu; Pihapiiri muodostuu ulkorakennuksesta ja kahdesta
 koulurakennuksesta, joissa on ollut myös asuinhuoneita. Koulu sijaitsee aivan Harmoisten kylän
 keskustassa.
 KULT.HIST.ARVO..... : Harmoisten koulu ensimmäisenä kyläkouluna liittyy keskeisesti Kuhmoisten
 koululaitoksen historiaan. Koulurakennukset ovat rakennushistoriallisesti tyyppilliset vuosisadanvaiht-
 teen ja 1950-luvun koulurakennukset; paikallinen historiallinen; paikallinen rakennushistoriallinen

LH.SUOJELUPÄÄTÖS..... :
RAK.TAI ASEMAKAAVA.... :
RAKENNUSSUOJELU..... :
KAAVAMÄÄRÄYKSET..... :
SÄILYMINEN..... : hyvä; Rakennukset ovat asuintiloina, kokoontumsitiloina ja varastoina.
Rakennukset ovat hyväkuntoisia.
AVUSTUKSET..... :
LÄHTEET..... : Engvist Merja ja Matti 9.8. 1989; Rauhala Pentti, Satavuotinen Kuhmoisten
koululaitos 1881-1981. 1981, Jämsä., 18-19, 55, 91-92.
LIITTEET..... : 1. karttaliite, 2. kuvaliite
TÄYTTÄJÄ/PVM..... : Ranta Sirkka-Liisa 19890809; Lahnala Eija-Liisa 19900410
LISÄTIEDOT..... :

Kuhmoinen
Harmoisten koulu

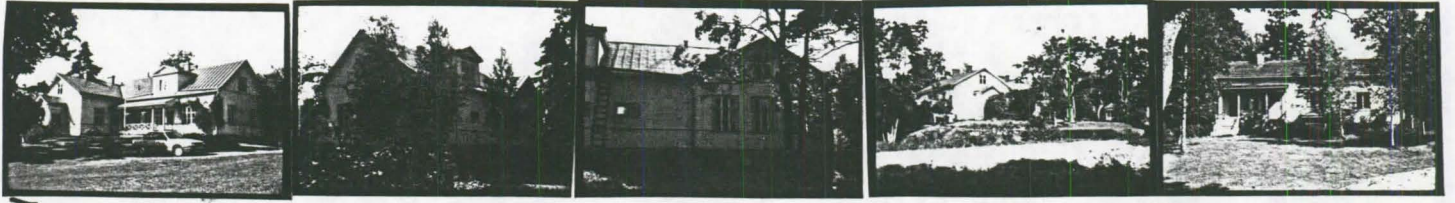
no: 20

2143 09 6820/561



Kuhmoinen
Harjoisten koulu

no: 20



I

III



II

KOHDE..... : HARMOISTEN NUORISOSEURANTALO

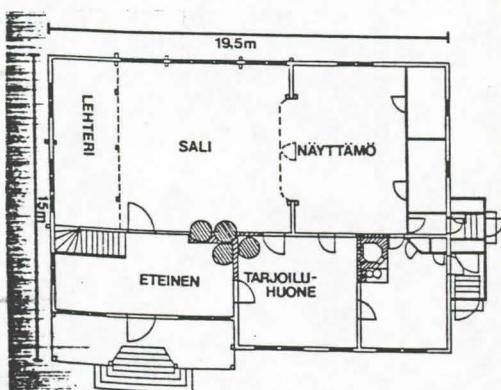
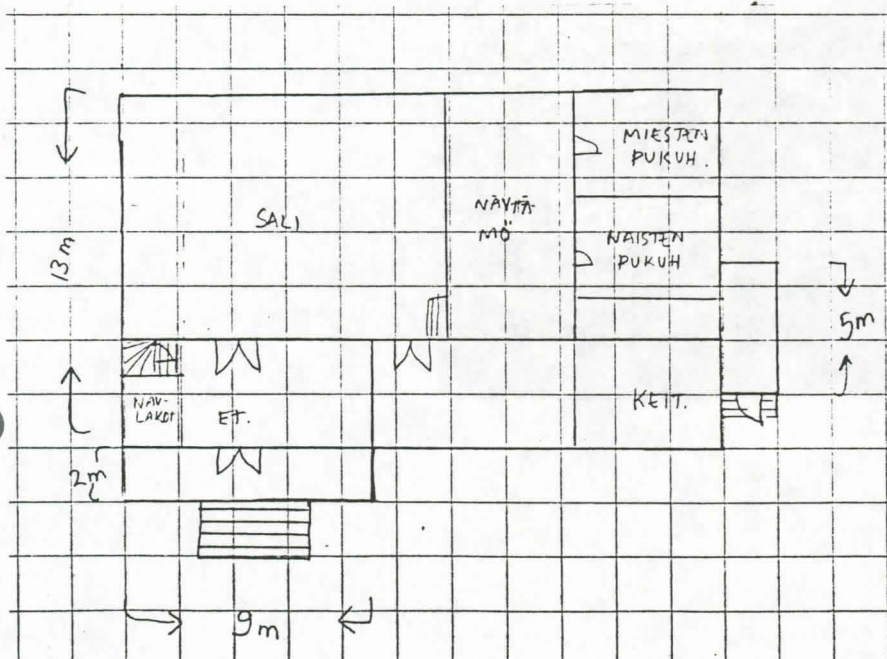
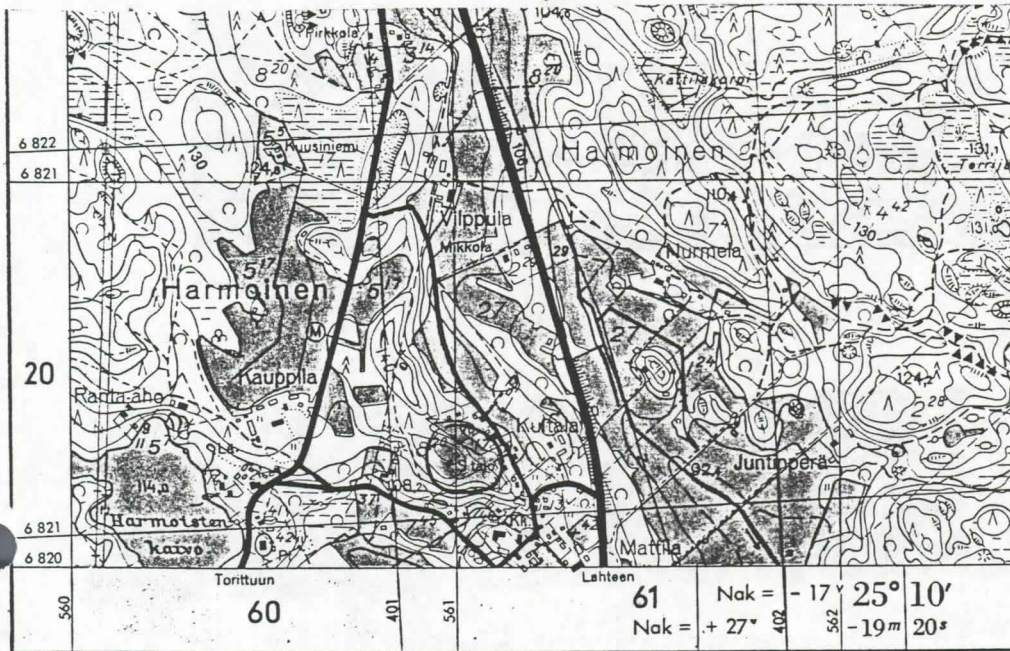
KUNTA..... : Keski-Suomi; Kuhmoinen
 KOHDETYYPPI..... : seurantalo; kokoontumistila I; varasto II
 SIJAINNIPAIKKA..... : Harmoinen; Kuhmoinen
 OMISTAJUUS..... : Harmoisten nuorisoseura ry; yhdistys
 OMISTAJAN OSOITE..... : Harmoisten nuorisoseura ry, 17780 Harmoinen
 PERUSKARTTA/KOORDIN... : 2143 09 6820/560
 KIINTEISTÖTUNNUS..... : Harmoinen 8:21
 INV.LOMAKE NRO..... : 21
 NYKYINEN KÄYTTÖ..... : kokoontumistila I; ulkokuone II; varasto II
 ALKUP. KÄYTTÖ..... : kokoontumistila I; ulkokuone II; varasto II
 RAKENNUSAIKA..... : 1914 I
 SUUNNITTELIJA..... : Nieminen A.W., rakennusmestari
 KORJAUSVUODET..... : 1971 I; 1976-77 I
 PERUSTUS..... : kivipilarit I; betoni I; nurkkakivet (?) II
 RUNKO..... : hirsi I; lauta II
 KATE..... : muovipinnoitettu pelti I; pelti II
 ULKOVUORAUUS..... : vaaka ponttilauta I; pysty helmipontti I
 ULKOVÄRIT..... : valkoinen (S) I; vaaleanruskea (L) I; valkoinen (I) I; punainen (S) II;
 valkoinen (L) II
 KERROSLUKU..... : 1 I; 1 II
 KUNTO..... : hyvä I; hyvä II
 HUONELUKU..... : 7 I; sali; eteinen; näyttämö; pukuhuone 2; keittiö; tarjoiluhuone
 SISÄSEINIEN PINNAT... : panelilautaa (sali)
 MUKAVUODET..... : vesijohto I; viemäri I; sähkö I
 KORJAUKSET/LAAJENNUS.. : peruskorjaus (1971) I; pääoven kuisti uusittu (1976-77) I
 RAKENNUSTYYLI..... :
 IKKUNAMALLIT..... : T-ikkuna I
 KATTOMUOTO..... : satula I; pulpetti II
 KATTO/RÄYSTÄSKORISTEET : tympanon koristeet päädyissä I
 KUISTIT/PARVEKKEET... : avokuisti, pulpettikattoinen edessä pääportaikossa I; umpikuisti,
 aumakattoinen päädyssä I
 KORISTEAIHEET/KAIVERR. : jugend vaikutteiset ikkunavuorilaudat, ikkunoiden yläpuolella kenttä
 vaakasuoraan laudoitusta I; tympanon koriste pääoven kuistin kolmiopäädyssä I
 KORISTEMAALAUKSET.... :
 POHJATYYPPI..... :
 SALVOSTYYPPI..... : lyhyt nurkka I
 AITTATYYPPI..... :
 MYLLYTYYPPI..... :
 UUNITYYPPI..... :
 RAKENNUSHISTORIA..... : Harmoisten nuorisoseura perustettiin v. 1907. Oman seurantalons rakentamiseen
 ryhdyttiin v. 1912. Tontti vuokrattiin Vilppulan talon maasta Syrjäharjusta. Talon piirustukset laati
 rakennusmestari A.V. Nieminen Itä-Hämeen maanviljelysseurasta. Rakennusaineet hankittiin talkoilla,
 vain höylätavara ostettiin. Rakennusurakoitsijana oli August Laaksonen. Talo vihittiin käyttöön v.
 1914. Rakennuksessa on yksi poikkipääty ja pääsisäänkäynnin edessä avokuisti. Rakennuksen päätyjen
 yläosa on pystyä helmiponttilaudoitusta ja muualla vaakavuorausta. Pulpettikattoisen avokuistin
 katossa on keskellä frontoni ja siinä on pyörökaari, kuistissa ovat umpinaiset kaiteet. Rakennuksen
 ravintolatiloissa on T-ikkunat, joiden yläosa on jaettu pieniin ruutuihin. MUualla on kapeita 8-
 ruutuisia ikkunoita, jotka on ryhmitetty 4-ruutuisiksi T-ikkunoiksi. Salissa on näyttämö ja parveke.
 1960-luvun lopulla seurantalolla on asunust vahtimestari. Rakennuksen kuisti on uusittu 1970-luvun
 puolivälissä ja katto on uusittu v. 1986/1987. Rakennus on maalattu ulkoa viimeksi v. 1983.
 PIHAPIIRI/MAISEMA.... : Harmoisten nuorisoseurantalo sijaitsee mäellä kylän keskustassa. Tontilla on
 seurantalons lisäksi pieni ulkokuone-varastorakennus.
 KULT.HIST.ARVO..... : Harmoisten nuorisoseurantalo liittyy Kuhmoisten yhdistysten historiaan ja on
 rakennushistoriallisesti hyvin säilynyt jugend-vaikutteinen seurantalorakennus; paikallinen
 historiallinen; paikallinen rakennushistoriallinen; paikallinen maisemallinen
 LH.SUOJELUPÄÄTÖS..... :
 RAK.TAI ASEMAKAAVA.... :
 RAKENNUSSUOJELU..... :

KAAVAMÄÄRÄYKSET..... :
SÄILYMINEN..... : hyvä; rakennusta on kunnostettu viime vuosina
AVUSTUKSET..... : Opetusministeriön seurantaloavustus, rakennuksen maalaamiseen v. 1983;
Opetusministeriön seurantaloavustus, katon uusimiseen v.1986/1987
LÄHTEET..... : Simola Ossi 10.8. 1989; Kuhmoisten Sanomat 11.4. 1985; Etelä-Suomen
Sanomat 28.12. 1926; Littu, Kaarle - Laaksonen, Sakari Harjoisten NS:n 50-vuotishistoriikki;
Kuhmoisten Sanomat 15.7. 1957; Harjoisten nuorisoseuran pöytäkirjat v. 1936-79.
LIITTEET..... : 1. karttaliite, 2. kuvaliite
TÄYTTÄJÄ/PVM..... : Ranta Sirkka-Liisa 19890810; Lahnala Eija-Liisa 19890411
LISÄTIEDOT..... :

Kuhmoinen
Harmoisten nuorisoseuratalo

no: 21

2143 09 6820/520
520



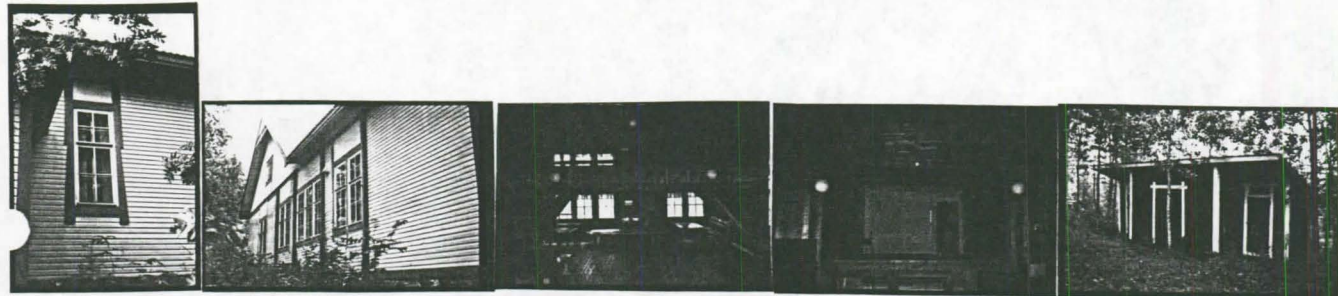
89 A. W. Niemisen suunnittelema Harmoisten nuorisoseuran talo.

Kuhmoinen
Harmoisten nuorisoseurantalo

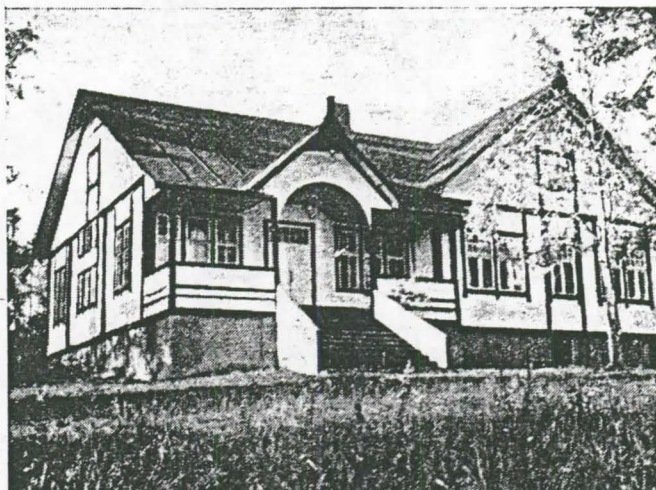
no: 21



I



II



SUVANTO 1965, s.
683.

Harmoisten nuorisoseu-
rantalo. V. Paloniemen
kuvakok.

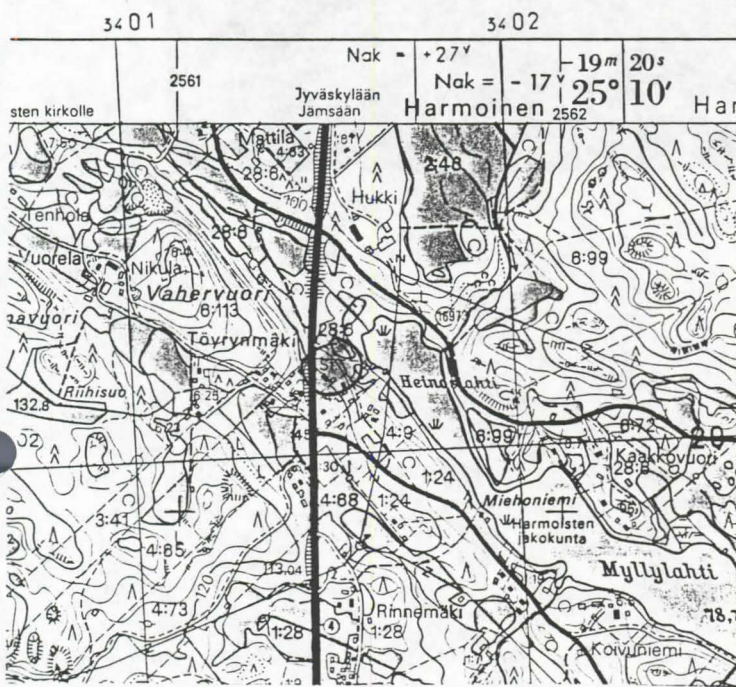
KOHDE..... : HARMOISTEN ENTINEN TYÖVÄENTALO

KUNTA..... : Keski-Suomi; Kuhmoinen
 KOHDETYYPPI..... : seuratalo; kokoontumistila I
 SIJAINNIPAIKKA..... : Harmoinen; Kuhmoinen
 OMISTAJUUS..... : yksityinen
 OMISTAJAN OSOITE..... :
 PERUSKARTTA/KOORDIN... : 2143 08 6819/2561
 KIINTEISTÖTUNNUS..... : Harmoinen 1:13
 INV.LOMAKE NRO..... : 22
 NYKYINEN KÄYTTÖ..... : tyhjillään
 ALKUP. KÄYTTÖ..... : kokoontumistila
 RAKENNUSAIKA..... : 1924
 SUUNNITTELIJA..... :
 KORJAUSVUODET..... :
 PERUSTUS..... : kivipilarit I; luonnonkivet I
 RUNKO..... : hirsi I
 KATE..... : huopa I
 ULKOVAURAS..... : vuoraamaton I; vaakalautoitus I
 ULKOVÄRIT..... : punainen (S) I; valkoinen (L) I; valkoinen (I) I
 KERROSLUKU..... : 1
 KUNTO..... : kohtalainen
 HUONELUKU..... :
 SISÄSEINIEN PINNAT.... :
 MUKAVUUDET..... :
 KORJAUKSET/LAAJENNUS.. :
 RAKENNUSTYYLI..... :
 IKKUNAMALLIT..... : T-ikkuna
 KATTOMUOTO..... : satula
 KATTO/RÄYSTÄSKORISTEET : frontonit keskellä edessä ja takana
 KUISTIT/PARVEKKEET... : avokuisti, satulakattoinen edessä keskellä
 KORISTEAIHEET/KAIVERR. :
 KORISTEMAALAUKSET.... :
 POHJATYYPPI..... :
 SALVOSTYYPPI..... : lyhyt nurkka
 AITTATYYPPI..... :
 MYLLYTYYPPI..... :
 UUNITYYPPI..... :
 RAKENNUSHISTORIA..... : Harmoisiin perustettiin työväenyhdistys v. 1907. Yhdistyksen jäsen B. Heinonen osti talonomistaja J.Toivaselta tontin Visalan Töyrymäeltä. Heinonen on ilmeisesti edelleen myynyt tontin työväenyhdistykselle. Työväenyhdistys rakensi tontille v. 1919 tanssilavan ja näyttämön. Rakentamista jatkettiin ja v.1924 talo valmistui lopullisesti. Rakennuksessa on T-ikkunat, joiden lasit on jaettu pieniin ruutuihin. Seinissä on inventoijan kenttämüstiinpanojen mukaan osittain vaakalautoitusta. Rakennuksessa on avokuisti ja kaksi sisäänkäyntiä.
 PIHAPIIRI/MAISEMA.... : Harmoisten entinen työväentalo; Rakennuksen lähiympäristö on pusikoitunut ja ruohottunut. Kohde sijaitsee Harmoisten kylän keskustassa, E4-valtatien ja Heinoslahden välissä.
 KULT.HIST.ARVO..... : Harmoisten entinen työväentalo liittyy Kuhmoisten työväenyhdistysten historiaan ja rakennus on rakennushistoriallisesti tyyppillinen 1920-1930-luvulla rakennettu työväentalorakennus; paikallinen historiallinen; paikallinen rakennushistoriallinen
 LH.SUOJELUPÄÄTÖS..... :
 RAK.TAI ASEMAKAAVA.... :
 RAKENNUSSUOJELU..... :
 KAAVAMÄÄRÄYKSET..... :
 SÄILYMINEN..... : huono; Rakennuksen omistus ja nykyinen käyttö epäselvät. Rakennus on kohtalaisessa kunnossa.
 AVUSTUKSET..... :
 LÄHTEET..... : Andersson Päivi, Työväentalotutkimus Keski-Suomessa 1979. Työväen Sivistysliiton Keski-Suomen piirijärjestö.
 LIITTEET..... : 1. karttaliite, 2. kuvaliite
 TÄYTTÄJÄ/PVM..... : Ranta Sirkka-Liisa 19890807; Lahnala Eija-Liisa 19900404.

Kuhmoinen
Harmoisten ent. työväentalo

no: 22

2143 08 6819/2561



Kuhmoinen
Harmoisten ent. työväentalo

no: 22



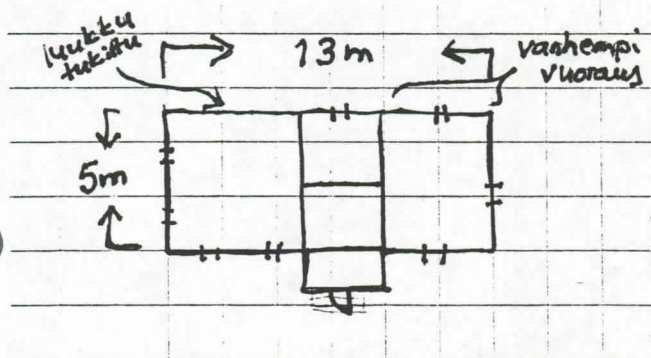
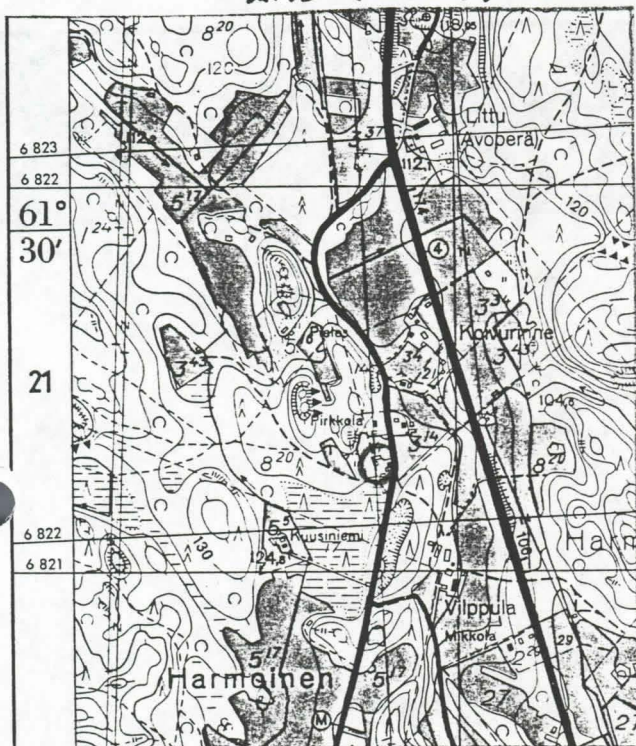
KOHDE..... : HIETAKANGAS

KUNTA..... : Keski-Suomi; Kuhmoinen
KOHDETYYPPI..... : asuinrakennus; asuinrakennus I; varastorakennus II
SIJAINNIPAIKKA..... : Harmoinen; Kuhmoinen
OMISTAJUUS..... : Pauli Mäkisen perikunta; yksityinen perikunta
OMISTAJAN OSOITE..... : Pauli Mäkisen perikunta, Lahti
PERUSKARTTA/KOORDIN... : 2143 09 6821/560
KIINTEISTÖTUNNUS..... : Harmoinen 3:4
INV.LOMAKE NRO..... : 23
NYKYINEN KÄYTTÖ..... : kesäasunto I; varasto II
ALKUP. KÄYTTÖ..... : asuinrakennus I; varasto II
RAKENNUSAIKA..... :
SUUNNITTELIJA..... :
KORJAUSVUODET..... :
PERUSTUS..... : luonnonkivi I; laasti I; nurkkakivet II
RUNKO..... : hirsi I; lauta II; hirsi II
KATE..... : huopa I; huopa II
ULKOVUORAUUS..... : pysty peiterima I
ULKOVÄRIT..... : punainen (S) I; valkoinen (L) I; valkoinen (I) I; punainen (S) II;
valkoinen (L) II
KERROSLUKU..... : 1 I; 1 II
KUNTO..... : hyvä I; kohtalainen II
HUONELUKU..... :
SISÄSEINIEN PINNAT.... :
MUKAVUUDET..... :
KORJAUKSET/LAAJENNUS.. :
RAKENNUSTYYLI..... :
IKKUNAMALLIT..... : T-ikkuna I
KATTOMUOTO..... : satula I; satula II
KATTO/RÄYSTÄSKORISTEET : kuistifrontoni I
KUISTIT/PARVEKKEET... : umpikuisti, satulakattoinen I
KORISTEAIHEET/KAIVERR. :
KORISTEMAALAUKSET.... :
POHJATYYPPI..... :
SALVOSTYYPPI..... : pitkä nurkka I; pitkä nurkka II
AITTATYYPPI..... :
MYLLYTYYPPI..... :
UUNITYYPPI..... :
RAKENNUSHISTORIA..... : Hietakankaan taloa on S. Laaksosen tietojen mukaan ensimmäisenä omistanut
räättäli Johannes Teva. Hänen jälkeensä rakennuksessa asui poika Erkki Teva. 1930-luvulla talo myytiin
huutokaupalla Albina Jakaralle, joka asui talossa noin 40 vuotta. Varastorakennuksesta osa on hirttä
ja osa lautaa. Pihassa on sementtitiilestä ja laudasta rakennettu navettarakennus.
PIHAPIIRI/MAISEMA.... : Hietakangas; Pihapiirissä on asuinrakennus, varastorakennus, sementtitiili-
rakennus ja lautarakenteinen aitta. Kohde sijaitsee vanhan maantien varressa.
KULT.HIST.ÄRVO..... : Hietakangas on mahdollisesti 1900-luvun alussa rakennettu pientilan
pihapiiri; paikallinen historiallinen; paikallinen rakennushistoriallinen
LH.SUOJELUPÄÄTÖS..... :
RAK.TAI ASEMAKAAVA.... :
RAKENNUSSUOJELU..... :
KAAVAMÄÄRÄYKSET..... :
SÄILYMINEN..... : hyvä; Kohde on kesäasuntona.
AVUSTUKSET..... :
LÄHTEET..... : Laaksosen S. 8.9. 1989
LIITTEET..... : 1. karttaliite, 2. kuvaliite
TÄYTTÄJÄ/PVM..... : Ranta Sirkka-Liisa 19890810; Lahnala Eija-Liisa 19900412
LISÄTIEDOT..... :

Kuhmoinen
Hietakangas

no: 23

2143 09 6821 / 560



Kuhmoinen
Hietakangas

no: 23



KOHDE..... : HUKKI

KUNTA..... : Keski-Suomi; Kuhmoinen
KOHDETYYPPI..... : maatila; asuinrakennus I; aitta II; vilja-aitta III; navetta IV; aitta V
SIJAINNINPAIKKA..... : Harmoinen; Kuhmoinen
OMISTAJUUS..... : Niska Heikki; yksityinen
OMISTAJAN OSOITE..... : Niska Heikki, 17780 Harmoinen
PERUSKARTTA/KOORDIN... : 2143 08 6819/2561
KIINTEISTÖTUNNUS..... : Harmoinen 2:71
INV.LOMAKE NRO..... : 24
NYKYINEN KÄYTTÖ..... : asuinrakennus I; autotalli II; varasto II; nukkuma-aitta II; varasto III; sikala IV; autotalli V; varasto V
ALKUP. KÄYTTÖ..... : asuinrakennus I; aitta II; vilja-aitta III; navetta IV; aitta V
RAKENNUSAIKA..... : 1866-68 I; 1800-1899 IV; 1898(?) V
SUUNNITTELIJA..... :
KORJAUSVUODET..... : 1938-39 I; 1948-49 I; 1940-49 I; 1971-72 I; 1986 I; 1980-89 IV
PERUSTUS..... : harmaakivi I; laasti I; nurkkakivet (?) II; nurkkakivet III; harmaakivi IV; betoni IV; nurkkakivet V
RUNKO..... : hirsi I; hirsi II; hirsi III; harmaakivi IV; lauta IV; hirsi V
KATE..... : pelti I; tiili II; pelti III; pelti IV; tiili V
ULKOVUORAUUS..... : vaaka ponttilauta I; vuoraamaton II; vuoraamaton III; vuoraamaton IV; vuoraamaton V
ULKOVÄRIT..... : vaalea (S) I; keltainen (L) I; valkoinen (I) I; ruskea (O) I; ruskea (K) I; punainen (S) II; valkoinen (L) II; punainen (S) IV; punainen (S) V; valkoinen (L) V; valkoinen (I) V
KERROSLUKU..... : 1+(1) I; 2 II; 1 III; 2 IV; 2 V
KUNTO..... : hyvä I; hyvä II; hyvä III; hyvä IV; hyvä V
HUONELUKU..... : 13 I; olohuone; makuuhuone; keittiö; keittiö; eteinen 2; ruokasali; sali; makuuhuone 4
SISÄSEINIEN PINNAT.... :
MUKAVUODET..... : vesijohto I; viemäri I; sähkö I
KORJAUKSET/LAAJENNUS.. : parveke rakennettu (1938-39) I; pirttiin tehty erillinen asunto ja saunatilat (1948-49) I; keittiö muutettu pihan puolelle (1940-49) I; sisätiloja peruskorjattu (1971-72) I; saunatiloja peruskorjattu (1986) I; sikalaa peruskorjattu (1980-89) IV
RAKENNUSTYYLI..... : empire I
IKKUNAMALLIT..... : 6-ruutuinen I
KATTOMUOTO..... : satula I; satula II; satula III; satula IV; satula V
KATTO/RÄYSTÄSKORISTEET : ruokakelloteline, päädyssä I
KUISTIT/PARVEKKEET... : umpikuistit, satulakattoiset, kaksikerrokset edessä I; avokuisti, satulakattoinen takana keskellä I; umpikuisti, satulakattoinen päädyssä I; avokuisti, pulpettikattoinen rakennuksen edessä V
KORISTEAIHEET/KAIVERR. : kulma- ja seinäpilasterit I; sahaleikkauskoristelua kuistin kaiteissa V
KORISTEMAALAUKSET.... :
POHJATYYPPI..... :
SALVOSTYYPPI..... : pitkä sahanurkka III; pitkä nurkka V
AITTATYYPPI..... : luhtiaitta, avosolainen II; yksinäisaitta III; puotiaitta, kaksikerroksinen V
MYLLYTYYPPI..... :
UUNITYYPPI..... :
RAKENNUSHISTORIA..... : Hukin asuinrakennuksen on Litun kuvakokoelman tietojen mukaan rakennuttanut Juho Hukkinen. Päärakennus on rakennettu suurina nälkävuosina v. 1866-68 ja rakennusmiehinä on ehkä ollut pohjalaisia kirvesmiehiä. Rakennuksessa on empiren mukainen leveä vaakavuoritusta, kuusiruutuista ikkunat sekä seinä- ja kulmapilasterit. Rakennuksen etupuolella on kaksi ulkonevaa, vaakavuoritettua kuistia. Kuistit ovat kaksikerroksisia ja niiden ensimmäisessä kerroksessa on suorakaiteen muotoiset pitsimäiset ikkunat ja toisessa kerroksessa pyörökaariset pitsimäiset ikkunat. Kuistin pariovien yläpuolella on pyörökaariset ikkunat. Rakennuksen salinpään ullakkoikkunoina on keskellä suippokaarinen pitsimäinen ikkuna ja sivuilla pienemmät pyörökaariset ikkunat. Rakennuksen taakse on tehty v. 1938-39 arkkitehti Väinö Määttälän suunnittelema satulakattoinen avokuisti. Kuistissa on vahvat kulmapilarit, päätykolmiorakenne ja umpikaide, jossa kuitenkin keskellä ristikkokoriste. Kuistin on

tehnyt Sakari Laaksonen. Asuinrakennus on kooltaan 10 x 42 metriä. Rakennuksen toisessa päässä on ollut pirtti. 1940-luvun lopulla pirtistä tehtiin erillinen 2 huoneen ja keittiön asunto sekä saunatilat. Päättyyn on rakennettu yksikerroksinen satulakattoinen umpikuisti. 1960-luvulla rakennukseen asennettiin keskuslämmitys ja huoneista purettiin pois uuneja. Sisätiloissa on tehty peruskorjausta v. 1971-72. Rakennuksen katto (aiemmin ikopania) muutettiin v. 1988 muovipinnoitetuksi peltikatoksi. Rakennuksen yläkerrassa on ollut yksi huone, mikä ei nykyisin ole käytössä. Pihapiirissä on ennen ollut asuinrakennuksen suuntaisesti aittarakennus, missä oli mm. meijerihuone. Kaksikerroksisen aittarakennuksen ovi on isonnettu 1940-luvulla, kun aittatilasta tehtiin autotalli. Toisen aittarakennuksen ajokaluvaja on muutettu myös autotalliksi. Rakennuksen toisessa kerroksessa on ollut mankeliaittaa, liha-aitta ja mummonaitta. Rakennuksen seinään on tehty punamullalla vuosiluku 1898. Entinen kaluvaja on muutettu 1970-luvulla sikalarakennukseksi. Navetan takaa on purettu 1960-luvulla rakennus, jossa oli työntekijöiden asuntoja ja pirtti. Pihapiiristä on purettu riihi ja latoja 1940-luvulla.

PIHAPIIRI/MAISEMA..... : Hukki; Ison asuinrakennuksen, kivi-navetan, kahden aitan, yksinäisaitan ja entisen kalustosuojan muodostama pihapiiri E4 -valtatie ja Harjoistenlahden rantaa johtavan kylätien kulmauksessa. Rakennusten ympärillä on hoidettu pihamaa, jossa on istutuksia, puita ja pensaita. Asuinrakennuksen takana on marjapensaita ja omenapuita. Pihapiirin läheisyydessä on peltoaukea.

KULT.HIST.ARVO..... : Hukki tilalla on 1860-luvun nälkävuosina tehty iso asuinrakennus, jossa on empire-tyylin mukainen leveä vaakavuoritus ja kulmapilasterit sekä 1800-luvun lopun kertaustyyline mukaisia pyörä- ja suippokaarisia pitsimäisiä ikkunoita ja isot korteat kuistit. Pihapiirin muu rakennuskanta on 1800-luvun loppupuolelta. Hukki on rakennuskannalta kartanomainen maatalan pihapiiri; paikallinen historiallinen; maakunnallinen rakennushistoriallinen; paikallinen maisemallinen

LH.SUOJELUPÄÄTÖS..... :

RAK.TAI ASEMAKAAVA..... :

RAKENNUSSUOJELU..... :

KAAVAMÄÄRÄYKSET..... :

SÄILYMINEN..... : hyvä; Rakennuksissa on tehty jatkuvasti korjaustöitä.

AVUSTUKSET..... :

LÄHTEET..... : Niska Vilma 7.8. 1989; Litun kuvakokoelma; Suuri maatalakirja V. Hämeen lääni. 1964. Kuopio., 616.

LIITTEET..... : 1. karttaliite, 2. kuvaliite

TÄYTTÄJÄ/PVM..... : Ranta Sirkka-Liisa 19890807; Lahnala Eija-Liisa 19900405

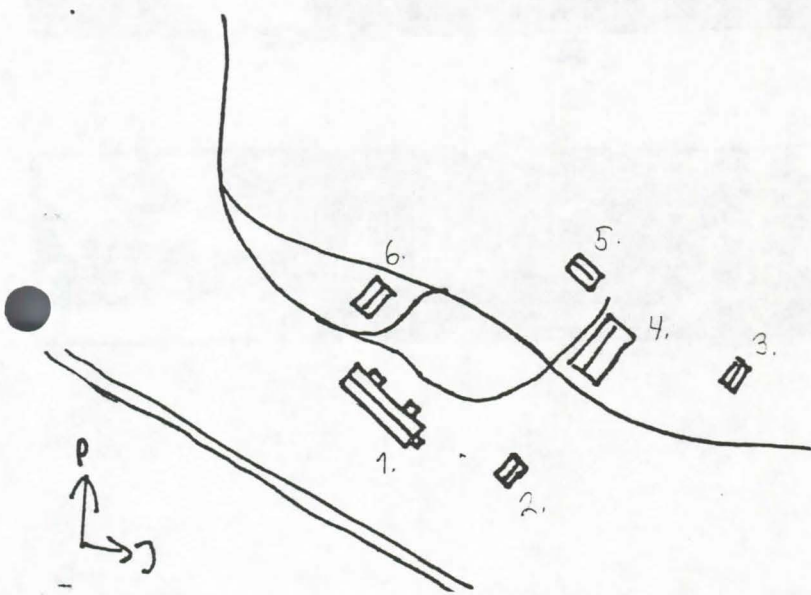
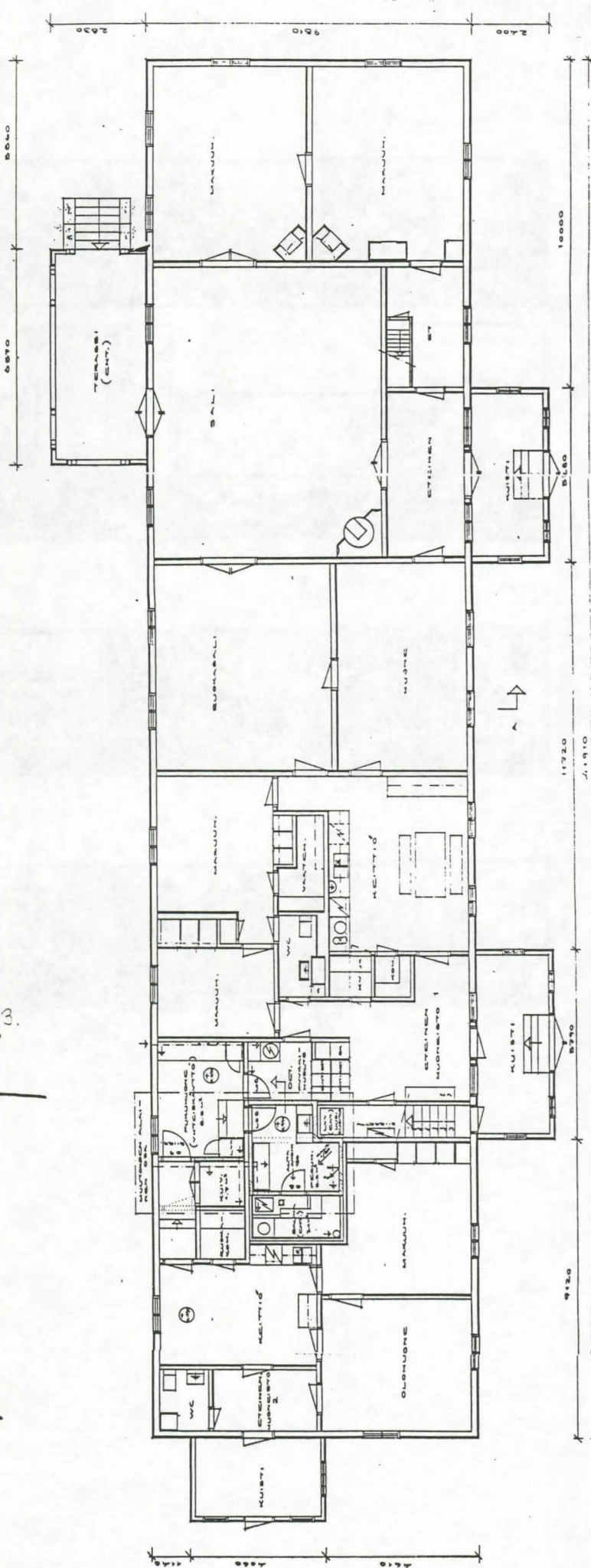
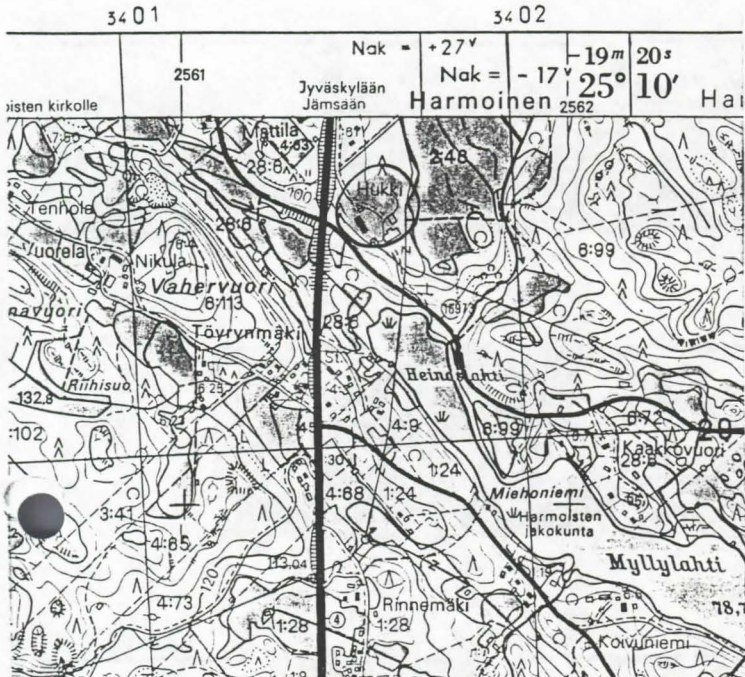
LISÄTIEDOT..... :

Kuhmoinen

Hukki 24

no:

2143 08 6819/2561



1. asuinrakennus I
2. aitta, 2-kerroksinen II
3. vilja-aitta III
4. kaajarakennus IV
5. ent. kalusuoja
6. aitta, 2-kerroksinen V

Kuhmoinen
Hukki
no: 24



I



II

III

IV



V

KOHDE..... : JUHOLA; MUTALA

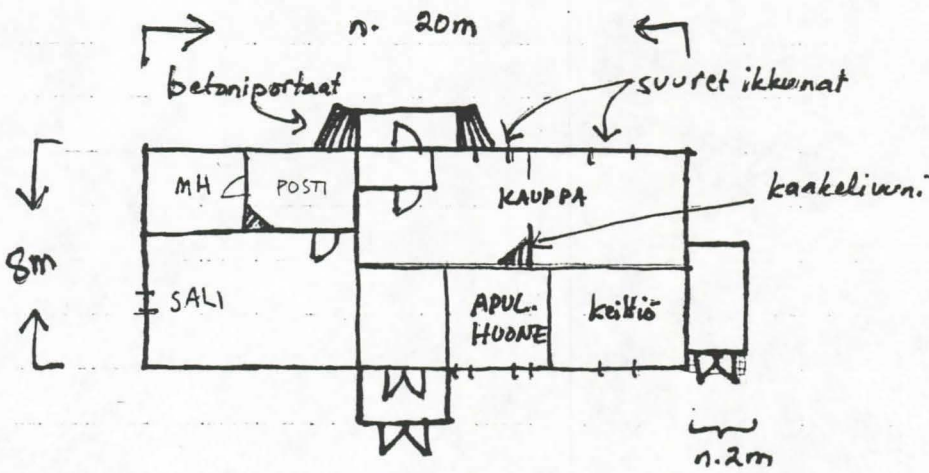
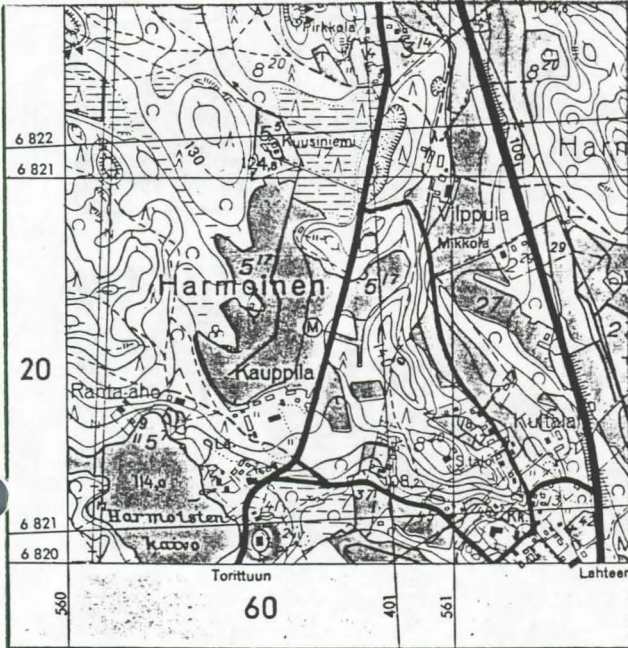
KUNTA..... : Keski-Suomi; Kuhmoinen
KOHDETYYPPI..... : kauppa; asuinrakennus I; varasto II; sauna III
SIJAINNIPAIKKA..... : Harmoinen; Kuhmoinen
OMISTAJUUS..... : Mutala Auni ja Veera; yksityinen
OMISTAJAN OSOITE..... : Mutala Auni, Lahti; Mutala Veera, 17800 Kuhmoinen
PERUSKARTTA/KOORDIN... : 2143 09 6820/560
KIINTEISTÖTUNNUS..... : Harmoinen 7:42
INV.LOMAKE NRO..... : 25
NYKYINEN KÄYTTÖ..... : kesäasunto I; varasto II; puuliiteri II; sauna III; takkatupa III
ALKUP. KÄYTTÖ..... : asuinrakennus I; navetta II; rehuvarasto II; sauna III
RAKENNUSAIKA..... : 1912
SUUNNITTELIJA..... :
KORJAUSVUODET..... : 1954
PERUSTUS..... : harmaakivi I; nurkkakivet (?) II; nurkkakivet (?) III
RUNKO..... : hirsi I; hirsi(?) II; hirsi III
KATE..... : huopa I; pelti II; huopa III
ULKOVUOROUS..... : vaaka ponttilauta I; pysty helmipontti I; pysty peiterima II; vuoraamaton III
ULKOVÄRIT..... : vaaleankeltainen (S) I; punainen (L) I; vaaleansininen (I) I; punainen (S) II; valkoinen (L) II; punainen (S) III; valkoinen (L) III; valkoinen (I) III
KERROSLUKU..... : 1 +(1) I; 1 II; 1 III
KUNTO..... : hyvä I; hyvä II; hyvä III
HUONELUKU..... : 7 I; makuuhuone; posti; sali; eteinen; kauppa; apulaisen huone; keittiö
SISÄSEINIEN PINNAT.... :
MUKAVUODET..... :
KORJAUKSET/LAAJENNUS.. : asuinhuoneet muutettu kauppa- ja postitiloiksi (1954) I
RAKENNUSTYYLI..... :
IKKUNAMALLIT..... : T-ikkunat I
KATTOMUOTO..... : mansardi I; satula II; satula III
KATTO/RÄYSTÄSKORISTEET : frontonit keskellä edessä ja takana I; tympanon koristeet päädyissä I; lipallinen kattoikkuna edessä ja takana I
KUISTIT/PARVEKKEET... : umpikuisti, aumakattoinen I; avokuisti, aumakattoinen, päällä parveke I; umpikuisti aumakattoinen päädyssä I; umpikuisti, pulpettikattoinen edessä keskellä III
KORISTEAIHEET/KAIVERR. : ikkunoiden yläpuolella leveät koristevelyhykkeet, joissa pystyä rimakoristelu I; pystyä rimakoristelu avokuistissa ja parvekkeessa I
KORISTEMAALAUKSET..... :
POHJATYYPPI..... :
SALVOSTYYPPI..... : lyhyt nurkka III
AITTATYYPPI..... :
MYLLYTYYPPI..... :
UUNITYYPPI..... :
RAKENNUSHISTORIA..... : Juholan asuinrakennuksen on rakennuttanut Julia ja Juho Hukkinen. Rakennus on valmistunut Veera Mutalan käsityksen mukaan v. 1912. Mutalan perhe osti talon v. 1954 Pertti Hukkiselta. Vuonna 1954 rakennuksen ruokasali ja yksi makuuhuone yhdistettiin kauppatilaksi ja vaarin huoneesta tehtiin postitila. Navetta ja rehuvarastotilat muutettiin kaupan varastotiloiksi. Rakennuksen keskellä on puuliiteri. Kauppa on lopetettu v. 1970 ja posti v. 1980. Rakennuksessa on asuttu vakituisesti vuoteen 1983 asti. Saunarakennukseen on rakennettu takkatupa v. 1988-89. Rakennuksessa on vyöhykejako vuoritus ja kauppatiloissa isot näyteikkunat. Varastorakennuksessa on ovien yläpuolella pieniruutuisten ikkunoiden muodostamat ikkunauhat.
PIHAPIIRI/MAISEMA.... : Juhola; Pihapiiri muodostuu asuinrakennuksesta, varastorakennuksesta ja saunasta. Pihassa on keinu ja leikkimökki. Kohde sijaitsee Harmoisten kylän keskustassa, vanhan maantien varrella.
KULT.HIST.ARVO..... : Juhola on 1910-luvulla rakennettu asuintalo, jossa on toiminut Harmoisten kylän kauppa ja posti 1950-luvulta lähtien; paikallinen historiallinen; paikallinen rakennushistoriallinen
LH.SUOJELUPÄÄTÖS..... :
RAK.TAI ASEMAKAAVA.... :

RAKENUSSUOJELU..... :
KAAVAMÄÄRÄYKSET..... :
SÄILYMINEN..... : hyvä; omistajalla on aikomus korjata rakennusta
AVUSTUKSET..... :
LÄHTEET..... : Mutala Veera 22.8. 1989; Hukkinen Salli 9.8. 1989; Peltola Erkki 9.8. 1989
LIITTEET..... : 1. karttaliite, 2. kuvaliite
TÄYTTÄJÄ/PVM..... : Ranta Sirkka-Liisa 19890809; Lahnala Eija-Liisa 19900409
LISÄTIEDOT..... :

Kuhmoinen
Juhola (Mutala)

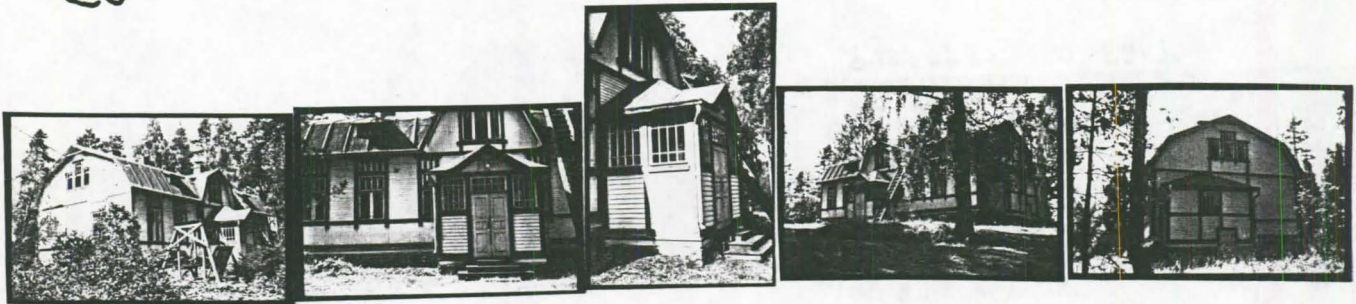
no: 25

2143 09 6820/560

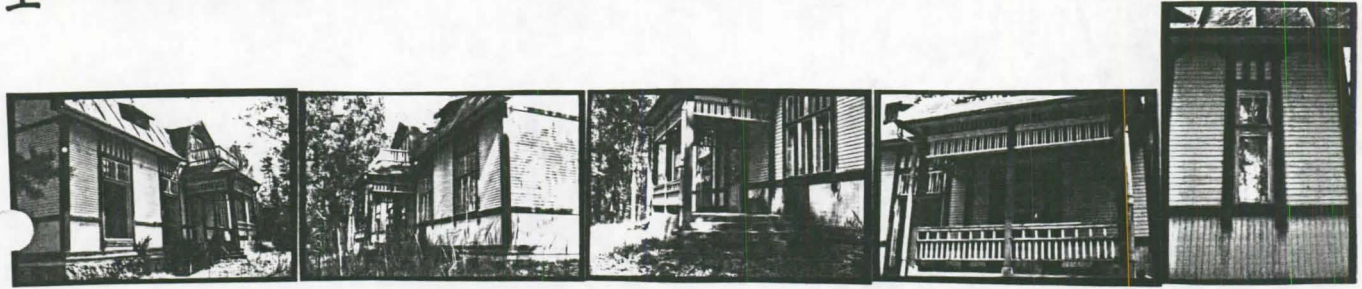


Kuhmoinen
Juhola (Mutala)

no: 25



I



III

IV

KOHDE..... : KAUPPILA; PUROLA

KUNTA..... : Keski-Suomi; Kuhmoinen
KOHDETYYPPI..... : maatila; asuinrakennus I; asuinrakennus II; navetta III; aitta IV;
aitta V; aitta VI; kuivaamo VII
SIJAINNINPAIKKA..... : Harmoinen; Kuhmoinen
OMISTAJUUS..... : Peltola Erkki; yksityinen
OMISTAJAN OSOITE..... : Peltola Erkki, 17780 Harmoinen
PERUSKARTTA/KOORDIN... : 2143 09 6820/560
KIINTEISTÖTUNNUS..... : Harmoinen 5:24
INV.LOMAKE NRO..... : 26
NYKYINEN KÄYTTÖ..... : asuinrakennus I; asuinrakennus II; varastotilana III; kotimuseo IV; sauna
IV; varasto V; varasto VI; kuivaamo VII
ALKUP. KÄYTTÖ..... : asuinrakennus I; asuinrakennus II; navetta III; liha-aitta IV; kalustus-
oja IV; jyvääitta IV; vaateaitta V; tavara-aitta V; nukkuma-aitta VI; kuivaamo VII
RAKENNUSAIKA..... : 1903-04 I; 1875-1899 II; 1899 III; 1803 VI; 1792 VII
SUUNNITTELIJA..... :
KORJAUSVUODET..... : 1976 I; 1975 II; 1940-49 III; 1978 IV
PERUSTUS..... : harmaakivi I; harmaakivi (?) III; nurkkakivet V; nurkkakivet VI
RUNKO..... : hirsi I; hirsi II; harmaakivi III; laasti III; hirsi III; hirsi IV;
hirsi V; hirsi VI; hirsi VII
KATE..... : pelti I; pelti II; tiili III; pelti IV; huopa V; tiili VI; pelti VII
ULKOVUORAUUS..... : pysty peiterima I; vaaka ponttilauta I; vaaka ponttilauta II; pysty
peiterima III; vuoraamaton IV; vuoraamaton V; vuoraamaton VI
ULKOVÄRIT..... : keltainen (S) I; valkoinen (L) I; valkoinen (I) I; valkoinen (S) I;
punainen (S) III; valkoinen (L) III; punainen (S) IV; valkoinen (L) IV; punainen (S) V; valkoinen
(L) V; punainen (S) VI; valkoinen (L) VI; punainen (S) VII
KERROSLUKU..... : 1 +(1) I; 1 II; 1+(1) III; 2 IV; 1 V; 1 VI; 1 VII
KUNTO..... : hyvä I; hyvä II; hyvä III; hyvä IV; hyvä V; hyvä VI; hyvä VII
HUONELUKU..... : 8 I; 7 II
SISÄSEINIEN PINNAT.... :
MUKAVUODET..... : vesijohto I; viemäri I; sähkö I; vesijohto II; viemäri II; sähkö II
KORJAUKSET/LAAJENNUS.. : peruskorjaus (1976) I; peruskorjaus (1975) II; tiilikatto laitettu, AIV-
torni rakennettu (1940-49) III; aitta siirretty nykyiselle paikalleen (1978) IV
RAKENNUSTYYLI..... :
IKKUNAMALLIT..... : 6-ruutuinen I; 6-ruutuinen II
KATTOMUOTO..... : satula I; satula II; satula III; satula IV; satula V; satula VI;
aumakatto VII
KATTO/RÄYSTÄSKORISTEET : frontonit edessä ja takana keskellä I; frontonit edessä ja takana keskellä
III; ruokakelloteline päädyssä IV; torni katon keskellä VII
KUISTIT/PARVEKKEET.... : umpikuistit, satulakattoiset edessä I; avokuisti, pulpettikattoinen
umpikuistien välissä I; avokuisti, satulakattoinen päädyssä I; umpikuistit, satulakattoiset edessä
II
KORISTEAIHEET/KAIVERR. : ikkunoiden ylälaudoissa ulkonevia vaakasuoria sauvakoristeita I, sveitsiläi-
styylinen lista avokuistin räystäslistan I; sahaleikkauskoristeiset kaiteet solan kaiteina IV;
sahaleikkauskoristeiset kaiteet kongin kaiteina V
KORISTEMAALAUKSET..... :
POHJATYYPPI..... :
SALVOSTYYPPI..... : pitkä sahanurkka IV; pitkä nurkka V; pitkä nurkka, kuusikulmainen
sulkanurkka VI; pitkä nurkka VII
AITTATYYPPI..... : luhtiaitta, umpirintainen, avosolainen IV; riviaitta V; yksinäiaitta,
otsallinen VI
MYLLYTYYPPI..... :
UUNITYYPPI..... :
RAKENNUSHISTORIA..... : Kauppilan asuinrakennuksista vanhempi (8 x 20 m) on rakennettu 1800-luvun
loppupuolella ja nuorempi v. 1903-04. Vanhemmassa asuinrakennuksessa on ilmeisesti toiminut
Kuhmoisten ensimmäinen kunnansairaala, sillä v. 1891 vuokrattiin J.K. Kauppilalta Harmoisista kaksi
suurta huonetta kunnan- sairaalaksi. Vuonna 1893 sairaala siirtyi Visalaan. 1920-luvulla asuinrakenn-
us oli haastattelutiedon mukaan kruununvoudilla ja tämän jälkeen täysihoidotilatiloina. Vuonna 1964 on
korjattu rakennuksen lattiaita ja v. 1975 rakennus peruskorjattiin. Tien puoleisessa päädyssä tehtiin

tällöin perusteellisempi korjaus. Rakennuksessa on kaksi asuntoa, joista toisessa asutaan. Rakennuksessa on kaksi melko korkeaa umpikuistia, joissa on ulko-ovina peilipintaiset pariovet. Ovien yläpuolella ja kuistin sivuilla on pieniruutuiset ikkunat. Talon päärakennuksen (10 x 25 m) katto on uusittu 1960-luvun alussa ja sisätiloissa on tehty korjaus v. 1976. Rakennuksen ikkunat ovat alunperin olleet T-ikkunat. Vuoritus on seinien ylä- ja alaosa peiterimalaudoitusta ja keskiosasta vaakalaudoitusta. Tilan navetta on rakennettu v. 1899 muuraamalla seiniksi harmaakivestä vahvoja pilareita ja asettamalla pilareiden väliin hirsii pystysuoraan. Navetan kivityöt tekivät Grönlundin veljekset ja puutyöt Sievänen Kuhmoisten kirkonkylästä. Navetan rakentaminen kesti useita vuosia. Rakennukseen on laitettu tiilikatto 1940-luvulla ja v. 1948 rakennuksen sivulle tehtiin tiilinen AIV-torni. Rakennuksen toiseen kerrokseen johtaa sivulta ajosilta. Kaksikerroksinen aitta siirrettiin nykyiselle paikalleen v. 1978. Rakennuksen alakerrassa on ollut liha-aitta, ajokaluvaja ja jyvääitta. Rakennus on osittain umpirintainen, osittain avosolainen. Talon kuivaamorakennus on aumakattoinen hirsirakennus. Salvosten päät on peitetty laudoilla. Pihaan on laadittu puutarhasuunnitelma v. 1904. PIHAPIIRI/MAISEMA..... : Kauppila; pihapiiri muodostuu kahdesta isosta asuinrakennuksesta, kahdesta aitasta, pienestä yksinäisaitasta ja navetasta. Asuinrakennus sijoittuu pihan keskelle ja muut rakennukset neliömäisen pihan kahdelle sivulle. Rakennusten ympärillä on hyvin hoidettu nurmipiha, pensaita ja puita. Pihapiiri sijaitsee vanhan maantien varressa. Rakennusten tuntumassa on peltoaukea ja pieni Harmoisten kaivo -järvi.

KULT.HIST.ARVO..... : Kauppila on erittäin hyväkuntoisten, 1800-1900-luvun vaihteessa rakennettujen asuinrakennusten, aittojen ja kivi-navetan muodostama pihapiirikokonaisuus. Talossa on toiminut Kuhmoisten ensimmäinen kunnansairaala v. 1891-1893; paikallinen historiallinen; paikallinen rakennushistoriallinen; paikallinen maisemallinen

LH.SUOJELUPÄÄTÖS..... :

RAK.TAI ASEMAKAAVA.... :

RAKENNUSSUOJELU..... :

KAAVAMÄÄRÄYKSET..... :

SÄILYMINEN..... : hyvä; rakennukset ovat hyväkuntoisia

AVUSTUKSET..... :

LÄHTEET..... : Peltola Erkki 9.8. 1989; Suvanto, Seppo Kuhmoisten historia, 1965, Lahti, 596.

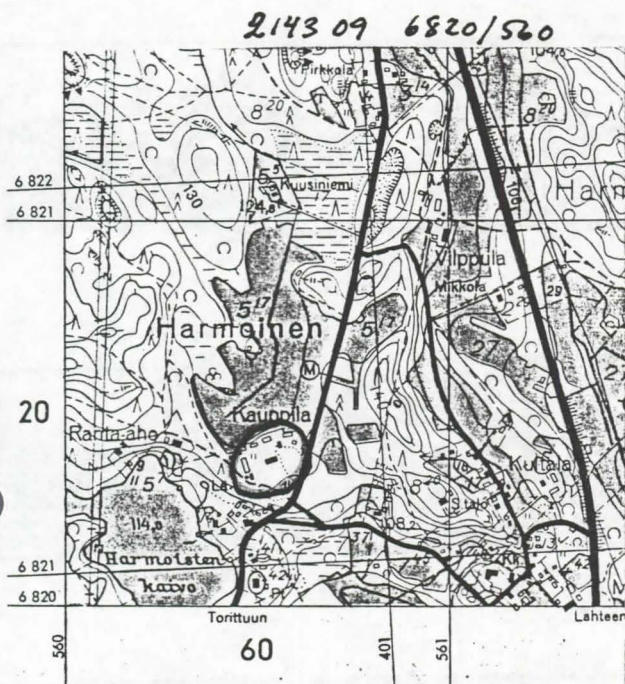
LIITTEET..... : 1. karttaliite, 2. kuvaliite

TÄYTTÄJÄ/PVM..... : Ranta Sirkka-Liisa 19890809; Lahnala Eija-Liisa 19900410.

LISÄTIEDOT..... :

Kuhmoinen
Kauppila (virall. Purola)

no: 26



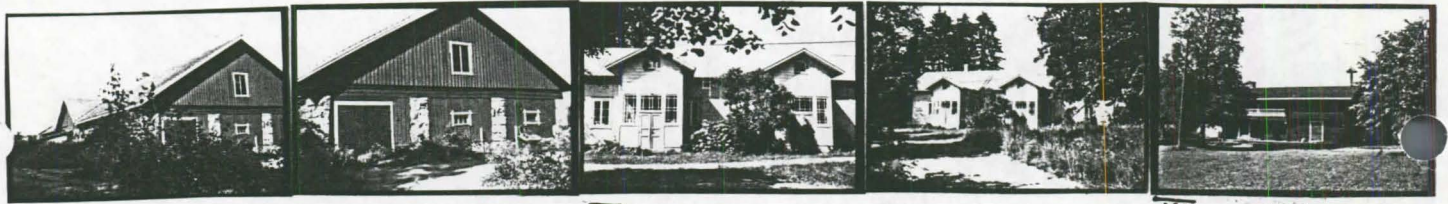
Kuhmoinen
Kauppila (Purola)

no: 26



I

III



II

IV



V

VI

VII

KOHDE..... : KOIVUNIEMI

KUNTA..... : Keski-Suomi; Kuhmoinen
 KOHDETYYPPI..... : maatila; asuinrakennus I; aitta II; sauna III; liiteri IV; vilja-aitta V; talli VI
 SIJAINTPAIKKA..... : Harmoinen; Kuhmoinen
 OMISTAJUUS..... : Antti Kekkonen perikunta; yksityinen perikunta
 OMISTAJAN OSOITE..... : Antti Kekkonen perikunta, Veikko Kekkonen Helsinki, Olavi Kruus Valkeakoski, Maila Mustaranta Rymättylä
 PERUSKARTTA/KOORDIN... : 2143 08 6818/2562
 KIINTEISTÖTUNNUS..... : Harmoinen 6:6
 INV.LOMAKE NRO..... : 27
 NYKYINEN KÄYTTÖ..... : kesäasunto I; varasto II; sauna III; kesäasunto III; puuliiteri IV; varasto V; varasto VI
 ALKUP. KÄYTTÖ..... : asuinrakennus I; aitta II; sauna III; leivihuone III; kesäasunto III; puuliiteri IV; vilja-aitta V; hevostalli (?) VI
 RAKENNUSAIKA..... : 1900 I
 SUUNNITTELIJA..... :
 KORJAUSVUODET..... : 1948 I; 1927 III
 PERUSTUS..... : harmaakivi I; nurkkakivet II; alushirret II; betoni III; betoni (?) IV; nurkkakivet V; nurkkakivet VI; luonnonkiviä VI
 RUNKO..... : hirsi I; hirsi II; hirsi III; lauta III; lauta IV; hirsi V; talli VI
 KATE..... : huopa I; huopa II; huopa III; huopa IV; huopa V; huopa VI
 ULKOVIORAUUS..... : vuoraamaton II; pysty peiterima III; pysty ponttilauta III; vaaka ponttilauta III; vuoraamaton V; vuoraamaton VI
 ULKOVÄRIT..... : valkoinen (S) I; ruskea (L) I; valkoinen (I) I; punainen (S) III; keltainen (S) III; valkoinen (L) III; valkoinen (I) III; punainen (S) IV; valkoinen (L) IV; punainen (S) V; maalaamaton VI
 KERROSLUKU..... : 1 I; 1 II; 1 III; 1 +(1) IV; 1 V; 2 VI
 KUNTO..... : hyvä I; hyvä II; hyvä III; hyvä IV; hyvä V; kohtalainen VI
 HUONELUKU..... : 5 I
 SISÄSEINIEN PINNAT.... :
 MUKAVUUDET..... :
 KORJAUKSET/LAAJENNUS.. : peruskorjaus (1948) I; peruskorjaus (1927) III
 RAKENNUSTYYLI..... :
 IKKUNAMALLIT..... : 6-ruutuinen I; 6-ruutuinen III
 KATTOMUOTO..... : satula I; satula II; satula III; satula IV; satula V; satula VI
 KATTO/RÄYSTÄSKORISTEET : frontoni edessä keskellä III; kaksi frontonia takana III
 KUISTIT/PARVEKKEET... : umpikuisti, aumakattoinen edessä keskellä I; umpikuisti, satulakattoinen takana I; avoveranta järven puolella III
 KORISTEAIHEET/KAIVERR. :
 KORISTEMAALAUKSET..... :
 POHJATYYPPI..... :
 SALVOSTYYPPI..... : pitkä nurkka, 6-kulmainen sulkasalvos II; lyhyt nurkka V; pitkä nurkka, sahanurkka VI
 AITTATYYPPI..... : yksinäisaitta II; yksinäisaitta V
 MYLLYTYYPPI..... :
 UUNITYYPPI..... :
 RAKENNUSHISTORIA..... : Koivuniemi on siirtynyt asutustilana Antti Kekkoselle v. 1946. Tätä ennen tilaa omisti Erkki Virmaila. Asuinrakennus on rakennettu v. 1900 ja peruskorjattu v. 1948. Rakennuksen ulkovioraus on mineriittilevyä (kenttätyömuustiinpanot) / vaakalautaa (valokuvat). Vuonna 1927 remontoitussa saunarakennuksessa on alakerrassa sauna, pukuhuone ja leivihuone sekä yläkerrassa kesäasunto. Tallirakennuksen sivuseinällä on toisessa kerroksessa pariovet. Rakennuksen toiseen kerrokseen on ilmeisesti johtanut ajosilta. Liiterin sivulla on pulpettikattoinen kylkiäinen. Tilan sementtitiilinavetta on rakennettu v. 1948. Rakennuksessa on navetta, talli, sikala, karjakeittiö, rehutilat ja AIV-torni.
 PIHAPIIRI/MAISEMA..... : Koivuniemi; Pihapiiri muodostuu asuinrakennuksesta, pienestä yksinäisaitasta, liiteristä, navetasta ja isosta saunarakennuksesta. Pihaan johtavan tien varressa on talli ja pieni vilja-aitta, kylätien toisella puolella vanha riihirakennus. Asuinrakennuksen läheisyydessä on sireenipensaita, omenepuita ja marjapensaita. Pihassa on havaittavissa vanhoja rakennusten perustuks-

ia. Talo sijaitsee kylätien ja Myllylahden välissä.

KULT.HIST.ARVO..... : Koivuniemen pihapiirin rakennuksista osa on rakennettu vuosisadan vaihteessa, osa 1940-luvulla; paikallinen rakennushistoriallinen

LH.SUOJELUPÄÄTÖS..... :

RAK.TAI ASEMAKAAVA.... :

RAKENNUSSUOJELU..... :

KAAVAMÄÄRÄYKSET..... :

SÄILYMINEN..... : hyvä; Rakennukset ovat hyväkuntoisia ja niitä käytetään kesäasuntona.

AVUSTUKSET..... :

LÄHTEET..... : Laaksonen Sakari 8.9. 1989; Suomen pienviljelijät II. Hämeen lääni. 1967. Turku., 430.

LIITTEET..... : 1. karttaliite, 2. kuvaliite

TÄYTTÄJÄ/PVM..... : Ranta Sirkka-Liisa 19890807; Lahnala Eija-Liisa 19900404.

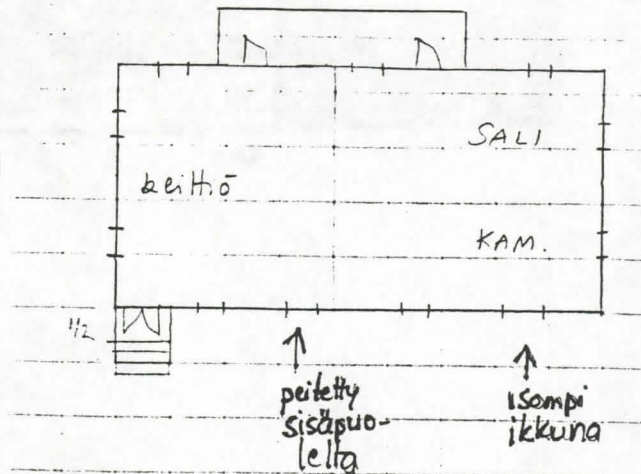
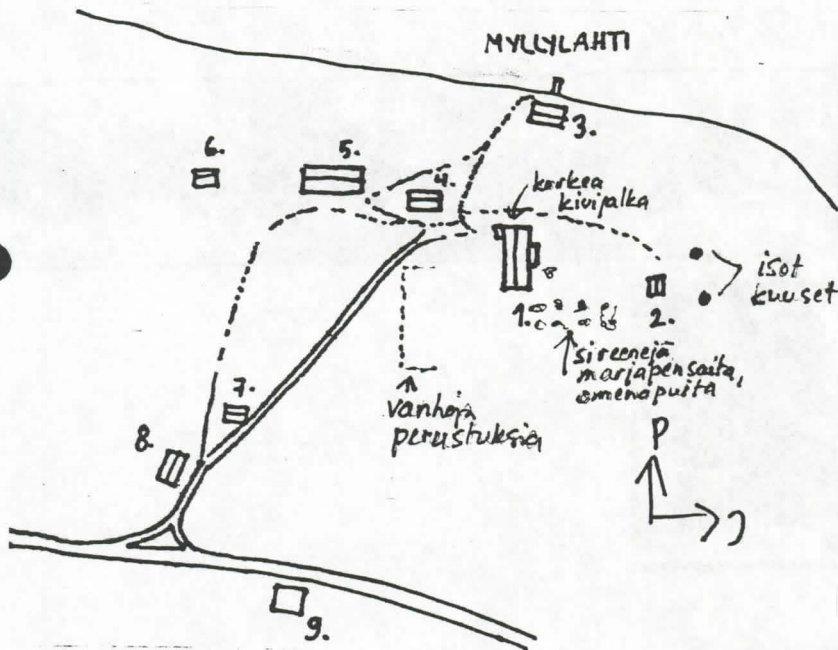
LISÄTIEDOT..... :

Kuhmoinen
Koivuniemi

27



1. asuinrakennus I
2. aitta II
3. rantasauna rakennus 5.
4. liitori IV
5. navetta
6. paja ?
7. vilja-aitta V
8. talli ? VI
9. rühi



Kuhmoinen
Koivuniemi

27



I

II

III



IV



PAJA

V

VI



R14-1

KOHDE..... : LAAKSOMÄKI

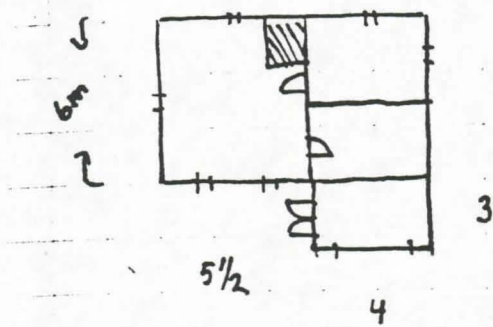
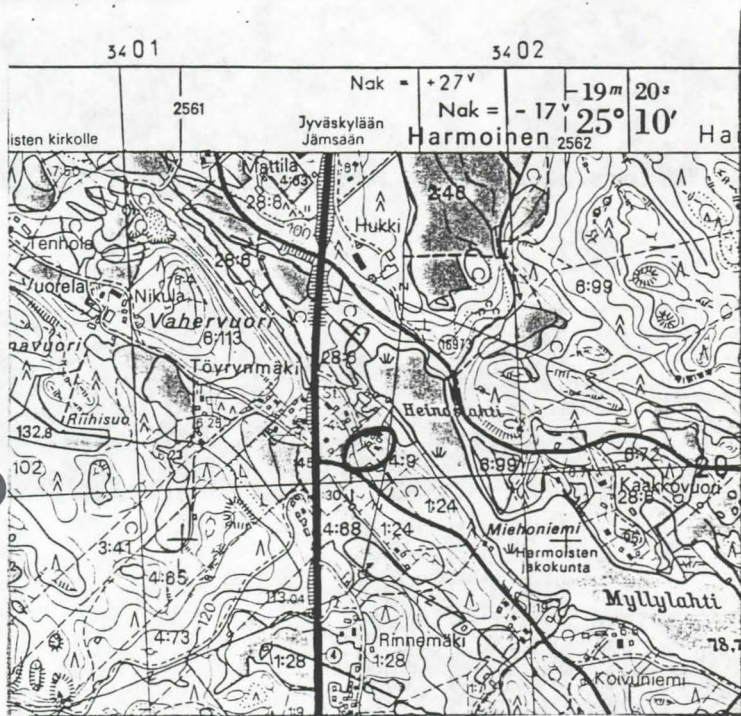
KUNTA..... : Keski-Suomi; Kuhmoinen
 KOHDETYYPPI..... : maatalo; asuinrakennus I; aitta II
 SIJAINNINPAIKKA..... : Harmoinen; Kuhmoinen
 OMISTAJUUS..... : Laaksonen Sakari; yksityinen
 OMISTAJAN OSOITE..... : Laaksonen Sakari, 17800 Kuhmoinen
 PERUSKARTTA/KOORDIN... : 2143 08 6819/2561
 KIINTEISTÖTUNNUS..... : Harmoinen 4:9
 INV.LOMAKE NRO..... : 28
 NYKYINEN KÄYTTÖ..... : kesäasunto I; varasto II
 ALKUP. KÄYTTÖ..... : asuinrakennus I; aitta II
 RAKENNUSAIKA..... : 1906 I; 1913 II
 SUUNNITTELIJA..... :
 KORJAUSVUODET..... : 1930-39 I
 PERUSTUS..... : harmaakivi I; nurkkakivet II
 RUNKO..... : hirsi I; hirsi II; lauta II
 KATE..... : huopa I; huopa II
 ULKOVUORAUUS..... : vaaka ponttilauta I; pysty ponttilauta II
 ULKOVÄRIT..... : keltainen (S) I; valkoinen (L) I; vihreä (I) I; punainen (S) II;
 valkoinen (L) II
 KERROSLUKU..... : 1 +(1) I; 2 II
 KUNTO..... : hyvä I; kohtalainen II
 HUONELUKU..... : 6 I; huone 2; eteinen 2; yläkerranhuone 2
 SISÄSEINIEN PINNAT.... :
 MUKAVUUDET..... :
 KORJAUKSET/LAAJENNUS.. : yläkerranhuoneet ja eteinen rakennettu (1930-39) I
 RAKENNUSTYYLI..... :
 IKKUNAMALLIT..... : T-ikkuna I
 KATTOMUOTO..... : satula I; satula II
 KATTO/RÄYSTÄSKORISTEET :
 KUISTIT/PARVEKKEET.... :
 KORISTEAIHEET/KAIVERR. : ikkunoiden ja ovien yläpuolella leveät pystysuorista listoista muodostetut
 koristealueet I; ikkunoiden vuorilaudat alaspäin levenevät, laudan alaosassa koholla olevat
 vinoneliökoristeet ja pystyt sauvakoristeet II
 KORISTEMAALAUKSET..... :
 POHJATYYPPI..... : eteiskamaritupa I
 SALVOSTYYPPI..... : lyhyt nurkka II
 AITTATYYPPI..... : puotiaitta, kaksikerroksinen II
 MYLLYTYYPPI..... :
 UUNITYYPPI..... :
 RAKENNUSHISTORIA..... : Laaksonmäen tontti on lohkaistu Mattilan talosta. Tila on ollut pienviljelys-
 tila, mutta talon isännät August Laaksonen ja hänen poikansa Sakari Laaksonen ovat olleet kirvesmiehi-
 ä. Asuinrakennusta on korjattu 1930-luvulla: yläkertaan on tehty kaksi huonetta v. 1936, rakennukse-
 en on tehty poikkipään muodostava eteistila ja rakennus on vuoritetu 1930-luvulla. Aittarakennuks-
 essa on rakennuksen toisessa kerroksessa kuusiruutuiset ikkunat rakennuksen molemmilla puolilla.
 Varastoaitta on rakennettu v. 1951-52 ja sementtitiilinavetta v. 1955. Talon riihi on vuodelta 1921.
 Omistajat ovat asuneet 1970-luvun lopulta lähtien vakituisesti muualla ja rakennukset ovat olleet
 vain kesäkäytössä.
 PIHAPIIRI/MAISEMA.... : Laaksonmäki; Pihapiiri muodostuu asuinrakennuksesta, aitasta, navetasta ja
 varastoaitasta. Kohde sijaitsee Harmoisten kylän keskustassa, Heinoslahden ja E4-valtatien välissä.
 KULT.HIST.ARVO..... : Laaksonmäen rakennukset ovat 1900-luvun alkupuolelta ja rakennuksissa on
 havaittavissa jugend-tyylin vaikutteita; paikallinen rakennushistoriallinen
 LH.SUOJELUPÄÄTÖS..... :
 RAK.TAI ASEMAKAAVA.... :
 RAKENNUSSUOJELU..... :
 KAAVAMÄÄRÄYKSET..... :
 SÄILYMINEN..... : hyvä; Rakennukset ovat hyväkuntoisia ja kohdetta käytetään kesäasuntona.
 AVUSTUKSET..... :
 LÄHTEET..... : Laaksonen Sakari 7.8. 1989

LIITTEET..... : 1. karttaliite. 2. kuvaliite
TÄYTTÄJÄ/PVM..... : Ranta Sirkka-Liisa 19890807; Lahnala Eija-Liisa 19900404.
LISÄTIEDOT..... :

Kuhmoinen
Laaksomäki

no: 28

2143 03 6819/2561



Kuhmoinen
Laaksomäki

no: 28



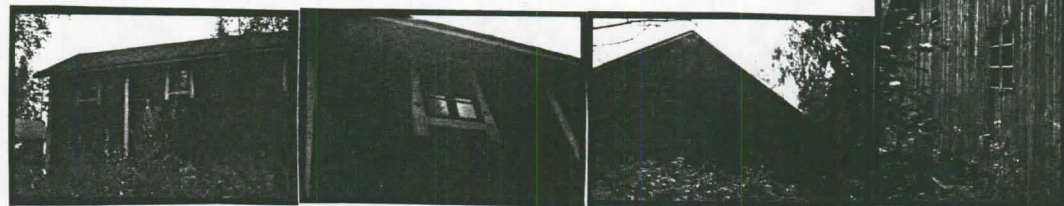
I



NAVETTA

VASA

II



KOHDE..... : MATTILA

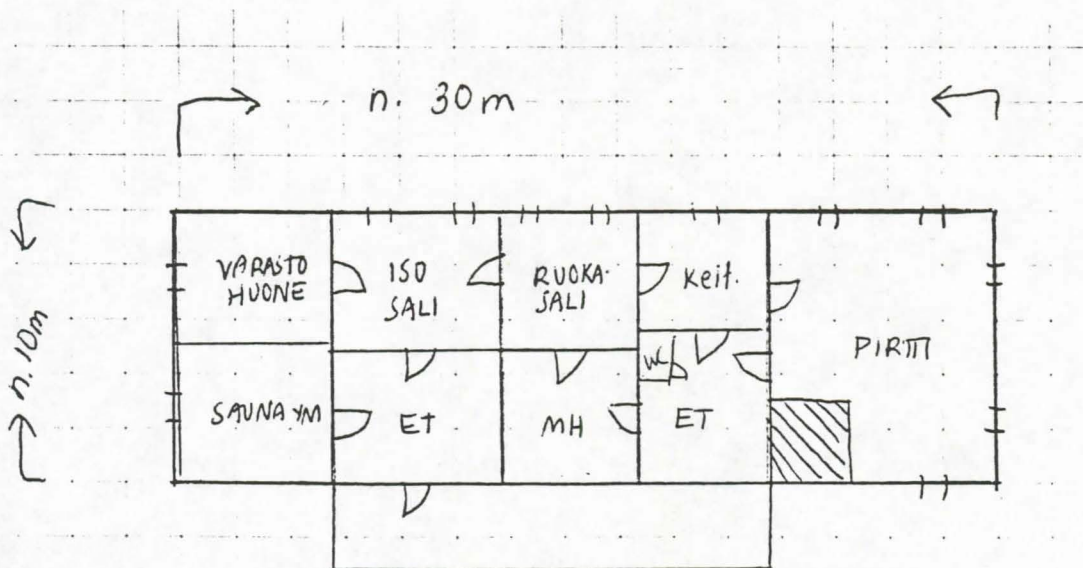
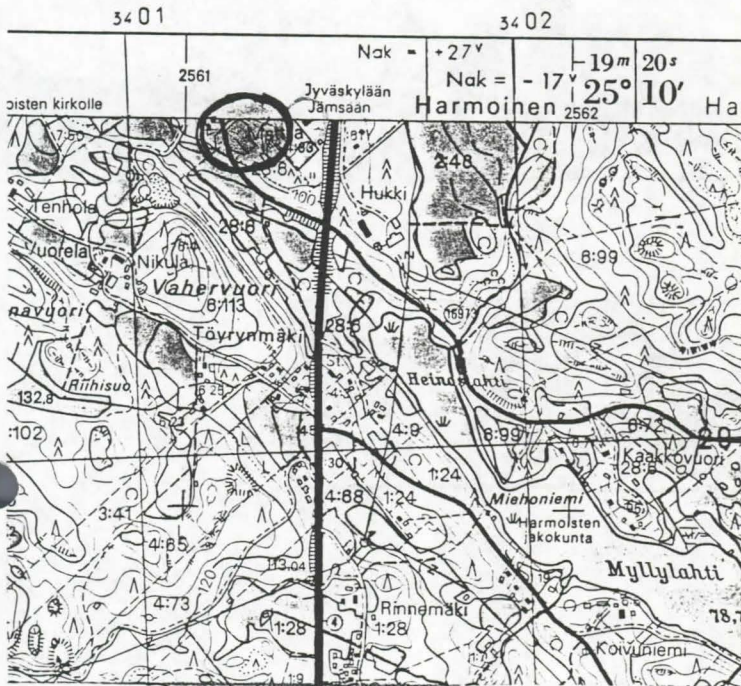
KUNTA..... : Keski-Suomi; Kuhmoinen
KOHDETYYPPI..... : maatila; asuinrakennus I; aitta II; navetta III
SIJAINNIPAIKKA..... : Harmoinen; Kuhmoinen
OMISTAJUUS..... : Lavonius Tuomo; yksityinen
OMISTAJAN OSOITE..... : Lavonius Tuomo, 17780 Harmoinen
PERUSKARTTA/KOORDIN... : 2143 09 6819/561
KIINTEISTÖTUNNUS..... : Harmoinen 4:63
INV.LOMAKE NRO..... : 29
NYKYINEN KÄYTTÖ..... : asuinrakennus I; liiteri II; viljavarasto II; autotalli II; nukkuma-
aitta II; navetta III
ALKUP. KÄYTTÖ..... : asuinrakennus I; kärryliiteri II; jauhoaitta II; liha-aitta II; navetta
III
RAKENNUSAIKA..... : 1800-1899 I; 1920-1929 I; 1900-1924 II; 1900-1924 III
SUUNNITTELIJA..... :
KORJAUSVUODET..... : 1950-54 I
PERUSTUS..... : harmaakivi I; luonnonkivi I; harmaakivi II; harmaakivi III; betoni III
RUNKO..... : hirsi I; hirsi II; lauta II; harmaakivi III; lauta III
KATE..... : huopa I; tiili II; pelti III
ULKOVUORAUUS..... : pysty peiterima I; vaaka ponttilauta I; pysty helmipontti I; vuoraamaton
II; vuoraamaton III; pysty lomalauta IIIb
ULKOVÄRIT..... : keltainen (S) I; ruskea (L) I; punainen (S) II; valkoinen (L) II;
punainen (S) III
KERROSLUKU..... : 1 I; 2 II; 2 III
KUNTO..... : hyvä I; hyvä II; hyvä III
HUONELUKU..... : 9 I; pirtti; eteinen; keittiö; ruokasali; makuuhuone; eteinen; iso
sali; varastohuone; saunatilat
SISÄSEINIEN PINNAT.... :
MUKAVUODET..... : vesijohto I; viemäri I; sähkö I
KORJAUKSET/LAAJENNUS.. : peruskorjaus (1950-54) I
RAKENNUSTYYLI..... :
IKKUNAMALLIT..... : 6-ruutuinen I
KATTOMUOTO..... : satula I; satula II; satula III
KATTO/RÄYSTÄSKORISTEET : frontonit keskellä edessä ja takana I
KUISTIT/PARVEKKEET... : umpikuisti, aumakattoinen edessä keskellä I
KORISTEAIHEET/KAIVERR. : kulma- ja seinäpilasterit I; ikkunoiden ylälaudoissa kohollaolevia
sauvamaisia koristeita I
KORISTEMAALAUKSET..... :
POHJATYYPPI..... :
SALVOSTYYPPI..... : pitkä nurkka, kuusikulmainen sulkasalvos II; pitkä nurkka, sahanurkka II
AITTATYYPPI..... : luhtiaitta, avorintainen II
MYLLYTYYPPI..... :
UUNITYYPPI..... : harmaakivinen takkauuni
RAKENNUSHISTORIA..... : Mattilan tila on muodostunut v. 1745, kun Vähä-Litun talo halottiin
veljesten kesken Visalaksi ja Mattilaksi. Tuomo Lavoniuksen vanhemmat ovat ostaneet tilan v. 1938.
Talon asuinrakennuksen pirtin puoleinen pää on rakennettu 1800-luvulla, rakennuksen toinen pää
(nykyinen keittiö, kamari ja saunatilat ?) on rakennettu 1920-luvulla. Rakennuksessa on aluperin
ollut leveä vaakavuoraus ja salin päädyssä lasikuisti. Rakennus on peruskorjattu 1950-luvun alussa.
Tällöin rakennukseen on laitettu pysty peiterimalaudoitus (1953-54) ja rakennettu nykyinen kuisti.
1950-60-luvun vaihteessa pirttiin on vaihdettu alkuperäisiä ikkunoita leveämmät standardi-ikkunat.
Myös kuistissa on kaksiruutuiset standardi-ikkunat. Navettarakennukseen on laitettu peltikatto 1960-
luvulla. Aittarakennuksen takana on lautarakenteinen osa ja edessä pystypinnaiset luhdin kaiteet.
Pihasta on purettu 1950-luvulla vanha navetta ja talli. Puuliiteri on rakennettu 1946-1947.
PIHAPIIRI/MAISEMA..... : Mattila; Pihapiiri muodostuu asuinrakennuksesta, kaksikerroksisesta
aitasta, puuliiteristä ja kivinavetasta. Talo on Harmoisten kylän keskustassa, kylätien ja E4-
valtatie välisessä kulmassa.
KULT.HIST.ARVO..... : Mattila on vuosisadan vaihteessa muodostunut maatilan pihapiiri; paikallinen
rakennushistoriallinen
LH.SUOJELUPÄÄTÖS..... :

RAK.TAI ASEMAKAAVA.... :
RAKENNUSSUOJELU..... :
KAAVAMÄÄRÄYKSET..... :
SÄILYMINEN..... : hyvä; Rakennukset ovat käytössä.
AVUSTUKSET..... :
LÄHTEET..... : Lavonius Tuomo 7.8. 1989; Suvanto Seppo, Kuhmoisten historia. 1965, Lahti.,
173.
LIITTEET..... : 1. karttaliite, 2. kuvaliite
TÄYTTÄJÄ/PVM..... : Ranta Sirkka-Liisa 19890807; Lahnala Eija-Liisa 19900405
LISÄTIEDOT..... :

Kuhmoinen
Mattila

no: 29

2143 09 6920/561



Kuhmoinen
Mattila

no: 29



I

IV



II

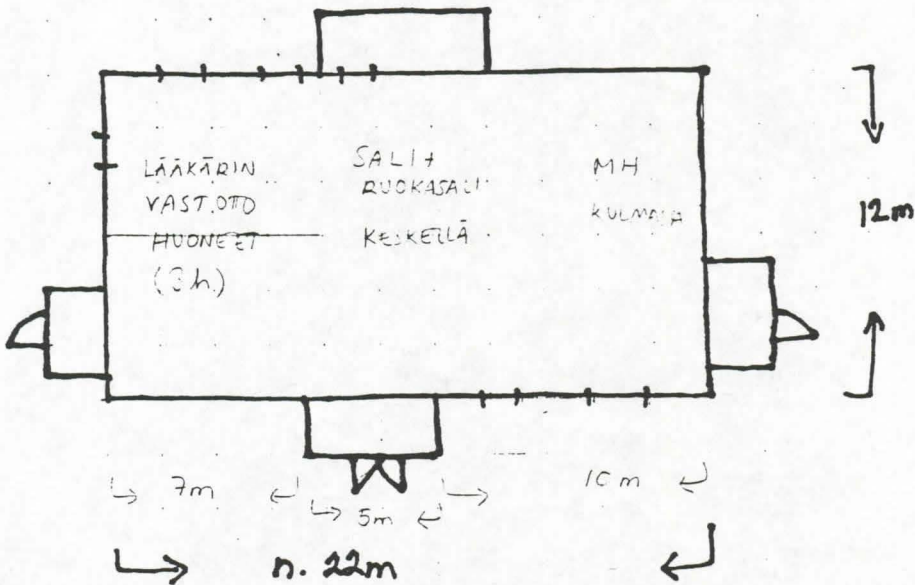
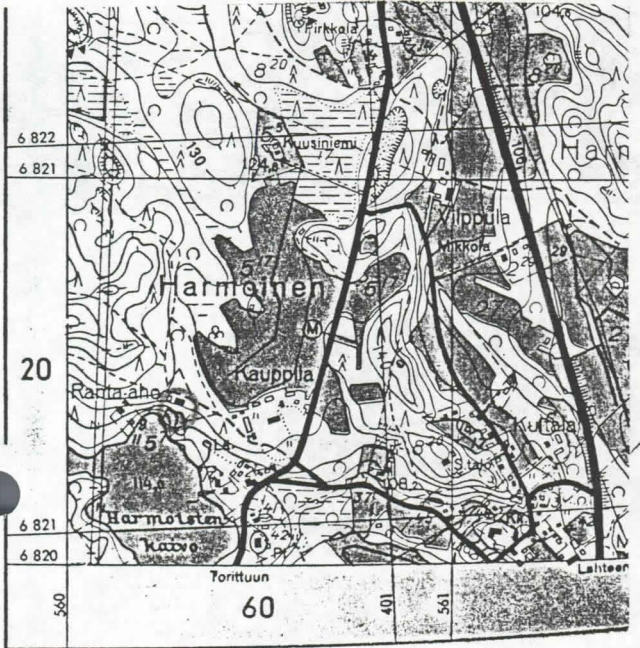
KOHDE..... : MÄNNISTÖ

KUNTA..... : Keski-Suomi; Kuhmoinen
 INV.LOMAKE NRO..... : 30
 KOHDETYYPPI..... : asuin; asuinrakennus I; varasto II
 SIJAINTIPAIKKA..... : Harmoinen; Kuhmoinen
 OMISTAJUUS..... : Kauppila Liisa; yksityinen
 OMISTAJAN OSOITE..... : Kauppila Liisa, 17780 Harmoinen
 PERUSKARTTA/KOORDIN... : 2143 09 6820/560
 KIINTEISTÖTUNNUS..... : Harmoinen 5:7
 NYKYINEN KÄYTTÖ..... : kesäasunto I; varasto II
 ALKUP. KÄYTTÖ..... : asuinrakennus I; lääkärin vastaanottotilat I; sauna II
 RAKENNUSAIKA..... : 1911-1914 I; 1940-1949 II
 KORJAUSVUODET..... : 1952 I
 PERUSTUS..... : harmaakivi I; lauta (?) II
 RUNKO..... : savi I; hirsi I; lauta I; lauta II
 KATE..... : huopa I; huopa II
 ULKOVUORAUUS..... : rappaus I
 ULKOVÄRIT..... : vaalea (S) I; punainen (L) I; valkoinen (I) I; punainen (S) II;
 valkoinen (L)
 KERROSLUKU..... : 1 +(1) I; 1 II
 KUNTO..... : kohtalainen I; kohtalainen II
 KORJAUKSET/LAAJENNUS.. : sisätiloja korjattu (1952)
 IKKUNAMALLIT..... : T-ikkuna I
 KATTOMUOTO..... : satula I; aumakatto II
 KATTO/RÄYSTÄSKORISTEET : frontoni takana keskellä I
 KUISTIT/PARVEKKEET... : umpikuisti, pulpettikattoinen edessä keskellä I; umpikuisti,
 satulakattoinen päädyssä I; pieni umpikuisti, satulakattoinen päädyssä I; avokuisti takana keskellä
 I
 SALVOSTYYPPI..... :
 AITTATYYPPI..... :
 RAKENNUSHISTORIA..... : Männistön asuinrakennuksen rakennutti Erkki Peltolan isoisä, Elli Kauppilan
 isä, viimeistään v. 1914 Padasjoen ja Kuhmoisten yhteisen kunnanlääkärin asunnoksi. Elli Kauppilan
 tietojen mukaan rakennus olisi rakennettu jo v. 1911-12. Kunnanlääkäri asui rakennuksessa 1930-
 luvulle asti. Padasjoen ja Kuhmoisten yhteisenä kunnanlääkärinä toimi v. 1909-1931 H.W. Kario.
 Rakennuksen seinät on tehty savesta lisäämällä saven sekaan kanervia sideaineeksi, väliseinät ovat
 pystyhirttä ja seinien ulkopinnat on rapattu. Rakennuksen alakerrassa on 7 huonetta; päädyssä on
 ollut lääkärin vastaanottotilojen kolme huonetta, keskellä on sali ja ruokasali ja toisen päädyssä
 makuuhuone ja keittiö. Yläkerrassa on kesähuoneita. Sotavuosina rakennuksessa toimi Suomen Huollon
 lastenkoti. Kun Kuhmoisten kunnan kunnanvaltuusto päätti v. 1949 perustaa kansakoulujen jatko-
 opetuskouluksi keskustaloustalouden, sijoitettiin koulu 2-3 vuodeksi Männistön rakennukseen.
 Keskustaloustaloutta pidettiin noin kuukauden mittaisina kursseina, joita vuoden aikana järjestettiin
 kuusi. Oppilaat asuivat kurssiajan Männistön rakennuksessa. Vuosina 1952-68 rakennuksessa asui Elli
 Kauppilan sisar. Rakennuksessa on T-ikkunat, joiden ylälasit on jaettu pieniin ruutuihin. Keskellä
 rakennusta on avoveranta, minkä päällä on asuinhuone. Rakennus on ollut vuodesta 1991 Elli Kauppilan
 veljentyttären kesänviettopaikka. Saviseinät ovat paikoin halkeilleet.
 PIHAPIIRI/MAISEMA..... : Männistö; Pihapiiri muodostuu asuinrakennuksesta ja varastorakennuksesta.
 Talo sijaitsee pienen Harmoisten kaivo -järven rannalla.
 KULT.HIST.ARVO..... : Männistö on ollut Kuhmoisten ja Padasjoen yhteisen kunnanlääkärin asuin- ja
 vastaanottopaikka 1910-1930-luvulla. Rakennuksessa on pidetty myös lasten kotia ja kansakoulun
 jälkeistä jatkokoulua. Asuinrakennuksen rakenteissa on käytetty rakennusteknisesti erikoisia
 ratakaisuja; paikallinen historiallinen; paikallinen rakennushistoriallinen
 SÄILYMINEN..... : hyvä; Rakennukset ovat kohtalaisessa kunnossa ja kohdetta käytetään
 kesäasuntona.
 LÄHTEET..... : Kauppila Elli 4.9. 1989; Peltola Erkki 9.8. 1989; Kauppila Liisa
 1.12.1993; Suvanto Seppo, Kuhmoisten historia. 1965, Lahti., 596-597; Rauhala Pentti, Satavuotinen
 Kuhmoisten koululaitos 1881-1981. Jämsä, 1981, 116-117.
 LIITTEET..... : 1. karttaliite, 2. kuvaliite
 TÄYTTÄJÄ/PVM..... : Ranta Sirkka-Liisa 19890809; Lahnala Eija-Liisa 199004010; Andersson Päivi
 19941124

Kuhmoinen
Männistö

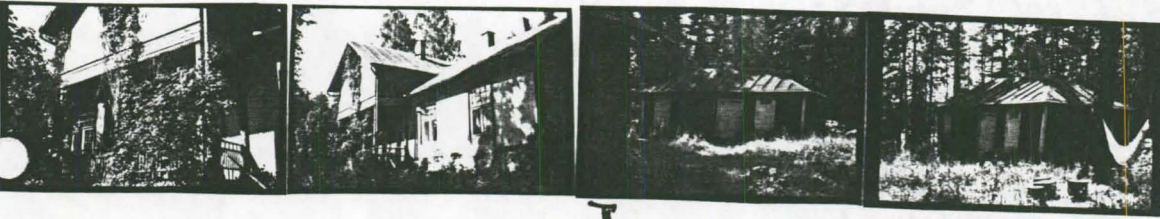
no: 30

2143 07 6820/560



Kuhmoinen
Männistö

no: 30



KOHDE..... : NIKULA

KUNTA..... : Keski-Suomi; Kuhmoinen
KOHDETYYPPI..... : maatila; asuinrakennus I; aitta II; liiteri III
SIJAINTPAIKKA..... : Harmoinen; Kuhmoinen
OMISTAJUUS..... : Nikula Veli-Mies ja Paula; yksityinen
OMISTAJAN OSOITE..... : Nikula Veli-Mies ja Paula, 17780 Harmoinen
PERUSKARTTA/KOORDIN... : 2143 08 6819/2560
KIINTEISTÖTUNNUS..... : Harmoinen 6:113
INV.LOMAKE NRO..... : 31
NYKYINEN KÄYTTÖ..... : asuinrakennus I; varasto II; varasto III; kellari III
ALKUP. KÄYTTÖ..... : asuinrakennus I; aitta II; puuliiteri III; kellari III
RAKENNUSAIKA..... : 1800-1824 I; 1875-1924 I
SUUNNITTELIJA..... :
KORJAUSVUODET..... : 1945-1949 I; 1982 I
PERUSTUS..... : harmaakivi I; kivipilarit (?) II; harmaakivi III; laasti III; nurkkakiv-
et III
RUNKO..... : hirsi I; hirsi II; lauta III
KATE..... : muovipinnoitettu pelti I; muovipinnoitettu pelti II; pelti III
ULKOVUORAUUS..... : vaakalauta I; vuoraamaton II; pystylauta III
ULKOVÄRIT..... : valkoinen (S) I; vihreä (L) I; punainen (S) II; valkoinen (L) II;
punainen (S) III; valkoinen (L) III
KERROSLUKU..... : 1 I; 1 II; 1 III
KUNTO..... : hyvä I; hyvä II; hyvä III
HUONELUKU..... : 7 I; pirtti; saunatilat; keittiö; olohuone; makuuhuone 2; ruokasali;
sali
SISÄSEINIEN PINNAT.... :
MUKAVUODET..... : vesijohto I; viemäri I; sähkö I
KORJAUKSET/LAAJENNUS.. : rakennuksen vinkkeliosa purettu pois (1945-1949) I; pesutilat rakennettu
pirttiin (1982) I
RAKENNUSTYYLI..... :
IKKUNAMALLIT..... : standardi I
KATTOMUOTO..... : satula I; satula II; satula III
KATTO/RÄYSTÄSKORISTEET : kuistifrontoni edessä keskellä I; pienet lippamaiset kattoikkunat takana I
KUISTIT/PARVEKKEET.... : umpikuisti, kuusikulmainen edessä keskellä I
KORISTEAIHEET/KAIVERR. :
KORISTEMAALAUKSET..... :
POHJATYYPPI..... :
SALVOSTYYPPI..... : pitkä nurkka II
AITTATYYPPI..... : riviaitta II
MYLLYTYYPPI..... :
UUNITYYPPI..... : uusittu uuni I
RAKENNUSHISTORIA..... : Nikulan talo on ollut samalla suvulla 1860-luvulta lähtien. Vuonna 1927 talo
jaettiin veljesten kesken Nikulan ja Vuorelan tiloiksi. 1860-luvulta vuoteen 1909 talon isäntänä oli
kauppias Adolf Nikula, joka perusti mm. Harmoisiin meijerin ja oli mukana Päijänteen Laivaosakeyhtiö-
ssä. Hän harjoitti 1870-luvulla tukkikauppaa ja vei voita mm. Pietariin. Nikula hankki taloonsa 1880-
luvulla puhelinlinja ensimmäisenä Kuhmoisissa. Vuonna 1881 hän perusti kaupan Nikulan taloon, mutta
myi kaupan v. 1908 Kuhmoisten Osuuskaupalle ja siirsi oman kauppansa Visalan taloon(?). Adolf Nikula
kuoli v. 1909 ja perikunta hoiti kauppaa n. 1 vuoden. Tilan asuinrakennus on siirretty nykyiselle
paikalleen 1800-luvun alussa ryhmäkylästä. Rakennusta on jatkettu myöhemmin vähitellen lasten
syntymän aikoihin (1896-1909). Rakennuksessa on ollut poikittainen osa, jossa Adolf Nikulalla oli
kauppa vuosisadan vaihteessa. Poikittainen rakennusosa on purettu sotien jälkeen. Poikittaisessa
osassa oli T-ikkunat, muualla rakennuksessa on ollut alunperin kuusiruutuiset ikkunat. Rakennukseen
on uusittu ikkunat 1950-luvun alussa. Vuonna 1982 purettiin pirtin uuni ja rakennettiin uunin
paikalle sauna- ja pesutilat. Pirtti on nykyisin viileää tilaa. Rakennuksen katto on muutettu
muovipinnoitettuksi peltikatoksi v. 1987. Asuinrakennuksessa on iso kuusikulmainen kuisti, missä on
seinien yläosassa räystästä myötäilevä pysty vuoritusvyöhyke ja keskellä neliruutuiset t-ikkunat.
Kuistin toisen oven yläpuolella on pyörökaarinen pitsimäinen ikkuna ja sivulla kaksi pientä
ristikkoruutuista ikkunaa. Aittarakennuksen edessä on katonlapeen suojaama konki ja siinä ristikkoka-
iteet. Liiterirakennuksen alakerrassa on kellari. Pihapiiristä on palanut navetta v. 1982.

PIHAPIIRI/MAISEMA..... : Nikula; Pihapiirissä on asuinrakennus, aitta, liiteri, vanha sauna sekä uusi sikala ja vaja. Rakennusten välittömässä läheisyydessä on Vuorelan pihapiiri, missä on asuinrakennus, navetta, liiteri ja kellari. Pihaan johtaa tieltä puukuja. Uusi sikala on sijoitettu asuinrakennuksen taakse ajotien toiselle puolelle. Keskellä pihaa on isojen lehmusten muodostama maja.

KULT.HIST.ARVO..... : Nikula on ollut paikallisesti erittäin merkittävän liikemiehen asuinpaikka, missä on toiminut vuosisadan vaihteessa myös kauppa; paikallinen historiallinen; paikallinen rakennushistoriallinen; paikallinen maisemallinen

LH.SUOJELUPÄÄTÖS..... :

RAK.TAI ASEMAKAAVA.... :

RAKENNUSSUOJELU..... :

KAAVAMÄÄRÄYKSET..... :

SÄILYMINEN..... : hyvä; Rakennukset ovat hyväkuntoisia.

AVUSTUKSET..... :

LÄHTEET..... : Nikula Veli-Mies ja Paula 9.8. 1989; Suvanto Seppo, Kuhmoisten historia. 1965. Lahti., 545-546, 550.

LIITTEET..... : 1. karttaliite, 2. kuvaliite

TÄYTTÄJÄ/PVM..... : Ranta Sirkka-Liisa 19890809; Lahnala Eija-Liisa 19900406

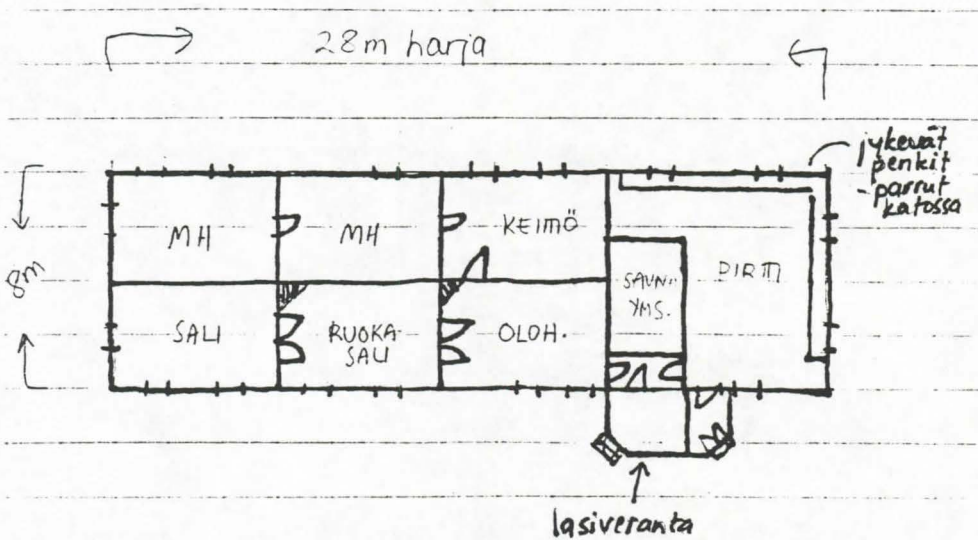
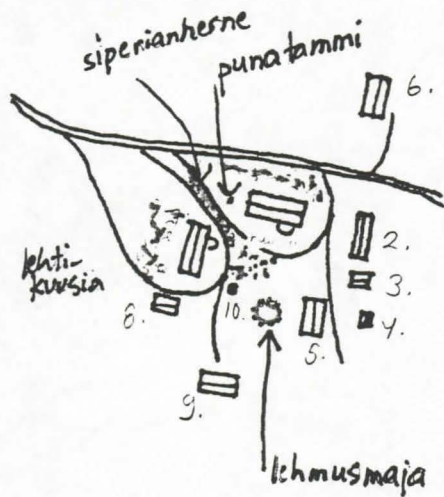
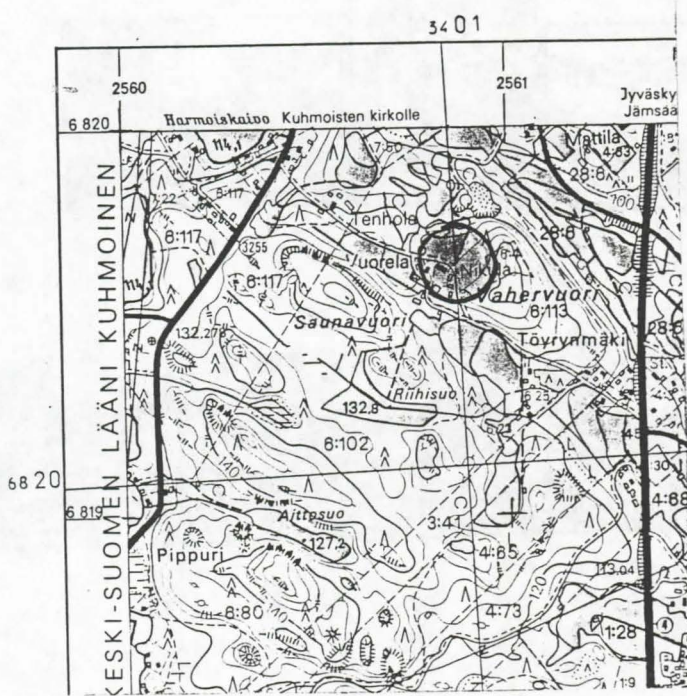
LISÄTIEDOT..... :

Kuhmoinen
Nikula

no: 31

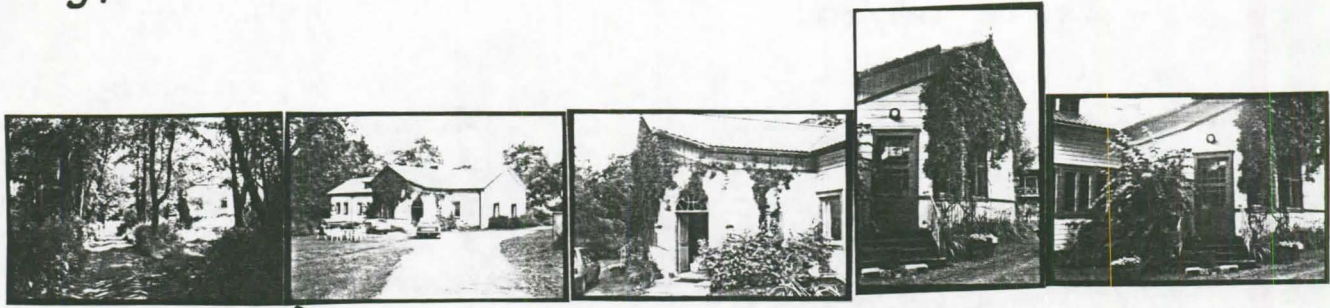
2143 08 6819/250

1. Nikula, asuinrakennus
2. aittarivi
3. liiteri
4. vanha sauna
5. halli
6. sikala
7. Vuorela, asuinrakennus
8. liiteri
9. navetta
10. maakellari

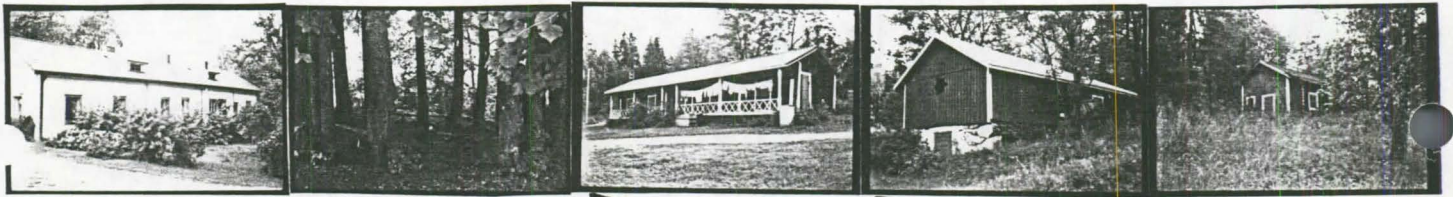


Kuhmoinen
Nikula -

no: 31



I



II

III

KOHDE..... : PIHLAJISTO

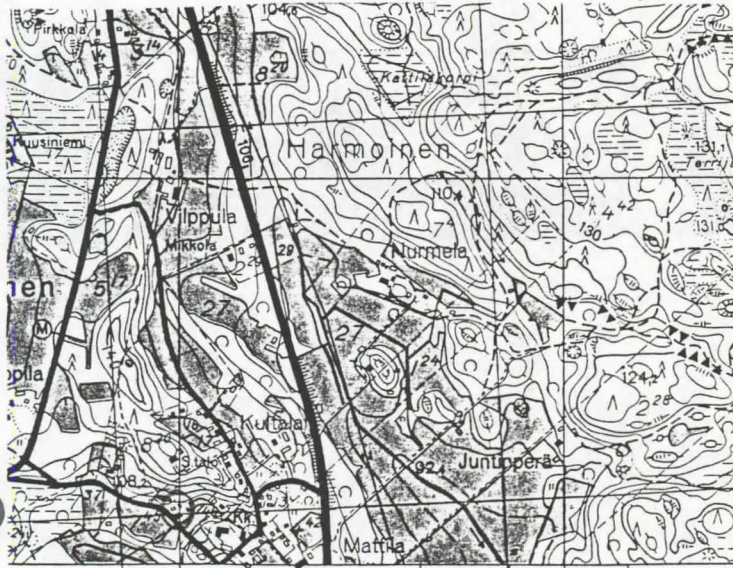
KUNTA..... : Keski-Suomi; Kuhmoinen
 KOHDETYYPPI..... : kauppa; kaupparakennus I; liiteri II; sauna III
 SIJAINNIPAIKKA..... : Harmoinen; Kuhmoinen
 OMISTAJUUS..... : Hyben Simo; yksityinen
 OMISTAJAN OSOITE..... : Hyben Simo, 17780 Harmoinen
 PERUSKARTTA/KOORDIN... : 2143 09 6820/561
 KIINTEISTÖTUNNUS..... : Harmoinen 8:5
 INV.LOMAKE NRO..... : 32
 NYKYINEN KÄYTTÖ..... : asuinrakennus I; varasto II; sauna III
 ALKUP. KÄYTTÖ..... : kauppa I; asuinrakennus I; liiteri II; sauna III
 RAKENNUSAIKA..... : 1924 I; 1920-29 II; 1920-29 III
 SUUNNITTELIJA..... :
 KORJAUSVUODET..... : 1950-59 I
 PERUSTUS..... : luonnonkivi I; laasti I; betoni II; betoni (?) III
 RUNKO..... : hirsi I; hirsi II; hirsi III
 KATE..... : huopa I; pelti II; huopa III
 ULKOVUORAUUS..... : vaakalauta I; helmipontti I; pysty lomalauta II; pysty peiterima III
 ULKOVÄRIT..... : vaalea sinivihreä (S) I; keltamulta (L) I; valkoinen (I) I; punainen (S) II; valkoinen (L) II; punainen (S) III; valkoinen (L) III
 KERROSLUKU..... : 1 +(1) I; 1 II; 1 III
 KUNTO..... : hyvä I; hyvä II; hyvä III
 HUONELUKU..... : 5 I; keittiö; kamari 2; makuuhuone; yläkerran huone
 SISÄSEINIEN PINNAT... :
 MUKAVUUDET..... :
 KORJAUKSET/LAAJENNUS.. : yläkerran huone tehty (1950-59) I
 RAKENNUSTYYLI..... :
 IKKUNAMALLIT..... : T-ikkuna I
 KATTOMUOTO..... : mansardi I; satula II; satula III
 KATTO/RÄYSTÄSKORISTEET : taitteinen frontoni I
 KUISTIT/PARVEKKEET... : umpikuisti, satulakattoinen I
 KORISTEAIHEET/KAIVERR. : kulmapilasterit, joidenka päässä neliökoristeet I
 KORISTEMAALAUKSET..... :
 POHJATYYPPI..... : nelihuoneinen pohja
 SALVOSTYYPPI..... : pitkä nurkka II
 AITTATYYPPI..... :
 MYLLYTYYPPI..... :
 UUNITYYPPI..... :
 RAKENNUSHISTORIA..... : J.K. Hybenin kauppa aloitti toimintansa v. 1918 Visalan rakennuksessa. J.K. Hyben osti 1920-luvun alussa 1 ha:n suuruisen tontin Vilppulan talon maasta. Hän rakensi tontille v. 1924 kauppa-asuinrakennuksen ja siirsi kauppansa Visalasta uuteen rakennukseen. Kauppa toimi rakennuksessa 1960-luvun lopulle asti. Vuosina 1946-72 toiminimi J.K. Hybenillä oli myös kolme puutavara-autoa. Pihlajiston tontilla oli talli-, navetta ja lahtihuonerakennukset, mitkä on purettu 1960-luvulla. Sauna ja liiterirakennus on rakennettu 1920-luvulla. Kauppaliikkeellä oli Harmoisten laivarannassa tavaramakasiinit, mitkä on kuitenkin purettu. Kauppa toimi asuinrakennuksen kulmahuoneessa. Rakennuksen yläkertaan on tehty huone 1950-luvulla. Sisätiloissa on tehty pientä remonttia 1980-luvulla.
 PIHAPIIRI/MAISEMA.... : Pihlajisto; Tontilla on asuinrakennus, liiteri ja sauna. Rakennusten välissä on marjapensaita ja koivuja. Kohde sijaitsee vanhalla maantieltä E4:lle johtavan kylätien varressa.
 KULT.HIST.ARVO..... : Pihlajisto on 1920-luvulla rakennettu kauppa-asuinrakennus; paikallinen historiallinen; paikallinen rakennushistoriallinen; paikallinen maisemallinen
 LH.SUOJELUPÄÄTÖS..... :
 RAK.TAI ASEMAKAAVA... :
 RAKENNUSSUOJELU..... :
 KAAVAMÄÄRÄYKSET..... :
 SÄILYMINEN..... : hyvä; Rakennukset ovat hyväkuntoisia.
 AVUSTUKSET..... :
 LÄHTEET..... : Hyben Simo 10.8. 1989

LIITTEET..... : 1. karttaliite, 2. kuvaliite
TÄYTTÄJÄ/PVM..... : Ranta Sirkka-Liisa 19890810; Lahnala Eija-Liisa 199004010
LISÄTIEDOT..... :

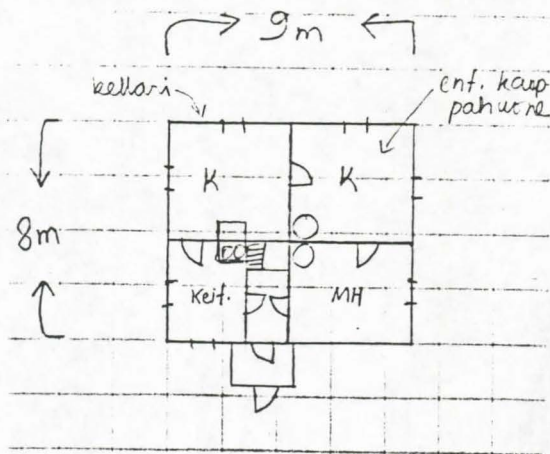
Kuhmoinen
Pihlajisto

no: 32

2143 09 6820/561



401	561	61	Nak = - 17° 25' 10"
		Nak = + 27° 40' 32"	- 19m 20s

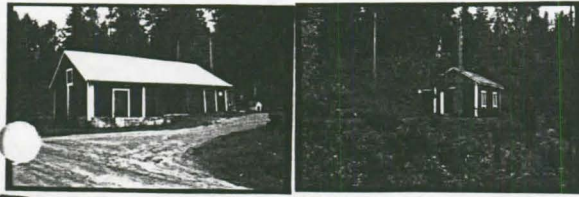


Kuhmoinen
Pihlajisto

no: 32

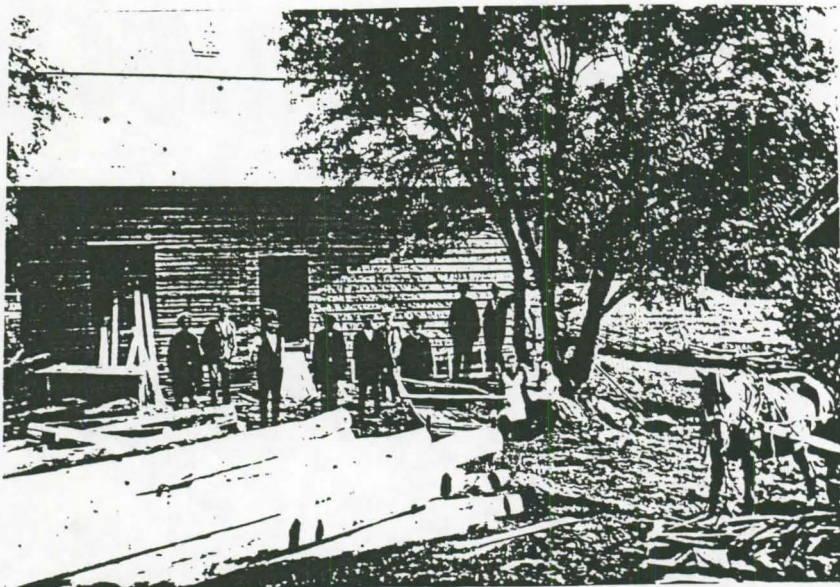
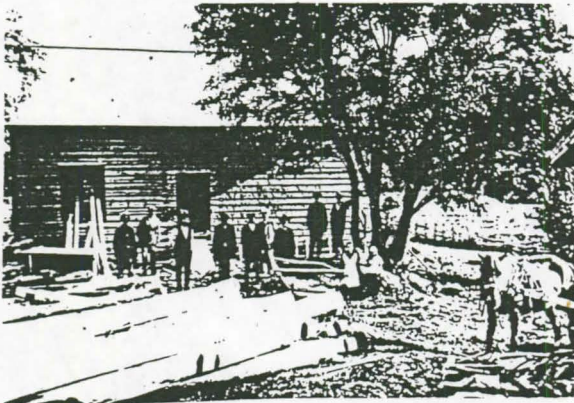


I



II

III



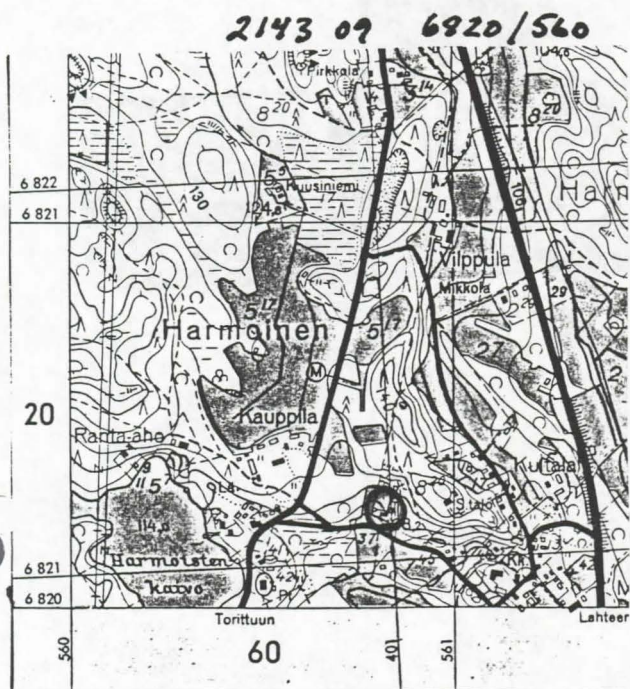
KOHDE..... : SILTALA

KUNTA..... : Keski-Suomi; Kuhmoinen
 KOHDETYYPPI..... : käsityöläisasumus; asuinrakennus I; sauna II
 SIJAINTIPAIKKA..... : Harmoinen; Kuhmoinen
 OMISTAJUUS..... : Saxell Yrjö, Laaksonen Mirjam; yksityinen
 OMISTAJAN OSOITE..... : Saxell Yrjö, Laaksonen Mirjam, 17780 Harmoinen
 PERUSKARTTA/KOORDIN... : 2143 09 6820/560
 KIINTEISTÖTUNNUS..... : Harmoinen 8:7
 INV.LOMAKE NRO..... : 33
 NYKYINEN KÄYTTÖ..... : asuinrakennus I; sauna II
 ALKUP. KÄYTTÖ..... : asuinrakennus I, sauna II
 RAKENNUSAIKA..... : 1900-1925 I
 SUUNNITTELIJA..... :
 KORJAUSVUODET..... : 1983 I
 PERUSTUS..... : harmaakivi I; laasti I; betoni (?) II
 RUNKO..... : hirsi I; hirsi II
 KATE..... : tiili I; pelti II
 ULKOVUORAUUS..... : vaakalauta I; pysty peiterima I; pysty peiterima II
 ULKOVÄRIT..... : vaaleanruskea (S) I; vaaleanpunainen (L) I; valkoinen (I) I; punainen (S) II; valkoinen (L) II
 KERROSLUKU..... : 1 I; 1 II
 KUNTO..... : hyvä I; hyvä II
 HUONELUKU..... : 3 I
 SISÄSEINIEN PINNAT... :
 MUKAVUUDET..... :
 KORJAUKSET/LAAJENNUS.. : sisätiloja korjattu (1983) I
 RAKENNUSTYYPPI..... :
 IKKUNAMALLIT..... : T-ikkuna I
 KATTOMUOTO..... : satula I; satula II
 KATTO/RÄYSTÄSKORISTEET :
 KUISTIT/PARVEKKEET... :
 KORISTEAIHEET/KAIVERR. : ikkunoiden otsalautoinen yläreunastaan kaarevat laudat I
 KORISTEMAALAUKSET..... :
 POHJATYYPPI..... :
 SALVOSTYYPPI..... : lyhyt nurkka I; lyhyt nurkka II
 AITTATYYPPI..... :
 MYLLYTYYPPI..... :
 UUNITYYPPI..... : harmaakiviuuni I
 RAKENNUSHISTORIA..... : Siltalan tontti on lohkaistu Vilppulan maasta 1800-luvun lopulla. Talossa on asunut muistitiedon mukaan ensimmäisenä kivimies Hellgren. Hän muutti pois ennen v. 1918, koska tällöin talossa olivat sotatapahtumia paossa Mattilan perhe (Miina Mattila). Tämän jälkeen talossa ovat asuneet Pastilaiset (Mikko Pastila) ja 1930-luvulla Viikeläiset eli eläkkeelle jäänyt teurastaja Viikelän perhe Helsingistä. Tämän jälkeen talo siirtyi valtiolle ja oli tyhjillään 4-5 vuotta. Valtiolta talo siirtyi Kuhmoisten kunnalle, mikä myi sen nykyisille omistajille v. 1972. Rakennuksen sisätiloissa on tehty korjaustöitä v. 1983. Rakennus on maalattu ulkoapäin v. 1983. Saunaa on korjattu. Tontille on rakennettu liiterirakennus v. 1972.
 PIHAPIIRI/MAISEMA.... : Siltala; Asuinrakennuksen, saunan, maakellarin ja uuden liiterirakennuksen muodostama tontti. Kohde sijaitsee kylätien varressa, vanhan maantien ja kylän keskustan välisellä alueella.
 KULT.HIST.ARVO..... : Siltala on mahdollisesti jo vuosisadan vaihteessa rakennettu asuinrakennuksen, saunan ja liiterin muodostama pihapiiri; paikallinen rakennushistoriallinen; paikallinen maisemallinen
 LH.SUOJELUPÄÄTÖS..... :
 RAK.TAI ASEMAKAAVA.... :
 RAKENNUSSUOJELU..... :
 KAAVAMÄÄRÄYKSET..... :
 SÄILYMINEN..... : hyvä; Rakennukset on korjattu 1980-luvulla.
 AVUSTUKSET..... :
 LÄHTEET..... : Saxell Yrjö, Laaksonen Mirjam 10.8. 1989

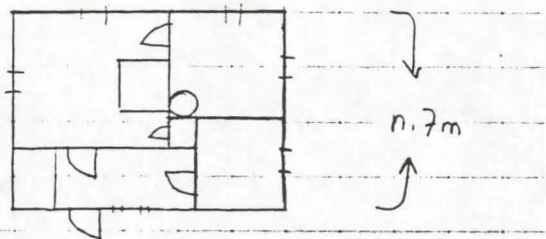
LIITTEET..... : 1. karttaliite, 2. kuvaliite
TÄYTTÄJÄ/PVM..... : Ranta Sirkka-Liisa 198908010; Lahnala Eija-Liisa 19900411.
LISÄTIEDOT..... :

Kuhmoinen
Siltala

no: 33



→ n. 9/2 ←



Kuhmoinen
Siltala

no: 33



I



II

KOHDE..... : SIMOLA

KUNTA..... : Keski-Suomi; Kuhmoinen
KOHDETYYPPI..... : maatila; asuinrakennus I; aitta II; liiteri III; navetta IV; riihi V; aitta VI
SIJAINNIPAIKKA..... : Harmoinen; Kuhmoinen
OMISTAJUUS..... : Simola Ossi; yksityinen
OMISTAJAN OSOITE..... : Simola Ossi, 17780 Harmoinen
PERUSKARTTA/KOORDIN... : 2143 09 6820/561
KIINTEISTÖTUNNUS..... : Harmoinen 28:6
INV.LOMAKE NRO..... : 34
NYKYINEN KÄYTTÖ..... : asuinrakennus I; varasto II; liiteri III; varasto III; navetta IV; varasto V; varasto VI
ALKUP. KÄYTTÖ..... : asuinrakennus I; aitta II; liiteri III; sauna III; navetta IV; riihi V; aitta VI
RAKENNUSAIKA..... : 1800-1899 I; 1860-69 II; 1935 III; 1800-1825 IV; 1746 V
SUUNNITTELIJA..... :
KORJAUSVUODET..... : 1958-59 I; 1931 IV
PERUSTUS..... : nurkkakivet I; luonnonkivet I
RUNKO..... : hirsi I; hirsi II; lauta III; hirsi IV; hirsi V; lauta V; hirsi VI
KATE..... : mineriittilevy I; tiili II; pelti III; huopa IV; huopa V; pahvi VI
ULKOVUORAUUS..... : vaaka ponttilauta I; vuoraamaton III; vuoraamaton IV; vuoraamaton V; vuoraamaton VI
ULKOVÄRIT..... : vaaleankeltainen (S) I; okra (L) I; punainen (S) II; valkoinen (L) II; punainen (S) III; valkoinen (L)
KERROSLUKU..... : 1 I; 2 II; 1 +(1) III; 1 +(1) IV; 1 V; 2 VI
KUNTO..... : hyvä I; hyvä II; hyvä III; kohtalainen IV; kohtalainen V; hyvä VI
HUONELUKU..... : 9 I; pirtti; pesutilat; eteinen; keittiö, puheiluhuone; etukamari; pikkuhuone; sali; makuuhuone
SISÄSEINIEN PINNAT... :
MUKAVUODET..... : vesijohto I; viemäri I; sähkö I
KORJAUKSET/LAAJENNUS.. : peruskorjaus (1958-59) I; peruskorjaus (1931) IV
RAKENNUSTYYLI..... : empire I
IKKUNAMALLIT..... : 6-ruutuinen I
KATTOMUOTO..... : satula I; satula II; satula III; satula IV; satula V; satula VI
KATTO/RÄYSTÄSKORISTEET : frontoni edessä keskellä IV
KUISTIT/PARVEKKEET... : umpikuisti, satulakattoinen edessä keskellä I; umpikuisti, satulakattoinen päädystä I
KORISTEAIHEET/KAIVERR. : kulmapilasteri, jalasta ja pilasterin päästä vartta leveämmät I
KORISTEMAALAUKSET..... :
POHJATYYPPI..... : päätykamareilla laajennettu paritupatyyppinen I
SALVOSTYYPPI..... : pitkä nurkka II; pitkä nurkka IV; pitkä nurkka, kuusikulmainen sulkanurkka V; pitkä nurkka VI
AITTATYYPPI..... : luhtiaitta, avosolainen II; yksinäisaitta, otsallinen VI
MYLLYTYYPPI..... :
UUNITYYPPI..... : uuni uusittu I
RAKENNUSHISTORIA..... : Simolan tila on syntynyt, kun Iso-Littu halottiin v. 1740 Litun ja Simolan taloiksi. Talon asuinrakennus on rakennettu 1800-luvulla ja kaksikerroksinen aitta 1860-luvulla. Aitta on mahdollisesti pohjalaisten kirvesmiesten tekemä. Asuinrakennukseen on laitettu vuoritus leveistä vaakalautoista 1800-luvun lopulla. Rakennuksen peruskorjauksessa v. 1958-59 purettiin pirtistä vanha uuni pois ja muurin paikalle rakennettiin pesutilat. Rakennukseen asennettiin myös keskuslämmitys. Rakennukseen on laitettu mineriittikatto v. 1973 ja rakennus on maalattu viimeksi 1970-luvun alkupuolella. Rakennuksen satulakattoisessa kuistissa on ulko-ovina pariovet, joissa on yläosassa ristikkoruutuiset lasit. Kuistissa on pitsimäiset ikkunat. Kaksikerroksisen aitan salvosten päät on peitetty valkoisilla laudoilla, rakennuksen molemmissa kerroksissa on ristikkokaiteen ja rakennuksen toisessa kerroksessa on takaseinällä 6-ruutuiset ikkunat. Aitan päätyyn on tehty iso oviaukko. Liiterirakennuksen toiseen kerrokseen johtaa päädystä ajosilta. Navetan päädystä on 1950-luvulla tehty, matala AIV-torni. Riihirakennus on paririihi, jossa toisessa riihessä on ollut uuni (riihi + lato ?). Toinen riihiosa on vuodelta 1746. Rakennuksen sivuilla on lautarakenteiset kylkiäiset. Riihen hirsisen osan päädystä on kärellään oleva pieniruutuinen neliöikkuna. Yksinäisait-

an salvosten päät on peitetty laudoilla. Aitan otsassa on pieni neliömäinen ikkuna. Liiteri-
saunarakennuksen rakensi v. 1935 Sakari Laaksonen.

PIHAPIIRI/MAISEMA..... : Simolan pihapiirissä on asuinrakennus, kaksikerroksinen aitta, navetta,
liiteri, yksinäisaitta ja riihi. Asuinrakennus ja kaksikerroksinen aitta ovat pihassa kulmittain,
navetta ja liiteri sijoittuvat asuinrakennuksen pätyyn ja aitan taaksen, riihi ja jyvääitta ovat
hieman etäämmällä. Simolaan rakennetaan parhailla uudisrakennusta, mihin tulee kanala, puusepäns-
tas ja traktoritalli. Asuinrakennuksen ja aitan edessä on tasainen hoidettu nurmikenttä. Kohde
sijaitsee aivan tien varressa Harmoisten kylän keskustassa. Pihapiiriä vastapäätä on Harmoisten
entinen kansakoulu.

KULT.HIST.ARVO..... : Simola on halottu itsenäiseksi tilaksi 1700-luvulla. Talon nykyinen
rakennuskanta on lähinnä 1800-luvulta, asuinrakennuksessa on empire-tyylin vaikutteita, kaksikerroks-
inen aittarakennus on mahdollisesti pohjalaisten kirvesmiesten rakentama; paikallinen historialline-
n; paikallinen rakennushistoriallinen; paikallinen maisemallinen

LH.SUOJELUPÄÄTÖS..... :

RAK.TAI ASEMAKAAVA.... :

RAKENNUSSUOJELU..... :

KAAVAMÄÄRÄYKSET..... :

SÄILYMINEN..... : hyvä; Rakennukset ovat hyväkuntoisia. Omistajan ilmoituksen mukaan vanha
navetta mahdollisesti puretaan lähitulevaisuudessa.

AVUSTUKSET..... :

LÄHTEET..... : Simola Ossi 10.8. 1989

LIITTEET..... : 1. karttaliite, 2. kuvaliite

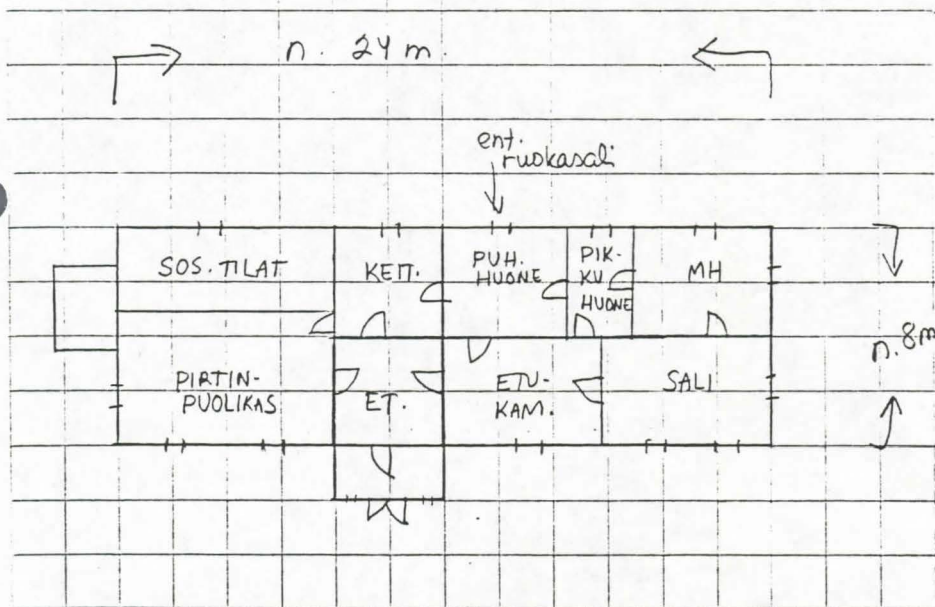
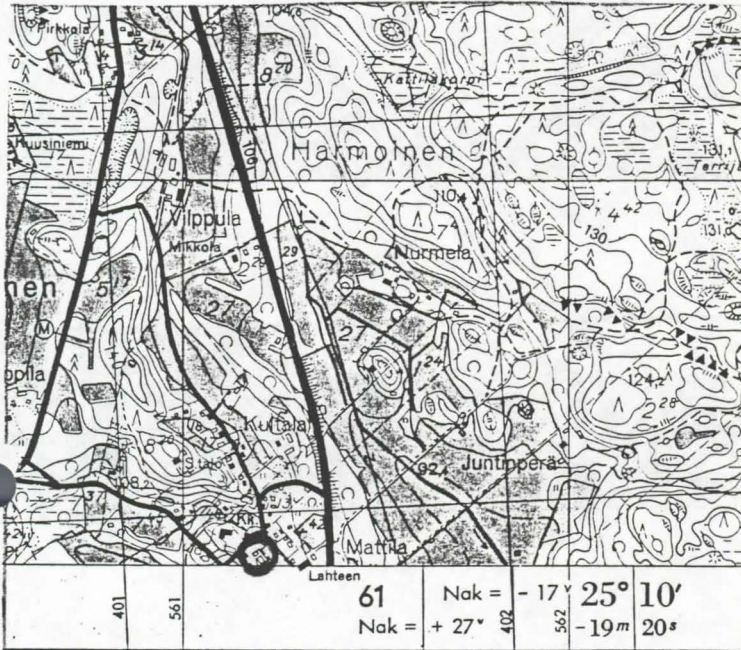
TÄYTTÄJÄ/PVM..... : Ranta Sirkka-Liisa 19890810; Lahnala Eija-Liisa 199004011

LISÄTIEDOT..... :

Kuhmoinen
Simola

no: 34

2143 09 6820 / 561



Kuhmoinen
Simola

no: 34



I



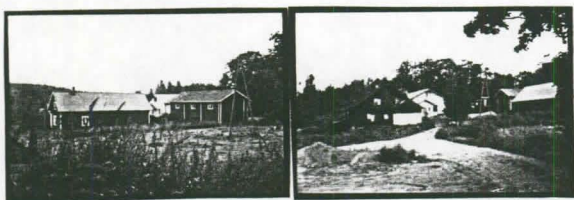
II

III

IV

V

VI



KOHDE..... : VALVOLA

KUNTA..... : Keski-Suomi; Kuhmoinen
KOHDETYYPPI..... : kauppa; asuinrakennus I; piharakennus II; sauna III; makasiini IV; navetta V
SIJAINNINPAIKKA..... : Harmoinen; Kuhmoinen
OMISTAJUUS..... : Kuivakoski, Raili; yksityinen
OMISTAJAN OSOITE..... : Kuivakoski, Raili, Puistotie 4 C, 17800 Kuhmoinen
PERUSKARTTA/KOORDIN... : 2143 09 6820/560
KIINTEISTÖTUNNUS..... : Harmoinen 5:2
INV.LOMAKE NRO..... : 35
NYKYINEN KÄYTTÖ..... : asuinrakennus I; varasto II; sauna III; varasto IV; varasto V
ALKUP. KÄYTTÖ..... : asuinrakennus I; leivintupa II; asuinhuone II; sauna III; varastorakennus IV; navetta V; varasto V
RAKENNUSAIKA..... : 1897-1909 I; 1900-1915 II; 1925 III; 1929 IV; 1929-30 V
SUUNNITTELIJA..... :
KORJAUSVUODET..... : 1916-1920 I
PERUSTUS..... : betoni I; nurkkakivet II; betoni (?) III; betoni IV; nurkkakivet (?) V
RUNKO..... : hirsi I; hirsi II; hirsi III; lauta IV; hirsi V; lauta V
KATE..... : tiili I; pelti II; huopa III; pelti IV; pelti V
ULKOVUORAUUS..... : pysty peiterima I; vuoraamaton II; vuoraamaton III; vuoraamaton V
ULKOVÄRIT..... : valkoinen (S) I; vaaleanvihreä (L) I; valkoinen (I) I
KERROSLUKU..... : 1 I; 1 II; 1 III; 1 IV; 1 V
KUNTO..... : hyvä I; hyvä II; hyvä III; hyvä IV; hyvä V
HUONELUKU..... : 7 I
SISÄSEINIEN PINNAT.... :
MUKAVUUDET..... :
KORJAUKSET/LAAJENNUS.. : keittiö ja kamari uusittu (1916-1920) I
RAKENNUSTYYLI..... :
IKKUNAMALLIT..... : T-ikkunat I
KATTOMUOTO..... : satula I; satula II; satula III; satula IV; satula V
KATTO/RÄYSTÄSKORISTEET :
KUISTIT/PARVEKKEET.... : umpikuisti, rakennuksen sisäkulmassa I; umpikuisti, aumakattoinen rakennuksen pihan puoleisessa päädyssä I
KORISTEAIHEET/KAIVERR. : ikkunoiden ylälaudoissa kohollaan olevat saumamaiset koristeet ja profiloitu vino lipa I
KORISTEMAALAUKSET.... :
POHJATYYPPI..... :
SALVOSTYYPPI..... : pitkä nurkka, kuusikulmainen sulkanurkka II; pitkä nurkka, sahanurkka II; lyhyt nurkka III; pitkä nurkka, sahanurkka V
AITTATYYPPI..... :
MYLLYTYYPPI..... :
UUNITYYPPI..... :
RAKENNUSHISTORIA..... : Valvolan asuinrakennus on Veera Mutalan tietojen mukaan lääkäri Edvard Bussin rakennuttama. Edvard Buss toimi toisena Padasjoen ja Kuhmoisten yhteisenä kunnanlääkärinä v. 1897-1909. Kunnanlääkäri asui Harmoisten kylässä, mutta hänelle ei ollut kunnan puolesta asuntoa. Kunnansairaala toimi v. 1891-1893 viereisessä Kauppilan talossa ja tämän jälkeen vuoteen 1895 asti Visalan talossa. Muistitiedon mukaan lääkäri Bussilla olisi ollut Valvolan talossa vuokralaisena kauppias Eloniemi ja/tai Nieminen. Hakala, Veera Mutasen isä, osti Valvolan rakennuksen lääkäri Bussilta v. 1916. Rakennuksen pihan puoleisessa poikkipäädyssä on ollut keittiö ja yksi huone, mitkä on uusittu ennen 1920-lukua. Maantien puolella on ollut posti, Hakalan kauppa ja kaupan konttori. Hakalan kauppa siirtyi v. 1954 Juholan kiinteistöön. Hirsinen piharakennus, missä oli leivintupa ja asuinhuone, oli Valvolan pihapiirissä jo v. 1916. Kaupan aikaan rakennuksessa asuin rahtimies, joka nouti talvella tavaroita Lahdesta ja kesällä laivarannasta. Sauna, navetta ja makasiini on rakennettu 1920-30-luvulla. Vuonna 1954, kun kauppa siirtyi Juholaan, Valvola myytiin perheen tyttarelle, Raili Koivukoskelle asuinrakennukseksi. Asuinrakennukseen on laitettu tien puolelle yksi iso näyteikkuna. Lautarakenteisessa makasiinissa on isojen ovien päällä puolipyöreät ikkunat.
PIHAPIIRI/MAISEMA.... : Valvola; Pihapiirissä on entinen kauppa-asuinrakennus, sauna, navetta-varastorakennus, varastomakasiini ja piharakennus. Rakennusten välinen alue on hoidettua nurmipihaa, ympärillä on koivuja ja omenapuita. Pihapiiri sijaitsee vanhan maantien välittömässä läheisyydessä,

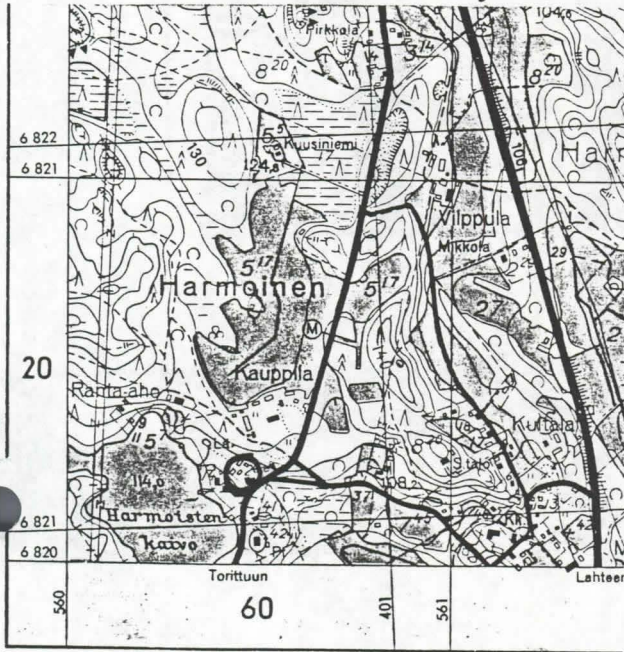
Harmoisten kaivo -järven tuntumassa. Lähetyvillä on Kauppilan tilan pihapiiri.
KULT.HIST.ARVO..... : Valvola on lääkäri Bussin vuosisadan vaihteessa rakennuttama asuintalo.
Vuodesta 1916 aina 1950-luvun puoliväliin asti talossa toimi Hakalan kauppa; paikallinen historiallinen; paikallinen rakennushistoriallinen

LH.SUOJELUPÄÄTÖS..... :
RAK.TAI ASEMAKAAVA.... :
RAKENNUSSUOJELU..... :
KAAVAMÄÄRÄYKSET..... :
SÄILYMINEN..... : hyvä; Rakennukset ovat hyväkuntoisia.
AVUSTUKSET..... :
LÄHTEET..... : Mutala Veera 22.8. 1989; Suvanto Seppo, Kuhmoisten historia. 1965, Lahti.,596.
LIITTEET..... : 1. karttaliite, 2. kuvaliite
TÄYTTÄJÄ/PVM..... : Ranta Sirkka-Liisa 19890809; Lahnala Eija-Liisa 19900409
LISÄTIEDOT..... :

Kuhmoinen
Valvola

no: 35

2143 09 6820/560



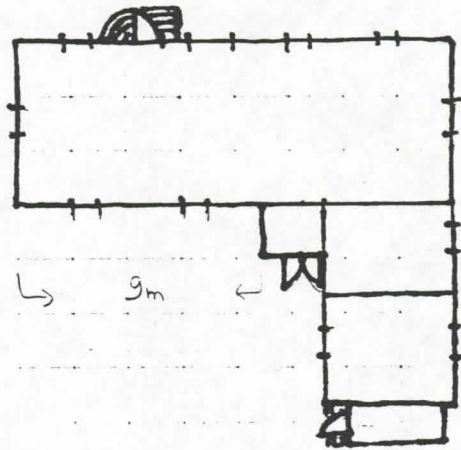
n. 16m

6m

9m

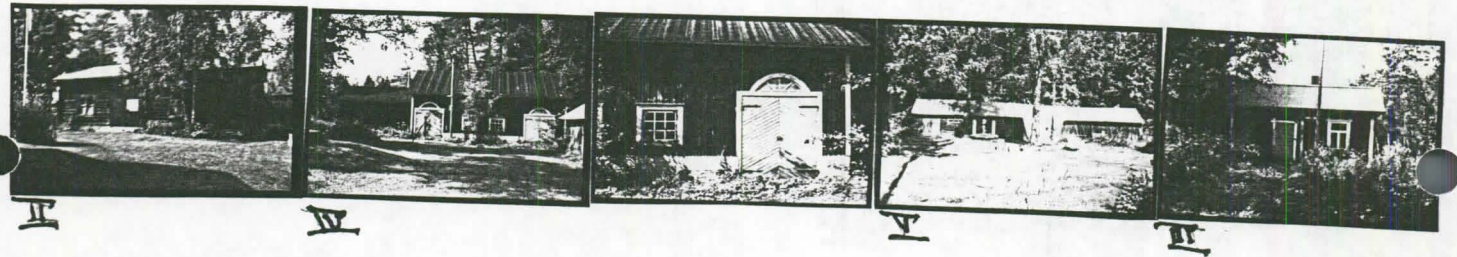
n. 7m

n. 5m



Kuhmoinen
Valvola

no: 35



KOHDE..... : VILPPULA

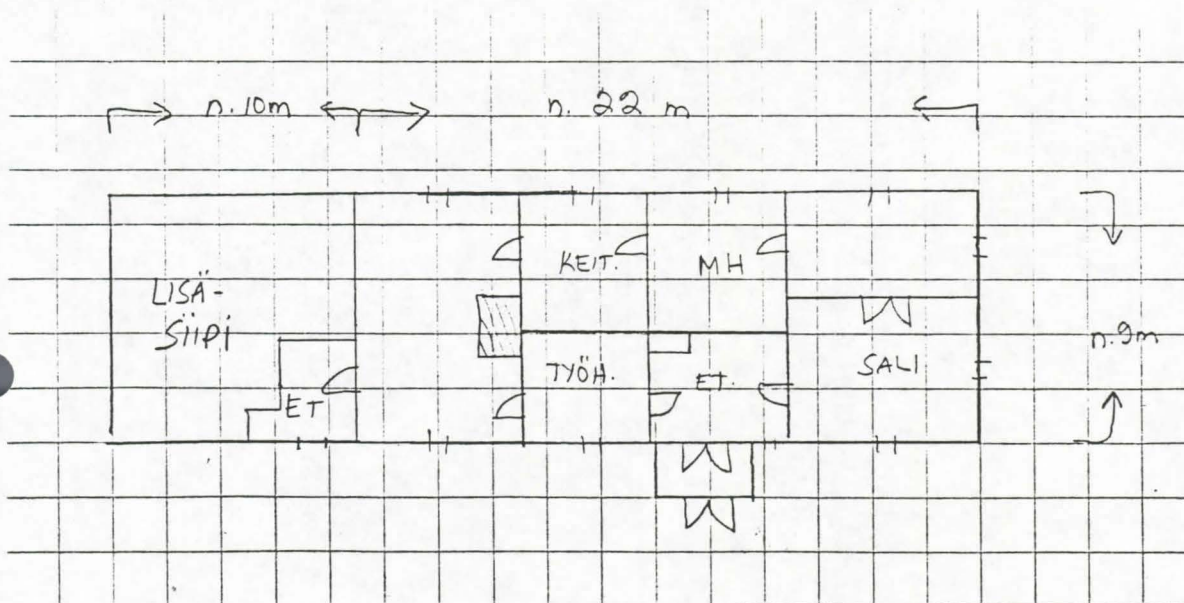
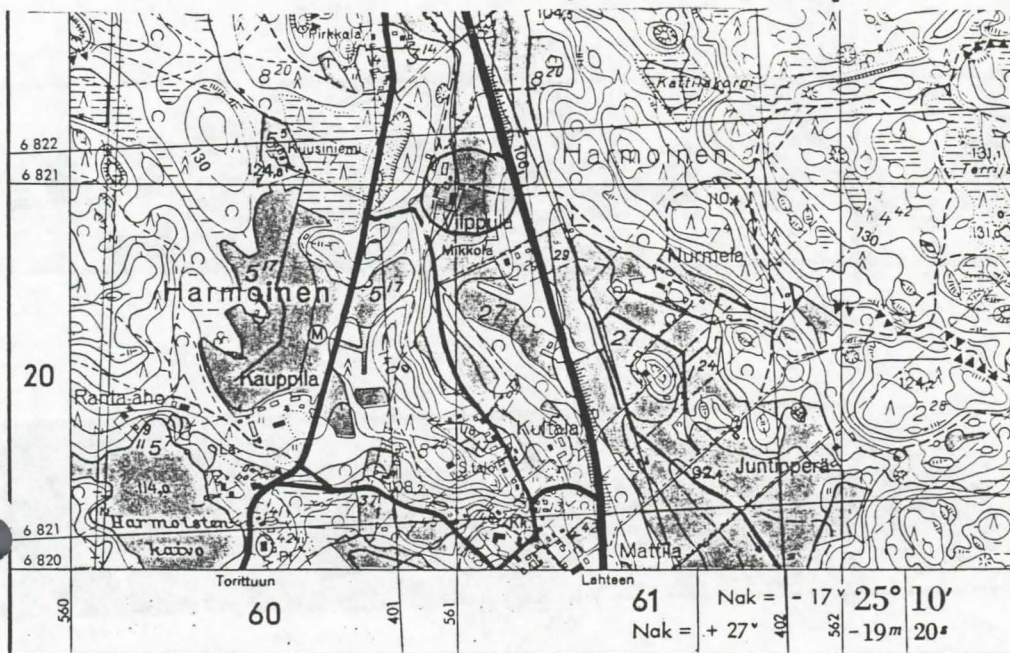
KUNTA..... : Keski-Suomi; Kuhmoinen
KOHDETYYPPI..... : maatalo; asuinrakennus I; navetta II; aitta III; aitta IV
SIJAINNINPAIKKA..... : Harmoinen; Kuhmoinen
OMISTAJUUS..... : Simola Eero; yksityinen
OMISTAJAN OSOITE..... : Simola Eero, 17780 Harmoinen
PERUSKARTTA/KOORDIN... : 2143 09 6820/560
KIINTEISTÖTUNNUS..... : Harmoinen 8:22
INV.LOMAKE NRO..... : 36
NYKYINEN KÄYTTÖ..... : asuinrakennus I; varasto II; varasto III; varasto IV
ALKUP. KÄYTTÖ..... : asuinrakennus I; navetta II; liha-aitta III; jyvääitta III; kalustosuoja III; aitta IV
RAKENNUSAIKA..... : 1900-1925 I; 1800-1899 II; 1800-1899 III; 1800-1899 IV
SUUNNITTELIJA..... :
KORJAUSVUODET..... : 1948-49 I; 1937 II
PERUSTUS..... : betoni I; harmaakivi II; nurkkakivet III; nurkkakivet IV
RUNKO..... : hirsi I; lauta I; harmaakivi II; hirsi II; hirsi III; hirsi IV
KATE..... : tiili I; pelti I; pelti II; tiili III; tiili IV
ULKOVUORAUUS..... : vaakalauta I; pysty peiterima I; vuoraaton II; vuoraamaton III; vuoraamaton IV
ULKOVÄRIT..... : punainen (S) I; vaaleanruskea (S) I; valkoinen (L) I; valkoinen (I) I
KERROSLUKU..... : 1 I; 1 + (1) II; 2 III; 1 IV
KUNTO..... : hyvä I; hyvä II; hyvä III; hyvä IV
HUONELUKU..... : 11 I; sali; eteinen; työhuone; keittiö; makuuhuone 3; pirtti; keittiö; saunatilat; huone 2
SISÄSEINIEN PINNAT... :
MUKAVUODET..... : vesijohto I; viemäri I; sähkö I
KORJAUKSET/LAAJENNUS.. : peruskorjaus (1948) I; lisäsiipi rakennettu (1966) I; peruskorjattu (1937) II
RAKENNUSTYYLI..... :
IKKUNAMALLIT..... : 4-ruutuinen T-ikkuna I
KATTOMUOTO..... : satula I; satula II; satula III; satula IV
KATTO/RÄYSTÄSKORISTEET : kattoikkunat, pulpettikattoiset II
KUISTIT/PARVEKKEET... : umpikuisti, satulakattoinen edessä keskellä I
KORISTEAIHEET/KAIVERR. :
KORISTEMAALAUKSET..... :
POHJATYYPPI..... : paritupatyypinen I
SALVOSTYYPPI..... : lyhyt nurkka II; pitkä nurkka, kuusikulmainen sulkasalvos III; pitkä nurkka, kuusikulmainen sulkasalvos IV
AITTATYYPPI..... : luhtiaitta, avosolainen III; riviaitta IV
MYLLYTYYPPI..... :
UUNITYYPPI..... :
RAKENNUSHISTORIA..... : Vilppula on Harmoisten kylän kantatila. Eero Simolan isä osti talon v. 1933. Pihasta on purettu vanhas päärakennus v. 1967. 1900-luvun alussa rakennetussa asuinrakennuksessa ei alunperin ole ollut pirttiä vaan ainoastaan iso sali (7 x 7 m). Vuonna 1949 tehdyssä peruskorjauksessa yhdistettiin kaksi huonetta pirtiksi. Rakennusta on laajennettu v. 1966 lisärakennuksella, jossa on kaksi huonetta, keittiö ja saunatilat. Laajennusosan katto on loivempiharjainen kun vanha osa, seinät ovat pystyä peiterimalaudoitusta ja seinien väri on ruskea. Kaksikerroksisen aittarakennuksen keskellä on ollut kalustovaja. Aitan ulkoneva parvi on veistetty hakasalvokselle. Parven kaiteen ja katon välissä on kaksi profiloitua pylvästä. Kaksikerroksisen aitan jatkona on kolmiosainen riviaitta. Kivinavetta on alunperin ollut sekasontanavetta.
PIHAPIIRI/MAISEMA..... : Vilppula; Pihapiiri muodostuu asuinrakennuksesta, aitasta ja kivinavetasta. Asuinrakennus ja aitta sijaitsevat toisiaan vastapäätä. Rakennusten välissä on hoidettu pihamaa ja isoja koivuja. Talo sijaitsee vanhan maantien ja E4-valtatien välissä.
KULT.HIST.ARVO..... : Vilppulassa on 1800-luvun lopulla rakennettu kivinavetta ja kaksi aittaa sekä 1900-luvun alussa rakennettu asuinrakennus. Aitat ja kivinavetta ovat säilyneet verraten hyvin alkuperäisessä asussaan; paikallinen historiallinen; paikallinen rakennushistoriallinen; paikallinen maisemallinen
LH.SUOJELUPÄÄTÖS..... :

RAK.TAI ASEMAKAAVA.... :
RAKENNUSSUOJELU..... :
KAAVAMÄÄRÄYKSET..... :
SÄILYMINEN..... : hyvä; Rakennukset ovat käytössä.
AVUSTUKSET..... :
LÄHTEET..... : Simola Eero 10.8. 1989
LIITTEET..... : 1. karttaliite, 2. kuvaliite
TÄYTTÄJÄ/PVM..... : Ranta Sirkka-Liisa 19890810; Lahnala Eija-Liisa 19900411
LISÄTIEDOT..... :

Kuhmoinen
Vilppula

no: 36

2143 09 6820 / 560
561



Kuhmoinen
Vilppula

no: 36



I

II



III

III, IV

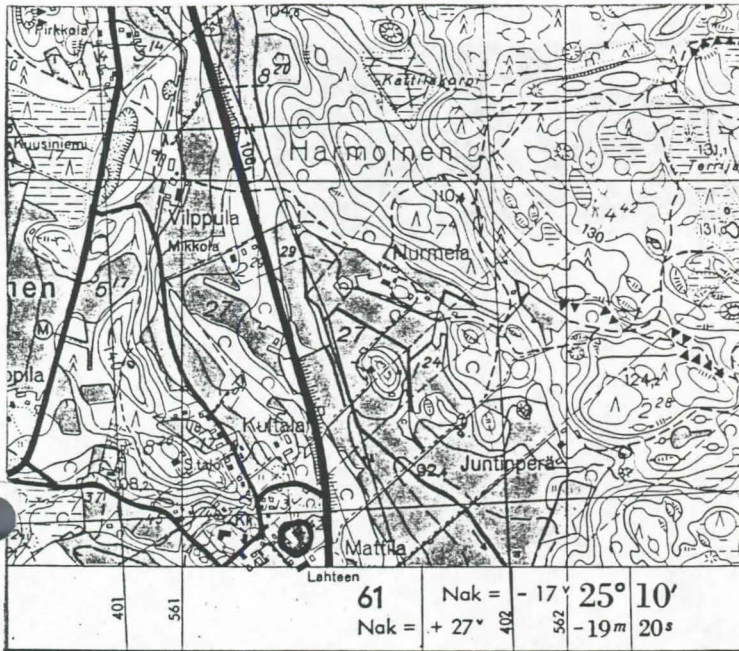
KOHDE..... : VISALA

KUNTA..... : Keski-Suomi; Kuhmoinen
KOHDETYYPPI..... : kauppa; kaupparakennus I; aitta II
SIJAINNIPAIKKA..... : Harmoinen; Kuhmoinen
OMISTAJUUS..... : Lavonius Veikko; yksityinen
OMISTAJAN OSOITE..... : Lavonius Veikko, 17780 Harmoinen
PERUSKARTTA/KOORDIN... : 2143 09 6820/561
KIINTEISTÖTUNNUS..... : Harmoinen 4:37
INV.LOMAKE NRO..... : 37
NYKYINEN KÄYTTÖ..... : tyhjillään I; varasto II
ALKUP. KÄYTTÖ..... : kauppa I; asuinrakennus I; aitta II
RAKENNUSAIKA..... :
SUUNNITTELIJA..... :
KORJAUSVUODET..... :
PERUSTUS..... : nurkkakivet II; hirsinen jalkarakenne II
RUNKO..... : hirsi I; hirsi II
KATE..... : huopa I; pelti II
ULKOVUORAUUS..... : vaaka lauta (osittain) I
ULKOVÄRIT..... :
KERROSLUKU..... : 1 I; 1 II
KUNTO..... : kohtalainen I; hyvä II
HUONELUKU..... :
SISÄSEINIEN PINNAT... :
MUKAVUUDET..... :
KORJAUKSET/LAAJENNUS.. :
RAKENNUSTYYLI..... :
IKKUNAMALLIT..... : 6-ruutuinen I
KATTOMUOTO..... : satula I; satula II
KATTO/RÄYSTÄSKORISTEET :
KUISTIT/PARVEKKEET... :
KORISTEAIHEET/KAIVERR. :
KORISTEMAALAUKSET.... :
POHJATYYPPI..... :
SALVOSTYYPPI..... : lyhyt nurkka I; pitkä nurkka II
AITTATYYPPI..... : yksinäisaitta, otsallinen II
MYLLYTYYPPI..... :
UUNITYYPPI..... :
RAKENNUSHISTORIA..... : Visala on vanha kaupparakennus. Harmoisten kylässä alkoi kauppatoiminta v. 1881 Nikulan talon isännän Adolf Nikulan aloittamana. Nikula myi kesäkuussa v. 1908 kauppansa vuonna 1906 perustetulle Kuhmoisten Osuuskaupalle ja avasi itse kaupan Visalan talossa. Muistitiedon mukaan Visalassa olisi toiminut Hybenin kauppa 1920-luvun alkuun asti ja Kuhmoisten osuuskauppa 1930-luvulla. Tämän jälkeen rakennus on ollut asuinkäytössä ja viimeiset 20 vuotta tyhjillään. Asuinrakennuksen pirttiosaa on lyhennetty rakennuksen toisesta päästä. Rakennuksen päätyjen yläosassa on leveää vaakalautoitusta ja päädyissä on yläosastaan kolmiomaiset pieniruutuiset ullakkoikkunat. Rakennuksen ikkunat on peitetty luukuilla. Aittarakennuksen salvosten päät on peitetty valkoisilla laudoilla.
PIHAPIIRI/MAISEMA.... : Visala; Asuinrakennuksen ja yksinäisaitan muodostama pihapiiri Harmoisten kylän keskustassa.
KULT.HIST.ARVO..... : Visala on 1900-luvun alun kauppa- ja asuinrakennus; paikallinen historiallinen; paikallinen rakennushistoriallinen
LH.SUOJELUPÄÄTÖS..... :
RAK.TAI ASEMAKAAVA... :
RAKENNUSSUOJELU..... :
KAAVAMÄÄRÄYKSET..... :
SÄILYMINEN..... : huono; Rakennukset ovat kohtalaisessa kunnossa, aittarakennukseen on uusittu katto hiljattain. Asuinrakennus on ollut viimeiset 20 vuotta käyttämättömänä
AVUSTUKSET..... :
LÄHTEET..... : Lavonius Tuomo 7.8. 1989; Suvanto Seppo, Kuhmoisten historia. 1965, Lahti, 545-546, 550.
LIITTEET..... : 1. karttaliite, 2. kuvaliite

Kuhmoinen
Visala

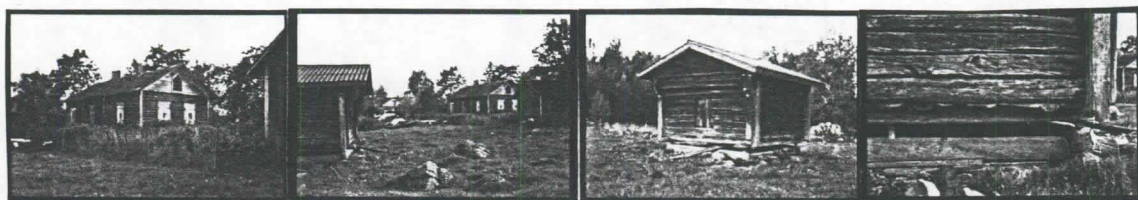
no: 37

2143 09 6820/561



Kuhmoinen
Visala

no: 37



I

II

KOHDE..... : VUORELA

KUNTA..... : Keski-Suomi; Kuhmoinen
 KOHDETYYPPI..... : maatila; asuinrakennus I
 SIJAINNIPAIKKA..... : Harmoinen; Kuhmoinen
 OMISTAJUUS..... : Nikula Ahti; yksityinen
 OMISTAJAN OSOITE..... : Nikula Ahti, 17780 Harmoinen
 PERUSKARTTA/KOORDIN... : 2143 08 6819/2560
 KIINTEISTÖTUNNUS..... : Harmoinen 6:102
 INV.LOMAKE NRO..... : 38
 NYKYINEN KÄYTTÖ..... : kesäasunto I
 ALKUP. KÄYTTÖ..... : käräjä rakennus I
 RAKENNUSAIKA..... : 1800-1899 I
 SUUNNITTELIJA..... :
 KORJAUSVUODET..... : 1934-1935 I
 PERUSTUS..... : harmaakivi I; laasti I
 RUNKO..... : hirsi I
 KATE..... : tiili I
 ULKOVIIVAUS..... : pysty peiterima I; vaakalauta I
 ULKOVÄRIT..... : keltainen (S) I; vaaleanruskea (L)
 KERROSLUKU..... : 1 +(1)
 KUNTO..... : hyvä
 HUONELUKU..... : 11 I; pirtti; ruokasali; huone 3; yläkerranhuone 6
 SISÄSEINIEN PINNAT.... : tapetti (sali)
 MUKAVUODET..... :
 KORJAUKSET/LAAJENNUS.. : päädyistä purettu kaksi huonetta (1934-35)
 RAKENNUSTYYPPI..... : uusrenessanssi
 IKKUNAMALLIT..... : 4-ruutuinen T-ikkuna
 KATTOMUOTO..... : satula
 KATTO/RÄYSTÄSKORISTEET : pieni pulpettikattoinen frontoni edessä keskellä I
 KUISTIT/PARVEKKEET.... : umpikuisti satulakattoinen edessä I
 KORISTEAIHEET/KAIVERR. : seinä- ja kulmapilasterit, joissa pilasterin päissä kohollaan olevat
 koristekuviot I
 KORISTEMAALAUKSET.... : salin lattian alla maalattu matto
 POHJATYYPPI..... :
 SALVOSTYYPPI..... :
 AITTATYYPPI..... :
 MYLLYTYYPPI..... :
 UUNITYYPPI..... :
 RAKENNUSHISTORIA..... : Vuorelan asuinrakennus on rakennettu 1800-luvulla Padasjoen ja Kuhmoisten
 käräjätaloksi. Rakennus on ollut käräjä rakennuksena ainakin jo v. 1895 ja viimeiset käräjät on
 pidetty noin v. 1930, minkä jälkeen käräjät siirtyivät Pukkalaan. Kun Nikula jaettiin veljesten
 kesken v. 1927, tuli käräjä rakennuksesta Vuorelan tilan päärakennus. Rakennuksen ovat rakentaneet
 ehkä Heinolasta tai Sysmästä päin kotoisin olleet rakennusmiehet. Pääsisäänkäynnin oikealla puolella
 on alunperin ollut odotushuone ja rakennuksen päädyssä kaksi ukkotuomarin huonetta. Rakennuksen
 pohjoispäädyssä on purettu v. 1934-35 kaksi tuomarin ja lautamiesten huonetta (7-8 m). Odotushuonees-
 ta on tehty v. 1935 ruokakomero ja huone. Talossa on pidetty v. 1930-48 täysihoitola (Kesäkot-
 Vuorela), mitä varten rakennuksen yläkerrassa on 6 huonetta. Rakennuksen sisätiloissa on tehty pientä
 remontti 1980-luvun alussa. Rakennuksen ulkokuisti on kuusikulmainen, vaakalautoitettu umpikuisti,
 missä on pieniruutuiset ikkunat, peilipintainen pariovi ja oven päällä kolmiomainen pitsimäinen
 ikkuna. Rakennuksessa on pihan puolella toinen, kuistiton ulko-ovi. Seinien vuoritus on ylä- ja
 alaosastaan pysty peiterimoitettua laudoitusta ja keskiosastaan vaakalautoitusta. Vuoritusvyöhykkei-
 den välillä on vaakasuorat listat. Salissa on tumma kaakeliuuni. Talon navetta on rakennettu
 sementtitiileistä ja laudasta v. 1936-37.
 PIHAPIIRI/MAISEMA.... : Vuorela; Asuinrakennuksen, navetan, lautarakenteisen varastorakennuksen,
 maakellarin ja pienen saunan muodostama pihapiiri. Rakennukset liittyvät läheisesti Nikulan talon
 pihapiiriin, missä on asuinrakennus, riviaitta, vaja, vanha sauna ja uusi sikala. Rakennusten
 ympärillä on paljon erilaisia lehtipuita.
 KULT.HIST.ARVO..... : Vuorela on ollut ainakin 1890-luvulta 1930-luvulle asti Padasjoen ja
 Kuhmoisten käräjien käräjätalona. Asuinrakennus on uusrenessanssivaikutteinen ja liittyy keskeisesti

vuosisadan vaihteessa kauppana ja liikemies Adolf Nikulan asuinpaikkana toimineen Nikulan talon pihapiiriin; paikallinen historiallinen; paikallinen rakennushistoriallinen; paikallinen maisemallinen

LH.SUOJELUPÄÄTÖS..... :

RAK.TAI ASEMAKAAVA.... :

RAKENNUSSUOJELU..... :

KAAVAMÄÄRÄYKSET..... :

SÄILYMINEN..... : hyvä; rakennus on hyväkuntoinen, mutta nykyisin vakituisessa asuinkäytössä

AVUSTUKSET..... :

LÄHTEET..... : Nikula Ahti 9.8. 1989

LIITTEET..... : 1. karttaliite, 2. kuvaliite

TÄYTTÄJÄ/PVM..... : Ranta Sirkka-Liisa 19890809; Lahnala Eija-Liisa 19900409.

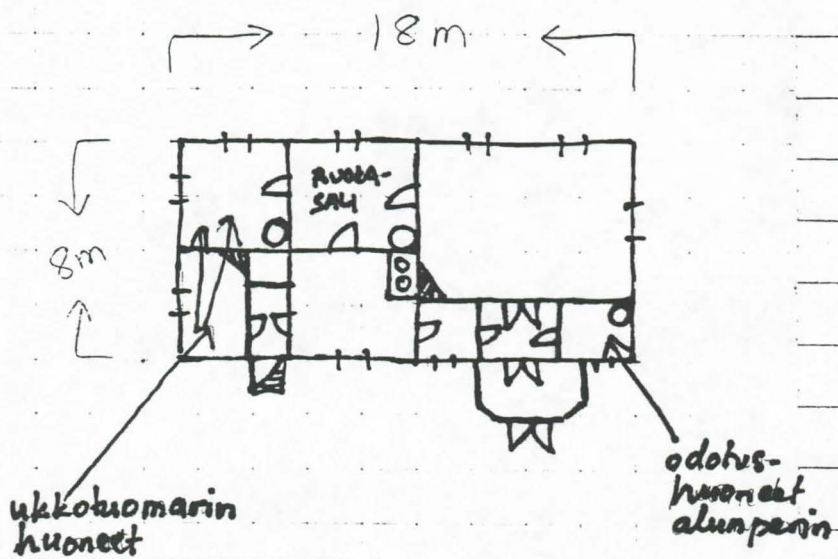
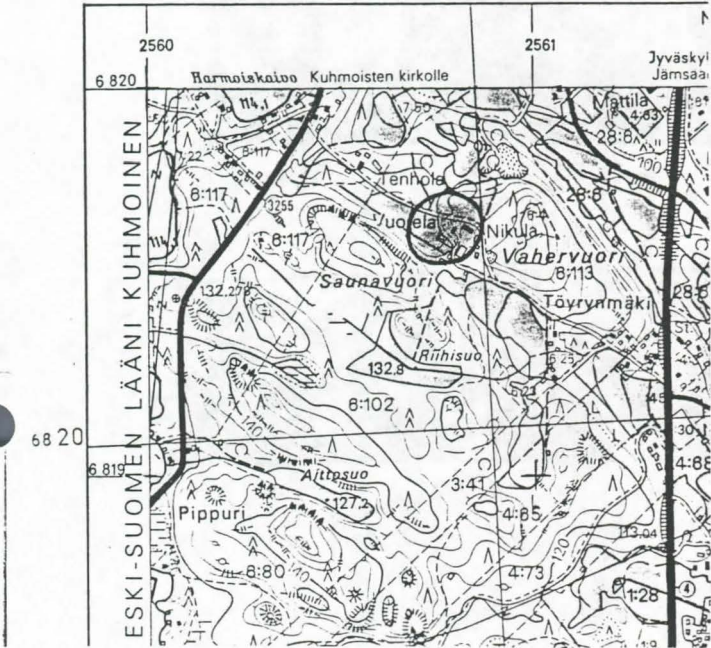
LISÄTIEDOT..... :

Kuhmoinen
Vuorela

no: 38

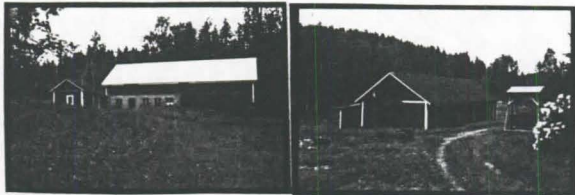
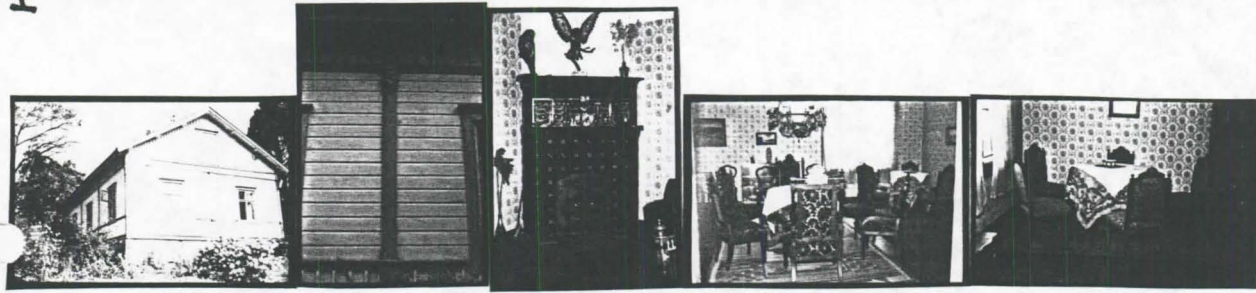
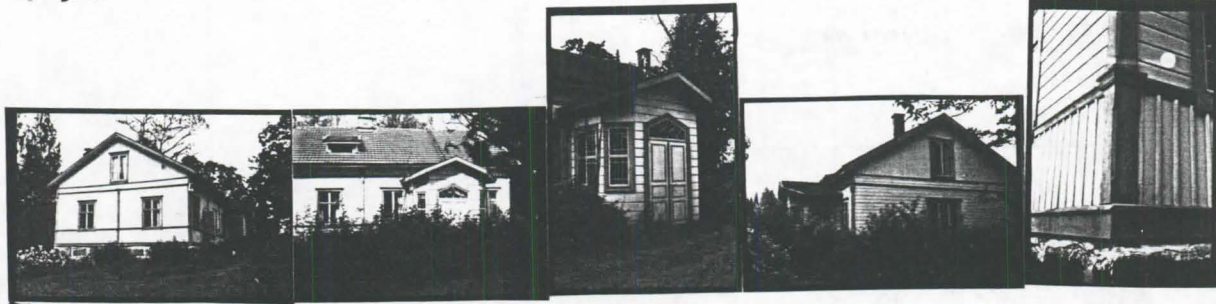
2143 08 6819/2560

3401



Kuhmoinen
Vuorela

no: 38



KUHMOISTEN RAKENNUSINVENTOINTI 1989-1990

HAUKKASALO

INV.NRO	KOHDE	KULT.ARVO
39.	Haukkalan talon pihapiiri	Paik.
40.	Haukkasalon koulu	Paik.
41.	Vanhakylän talon pihapiiri	Paik.

KOHDE..... : HAUKKALA

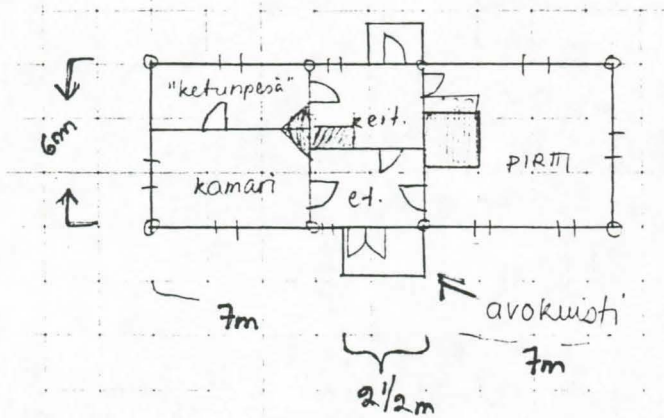
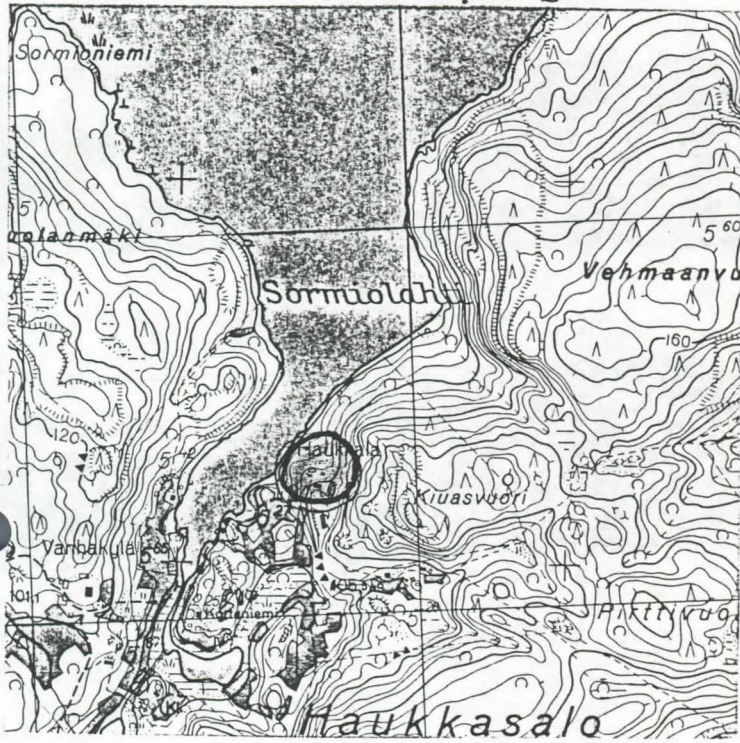
KUNTA..... : Keski-Suomi; Kuhmoinen
KOHDETYYPPI..... : maatalo; asuinrakennus I; aitta II; liiteri III
SIJAINNINPAIKKA..... : Haukkasalo; Kuhmoinen
OMISTAJUUS..... : Tamminen Jyrki; yksityinen
OMISTAJAN OSOITE..... : Tamminen Jyrki, Tampere
PERUSKARTTA/KOORDIN... : 2144 11 6847/2576
KIINTEISTÖTUNNUS..... : Lästilä 5:90
INV.LOMAKE NRO..... : 39
NYKYINEN KÄYTTÖ..... : kesäasunto I; varasto II; puuliiteri III
ALKUP. KÄYTTÖ..... : asuinrakennus I; aitta II; navetta III
RAKENNUSAIKA..... : 1875-1924 I
SUUNNITTELIJA..... :
KORJAUSVUODET..... :
PERUSTUS..... : nurkkakivet I; luonnonkivet I; betoni I; nurkkakivet II; betoni II;
nurkkakivet (?) III
RUNKO..... : hirsi I; hirsi II; hirsi III
KATE..... : huopa I; muovipinnoitettu pelti II; pelti III
ULKOVUOROUS..... : pysty peiterima I; vuoraamaton II; vuoraamaton III
ULKOVÄRIT..... : keltainen (S) I; valkoinen (L) I; valkoinen (I) I; punainen (S) II;
valkoinen (L) II; maalaamaton III
KERROSLUKU..... : 1 I; 1 II; 1 III
KUNTO..... : hyvä I; hyvä II; kohtalainen III
HUONELUKU..... : 5 I; pirtti; eteinen; keittiö; kamari 2
SISÄSEINIEN PINNAT.... :
MUKAVUODET..... :
KORJAUKSET/LAAJENNUS.. :
RAKENNUSTYYLI..... :
IKKUNAMALLIT..... : 6-ruutuinen
KATTOMUOTO..... : satula I; satula II; satula III
KATTO/RÄYSTÄSKORISTEET :
KUISTIT/PARVEKKEET.... : avokuistit, satulakattoiset rakennuksen molemmilla puolilla keskellä I
KORISTEAIHEET/KAIVERR. :
KORISTEMAALAUKSET..... :
POHJATYYPPI..... : paritupa, jossa eteisen perällä on keittiö I
SALVOSTYYPPI..... : pitkä nurkka I, pitkä nurkka, 6-kulmainen sulkasalvos II; pitkä nurkka,
sahanurkka III
AITTATYYPPI..... : riviaitta II
MYLLYTYYPPI..... :
UUNITYYPPI..... : harmaakivi-uuni I
RAKENNUSHISTORIA..... : Haukkalan asuinrakennus on rakennettu vuosisadan vaihteessa. Jyrki Tamminen
omistukseen tila on tullut v. 1968. Tätä ennen talossa asui Laina Ottelin poikansa kanssa. Perhe
muutti mantereelle perheenisän kuoltua ja talo jäi tyhjilleen 1960-luvun alussa. Metsätyömiehet
pitivät taloa tilapäisenä asuntonaan. Ottelinin perhe harjoitti maataloutta, kalastusta ja tekivät
metsätöitä; Jyrki Tammisella talo on ollut kesäasuntona. Tilan navettarakennuksesta on purettu pois
rakennuksen toinen pää, toinen pää on puuliiterinä. Vanhasta lampolasta on tehty venetalas ja
savusauna on purettu pois. Tamminen on jonkinverran korjannut asuinrakennuksen sisätiloja. Pirtissä
ja kamareissa on jäljellä vanhat kiviuunit. Keittiöstä on rakennuksen taakse toinen ulko-ovi.
Rakennus on maalattu v. 1977. Salvosten päät on peitetty valkoisilla laudoilla.
PIHAPIIRI/MAISEMA.... : Haukkala; Asuinrakennuksen, riviaitan ja liiterin muodostama pihapiiri
Haukkasalon saarella Sormilahden rannassa. Talon riihi/lato sijaitsee erillään pienellä kumpareella.
Rakennusten itä- ja kaakkoispuolella on melko jyrkkä kallionrinne.
KULT.HIST.ARVO..... : Haukkalan rakennukset ovat vuosisadan vaihteessa rakennettuja maatalorakenn-
uksia; paikallinen rakennushistoriallinen; paikallinen maisemallinen
LH.SUOJELUPÄÄTÖS..... :
RAK.TAI ASEMAKAAVA.... :
RAKENNUSSUOJELU..... :
KAAVAMÄÄRÄYKSET..... :
SÄILYMINEN..... : hyvä; Kohde on kesäasuntona.

AVUSTUKSET..... :
LÄHTEET..... : Tamminen Jyrki 21.7. 1989
LIITTEET..... : 1. karttaliite, 2. kuvaliite
TÄYTTÄJÄ/PVM..... : Ranta Sirkka-Liisa 19890721; Lahnala Eija-Liisa 19900321
LISÄTIEDOT..... :

Kuhmoinen
Haukkala

no: 39

2.44 II 6847/2576

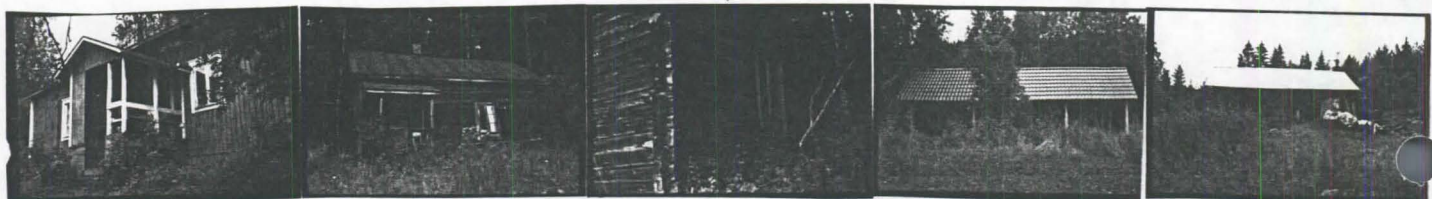


Kuhmoinen
Haukkala

no: 39



I



II

III



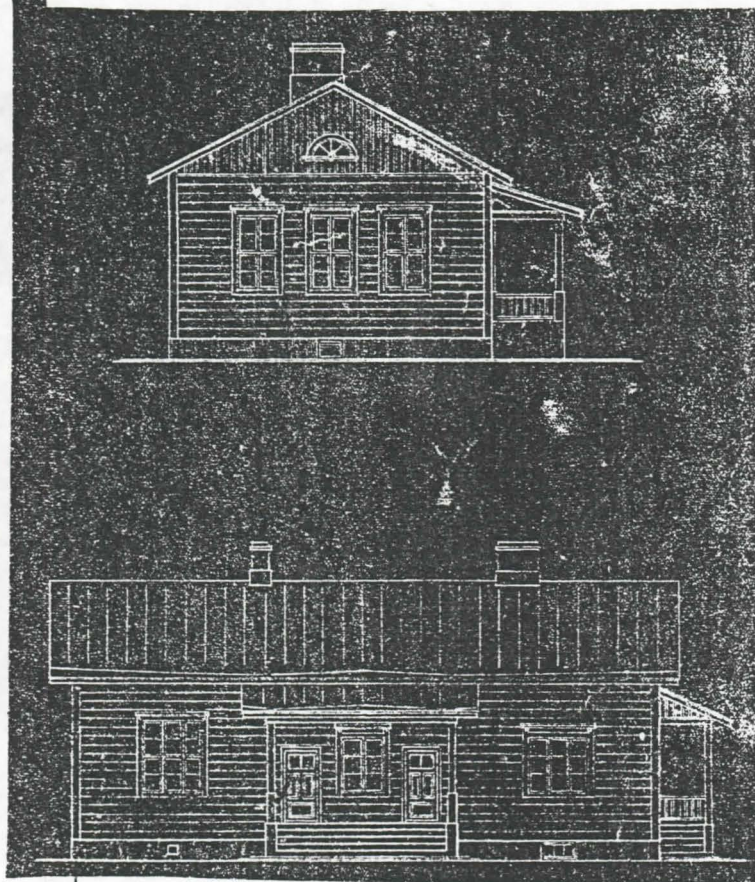
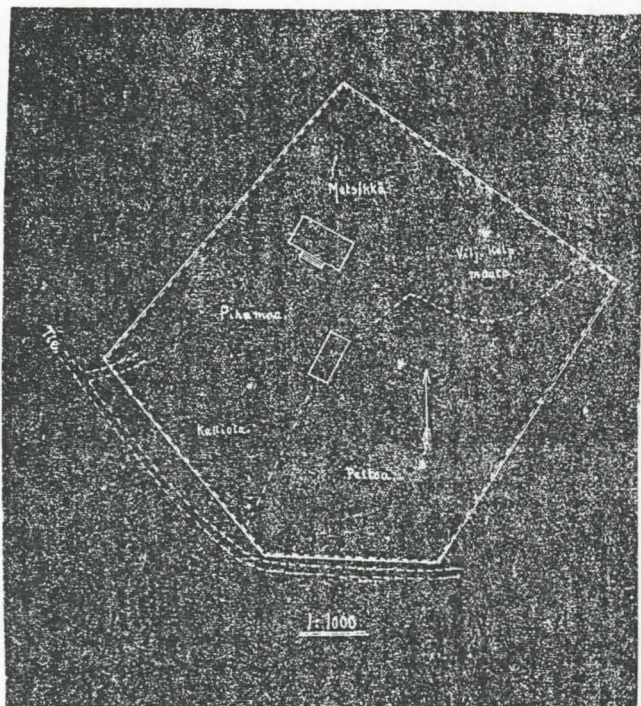
KOHDE..... : HAUKKASALON KOULU

KUNTA..... : Keski-Suomi; Kuhmoinen
 INV.LOMAKE NRO..... : 40
 KOHDETYYPPI..... : koulu; koulurakennus I; talousrakennus II
 SIJAINNITPAIKKA..... : Haukkasalo; Kuhmoinen
 OMISTAJUUS..... : Honkanummi Erkki ja Hilikka; yksityinen
 OMISTAJAN OSOITE..... : Honkanummi Erkki ja Hilikka, Karakallionkuja 6 H 59 02620 Espoo
 PERUSKARTTA/KOORDIN... : 2144 11 6846/2575
 KIINTEISTÖTUNNUS..... : Lästilä 5:39
 NYKYINEN KÄYTTÖ..... : tyhjillään I; sauna II; varasto II; ulkokuone II
 ALKUP. KÄYTTÖ..... : koulu I; asuinrakennus I; sauna II; aitta II; halkovaja II; ulkokuone II
 RAKENNUSAIKA..... : 1935-1936 I; 1935-1936 II
 SUUNNITTELIJA..... : Paloniemi Väinö, maanviljelijä I; Paloniemi Väinö, maanviljelijä (?) II
 PERUSTUS..... : harmaakivi I; harmaakivi II
 RUNKO..... : hirsi I; hirsi II; lauta II
 KATE..... : saumapelti I; saumapelti II
 ULKOVUORAUUS..... : pysty peiterima I; pysty peiterima II
 ULKOVÄRIT..... : sininen (S) I; valkoinen (L) I; valkoinen (I) I
 KERROSLUKU..... : 1 I; 1 II
 KUNTO..... : hyvä I; hyvä II
 HUONELUKU..... : 6 I
 IKKUNAMALLIT..... : 6-ruutuinen I; 8-ruutuinen I
 KATTOMUOTO..... : satula I; satula II
 KATTO/RÄYSTÄSKORISTEET :
 KUISTIT/PARVEKKEET.... : avokuisti, pulpettikattoinen keskellä edessä I; avokuisti, pulpettikattoinen päädyssä I
 KORISTEAIHEET/KAIVERR. :
 SALVOSTYYPPI..... : lyhyt nurkka I; lyhyt nurkka II
 AITTATYYPPI..... :
 RAKENNUSHISTORIA..... : Haukkasalon koulupiiri perustettiin v. 1919 ja koulu toimi v. 1919-36 vuokratiloissa Kurulan torpassa. Koulurakennuksen rakensi Kalle Osanen Väinö Paloniemen tekemien piirustusten mukaan. Rakennuspuut ostettiin Askon valtionmetsästä. Koulu valmistui vuoden 1936 alussa. Rakennuksessa oli valmistumisen jälkeen yksi luokkahuone, eteinen ja sen takaosassa keittola, kahden huoneen ja keittiön käsittävä opettajan asunto sekä alakerrassa kellari. Talousrakennuksessa suna ja pesutupa ovat hirttä, muuten rakennus on lautarakenteinen. Koulurakennus oli koulun toiminnan aikaan väriltään vaalea. Rakennuksen päädyissä on puolipyöreät ullakkoikkunat ja ovet ovat peilipintaiset. Koululle on asennettu sähköt v. 1963. Haukkasalon koulu toimi vuoteen 1967 asti. Koulutalo oli tämän jälkeen tilapäiskäytössä. Vuonna 1970 ostivat Pentti ja Salli Meriläinen sekä Erkki ja Hilikka Honkanummi koulun kesäasunnokseen. Sisätiloissa on tehty pieniä muutoksia. Vuonna 1987 koulu jäi Erkki ja Hilikka Honkanummen omistukseen.
 PIHAPIIRI/MAISEMA..... : Haukkasalon koulu; Pienen koulurakennuksen ja talousrakennuksen muodostama rakennuskokonaisuus Haukkasalon saarella. Rakennusten edessä on heinikkoinen pihamaa ja lähetyvillä saaren halki kulkeva pieni joki.
 KULT.HIST.ARVO..... : Haukkasalon koulu on 1930-luvulla rakennettu koulu. Kohde on rakennushistoriallisesti tyypillinen 1920-1930-luvun kansakoulurakennus; paikallinen historiallinen; paikallinen rakennushistoriallinen; paikallinen maisemallinen
 SÄILYMINEN..... : hyvä; Omistajilla on halu korjata rakennusta tarpeen mukaan.
 LÄHTEET..... : Honkanummi Erkki ja Hilikka 21.7. 1989; Honkanummi Hilikka 1992; Rauhala Pentti, Satavuotinen Kuhmoisten koululaitos 1881-1981. 1981. Jämsä, 30, 56-57; Hilikka Honkanummen kirje v. 1994 Keski-Suomen museolle.
 LIITTEET..... : 1. karttaliite, 2. karttaliite, 3. kuvaliite
 TÄYTTÄJÄ/PVM..... : Ranta Sirkka-Liisa 19890721; Lahmala Eija-Liisa 19900320; Andersson Päivi 19941124

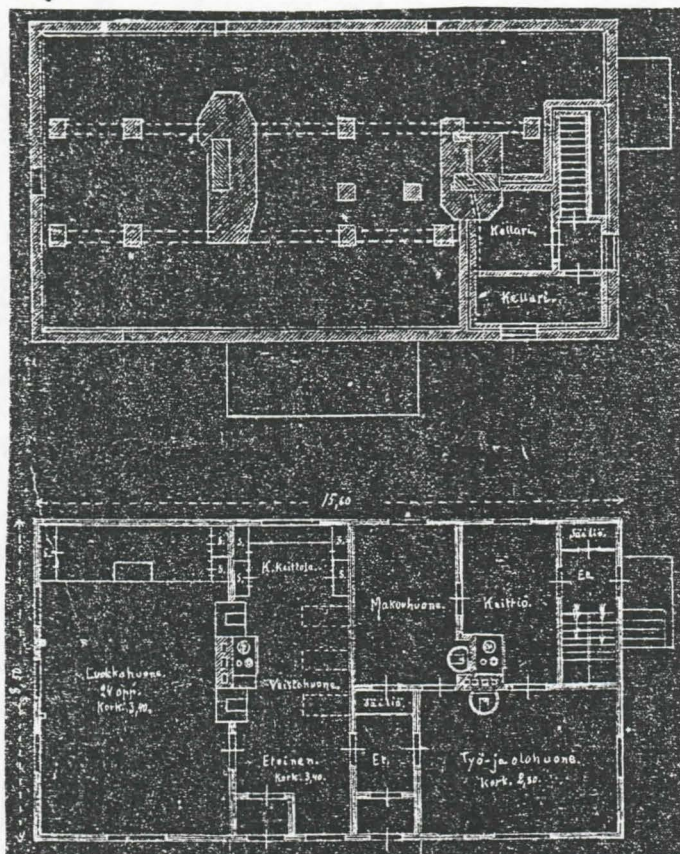
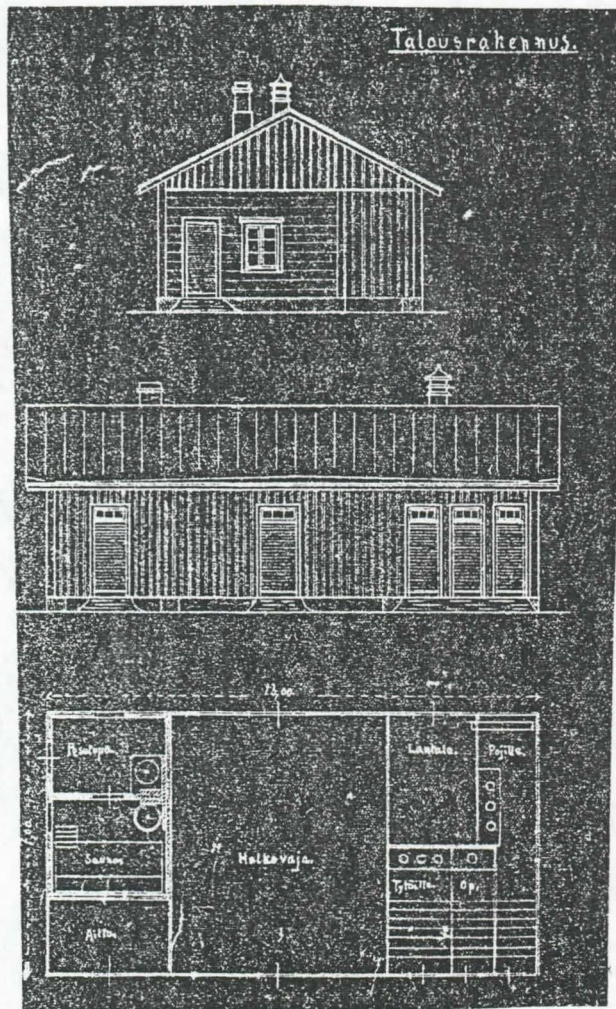
Kuhmoinen
Haukkasalon koulu

no: 40

Päärakennus.



Taloussrakennus.



Kuhmoinen
Haukkasalon koulu

no: 40



I

I

KOHDE..... : VANHAKYLÄ

KUNTA..... : Keski-Suomi; Kuhmoinen
KOHDETYYPPI..... : maatalo; asuinrakennus I; aitta II; kuivaaja III
SIJAINNIPAIKKA..... : Haukkasalo; Kuhmoinen
OMISTAJUUS..... : Uosukainen Viljo; yksityinen
OMISTAJAN OSOITE..... : Uosukainen Viljo, Espoo
PERUSKARTTA/KOORDIN... : 2144 11 6846/2575
KIINTEISTÖTUNNUS..... : Lästilä 5:138
INV.LOMAKE NRO..... : 41
NYKYINEN KÄYTTÖ..... : kesäasunto I; varasto II; varasto III
ALKUP. KÄYTTÖ..... : asuinrakennus I; aitta II; viljankuivaaja III
RAKENNUSAIKA..... : 1895 I; 1930-39 III
SUUNNITTELIJA..... :
KORJAUSVUODET..... : 1965 I
PERUSTUS..... : harmaakivi I; luonnonkivet I; nurkkakivet I; betonipilarit II; nurkkakivet III
RUNKO..... : hirsi I; lauta (?) II; hirsi III; lauta III
KATE..... : pelti I; pelti II; pelti III
ULKOVUORAUUS..... : vaaka I; pysty ponttilauta I; pysty peiterima II
ULKOVÄRIT..... : keltainen (S) I; ruskea (L) I; valkoinen (I) I; vihreä (K) I; punainen (S) II; vlakoinen (L) II; maalaamaton III
KERROSLUKU..... : 1 +(1) I; 1 II; 2 III
KUNTO..... : hyvä I; kohtalainen II; kohtalainen III
HUONELUKU..... : 9 I; pirtti; keittiö; eteinen; kamari 5; yläkerranhuone
SISÄSEINIEN PINNAT.... :
MUKAVUUDET..... : vesijohto I; viemäri I; sähkö I
KORJAUKSET/LAAJENNUS.. : vesikatto uusittu (1965) I
RAKENNUSTYYLI..... :
IKKUNAMALLIT..... : 6-ruutuinen T-ikkuna I
KATTOMUOTO..... : satula I; satula II; satula III
KATTO/RÄYSTÄSKORISTEET : taitteiset frontonit molemmilla puolilla keskellä; tympanon koristeet päädyissä I
KUISTIT/PARVEKKEET.... : umpikuisti, mansardikattoinen edessä keskellä I; umpikuisti, aumakattoinen päädyssä I; avokuisti, aumakattoinen takana keskellä I; parveke avokuistin päällä I
KORISTEAIHEET/KAIVERR. : leveät, kulmistaan pyöreät ikkunoiden ylälaudat I
KORISTEMAALAUKSET..... :
POHJATYYPPI..... : paritupatyyppi, muunneltu ja päätykamareilla laajennettu I
SALVOSTYYPPI..... : lyhyt nurkka, hakasalvos III
AITTATYYPPI..... :
MYLLYTYYPPI..... :
UUNITYYPPI..... : harmaakiviuuni I
RAKENNUSHISTORIA..... : Vanhakylä on alunperin ollut viipurilaisen puutavarayhtiön metsätyönjohtajan asuinpaikka. Talo oli hyvin elinvoimainen Niilo Myllymäen aikaan. 1940-luvulla tila siirtyi varatuomari Aarne Uimoselle ja hänen jälkeensä Eroselle, joka viljeli tilaa 2-3 vuotta. Viljo Uosukainen on omistanut Vanhakylän vuodesta 1965 lähtien. V. 1965 asuinrakennus oli huonokuntoinen, mm. katto oli osittain romahtanut sisään. Uosukainen korjasi katon. Asuinrakennuksen kivijalassa on vuosiluku 1895. Pihapiirissä on jäljellä 20 metriä pitkän kivinavetan kiviseiniä. Navetta oli rakennettu v. 1892. 1930-luvulla taloon tehtiin uusi navetta ja kuivaamo. Kuivaamorakennus on alaosastaan hirttä ja yläosastaan lautaa. Aittarakennuksessa on kolme aittaa ja liiteri. Asuinrakennuksen pihanpuoleisessa frontonissa ja umpikuistissa on pyöreäkulmaiset ikkunat. Toisen puolen frontoniin on sijoitettu parvekkeen ovi ja oven ympärillä on ikkunoita. Rakennuksen vuorituksessa on vaakasuora kerroslista ja päädyissä on neliruutuiset, kärjellään olevat neliöikkunat. Kohde on Viljo Uosukaisella kesäkäytössä.
PIHAPIIRI/MAISEMA..... : Vanhakylä; Asuinrakennuksen, kuivaajan, sementtitiilinavetan, saunan ja aitta-liiteri -rakennuksen muodostama rakennuskokonaisuus Haukkasalon saarella. Asuinrakennuksen ympäröivässä puutarhassa on mm. isoja omenapuita ja siperianhernepensaita. Rakennusten lähetyvillä on pystyssä myös vanhan kivinavetan kiviseiniä.
KULT.HIST.ARVO..... : Vanhakylän asuinrakennus on rakennettu vuosisadan vaihteessa, talousrakennukset ovat uudempia. Tila on ollut puutavarayhtiön työnjohtajan asuinpaikka; paikallinen historialli-

nen; paikallinen rakennushistoriallinen

LH.SUOJELUPÄÄTÖS..... :

RAK.TAI ASEMAKAAVA.... :

RAKENNUSSUOJELU..... :

KAAVAMÄÄRÄYKSET..... :

SÄILYMINEN..... : hyvä; Kohde on kesäasuntona.

AVUSTUKSET..... :

LÄHTEET..... : Uosukainen Viljo 21.7. 1989

LIITTEET..... : 1. karttaliite, 2. kuvaliite

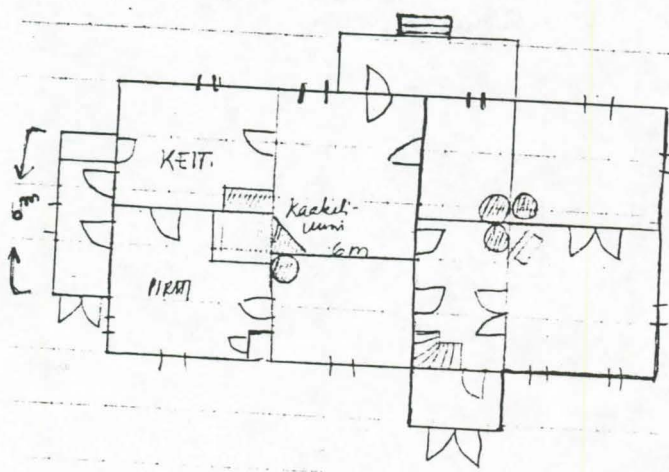
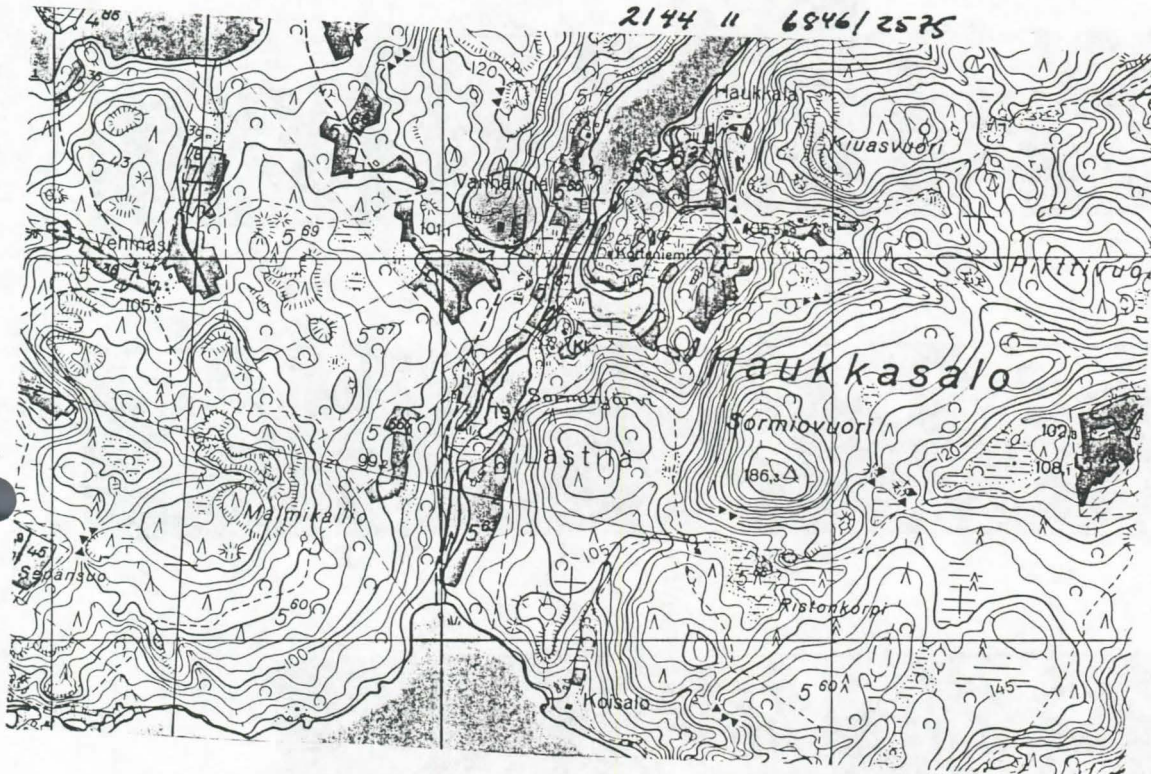
TÄYTTÄJÄ/PVM..... : Ranta Sirkka-Liisa 19890721; Lahnala Eija-Liisa 19900320.

LISÄTIEDOT..... :

Kuhmoinen
Vanhakylä

no: 41

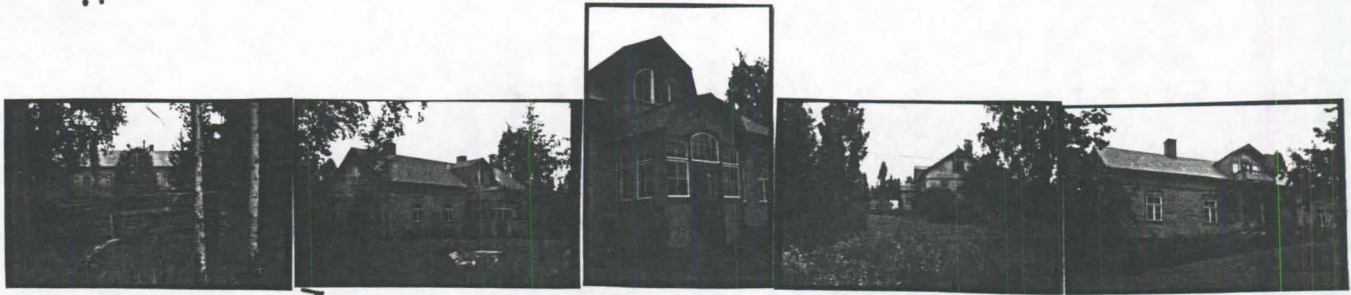
2144 II 6946/2575



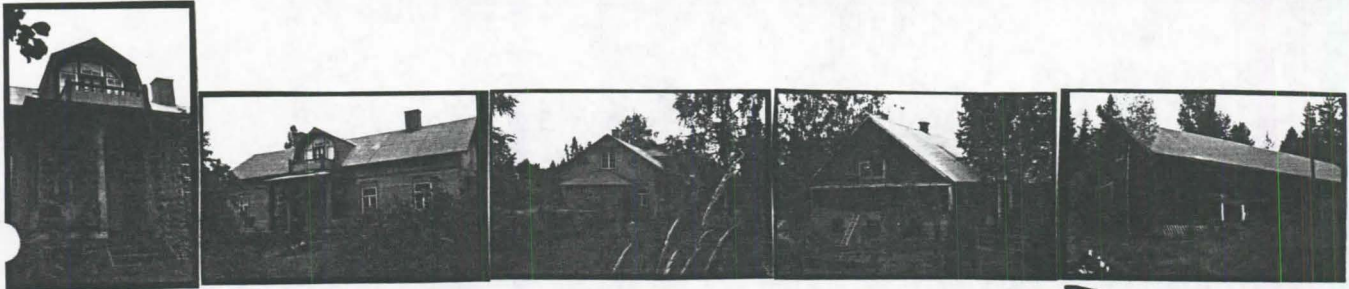
n. 10 x 20

Kuhmoinen
Vanhakylä

no: 41



I



II



SAUNA

III

KIVINAUTAN
RAGUNOITA

KUHMOISTEN RAKENNUSINVENTOINTI 1989-1990

KARKJÄRVI, KARKLAMPI

INV.NRO	KOHDE	KULT.ARVO
42.	Eerolan talon pihapiiri	Paik.
43.	Kartano-Hakin talon pihapiiri	Paik.
44.	Karkjärven koulu	Paik.
45.	Vekkailan talon pihapiiri	Paik.
46.	Örhänmylly ja myllytuvan pihapiiri	Paik.

KOHDE..... : EEROLA

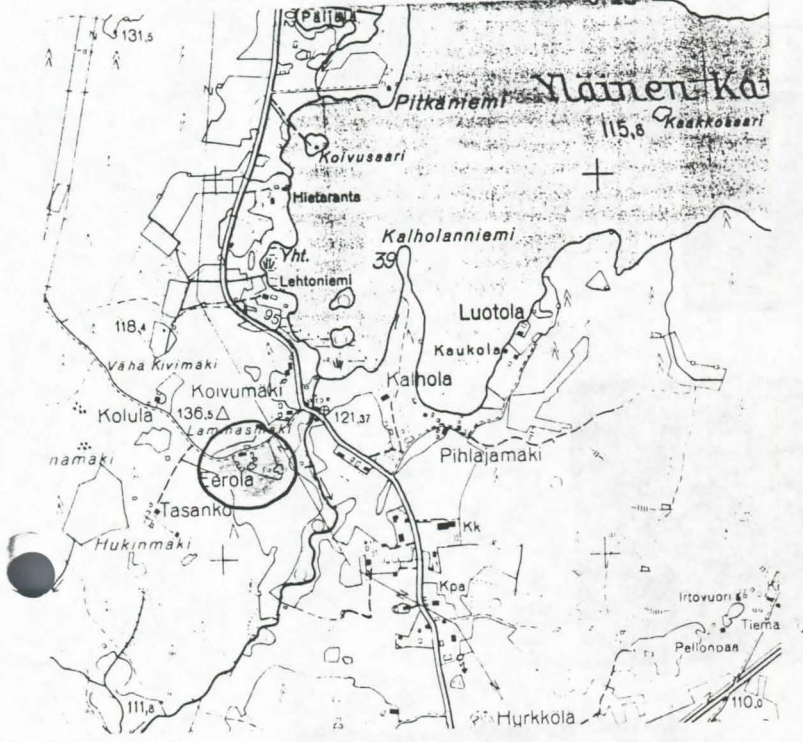
KUNTA..... : Keski-Suomi; Kuhmoinen
KOHDETYYPPI..... : maatila; asuinrakennus I; aitta II; sauna III; aitta IV
SIJAINNIPAIKKA..... : Karklampi; Kuhmoinen
OMISTAJUUS..... : Eerola Aili; yksityinen
OMISTAJAN OSOITE..... : Eerola Aili, 17800 Kuhmoinen
PERUSKARTTA/KOORDIN... : 2144 07 6831/562
KIINTEISTÖTUNNUS..... : Kaukola 5.29
INV.LOMAKE NRO..... : 42
NYKYINEN KÄYTTÖ..... : tyhjillään I; varasto II; varasto III; varasto IV
ALKUP. KÄYTTÖ..... : asuinrakennus I; aitta II, sauna III; aitta IV
RAKENNUSAIKA..... :
SUUNNITTELIJA..... :
KORJAUSVUODET..... :
PERUSTUS..... : betoni I; nurkkakivet II; nurkkakivet III; hirsikehikko III; kulmakivet
IV RU:hirsi I; hirsi II; hirsi III; lauta III; hirsi IV
RUNKO..... :
KATE..... : tiili I; huopa II; huopa III; huopa IV
ULKOVUORAUS..... : pysty peiterima I; vuoraamaton II; vuoraamaton III; vuoraamaton IV
UK:maalaamaton I; maalaamaton (S) II; valkoinen (L) II; maalaamaton III; maalaamaton IV
ULKOVÄRIT..... :
KERROSLUKU..... : 1 I; 1 II; 1 III; 1 IV
KUNTO..... : kohtalainen I; kohtalainen II; kohtalainen III; kohtalainen IV HL:5;
pirtti; eteinen; kamari 3
HUONELUKU..... :
SISÄSEINIEN PINNAT... : hirsi (pirtti)
MUKAVUODET..... :
KORJAUKSET/LAAJENNUS.. :
RAKENNUSTYYLI..... :
IKKUNAMALLIT..... : 6-ruutuinen I; 6-ruutuinen III
KATTOMUOTO..... : satula I; satula II; satula III; satula IV
KATTO/RÄYSTÄSKORISTEET :
KUISTIT/PARVEKKEET... : avokuisti, satulakattoinen keskellä rakennusta
KORISTEAIHEET/KAIVERR. :
KORISTEMAALAUKSET.... :
POHJATYYPPI..... : eteiskamarillinen paritupa I
SALVOSTYYPPI..... : pitkänurkka I; pitkänurkka II; pitkänurkka III; sulkanurkka IV
AITTATYYPPI..... : otsallinen yksinäisaitta II; riviaitta, yhdistetty useasta yksinäisaitasta,
yhdessä hieman ulospäin työntyvä otsa IV
MYLLYTYYPPI..... :
UUNITYYPPI..... : takkauuni (pirtti); pystyuuni, tiilinen (kamarit)
RAKENNUSHISTORIA..... : Eerolan asuinrakennuksen seinissä on tuvan kohdalla följarit ja hirsien päät
on koteloitu, tuvan pihanpuoleiset ikkunat ovat syvennyksessä ja niissä on leveät vuorilaudat,
kamarin päässä on muuta rakennusta pienemmät ikkunat. Pirtti on jaettu myöhemmin tehdyllä väliseinäl-
lä kahtia. Rakennuksen savupiiput ovat heikkokot. Saunarakennus on tehty yhdistämällä eri hirsiraken-
nuksia, välikko lienee lautaa. Neliosainen riviaitta on koottu useammasta hirsikehikosta. Päädyn
vilja-aitassa on hakasalvoksinen alusrakenne. Keskiäitoista toisessa on hieman ulospäin työntyvä
yläosa. Toisessa päätyaitassa on lohenpyrstösälvoksinen alusrakenne. Aitan ovien yläreunassa on
loivaa kaarevuutta. Yksinäisaitan hirsien päät on koteloitu.
PIHAPIIRI/MAISEMA.... : Eerola; Pihapiirissä on luetteloitujen rakennusten lisäksi osittain
romahtanut navetta, lato ja vaja. Pihassa on puita, pensaita, marjapensaita ja omenapuita. Pihassa on
pitkää ruohoa.
KULT.HIST.ARVO..... :
LH.SUOJELUPÄÄTÖS..... :
RAK.TAI ASEMAKAAVA.... :
RAKENNUSSUOJELU..... :
KAAVAMÄÄRÄYKSET..... :
SÄILYMINEN..... :
AVUSTUKSET..... :

LÄHTEET..... :
LIITTEET..... :
TÄYTTÄJÄ/PVM..... : Ranta, Sirkka-Liisa, 19890612; Lahnala Eija-Liisa 19900122.
LISÄTIEDOT..... :

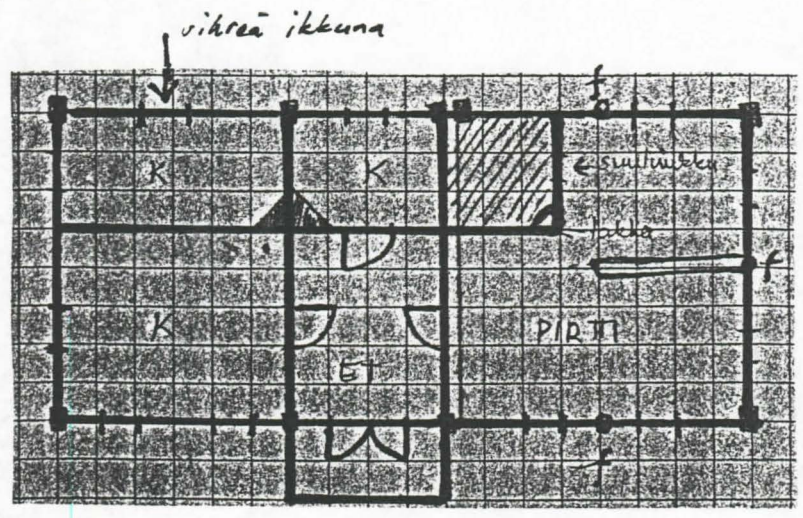
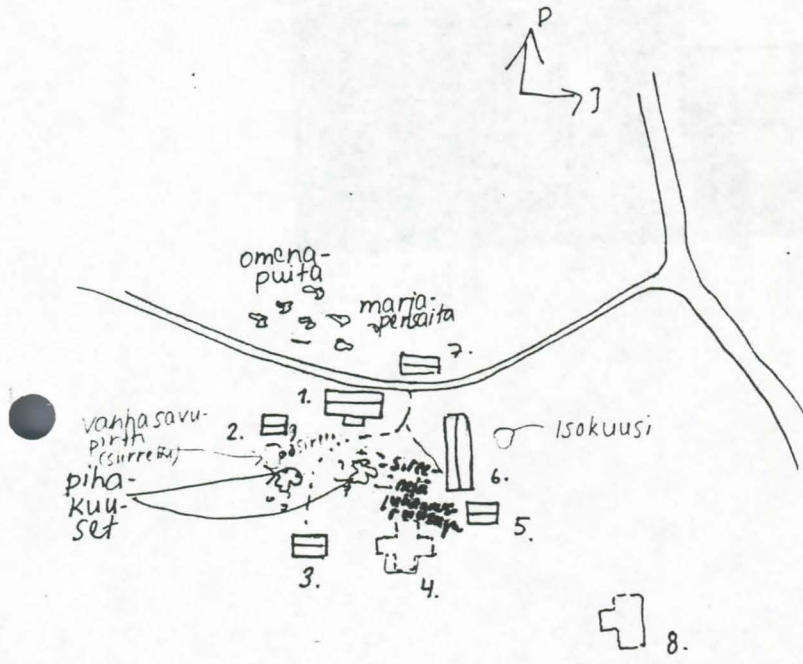
Kuhmoinen
Eerola 42

no:

2144 07 6831/5b2



1. asuinrakennus I
2. aita (otsallinen) II
3. sauna
4. navetta
5. lato?
6. siviiaitta
7. raja tms
8. rühi (puretta)

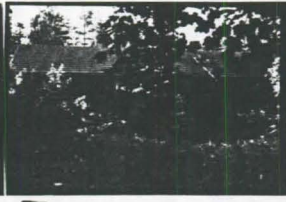


Kuhmoinen
Eerola 42

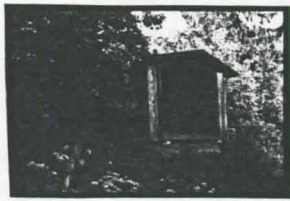
no:



I



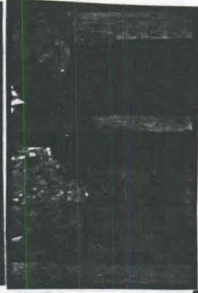
I



II



I



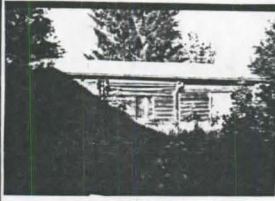
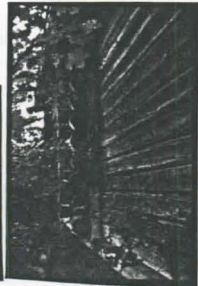
II



II



III



IV



KOHDE..... : KARTANO-HAKKI

KUNTA..... : Keski-Suomi; Kuhmoinen
 KOHDETYYPPI..... : maatila; päärakennus I; aitta II; aitta III; riihi IV
 SIJAINNIPAIKKA..... : Karklampi; Kuhmoinen
 OMISTAJUUS..... : Aaltonen Raimo; Aaltonen Annikki; yksityinen
 OMISTAJAN OSOITE..... : Aaltonen Raimo ja Annikki, KY, 17800 Kuhmoinen
 PERUSKARTTA/KOORDIN... : 2144 07 6833/561
 KIINTEISTÖTUNNUS..... : Valkiala 3:30
 INV.LOMAKE NRO..... : 43
 NYKYINEN KÄYTTÖ..... : asuinrakennus I; vilja-aitta II; varasto III; varasto IV
 ALKUP. KÄYTTÖ..... : asuinrakennus I; aitta II; aitta III; riihi IV
 RAKENNUSAIKA..... : 1811 II; 1925-1929 III
 SUUNNITTELIJA..... :
 KORJAUSVUODET..... : 1920-1929 I; 1977 I; 1925-1929 IV
 PERUSTUS..... : lohkottu harmaakivi I; multapenkki I; nurkkakivet I; nurkkakivet II;
 nurkkakivet III; nurkkakivet IV
 RUNKO..... : hirsi I; hirsi II; hirsi III; hirsi IV; lauta IV
 KATE..... : poltettu tiili I; pelti II; pelti III; huopa IV; pelti IV
 ULKOVUORAUUS..... : vaaka ponttilauta I; pysty peiterima I; pysty ponttilauta I; vuoraamaton
 II; pysty peiterima III; pysty lomalauta IV
 ULKOVÄRIT..... : punainen (S) I; keltainen (S) I; valkoinen (L) I; ikkunanpokat pirtin
 puolella ruskeat (I) I
 KERROSLUKU..... : 1 I; 1 II, 1 III; 1 IV
 KUNTO..... : hyvä
 HUONELUKU..... :
 SISÄSEINIEN PINNAT.... :
 MUKAVUODET..... : vesijohto I; viemäri I; sähkö I
 KORJAUKSET/LAAJENNUS.. : asuinrakennusta jatkettu (1920-1929) I; asuinrakennukseen ikkunat uusittu
 ja sisätilat peruskorjattu (1977) I; riihirakennusta laajennettu (1920-1929) IV
 RAKENNUSTYYLI..... :
 IKKUNAMALLIT..... : standardi, 1940-luku I; kuistissa 9-ruutuinen ja 6-ruutuinen I; yläkerrassa
 6-ruutuinen I; haukkaikkunat I
 KATTOMUOTO..... : satula I; satula II; satula III; satula IV
 KATTO/RÄYSTÄSKORISTEET : frontoni, kuistiksi jatkuva I; frontoni sivun keskikohdalla I
 KUISTIT/PARVEKKEET... : umpikuisti, kahdella ulko-ovella pihanpuoleisella sivulla I; umpikuisti,
 satulakattoinen rakennuksen päädyssä I
 KORISTEAIHEET/KAIVERR. : sorvikoristeita kuistin ja rakennusrungon yläkerran alkuperäisissä
 ikkunoissa sekä päätykuistin oven ylälaudassa I; profiloidut konsolien päät II ; sydämenmuotoinen
 avainkilpi II
 KORISTEMAALAUKSET..... :
 POHJATYYPPI..... :
 SALVOSTYYPPI..... : pitkänurkka, sulkasalvos II; pitkänurkka IV; lyhytnurkka, hakasalvos IV
 AITTATYYPPI..... : yksinäisaitta, otsallinen II; riviaitta III
 MYLLYTYYPPI..... :
 UUNITYYPPI..... :
 RAKENNUSHISTORIA..... : Hakkimala mainitaan Valkialan kylän talona vuoden 1698 maakirjoissa.
 Kuhmoisten historian mukaan Hakki oli autiona 1630- luvulla, mahdollisesti vailla viljelyä jo
 nuijasodasta lähtien. 1690-luvulla Hakki eli Hakkimala asutettiin uudelleen. 1700- luvulla Hakkimala
 oli Pasin talon yhteydessä. Vuonna 1780 Pasista halottiin Kartano-Hakki ja Perä-Hakki. Hakin talon
 nykyinen asuinrakennus on rakennettu monessa eri vaiheessa. Tupa on rakennuksen vanhin osa. Alunperin
 rakennuksessa on ollut kuusiruutuiset ikkunat ja ulko-ovina pariovet, joissa on ollut ikkunat ovien
 yläpuolella. Pirtin harmaakiviuuni on purettu 1960- luvun alussa. Vuoden 1977 peruskorjauksessa
 rakennuksen ikkunat uusittiin ja pirttiin tehtiin sauna ja pesutilat. Pirttipäässä on ovi ikkunan
 paikalla ja takaseinällä kolme uutta saunan ikkunaa. Takaseinältä on peitetty yksi ikkuna nykyisen
 makuuhuoneen kohdalta. Seinissä on vyöhykejakoinen vuoritus ja seinän yläosa on maalattu keltaiseksi,
 muuten seinät ovat punaisia. Riihirakennusta on jatkettu 1920-luvulla. Viimeksi rakennusta on
 käytetty puimiseen 1950-luvun puolivälissä. Riihen kiuas on yhä jäljellä. Nykyisen navetan paikalla
 on ollut hirsinen navettarakennus, mikä kuitenkin paloi osittain 1950-luvulla ja navettaan rakennetti-
 in tämän jälkeen tiilinen osa. Navettarakennuksessa on navetta, talli, lantala ja autokatot.

PIHAPIIRI/MAISEMA..... : Kartano-Hakki; Rakennukset ovat ryhmittyneet löyhästi neliömäisen pihapiirin ympärille metsän viereen. Pihaan johtaa ajotie ja keskellä pihaa on iso pihakoivu. Pihapiirissä on luetteloitujen rakennusten lisäksi sauna ja katoksellinen perunakuoppa.

KULT.HIST.ARVO..... : Kartano-Hakki on paikallishistoriallisesti merkittävä maatilán pihapiiri; paikallinen maisemallinen

LH.SUOJELUPÄÄTÖS..... :

RAK.TAI ASEMAKAAVA.... :

RAKENNUSSUOJELU..... :

KAAVAMÄÄRÄYKSET..... :

SÄILYMINEN..... : hyvä; rakennukset ovat hyväkuntoisia ja asuttuja

AVUSTUKSET..... :

LÄHTEET..... : Aaltonen Raimo ja Annikki, Kuhmoinen 8.6.1989; Suvanto Seppo, Kuhmoisten historia. Lahti 1965, 148-149, 193.

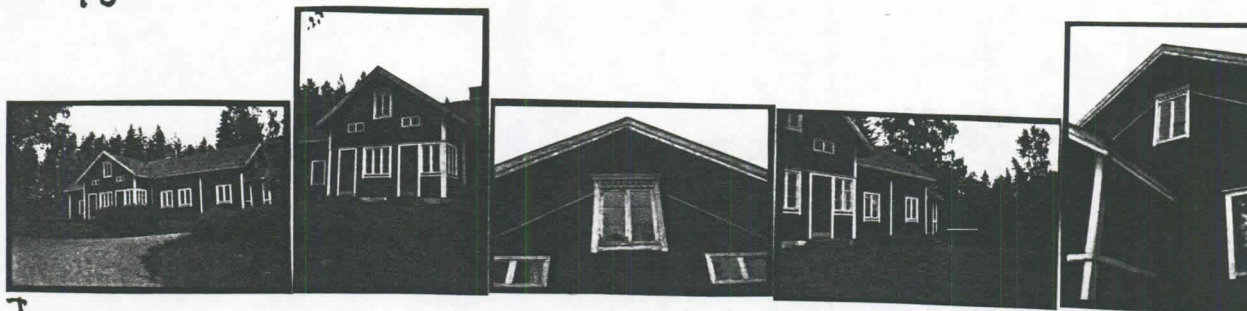
LIITTEET..... : Karttaliite 1; valokuvaliite 2.

TÄYTTÄJÄ/PVM..... : Ranta Sirkka-Liisa 19900608; Lahnala Eija-Liisa 19900122; Andersson Päivi 19901017

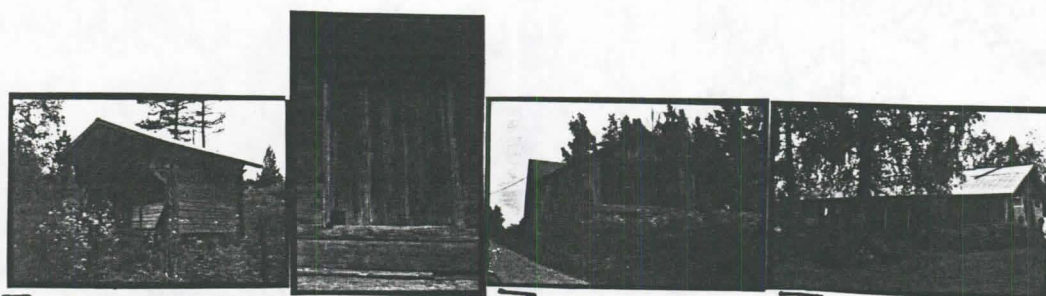
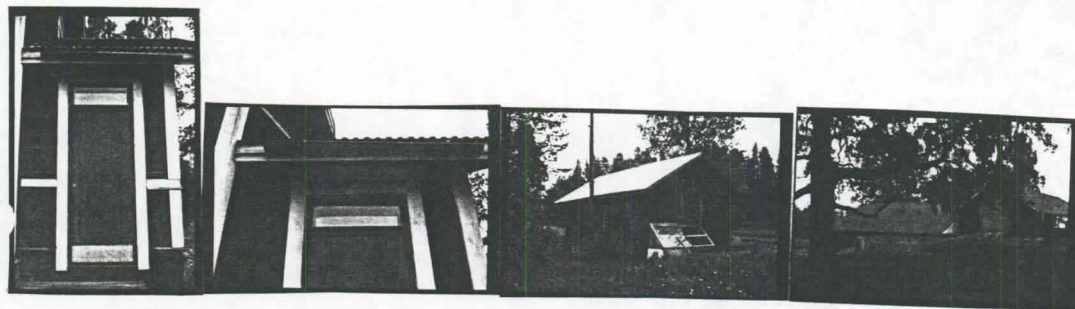
LISÄTIEDOT..... :

Kuhmoinen
Kartano-Hakki

no: 43



I



I

IV

III

KOHDEINVENTOINTILOMAKE

1. Lääni	Keski-Suomi	3. Kohde	Karkjärven koulu
2. Kunta	Kuhmoinen		
4. Kylä/Rekisterinumero	5. Kaup.osa/Kortteli/Talo	6. Kohdetyyppi	
Kaukola 6:26			
7. Peruskartta/Koordin.	8. Osoite	9. Omistaja ja omistajan osoite	
2144 07 x=6831 y=3403	Karkjärven koulu 17800 Kuhmoinen	Kuhmoisten kunta	

10. RAKENNUKSEN KUVAUS

Rakennus n:o

Nyk. käyttö	
Alkup. käyttö	Koulu
Rak. aika	1952
Suunnittelija	Matti Hämäläinen
Kerrosluku	2
Perusta	Betonisokkeli
Runko	Tiili
Kattomuoto	Satula
Kate	Betonitiili
Vuoraus	Rapattu
Ulkovärit	Valkoinen
Kunto	Hyvä
Erityispiirteet	

11. RAKENNUSHISTORIA

Kuhmoisten kiistellyimpiä kouluhankkeita lienee ollut Karkjärven koulun perustaminen. Ajatus koulun perustamisesta kirkonkylän ulkopuolelle oli vanha, sillä jo 1920-luvulla oli kirkonkylän koulun ahtaudelle etsitty ratkaisua alakoulun sijoittamisesta Kalholan tilan paikkeille. Vuonna 1950 perustettiin Karkjärven koulupiiri. Asia ei kuitenkaan edennyt kitkatta: kun valtuuston piti v. 1951 valita koululle johtokunta, saapui paikalle lähetystä, joka edusti Karkjärven ja Kirkonkylän koulupiirin asukkaita. Lähetystä vastusti Karkjärven koulun perustamista, sen mielestä kirkonkylään olisi pitänyt perustaa uusi keskuskoulu. Koulun rakentamisesta jouduttiin äänestämään useita kertoja. Rakennusta päästiin rakentamaan v.1952. Piirustukset koulua varten oli laatinut arkkitehti Matti Hämäläinen, ja ne sisälsivät kivirakennukseen sijoitettavat kolmelle luokahuoneelle, opetuskeittiön ja kotitalousluokan, voimistelusalin, poikien käsityötilan, neljän opettajan asunnot ja 12 hengen asuntolan jatkokoulun tytöille. Rakennusurakat saivat tehtäväkseen A. ja O. Koskinen Lämsänkoskelta.

Karkjärven koulun toiminta alkoi 1.8.1953 kaksiopettajaisena kouluna. Koulu toimi täysiluokkaisena 1.8.1964 asti, jolloin se kansakouluntarkastaja Mikko Suhosen aloitteesta lakkautettiin, jotta kansalaiskoulu voitiin laajentaa yksivuotiseksi. Lukuvuotena 1964-65 toimivat koulussa vielä I-II luokat. Koulurakennus tuli ensin kansalaiskoulun käyttöön. Keskikoulun valmistuttua kansalaiskoulu ei enää tiloja tarvinnut. Seitsemänkymmentäluvulla koulu on ollut vuokrattuna Lämsänkosken metsäkonekoululle.

12. LÄHIYMPÄRISTÖ Koulun tiloissa toimii vuokralla nykyisin Kuhmoisten Puutyö -niminen yritys sekä Karkjärven työmaaruokala Helga Seppälä.

Koulu ympäristössä on vanhempaa omakotiasutusta ja kunnan parakkiasuntola. Alue on verrattain harvaan asuttua ja rakennettua.

13. SÄILYMEDELLYTYKSET (uhkatekijät, kaavallinen tms. tilanne, päätökset)

Koulurakennus on verrattain hyvässä kunnossa ja sen tilat ovat edelleen vuokra-ikäkäytössä. Rakennus tulee säilymään vastaisuudessaakin. On kaava-alueen ulkopuolella.

14. LUETTELOINTIPERUSTE

Kunnan omistama kiinteistö, toimintansa lopettanut koulu-rakennus.

15. Rakennus-historiallinen	<input checked="" type="checkbox"/>
16. Historiallinen	<input type="checkbox"/>
17. Maisemallinen	<input type="checkbox"/>

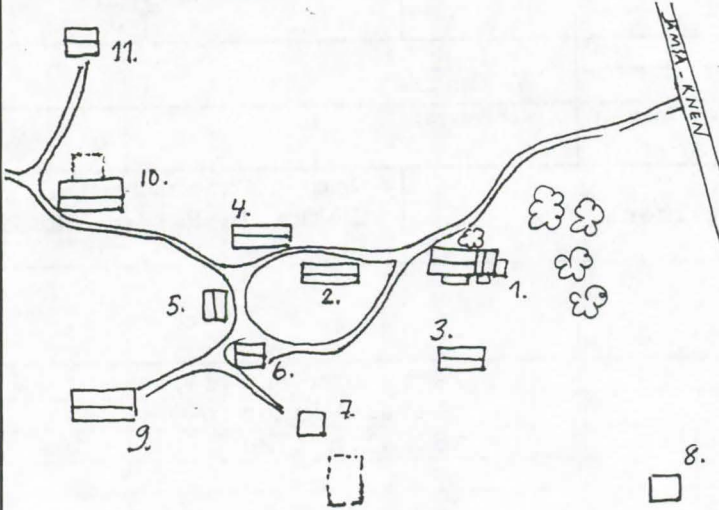
SUOMEN RAKENNUSKULTTUURIN YLEISLUETTELO			MUSEOVIRASTO
KOHDEINVENTOINTILOMAKE			45
1. Lääni	Keski-Suomi	3. Kohde	
2. Kunta	Kuhmoinen	Vekkaila	
4. Kylä/Rekisterinumero	5. Kaup.osa/Kortteli/Talo	6. Kohdetyyppi	
Valkiala 8:28			
7. Peruskartta/Koordin.	8. Osoite	9. Omistaja ja omistajan osoite	
214307 x=6830 y=562	17800 Kuhmoinen	Pekka ja Pirjo Vekkaila	
10. RAKENNUKSEN KUVAUS			
Rakennus n:o	I	II	
Nyk. käyttö	asuinrakennus	varastorakennus	
Alkup. käyttö	asuinrakennus	aittarakennus	
Rak. aika	1700-llop (1912) (1960)	1800-l:n alku	
Suunnittelija			
Kerrosluku	1 +(1)	2	
Perusta	nurkkakivet + betoni	luonnönkivi	
Runko	hirsi	hirsi, pitkänurkka	
Kattomuoto	satulakatto	satulakatto	
Kate	tiili	tiili	
Vuoraus	pysty, poikkipäädysssä vaaka		
Ulkovärit	vaal.keltainen/valkoinen, ruskea	punamulta/valk./musta (ovet)	
Kunto	hyvä	hyvä	
Erytispiirteet	kirkko-ovityyppinen ulko-ovi	empireikkuna itäpäädysssä	
11. RAKENNUSHISTORIA			
<p>Valkialan Pussin kruununtila, myöhemmin Väkkärlä, mainitaan asiakirjoissa ensimmäisen kerran 1600-luvun lopulla. Tila toimi 1700-1800-luvuilla valtion sotilasvirkatalona, ja siitä on erotettu 13 torppaa ja 2 mäkitupa-aluetta. Nykyisellä suvulla tila on ollut vsta 1925 ja se itsenäistyi v. 1937. Tilan nykyinen nimi Vekkaila.</p> <p>Osittain kaksikerroksisen päärakennuksen vanhin osa, länsipääty, on ilmeisesti 1700-luvulta. Siinä on sijainnut multapenkillä lepäävä pirtti. Alueesta on säilynyt kartta vuodelta 1841 (alkuperäinen), jossa päärakennus näyttää läpikuljettavalta parituvalta. Vanhalta puolelta, nykyisen makuuhuoneen seinistä on löytynyt tuohieristys ja nykyisen salin lattian alta hirsilattia. Rakennuksen itäpääty poikkipäädysseen on rakennettu prof. e. Bonsdorff'in aikana v.1912. Rakennus vuorattiin v. 1938, jolloin nurkkakotelot sahattiin pois. Keskuslämmitys asemnettiin v. 1959, jolloin osa uuneista purettiin. Vuonna 1960 sisäosien remontointia jatkettiin ja mm. pirtti jaettiin ja pintamateriaaleja uusittiin.</p> <p>Kaksikerroksinen aittarakennus on myös merkitty ed.m. karttaan vltta 1841. Aitan alakerrassa on sijainnut jyvä- ja ruoka-aitat ja yläkerrassa makuutilat.</p>			
12. LÄHIYMPÄRISTÖ			
Tila sijaitsee n. kilometrin päässä kirkonkylän keskustassa ja on toistaiseksi kaavan ulkopuolella. Ympäristössä vanhempaa omakotiasutusta.			
13. SÄILYMEDELLYTYKSET (uhkatekijät, kaavallinen tms. tilanne, päätökset)			
Tilalla harjoitetaan edelleen maanviljelystä. Sekä rakennukset että pihapiiri hyvin hoidettuja. Päärakennuksen uudemmassa osassa on suunnitteilla remontti, jonka tarkoituksena madaltaa huoneita ja muuttaa ikkunat samanlaisiksi kuin vanhalla puolella.			
14. LUETTELOINTIPERUSTE			
Rakennukset edustavat Kuhmoisten vanhinta rakennuskantaa.			15. Rakennus-historiallinen <input checked="" type="checkbox"/>
			16. Historiallinen <input checked="" type="checkbox"/>
			17. Maisemallinen <input type="checkbox"/>

KOHTEN NUMERO

KOHDE

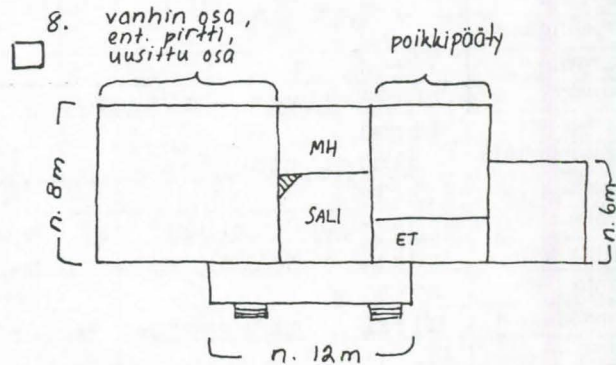
KUNTA

18. OTE PERUSKARTASTA
TAI ASEMAPIIROS

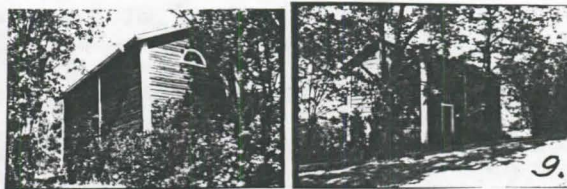
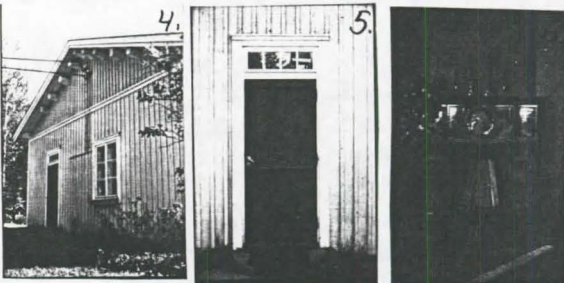
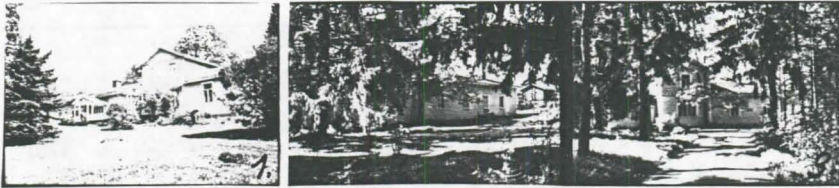


19. POHJAPIIROS TAI TIETOJA
SISÄTILOISTA

- 1.) asuinrak. 2.) riviainetta 3.) 2-kr:n aitta
4.) kalustoraja/lükki 5.) kalustoraja
6.) herostalli, nyk. paja 7.) kuivuri
8.) alasauna 9.) heinälato 10.) rühi
11.) lato



20. VALOKUVAT



1. Asuinrakennuksen pihanpuoleinen julkisivu.
2.-3. Asuinrakennuksen pohjois-sivua tulosuunnasta kuvattuna.
4. Vanhimman osan pääty, jossa kattoruoliaiset näkyvissä.
5. Vanhimman puolen sisäänkäynti päädyssä.
6. Salin kaakelitakka.
7. Aitan länsipääty.
8. Aitan itäpäädyen empire-ikkuna.
9. Aitta pihanpuolelta, pohjois-sivu.

21. LÄHTEET (kirjallisuus, piirustukset, asiakirjat)

S. Suvanto: Kuhmoisten historia. Lahti 1965.
Suuri maatilakirja V. Kuopio 1964.
Suomen maatilat II.

22. LIITTEET

24. LOMAKKEEN TÄYTTÄJÄ, päiväys

Sirkka-Liisa Ranta
2.6.1989

23. SUULLISIA TIETOJA ANTANEET

Pekka Vekkailla 24.5.1989

SUOMEN RAKENNUSKULTTUURIN YLEISLUETTELO		MUSEOVIRASTO
KOHDEINVENTOINTILOMAKE		45
1. Lääni	Keski-Suomi	3. Kohde
2. Kunta	Kuhmoinen	Vekkailla
4. Kylä/Rekisterinumero	5. Kaup.osa/Kortteli/Talo	6. Kohdetyyppi
Valkiala 8:28		
7. Peruskartta/Koordinaatit.	8. Osoite	9. Omistaja ja omistajan osoite
2143 07 x=6830 y=562	17800 Kuhmoinen	Pekka ja Pirjo Vekkailla
10. RAKENNUKSEN KUVAUS		
Rakennus n:o	III	IV
Nyk. käyttö	varastoaitta	paja
Alkup. käyttö	riviaitta	talli
Rak. aika	siirretty 1800-1900-1.vaihde	1800-1:n lop.?
Suunnittelija		
Kerrosluku	1	1 + (1)
Perusta	luonnonkivi+paikoin laasti	luonnonkivi
Runko	hirsi, pitkänurkka	hirsi
Kattomuoto	satulakatto	satulakatto
Kate	tiili	tiili
Vuoraus		pystyrimalaudoitus
Ulkovärit	punamulta/valk./siniharmaa	punamulta/valk.
Kunto	hyvä	kohtalainen
Erityispiirteet		
11. RAKENNUSHISTORIA		
<p>Aittarivi on siirretty nykyiselle paikalleen läheisestä Hietalan talosta viime vuosisadan vaihteessa. Rakennus on n. 13 m pitkä, ja se sijaitsee kallioilla epätasaisella alustalla, mistä johtuen itäpäädyn perustukset ovat melko korkeat (n. 80 cm). Kiviperustan päällä on vielä lohenpyrstösälvöksinen hirsirakenne (kaksi hirttä päällekkäin). Riviaitassa on käytävä ja konsolit ovat yksinkertaisesti koristetut. Itäpäädyssä sijaitsee vellikello. Aittoihin on kerätty museoesineitä ja niihin on sisustettu mm. 1920- ja 1950-lukujen makuuhuoneet.</p> <p>Puutarhan ja metsän reunustamaan talouskeskukseen kuuluvat lisäksi 6lle hevoselle tarkoitettu talli (muutettu pajaksi), kalustovaja/liiteri (ollut alunperin nykyistä 2 x pidempi, lyhennetty 1930-l:lla), kalustovaja (nyk. autotalli), alasauma (nyk. varastona), kuivuri, heinälato ja hiukan syrjämpänä riihi, josta kylkiäinen purettu kesällä 1988 (nyk. varastona). Vanha karjarakennus kuivurin takaa on purettu pois.</p> <p>Rakennuksia reunustaa etelässä pellot ja pohjoisessa metsä. Myös päärakennuksen ympärillä on runsaasti puustoa. Pihatie kulkee aivan rakennuksen nurkalta, sisäpihalla on laattakivikäytävät ja runsaasti istutuksia. Näkyviä uudistuksia on tehty vähän.</p>		
12. LÄHIYMPÄRISTÖ		
13. SÄILYMEDELLELYTYKSET (uhkatekijät, kaavallinen tms. tilanne, päätökset)		
14. LUETTELOINTIPERUSTE		
	15. Rakennushistoriallinen	<input type="checkbox"/>
	16. Historiallinen	<input type="checkbox"/>
	17. Maisemallinen	<input type="checkbox"/>

KOHTEEN NUMERO

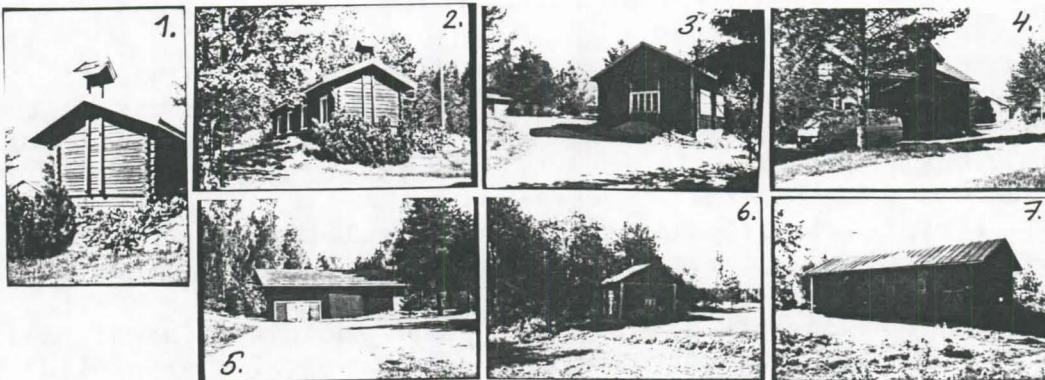
KOHDE

KUNTA

18. OTE PERUSKARTASTA
TAI ASEMAPIIRROS

19. POHJAPIIRROS TAI TIETOJA
SISÄTILOISTA

20. VALOKUVAT



- 1.-2. Riviaitta
3.-4. Vanha talli, nyk. paja.
5. Kalustovaja/liiteri
6. alasauna
7. Riihi

21. LÄHTEET (kirjallisuus, piirustukset, asiakirjat)

22. LIITTEET

24. LOMAKKEEN TÄYTTÄJÄ, päiväys

Sirkka-Liisa Ranta
2.6.1989

23. SUULLISIA TIETOJA ANTANEET

KOHDE..... : ÖRHÄNMYLLY; GRÖNQVISTIN MYLLY

KUNTA..... : Keski-Suomi; Kuhmoinen
 KOHDETYYPPI..... : mylly; asuinrakennus I; sauna II; navetta III; saha IV; aitta V
 SIJAINTPAIKKA..... : Karklampi; Kuhmoinen
 OMISTAJUUS..... : Liehu Pentti; yksityinen
 OMISTAJAN OSOITE..... : Liehu Pentti, Karklampi, 17800 Kuhmoinen
 PERUSKARTTA/KOORDIN... : 2144 07 6833/560
 KIINTEISTÖTUNNUS..... : Päijälä 10:33
 INV.LOMAKE NRO..... : 46
 NYKYINEN KÄYTTÖ..... : asuinrakennus I; sauna II; varasto ? III; tyhjillään IV; varasto V
 ALKUP. KÄYTTÖ..... : asuinrakennus I; sauna II; navetta III; puuliiteri III; saha IV; mylly
 IV; aitta V
 RAKENNUSAIKA..... : 1905 I; 1905 IV; 1910 V
 SUUNNITTELIJA..... :
 KORJAUSVUODET..... : 1934 IV; 1937 IV
 PERUSTUS..... : luonnonkivi I; laasti I; nurkkakivet II; luonnonkivet II, nurkkakivet
 III; luonnonkivet III; nurkkakivet IV
 RUNKO..... : hirsi I; hirsi II; hirsi III; lauta III; lauta IV; hirsi IV; lauta V
 KATE..... : pelti I; pelti II; huopa III; pelti IV; huopa V
 ULKOVOUOROUS..... : vuoraamaton I; vuoraamaton II; eteinen pysty peiterima II; vuoraamaton
 III; pysty peiterimalaudoitus myllyssä IV
 ULKOVARIT..... :
 KERROSLUKU..... : 1 I; 1 II; 1 III; 2 IV, 1 V
 KUNTO..... : hyvä I; hyvä II; hyvä III; kohtalainen IV
 HUONELUKU..... : 4; pirtti; kamari 2; eteinen
 SISÄSEINIEN PINNAT.... :
 MUKAVUUDET..... :
 KORJAUKSET/LAAJENNUS.. : saha uusittu (1934) IV; mylly muutettu vesiturbiinimyllyksi ja uusittu
 kiviparit (1937) IVb
 RAKENNUSTYYLI..... :
 IKKUNAMALLIT..... : 6-ruutuinen I; 4-ruutuinen II; pyöreä pieniruutuinen IV
 KATTOMUOTO..... : satula I; satula II; satula III; satula IV; satula V
 KATTO/RÄYSTÄSKORISTEET :
 KUISTIT/PARVEKKEET... : umpikuisti, lautarakenteinen, kaksiosainen I
 KORISTEAIHEET/KAIVER... :
 KORISTEMAALAUKSET.... :
 POHJATYYPPI..... : eteiskamarillinen paritupa I
 SALVOSTYYPPI..... : pitkä nurkkasulkasalvos I; lyhyt nurkka lohenpyrstö II; pitkänurkka III
 AITTATYYPPI..... : riviaitta V
 MYLLYTYYPPI..... : vesimylly, vesiturbiinimylly
 UUNITYYPPI..... :
 RAKENNUSHISTORIA..... : Örhänmyllyn perusti 1800-luvulla Isojärven talon isäntä naapureineen
 lahkomyllyksi. August Grönqvist vuokrasi myllyn ja sahan vuonna 1905. Hän rakensi pirtin ja vanhan
 jalkamyllyn paikalle uuden myllyn ja sahan. Asuinrakennuksen pirttiosa on ollut ennen nykyiselle
 paikalleen siirtämistä v. 1905 Kissakulman Peksassa ja Kylämäen Pirttilahdessa. Pirtin jatkoksi
 rakennettiin 1905 uudet kamarit. Rakennuksen kuisti on kaksiosainen lautakuisti, jossa on pariovet ja
 pieniruutuiset ikkunat. Kuistin toinen ovipari on suljettu. Talossa ovat viimeksi asuneet vakituises-
 ti sisarukset Olga ja Martta Grönqvist, joiden veli Ville Grönqvist hoiti saha- ja myllylaitosta.
 Pentti Liehun vanhemmat ovat ostaneet talon 1970-luvulla huutokaupasta. Heiltä rakennus siirtyi
 Pentti Liehulle v. 1987. Sauna on savusauna, jossa eteisosa on vuorattu pystyllä peiterimalaudoituks-
 ella. Saunan kiukaan yläosa on kirkon vanhasta kaminasta. Navettarakennuksen navettaosa on pitkänurk-
 kainen hirsirakennus. Hirsiosan jatkona on lautarakenteisessa osassa rehusuoja, puuliiteri ja
 käymälä. Saha- ja myllyrakennus on ollut lautarakenteinen raamisaharakennus, johon sahan käyttövoima
 on otettu alapuolisesta koskesta. Rakennuksen pitsimäiset, pyöreät ikkunat on Papinsaaren vanhasta
 kappelista, mikä on purettu 1960-luvulla. Arvo Grönqvist uusi sahaa v. 1934. Sahan vieressä on myös
 vesivoimalla toimiva, hirsirakenteinen mylly. Myllyssä on tehty remontti v. 1937. jauhattaminen
 myllyssä loppui, kun Arvo Grönqvistin setä (Ville Grönqvist ?) kuoli. Paja on hävitetty pihapiiristä
 muutama vuosi sitten.
 PIHAPIIRI/MAISEMA.... : Örhänmylly; Pihapiirissä on asuinrakennus, navetta, aitta, savusauna, saha-

myllyrakennus ja riihi. Rakennukset sijaitsevat joen varressa, riihi hieman muista rakennuksista etäämmällä. Saha on aivan joen vieressä.

KULT.HIST.ARVO..... : Örhänmylly on 1800-luvulta periytyvä kylämylly. Tontin nykyinen asuinrakennus ja mylly ovat vuodelta 1905. Tontilla on myllyn ja asuinrakennuksen lisäksi verraten alkuperäisessä asussaan säilyneet ulkorakennukset; paikallinen historiallinen; paikallinen rakennushistoriallinen; paikallinen maisemallinen

LH.SUOJELUPÄÄTÖS..... :

RAK.TAI ASEMAKAAVA... :

RAKENNUSSUOJELU..... :

KAAVAMÄÄRÄYKSET..... :

SÄILYMINEN..... : hyvä; Rakennukset ovat hyväkuntoisia.

AVUSTUKSET..... :

LÄHTEET..... : Grönqvist Arvo, 14.9. 1989; Liehu Pentti, 6.6. 1989; Litun kuvakokoelma.

LIITTEET..... : 1. karttaliite, 2. kuvaliite

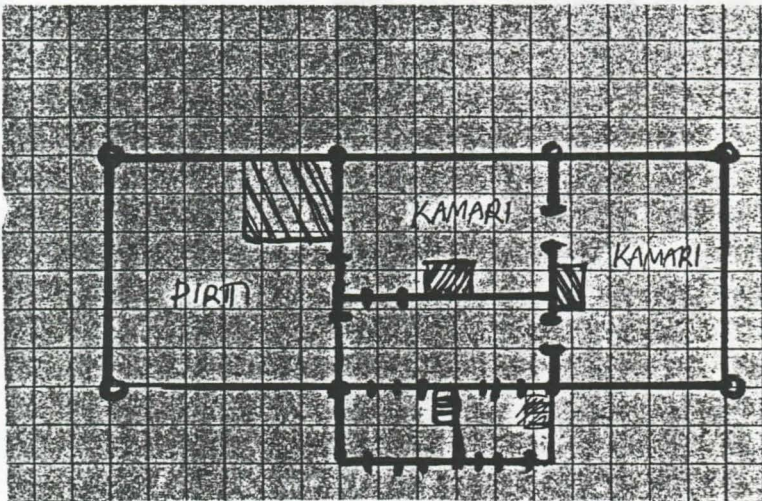
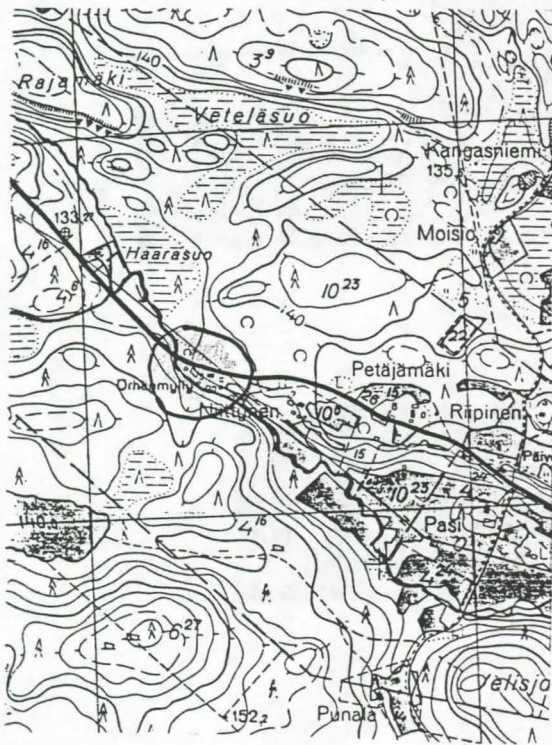
TÄYTTÄJÄ/PVM..... : Ranta Sirkka-Liisa, 19890606; Lahnala Eija-Liisa, 19900118.

LISÄTIEDOT..... :

Kuhmoinen
Örhänmylly

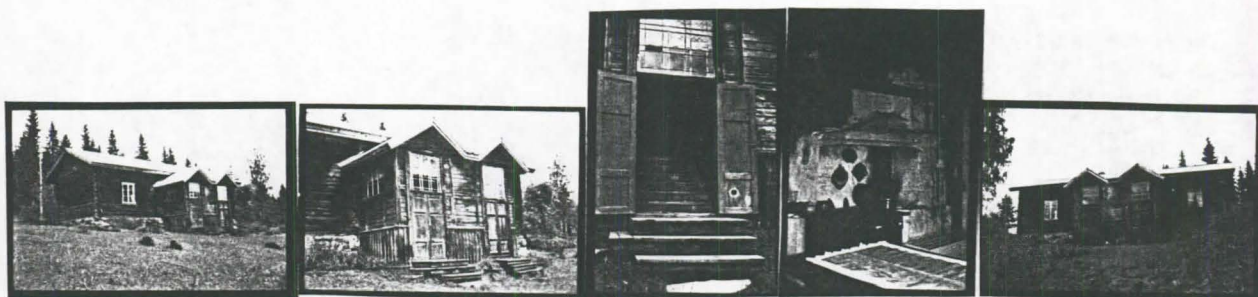
no: 46

2144 07 6833/530

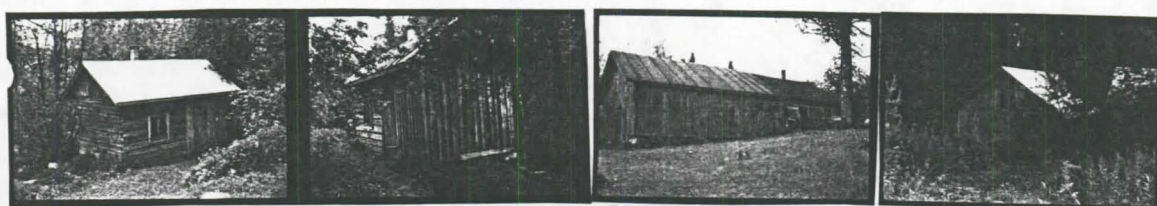


Kuhmoinen
Örhänmylly

no: 46

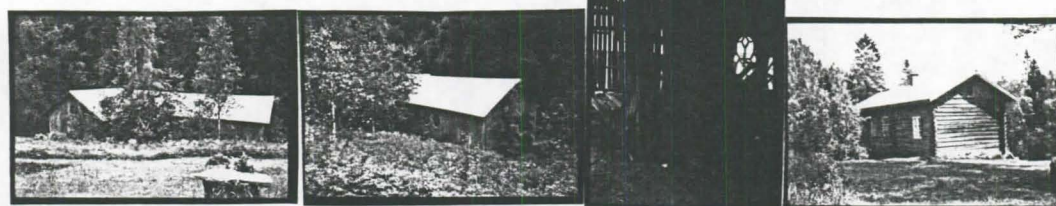


I



II

III



IV

V

KUHMOISTEN RAKENNUSINVENTOINTI 1989-1990

KISSANKULMA

INV.NRO	KOHDE	KULT.ARVO
110.	Kissalan talon pihapiiri	Paik.
111.	Kissankulman torppa(seurantalo)	Paik.
112.	Roinilan talon pihapiiri	Paik.
113.	Tanhuan kesäsiirtola	Maak.
114.	Unnasjärven talon pihapiiri	Paik.
115.	Unnaslahden talon talousrakennukset	Paik.
116.	Vierulan torpan pihapiiri	Paik.

KOHDE..... : KISSALA

KUNTA..... : Keski-Suomi; Kuhmoinen
KOHDETYYPPI..... : maatila; asuinrakennus I; aitta II; varasto III
SIJAINNIPAIKKA..... : Kissakulma; Kuhmoinen
OMISTAJUUS..... : Vanhakylä Erkki; yksityinen
OMISTAJAN OSOITE..... : Vanhakylä Erkki, 17780 Kuhmoinen
PERUSKARTTA/KOORDIN... : 2143 09 6824/562
KIINTEISTÖTUNNUS..... : Lästilä 4:68
INV.LOMAKE NRO..... : 110
NYKYINEN KÄYTTÖ..... : asuinrakennus I; autotalli II; varasto II; varasto III
ALKUP. KÄYTTÖ..... : asuinrakennus I; asuinrakennus II; aitta II; varasto III
RAKENNUSAIKA..... : 1900-1924 II
SUUNNITTELIJA..... :
KORJAUSVUODET..... : 1960-1969 I; 1970-1979 II
PERUSTUS..... : harmaakivi I; luonnonkivi II; laasti II; betoni II; nurkkakivet III
RUNKO..... : hirsi I; hirsi II; hirsi III; lauta III
KATE..... : pelti I; pelti II; pelti III
ULKOVUORAUUS..... : vaakalauta I; pysty helmipontti I; vuoraamaton II; vaaka ponttilauta III; vuoraamaton III
ULKOVÄRIT..... : vihreä (S) I; valkoinen (L) I; valkoinen (I) I; punainen (S) II; valkoinen (L) II; valkoinen (I) II
KERROSLUKU..... : 1 I; 2 II; 1 III
KUNTO..... : hyvä I; hyvä II; hyvä III
HUONELUKU..... :
SISÄSEINIEN PINNAT... :
MUKAVUUDET..... :
KORJAUKSET/LAAJENNUS.. : peruskorjaus (1960-1969) I; pruskorjaus (1970-1979)II
RAKENNUSTYYLI..... :
IKKUNAMALLIT..... : standardi I; 6-ruutuinen II
KATTOMUOTO..... : mansardi I; satula II; satula III
KATTO/RÄYSTÄSKORISTEET : taitteinen frontoni edessä keskellä I; tympanon koristeet päädyissä I; ruokakelloteline päädyssä II
KUISTIT/PARVEKKEET... : umpikuisti, satulakattoinen edessä keskellä I; umpikuisti, satulakattoinen edessä keskellä II
KORISTEAIHEET/KAIVERR. :
KORISTEMAALAUKSET.... :
POHJATYYPPI..... :
SALVOSTYYPPI..... : pitkä nurkka II; pitkä nurkka, kuusikulmainen sulkanurkka III
AITTATYYPPI..... : luhtiaitta, avosolainen II
MYLLYTYYPPI..... :
UUNITYYPPI..... :
RAKENNUSHISTORIA..... : Kissalan talo on syntynyt ensimmäisenä Kissakulman taloista. Ranta-Puukkilan isäntä Tuomas Juhonpoika luovutti talonsa v. 1769 kappalainen Gabriel Palanderille sillä ehdolla, että sai itse asua Lehtvuoressa. Tuomas Juhonpojan jälkeläiset saivat tämän Lehtvuoren uudistilan v. 1800 itsenäiseksi talonosaksi ja samalla tilaa alettiin kutsuaan Kissalaksi. Talo on ollut vuodesta 1909 lähtien ensiksi Kalle Vanhakylällä, myöhemmin Antti Vanhakylällä ja nykyisin Erkki Vanhakylällä. Tilan päärakennus on peruskorjattu 1960-luvun puolivälissä. Tällöin tehtiin mm. vanhasta pirtistä (9 x 9 m) kaksi huonetta, rakennettiin uusi pirtti, saunatilat ja uusi keittiö. Kaksikerroksinen aittarakennus on koottu yhdistämällä yhtenäiseksi vinkkelirakennukseksi useita eri hirsirakennuksia. Kaksikerroksinen aitta on yhtenäinen rakennus. Rakennuksen asunto-osa (muorin pirtti), missä on tupa ja yksi kamari, on rakennettu viimeistään 1920-luvulla. Rakennus on peruskorjattu 1970-luvun puolivälissä. Aittaosassa on katonlapeen suojaama konki ja aitan ovien edessä molemmissa kerroksissa pystypinnaiset kaiteet. Rakennuksen toisessa kerroksessa takaseinällä on kuusiruutuiset ikkunat. Aitan alla on kellari. Rakennuksen sisäkulmassa, asunto-osan jatkona on yksikerroksinen riviaitta, missä on katonlapeen suojaama konki. Kongin edessä on pystypinnaiset kaiteet ja kattoa kannattavien pylväiden välit ovat pyörökaariset. Varastorakennuksessa on keskellä pariovet. Rakennuksen toinen pääty on vuorattu leveillä vaakalautoilla, keskiosa on hirsisalvosta ja toinen pääty on pystyautoitusta. Navetta on rakennettu v. 1950.
PIHAPIIRI/MAISEMA..... : Kissala. Pihapiiri muodostuu asuinrakennuksesta, navetasta, liiterirakennuk-

sesta, traktoritallista, vanhasta pajasta, varastorakennuksesta sekä vinkkelinmuotoisesta aittarakennuksesta. Rakennukset sijaitsevat kylätien molemmilla puolilla. Pihapiiristä hieman kauempana on talon puimala ja kuivaamo. Talo sijaitsee lähellä pinettä Kissajärveä.

KULT.HIST.ARVO..... : Kissala on Kissakulman ensimmäinen tila. Tilan rakennuskanta on 1800-1900-luvun vaihteesta; paikallinen historiallinen; paikallinen rakennushistoriallinen

LH.SUOJELUPÄÄTÖS..... :

RAK.TAI ASEMAKAAVA..... :

RAKENNUSSUOJELU..... :

KAAVAMÄÄRÄYKSET..... :

SÄILYMINEN..... : hyvä; Rakennukset ovat hyväkuntoisia.

AVUSTUKSET..... :

LÄHTEET..... : Vanhakylä Erkki 11.8. 1989; Suvanto Seppo, Kuhmoisten historia., 1965.

Lahti., 180; Suuri maatilakirja V. Hämeen lääni. 1964. Kuopio., 620.

LIITTEET..... : 1. karttaliite, 2. kuvaliite

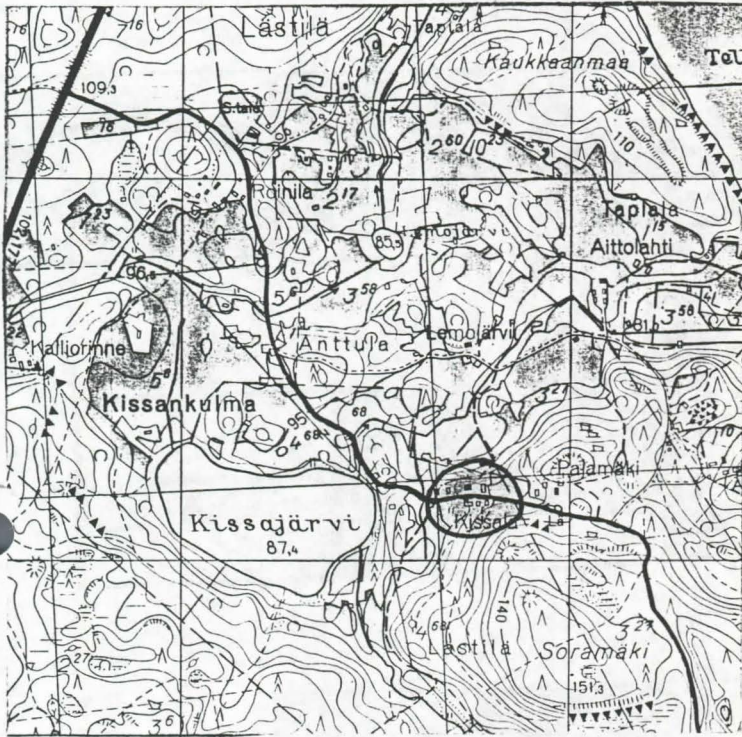
TÄYTTÄJÄ/PVM..... : Ranta Sirkka-Liisa 19890811; Lahnala Eija-Liisa 19900417

LISÄTIEDOT..... :

Kuhmoinen
Kissala

no: 110

2143 09 6824/562



Kuhmoinen

Kissala

no: 110



KOHDE..... : KISSAKULMAN NUORISOSEURAN TALO; KISSAKULMAN TORPPA

KUNTA..... : Keski-Suomi; Kuhmoinen
 KOHDETYYPPI..... : seuratalo; kokoontumistila I
 SIJAINNINPAIKKA..... : Kissakulma; Kuhmoinen
 OMISTAJUUS..... : Kissakulman nuorisoseura ry; yhdistys
 OMISTAJAN OSOITE..... : Kissakulman nuorisoseura ry, 17810 Poikkijärvi
 PERUSKARTTA/KOORDIN... : 2143 09 6825/562
 KIINTEISTÖTUNNUS..... : Lästilä 7:25
 INV.LOMAKE NRO..... : 111
 NYKYINEN KÄYTTÖ..... : kokoontumistila I
 ALKUP. KÄYTTÖ..... : kokoontumistila I
 RAKENNUSAIKA..... : 1900-1924 I
 SUUNNITTELIJA..... :
 KORJAUSVUODET..... : 1932 I; 1961 I; 1974 I
 PERUSTUS..... : betoni I
 RUNKO..... : hirsi I
 KATE..... : pelti I
 ULKOVUORAUUS..... : pysty peiterimalaudoitus I
 ULKOVÄRIT..... : beige (S) I; vaaleanruskea (L) I; punainen (I) I
 KERROSLUKU..... : 1 I
 KUNTO..... : hyvä I
 HUONELUKU..... :
 SISÄSEINIEN PINNAT... :
 MUKAVUUDET..... :
 KORJAUKSET/LAAJENNUS.. :
 RAKENNUSTYYLI..... :
 IKKUNAMALLIT..... : T-ikkuna
 KATTOMUOTO..... : aumakatto I
 KATTO/RÄYSTÄSKORISTEET :
 KUISTIT/PARVEKKEET... :
 KORISTEAIHEET/KAIVERR. :
 KORISTEMAALAUKSET.... :
 POHJATYYPPI..... :
 SALVOSTYYPPI..... : lyhyt nurkka I
 AITTATYYPPI..... :
 MYLLYTYYPPI..... :
 UUNITYYPPI..... :
 RAKENNUSHISTORIA..... : Vuonna 1918 perustettu Kissankulman nuorisoseura osti v. 1932 entisen Kuhmoisten nuorisoseurantaloon, kun se oli jäänyt tyhjilleen Kuhmolän valmistuttua v. 1930. Seuratalo oli rakennettu Kuhmoisten kirkolle 1900-luvun alussa. Kissakulman nuorisoseura osti v. 1932 seurantalolle tontin ja siirsi rakennuksen siihen. Talon pystyttivät Janne Manninen ja Severi Ahola. Talon muutostöissä rakennukseen tehtiin aumakatto ja salin päällä ollut parveke hävitettiin. Rakennusta on kunnostettu v. 1961 ja 1974.
 PIHAPIIRI/MAISEMA..... : Kissakulman nuorisoseurantaloon pihassa on seurantalorakennus ja pieni pulpettikattoinen ulkokuonerakennus. Pihassa on nurmikenttä ja tonttia kiertää metalliaita. Seuratalo sijaitsee kylätien varrella, Roinilan talon läheisyydessä.
 KULT.HIST.ARVO..... : Kissakulman nuorisoseuratalo on rakennettu 1900-luvun alussa Kuhmoisten kirkonkylään ja siirretty 1930-luvun alussa Kissakulmaan seurantaloksi; paikallinen historiallinen; paikallinen rakennushistoriallinen; paikallinen maisemallinen
 LH.SUOJELUPÄÄTÖS..... :
 RAK.TAI ASEMAKAAVA.... :
 RAKENNUSSUOJELU..... :
 KAAVAMÄÄRÄYKSET..... :
 SÄILYMINEN..... : hyvä; Rakennus on hyväkuntoinen.
 AVUSTUKSET..... :
 LÄHTEET..... : Unnaslahti, Seppo: Kipinä. Kissakulman Seppo, Kipinä. Kissakulman Nuorisoseura. Jämsä.
 LIITTEET..... : 1. karttaliite, 2. kuvaliite
 TÄYTTÄJÄ/PVM..... : Ranta Sirkka-Liisa 19890823; Lahnala Eija-Liisa 19900420

Kuhmoinen
Kissankulman torppa

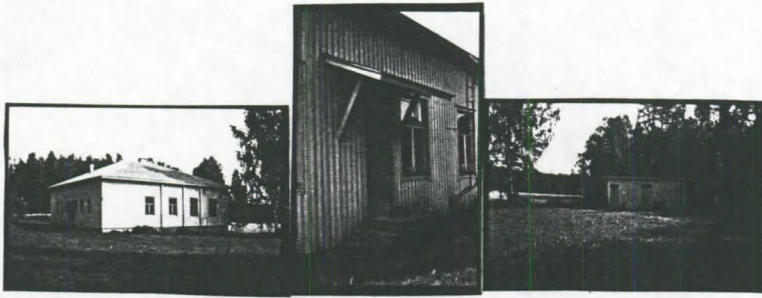
no: III

2143 09 6825/582



Kuhmoinen
Kissankulman torppa

no: III



I

KOHDE..... : ROINILA

KUNTA..... : Keski-Suomi; Kuhmoinen
KOHDETYYPPI..... : maatila; asuinrakennus I; riviaitta II; aitta III; riihi IV; navetta V;
kuivaamo VI
SIJAINTPAIKKA..... : Kissakulma; Kuhmoinen
OMISTAJUUS..... : Juho Roinilan perikunta; yksityinen perikunta
OMISTAJAN OSOITE..... : Juho Roinilan perikunta, Ruokonen Paavo17780 Harmoinen, Ruokonen Esko 17800
Kuhmoinen, Roinila Hilda
PERUSKARTTA/KOORDIN... : 2143 09 6824/562
KIINTEISTÖTUNNUS..... : Anttula 5:6
INV.LOMAKE NRO..... : 112
NYKYINEN KÄYTTÖ..... : asuinrakennus I; varasto II; varasto III; varasto IV; varasto V;
kuivaamo VI
ALKUP. KÄYTTÖ..... : asuinrakennus I; aitta II; aitta III; riihi IV; navetta V; asuinrakennus
VI
RAKENNUSAIKA..... :
SUUNNITTELIJA..... :
KORJAUSVUODET..... :
PERUSTUS..... : betoni I; nurkkakivet II; nurkkakivet III; nurkkakivet IV; harmaakivi V
RUNKO..... : hirsi I; hirsi II; hirsi III; hirsi IV; lauta IV; hirsi V; lauta V;
hirsi VI
KATE..... : tiili I; pelti II; pelti III; pelti IV; pelti V; pelti VI
ULKOVUORAUUS..... : vaakalauta I; pysty peiterima I; pysty helmipontti I; vuoraamaton II;
vuoraamaton III; vuoraamaton IV; vuoraamaton V; vuoraamaton VI
ULKOVÄRIT..... : keltainen (S) I; vaaleanvihreä (L) I; valkoinen (I) I; punainen (S) II;
valkoinen (L) II; punainen (S) III; vaaleanruskean (L) III; maalaamaton IV; punainen (S) V;
valkoinen (L) V; punainen (S) VI
KERROSLUKU..... : 1 +(1) I; 1 II; 1 III; 1 IV; 1 V; 1 VI
KUNTO..... : hyvä I; hyvä II; hyvä III; hyvä IV; hyvä V; hyvä VI
HUONELUKU..... :
SISÄSEINIEN PINNAT.... :
MUKAVUODET..... :
KORJAUKSET/LAAJENNUS.. :
RAKENNUSTYYLI..... :
IKKUNAMALLIT..... : 6-ruutuinen I; T-ikkunat I
KATTOMUOTO..... : satula I; satula II; satula III; satula IV; satula V; satula VI
KATTO/RÄYSTÄSKORISTEET : poikkipääty keskellä rakennusta I; ruokakellotelineen päädyssä II
KUISTIT/PARVEKKEET... : umpikuisti, satulakattoinen päädyssä I; umpikuisti, aumakattoinen edessä
keskellä II; parveke kuistin yläpuolella I; umpikuisti edessä VI
KORISTEAIHEET/KAIVERR. :
KORISTEMAALAUKSET..... :
POHJATYYPPI..... : paritupatyyppinen I
SALVOSTYYPPI..... : pitkä nurkka, kuusikulmainen sulkanurkka II; pitkä nurkka IV; pitkä nurkka
V; lyhyt nurkka VI
AITTATYYPPI..... : riviaitta II; yksinäisaitta, otsallinen III
MYLLYTYYPPI..... :
UUNITYYPPI..... :
RAKENNUSHISTORIA..... : Roinilan tila on syntynyt 1800-luvun alussa, kun Joonas Aataminpoika Suutari
asettui Haapasenmaalle ja rupesi viljelemään sielä Suutarista v. 1753 halottua talonosaa. Myöhemmin
tämä talo tunnettiin Haapasenmaa eli Roinila nimisenä. Poikkijärven eli Kissankulman kansakoulu
aloitti toimintansa v. 1921 Roinilan talossa, josta vuokrattiin toinen asuinrakennus koulusaliksi ja
toinen opettajan asuinrakennukseksi. Kansakoulu toimi Roinilassa syksyyn 1926 asti. Talon isommassa
asuinrakennuksessa on keskellä kaksi kerrosta korkea poikkipääty. Rakennuksessa on kerrojakoinen
vuoritus niin, että seinien alaosa on pystyä helmiponttilaudoitusta, keskiosa vaakalaudoitusta ja
päätyjen yläosa pystyä peiterimalaudoitusta. Rakennuksen päädyissä on ullakkoikkunoina kuusiruutuise-
t, yläosastaan kolmionmuotoiset ikkunat. Rakennuksen kuisti on tehty mahdollisesti myöhemmin.
Kuistissa on standardi-ikkunat ja kuistin päällä on parveke. Riviaitassa on aitan ovien edessä katon
lapeen suojaama konki. Pienemmän asuinrakennuksen seinään on tehty iso oviaukko. Talossa asuu Katri
Roinila.

PIHAPIIRI/MAISEMA..... : Roinila; Talon pihapiirin muodostaa asuinrakennus, navetta, riviaitta, yksinäisaitta, riihi, kaksi liiterirakennusta ja kuivaamoksi muutettu vanha asuinrakennus. Asuinrakennuksen edessä on omenapuiden ja marjapensaiden muodostama, lauta-aidalla aidattu puutarha. Asuinrakennuksen päädyn ja kylätien välissä on rivi isoja kuusia. Pihapiiri sijaitsee peltojen ja metsän rajauksessa valtatie E4:ltä Kissakulmaan johtavan kylätien varressa.

KULT.HIST.ARVO..... : Roinila on 1800-luvulla perustettu tila. Talossa on toiminut Kissakulman kansakoulu 1920-luvulla; paikallinen historiallinen; paikallinen rakennushistoriallinen

LH.SUOJELUPÄÄTÖS..... :

RAK.TAI ASEMAKAAVA.... :

RAKENNUSSUOJELU..... :

KAAVAMÄÄRÄYKSET..... :

SÄILYMINEN..... : hyvä; Rakennukset ovat käytössä.

AVUSTUKSET..... :

LÄHTEET..... : Suvanto Seppo, Kuhmoisten historia. 1965. Lahti., 181; Rauhala Pentti, Satavuotinen Kuhmoisten koululaitos 1881-1981. 1981., Jämsä. 62.

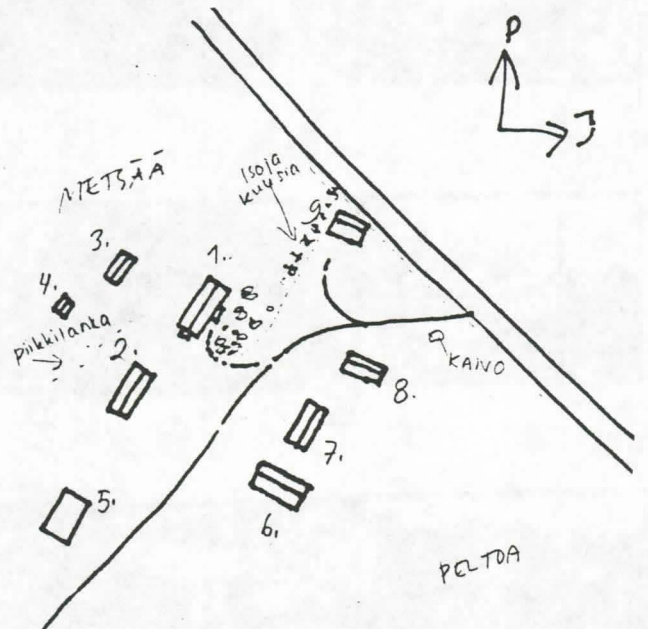
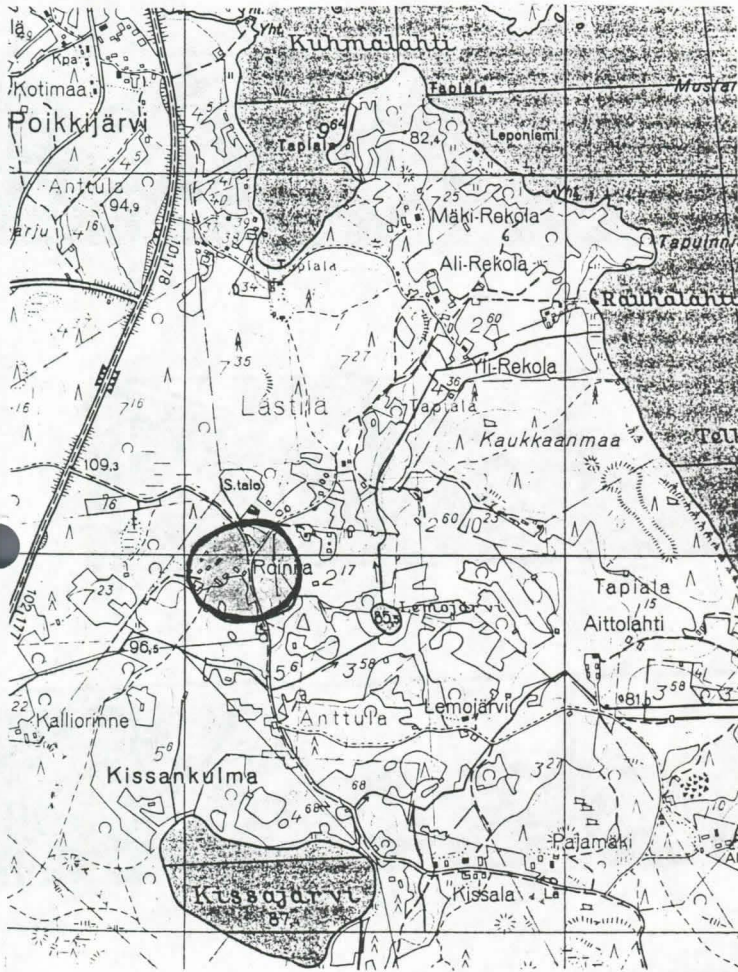
LIITTEET..... : 1. karttaliite, 2. kuvaliite

TÄYTTÄJÄ/PVM..... : Ranta Sirkka-Liisa 19890823; Lahnala Eija-Liisa 19900420

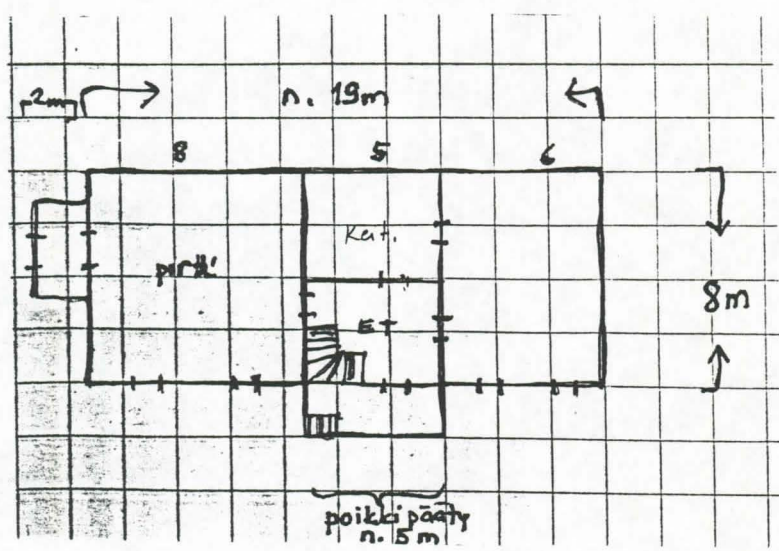
LISÄTIEDOT..... :

Kuhmoinen
Roinila

no: 112



1. asuinrakennus
2. riviaitta
3. liiteri ?
4. aitta
5. oili
6. navetta
- 7.
8. liiteri + sauna
9. kuivaamo

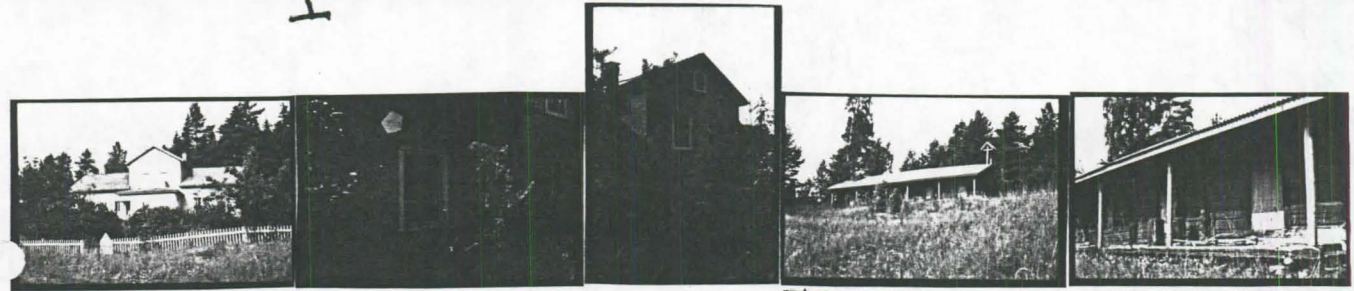


Kuhmoinen
Roinila

no: 112



I



II



III

IV

V



VI

KOHDE..... : TANHUAN KESÄSIIRTOLA; TANHUA

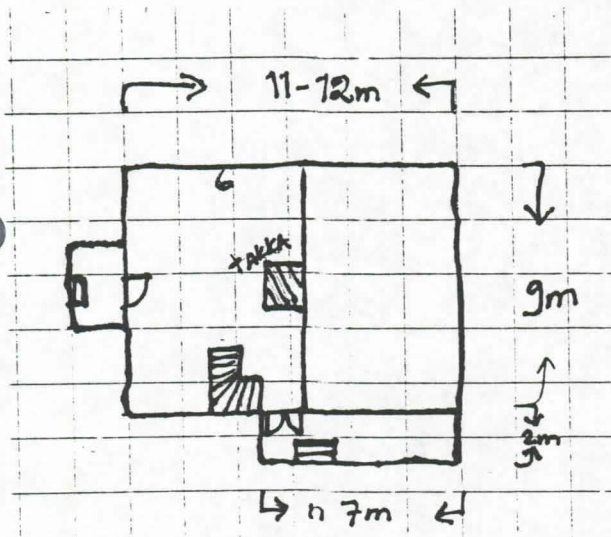
KUNTA..... : Keski-Suomi; Kuhmoinen
KOHDETYYPPI..... : huvila; huvila I; kirjasto II
SIJAINNINPAIKKA..... : Kissakulma; Kuhmoinen
OMISTAJUUS..... : Lahden kaupunki; kunta
OMISTAJAN OSOITE..... : Lahden kaupunki, PL 126, 15141 Lahti
PERUSKARTTA/KOORDIN... : 2143 09 6821/565
KIINTEISTÖTUNNUS..... : Tapiala 2:5
INV.LOMAKE NRO..... : 113
NYKYINEN KÄYTTÖ..... : kesäsiirtola I; kesäsiirtola II
ALKUP. KÄYTTÖ..... : huvila I; kirjasto II
RAKENNUSAIKA..... : 1914 I
SUUNNITTELIJA..... :
KORJAUSVUODET..... :
PERUSTUS..... : harmaakivi I; kivipilarit II
RUNKO..... : hirsi I; hirsi II; lauta II
KATE..... : saumapelti I; huopa II
ULKOVUORAUUS..... : vaaka ponttilauta I; pysty ponttilauta I; vaaka ponttilauta II
ULKOVÄRIT..... : keltainen (S) I; valkoinen (L) I; ruskea (I) I; punainen (K) I;
vaaleanruskea (S) II; valkoinen (L) II; ruskea (I) II
KERROSLUKU..... : 1 +(1) I; 1 II
KUNTO..... : hyvä I; hyvä II
HUONELUKU..... : 2 I
SISÄSEINIEN PINNAT... :
MUKAVUODET..... :
KORJAUKSET/LAAJENNUS.. :
RAKENNUSTYYLI..... :
IKKUNAMALLIT..... : 16-ruutuinen I; 16-ruutuinen II
KATTOMUOTO..... : mansardikatto I; satulakatto II
KATTO/RÄYSTÄSKORISTEET : aumatut päädyt I; pulpettikattoiset frontonit sivuilla I
KUISTIT/PARVEKKEET... : avokuisti, pulpettikattoinen sivulla I; avokuisti, pulpettikattoinen
päädyssä I
KORISTEAIHEET/KAIVERR. :
KORISTEMAALAUKSET..... :
POHJATYYPPI..... : kaksihuoneinen I
SALVOSTYYPPI..... : lyhyt nurkka I; pitkä nurkka II
AITTATYYPPI..... :
MYLLYTYYPPI..... :
UUNITYYPPI..... :
RAKENNUSHISTORIA..... : Tanhuan huvilan rakennutti kotiteollisuustarkastaja Lauri Kuoppamäki
(Mäkinen) v. 1914 Koivisto-Keikkalan maalle. Huvilan urakoi Janne Heikkilä. Tontille on rakennettu
ensiksi nykyinen "kirjasto" eli suutarin pirtti. Rakennus on entinen Unnaslahden talon vaarinpirtti,
jonka Lauri Kuoppamäki osti Juho Davidinpojan kuoleman jälkeen v. 1911. Tanhua oli Kuoppamäen perheen
kesähuvilana ja mm. Pekka Halonen vietti huvilalla kesän 1923. Lauri Kuoppamäki myi Tanhuan huvilan
Lahden kaupungille kesäsiirtolaksi. Lasten kesäsiirtolatoiminta alkoi v. 1923-24. Vanhojen huvilarak-
ennusten läheisyyteen on rakennettu yksikerroksisia, satulakattoisia rakennuksia. Kirjastorakennuksen
toinen pää on hirttä ja toinen lautaa. Huvilarakennuksessa on suljettavat ikkunaluukut
PIHAPIIRI/MAISEMA..... : Tanhuan kesäsiirtola; Alueella on vanha mansardikattoinen huvila, pieni
"kirjastorakennus" sekä uusi satulakattoisia majoitusrakennuksia. Rakennusten ympärillä on hyvin
hoidettu nurmikko, koivuja ja hiekkakenttä. Kohde sijaitsee Päijänteen nimessä. Rakennusten
läheisyydessä on hiekkaranta ja kaislikkoinen ulappa.
KULT.HIST.ARVO..... : Tanhuan kesäsiirtola on ensimmäisiä Kuhmoisiin rakennettuja kesähuviloita.
Kohde on ollut kotiteollisuustarkastaja Lauri Kuoppamäen kesänviettopaikka 1910-1920-luvulla, myös
taiteilija Pekka Halonen on viettänyt huvilalla yhden kesän 1920-luvulla. Kohde on toiminut lasten
kesäsiirtolana 1920-luvulta lähtien; maakunnallinen historiallinen; maakunnallinen rakennushistori-
allinen; maakunnallinen maisemallinen
LH.SUOJELUPÄÄTÖS..... :
RAK.TAI ASEMAKAAVA... :
RAKENNUSSUOJELU..... :

KAAVAMÄÄRÄYKSET..... :
SÄILYMINEN..... : hyvä; Rakennukset ovat hyväkuntoisia ja ne ovat kesäsiirtolatiloina.
AVUSTUKSET..... :
LÄHTEET..... : Unnaslahti Seppo 11.8. 1989; Etelä-Suomen Sanomat 17.1. 1986
LIITTEET..... : 1. karttaliite, 2. kuvaliite
TÄYTTÄJÄ/PVM..... : Ranta Sirkka-Liisa 19890811; Lahnala Eija-Liisa 19900412
LISÄTIEDOT..... :

Kuhmoinen
Tanhva (kesäsiirtola)

no: 113

2143 6821/565



Kuhmoinen
Tanhua (kesäsiirtola)

no: 113



I



II



KOHDE..... : UNNASJÄRVI

KUNTA..... : Keski-Suomi; Kuhmoinen
 KOHDETYYPPI..... : maatila; asuinrakennus I; navetta II; liiteri III; sauna IV; leikkimökki V; venetalas VI; kuivuri VII; vilja-aitta VIII; riihi IX; aitta X; työväenrakennus XI
 SIJAINTPAIKKA..... : Kissakulma; Kuhmoinen
 OMISTAJUUS..... : Mäki Aija ja Kari; yksityinen
 OMISTAJAN OSOITE..... : Mäki Aija ja Kari, 17780 Kuhmoinen
 PERUSKARTTA/KOORDIN... : 2143 09 6822/563
 KIINTEISTÖTUNNUS..... : Lästilä 5:4
 INV.LOMAKE NRO..... : 114
 NYKYINEN KÄYTTÖ..... : asuinrakennus I; navetta II; varasto III; kellari III; tyhjillään IV; leikkimökki V; venetalas VI; kuivuri VII; varasto VIII; varasto IX; varasto X; tyhjillään XI
 ALKUP. KÄYTTÖ..... : asuinrakennus I; navetta II; liiteri III; kellari III; saunan IV; leikkimökki V; venetalas VI; kuivuri VII; vilja-aitta VIII; riihi IX; aitta X; työväenrakennus XI
 RAKENNUSAIKA..... : 1927 I; 1800-1899 II; 1927 III; 1800-1899 IV; 1938 VI; 1825-1874 VIII
 SUUNNITTELIJA..... :
 KORJAUSVUODET..... : 1932 II; 1938-39 X
 PERUSTUS..... : luonnonkivi I; laasti I; betoni I; luonnonkivi II; laasti II; betoni II; betoni IV; betoni VII; nurkkakivet VIII; alushirret VIII; betoni X; nurkkakivet X
 RUNKO..... : hirsi I; luonnonkivi II; laasti II; lauta II; lauta III; hirsi IV; lauta IV; lauta V; lauta VI; hirsi VII; lauta VII; hirsi VIII; hirsi IX; hirsi X; lauta X; hirsi XI
 KATE..... : saunapelti I; pelti II; pelti III; pelti IV, huopa V; pelti VII; huopa VIII; pelti IX; pelti X; pelti XI
 ULKOVUORAUUS..... : pysty peiterima I; pysty peiterima II; pysty lauta III; pysty ponttilauta VII; pysty lomalauta X; pysty peiterima XI
 ULKOVÄRIT..... : keltainen (S) I; valkoinen (L) I; vaaleanvihreä (I) I; punainen (S) II; punainen (S) V; valkoinen (L) V; valkoinen (I) V; punainen (S) VII; valkoinen (L) VII; punainen (S) VIII; valkoinen (L) VIII; punainen (S) X; valkoinen (L) X; keltainen (O) X; punainen (S) XI; valkoinen (L) XI
 KERROSLUKU..... : 1 I; 1 II; 1 III; 1 IV; 1 V; 1 VI; 2 VII; 2 VIII; 1 IX; 2 X; 1 XI
 KUNTO..... : hyvä I; hyvä II; hyvä III; hyvä IV; hyvä V; hyvä VI; hyvä VII; hyvä VIII; hyvä IX; hyvä X; hyvä XI
 HUONELUKU..... : 6
 SISÄSEINIEN PINNAT... :
 MUKAVUUDET..... :
 KORJAUKSET/LAAJENNUS.. : navettarakennukseen rakennettu uudet puuosat (1932) II; toinen kerros rakennettu (1938-39) X
 RAKENNUSTYYLI..... :
 IKKUNAMALLIT..... : 6-ruutuinen I
 KATTOMUOTO..... : satula I; satula II; satula III; satula IV; satula V; satula VI; satula VII; satula VIII; satula IX; satula X; satula XI
 KATTO/RÄYSTÄSKORISTEET : tympanon-koristeet päädyissä I; frontoni takana keskellä II; frontoni takana keskellä III; frontoni edessä keskellä V
 KUISTIT/PARVEKKEET... : umpikuisti, pulpettikattoinen edessä I; umpikuisti, satulakattoinen takana I; avokuisti, satulakattoinen edessä V
 KORISTEAIHEET/KAIVERR. : kulmapilasterit I; ikkunoiden ylälaudoissa vino lipa ja kolme neliökoristetta I; pystyä rimakoristelua oven ja ikkunoiden yläpuolella V; kuistin kolmiopäädyssä pystypylväiden välissä ristikkokoristelua V
 KORISTEMAALAUKSET.... :
 POHJATYYPPI..... :
 SALVOSTYYPPI..... : lyhyt nurkka IV; lyhyt nurkka VII; pitkä nurkka VIII; lyhyt nurkka X
 AITTATYYPPI..... : yksinäisaitta, kaksikerroksinen VIII; riviaitta, umpirintainen X
 MYLLYTYYPPI..... :
 UUNITYYPPI..... :
 RAKENNUSHISTORIA..... : Unnasjärven tila syntyi 1830-luvulla, kun David Eliaanpoika muutti Kissankulmaan kuudenneksen Hinskan talosta. Tilaa ovat omistaneet vuoteen 1929 asti Hulda ja Kalle Unnasjärvi. He myivät tilan Tyyne ja Emil Peltoselle ja nämä edelleen v. 1931 Kustaa Mäelle.

Unnasjärven tilalla on pidetty Hulda ja Kalle Unnasjärven aikaan, 1900-luvun alussa kesävieraita. Viimeiset kesävierat olivat v. 1927. Talossa ovat vierailleet kesäisin mm. säveltäjä Jean Sibelius v. 1912, laulaja Väinö Sola perheineen v. 1911 ja kotiteollisuustarkastaja Lauri Mäkinen (Kuoppamäki). Talon rakennukset ovat palaneet v. 1927 ja uusi päärakennus tehtiin v. 1927 sekä navettarakennukseen uudet puuosat v. 1932. Kaksikerroksisen aitan hirsinen alakerta on vanha, mutta rakennukseen tehtiin laudasta toinen kerros v. 1938-39. Rakennuksessa on umpinainen sola, jossa on yksi soikea valoaukko. Alakerrassa on pystypinnaiset kaiteet. Unnasjärven leikkimökki on rakennettu aikoinaan lääkäri Karion lapsille ja siirretty v. 1931 Männistöltä Unnasjärvelle. Talosta hieman etäämmällä on työväenasuntona käytetty asuinrakennus, sauna ja aitta.

PIHAPIIRI/MAISEMA..... : Unnasjärvi; Pihapiirissä on asuinrakennus, kavinavetta, liiteri, pieni sauna, varastorakennus, kuivuri, vilja-aitta, riihi, kaksikerroksinen aitta ja leikkimökki.

Rakennukset sijoittuvat kylätien ja pienen Unnasjärven väliin. Järven rannassa on venetalas ja pihapiiristä hieman etäämmällä työväenasuntona käytetty pieni asuinrakennus, aitta ja sauna.

KULT.HIST.ARVO..... : Unnasjärvi on monirakennuksinen maatalan pihapiiri, missä osa rakennuksista on 1800-luvulta, osa 1920-1930-luvulta; Tilalla on pidetty kesäsiirtolaa 1910-1920-luvulla. Jean Sibelius, Väinö Sola ja Lauri Kuoppamäki ovat viettäneet kesätilalla; paikallinen rakennushistoriallinen; paikallinen historiallinen; paikallinen maisemallinen

LH.SUOJELUPÄÄTÖS..... :

RAK.TAI ASEMAKAAVA.... :

RAKENNUSSUOJELU..... :

KAAVAMÄÄRÄYKSET..... :

SÄILYMINEN..... : hyvä; Rakennukset ovat käytössä.

AVUSTUKSET..... :

LÄHTEET..... : Mäki Aija 11.8. 1989; Suvanto Seppo, Kuhmoisten historia. 1965, Lahti., 180.

LIITTEET..... : 1. karttaliite, 2. kuvaliite

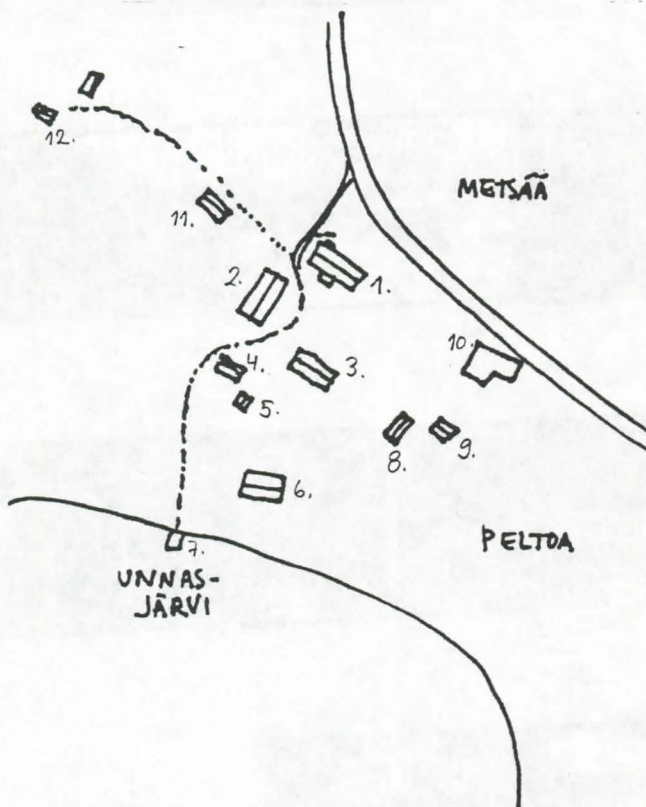
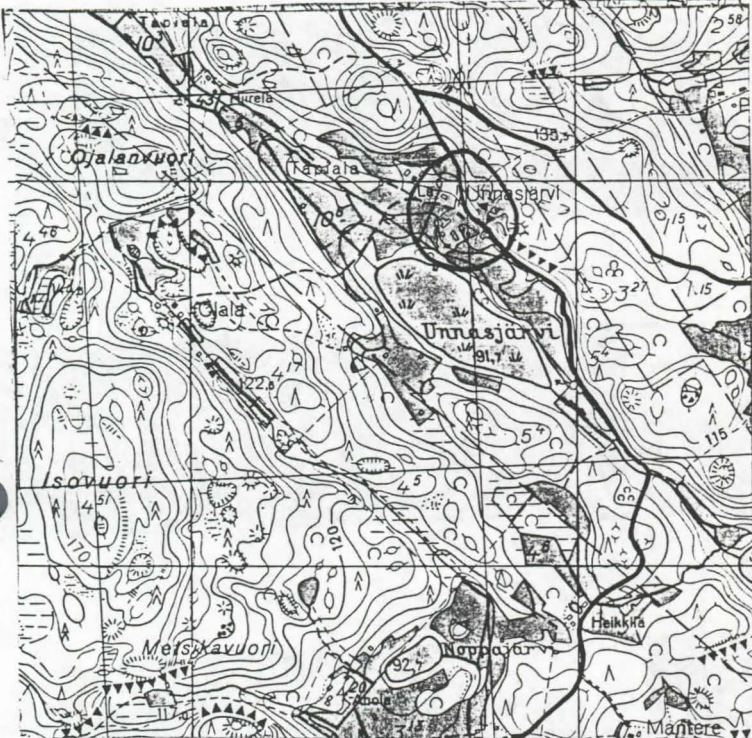
TÄYTTÄJÄ/PVM..... : Ranta Sirkka-Liisa 19890811; Lahnala Eija-Liisa 19900417

LISÄTIEDOT..... :

Kuhmoinen
Unnasjärvi

no: 114

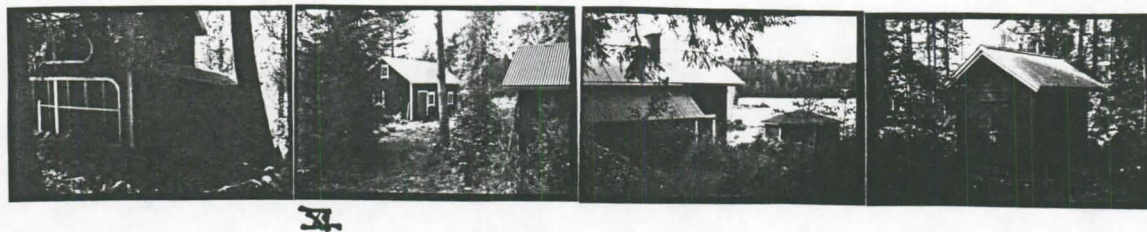
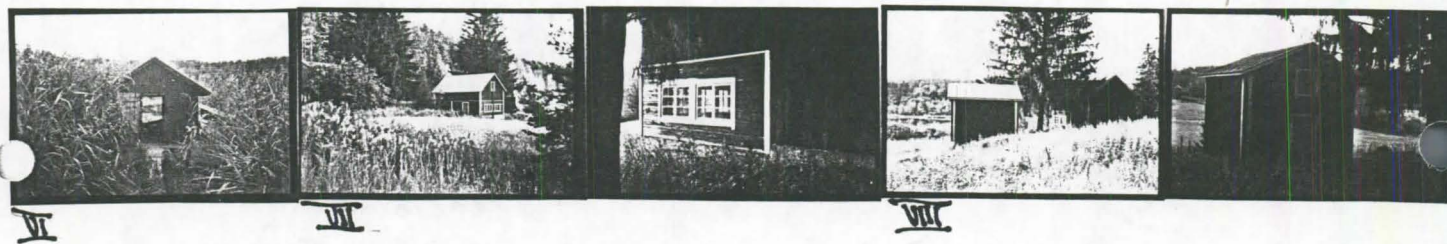
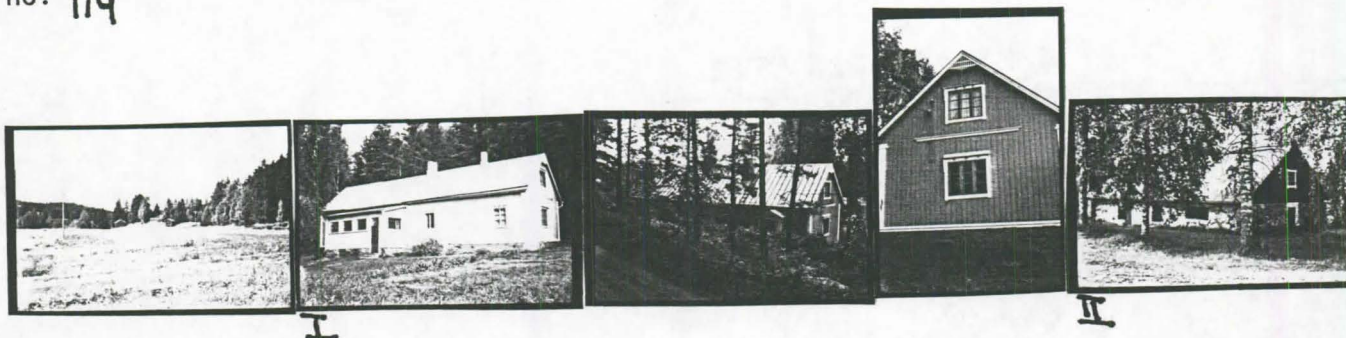
2143 09 6822/563



1. asuinrakennus I
2. kiivinvuhta II
3. lähteri III
4. sauna IV
5. leikkimökki I
6. varastorakennus
7. veneatalas VI
8. kuivuri VII
9. vilja-aitta VIII
10. riiki IX
11. 2-kerroksinen aitta X
12. työväen asunto XI

Kuhmoinen
Unnasjärvi

no: 114



KOHDE..... : UNNASLAHTI

KUNTA..... : Keski-Suomi; Kuhmoinen
 KOHDETYYPPI..... : maatila; jyvääitta I; riihi II; riviaitta III; lato IV
 SIJAINNIPAIKKA..... : Kissakulma; Kuhmoinen
 OMISTAJUUS..... : Unnaslahti Seppo; yksityinen
 OMISTAJAN OSOITE..... : Unnaslahti Seppo, 17780 Kuhmoinen
 PERUSKARTTA/KOORDIN... : 2143 09 6821/563
 KIINTEISTÖTUNNUS..... : Harmoinen 3:13
 INV.LOMAKE NRO..... : 115
 NYKYINEN KÄYTTÖ..... : varasto I; varasto II; varasto III; varasto IV
 ALKUP. KÄYTTÖ..... : jyvääitta I; riihi II; vaateaitta III; liha-aitta III; nukkuma-aitta III; lato IV
 RAKENNUSAIKA..... : 1775 I; 1818 II; 1847 III
 SUUNNITTELIJA..... :
 KORJAUSVUODET..... : 1930-1935 III
 PERUSTUS..... : nurkkakivet I; nurkkakivet II; luonnonkivet II; nurkkakivet (?) III; nurkkakivet IV
 RUNKO..... : hirsi I; hirsi II; lauta II; hirsi III; hirsi IV; lauta IV
 KATE..... : huopa I; pelti II; huopa III; päre IV
 ULKOVUORAUUS..... : vuoraamaton I; vuoraamaton II; vuoraamaton III; vuoraamaton IV
 ULKOVÄRIT..... : punainen (S) I; valkoinen (L) I; punainen (S) III; valkoinen (L) III; maalaamaton IV
 KERROSLUKU..... : 2 I; 1 II; 1 III; 1 IV
 KUNTO..... : hyvä I; hyvä II; hyvä III; kohtalainen IV
 HUONELUKU..... :
 SISÄSEINIEN PINNAT.... :
 MUKAVUUDET..... :
 KORJAUKSET/LAAJENNUS.. : päädyistä purettu yksi aitta pois (1930-1935) III
 RAKENNUSTYYLI..... :
 IKKUNAMALLIT..... :
 KATTOMUOTO..... : satula I; satula II; satula III; satula IV
 KATTO/RÄYSTÄSKORISTEET :
 KUISTIT/PARVEKKEET.... :
 KORISTEAIHEET/KAIVERR. :
 KORISTEMAALAUKSET..... :
 POHJATYYPPI..... :
 SALVOSTYYPPI..... : pitkä nurkka I; pitkä nurkka, kuusikulmainen sulkanurkka II; pitkä nurkka III
 AITTATYYPPI..... : yksinäisaitta, otsallinen I; riviaitta III
 MYLLYTYYPPI..... :
 UUNITYYPPI..... :
 RAKENNUSHISTORIA..... : Unnaslahti on perustettu Litun talon torpaksi v. 1774 ja tilan ensimmäinen raivaaja oli entinen sotilas Juho Heikinpoika Loberg. Tämän poika Juho Knuuttila osti Unnaslahden tilan itsenäiseksi perintötilaksi v. 1790. Talon pihapiirissä on kaksikerroksinen otsallinen aitta vuodelta 1775. 1930-luvulla aitan hirsien päät on veistetty tasaisimmiksi ja aittaan on laitettu valkoiset nurkkalaudat. Rakennuksessa on alunperin ollut malkakatto. Riihirakennus on paririihi, josta toinen riihi on rakennettu talon vanhan asuinrakennuksen pirtin hirsistä. Riihen sivulla on toisella puolella lautarakenteinen kylkiäinen ja toisella puolella pulpettikattoinen katos. Riviaitassa on rinnakkain neljä aittaa. Yhdessä aitassa on vuosiluku 1847. Rakennuksessa on sekä kuusikulmaista sulkanurkkasalvosta että sahanurkkasalvosta. Päädyistä on purettu 1930-luvulla kangaspuuaitta. Pariladon toisessa päässä on ollut kota. Talon nykyinen navetta on rakennettu v. 1956, liiteri v. 1960 ja asuinrakennus v. 1966.
 PIHAPIIRI/MAISEMA.... : Unnaslahden pihapiiri muodostuu 1960-luvulla rakennetusta asuinrakennuksesta, 1950-luvun sementtitiilinavetasta, liiteristä, otsa-aitasta, riihestä, riviaitasta ja ladoista. Rakennukset ovat ryhmittyneet hajanaisesti. Parilato, korkea hirsilato ja yksi pienempi hirsilato ovat peltojen välissä pihapiiristä etäämmällä. Talo sijaitsee yksinäistien päässä peltojen ja metsän rajauksessa.
 KULT.HIST.ARVO..... : Unnaslahti on 1700-luvulla perustettu torppa, missä on edelleen 1700-1800-luvulla rakennettuja aittoja, riihi ja latoja; paikallinen historiallinen; paikallinen rakennushi-

storiallinen; paikallinen maisemallinen

LH.SUOJELUPÄÄTÖS..... :

RAK.TAI ASEMAKAAVA.... :

RAKENNUSSUOJELU..... :

KAAVAMÄÄRÄYKSET..... :

SÄILYMINEN..... : hyvä; Rakennukset ovat käytössä.

AVUSTUKSET..... :

LÄHTEET..... : Unnaslahti Taimi 11.8. 1989; Suvanto Seppo, Kuhmoisten historia. 1965.

Lahti., 173.

LIITTEET..... : 1. karttaliite, 2. kuvaliite

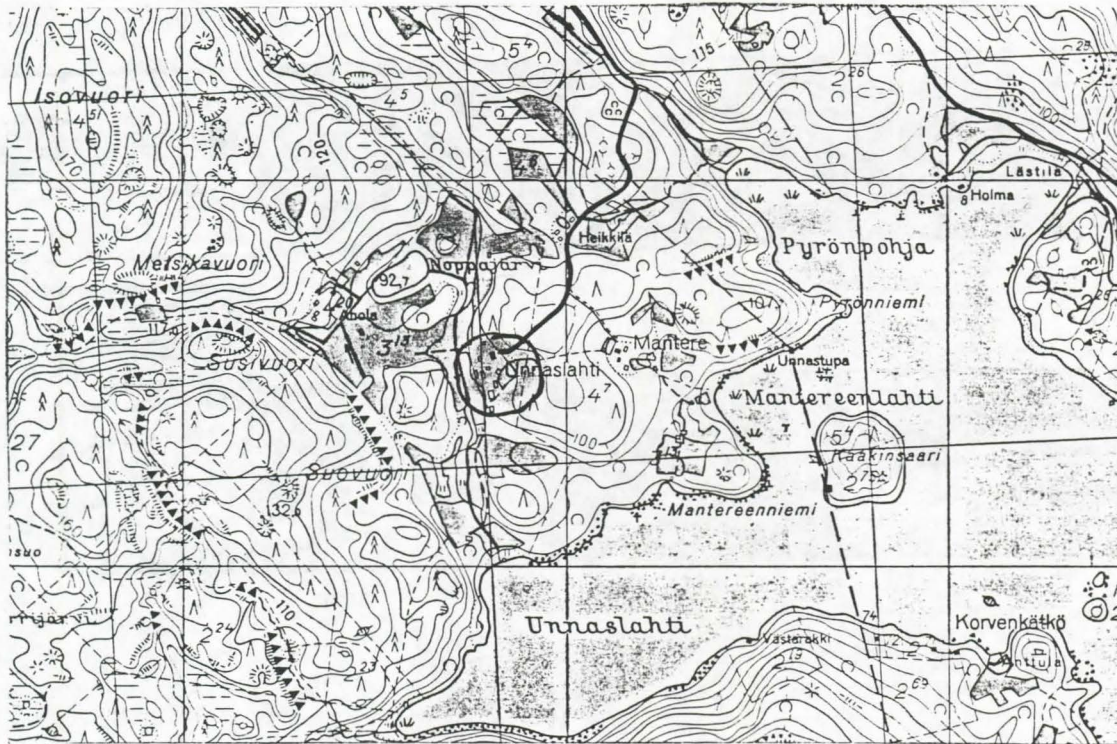
TÄYTTÄJÄ/PVM..... : Ranta Sirkka-Liisa 19890811; Lahnala Eija-Liisa 19900417

LISÄTIEDOT..... :

Kuhmoinen
Unnaslahti

no: 115

2143 09 6921/583



Kuhmoinen
Unnaslahti

no: 115



KOHDE..... : VIERULA

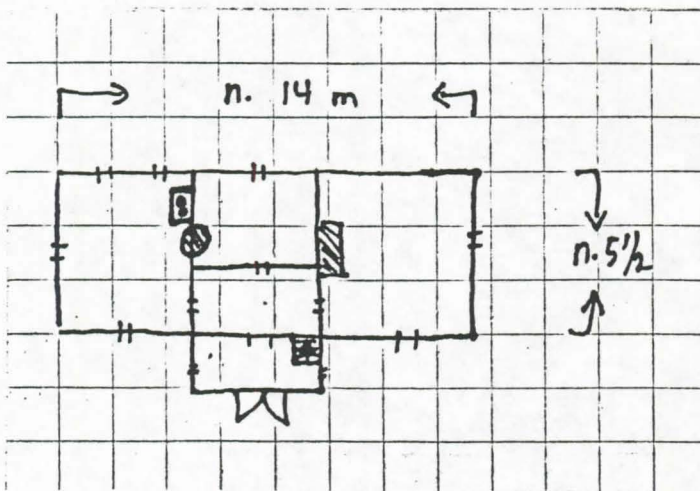
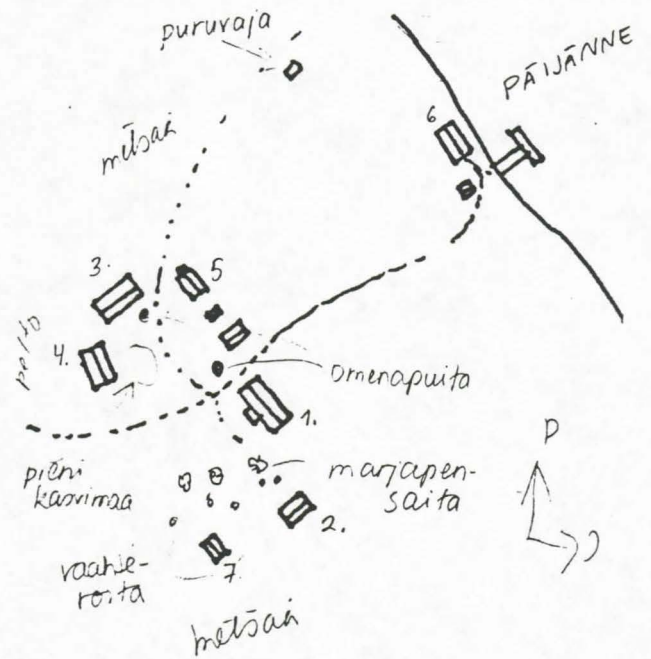
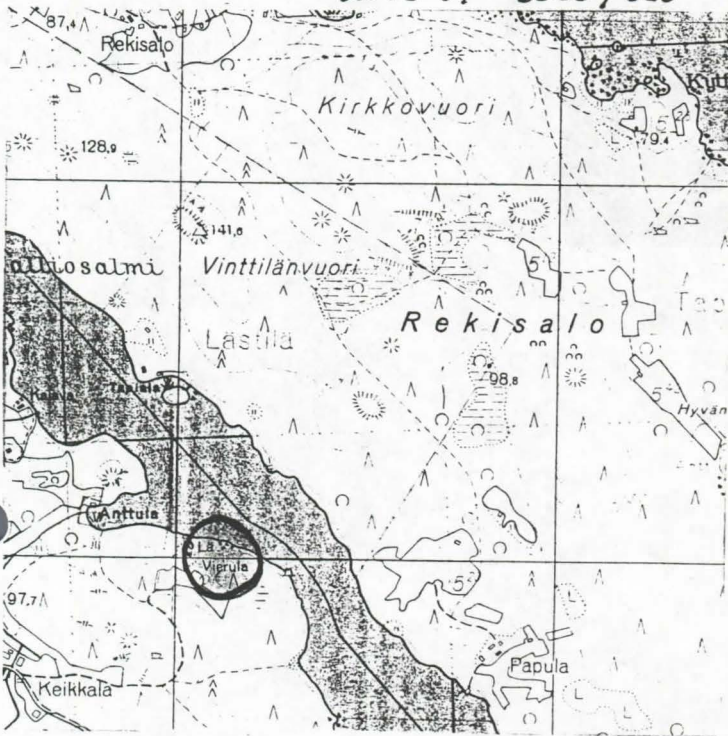
KUNTA..... : Keski-Suomi; Kuhmoinen
 KOHDETYYPPI..... : maatila; asuinrakennus I; aitta II; talli III; lato IV
 SIIJAINTIPAIKKA..... : Kissakulma; Kuhmionen
 OMISTAJUUS..... : Linkola Pentti; yksityinen
 OMISTAJAN OSOITE..... : Linkola Pentti, Valkeakoski
 PERUSKARTTA/KOORDIN... : 2143 09 6823/565
 KIINTEISTÖTUNNUS..... : Lästilä 2:7
 INV.LOMAKE NRO..... : 116
 NYKYINEN KÄYTTÖ..... : kesäasunto I; varasto II; varasto III; varasto IV
 ALKUP. KÄYTTÖ..... : asuinrakennus I; talli II; lato III; aitta IV
 RAKENNUSAIKA..... : 1899 ? I
 SUUNNITTELIJA..... :
 KORJAUSVUODET..... :
 PERUSTUS..... : betoni I; nurkkakivet II; nurkkakivet III; nurkkakivet IV
 RUNKO..... : hirsi I; hirsi II; hirsi III; hirsi IV; lauta IV
 KATE..... : huopa I; päre II; päre III; päre IV
 ULKOVUORAUUS..... : pysty peiterima I; vuoraamaton II; vuoraamaton III; vuoraamaton IV
 ULKOVÄRIT..... : punainen (S) I; valkoinen (L) I; vihreä (I) I; maalaamaton II; maalaamat-
 on III; maalaamaton IV
 KERROSLUKU..... : 1 I; 2 ? II; 1 III; 1 IV
 KUNTO..... : hyvä I; hyvä II; hyvä III; hyvä IV
 HUONELUKU..... : 4 I; pirtti; eteinen; kamari 2
 SISÄSEINIEN PINNAT.... :
 MUKAVUODET..... :
 KORJAUKSET/LAAJENNUS.. :
 RAKENNUSTYYLI..... :
 IKKUNAMALLIT..... : 6-ruutuinen I
 KATTOMUOTO..... : satula I; satula II; satula III; satula IV
 KATTO/RÄYSTÄSKORISTEET : kuistifrontoni edessä keskellä I
 KUISTIT/PARVEKKEET... : umpikuisti, satulakattoinen edessä keskellä I
 KORISTEAIHEET/KAIVERR. :
 KORISTEMAALAUKSET..... :
 POHJATYYPPI..... : paritupa I
 SALVOSTYYPPI..... : pitkä nurkka, sahanurkka II; pitkä nurkka, koirankaula III; pitkä nurkka,
 sahanurkka IV
 AITTATYYPPI..... : riviaitta, yksikerroksinen IV
 MYLLYTYYPPI..... :
 UUNITYYPPI..... :
 RAKENNUSHISTORIA..... : Vierula on ollut Keikkalan torppa. Torpan perusti Aittolahden poika, Ville
 Vierula v. 1899. Ville ja Stiina Vierulan jälkeen talossa asuivat vuokralla Maija ja Aimo Luoto.
 1960-luvulla talo siirtyi Pentti Linkolalle. Pihapiirissä oli torppariajalta yhteensä kahdeksan
 rakennusta; asuinrakennus, pieni navetta, yhdistetty riihi-kaluliiterirakennus, heinä lato, jonka
 päässä oli avoin liiteri, savusauna, perunakellari, huusi ja pariaitta. Ulkorakennukset on tehty
 yhdistelemällä hirsistä, purkutavaroita ja lautaa, katot ovat pärettä. Rakennukset on sijoitettu
 hajanaisesti maaston muodon mukaan. Savusauna on alunperin sijainnut rannassa, mutta siirretty jo
 Ville Vierulan aikana ylös mäelle. Pentti Linkola on tehnyt rantaan hirsistä uuden saunan. Ville ja
 Stiina Vierula ovat raivanneet tilalle pienen peltoalueen ja he pitivät yhtä lehmää. Linkola on
 laittanut asuinrakennukseen uuden huopakaton ja laton pärekaton.
 PIHAPIIRI/MAISEMA..... : Vierula; Pihapiiri muodostuu asuinrakennuksesta, aitasta, tallista,
 ladosta, navetasta, savusaunasta, uudesta saunasta ja puruvajasta. Rakennukset sijaitsevat epätasais-
 essa maastossa rantatörmäällä. Aitta, talli, navetta, asuinrakennus, lato ja vanha sauna sijaitsevat
 yhtenäisenä ryhmänä, uusi sauna on jyrkän rantatörmän alla rannassa. Pihapiirissä on omenapuita,
 marjapensaita ja vaahteroita. Rakennusten ympärillä on pelto ja melko jyrkästi kohoavat metsäiset
 rinteet.
 KULT.HIST.ARVO..... : Vierula on 1800-1900-luvun vaihteessa rakennettu, maaston muodon mukaan
 hajanaisesti sijoittunut monirakennuksinen maatilan pihapiiri, jossa rakennukset ovat säilyneet lähes
 alkuperäisessä asussaan; paikallinen historiallinen; paikallinen rakennushistoriallinen
 LH.SUOJELUPÄÄTÖS..... :

RAK.TAI ASEMAKAAVA.... :
RAKENUSSUOJELU..... :
KAAVAMÄÄRÄYKSET..... :
SÄILYMINEN..... : hyvä; Rakennukset ovat kesäkäytössä ja omistaja korjaa niitä tarvittaessa.
AVUSTUKSET..... :
LÄHTEET..... : Linkola Pentti, Kotitien tarina II osa. Kuhmoisten Sanomat 13.3. 1985.
LIITTEET..... : 1. karttaliite, 2. kuvaliite
TÄYTTÄJÄ/PVM..... : Ranta Sirkka-Liisa 19899905; Lahnala Eija-Liisa 19900524
LISÄTIEDOT..... :

Kuhmoinen
Vierula 116

no:

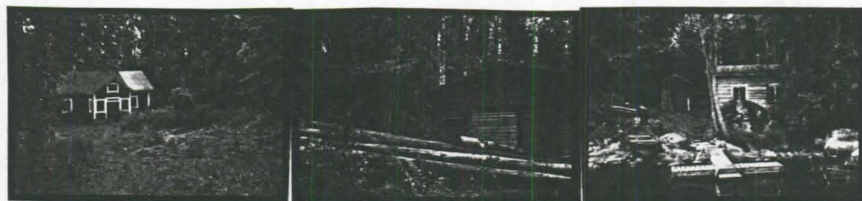
2143 09 6823/525



1. asuinrakennus
2. sauna
3. talli
4. lato
5. navetta
6. sauna
7. vanha sauna

Kuhmoinen
Vierula

no: 116



I

KUHMOISTEN RAKENNUSINVENTOINTI 1989-1990

KORKEELA

INV.NRO	KOHDE	KULT.ARVO
117.	Joutsimatkan talon pihapiiri	Paik.
118.	Kaikon talon pihapiiri	Paik.
119.	Lummeneen koulu	Paik.

KOHDE..... : JOUTSIMATKA

KUNTA..... : Keski-Suomi; Kuhmoinen
 KOHDETYYPPI..... : maatila; asuinrakennus I; navetta II; liiteri III; sauna IV; aitta V; aitta VI
 SIJAINNINPAIKKA..... : Korkeela; Kuhmoinen
 OMISTAJUUS..... : Joutsimatka Kaisa; Korpinen Helka; yksityinen
 OMISTAJAN OSOITE..... : Joutsimatka Kaisa, 17800 Kuhmoinen; Korpinen Helka, Lahti
 PERUSKARTTA/KOORDIN... : 2143 06 6820/2550
 KIINTEISTÖTUNNUS..... : Harmoinen 9:10
 INV.LOMAKE NRO..... : 117
 NYKYINEN KÄYTTÖ..... : kesäasunto I; varasto II; liiteri III; nukkuma-aitta III; sauna IV; varasto IV; varasto V; varasto VI
 ALKUP. KÄYTTÖ..... : asuinrakennus I; navetta II; talli II; puuliiteri III; aitta III; pakari IV; sauna IV; vilja-aitta V; kala-aitta VI; nukkuma-aitta VI
 RAKENNUSAIKA..... : 1910 II; 1900-1924 III; 1901 V
 SUUNNITTELIJA..... :
 KORJAUSVUODET..... : 1938 I
 PERUSTUS..... : betoni I; harmaakivi II; nurkkakivet III; nurkkakivet IV; nurkkakivet V; nurkkakivet VI
 RUNKO..... : hirsi I; savi II; hirsi II; hirsi III; lauta III; hirsi IV; hirsi V; hirsi VI VI
 KATE..... : tiili I; huopa II; pelti III; tiili IV; pelti V; huopa VI
 ULKOVIORAUUS..... : pysty peiterimalaudoitus I; vuoraamaton II; vuoraamaton III; vuoraamaton IV; vuoraamaton V; vuoraamaton VI
 ULKOVÄRIT..... : keltainen (S) I; valkoinen (L) I; ruskea (I) I; punainen (S) III; valkoinen (L) III; punainen (S) IV; valkoinen (L) IV; ruskea (I) IV; punainen (S) V; valkoinen (L) V; punainen VI
 KERROSLUKU..... : 1 +(1) I; 1 II; 1 III; 1 IV; 1 V; 1 VI
 KUNTO..... : hyvä I; hyvä II; hyvä III; hyvä IV; hyvä V; hyvä VI
 HUONELUKU..... : 6 I; pirtti; eteinen; ruokasali; sali; vieraskamari; peräkamari
 SISÄSEINIEN PINNAT.... :
 MUKAVUUDET..... : vesijohto I; viemäri I; sähkö I
 KORJAUKSET/LAAJENNUS.. : peruskorjaus (1938) I
 RAKENNUSTYYLI..... :
 IKKUNAMALLIT..... : 4-ruutuinen T-ikkuna I; 6-ruutuinen IV
 KATTOMUOTO..... : satula I; satula II; satula III; satula IV; satula V; satula VI
 KATTO/RÄYSTÄSKORISTEET : iso kuistifrontoni edessä keskellä I; frontoni takana keskellä I; frontonit keskellä rakennuksen molemmilla puolilla II; ruokakelloteline päädyssä III
 KUISTIT/PARVEKKEET... : umpikuisti, satulakattainen edessä keskellä I; umpikuisti aumakattainen päädyssä I; avokuisti, pulpettikattainen edessä keskellä IV
 KORISTEAIHEET/KAIVERR. : leveät kulmapilasterit I; kissanpenkit päädyissä I; leveät ikkunoiden sivuvuorilaudat I
 KORISTEMAALAUKSET..... :
 POHJATYYPPI..... : paritupatyypinen I
 SALVOSTYYPPI..... : pitkä nurkka, sahanurkka II; pitkä nurkka, sahanurkka III; pitkä nurkka, sahanurkka IV; lyhyt nurkka, hakasalvos IV; lyhyt nurkka V; pitkä nurkka, kuusikulmainen sulkanurkka VI
 AITTATYYPPI..... : yksinäisaitta V; riviaitta, yksikerroksinen VI
 MYLLYTYYPPI..... :
 UUNITYYPPI..... :
 RAKENNUSHISTORIA..... : Joutsimatkan tila perustettiin Kauppilan talon torpaksi v. 1782. Talo on siistynyt isonjaon yhteydessä kruunun uudistilaksi. Tila on ollut samalla suvulla vuodesta 1789 lähtien. 1857 isäntänä oli Kustaa aadolf Joutsimatka ja vuodesta 1907 Kalle Joutsimatka. Talo on jaettu v. 1907 veljesten kesken, jolloin kalle Joutsimatka sai Joutsimatkan asuinrakennuksen ja Alekski joutsimatka siirsi Rauhalan pihapiiriin toisen asuinrakennuksen. Ennen v. 1938 Joutsimatkan asuinrakennukseen tehtiin pirttiin hella ja entinen keitto muutettiin ruokasaliksi. 1938 peruskorjauksessa rakennettiin yläkertaan kolme huonetta, pirtin päätyyn umpikuisti ja alakertaan kellari ja pannuhuone. Myös leivinuuni siirrettiin keitöstä alakertaan. Karjarakennuksen seinät on v. 1910 tehty savesta ja kanervista n. 1 m paksuisiksi. Seinät on kalkittu ja talliosa tehty hirrestä. Tallin

sivulla on katonlappeen suojaama, pylväiden päällä oleva katos. Navetan yläkertaan johtaa keskeltä rakennusta ajosilta. Hirrestä ja laudastaoleva liiterirakennus on tehty navetan jälkeen. Myös siinä on sivulla katonlappeen suojaama katos. Saunassa on ollut leivinuunilla ja hellalla varustettu pakarihuone. Sota-ajan jälkeen rakennuksessa asui hevosmiehiä. Riviaittaa on yhdistetty saman katon alle kaksi erillistä hirsiaittaa. Talossa on asuttu vakituisesti vuoteen 1987 asti.

PIHAPIIRI/MAISEMA..... : Joutsimatka; Pihapiirissä on asuinrakennus, aitta-liiteri -rakennus, navetta, sauna, lato, vilja-aitta ja riviaitta. Asuinrakennus, navetta sauna ja aitta-liiteri -rakennus ovat ryhmittyneet nurkistaan avoimeen neliömäiseen pihaan. Lato sijaitsee navetan takana, riviaitta ja vilja-aitta rinnakkaista muista rakennuksista hieman etäämmällä, järven rantaan johtavan polun varrella. Pihapiiri sijaitsee Tampere-Torittu-maantien varressa.

KULT.HIST.ARVO..... : Joutsimatka on 1700-luvun lopulla perustettu torppa, jonka nykyinen rakennuskanta on 1800-1900-luvun vaihteesta; paikallinen historiallinen; paikallinen rakennushistoriallinen

LH.SUOJELUPÄÄTÖS..... :

RAK.TAI ASEMAKAAVA.... :

RAKENNUSSUOJELU..... :

KAAVAMÄÄRÄYKSET..... :

SÄILYMINEN..... : hyvä; rakennuksen ovat hyväkuntoisia, kohde on nykyisin kesäasuntona

AVUSTUKSET..... :

LÄHTEET..... : Kaisa Joutsimatka, Helka Korpinen 28.8. 1989; Suvanto Seppo, Kuhmoisten historia. 1965, Lahti., 172; Suuri maatilakirja V. Hämeen lääni. 1964, Kuopio. 617.

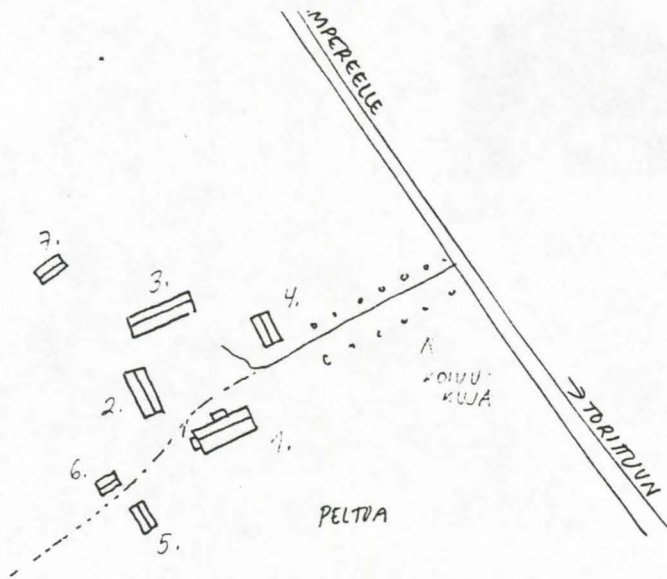
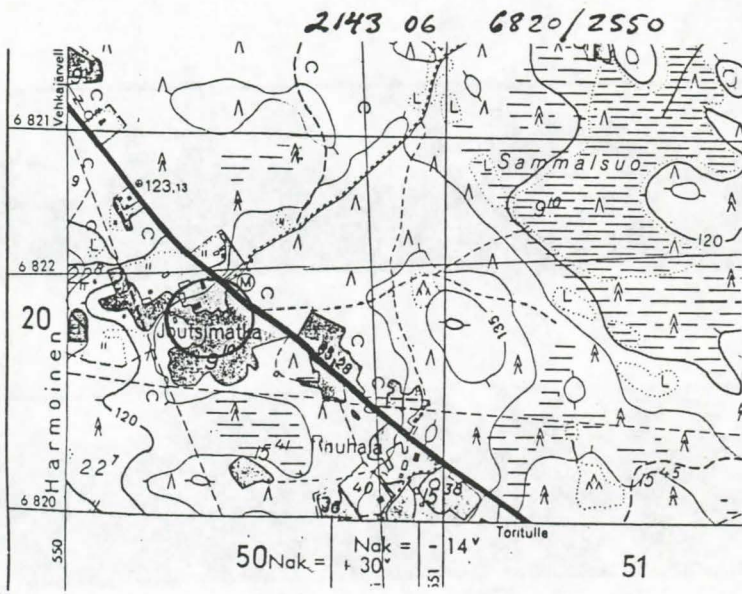
LIITTEET..... : 1. karttaliite, 2. kuvaliite

TÄYTTÄJÄ/PVM..... : Ranta Sirkka-Liisa 19890828; Lahnala Eija-Liisa 19900517

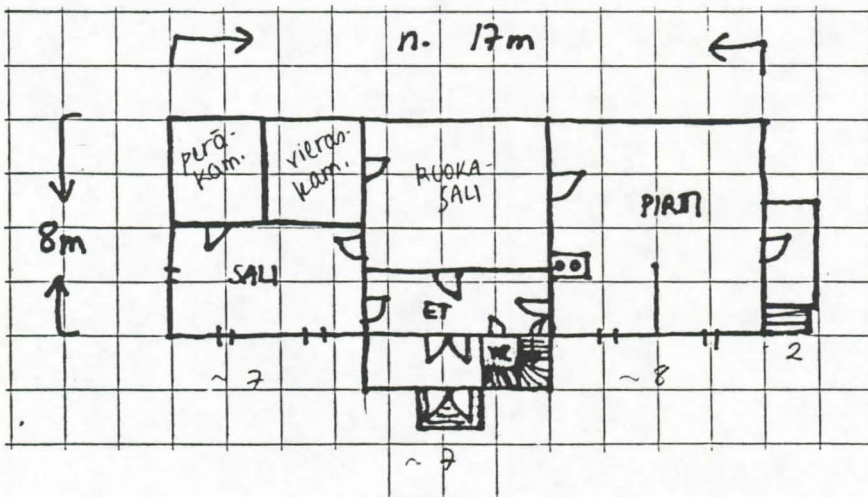
LISÄTIEDOT..... :

Kuhmoinen
Joutsimatka

no: 117



1. asuinrakennus I
2. aitta - luteri III
3. navetta II
4. saunatupa IV
5. pariaitta VI
6. viljamakasiini V
7. lato



Kuhmoinen
Joutsimatka

no: 117



I

III



II

IV



VI

V

KOHDE..... : KAIKKO; KAIKONNIEMI

KUNTA..... : Keski-Suomi; Kuhmoinen
KOHDETYYPPI..... : maatila; asuinrakennus I; aitta II; maito huone III; aitta IV; riihi V;
kanala VI
SIJAINNINPAIKKA..... : Korkeela; Kuhmoinen
OMISTAJUUS..... : Emil ja Iida Ahosen perilliset; yksityinen perikunta
OMISTAJAN OSOITE..... : Emil ja Iida Ahosen perilliset, Korkeela 17500 Padasjoki
PERUSKARTTA/KOORDIN... : 2143 06 6820/2553
KIINTEISTÖTUNNUS..... : Harmoinen 11:1
INV.LOMAKE_NRO..... : 118
NYKYINEN KÄYTTÖ..... : asuinrakennus I; varasto II; varasto III; varasto IV; liiteri IV;
varasto V; kanala VI; jäähuone VII
ALKUP. KÄYTTÖ..... : asuinrakennus I; aitta II; talli III; jyvääitta IV; liiteri IV; riihi
V; talli VI; jäähuone VII
RAKENNUSAIKA..... : 1961 II; 1914 II; 1928 III; 1913 IV; 1928 V; 1920 VI; 1921 VI
SUUNNITTELIJA..... :
KORJAUSVUODET..... : 1932 I
PERUSTUS..... : luonnonkivi I; betoni I; nurkkakivet II; nurkkakivet IV; nurkkakivet V;
nurkkakivet VI; luonnonkivet VII
RUNKO..... : hirsi I; hirsi II; hirsi III; hirsi IV; lauta IV; hirsi V; lauta V;
hirsi VI; luonnonkivi VII; laasti VII; lauta VII
KATE..... : pelti I; huopa II; huopa III; huopa IV; päre V; päre VI; päre VII
ULKOVUORAUUS..... : pysty peiterimalaudoitus I; vuoraamaton II; pysty laudoitus III;
vuoraamaton IV; vuoraamaton V; vuoraamaton VI; vuoraamaton VII
ULKOVÄRIT..... : vaaleankeltainen (S) I; valkoinen (L) I; vaaleankeltainen (I) I
KERROSLUKU..... : 1 I; 1 II; 1 III; 1 IV; 1 V; 1 VI; 1 VII
KUNTO..... : hyvä I; kohtalainen II; hyvä III; hyvä IV; hyvä V; hyvä VI; kohtalain-
en VII
HUONELUKU..... : 5 I; pirtti; porstua; kamari 3
SISÄSEINIEN PINNAT.... :
MUKAVUODET..... :
KORJAUKSET/LAAJENNUS.. : peruskorjaus (1932) I
RAKENNUSTYYPPI..... :
IKKUNAMALLIT..... : 6-ruutuinen I
KATTOMUOTO..... : satula I; satula II; satula III; satula IV; satula V; satula VI;
satula VII
KATTO/RÄYSTÄSKORISTEET :
KUISTIT/PARVEKKEET.... : umpikuisti, satulakattoinen edessä keskellä I; avokuisti, satulakattoinen
edessä III
KORISTEAIHEET/KAIVERR. :
KORISTEMAALAUKSET..... :
POHJATYYPPI..... : paritupatyyppinen I
SALVOSTYYPPI..... : pitkä nurkka I; pitkä nurkka II; pitkä nurkka IV; pitkä nurkka,
sahanurkka V; pitkä nurkka, kuusikulmainen sulkasalvos VI
AITTATYYPPI..... : riviaitta, yksikerroksinen II; yksinäisäitta V
MYLLYTYYPPI..... :
UUNITYYPPI..... :
RAKENNUSHISTORIA..... : Kaikko on alkuaan Kokkolan talon torppa. Tilalla on asuttu 1700-luvulta
lähtien ja itsenäiseksi tilaksi talo muodostui 1920-luvulla. Talon asuinrakennus on ollut savupirtti,
mutta muutettu nykyiselle paikalleen myöhemmin. Vuonna 1932 Emil Ahonen korjasi rakennuksen nykyiseen
ulkoasuun. Riviaitan vanhimmat aitat ovat vuodelta 1861. Aitta on koottu yhtenäiseksi riviaitaksi v.
1914. Aitan vieressä on vanhasta tallista vuonna 1928 tehty maito huone, jossa on myös asuttu. Liiteri-
rakennuksessa on hirsinen jyvääitta ja lautarakenteinen liiteriosa. Vanha hirsinen talli on muutettu
kanalaksi. Rakennuksessa on sivulla pulpettikattoinen katos. Riihessä on sivulla lautarakenteinen
kylkiäinen. Pihapiirissä on v. 1953 rakennettu navetta ja v. 1973 rakennettu sauna.
PIHAPIIRI/MAISEMA..... : Kaikko; Pihapiiri muodostuu asuinrakennuksesta, sementtitiilinavetasta,
maito huoneesta, jääkellarista, uudesta saunarakennuksesta sekä vuoraamattomista kanala-, aitta-,
riihi- ja liiterirakennuksista. Rakennukset sijaitsevat pihapiirissä hajanaisesti. Kohde sijaitsee
Lummene-järven rannalla.

KULT.HIST.ARVO..... : Kaikko on 1700-luvulla perustettu torppa, missä on runsaasti alkuperäisessä asussaan säilyneitä, 1800-luvun talonpoikaista rakentamistapaa edustavia ulkorakennuksia; paikallisen historiallinen; paikallinen rakennushistoriallinen

LH.SUOJELUPÄÄTÖS..... :

RAK.TAI ASEMAKAAVA.... :

RAKENNUSSUOJELU..... :

KAAVAMÄÄRÄYKSET..... :

SÄILYMINEN..... : hyvä; Talossa asuu neljä 1900-1920-luvulla syntynyttä sisarusta ja heidän kasvattipoikansa

AVUSTUKSET..... :

LÄHTEET..... : Emil ja Ida Ahosen perilliset 28.8. 1989; Suomen pienviljelijät II. Hämeen lääni. 1967, Turku., 424-425.

LIITTEET..... : 1. karttaliite, 2. kuvaliite

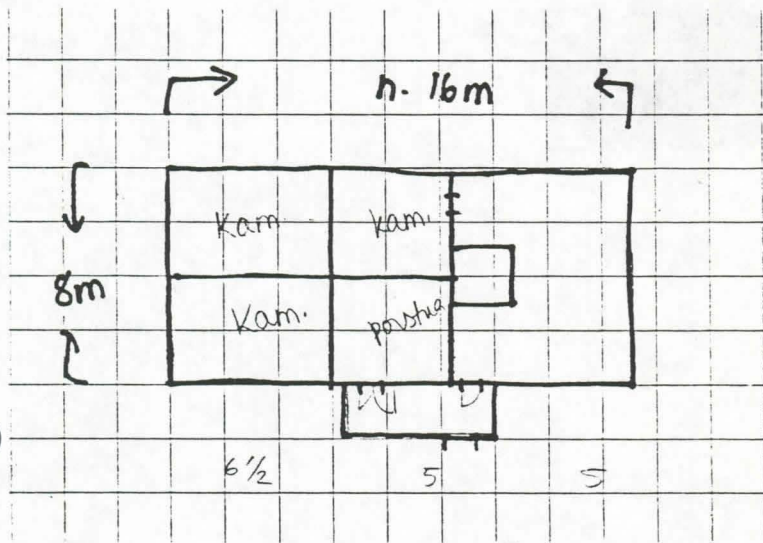
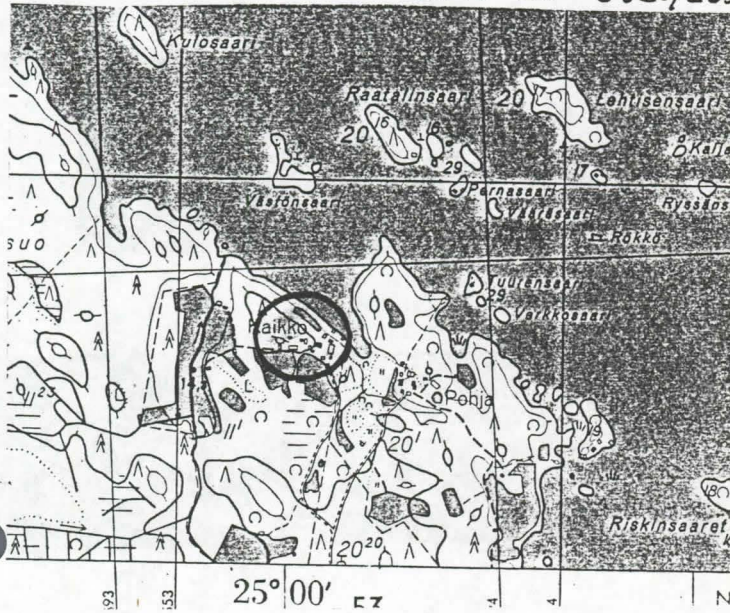
TÄYTTÄJÄ/PVM..... : Ranta Sirkka-Liisa 19890828; Lahnala Eija-Liisa 19900517

LISÄTIEDOT..... :

Kuhmoinen
Kaikko (ent. Kaikonniemi)

no: 118

2143 06 6820/2553



Kuhmoinen
Kaikko (ent. Kaikonniemi)

no: 118



I



I

III

VI

V



II

VII

KOHDE..... : LUMMENEEN KOULU; KOULULA

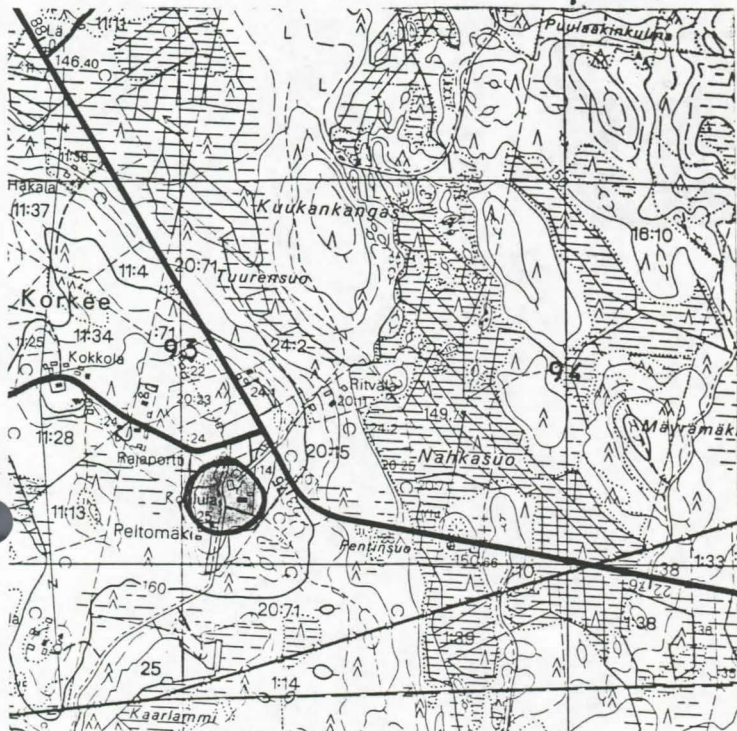
KUNTA..... : Keski-Suomi; Kuhmoinen
KOHDETYYPPI..... : koulu; koulurakennus I; ulkorakennus II
SIJAINNIPAIKKA..... : Korkeela; Kuhmoinen
OMISTAJUUS..... : Hänninen Seija ja Tuomo; yksityinen
OMISTAJAN OSOITE..... : Hänninen Seija ja Tuomo, Korkeela 17500 Padasjoki
PERUSKARTTA/KOORDIN... : 2143 05 6816/2553
KIINTEISTÖTUNNUS..... : Harmoinen 20:14
INV.LOMAKE NRO..... : 119
NYKYINEN KÄYTTÖ..... : asuinrakennus I; varasto II
ALKUP. KÄYTTÖ..... : asuinrakennus I; ulkokuone II; varasto II; sauna II
RAKENNUSAIKA..... :
SUUNNITTELIJA..... : Viertiö Yrjö, rakennusmestari I
KORJAUSVUODET..... : 1949 I
PERUSTUS..... : betoni I; betoni II
RUNKO..... : hirsi I; hirsi II; lauta II
KATE..... : tiili I; tiili II
ULKOVUORAUUS..... : pysty peiterima I; vaakalauta I; pysty peiterima II
ULKOVÄRIT..... : valkoinen (S) I; vaaleanpunainen (L) I; valkoinen (I) I; punainen (S) II;
valkoinen (L); valkoinen (I) II
KERROSLUKU..... : 1 I; 1 II
KUNTO..... : hyvä I; hyvä II
HUONELUKU..... :
SISÄSEINIEN PINNAT.... :
MUKAVUUDET..... : vesijohto I; viemäri I; sähkö I
KORJAUKSET/LAAJENNUS.. : asuinrakennus muutettu kouluksi (1949) I
RAKENNUSTYYLI..... :
IKKUNAMALLIT..... : 2-ruutuinen standardi-ikkuna I
KATTOMUOTO..... : satula I; satula II
KATTO/RÄYSTÄSKORISTEET :
KUISTIT/PARVEKKEET.... : kaksi umpikuistia I
KORISTEAIHEET/KAIVERR. :
KORISTEMAALAUKSET..... :
POHJATYYPPI..... :
SALVOSTYYPPI..... :
AITTATYYPPI..... :
MYLLYTYYPPI..... :
UUNITYYPPI..... :
RAKENNUSHISTORIA..... : Kansakoulun perustaminen Kunnattoman-Joutsimatkan talojen seutuville sisältyi ensimmäisen kerran jo vuoden 1899 koulupiirijakoon. Koulu perustettiin Sappeen kylään v. 1914. Lummeneen koulupiirin alueella toimi kuitenkin Sappeen koulun kanssa vuorotellen 18-viikkoinen alakoulu v. 1941-1945. Kuhmoisten kunnanvaltuusto päätti v. 1946 perustaa Lummeneen koulupiirin. Koulu toimi v. 1946-49 vuokralla Korkeelan talossa. Korkeelan talo oli perustettu v. 1786 Vilppulan torpaksi. Isossajaossa torpasta tuli kruunun uudistila. Kuhmoisten kunta osti Korkeelan tilan v. 1949 Lummeneen kansakouluksi ja asuinrakennus peruskorjattiin koulurakennukseksi Yrjö Virtiön piirustusten mukaan v. 1949. Koululle saatiin sähkö v. 1963. Lummeneen kansakoulu toimi yksiolettajaisena vuoteen 1967 asti, jolloin se lopetettiin.
PIHAPIIRI/MAISEMA..... : Lummeneen koulu; Pihapiirissä on koulurakennus, ulkorakennus, leikkimökki ja sementtitiilestä tehty kellari. Pihamaa on nurmikolla ja rakennusten ympärillä kasvaa isoja koivuja.
KULT.HIST.ARVO..... : Lummeneen koulu liittyy Kuhmoisten koululaitoksen historiaan, rakennukset ovat rakennushistoriallisesti tyyppillisiä 1930-1940-luvun koulurakennuksia; paikallinen historiallinen; paikallinen rakennushistoriallinen.
LH.SUOJELUPÄÄTÖS..... :
RAK.TAI ASEMAKAAVA.... :
RAKENNUSSUOJELU..... :
KAAVAMÄÄRÄYKSET..... :
SÄILYMINEN..... : hyvä; Rakennukset ovat hyväkuntoisia ja niiden käyttö jatkuu lähitulevaisuudessa ennallaan.

AVUSTUKSET..... :
LÄHTEET..... : Suvanto Seppo, Kuhmoisten historia., 1965, Lahti, 172; Rauhala Pentti,
Satavuotinen Kuhmoisten koululaitos 1881-1981, 1981, Jämsä, 101-102.
LIITTEET..... : 1. karttaliite, 2. kuvaliite
TÄYTTÄJÄ/PVM..... : Ranta Sirkka-Liisa 19890828; Lahnala Eija-Liisa 19900517
LISÄTIEDOT..... :

Kuhmoinen
Lummeneen koulu, nyk. Koulula

no: 119

2143 05 6816/2553



Kuhmoinen
Lummeneen koulu, nyk. Koulula

no: 119



I

II

KUHMOISTEN RAKENNUSINVENTOINTI 1989-1990

KOTAKOSKI

INV.NRO	KOHDE	KULT.ARVO
120.	Kotakoski	Paik./Maak.
121.	Kivikosken mylly ja myllypirtti	Maak.
122.	Pekka Halosen kesäpaikka	Maak/Valtak.

ALUEINVENTOINTILOMAKE

120

1. Läni	Keski-Suomi	3. Alue
2. Kunta	Kuhmoinen	Kotakoski
4. Kylä/Kaupunginosa	Puukkoinen/Kotakoski 2144 08 6841/561	5. Omistaja(t)
		Yksityiset

6. ALUEEN JA ALUEELLA OLEVIENTEN RAKENNUSTEN KUVAUS JA HISTORIA

Kotakoski kuuluu Kuhmoisten Isojärven vesistöalueeseen ja on osa valtakunnallisesti merkittävää Arvajän vesireittiä. Luonnoltaan alue on erämaanomaista. Kapea vesistö polveilee vehmaan ja toisaalta kallioisen maaston lomassa muodostaen väliin kapeita suvantojärviä ja väliin solisevia koskia. Lähistöllä on jyrkkä Kotavuori, joka omalta osaltaan hallitsee maisemaa.

Kotakosken ympäristössä on asutuskeskittymä, jota halkoo kiemurrellen maaston mukaan vanha maantie Kuhmoisista Jämsään (ks. kohdekorttia Kuhmoinen-Alhojärvi-maantie nro 3291). Kotakoski sijaitsee Koekeskisen ja Kotajärven välissä, kosken yli johtaa idyllinen kivisilta, Koekeskisen länsirantaa kulkee paikallistie Kivikoskelle ja rantaa. Kotakoskessa on ollut runsaasti erilaista puunjalostukseen liittyvää teollisuustoimintaa 1800-luvulla, joskin toiminta on kestänyt aina vain muutamia vuosia. Kotakoskessa toimi saha v.1831 - 1866. (Suvanto 1965, s. 494 ja 496). Puuhiomo toimi koskessa v. 1894 - 1900. (Suvanto 1965, s. 520). Puuhiomon sijaintipaikaksi valittiin jyrkkä mäenrinne vanhasta sahasta alemmaksi. Sitä varten jouduttiin tekemään syvä maaleikkaus, josta maa siirrettiin alempana olevaan suvantoon. Tällä tavalla parannettiin samalla myös kosken uittomahdollisuuksia (Suvanto 1965, s. 519).

Kotakoskella toimi saha myös v. 1910 jälkeen (Suvanto 1965, s. 518).

Koekeskisen eteläosassa on vielä sahan jäännöksiä nähtävissä. Sahän yläpuolella on Kivikoski merkittävine kulttuurimaisemineen (ks. kohdekorttia Kivikosken mylly ja myllypirtti sekä Pekka Halosen kesäpaikka).

Kotakoskessa on myös uittettu tukkeja. Vuoden 1874 jälkeen sinne rakennettiin uittoränni, kuten viereiseen Kivikoskeenkin (Suvanto 1965, s. 512).

7. ERIKSEEN LUETTELOIDUT KOHTEET

Kivikosken mylly; Pekka Halosen kesäpaikka

8. SÄILYMEDELLYTYKSET (uhkatekijät, kaavallinen tms. tilanne, päätökset)

Kotakosken alue liittyy Kuhmoinen-Alhojärvi-maantien kulttuurimaisemiin. Ko. maantietä on esitetty museotieksi, mutta hanke ei ole edennyt.

9. LUETTELOINTIPERUSTE

Kotakoski edustaa Kuhmoiselle ominaista pienimuotoista kylä-asutusta koskialueen ja vesistön muodostamassa kulttuurimaisemassa.

10. Rakennus-historiallinen
11. Historiallinen
12. Maisemallinen

ALUEEN NUMERO

ALUE

KUNTA

KOHDE..... : KIVIKOSKEN MYLLY JA MYLLYPIRTTI

KUNTA..... : Keski-Suomi; Kuhmoinen
 KOHDETYYPPI..... : mylly; mylly I; saha II; asuinrakennus III; navetta IV; aitta V; sauna VI
 SIJAINNINPAIKKA..... : Kotakoski; Kuhmoinen
 OMISTAJUUS..... : Kivikosken myllylohko; yhtiö
 OMISTAJAN OSOITE..... : Kivikosken myllylohko
 PERUSKARTTA/KOORDIN... : 2144 08 6841/561
 KIINTEISTÖTUNNUS..... : Päijälä
 INV.LOMAKE NRO..... : 121
 NYKYINEN KÄYTTÖ..... : tyhjillään I; tyhjillään II; asuinrakennus III; navetta IV; varasto V; sauna VI
 ALKUP. KÄYTTÖ..... : mylly I; saha II, asuinrakennus III, navetta IV, aitta V; sauna VI
 RAKENNUSAIKA..... : 1919 I; 1938 II; 1850-59 III, 1930-34 IV; 1850-59 V; 1930-34 VI
 SUUNNITTELIJA..... :
 KORJAUSVUODET..... : 1910-19 III; 1980-89 III
 PERUSTUS..... : nurkkakivet I; nurkkakivet III; luonnonkiviä III; harmaakivi IV; nurkkakivet V; nurkkakivet VI
 RUNKO..... : hirsi I; hirsi III; hirsi IV; hirsi V; lauta V; hirsi VI
 KATE..... : huopa I; tiili III; tiili IV; päre V; pelti VI
 ULKOVUORAUUS..... : pysty peiterima III
 ULKOVÄRIT..... : punainen (S) III; valkoinen (L) III
 KERROSLUKU..... : 2 I; 1 II; 1 III; 1 IV; 1 V; 1 VI
 KUNTO..... : kohtalainen I; kohtalainen II; hyvä III; hyvä IV; hyvä IV; hyvä V
 HUONELUKU..... : 3; pirtti; huone 2 III
 SISÄSEINIEN PINNAT... :
 MUKAVUUDET..... :
 KORJAUKSET/LAAJENNUS.. : rakennettu kamarit (1910-1) III; eteinen muutettu toiselle puolelle rakennusta, rakennus vuoritettu ja katettu tiilillä (1952) III; lattia uusittu, pesuhuone rakennettu pirtinnurkkaan (1980-1) III
 RAKENNUSTYYLI..... :
 IKKUNAMALLIT..... : 6-ruutuinen III
 KATTOMUOTO..... : satula I; satula II; satula III; satula IV; satula V; satula VI
 KATTO/RÄYSTÄSKORISTEET : kissanpenkit III
 KUISTIT/PARVEKKEET... : umpikuisti, pulpettikattoinen III
 KORISTEAIHEET/KAIVERR. :
 KORISTEMAALAUKSET.... :
 POHJATYYPPI..... :
 SALVOSTYYPPI..... : sahanurkka IV; koirankaula IV; pitkänurkka, sulkanurkka V; pitkänurkka, sahanurkka VI
 AITTATYYPPI..... : yksinäisaitta IV
 MYLLYTYYPPI..... : vesiturbiinimylly I
 UUNITYYPPI..... :
 RAKENNUSHISTORIA..... : Voikauppias Joonas Nieminen ja mylläri H. Kilpinen perustivat v. 1891 Kivikosken meijeri tarkoituksena kerätä maitoa veneellä Isojärven ympärillä olevista taloista. Meijeri on ollut nykyisen sahan kohdalla. Nykyinen saha on rakennettu v. 1938. Mylly on ollut aiemmin vesiratasmyllynä nykyisestä paikastaan vähän ylempänä. Mylly siirrettiin nykyiselle paikalleen ja muutettiin vesiturbiinimyllyksi v. 1919. Myllyssä on jauhettu 1970-luvun alkuun asti. Rakennuksessa oli yläkerrassa jauhomylly ja alakerrassa kuorimakone. Koskessa alempana oli sähkölaitos 1930-luvulta lähtien, joka tuotti sähköä paikkakunnalle. Sähkölaitos fuusioitui Hämeen Sähköön ja lopetettiin 1980-luvulla. Laitoksen ohessa toiminut ennen vuotta 1966 lastuvillatehdas. Kun haastateltavan Antti Rajalan isä tuli Kivikosken myllyyn mylläriksi v. 1912, hän rakensi mylläriin pirttiin laajennukseksi kaksi kamaria. Rakennuksen eteinen on muutettu toiselle puolelle 1950-luvulla. Navetta ja sauna on rakennettu 1930-luvulla. Sauna on siirretty valmiiksi hakattuna paikalle. Tontin savusaunasta on tehty paja ja myöhemmin rakennus on muuttunut talaaksi. Antti Rajala on ollut mylläriä vuodesta 1948 1970-luvun alkuun asti, jolloin jauhatus loppui Kivikosken myllyssä. Myllän tontti on seurakunnan maata.
 PIHAPIIRI/MAISEMA.... : Kivikosken mylly; Alueella on mylly, saharakennus ja sauna kosken partaalla sekä mylläriin tupa, navetta ja aitta hieman etäämmällä.

KULT.HIST.ARVO..... :
LH.SUOJELUPÄÄTÖS..... : Rakennussuojeluesitys 1973; Ei suoj. Hämeen lh 19730319
RAK.TAI ASEMAKAAVA.... :
RAKENNUSSUOJELU..... : Seutukaavassa merkitty S 4=suojelualue, joka on tarkoitettu suojeltavaksi
pääasiassa rakennuslain 135 # nojalla annettavilla määräyksillä. Aluetta on esitetty 1973 suojeltava-
ksi rakennussuojelulailla, mutta Hämeen lääninhallitus ei ole hyväksynyt esitystä 19730319.
Museovirasto on esittänyt suojelua 1981, mutta hanke ei ole edennyt mm. maanomistusongelmien takia.
Kuhmoisten kulttuurilautakunta on esittänyt Kivikosken suojelua Pekka Halosen kesäpaikkana Kuhmoisten
kunnanhallitukselle v. 1987, mutta sekin aie on rauennut.
KAAVAMÄÄRÄYKSET..... :
SÄILYMINEN..... :
AVUSTUKSET..... :
LÄHTEET..... : Rajala Antti 26.6. 1989; Suvanto Seppo Kuhmoisten historia. 1965. Lahti.
479.
LIITTEET..... :
TÄYTTÄJÄ/PVM..... : Ranta Sirkka-Liisa 19890626; Lahnala Eija-Liisa 19900131.
LISÄTIEDOT..... :

Kuhmoinen
Kivikosken mylly, myllypirtti

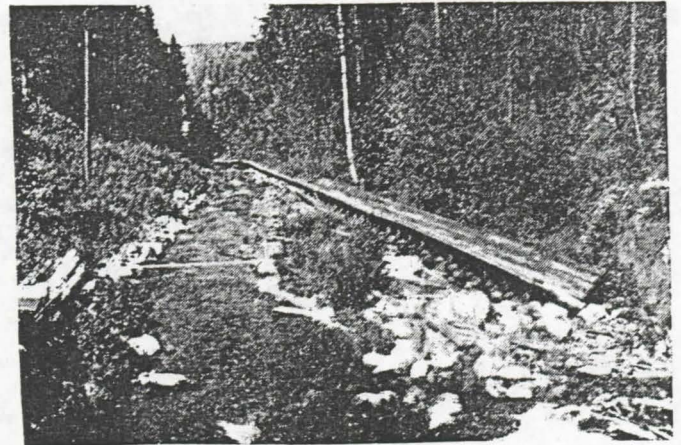
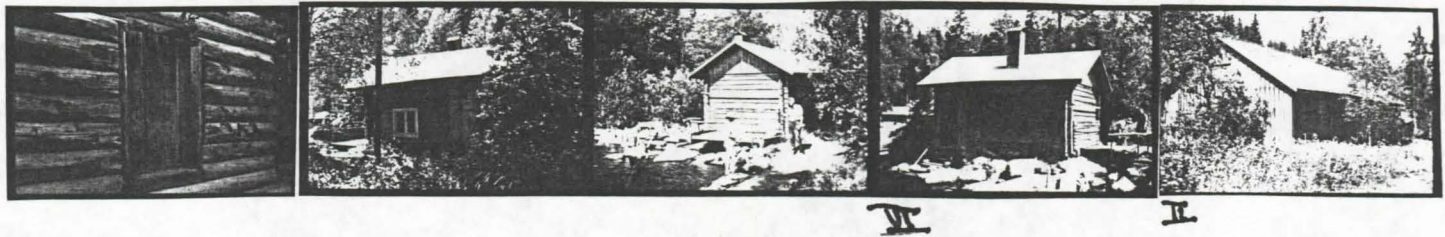
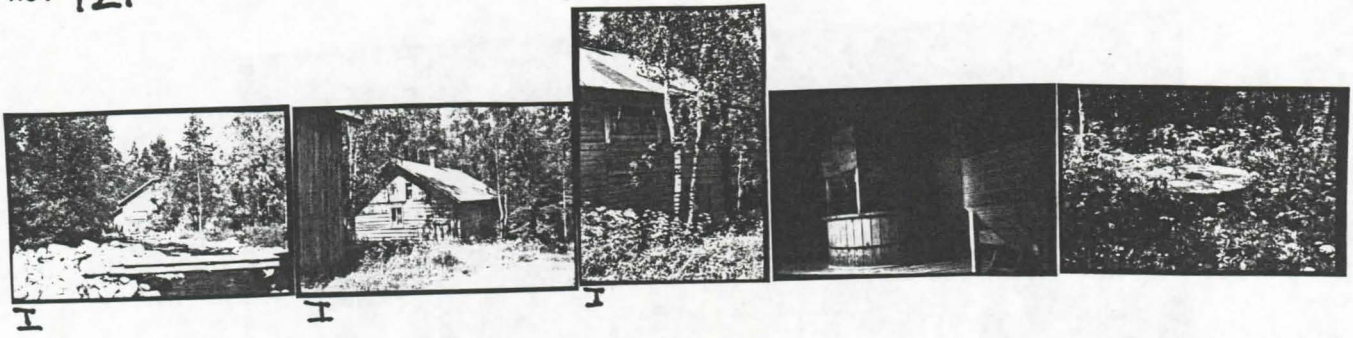
no: 121

2144 08 6241/561



Kuhmoinen
Kivikosken mylly, myllypirtti

no: 121



KIVIKOSKEN UITTORÄNNI
SUKANTO 1965, S. 512.

KOHDE..... : PEKKA HALOSEN KESÄPAIKKA

KUNTA..... : Keski-Suomi; Kuhmoinen
 KOHDETYYPPI..... : huvila; asuinrakennus I; aittarakennus II
 SIJAINNITPAIKKA..... : Kotakoski; Kuhmoinen
 OMISTAJUUS..... : Halosen perikunta; yksityinen perikunta
 OMISTAJAN OSOITE..... : Halosen perikunta, Kirsti Salo, Vihtavuori
 PERUSKARTTA/KOORDIN... : 2144 08 6841/561
 KIINTEISTÖTUNNUS..... : Päijälä 12:14
 INV.LOMAKE NRO..... : 122
 NYKYINEN KÄYTTÖ..... : kesäasunto I; kesä asunto II
 ALKUP. KÄYTTÖ..... : asuinrakennus I; talli II; navetta II; aitta II
 RAKENNUSAIKA..... : 1870-79 I; 1870-79 II
 SUUNNITTELIJA..... :
 KORJAUSVUODET..... : 1960-1969 I; 1978 II
 PERUSTUS..... : luonnonkivet I; luonnonkivet II
 RUNKO..... : hirsi I; hirsi II
 KATE..... : huopa I; huopa II
 ULKOVUORAUUS..... : päädyt pysty peiterima I; päädyt pysty peiterima II
 ULKOVÄRIT..... : maalaamaton (S) I; punamulta (S) I; vihreä (L) I
 KERROSLUKU..... : 1 I; 1 II
 KUNTO..... : hyvä I; hyvä II
 HUONELUKU..... : 5 I; tupa; kamari 2 kpl; eteinen; keittiö
 SISÄSEINIEN PINNAT... :
 MUKAVUUDET..... :
 KORJAUKSET/LAAJENNUS.. : huopakatto laitettu (1960-69) I; huopakatto laitettu (1978) II
 RAKENNUSTYYLI..... :
 IKKUNAMALLIT..... : 6-ruutuinen I; standardi II
 KATTOMUOTO..... : satula I; satula II
 KATTO/RÄYSTÄSKORISTEET :
 KUISTIT/PARVEKKEET... : umpikuisti, satulakattoinen, pariovet ja sivuilla ikkunat I
 KORISTEAIHEET/KAIVERR. :
 KORISTEMAALAUKSET.... : kukkamaalaus peilioessa, maalaus jäänyt toisen maalauksen alle I
 POHJATYYPPI..... : eteiskamarillinen paritupa, toinen tupa jakautuu kahdeksi kamariksi I
 SALVOSTYYPPI..... : lyhyt nurkka I; lyhyt nurkka, lohenpyrstö salvos II
 AITTATYYPPI..... : riviaitta II
 MYLLYTYYPPI..... :
 UUNITYYPPI..... :

RAKENNUSHISTORIA..... : Pekka Halosen kesäpaikka on ollut Kuhmoisten Korolan pappilan entinen torppa, johon on rakennettu hirsinen asuinrakennus ja kolmihuoneinen aitta 1870-luvulla. Torpparin jälkeen asuinrakennuksen tuvassa on toiminut kylän kauppa. Kauppias on asunut samalla rakennuksen muissa huoneissa. Tuvasta on ollut suoraan ulko-ovi ulos. Taitelija Pekka Halonen tuli ensimmäisen kerran Kivikoskelle kesällä 1916. Uudelleen hän oli siellä kesät v. 1920-21 ja hän lunasti rakennukset itselleen vuonna 1924. Nykyisin paikan rakennukset ovat Halosen perikunnan omistuksessa ja paikan käyttäjinä ovat olleet lähinnä Yrjö Halosen tytär, Kirsti Salo, ja Erkki Halosen leski. Asuinrakennus ja osa aitasta on Kuhmoisten seurakunnan maalla. Maa-alueesta Halosen perikunta on maksanut vuotuista vuokraa. Osittain aitta on Kivikosken myllylahkon maalla. Aittarakennuksesta eteläpään huone on ollut talli ja navetta ja muut huoneet ovat olleet aittoina ja kauppiaan varastona. Tilat on muutettu asuinkäyttöön. Ainakin rakennuksen toiseen päähän on laitettu uusi ikkuna. Ovien eteen on tehty noin 2,5 leveä konki ja rakennettu eteen ristikkäiset kaiteet. Rakennuksen katto on uusittu huopakatoksi v. 1978. Asuinrakennuksessa on nurkkalaudat ja päätyjen yläosassa pystyä vuoritusta. Rakennuksen ikkunoissa on ikkunaluukut. Tupaan johtava kaupan ovi on suljettu. Rakennuksen lattiat ovat n. 20 cm:n levyistä lankkua ja katot leveää helmiponttilautaa. Ovet ovat peiliovia. Seinien sisäpintoihin on laitettu halltex-levyä tai pahvia. Tuvan ja keskikamarin piiput on uusittu 1980-luvulla. Katto on uusittu huopakatoksi 1960-luvulla.

PIHÄPIIRI/MAISEMA.... : Pekka Halosen kesäpaikka; Asuinrakennuksen ja aitan muodostama pihapiiri sijaitsee Kivikosken myllyn välittämässä läheisyydessä, kapean vesistöalueen varrella. Mylly-ympäristöön kuuluu jo 1800-luvun lopulla rakennettu mylly, v. 1938 rakennettu saha, asuinrakennus sekä sauna, aitta ja navetta. Mylly on kohteen välittömässä läheisyydessä. Kivikoski on Arvajan reittiin kuuluva 170 metriä pitkä, melko jyrkkä koskialue, mikä on 14.12. 1987 vahvistetussa Keski-

Suomen Seutukaavaliiton 2. vaihekaavassa määritetty merkinnällä S4.

KULT.HIST.ARVO..... : Pekka Halosen kesäpaikka on pappilan vanha torppa, jossa rakennukset ovat 1870-luvulta. Rakennukset ovat säilyneet verraten alkuperäisessä asussaan ja ne edustavat rakennushistoriallisesti 1800-luvun talonpoikaista rakennustapaa. Kohde liittyy taidemaalari Pekka Halosen henkilöhistoriaan, sillä Pekka Halonen vietti kohteessa kesä vuosina 1916, 1920 ja 1921. Vuodesta 1924 lähtien kohde oli jatkuvasti hänen kesäpaikkanaan. Kohteella ja sen lähiympäristöllä on ollut suuri merkitys Halosen maalaustaiteelle jo vuonna 1916 ja 1920-luvulla. Kohde liittyy Kivikosken koskimaisemaan ja Isojärven kansallispuiston alueeseen; valtakunnallinen historiallinen; maakunnallinen rakennushistoriallinen; valtakunnallinen maisemallinen

LH.SUOJELUPÄÄTÖS..... :

RAK.TAI ASEMAKAAVA.... :

RAKENNUSSUOJELU..... :

KAAVAMÄÄRÄYKSET..... :

SÄILYMINEN..... :

AVUSTUKSET..... :

LÄHTEET..... : Salo Kirsti 26.6. 1989; Rajala Antti 26.6. 1989; Kuhmoisten Sanomat 18.9.

1985; Kuhmoinen kiirehtii Isojärven kansallispuiston avaamista. Keskisuomalainen 30.11. 1982.

Selvitysmuistio Pekka Halosen kesäpaikan rakennuksista ja alueen ympäristöstä, Olli Lampinen 1982.

Keski-Suomen museo/maakuntasihteeri; Keski-Suomen museon 21.6. 1983 Keski-Suomen kulttuurirahaston

hoitokunnalle lähettämä lausunto taiteilija Pekka Halosen kesäasunto Kuhmoisten Kivikoskella.

LIITTEET..... : 1. karttaliite, 2. kuvaliite, 3. Selvitys Pekka Halosen kesäpaikka

Kuhmoisten Isojärven Kivikoskella, Keski-Suomen museo/maakuntasihteeri Olli Lampinen

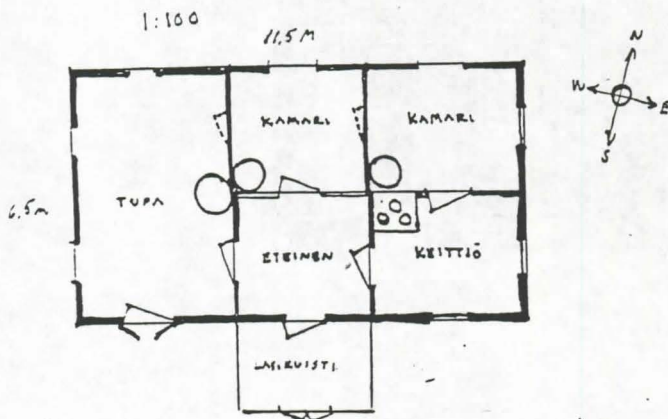
TÄYTTÄJÄ/PVM..... : Ranta Sirkka-Liisa 19890626; Lahnala Eija-Liisa 19900201.

LISÄTIEDOT..... :

Kuhmoinen
Pekka Halosen kesäpaikka

no: 122

2144 08 6841/561



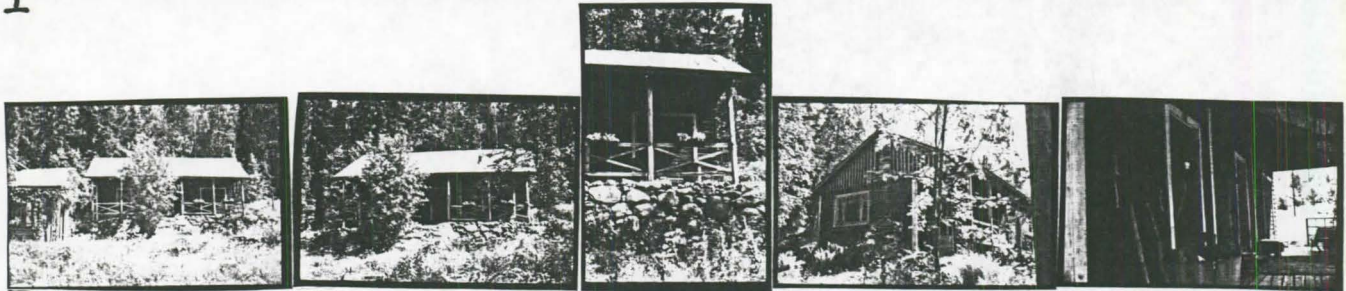
KUHMOISTEN ISOJÄRVellä TAITEILIJÄ PEKKA HALOSEN
KESÄPAIKKA, MISSÄ TAITEILIJÄ VIETTI KESÄNÄ 1916-33
RAKENNUS ON ENTISEN KUORON PAPPILAN TORPPA. RAKENNUS
ON 1870-LUVULLA. MYÖHEMMIN TUPAPÄÄDYSSÄ OLI KAUPPA.
HALOSEN SUUNNALLISIA RAKENNUKSIA OLETETTU
1920-LUVULTA LÄHTIEN

Kuhmoinen
Pekka Halosen kesäpaikka

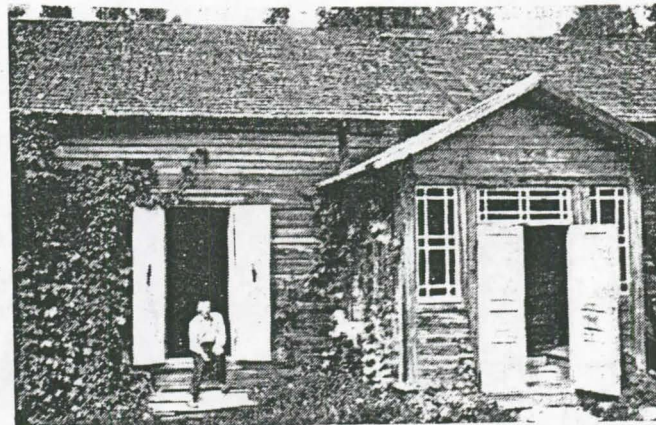
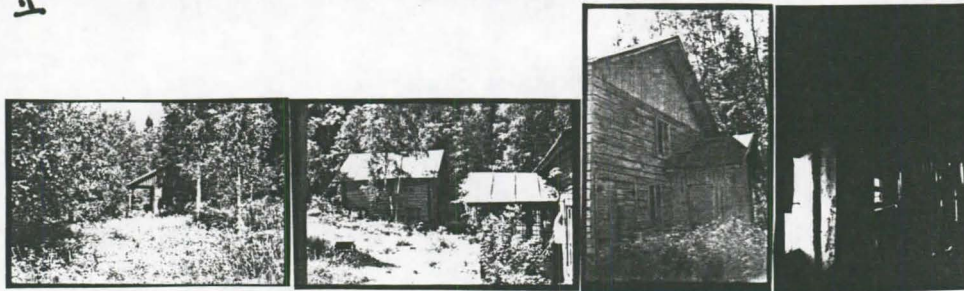
no: 122



I



II



Pekka Halosen kesäasunto
Kivikoskella. Valokuva
v:lta 1960. Portailla istuu
taiteilijan poika, ev.luutn.
Erkki Halonen.

SUVANTO 1965, s. 695.

PEKKA HALOSEN KESÄPAIKKA KUHMOISTEN ISOJÄRVEN KIVIKOSKELLA

122

Asiaa hoitaa Kirsti Salo (os. Halonen), joka on Pekka Halosen vanhimman pojan Yrjö Halosen tytär. Kotipaikka Vihtavuori.

Halosen paikka on Kuhmoisten Isojärven Kivikosken varrella. Luontoosa puolesta alue on todellista erämaaidylliä, missä kapea vesistö polveilee vehmaan joskin kallioisen maaston lomassa muodostaen väliin pieniä kapeita suvantojärviä ja väliin raikaita solisevia koskia. Kivikosken rannalla on vanha mylly-yhtiön mylly ja samassa pihapiirissä on mylläriin pirtti, vuonna 1938 valmistunut saha, joka tosin on jäänyt käytöstä pois kuten myllykin sekä Halosen hissinen rakennus, jossa on kolme huonetta ja keittiö sekä Halosen hallussa oleva kolmihuoneinen aittarakennus. Halosen asuinrakennus on seurakunnan vuokramaalla kuten aitan toinen päätykin ja muut pihapiirin rakennukset ovat mylly-yhtiön maalla. Halosen hallitsevat rakennukset ovat perikunnan omistuksessa samoinkuin puustokin ja vain maapohja (1300m²) on seurakunnan omistuksessa.

Ensimmäisen kerran taiteilija Pekka Halonen tuli Kivikoskelle kesällä 1916, uudelleen 1920-21 ja ihastuttuaan paikkaan lunasti myöhemmin tämän Kuhmoisten Korolan pappilan entisen torpan itselleen. Rakennus on tehty 1870-luvulla ja siinä on ollut torpparin jälkeen kyläkunnan kauppa rakennuksen tuvassa. Rakennus on hirrestä ja hyväkuntoinen. Rakennuksen nurkat ja ikkunanpuitteet ovat vuorattu samoinkuin päätykolmiotkin. Takapuolen alahississä on punapultaa samoinkuin hirsien päissäkin nurkkavuorilautojen alla. Päätykolmion pystyvuoraus on maalattu aikoinaan punamullalla tai vaaleanpunaisella värillä. Huopakatto on laitettu parikymmentä vuotta sitten. Talon keskiosassa on lasikuisti. Huoneissa lattiat ovat n. 20 cm leveistä lankuista ja katto samanlevyistä helmiponttia. Ovet ovat peiliovia, joista yhdessä on ollut kaunis kukkamaalaus, joka on jäänyt toisen maalauksen alle. Tuvan ja keskikamarin uunit ovat lämmityskiellossa, koska piipun pää on rapautunut. Piipun korjaus on tarkoitus tehdä vielä kesällä 1982. Seinien sisäpintoihin on laitettu haltex -levyt. Tuvan ikkunoissa ja ovesa on vihreät ikkunaluukut.

Kolmihuoneinen aitta on tehty myös 1870-luvulla. Eteläpään huoneessa on aikoinaan ollut talli ja navetta ja muut huoneet ovat olleet aittoina ja kauppiaan varastona. Nykyisin huoneet on muutettu asuinkäyttöön. Eteläpäässä oleva huone on mylly-yhtiön maalla ja kaksi muuta huonetta on seurakunnan vuokramaalla. Aitan edessä on n. 2,5m leveä katkellinen veranta, jonka molemmissa päissä on ajosillat, maapenkereet. Katto on uusittu 1978 huopakatoksi.

Pihapiiri. Pihapiirin muut rakennukset kuuluvat Kivikosken mylly-yhtiölle, jossa alunperin on ollut 12 osakasta, mutta joka sittemmin on jakaantunut useammalle osakkaalle. Myllyrakennus on vielä pystyssä ja viimeksi siinä jauhettiin 1960-luvun jälkipöhliskolla. Nyt siinä on sähkömylly, jolla mylläri jauhaa vähäiset kotitarvejauhonsa. Myllyn yläpuolella on käytöstä poisjäänyt saharakennus, joka tehtiin 1938. Sahan paikalla oli viime vuosisadan aikana meijeri joka loppui jo vuosisadan vaihteessa. Sahan ränni purettiin muutama vuosi sitten. Nykyään mylly-yhtiöllä ei ole toimintaa eikä myöskään rahaa. Sahan yläpuolella on mylläriin tupa, joka on vielä mylläriin "virkatalo".

Halosen perikunnan hallitsevat rakennukset ovat siis seurakunnan vuokramaalla, jota on 1300 m². Rakennusten lisäksi Haloset omistavat myös tontin puut. 1960-luvun lopussa Pekka Halosen pojat Yrjö ja Erkki Halonen olivat tehneet seurakunnan kanssa jo kauppakirjat tontin ostosta, mutta Yrjön kuoltua kauppakirja raukesi. Erkki teki kohta toisen kauppakirjan, mutta ennen kaupan lopullista tekemistä Erkki kuoli. Tämän jälkeen seurakunta teki perikunnan kanssa 10 vuokrasopimuksen, joka umpeutuu vuonna 1983 ja vuokraksi sovittiin 1000 mk vuodessa. Vuokra on indeksiin sidottu ja se on tänä vuonna 1600 mk. Seurakunnan taloudenhoitaja on antanut ymmärtää, että vuokrasopimusta jatketaan, ja myös sen, että alueen osto saattaa nyt olla taas mahdollista. Veroja rakennuksista maksetaan vuodessa alle 100 mk ja tiemaksua 70 mk.

Torpan käyttäjinä on lähinnä Yrjö Halosen tytär Kirsti Salo ja Erkki Halosen leski, joiden kontolle mainitut maksut ovat kasaantuneet. Ennen kaupankäyntiä muiden perillisten pitäisi luopua osuudestaan tai tulla vuokramaksuissa vastaan takautuvasti. Kirsti Salo on ottanut yhteyttä kirjeen laatimisessa tuomariin.

Tääs yhteydessä Kirsti Salo aikoo ottaa yhteyden seurakuntaan ja tuo julki kohtuuttomaksi katsomansa vuokran, jota hän ja hänen tätinsä eivät eläkeläisinä pysty helposti maksamaan. He perustavat anomuksensa kulttuurinäkökohtiin sekä pyrkivät daamaan maksun alhaisemmaksi.

toim.pit. Kansallismuseosta Alfred Kolehmainen (puh. 651611) on ollut ajamassa kosken ja miljööön säilyttämistä syksyllä 1981. Tämä suojelukysymys on selvitettävä.

Selvitettävä on myös avustumahdollisuudet rakennuksen kunnostamiseksi sekä suojelemiseksi. Perusteina voisi olla juuri miljöö ja kulttuurihistoriallinen kriteeri.

Kuhmoisten seurakunnalle K-3 museo voisi kirjoittaa lausunnon rakennusten kulttuurihistoriallisesta merkityksestä, sen säilyttämisestä ja vihjata ettei rakennuksen ylläpitäjiä rasiteta liikaa vuokramaksuilla.

Pekka Halosen taustatietoja saa Halosen taiteen historijoitsijalta Aune Lindströmiltä, jonka teoksen yksi pääluku on "Kuhmoisissa 1916-1925. Tyyntyminen ja uusi tyyllivaihe!"

KUHMOISTEN RAKENNUSINVENTOINTI 1989-1990

INV.NRO KOHDE

KULT.ARVO

123. Kuhmoisten Linnavuori

Valtak.

ALUEINVENTOINTILOMAKE

1. Lään

Keski-Suomi

2. Kunta

Kuhmoinen

3. Alue

Kuhmoisten Linnavuori

4. Kylä/Kaupunginosa

5. Omistaja(t)

6. ALUEEN JA ALUEELLA OLEVIA RAKENNUSTEN KUVAUS JA HISTORIA

Kuhmoisten Linnavuori sijaitsee n. 10 km:n päässä kirkonkylästä, vanhan 4-tien varrella Puukkoisten suuntaan mentäessä. Vuori on erittäin jyrkkärinteinen ja sen laelta avautuvat näköalat kilometrien päähän Saaresjärven suunnassa.

Tämä esihistoriallisen ajan muinaislinna on ollut tarkempien tutkimusten kohteena 1980-luvulla ja tutkimukset ovat osittain vielä kesken. Linnavuoren on kuitenkin päätelty kuuluvan viikinki- ja ristiretkiaikaan (800-1200-luvulle jKr.), ja sitä on käytetty levottomien aikojen pakolinnana. Kaivauksissa on valtakunnallisestikin ajatellen tehty runsaasti löytöjä, lähinnä koru-, talous- ja sotasesineitä. Myös rakennuksiin viittaavia löytöjä on tehty mm. kivinen tasainen "lattia"-alue, suuri nelikulmainen kivikasa, "liesi" sekä pajaan viittaavia jäänteitä. Kaikkiaan kaivauksissa on tehty löytöjä noin puolentoista sataa.

ALUEEN NUMERO

ALUE

7. ERIKSEEN LUETTELOIDUT KOHTEET

8. SÄILYMEDELLYTYKSET (uhkatekijät, kaavallinen tms. tilanne, päätökset)

Alue rauhoitettu muinaismuistolain nojalla.

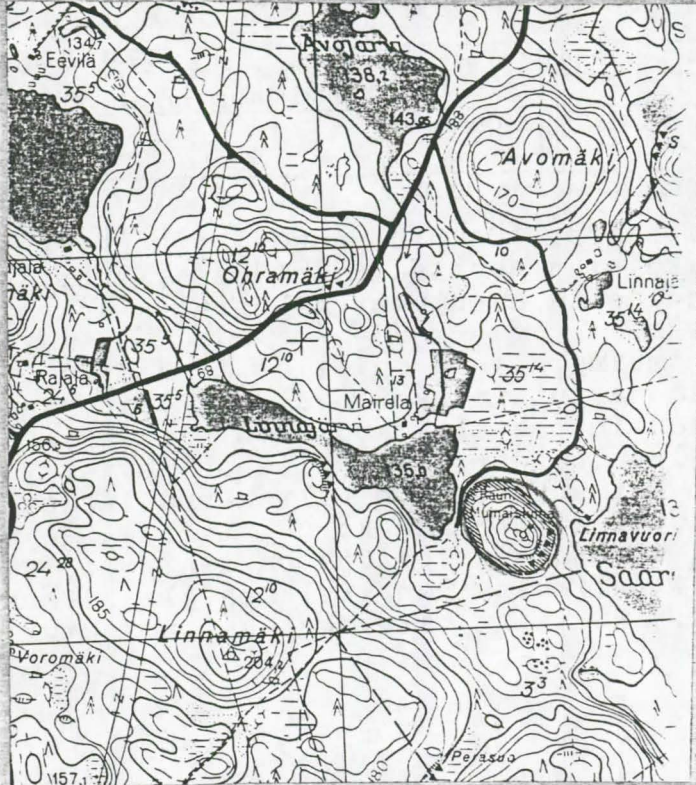
9. LUETTELOINTIPERUSTE

Linnavuoren alue on valtakunnallisesti merkittävä muinaismuistolain nojalla rauhoitettu muinaislinna, josta on tehty useita viikinki- ja ristiretkiajan löytöjä.

10. Rakennus-historiallinen
11. Historiallinen
12. Maisemallinen

KUNTA

13. OTE PERUSKARTASTA TAI ASEMAPIIRROS



14. VALOKUVAT



Kuvat Pekka Vähäkangas

15. LÄHTEET (kirjallisuus, piirustukset, asiakirjat)

*Kuhmoisten Sanomat 16.7.1986
5.11.1986*

16. LIITTEET

18. LOMAKKEEN TÄYTTÄJÄ, päiväys

*Sirkka-Liisa Ranta
17.9.1989*

17. SUULLISTA TIETOA ANTANEET

KUHMOISTEN RAKENNUSINVENTOINTI 1989-1990

KYLÄMÄ

INV.NRO	KOHDE	KULT.ARVO
124.	Hietalan talon pihapiiri	Paik.
125.	Huhtalan talon pihapiiri	Maak.
126.	Uusi-Kylämän talon pihapiiri	Paik.
127.	Kiusalan, ent. Kylmälahden pihapiiri	Paik.
128.	Kylämän koulu	Paik.
129.	Kylämän pienviljelijäyhdistyksen talo (ent.nuorisoseurantalo)	Paik.
130.	Kärpäsmäen tilan pihapiiri	Paik.
131.	Lehmälän talon pihapiiri	Paik.
132.	Norolan talon pihapiiri	Paik.
133.	Pakomäen eli Pakolan tilan pihapiiri	Paik.
134.	Piippalan talon pihapiiri	Paik.
135.	Vääräjärven talon pihapiiri	Paik.
136.	Ylä-Nuorajärven talon pihapiiri	Paik./Maak.

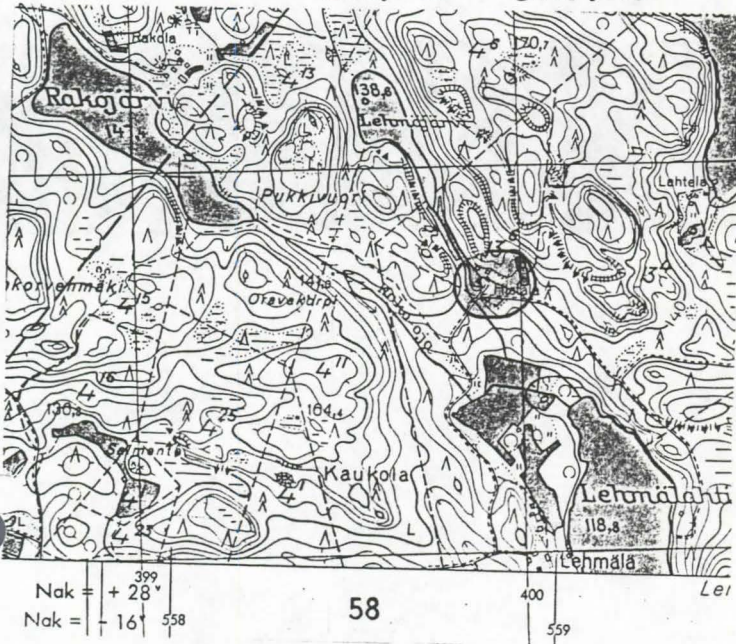
KOHDE..... : HIETALA

KUNTA..... : Keski-Suomi; Kuhmoinen
KOHDETYYPPI..... : maatila; asuinrakennus I; aitta II; sauna III
SIJAINNIPAIKKA..... : Kylämä; Kuhmoinen
OMISTAJUUS..... : Kotila Onni; yksityinen
OMISTAJAN OSOITE..... : Kotila Onni, 17800 Kuhmoinen
PERUSKARTTA/KOORDIN... : 2144 05 6840/558
KIINTEISTÖTUNNUS..... : Kaukola 13:6
INV.LOMAKE NRO..... : 124
NYKYINEN KÄYTTÖ..... : kesäasunto I; varasto II; sauna III
ALKUP. KÄYTTÖ..... : asuinrakennus I; aitta II; sauna III
RAKENNUSAIKA..... : 1920-29 (?) I
SUUNNITTELIJA..... :
KORJAUSVUODET..... :
PERUSTUS..... : nurkkakivet I; luonnonkivet I; nurkkakivet II; luonnonkivet II; betoni III
RUNKO..... : hirsi I; hirsi II; hirsi III
KATE..... : huopa I; pelti II; pelti III
ULKOVUORAUUS..... : pysty peiterima I
ULKOVÄRIT..... : punainen (S) I; valkoinen (L) I; valkoinen (I) I; punainen (S) II; valkoinen (L) II; maalaamaton III
KERROSLUKU..... : 1 I; 1 II; 1 III
KUNTO..... : hyvä I; hyvä II; hyvä III
HUONELUKU..... : 3 I; pirtti; eteinen; kamari
SISÄSEINIEN PINNAT... :
MUKAVUUDET..... :
KORJAUKSET/LAAJENNUS.. :
RAKENNUSTYYLI..... :
IKKUNAMALLIT..... : 6-ruutuinen
KATTOMUOTO..... : satula I; satula II; satula III
KATTO/RÄYSTÄSKORISTEET :
KUISTIT/PARVEKKEET... : umpikuisti, satulakattoinen edessä keskellä I
KORISTEAIHEET/KAIVERR. :
KORISTEMAALAUKSET..... :
POHJATYYPPI..... : paritupa I
SALVOSTYYPPI..... : pitkä nurkka I; lyhyt nurkka III
AITTATYYPPI..... : riviaitta II
MYLLYTYYPPI..... :
UUNITYYPPI..... :
RAKENNUSHISTORIA..... : Hietala on Lehmälän talon torppa. Tila on itsenäistynyt 1920-luvulla. Talossa ovat asuneet Alviina ja Markku Salonen sekä myöhemmin heidän poikansa Valde Salonen perheineen. Onni ja Paavo Kotila ostivat tilan 1950-luvun lopulla ja talo on ollut siitä lähtien kesäasuntona. Asuinrakennuksessa on pirtti (n.4 x 4 m), eteinen ja kamari (n. 3 x 4 m). Ulko-oven edessä on korkea lautaeteinen. Aittarakennuksessa on katonlappen suojaama konki ja siinä pystypinnaiset kaiteet.
PIHAPIIRI/MAISEMA..... : Lehmälä; Pihapiiri muodostuu asuinrakennuksesta, aitasta ja saunasta. Talo sijaitsee pienestä Lehmäjärvestä Lehmälahteen laskevan puron läheisyydessä.
KULT.HIST.ÄRVO..... : Lehmälä on tyypillinen 1900-luvun alkupuolella rakennetun torpan pihapiiri; paikallinen historiallinen; paikallinen rakennushistoriallinen
LH.SUOJELUPÄÄTÖS..... :
RAK.TAI ASEMAKAAVA.... :
RAKENNUSSUOJELU..... :
KAAVAMÄÄRÄYKSET..... :
SÄILYMINEN..... : hyvä; Kohde on kesäasuntona.
AVUSTUKSET..... :
LÄHTEET..... : Kotila Paavo 31.7. 1989
LIITTEET..... : 1. karttaliite, 2. kuvaliite
TÄYTTÄJÄ/PVM..... : Ranta Sirkka-Liisa 19890731; Lahnala Eija-Liisa 19900402
LISÄTIEDOT..... :

Kuhmoinen
Hietala

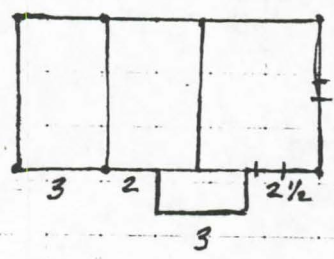
no: 124

2144 05 6840 / 558



↔ n. 10m ↔

↕ n. 5m ↕



Kuhmoinen
Hietala

no: 124



I

IV

III

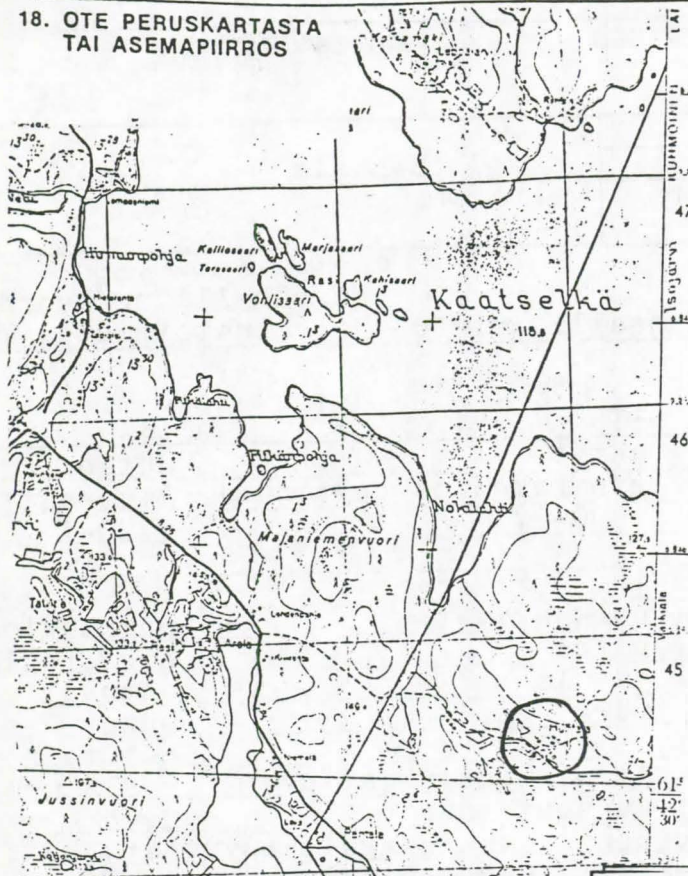
SUOMEN RAKENNUSKULTTUURIN YLEISLUETTELO			MUSEOVIRASTO
KOHDEINVENTOINTILOMAKE			125
1. Lääni	Keski-Suomi	3. Kohde	
2. Kunta	Kuhmoinen	Huhtala	
4. Kylä/Rekisterinumero	5. Kaup.osa/Kortteli/Talo	6. Kohdetyyppi	
Valkiala 15			
7. Peruskartta/Koord. n.	8. Osoite	9. Omistaja ja omistajan osoite	
214402 x=6846 y=3390	Isojärven kansallispuisto	Metsähallitus/luonnonsuojelualuetoimisto, PL 233	
10. RAKENNUKSEN KUVAUS			00121 Hki
Rakennus n:o	I	II	III
Nyk. käyttö	autio	autio	autio
Alkup. käyttö	maatilan päärakennus	piharakennus (pytinki)	liha-aitta
Rak. aika	1700-1800-1	1800-1?	1700-1
Suunnittelija			
Kerrosluvu	1	1	1
Perusta	nurkkakivet	nurkkakivet	nurkkakivet
Runko	hirsi (olkasalvos)	hirsi	hirsi(sulkas.)
Kattomuoto	satula	satula	satula
Kate	päre	päre	päre
Vuoraus			osittain pysty
Ulkovärit	maalaamaton	ollut punamullattu	maalaamaton
Kunto	kunnostetaan	kunnostetaan	hyvä
Erityispiirteet	Rak.I:ssä pirtissä kiviuuni, kamareissa pystyuunit, keittiössä hella, Kamareissa slammatut seinät, 6-ruutuiset ikkunat. Etusivulla satulakattainen kuisti, jonka räystäslaudoissa sahalaitainen koristelu, takasivulla veräysovi. Rak.III:ssa otsallinen ja jalallinen yksinäis-		
11. RAKENNUSHISTORIA aitta, etusivulla astinpuu.			
Perimätiedon mukaan Huhtalan seudulle asettui asumaan 1600- ja 1700-lukujen vaiheilla potaskankeittäjä. Wuorihuhdan eli Huhtalan torppa on perustettu viimeistään 1700-luvun puolivälissä. Ensimmäisiin isäntiin kuului Petter Godvillig perheineen. Torppa siirtyi ensin perintönä isältä pojalle. V. 1850 se siirtyi isossajaossa Väkkärlän eli Pussin virkatalon torpaksi ja samalla se liitettiin Valkealan kylään. Lähiseudulla oli muitakin torppia, jotka yhdessä Wuorihuhdan kanssa kaskesivat metsiä ja raivasivat pikkusoita niityiksi ja pelloiksi. 1880-luvulla torppaa hallitsi Kaarle Wuoriluhta, v. 1895 isännäksi tuli Vihtori Juhonpoika Heinonen. Tila itsenäistyi v. 1933. Sotien jälkeen tilalla oli majoituksessa muistitiedon mukaan metsätyömiehiä, joiden hewoset olivat tarkoitukseen rakennetussa tallissa pihapiirissä olleen talon tallirakennuksen vieressä. Tila oli Heinosten omistuksessa 1960-luvun alkuun, loppuajat jo autiona. Tuolloin tilan osti metsähallitus metsänviljelyä varten. Tila liitettiin v. 1982 perustettuun Isojärven kansallispuistoon ja tilan rakennukset kunnostetaan museotilaksi.			
V. 1864 torppaan kuului päärakennus, piharakennus, kaksi muuta tupaa, keittiö ja pesutupa, tallirakennus, lato, rehusuoja ja aittoja sekä			
12. LÄHIYMPÄRISTÖ			
Tila kuuluu Isojärven kansallispuistoon, lähitienoilla ei muuta asutusta. Vanhat viljelmät kuuluvat metsähallitukselle talousmetsäalueena.			
13. SÄILYMISEDELITYKSET (uhkatekijät, kaavallinen tms. tilanne, päätökset)			
Rakennusryhmä lähiympäristöineen kuuluu kansallispuiston kulttuuri-maisema-alueeseen. Huhtalan tila kunnostetaan museotilaksi, vuosisadan alkupuolen mallin mukaiseksi tilaksi. Pellot tarkoitetaan kunnostaa viljelykäyttöön ja laitumille laiduntamaan maatiaiskarja.			
14. LUETTELOINTIPERUSTE			
Huhtala on lähes alkuperäisessä asussaan säilynyt, mäkisijaintinen maatilan pihapiiri, jonka rakennuskanta on 1700- ja 1800-luvuilta.			
			15. Rakennushistoriallinen <input checked="" type="checkbox"/>
			16. Historiallinen <input checked="" type="checkbox"/>
			17. Maisemallinen <input checked="" type="checkbox"/>

KOHTIEN NUMERO

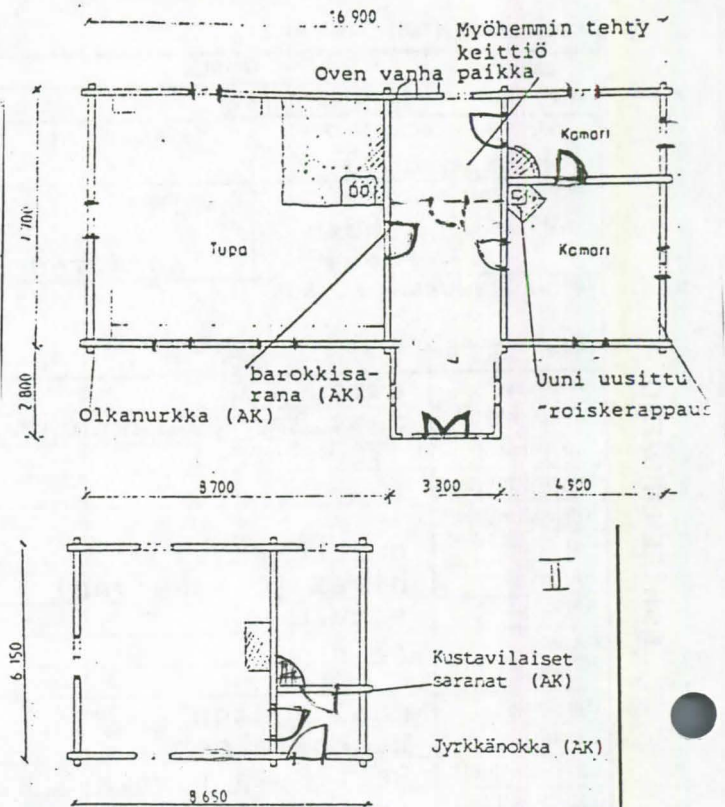
KOHDE

KUNTA

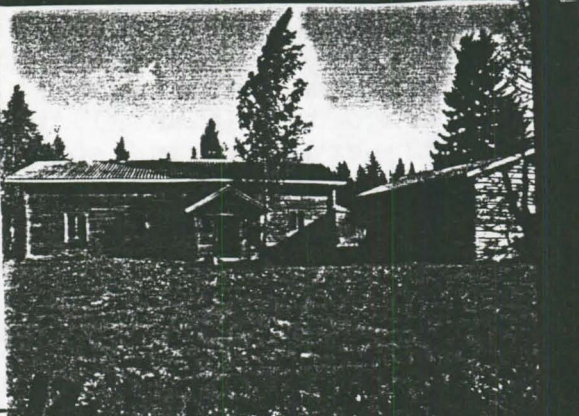
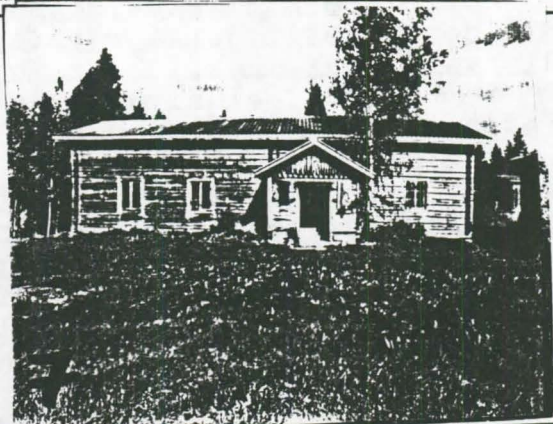
18. OTE PERUSKARTASTA
TAI ASEMAPIIRROS



19. POHJAPIIRROS TAI TIETOJA



20. VALOKUVAT



VALOK.
PEKKA
HELIN 1988.

21. LAHTEET (kirjallisuus, piirustukset, asiakirjat)

Päivi Andersson: Dokumentointiselvitys Kuhmoisten Huhtalan talosta 17.1.1989 liitteinen. Keski-Suomen museon arkisto.

Anu Vauramo: Katsaus Huhtalan menneisyyteen 15.5. 1988. Muistio Metsähallituksen luonnonsuojelutoimiston arkistossa. Ks. myös rakennusselvityksen liitteenä Anu Vauramon 15.6.1988 täyttämä Huhtalan tilan rakennusinventointikortti Ks. myös rak selv liitteenä.

22. LIITTEET

24. LOMAKKEEN TÄYTTÄJÄ, päiväys

23. SUULLISIA TIETOJA ANTANEET

Anu Vauramo ja Seppo Kallonen

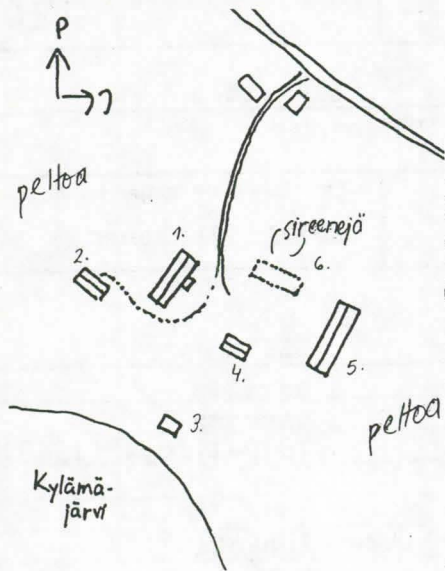
SUOMEN RAKENNUSKULTTUURIN YLEISLUETTELO				MUSEOVIIRASTO	
KOHDEINVENTOINTILOMAKE				126	
1. Lääni	Keski-Suomi		3. Kohde		
2. Kunta	Kuhmoinen		Uusi-Kylämä		
4. Kylä/Rekisterinumero		5. Kaup.osa/Kortteli/Talo	6. Kohdetyyppi		
Valkiala 6:34					
7. Peruskartta/Koordin.		8. Osoite		9. Omistaja ja omistajan osoite	
214404, $x=6838$ $y=558$		17950 Kylämä		Heikki Janhonen	
10. RAKENNUKSEN KUVAUS					
Rakennus n:o	I	II	III		
Nyk. käyttö	asuinrakennus	luhtiaitta	navetta		
Alkup. käyttö	asuinrakennus	luhtiaitta	navetta		
Rak. aika	1800-l.lop.	1824	1800-l.lop. (1949)		
Suunnittelija					
Kerrosluku	1	2	1		
Perusta	luonnonkivi	nurkkak.+salvoskehikko	lohkokivi		
Runko	hirsi	hirsi	lohkokivi		
Kattomuoto	satula	satula	satula		
Kate	tiili	huopa	pelti		
Vuoraus	pystyv.peiterim.				
Ulkovärit	tum.pun.	osit.vaakav.			
Kunto	kohtal.	kohtal.	kohtal.		
Erityispiirteet					
11. RAKENNUSHISTORIA					
<p>Kylämän tila (vsta 1949 Uusi-Kylämä) sijaitsee Länkipohja-Kuhmoinen tien varrella, Kylämäjärven rannalla, 13 km Kuhmoisten kirkolta. Tilan historia ulottuu 1740-luvulle, jolloin Hakkimalan autiutilan viljelykseen ottanut Simo Simonpoika raivasi itselleen torpan Valkialan kylän yhteismaalle Kylämäjärven Rauhanlahden rannalle. Tila sai tuolloin nimeksi Rauhanlahti, mutta myöhemmin siitä alettiin käyttää Kylämä-nimeä. Viljelykset olivat Kylämä-suvun hallussa 1900-luvun alkuun, jolloin ne joutuivat Ahlström-yhtiölle. Nykyisen omistajan isä tuli tilanhoitajaksi 1910-11, tila itsenäistyi vasta 1920-luvulla.</p> <p>Pihapiirin rakennukset ovat alunperin muodostaneet umpipihan susiaitoineen. Toinen asuinrakennus pihan pohjoispuolelta, nyk. sireeniryhmän luota, purettiin 1930-luvulla. Pihan eteläpuolella, nyk. liiterin kohdalla, on purettu samanlainen luhtiaitta kuin sijoittuu asuinrakennuksen taakse. Olemassa olevan luhtiaitan alakerrassa sijaitsevat vilja-aitat (länsipäädyn aittaa käytetty myös ruumisaittana) ja keskellä mankeliaitta. Toisessa kerroksessa ovat olleet makuuaitat. Lukot ja avaimet ovat kyläseppän takomat. Aitta on katettu v. 1956.</p> <p>Asuinrakennuksen alunperin n. 9 x 9 metrin kokoinen pirtti sijaitsee rakennuksen keskellä. Pirtti on jaettu kahtia 1950-luvulla, ja toisesta puolesta tehty kaksi kamaria sisarelle. Eteläpääty, joka ilm. nuorin, on ollut palvelusväen</p>					
12. LÄHIYMPÄRISTÖ					
<p>käytössä. Päädym sisäänkäynti on tehty 1950-l. Paasisäänkäynnin alunperin kulmikas umpikuisti on vaihtunut nykyiseen 1970-l:n lop</p> <p>Rakennukset sijaitsevat peltojen ympäröiminä Kylämän kylän keskeisellä paikalla</p>					
13. SÄILYMEDELLELYTYKSET (uhkatekijät, kaavallinen tms. tilanne, päätökset)					
<p>Rakennukset edelleen käytössä, mutta tilalle ei ilmeisesti jatkajaa tiedossa. Omistajilla halu mm. aitan rappusrakenteiden korjaukseen, mutta toivoisivat saavansa siihen ulkopuolista rahoituspua.</p>					
14. LUETTELOINTIPERUSTE					
Rakennukset keskeinen osa Kylämän kyläkuvassa. Asuin- ja aittarakennus edustavat perinteistä talonpoikaista rakennuskulttuuria.				15. Rakennushistoriallinen	<input checked="" type="checkbox"/>
				16. Historiallinen	<input type="checkbox"/>
				17. Maisemallinen	<input checked="" type="checkbox"/>

KOHTEN NUMERO

KOHDE

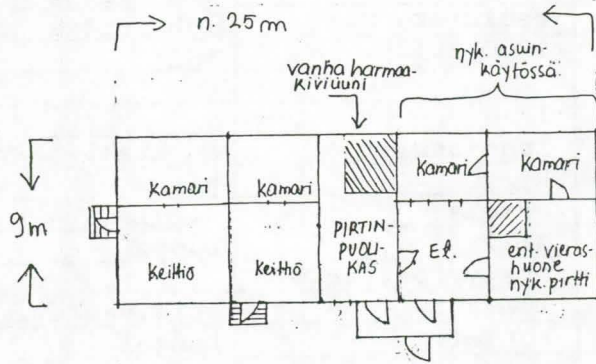
KUNTA

18. OTE PERUSKARTASTA
TAI ASEMAPIIRROS

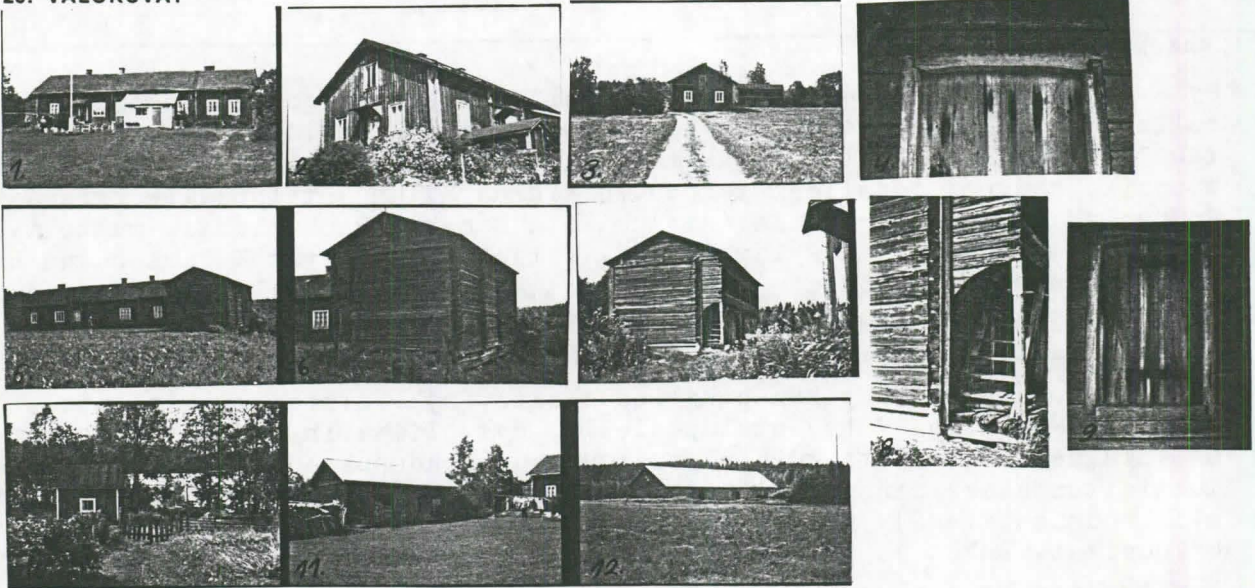


19. POHJAPIIRROS TAI TIETOJA
SISÄTILOISTA

- 1.) Asuinrakennus (kuvat 1-3)
- pohjapöytämuutoksellaan asittain muuttunut
- 2.) 2-kerokkinen aitta (kuvat 4-9)
- 3.) Sauna (kuva 10)
- 4.) lüterö (kuva 11.)
- 5.) navetta (kuva 12.)



20. VALOKUVAT



21. LÄHTEET (kirjallisuus, piirustukset, asiakirjat)

Seppo Suvanto: Kuhmoisten historia. Lahti 1965.
Suomen pienviljelijät II. 1967.

22. LIITTEET

24. LOMAKKEEN TÄYTTÄJÄ, päiväys

Sirkka-Liisa Ranta
12.9.1989

23. SUULLISIA TIETOJA ANTANEET

Rauha ja Heikki Janhonen 31.7.1989

KOHDE..... : KIUSALA; KYLMÄLAHTI

KUNTA..... : Keski-Suomi; Kuhmoinen
KOHDETYYPPI..... : maatalo; asuinrakennus I; maitokamari II; varasto III; liiteri IV;
aitta V; riihi VI; sauna VII; venetalas VIII; paja IX
SIJAINNINPAIKKA..... : Kylämä; Kuhmoinen
OMISTAJUUS..... : Kivilahti Eero ja Aila; yksityinen
OMISTAJAN OSOITE..... : Kivilahti Eero ja Aila, Lahti
PERUSKARTTA/KOORDIN... : 2144 04 6838/552
KIINTEISTÖTUNNUS..... : Valkiala 7:20
INV.LOMAKE NRO..... : 127
NYKYINEN KÄYTTÖ..... : kesäasunto I; varasto II; varasto III; puuliiteri IV; varasto V;
varasto VI; sauna VII; venetalas VIII; varasto IX
ALKUP. KÄYTTÖ..... : asuinrakennus I; maitokamari II; heinälato III; puuliiteri IV; vilja-
aitta V; liha-aitta V; makuuaitta V; riihi VI; savusauna VII; venetalas VIII; paja IX
RAKENNUSAIKA..... : 1917 I; 1917 II; 1900-1924 III
SUUNNITTELIJA..... :
KORJAUSVUODET..... : 1940-49 I; 1983-84 I
PERUSTUS..... : nurkkakivet I; nurkkakivet II; nurkkakivet III; nurkkakivet IV;
nurkkakivet V; nurkkakivet VI; nurkkakivet VII; nurkkakivet VIII; nurkkakivet IX
RUNKO..... : hirsi I; hirsi II; hirsi III; lauta III; lauta IV; hirsi V; hirsi VI;
hirsi VII; hirsi IX
KATE..... : pelti I; pelti II; pelti III; pelti IV; pelti V; huopa VI; pelti VII;
pelti VIII; pelti IX
ULKOVUORAUS..... : vuoraamaton I; vuoraamaton II; vuoraamaton III; vuoraamaton IV;
vuoraamaton V; vuoraamaton VI; vuoraamaton VII; vuoraamaton VIII; vuoraamaton IX
ULKOVÄRIT..... : maalaamaton I; maalaamaton II; maalaamaton III; maalaamaton IV;
maalaamaton V; maalaamaton VI; maalaamaton VII; maalaamaton VIII; maalaamaton IX
KERROSLUKU..... : 1 I; 1 II; 1 III; 1 IV; 1 V; 1 VI; 1 VII; 1 VIII; 1 IX
KUNTO..... : hyvä I; hyvä II; hyvä III; hyvä IV; hyvä V; hyvä VI; hyvä VII; hyvä
VIII; hyvä IX
HUONELUKU..... : 5 I; pirtti; eteinen keittiö; kamari 2
SISÄSEINIEN PINNAT... :
MUKAVUODET..... :
KORJAUKSET/LAAJENNUS.. : leivinuuni uusittu (1940-49) I; kuisti uusittu (1983-84) I
RAKENNUSTYYLI..... :
IKKUNAMALLIT..... : 6-ruutuinen I
KATTOMUOTO..... : satula I; satula II; satula III; satula IV; satula V; satula VI;
satula VII; satula VIII; satula IX
KATTO/RÄYSTÄSKORISTEET :
KUISTIT/PARVEKKEET... : avokuisti, satulakattoinen edessä keskellä I
KORISTEAIHEET/KAIVER... : leveät ikkunavuorilaudat I
KORISTEMAALAUKSET... :
POHJATYYPPI..... : paritupatyypinen I
SALVOSTYYPPI..... : pitkä nurkka, sahanurkka I; pitkä nurkka, sahanurkka II, pitkä nurkka,
sahanurkka III; pitkä nurkka, sahanurkka V; pitkä nurkka, sulkanurkka VI; lyhyt nurkka, lohenpyrst-
ösalvos VII; pitkä nurkka, koirankaula IX
AITTATYYPPI..... : riviaitta V
MYLLYTYYPPI..... :
UUNITYYPPI..... : pienenetty tiili- ja harmaakiviuuni
RAKENNUSHISTORIA..... : Kiusala on ollut alkuaan valtion torppa. Tila on ollut saman suvun hallussa
noin 200 vuotta. Taloa hoitivat viimeksi kolme veljestä ja sisar. Omistajat rakensivat v. 1958-59
Pihlajaniemen talon ja pitivät Kiusalassa vain hevosia ja viljelivät pelloja aina 1960-luvulle asti.
Talossa asui vuokralaisia ja v. 1979-80 tila jaettiin. Talon asuinrakennus on siirretty nykyiselle
paikalleen v. 1917. Tätä ennen rakennus oli pihapiirissä pääty järvelle päin. Alunperin asuinrakennus
on sijainnut Piippalan lähellä. Rakennukseen on ilmeisesti lisätty päätykamari viimeisen siirron
yhteydessä v. 1917. Rakennuksessa oli alunperin avonainen kaksoiskuisti, mikä purettiin huonokuntois-
uuden vuoksi v. 1983. Nykyisessä kuistissa on loiva satulakatto ja betoniperustus. Rakennuksen
nurkkakivien välit on suojattu päädyssä leveillä laudoilla. Vuonna 1917 rakennettu maitokamari ja
sitä hieman vanhempi talli ovat alunperin olleet saman katon alla. Tallin päädyssä on ollut heinälato

ja maitokamari oven edessä lautarakenteinen eteinen. Rakennuksesta on purettu pois talliosa ja vain rakennuksen heinälato on säilytetty varastotilana. Myös maitokamarin eteisosa on purettu. Maitokamari rakennuksessa on kuusiruutuinen ikkuna ja päädyssä sijaitsevan oven suojana ulkoneva otsa. Aittarakennuksen ovien edessä on katonlapeen suojaama konki. Rakennuksiin on uusittu kattoja 1980-luvulla. Riihen takana on ollut hevoskierto.

PIHAPIIRI/MAISEMA..... : Kiusala; Pihapiiri muodostuu asuinrakennuksesta, heinäladosta, maitokamari-ista, riviaitasta, puuliiteristä, riihestä, venetalaasta, saunasta ja pajasta. Asuinrakennus, maitokamari, heinälato, riviaitta ja sauna ovat sijoittuneet väljästi suorakaiteen muotoisen pihan ympärille. Talon navetta on sijainnut tässä pihassa heinälatoa vastapäätä. Talon ajotie tulee riviaitan ja puretun navetan välistä asuinrakennuksen eteen. Talon riihi, paja, kellari ja venetalas sijaitsevat hajanaisesti asuinrakennuksen takana järven läheisyydessä. Talo sijaitsee yksinäistalona Kuoksenjärven Kylmälahden rannalla.

KULT.HIST.ARVO..... : Kiusala on 1800-luvulla perustettu torppa, minkä rakennuskanta on monipuolinen ja on säilynyt verraten hyvin alkuperäisessä asussaan.

LH.SUOJELUPÄÄTÖS..... :

RAK.TAI ASEMAKAAVA.... :

RAKENNUSSUOJELU..... :

KAAVAMÄÄRÄYKSET..... :

SÄILYMINEN..... : hyvä; Rakennuksia käytetään kesäasuntona ja varastotiloina.

AVUSTUKSET..... :

LÄHTEET..... : Kivilahti Eero ja Aila 28.7. 1989

LIITTEET..... : 1. karttaliite, 2. kuvaliite

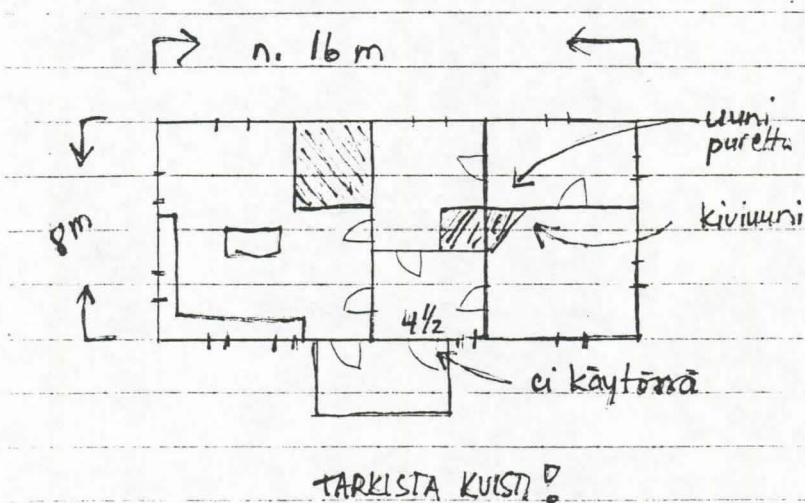
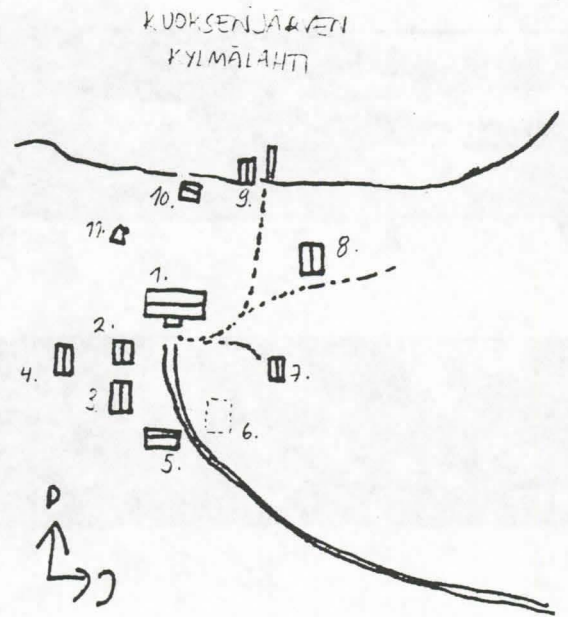
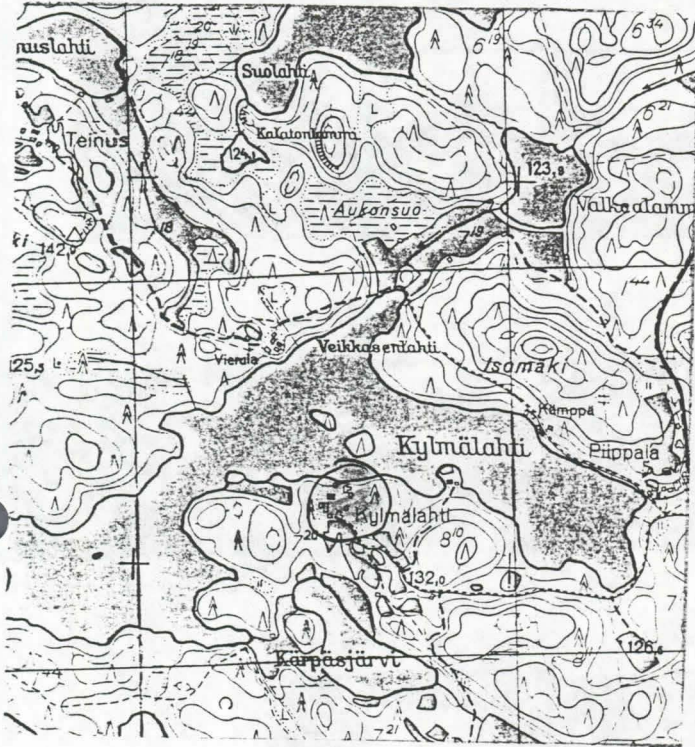
TÄYTTÄJÄ/PVM..... : Ranta Sirkka-Liisa 19890728; Lahnala Eija-Liisa 1990326.

LISÄTIEDOT..... :

Kuhmoinen
Kiusala, ent. Kylmälahti

no: 127

2144 04 6838 1552



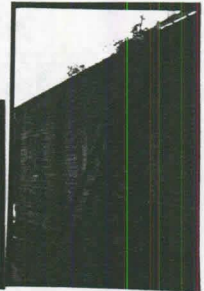
1. asuinrakennus I
2. maitokamari II
3. varastorakennus, ent. tallin pää III
4. kitiäri IV
5. aittat V
6. puretta navetta
7. sauna, aik. saunasuuna VII
8. riikki, hevostiersto ollut takana VI
9. venetilas VIII
10. paja IX
11. kellari

Kuhmoinen
Kiusala, ent. Kylmälahti

no: 127



I



VI



VII

VIII



VIII



IX



X



XI



XII



XIV

KOHDE..... : KYLÄMÄN KOULU

KUNTA..... : Keski-Suomi; Kuhmoinen
 KOHDETYYPPI..... : koulu; koulurakennus I; koulurakennus II; sauna III; varasto IV
 SIJAINNITPAIKKA..... : Kylämä, Kuhmoinen
 OMISTAJUUS..... : Isojärvi Kaarlo, Kalliojärvi Ahti; yksityinen
 OMISTAJAN OSOITE..... : Isojärvi Kaarlo, Kalliojärvi Ahti, 17950 Kylämä
 PERUSKARTTA/KOORDIN... : 2144 11 6838/556
 KIINTEISTÖTUNNUS..... : Valkiala 6:42
 INV.LOMAKE NRO..... : 128
 NYKYINEN KÄYTTÖ..... : asuinrakennus I; kokoontumistila I; verstaas I; asuinrakennus II; sauna III; varasto IV
 ALKUP. KÄYTTÖ..... : koulurakennus I; asuinrakennus I; asuinrakennus II; keittola II; sauna III; ulkokuoneet IV; varasto IV
 RAKENNUSAIKA..... : 1913 I; 1950 II; 1910-1919 (?) III; 1910-1919 (?) IV
 SUUNNITTELIJA..... : Nieminen A.W. I; Kalliojärvi Erkki, rakennusmestari II
 KORJAUSVUODET..... : 1935 I; 1955 I; 1988 I; 1987 II
 PERUSTUS..... : harmaakivi I; betoni II; harmaakivi III; kivipilarit IV
 RUNKO..... : hirsi I; lauta II; hirsi III; hirsi IV
 KATE..... : saumapelti I; tiili II; tiili III; tiili IV
 ULKOVUORAUUS..... : vaaka ponttilauta I; pysty helmipontti I; vaaka ponttilauta IV
 ULKOVÄRIT..... : valkoinen (S) I; keltainen (L) I; valkoinen (I) I; punainen (K) I; valkoinen (S) II; keltainen (L) II; valkoinen (I) II; ruskea (O) II; punainen (S) III; valkoinen (L) III; valkoinen (I) III; punainen (S) IV; valkoinen (L) IV
 KERROSLUKU..... : 1 I; 1 II; 1 III; 1 IV
 KUNTO..... : hyvä I; hyvä II; hyvä III; hyvä IV
 HUONELUKU..... :
 SISÄSEINIEN PINNAT.... :
 MUKAVUODET..... : vesijohto I; viemäri I; sähkö I; vesijohto II; viemäri II; sähkö II
 KORJAUKSET/LAAJENNUS.. : katto uusittu (1935) I; peruskorjaus (1955) I; sisätilojen korjaus (1988) I; peruskorjaus (1987) II
 RAKENNUSTYYLI..... :
 IKKUNAMALLIT..... : laajennettu T-ikkuna I; standardi II
 KATTOMUOTO..... : satula I; satula II; satula III; satula IV
 KATTO/RÄYSTÄSKORISTEET :
 KUISTIT/PARVEKKEET.... : avokuisti, pulpettikattoinen I; avokuisti, satulakattoinen II
 KORISTEAIHEET/KAIVERR. : luokkatilojen ikkunoiden yläpuolella kolmiokoristeet I; ikkunoissa leveät ylälaudat, joissa kolme konsolia ja vino lippa I
 KORISTEMAALAUKSET.... :
 POHJATYYPPI..... :
 SALVOSTYYPPI..... : lyhyt nurkka I; lyhyt nurkka III; lyhyt nurkka IV
 AITTATYYPPI..... :
 MYLLYTYYPPI..... :
 UUNITYYPPI..... :
 RAKENNUSHISTORIA..... : Rauhalahden eli Kylämän koulupiirin perustamispäätös tehtiin kuntakokouksessa v. 1909. Koulurakennus rakennettiin Karhula Oy:ltä ostetulle tontille v. 1912-13. Rakennuksen urakoi Anton Tulokas Hämeenkyröstä. Koulun nykyisellä omistajalla olevat rakennuksen alkuperäispiirustukset on päivännyt A.W. Nieminen Lahdessa v. 1911. Vuonna 1955 koulurakennuksessa tehdyssä peruskorjauksessa uusittiin rakennukseen ikkunat ja raput. Rakennukseen on asennettu keskuslämmitys, sähköt sekä vesi- ja viemärijohdot v. 1956. Koulun lisärakennus, jossa oli alunperin koulukeittola ja toisen opettajan asunto, valmistui v. 1950. Kylämän koulu on lakkautettu v. 1972. Samana vuonna Ahti Kalliojärvi osti koulun. Hän on uusinnut vanhemmassa koulurakennuksessa lämmitysjärjestelmän ja tehnyt sisäremonttia v. 1987-88. Rakennuksessa on 4 h ja saunan asunto, luokat ovat verstaas- ja kokoontumistiloina. Kaarlo Isojärvi osti v. 1987 nuoremman koulurakennuksen ja peruskorjasi rakennuksen neljäksi vuokra-asunnoksi. Vanhempi koulurakennus on vinkkelinmuotoinen, kuisti sijoittuu rakennuksen sisäkulmaan ja rakennuksessa on vyöhykejakoisen vuoritus. Rakennuksen seiniä jäsentää vaaka- ja pystysuorat vyöhykelistat. Luokkatilojen ikkunat ovat isot kuusiruutuiset ikkunat. Päättyjen ullakkoikkunoina on yläosastaan kolmiomaiset T-ikkunat, joidenka ylälasi on jaettu pieniin ruutuihin. Pulpettikattoisessa kuistissa on päätykolmio, minkä huipussa on salkomainen koriste.
 PIHAPIIRI/MAISEMA.... : Kylämän koulu; kahden koulurakennuksen, saunan ja ulkorakennuksen

muodostama pihapiiri Kylämän keskustassa.

KULT.HIST.ARVO..... : Kylämän koulu liittyy Kuhmoisten koululaitoksen historiaan. Rakennukset ovat tyyppillisiä 1900-luvun alkupuolen ja 1950-luvun koulurakennuksia; paikallinen historiallinen; paikallinen rakennushistoriallinen

LH.SUOJELUPÄÄTÖS..... :

RAK.TAI ASEMAKAAVA.... :

RAKENNUSSUOJELU..... :

KAAVAMÄÄRÄYKSET..... :

SÄILYMINEN..... : hyvä; Rakennukset on hiljattain peruskorjattu.

AVUSTUKSET..... :

LÄHTEET..... : Kalliojärvi Ahti 3.8. 1989; Rauhala Pentti, Satavuotinen Kuhmoisten koululaitos 1881-1981. 1981, Jämsä., 27-28, 58-59.

LIITTEET..... : 1.karttaliite, 2. kuvaliite

TÄYTTÄJÄ/PVM..... : Ranta Sirkka-Liisa 19890803; Lahnala Eija-Liisa 19900403.

LISÄTIEDOT..... :

Kuhmoinen
Kylämän koulu

no: 128

2144 04 6838 / 556



Kuhmoinen
Kylämän koulu

no: 128



I



II

III

IV

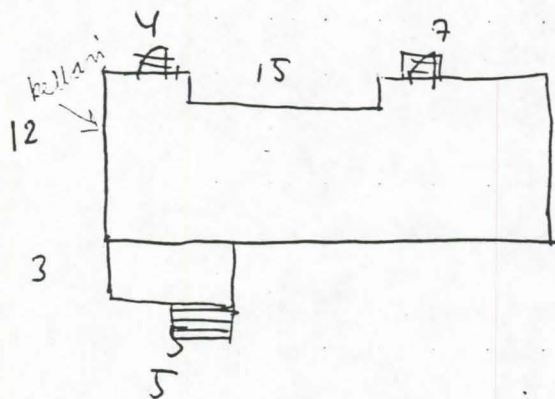
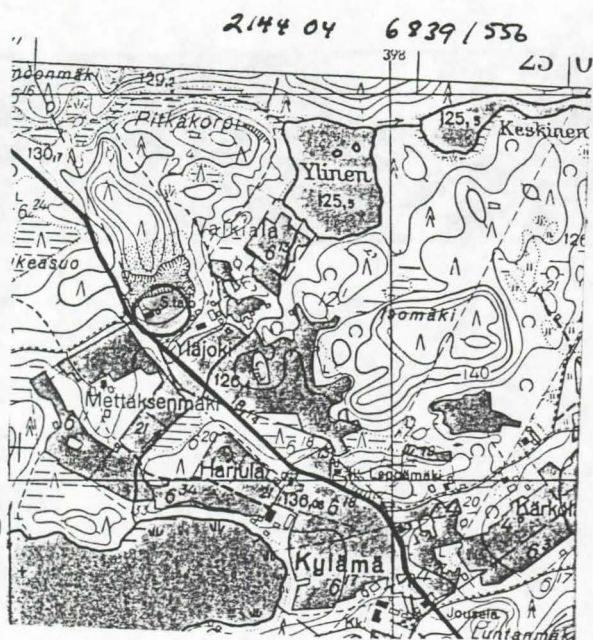
KOHDE..... : KYLÄMÄN PIENVILJELIJÄYHDISTYKSEN TALO

KUNTA..... : Keski-Suomi; Kuhmoinen
 KOHDETYYPPI..... : seuratalo; kokoontumistila I
 SIJAINNINPAIKKA..... : Kylämä; Kuhmoinen
 OMISTAJUUS..... : Kylämän pienviljelijäyhdistys; yhdistys
 OMISTAJAN OSOITE..... : Kylämän pienviljelijäyhdistys, 17950 Kylämä
 PERUSKARTTA/KOORDIN... : 2144 04 6839/556
 KIINTEISTÖTUNNUS..... : Kaukola 12:3
 INV.LOMAKE NRO..... : 129
 NYKYINEN KÄYTTÖ..... : kokoontumistila I
 ALKUP. KÄYTTÖ..... : kokoontumistila I
 RAKENNUSAIKA..... : 1938-46 I
 SUUNNITTELIJA..... : Pienviljelijäin Keskusliitto
 KORJAUSVUODET..... : 1984 I
 PERUSTUS..... : betoni I
 RUNKO..... : lauta I
 KATE..... : pelti I
 ULKOVUORAUUS..... : pysty peiterima I
 ULKOVÄRIT..... : punainen (S) I; valkoinen (L) I; valkoinen (I) I; keltainen (O) I
 KERROSLUKU..... : 1 +(1)
 KUNTO..... : hyvä
 HUONELUKU..... : 7 I; sali; näyttämö; pukuhuone; ravintola; keittiö; eteinen;
 vahtimestarin huone
 SISÄSEINIEN PINNAT.... :
 MUKAVUUDET..... :
 KORJAUKSET/LAAJENNUS.. : peltikatto laitettu (1984) I
 RAKENNUSTYYLI..... :
 IKKUNAMALLIT..... : 8-ruutuinen
 KATTOMUOTO..... : satula I
 KATTO/RÄYSTÄSKORISTEET :
 KUISTIT/PARVEKKEET... : avokuisti, satulakattoinen edessä I; umpikuisti, pulpettikattoinen takana
 I; umpikuisti, satulakattoinen takana I
 KORISTEAIHEET/KAIVERR. : pienet pyöreät ikkunat julkisivussa sivuilla ja päädyssä ullakkoikkunoina I;
 alaosaan leveät räystäslaudat varsinaisessa rakennuksessa ja kuisteissa I
 KORISTEMAALAUKSET.... :
 POHJATYYPPI..... :
 SALVOSTYYPPI..... :
 AITTATYYPPI..... :
 MYLLYTYYPPI..... :
 UUNITYYPPI..... :
 RAKENNUSHISTORIA..... : Kylämän pienviljelijäyhdistys on perustettu v. 1926. Oman seurantalons
 rakentaminen aloitettiin v. 1938, mutta rakennus valmistui v. 1946. Tontin yhdistys sai lahjoituksena
 ja seurantalons piirustukset on tehty Pienviljelijäin Keskusliitossa. Rakennuksen alakerrassa on
 talouskellari ja putka. Vahtimestarin asuinhuone on ullakkokerroksessa. Rakennuksessa on pihan
 puolella varsinainen sisäänkäynti, minkä suojana on satulakattoinen avokuisti. Rakennuksen takana on
 kaksi pientä umpikuistia. Rakennuksen huopakatto on muutettu peltikatoksi v. 1984.
 PIHAPIIRI/MAISEMA.... : Kylämän pienviljelijäyhdistyksen talo sijaitsee kylätien varressa Kylämän
 keskustassa. Seurantalons edessä on lipputanko ja isoja koivuja ja rakennuksen päädyssä lautarakente-
 inen varastorakennus. Seurantalons tontin takana on iso sorakuoppa.
 KULT.HIST.ARVO..... : Kylämän pienviljelijäyhdistyksen talo liittyy Kuhmoisten yhdistystoiminnan
 historiaan ja Kylämän kylämaisemaan ja edustaa rakennuksena tyyppillistä 1920-30-luvun seurantalorak-
 entamista; paikallinen historiallinen; paikallinen rakennushistoriallinen; paikallinen maisemallin-
 en
 LH.SUOJELUPÄÄTÖS..... :
 RAK.TAI ASEMAKAAVA.... :
 RAKENNUSSUOJELU..... :
 KAAVAMÄÄRÄYKSET..... :
 SÄILYMINEN..... : hyvä; Rakennus on hyväkuntoinen.
 AVUSTUKSET..... :

LÄHTEET..... : Kilpanen Veikko 1981; Kilpanen Veikko, Kylämän pvy:n 50-vuotishistoriikki.
LIITTEET..... : 1. karttaliite, 2. kuvaliite
TÄYTTÄJÄ/PVM..... : Ranta Sirkka-Liisa 19890731; Lahnala Eija-Liisa 19900328
LISÄTIEDOT..... :

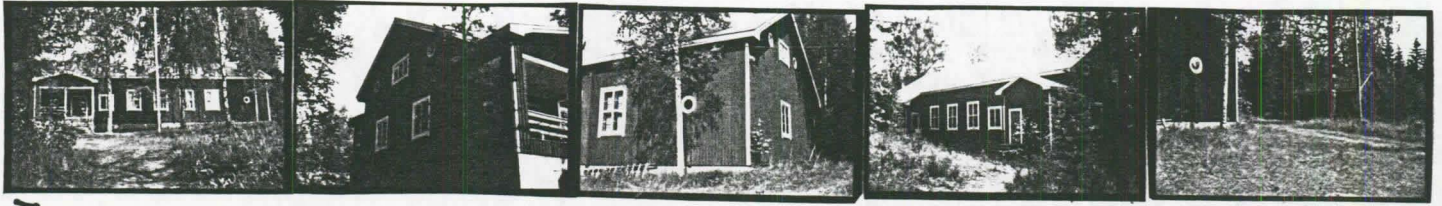
Kuhmoinen
Kylämän (nuorisoseuratalo) pienviljelijäyhdistyksen talo

no: 129



Kuhmoinen
Kylämän (nuorisoseuratalo) Pienviljelijäyhdistyksen talo

no: 129



H

KOHDE..... : KÄRPÄSMÄKI

KUNTA..... : Keski-Suomi; Kuhmoinen
 KOHDETYYPPI..... : maatalo; asuinrakennus I; aitta II; aitta III; aitta IV; riihi V;
 sauna VI; liiteri VII
 SIJAINNINPAIKKA..... : Kylämä; Kuhmoinen
 OMISTAJUUS..... : Järvinen Meeri ja Oiva ym.; yksityinen
 OMISTAJAN OSOITE..... : Järvinen Meeri ja Oiva, Lohja
 PERUSKARTTA/KOORDIN... : 2144 04 6837/552
 KIINTEISTÖTUNNUS..... : Valkiala 7:110
 INV.LOMAKE NRO..... : 130
 NYKYINEN KÄYTTÖ..... : kesäasunto I; varasto II; varasto III; varasto IV; varasto V; sauna VI;
 liiteri VII
 ALKUP. KÄYTTÖ..... : asuinrakennus I; aitta II; aitta III, aitta IV; riihi V; sauna VI;
 navetta VII; puuliiteri VII; maitokamari VII
 RAKENNUSAIKA..... : 1800-1899 I; 1850-59 II; 1850-59 III; 1850-59 IV; 1937 VII
 SUUNNITTELIJA..... :
 KORJAUSVUODET..... : 1964 I
 PERUSTUS..... : nurkkakivet I; hirsinen alusrakenne II; hirsinen alusrakenne III;
 hirsinen alusrakenne IV; nurkkakivet V; nurkkakivet (?) VI; nurkkakivet VII
 RUNKO..... : hirsi I; hirsi II; hirsi III; hirsi IV; hirsi V; lauta V; hirsi VI;
 lauta VI; hirsi VII
 KATE..... : huopa I; päre II; päre III; päre IV; päre V; huopa VI; huopa VII;
 pelti VII
 ULKOVUORAUUS..... : pysty peiterima I; vuoraamaton II; vuoraamaton III; vuoraamaton IV;
 vuoraamaton V; vuoraamaton VI; vuoraamaton VII
 ULKOVÄRIT..... : vaalea (S) I; vaaleanruskea (L) I; vaalea (I) I; maalaamaton II;
 maalaamaton III; maalaamaton IV; maalaamaton V; maalaamaton VI; maalaamaton VII
 KERROSLUKU..... : 1 I; 1 II; 1 III; 1 IV; 1 V; 1 VI; 1 VII
 KUNTO..... : hyvä I; hyvä II; hyvä III; hyvä IV; kohtalainen V; hyvä VI; huono VII
 HUONELUKU..... : 5 I; pirtti; eteinen; keittiö; kamari 2
 SISÄSEINIEN PINNAT.... :
 MUKAVUODET..... :
 KORJAUKSET/LAAJENNUS.. : peruskorjaus (1964) I
 RAKENNUSTYYLI..... :
 IKKUNAMALLIT..... : 6-ruutuinen I
 KATTOMUOTO..... : satula I; satula II; satula III; satula IV; satula V; satula VI;
 satula VII
 KATTO/RÄYSTÄSKORISTEET :
 KUISTIT/PARVEKKEET... : umpikuisti, pulpettiakttainen keskellä edessä I
 KORISTEAIHEET/KAIVERR. : ikkunoiden ylälaudassa kolme pientä konsolia ja vino lippa sekä alareunassa
 kolme kohollaan olevaa neliökoristetta I; profiloidut konsolien päät II; profiloidut konsolien päät
 III; profiloidut konsolien päät IV
 KORISTEMAALAUKSET..... :
 POHJATYYPPI..... : paritupatyypinen I
 SALVOSTYYPPI..... : pitkä nurkka, kuusikulmainen sulkasalvos II; pitkä nurkka, kuusikulmainen
 sulkasalvos III; pitkä nurkka, kuusikulmainen sulkasalvos IV; pitkä nurkka, sulkasalvos V; lyhyt
 nurkka, lohenpyrstösälvos VI; lyhyt nurkka, lohenpyrstösälvos VII; pitkä nurkka, kuusikulmainen
 sulkasalvos VII
 AITTATYYPPI..... : yksinäisaitta, otsallinen II; yksinäisaitta, otsallinen III; yksinäisaitta
 otsallinen IV
 MYLLYTYYPPI..... :
 UUNITYYPPI..... : takkauuni
 RAKENNUSHISTORIA..... : Kärpasmäki on ollut valtion torppa ja tila on itsenäistynyt v. 1923.
 Kuhmoisten historian mukaan Kärpasmäki on perustettu torppaksi v. 1821 ja 1870-luvulla tila mainitaan
 Väckärilän talon torppana. Talon asuinrakennus on Suuren maatilakirjan tietojen mukaan rakennettu
 1800-luvulla ja korjattu v. 1964. Rakennuksen kuisti on tehty myöhemmin, sillä kuistissa on loiva
 pulpettikatto ja standardi-ikkunat. Rakennuksen seinissä on tukiföljarit ja rakennuksen takana
 keskellä on pieni pulpettikattoinen ulkoneva komero. Aittarakennusten astinlaudoissa on jonkinverran
 lahoa ja yhden aitan alahirressä on lahoa. Riihestä on osittain katto romahtanut. Riihen yhteydessä

on ollut ilmeisesti hevoskiertokatos. Navetta ja liiteri sijaitsevat toisiinsa nähden kulmittain. Halkovajan päässä on kaksi entistä maitohuonetta, joissa on ollut pystyuunit. Huoneet ovat joskus olleet asuinkäytössä. Navetta-liiteri -rakennuksen katto on keskeltä painunut sisään. Kärpäsmäen pihapiiristä on siirretty yksi aitta 1930-luvulla (?) Seurasaaren ulkomuseoalueelle. Yrjö Järvinen on asunut tilalla vielä 1980-luvun alussa.

PIHAPIIRI/MAISEMA..... : Kärpäsmäki; Mäen päälle sijoittuva asuinrakennuksen, navetan, riihen, saunan ja kolmen pienen yksinäisaitan muodostama pihapiiri. Rakennukset ovat sijoittuneet pihapiiriin hajanaisesti. Pihamaa kasvaa luonnonheinää ja rakennusten ympärillä on hieman villiintyneenä monia puita ja pensaita. Rakennusten takana on peltoa ja metsää.

KULT.HIST.ARVO..... : Kärpäsmäki on 1800-luvulla perustettu torppa, minkä pihapiirissä on säilynyt alkuperäisessä asussaan monia 1800-luvulla rakennettuja maatarakennuksia.

LH.SUOJELUPÄÄTÖS..... :

RAK.TAI ASEMAKAAVA.... :

RAKENNUSSUOJELU..... :

KAAVAMÄÄRÄYKSET..... :

SÄILYMINEN..... : huono; Tila ei ole vakituksessa asuinkäytössä, navetta-liiteri -rakennuksen ja riihen katto ovat osittain sortuneet, aittarakennuksissa vähäisiä lahovaurioita

AVUSTUKSET..... :

LÄHTEET..... : Lahnajärvi A: 28.7. 1989; Suvanto Seppo, Kuhmoisten historia. 1965. Lahti., 193; Suomen pienviljelijät II; Hämeen lääni, 1967, Turku.,434.

LIITTEET..... : 1. karttaliite, 2. kuvaliite

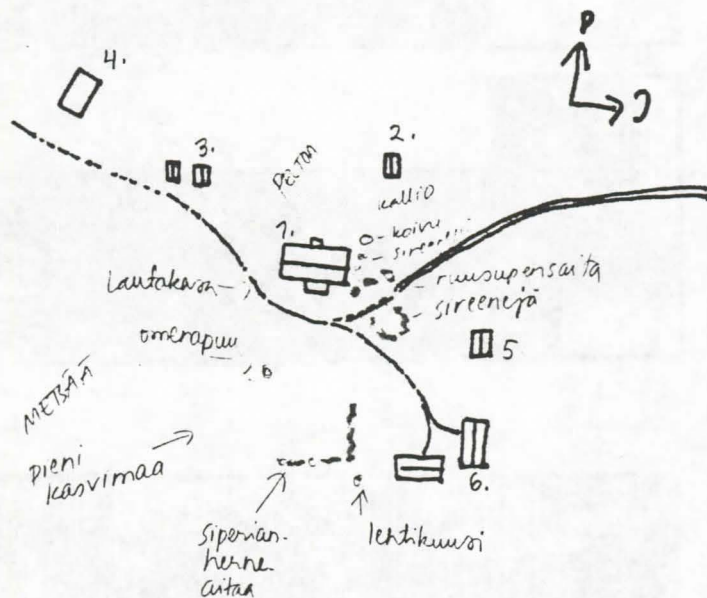
TÄYTTÄJÄ/PVM..... : Ranta Sirkka-Liisa 19890728; Lahnala Eija-Liisa 19900327

LISÄTIEDOT..... :

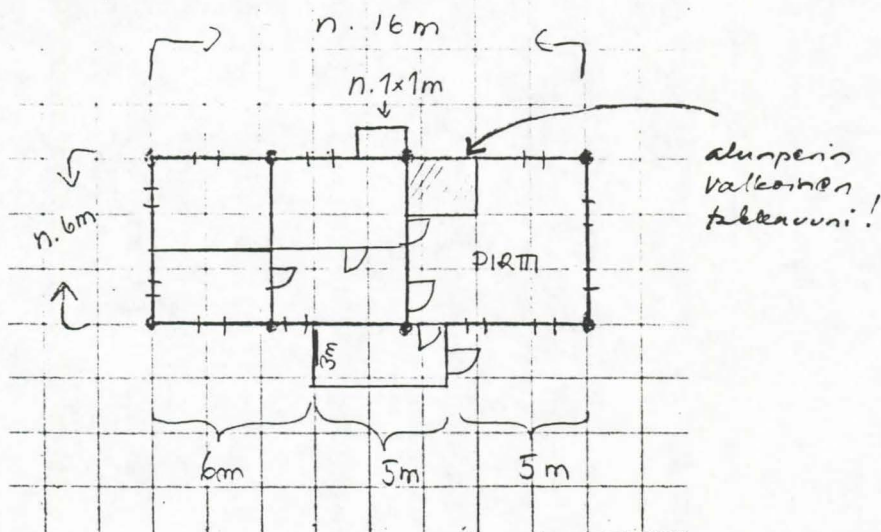
Kuhmoinen
Kärpäsmäki

no: 130

2144 04 6837 / 552



1. asuinrakennus I
2. - 3. aitat, otsallisina II, III, IV
4. riiki V
5. sauna VI
6. navetta VII

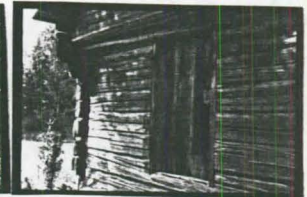


Kuhmoinen
Kärpäsmäki

no: 130

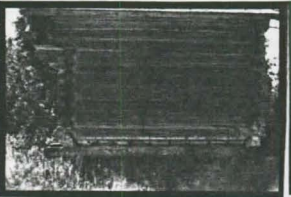


I



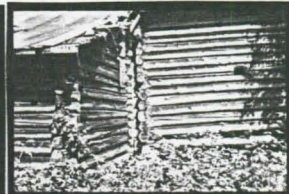
II III

IV



V

VI



VII

KOHDE..... : LEHMÄLÄ

KUNTA..... : Keski-Suomi; Kuhmoinen
KOHDETYYPPI..... : maatila; asuinrakennus I; aitta II; sauna III; jyvääitta IV
SIJAINNIPAIKKA..... : Kylämä; Kuhmoinen
OMISTAJUUS..... : Kotila Paavo; yksityinen
OMISTAJAN OSOITE..... : Kotila Paavo, 17800 Kuhmoinen
PERUSKARTTA/KOORDIN... : 2144 05 6840/558
KIINTEISTÖTUNNUS..... : Kaukola 13:80
INV.LOMAKE NRO..... : 131
NYKYINEN KÄYTTÖ..... : kesäasunto I; varasto II; sauna III; varasto IV
ALKUP. KÄYTTÖ..... : asuinrakennus I; maitoaitta II; vaateaitta II; ruoka-aitta II; nukkuma-
aitta II; sauna III; jyvääitta IV
RAKENNUSAIKA..... : 1875-1899 I; 1930-39 III; 1800-1899 IV
SUUNNITTELIJA..... :
KORJAUSVUODET..... : 1953 I; 1970-1974 IV
PERUSTUS..... : harmaakivi I; nurkkakivet II; betoni(?) III; nurkkakivet IV; alusrakenne
IV
RUNKO..... : hirsi I; hirsi II; hirsi III; hirsi IV
KATE..... : huopa I; huopa II; tiili III; huopa IV
ULKOVUORAUUS..... : vaakalauta I; pysty ponttilauta I
ULKOVÄRIT..... : vaaleankeltainen (S) I; roosanpunainen (L) I; vaalea (I) I; maalaamaton
II; punainen (S) III; valkoinen (L) III; maalaamaton IV
KERROSLUKU..... : 1 I; 1 II; 1 III; 1 IIV
KUNTO..... : hyvä I; hyvä II; hyvä III; hyvä IV
HUONELUKU..... : 5 I; pirtti; tumpurii; keittiö; kamari; mummonkamari
SISÄSEINIEN PINNAT.... :
MUKAVUODET..... :
KORJAUKSET/LAAJENNUS.. : katto ja kuisti korjattu (1953) I; aitta siirretty nykyiselle paikalleen
(1970-74) IV
RAKENNUSTYYLI..... :
IKKUNAMALLIT..... : 6-ruutuinen I
KATTOMUOTO..... : satula I; satula II; satula III; satula IV
KATTO/RÄYSTÄSKORISTEET : pulpettikattoinen frontoni edessä keskellä I; kissanpenkit I
KUISTIT/PARVEKKEET... : umpikuisti, pulpettikattoinen edessä keskellä I
KORISTEAIHEET/KAIVERR. :
KORISTEMAALAUKSET..... :
POHJATYYPPI..... : paritupatyypinen I
SALVOSTYYPPI..... : pitkä sahanurkka II; pitkä nurkka, kuusikulmainen sulka-alvos II; lyhyt
nurkka III; pitkä sahanurkka IV
AITTATYYPPI..... : riviaitta I; yksinäisaitta, otsallinen IV
MYLLYTYYPPI..... :
UUNITYYPPI..... : uusittu tiiliuuni
RAKENNUSHISTORIA..... : Lehmälän torpan on perustanut Kuhmoisten historin mukaan Simo Kaukola 1770-
luvulla. Lehmälästä tuli kruunun uudistila v. 1852. Haastattelutiedon mukaan Lehmälähti oli
Niinijärven torppa ja se itsenäistyi v. 1852. Talo on sijainnut alunperin nykyistä alempana ja
asuinrakennus on siirretty ilmeisesti 1800-luvun lopulla nykyiselle paikalleen. Rakennuksen pirttiosa
on muuta rakennusta vanhempi ja se on siirretty ensiksi. Suuren maatilakirjan tietojen mukaan
Lehmälän asuinrakennus olisi rakennettu 1860-luvulla. Nykyisellä omistajasuvulla talo on ollut 1900-
luvun alusta lähtien. Talon osti tällöin Otto Nihtilä. Nykyisen omistajan äiti asui talossa vuoteen
1967 asti. Tämän jälkeen rakennuksessa asui vuokralaisia vuoteen 1976 asti, jonka jälkeen talo on
ollut kesäasuntona. Asuinrakennuksen pirttiosa on sisätilastaan muuta rakennusosaa korkeampi.
Pirtissä on alunperin ollut harmaakivi-uuni ja kamareissa valkoiseksi rapatut kivi-uunit. Uunit on
korjattu 1930-luvun alussa alkuperäistä pienemmäksi tiiliseksi leivinuuniksi ja tiiliseksi pönttöuun-
eiksi. Pirttiin on alunperin ollut sisäänkäynti ja porstua rakennuksen päädyssä. Nykyisen kuistin
paikalla on ollut lasinen herraskuisti. Nykyinen kuisti on tehty v. 1953. Samana vuonna on korjattu
kattoa, madallettu pirtin kattoa ja levytetty se sekä laitettu pirtin pätyyn 9-ruutuinen ikkuna.
Rakennus on maalattu v. 1954. Ulkoväri oli tätä ennen nykyistä kellertävämpi. Rakennuksen vuoritus on
vuosisadan vaihteesta. Aittarakennuksessa on rinnakkain kolme sulkanurkkaista aittaa ja näiden
jatkona yksi sahanurkkainen aitta, mitä on käytetty alunperin maitoaittana, nykyisin romuaittana.

Sulkanurkkaisten aittojen edessä on katonlappen suojaama konki ja kongissa pystypinnaiset kaiteet. Saunarakennuksen on tehnyt 1930-luvulla palaneen saunan tilalle Eino Salin. Jyväaitta on alunperin sijainnut riihen vieressä. Pihapiirissä on v. 1955-56 rakennettu sementtitiilinavetta.

PIHAPIIRI/MAISEMA..... : Lehmälä; Pihapiiri sijaitsee yksinäistalona Isojärven niemessä. Asuinrakennus, navetta, riviaitta ja liiteri sijaitsevat lähekkäin neliömäisen pihan ympärillä. Rakennusten läheisyydessä on iso kuusi, marjapensaita ja leikkimökki. Vanha sauna sijaitsee Lehmälahden rannassa, jyväaitta ja uusi rantasauna niemen kärjessä Isojärven rannassa.

KULT.HIST.ARVO..... : Lehmälä on 1700-luvulla perustettu torppa. Tilan nykyinen rakennuskanta on lähinnä 1800-luvulta; paikallinen historiallinen; paikallinen rakennushistoriallinen

LH.SUOJELUPÄÄTÖS..... :

RAK.TAI ASEMAKAAVA..... :

RAKENNUSSUOJELU..... :

KAAVAMÄÄRÄYKSET..... :

SÄILYMINEN..... : hyvä; Rakennuksia käytetään kesäasuntona.

AVUSTUKSET..... :

LÄHTEET..... : Kotila Paavo 31.7. 1989; Suvanto Seppo, Kuhmoisten historia. 1965, Lahti., 190; Suuri maatilakirja V. Hämeen lääni. 1964, Kuopio., 629.

LIITTEET..... : 1. karttaliite, 2. kuvaliite

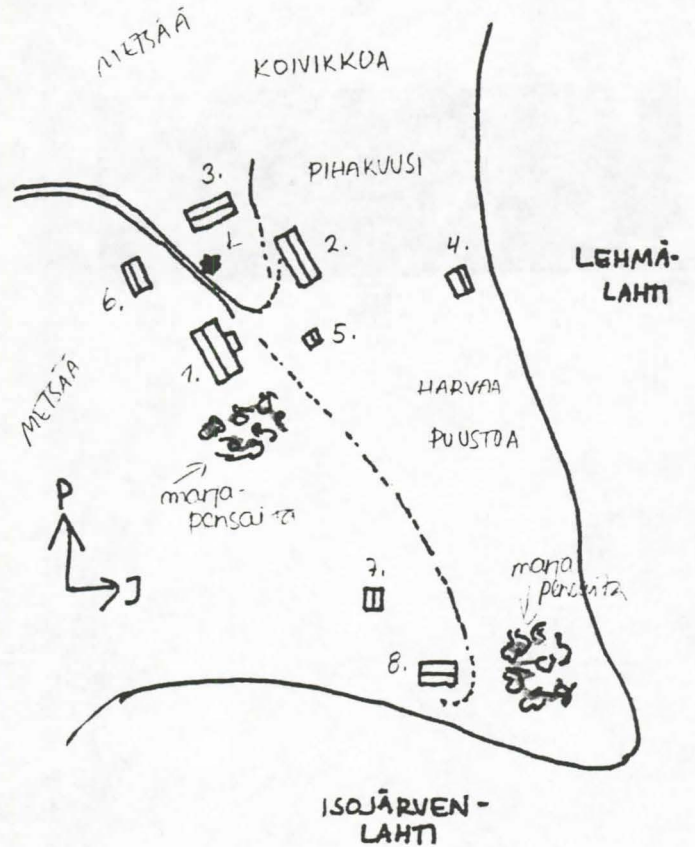
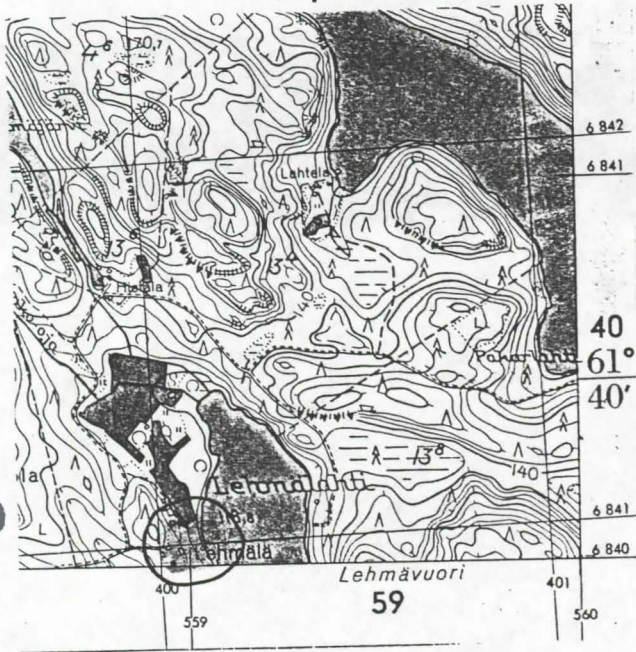
TÄYTTÄJÄ/PVM..... : Ranta Sirkka-Liisa 19890731; Lahnala Eija-Liisa 19900402

LISÄTIEDOT..... :

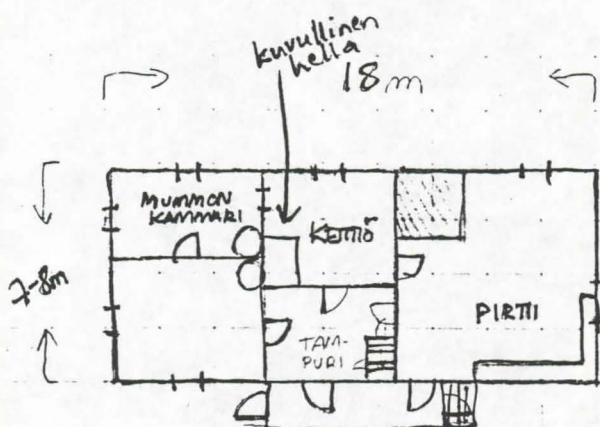
Kuhmoinen
Lehmälä

no: 131

2144 05 6840/558



1. asuinrakennus
2. navetta
3. aitta
4. sauna
5. leikkimökki
6. liiteri
7. jyvääitta
8. uusi rantasauna



Kuhmoinen
Lehmälä

no: 131



II

II



IV

III

KOHDE..... : NOROLA

KUNTA..... : Keski-Suomi; Kuhmoinen
KOHDETYYPPI..... : maatalo; asuinrakennus I; aitta II; liiteri III; sauna IV
SIJAINNINPAIKKA..... : Kylämä; Kuhmoinen
OMISTAJUUS..... : Linden Leo; yksityinen
OMISTAJAN OSOITE..... : Linden Leo, Orivesi
PERUSKARTTA/KOORDIN... : 2144 05 6842/551
KIINTEISTÖTUNNUS..... : Päijälä 38:12
INV.LOMAKE NRO..... : 132
NYKYINEN KÄYTTÖ..... : kesäasunto I; varasto II; liiteri III; sauna IV
ALKUP. KÄYTTÖ..... : asuinrakennus I; suola-aitta II; liiteri III; sauna IV
RAKENNUSAIKA..... : 1930-39 (?) I; 1875-1899 II; 1875-1899 IV
SUUNNITTELIJA..... :
KORJAUSVUODET..... :
PERUSTUS..... : betoni I; nurkkakivet II; alushirret II; nurkkakivet III; luonnonkivet IV
RUNKO..... : hirsi I; hirsi II; hirsi III; hirsi IV; lauta IV
KATE..... : huopa I; päre II; huopa III; huopa IV
ULKOVUORAUUS..... : pysty peiterima päädyissä I; vuoraamaton II; vuoraamaton III; vuoraamaton IV
ULKOVÄRIT..... : punainen (S) I; vaaleansininen (S) I; valkoinen (L) I; valkoinen (I) I; punainen (S) II; valkoinen (L) II; maalaamaton III; maalaamaton IV
KERROSLUKU..... : 1 I; 1 II; 1 III; 1 IV
KUNTO..... : hyvä I; kohtalainen II; kohtalainen III; hyvä IV
HUONELUKU..... : 4 I; pirtti; keittiö; kamari 2
SISÄSEINIEN PINNAT... :
MUKAVUODET..... :
KORJAUKSET/LAAJENNUS.. :
RAKENNUSTYYLI..... :
IKKUNAMALLIT..... : 6-ruutuinen I
KATTOMUOTO..... : satula I; satula II; satula III; satula IV
KATTO/RÄYSTÄSKORISTEET : kolmiokoristeet räystäslautojen päissä I
KUISTIT/PARVEKKEET... : umpikuisti, satula kattainen edessä keskellä I
KORISTEAIHEET/KAIVERR. :
KORISTEMAALAUKSET.... :
POHJATYYPPI..... :
SALVOSTYYPPI..... : lyhyt nurkka I; pitkä nurkka, kuusikulmainen sulkasalvos II; pitkä nurkka, sahanurkka III; pitkä nurkka, kuusikulmainen sulkasalvos IV
AITTATYYPPI..... : yksinäisaitta, otsallinen II
MYLLYTYYPPI..... :
UUNITYYPPI..... :
RAKENNUSHISTORIA..... : Norola on perustettu Hyrkkään torpaksi v. 1856. Torppa on ollut metsänvartijan asuinpaikka ja on ollut Maila Sunin suvulla vuoteen 1956 asti. Maila Sunin äidin isoisa oli metsänvartija, mutta Norolan tila lohkaistiin metsänvartijan asuinpaikaksi vasta kun tämän poika nimitettiin metsänvartijan virkaan. Virka lakkautettiin v. 1928 ja tila myytiin Leo Lindenille kesäasunnoksi v. 1956. Norola oli mäkitupa, mistä ei kuitenkaan tehty päivätyövuokraa. Tilalla harjoitettiin myös maataloutta. Tilan navetta sijaitsi liiterirakennusta vastapäätä. Tien toisella puolella sijaitseva sauna on savusauna. Rakennuksessa on hirsinen saunaosa ja lautarakenteinen eteinen.
PIHAPIIRI/MAISEMA.... : Norola; Pihapiiri muodostuu asuinrakennuksesta, liiteristä, pienestä yksinäisaitasta, ladosta, savusaunasta ja rantaan sijoitetusta uudesta saunarakennuksesta. Rakennukset sijaitsevat kylätien molemmilla puolilla Saaresjärven rannassa. Rakennusten ympärillä on koivuja ja tien varressa isot kuuset. Kohteen naapurissa on Kivisen tila, mikä on ollut metsänvartijan asuinpaikka vuoden 1928 jälkeen. Tilan rakennuskanta on osittain uusittu.
KULT.HIST.ARVO..... : Norola on 1800-luvun puolivälissä perustettu torppa, minkä nykyinen rakennuskanta on osittain 1800-luvulta osittain 1930-luvulta; paikallinen historiallinen; paikallinen rakennushistoriallinen
LH.SUOJELUPÄÄTÖS..... :
RAK.TAI ASEMAKAAVA.... :

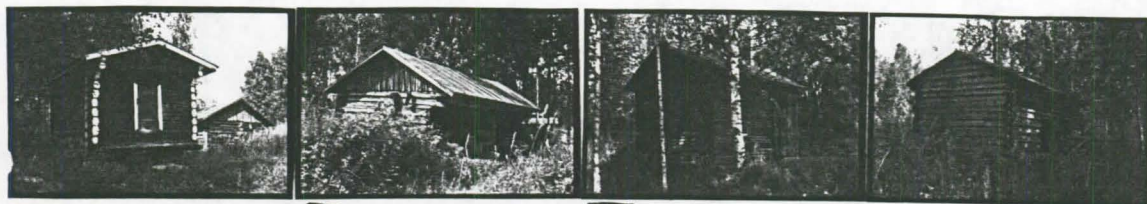
RAKENUSSUOJELU..... :
KAAVAMÄÄRÄYKSET..... :
SÄILYMINEN..... : hyvä; Rakennukset ovat hyvässä kunnossa.
AVUSTUKSET..... :
LÄHTEET..... : Suni Maila 3.8. 1989; Suvanto Seppo, Kuhmoisten historia. 1965, Lahti.,
184.
LIITTEET..... : 1. karttaliite, 2. kuvaliite
TÄYTTÄJÄ/PVM..... : Ranta Sirkka-Liisa 19890803; Lahnala Eija-Liisa 19900403
LISÄTIEDOT..... :

Kuhmoinen
Norola

no: 132



I



II

III

IV

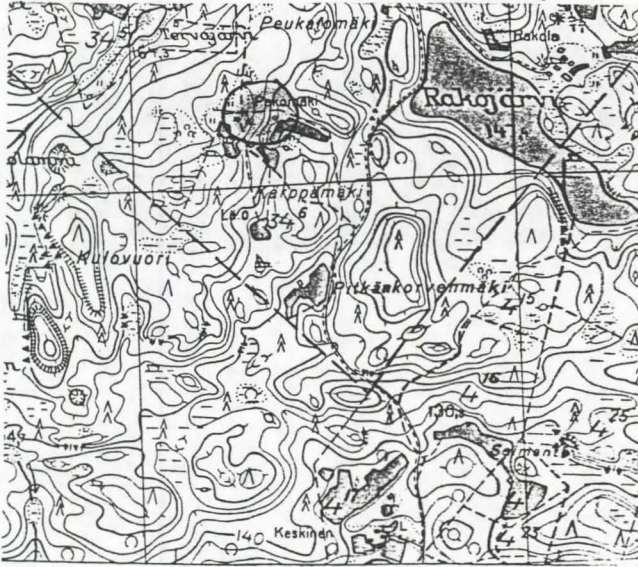
KOHDE..... : PAKOMÄKI; PAKOLA

KUNTA..... : Keski-Suomi; Kuhmoinen
KOHDETYYPPI..... : maatila; asuinrakennus I; aitta II
SIJAINNIPAIKKA..... : Kylämä; Kuhmoinen
OMISTAJUUS..... :
OMISTAJAN OSOITE..... :
PERUSKARTTA/KOORDIN... : 2144 05 6841/557
KIINTEISTÖTUNNUS..... : Kaukola 34:6
INV.LOMAKE NRO..... : 133
NYKYINEN KÄYTTÖ..... : tyhjillään I; tyhjillään II
ALKUP. KÄYTTÖ..... : asuinrakennus I; aitta II
RAKENNUSAIKA..... :
SUUNNITTELIJA..... :
KORJAUSVUODET..... :
PERUSTUS..... : luonnonkivi I; laasti I; nurkkakivet II
RUNKO..... : hirsi I; hirsi II
KATE..... : pelti I; pelti II
ULKOVUORAUUS..... : pysty peiterima I; vuoraamaton II
ULKOVÄRIT..... : vaaleankeltainen (S) I; valkoinen (L) I; valkoinen (I) I; maalaamaton II
KERROSLUKU..... : 1 I; 1 II
KUNTO..... : kohtalainen I; kohtalainen II
HUONELUKU..... :
SISÄSEINIEN PINNAT... :
MUKAVUUDET..... :
KORJAUKSET/LAAJENNUS.. :
RAKENNUSTYYLI..... :
IKKUNAMALLIT..... : 6-ruutuinen
KATTOMUOTO..... : satula I; satula II
KATTO/RÄYSTÄSKORISTEET :
KUISTIT/PARVEKKEET... : umpikuisti, pulpettikattainen edessä keskellä I
KORISTEAIHEET/KAIVERR. :
KORISTEMAALAUKSET.... :
POHJATYYPPI..... :
SALVOSTYYPPI..... : pitkä nurkka I; pitkä sahanurkka II
AITTATYYPPI..... : yksinäisaitta I
MYLLYTYYPPI..... :
UUNITYYPPI..... :
RAKENNUSHISTORIA..... : Pakomäki mainitaan v. 1815 yhtenä Isojärven viidestä torpasta. Pakomäki on perustettu v. 1815. Tilalla ovat viimeksi asuneet Bertta ja Sulo Ylisjoki. Tilan riihirakennus on osittain purettu. Pellon reunassa on lautarakenteinen lato/vaja.
PIHAPIIRI/MAISEMA.... : Pakomäki; Pihapiirissä on asuinrakennus, pieni yksinäisaitta ja osittain purettu riihi sekä pellon reunassa lato/vaja. Asuinrakennus sijaitsee mäellä suurten kuusien läheisyydessä.
KULT.HIST.ARVO..... : Pakomäki on 1800-luvulla perustetun torpan pihapiiri; paikallinen historiallinen; paikallinen rakennushistoriallinen
LH.SUOJELUPÄÄTÖS..... :
RAK.TAI ASEMAKAAVA... :
RAKENNUSSUOJELU..... :
KAAVAMÄÄRÄYKSET..... :
SÄILYMINEN..... : huono; Kohteen omistus ja nykyinen käyttö epäselvä.
AVUSTUKSET..... :
LÄHTEET..... : Kotila Paavo 31.7. 1989; Suvanto Seppo, Kuhmoisten historia. 1965, Lahti., 189-190.
LIITTEET..... : 1. karttaliite, 2. kuvaliite
TÄYTTÄJÄ/PVM..... : Ranta Sirkka-Liisa 19890731; Lahnala Eija-Liisa 19900402
LISÄTIEDOT..... :

Kuhmoinen
Pakomäki (Pakola)

no: 133

2144 05 6841 / 557



Kuhmoinen
Pakomäki (Pakola)

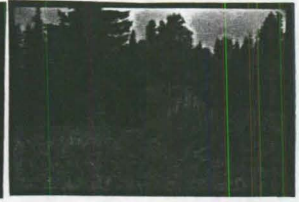
no: 133



H



H



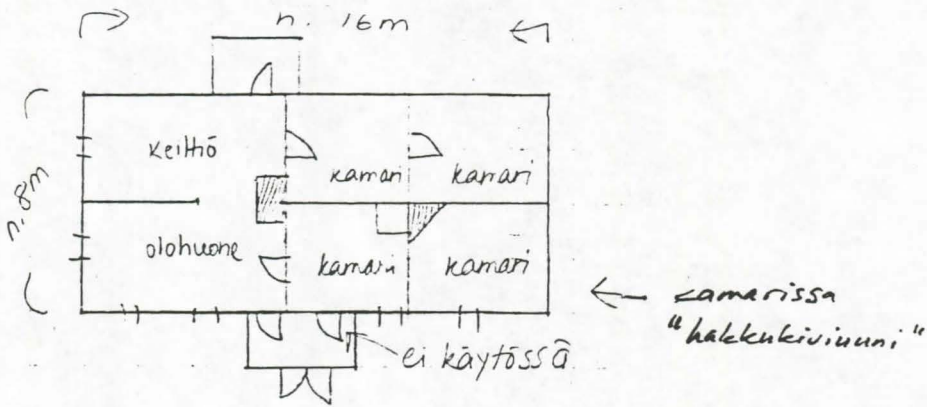
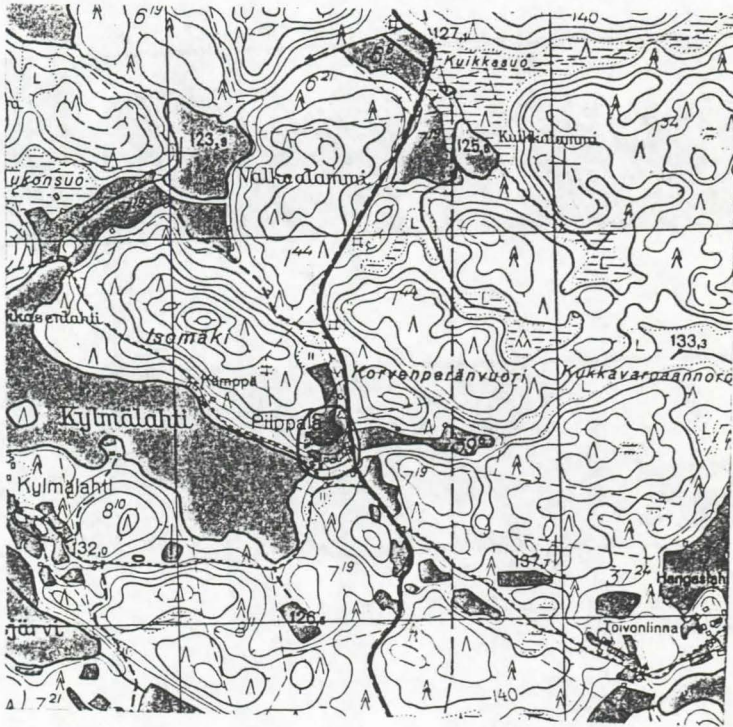
KOHDE..... : PIIPPALA; KYLÄMÄLAHTI

KUNTA..... : Keski-Suomi; Kuhmoinen
KOHDETYYPPI..... : maatalo; asuinrakennus I; navetta II; aitta III
SIJAINNIPAIKKA..... : Kylämä; Kuhmoinen
OMISTAJUUS..... : Laakso Raimo; yksityinen
OMISTAJAN OSOITE..... : Laakso Raimo, 17950 Kylämä
PERUSKARTTA/KOORDIN... : 2144 04 6838/553
KIINTEISTÖTUNNUS..... : Valkiala 7:128
INV.LOMAKE NRO..... : 134
NYKYINEN KÄYTTÖ..... : asuinrakennus I; navetta II; varasto III
ALKUP. KÄYTTÖ..... : asuinrakennus I; navetta II; aitta III
RAKENNUSAIKA..... : 1850 (?) I; 1915 II
SUUNNITTELIJA..... :
KORJAUSVUODET..... : 1940-49 I
PERUSTUS..... : betoni I; betoni II; nurkkakivet III
RUNKO..... : hirsi I; hirsi II; lauta II; hirsi III
KATE..... : tiili I; pelti II; huopa III
ULKOVUORAUUS..... : pysty peiterima I; vuoraamaton II; vuoraamaton III
ULKOVÄRIT..... : punainen (S) I; valkoinen (L) I; valkoinen (I) I; punainen (S) II;
maalaamaton III
KERROSLUKU..... : 1 I; 1 II; 1 III
KUNTO..... : hyvä I; kohtalainen II; hyvä III
HUONELUKU..... : 6 I; keittiö; olohuone; kamari 4
SISÄSEINIEN PINNAT.... :
MUKAVUODET..... : vesijohto I; viemäri I; sähkö I
KORJAUKSET/LAAJENNUS.. : rakennus peruskorjattu (1940-49) I
RAKENNUSTYYLI..... :
IKKUNAMALLIT..... : 6-ruutuinen I
KATTOMUOTO..... : satula I; satula II; satula III
KATTO/RÄYSTÄSKORISTEET :
KUISTIT/PARVEKKEET.... : umpikuisti, pulpettikattoinen edessä keskellä I
KORISTEAIHEET/KAIVERR. :
KORISTEMAALAUKSET..... :
POHJATYYPPI..... : paritupatyyppinen, jossa eteisen perällä huone I
SALVOSTYYPPI..... : pitkä nurkka I; pitkä sahanurkka II; pitkä sahanurkka III
AITTATYYPPI..... : riviaitta, ulkoneva rinta II
MYLLYTYYPPI..... :
UUNITYYPPI..... : uuni pienennetty I
RAKENNUSHISTORIA..... : Kuhmoisten historian mukaan oli Ruotsin vallan aikana Leissalan yhtenä torppana Kylämälahti (1804) ja paikalle muodostui myös toinen torppa v. 1813. Isonjaon päätyttyä torpat siirtyivät Valkialan alaisiksi. 1870-luvulla mainitaan Väkkärlän alaisina kaksi Kylämälahden torppaa. Muistitiedon mukaan muutti v. 1890 Johan Adolf Mikonpoika Valkialan Väkkärlän Kylämälahden (Piippalan) torppaan. Talossa ovat olleet isäntänä vuodesta 1900 Kaarle Laakso, vuodesta 1943 Valde Laakso ja vuodesta 1956 Paavo Laakso. Tila on itsenäistynyt v. 1922. Asuinrakennus on 1800-luvulta. Rakennuksen hirsissä on vuosiluku 1850. 1940-luvulla rakennus on peruskorjattu, mm. pirtin iso uuni on tällöin hävitetty. Peruskorjaus on tehty haastattelutiedon mukaan v. 1944 ja maatilakirjan tietojen mukaan v. 1947. Vuonna 1956 rakennukseen on tehty asuinhuone eteisen takaisesta keittiöstä ja v. 1958 rakennukseen laitettiin keskuslämmitys. 1960-luvun lopulla tampuurista tehtiin asuinhuone. Rakennuksen takana on poikittainen rakennusosa, missä on ilmeisesti maitokamari. Rakennuksen ulkoseinissä on följarit ja salvosten päät on peitetty valkoisilla laudoilla. Pulpettikattoisessa umpikuistissa on ikkunat kuistin sivuilla ja oven molemmilla puolilla. Kuistista johtaa ovet sekä olohuoneeseen että tampuurista tehtyyn kamariin. Kamariin johtavaa ovea ei kuitenkaan käytetä. Navettarakennukseen on uusittu ikkunoita ja päättyyn on rakennettu myöhemmin heinälato. Riviaitassa on matala, vain yhden hirren verran ulospäin työntyvä rinta. Pihapiirissä on v. 1944 rakennettu pihamökki eli vanhojen pirtti ja tien toisella puolella uudistettu tallirakennus.
PIHAPIIRI/MAISEMA..... : Piippala; Kahden asuinrakennuksen, navetan, riviaitan ja uudistetun tallin muodostama pihapiiri kylätien ja Kuoksenjärven Kylämälahden välisellä alueella.
KULT.HIST.ARVO..... : Piippala on 1800-luvulla perustettu torppa, minkä nykyinen rakennuskanta on lähinnä vuosisadan vaihteesta; paikallinen historiallinen; paikallinen rakennushistoriallinen.

LH. SUOJELUPÄÄTÖS..... :
RAK. TAI ASEMAKAAVA.... :
RAKENNUSSUOJELU..... :
KAAVAMÄÄRÄYKSET..... :
SÄILYMINEN..... : hyvä; Rakennukset ovat käytössä.
AVUSTUKSET..... :
LÄHTEET..... : Laakso Helmi 28.7. 1989; Suvanto Seppo, Kuhmoisten historia. 1965, Lahti,
189, 193; Suuri maatilakirja V. Hämeen lääni. 1964, Kuopio. 631-632.
LIITTEET..... : 1. karttaliite, 2. kuvaliite
TÄYTTÄJÄ/PVM..... : Ranta Sirkka-Liisa 19890728; Lahnala Eija-Liisa 19900326.
LISÄTIEDOT..... :

Kuhmoinen
Piippala

no: 134



Kuhmoinen
Piippala

no: 134



I



II

III



KOHDE..... : VÄÄRÄJÄRVI

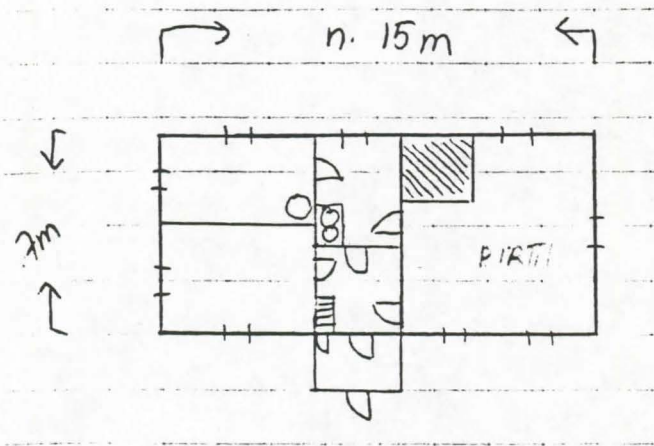
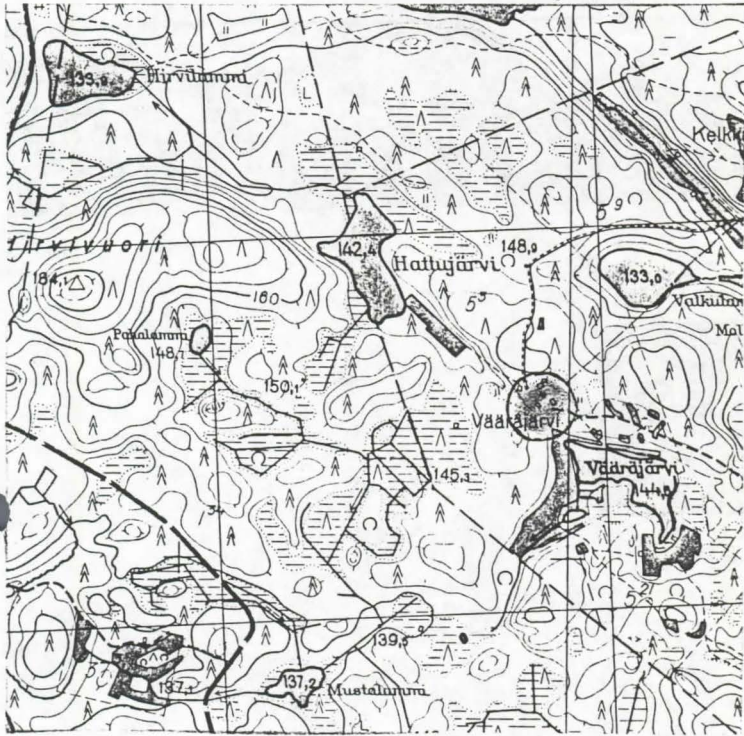
KUNTA..... : Keski-Suomi; Kuhmoinen
 KOHDETYYPPI..... : maatila; asuinrakennus I; aitta II; puuvaja III; lato IV
 SIJAINNIPAIKKA..... : Kylämä; Kuhmoinen
 OMISTAJUUS..... : Ruoho Esko; yksityinen
 OMISTAJAN OSOITE..... : Ruoho Esko, 17800 Kuhmoinen
 PERUSKARTTA/KOORDIN... : 2144 04 6836/2554
 KIINTEISTÖTUNNUS..... : Valkiala 5:39
 INV.LOMAKE NRO..... : 135
 NYKYINEN KÄYTTÖ..... : kesäasunto I; varasto II; puuvaja III; varasto IV
 ALKUP. KÄYTTÖ..... : asuinrakennus I; aitta II; puuvaja III; lato IV
 RAKENNUSAIKA..... : 1873 I; 1914 III
 SUUNNITTELIJA..... :
 KORJAUSVUODET..... : 1960-69 I; 1930-luvulla II; 1960-69 III
 PERUSTUS..... : luonnonkivet I; betoni I; nurkkakivet II; nurkkakivet (?) III; nurkkakivet (?) IV
 RUNKO..... : hirsi I; hirsi II; lauta II; hirsi III; hirsi IV
 KATE..... : huopa I; huopa II; huopa III; tiili IV
 ULKOVUORAUUS..... : vuoraamaton I; vuoraamaton II; vuoraamaton III; vuoraamaton IV
 ULKOVÄRIT..... : maalaamaton I; maalaamaton II; maalaamaton III; maalaamaton IV
 KERROSLUKU..... : 1 I; 1 II; 1 III; 1 IV
 KUNTO..... : hyvä I; hyvä II; hyvä III; hyvä IV
 HUONELUKU..... : 5 I; pirtti; eteinen; keittiö; kamari 2
 SISÄSEINIEN PINNAT... : panelilauta (pirtti)
 MUKAVUODET..... :
 KORJAUKSET/LAAJENNUS.. : peruskorjaus, ikkunoiden uusiminen osittain (1960-69) I; aitta siirretty nykyiselle paikalleen (1930-39) II; katto muutettu (1960-69) III
 RAKENNUSTYYLI..... :
 IKKUNAMALLIT..... : 6-ruutuinen I
 KATTOMUOTO..... : satula I; satula II; satula III; satula IV
 KATTO/RÄYSTÄSKORISTEET : kuistifrontoni edessä keskellä I
 KUISTIT/PARVEKKEET... : umpikuisti, satulakattoinen edessä keskellä I
 KORISTEAIHEET/KAIVERR. :
 KORISTEMAALAUKSET..... :
 POHJATYYPPI..... : paritupatyyppinen I
 SALVOSTYYPPI..... : pitkä nurkka, kuusikulmainen sulkanurkka I; pitkä nurkka, kuusikulmainen sulkanurkka II; pitkä nurkka, sahanurkka II; pitkä nurkka, koirankaula III; pitkä nurkka, koirankaula IV
 AITTATYYPPI..... : riviaitta II
 MYLLYTYYPPI..... :
 UUNITYYPPI..... : matala harmaakivi-uuni 1920-luvulta I
 RAKENNUSHISTORIA..... : Vääräjärvi on perustettu v. 1839 Valkialan puustellin torpaksi. 1870-luvulla talo oli Pasi-Salmelan torppa. Tila on itsenäistynyt 1920-luvulla. Vääräjärvi on ollut 1890-luvulta lähtien nykyisellä omistajasuvulla. Suvun miehet ovat olleet kyläseppiä. Vuonna 1873 rakennettuun asuinrakennukseen on tehty nykyisenkaltainen lautakuisti 1920-luvulla. Kuisti on uusittu vanhan mallin mukaan 1960-luvun lopulla, mutta muutoksessa portaat on sijoitettu kuistin ulkopuolelle. 1960-luvulla tehdyssä peruskorjauksessa on uusittu pirttiin standardin mukaiset ikkunat. Ulkoseinissä on tukiföljarit. Pirtin katossa on jykevät parrut ja seinissä on 1960-luvulla laitettua pyöröpanelointia. Aittarakennukseen on yhdistetty kaksi hirsirakennusta, väliosa on lautaa. Aitan ovien edessä on katonlapeen suojaama konki. Puuvajarakennuksen aluperin ollut satulakattoinen. Nykyinen katto, jossa toinen katon lape on lyhyt lippa, on tehty rakennukseen 1960-luvun puolivälissä. Pihapiirissä on ollut pystyhirsistä tehty navetta asuinrakennuksen takana. Navetta on purettu 1930-luvulla ja nykyinen sementtitiilestä ja laudasta rakennettu navetta on valmistunut 1960-luvulla. Norolassaon asuttu vakituisesti 1970-luvun puoliväliin asti. Tämän jälkeen tila on ollut kesäasuntona. Pihapiiristä on purettu riihi, talli ja paja.
 PIHAPIIRI/MAISEMA.... : Vääräjärvi; Vuoraamattoman asuinrakennuksen, aitan, ladon ja puuvajan sekä sementtitiilinavetan muodostama pihapiiri pienen Vääräjärven läheisyydessä. Asuinrakennus sijaitsee kallion kumpareella. Rakennuksen takana on paljon viinimarjapensaita. Talo sijaitsee yksinäistalona tien päässä.

KULT.HIST.ARVO..... : Vääräjärvi on 1800-luvulla perustettu torppa, missä rakennukset edustavat tavallista torppien ja itsenäisten tilojen 1800-luvun rakennustapaa; paikallinen historiallinen; paikallinen rakennushistoriallinen
LH.SUOJELUPÄÄTÖS..... :
RAK.TAI ASEMAKAAVA.... :
RAKENNUSSUOJELU..... :
KAAVAMÄÄRÄYKSET..... :
SÄILYMINEN..... : hyvä; Rakennukset ovat kohtalaisen hyväkuntoisia.
AVUSTUKSET..... :
LÄHTEET..... : Ruoho Esko 3.8. 1989; Suvanto Seppo, Kuhmoisten historia, 1965, Lahti., 191-193.
LIITTEET..... : 1. karttaliite, 2. kuvaliite
TÄYTTÄJÄ/PVM..... : Ranta Sirkka-Liisa 19890803; Lahnala Eija-Liisa 19900403.
LISÄTIEDOT..... :

Kuhmoinen
Vääräjärvi

no: 135

2144 04 6836 / 2554

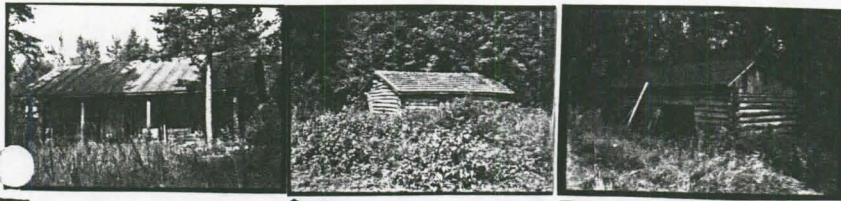


Kuhmoinen
Vääräjärvi

no: 135



I



II

IV

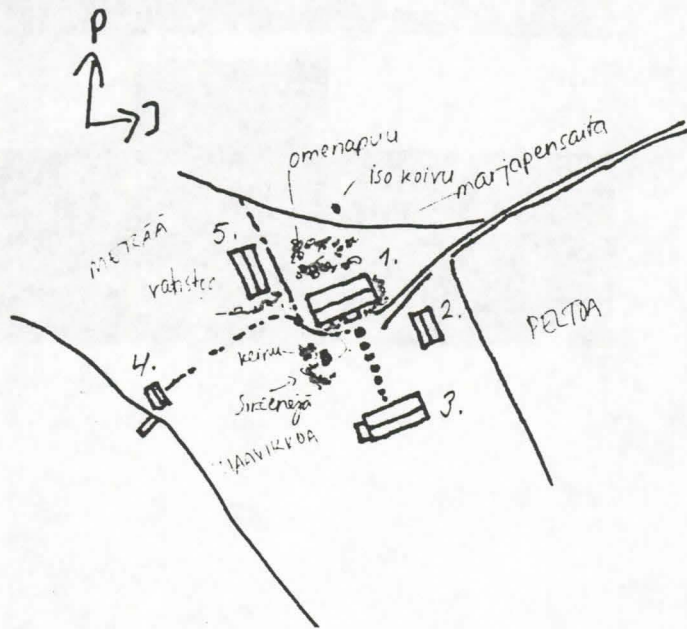
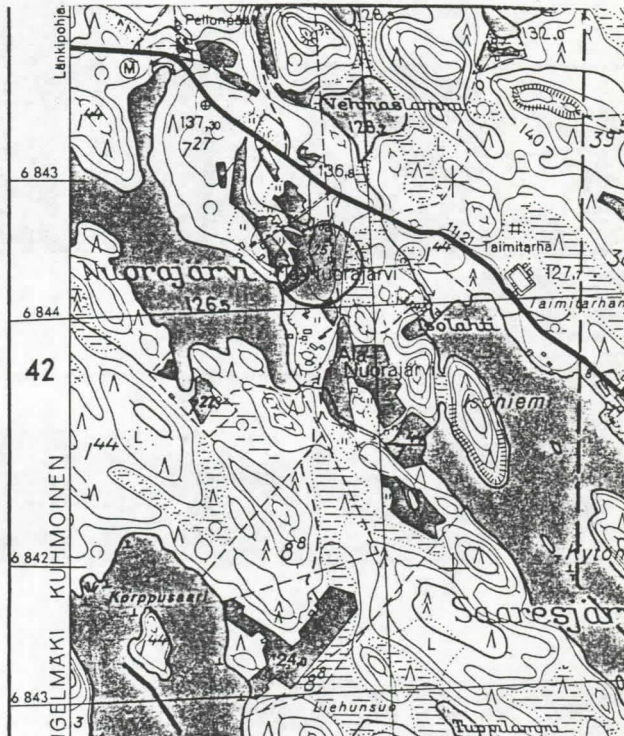
III

KUNTA..... : Keski-Suomi; Kuhmoinen
 INV.LOMAKE NRO..... : 136
 KOHDETYYPPI..... : maatalo; asuinrakennus I; liiteri II; aitta III
 SIJAINNIPAIKKA..... : Kylämä; Kuhmoinen
 OMISTAJUUS..... : Oksanen Arja; Oksanen Jouni; yksityinen
 OMISTAJAN OSOITE..... : Oksanen Arja ja Jouni, Kilpiäistentie 13, 15240 Lahti
 PERUSKARTTA/KOORDIN... : 2144 05 6842/550
 KIINTEISTÖTUNNUS..... : Valkiala 7:104
 NYKYINEN KÄYTTÖ..... : asuinrakennus I; varasto II; varasto III
 ALKUP. KÄYTTÖ..... : asuinrakennus I; liiteri II; aitta III
 RAKENNUSAIKA..... : 1775-1850 I
 KORJAUSVUODET..... : 1953 I
 PERUSTUS..... : luonnonkivet I; nurkkakivet (?) II; nurkkakivet III
 RUNKO..... : hirsi I; hirsi II; lauta II; hirsi III
 KATE..... : huopa I; huopa II; huopa III
 ULKOVUORAUUS..... : pysty peiterima I; vuoraamaton II; vuoraamaton III
 ULKOVÄRIT..... : punainen (S) I; valkoinen (L) I; valkoinen (I) I; keltainen (O) I;
 maalaamaton II; maalaamaton III
 KERROSLUKU..... : 1 I; 1 II; 1 III
 KUNTO..... : hyvä I; kohtalainen II; hyvä III
 KORJAUKSET/LAAJENNUS.. : muurit uusittu (1953) I
 IKKUNAMALLIT..... : 6-ruutuinen I
 KATTOMUOTO..... : satula I; satula II; satula III
 KUISTIT/PARVEKKEET... : umpikuisti edessä keskellä I
 KORISTEAIHEET/KAIVERR. : koristeelliset konsolien päät III; ovissa ristikkokoristeet III
 SALVOSTYYPPI..... : pitkä nurkka I; pitkä nurkka II; pitkä nurkka, kuusikulmainen sulka-alvas
 III; pitkä nurkka, sahanurkka III
 AITTATYYPPI..... : riviaitta, otsallinen II
 RAKENNUSHISTORIA..... : 1770-luvulla Valkialan puustellin lamputti antoi kahden uudisraivaajan
 asettua Nuorajärvelle. Vuonna 1810 puustellin torppina mainitaan mm. kaksi Nuorajärveä. Tilat olivat
 torppina vielä 1870-luvullakin. Muistitiedon mukaan Ylä-Nuorajärvi itsenäistyi 1920-luvulla. Talon
 asuinrakennus on samanikäinen kun Huhtalan asuinrakennus eli noin 200 vuotta vanha. Rakennus on
 maalattu v. 1987. Taakse keskelle (keittiö) on laitettu standardin mukainen, alkuperäisiä ikkunoita
 suurempi ikkuna. Kuisti on leveää vaakalautaa. Riviaitta, jossa on yhteensä neljä aittaa, on
 siirretty 1920-luvulla nykyiselle paikalleen navetan takaa. Rakennuksen pohjoispäässä on kaksi
 sulkanurkkaista aittaa ja eteläpäässä kaksi sahanurkkaista aittaa. Aitan ovien edessä on katonlapeen
 suojaama konki ja siinä ristikkokoristeet. Talon navetta on rakennettu sementtitiilestä ja laudasta v.
 1949 vanhan navetan paikalle. Pihapiiristä on siirretty Pellonpään n. 60 vuotta sitten
 yksihuoneinen mummonpirtti.
 PIHAPIIRI/MAISEMA..... : Ylä-Nuorajärvi; Asuinrakennuksen, riviaitan, liiterin ja
 sementtitiilinavetan muodostama pihapiiri pienen Nuorajärven rannalla. Asuinrakennus, liiteri ja
 navetta sijaitsevat suorakaiteen muotoisen pihamaan reunoilla. Riviaitta on kulmittain
 asuinrakennuksen takana ja saunarakennus järven rannassa. Pihapiiri sijaitsee kalliolla peltojen ja
 metsän välissä. Rakennusten ympärillä on marjapensaita, omenapuista ja koristepensaita.
 KULT.HIST.ARVO..... : Ylä-Nuorajärvi; Kohde on vanhan torpan pihapiiri, missä rakennukset ovat
 säilyneet verraten hyvin alkuperäisessä asussaan ja muodostavat näin navettaa lukuunottamatta
 yhtenäisen 1800-luvun pihapiirin; paikallinen historiallinen; paikallinen rakennushistoriallinen;
 paikallinen maisemallinen
 SÄILYMINEN..... : Talon on perikunnan omistuksessa ja se aiotaan myydä.
 LÄHTEET..... : Oksanen Sanni 3.8. 1989; Puhelinilmoitus Sanni Oksasen perikunnalta
 11.6.1992; Suvanto Seppo, Kuhmoisten historia, 1965, Lahti, 191-193.
 LIITTEET..... : 1. karttaliite, 2. kuvaliite
 TÄYTTÄJÄ/PVM..... : Ranta Sirkka-Liisa 19890803; Lahnala Eija-Liisa 19900402; Andersson Päivi
 19930503; Andersson Päivi 19951218

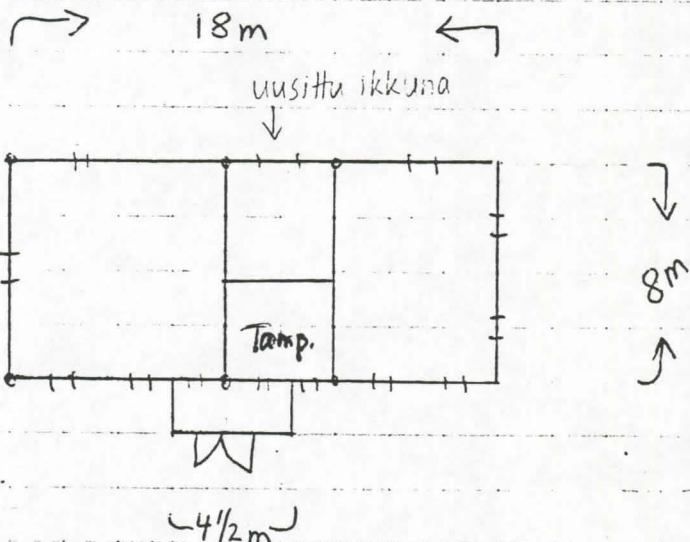
Kuhmoinen
Ylä-Nuorajärvi

no: 136

2144 05 6842/550



1. asuinrakennus
2. lüteri
3. navetta
4. sauna
5. riviainne



Kuhmoinen
Ylä-Nuorajärvi

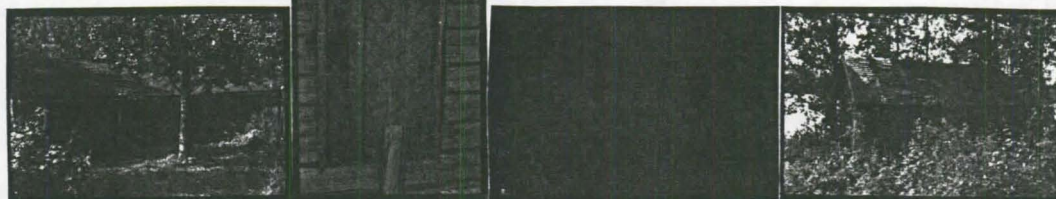
no: 136



I



II



III

KUHMOISTEN RAKENNUSINVENTOINTI 1989-1990

KÄRPÄNKYLÄ

INV.NRO	KOHDE	KULT.ARVO
137.	Iso-Kärpän talon pihapiiri	Paik.
138.	Kirvesmäen talon pihapiiri	Paik.

KOHDE..... : ISO-KÄRPPÄ

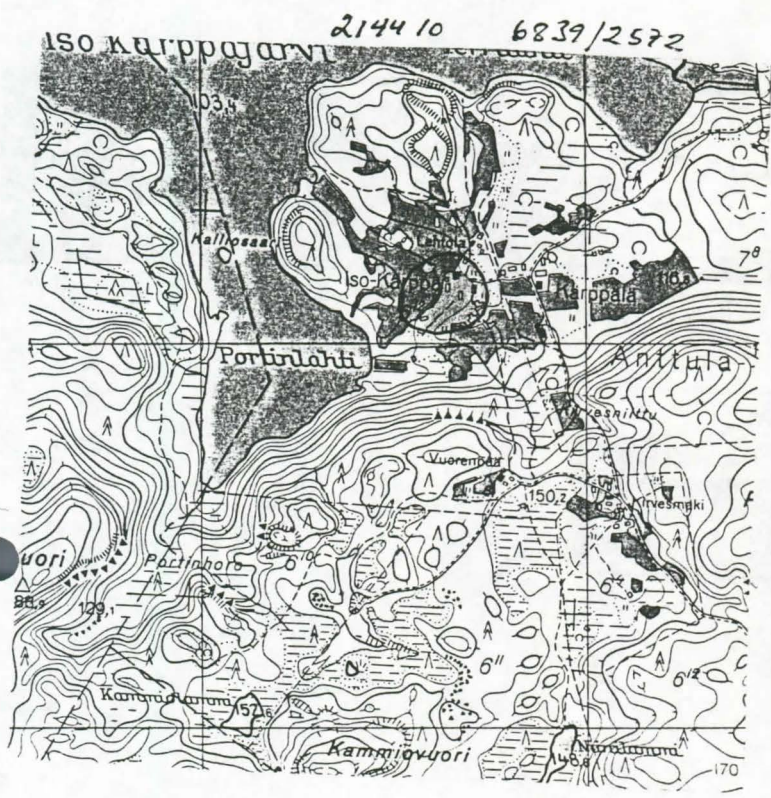
KUNTA..... : Keski-Suomi; Kuhmoinen
KOHDETYYPPI..... : maatila; asuinrakennus I
SIJAINNINPAIKKA..... : Kärpänkylä ; Kuhmoinen
OMISTAJUUS..... : Kalle Kauppinen perikunta; yksityinen perikunta
OMISTAJAN OSOITE..... : Kalle Kauppinen perikunta, Lättilä 18700 Kuhmoinen
PERUSKARTTA/KOORDIN... : 2144 10 6839/2572
KIINTEISTÖTUNNUS..... : Anttula 6; 18
INV.LOMAKE NRO..... : 137
NYKYINEN KÄYTTÖ..... : asuinrakennus I
ALKUP. KÄYTTÖ..... : asuinrakennus I
RAKENNUSAIKA..... :
SUUNNITTELIJA..... :
KORJAUSVUODET..... : 1925 I
PERUSTUS..... : harmaakivi I
RUNKO..... : hirsi I
KATE..... : huopa I
ULKOVUORAUUS..... : pysty peiterima I
ULKOVÄRIT..... : vaaleanruskea (S) I; valkoinen (I) I
KERROSLUKU..... : 1 I
KUNTO..... : hyvä I
HUONELUKU..... : 7 I
SISÄSEINIEN PINNAT.... :
MUKAVUUDET..... : vesijohto I; viemäri I
KORJAUKSET/LAAJENNUS.. : rakennus peruskorjattu (1925) I
RAKENNUSTYYLI..... :
IKKUNAMALLIT..... : T-ikkuna, 6-ruutua I
KATTOMUOTO..... : satula I
KATTO/RÄYSTÄSKORISTEET : frontoni, pulpettikattoinen sisäänkäynnin yläpuolella
KUISTIT/PARVEKKEET... : umpikuisti, pulpettikattoinen rakennuksen sisäkulmassa I
KORISTEAIHEET/KAIVERR. : ikkunoiden ja ovien ylälaudoissa kolmiomaiset koristeet I
KORISTEMAALAUKSET.... :
POHJATYYPPI..... :
SALVOSTYYPPI..... :
AITTATYYPPI..... :
MYLLYTTYYPPI..... :
UUNITYYPPI..... :
RAKENNUSHISTORIA..... : Iso-Kärppä (Isokärppä) esiintyy henkikirjoissa Valkiamatin torppana vuodesta 1780 lähtien. Isostakärpystä ja Kärpystä tehtiin kruunun uudistilat v. 1864. Suuren maatilakirjan mukaan Iso-Kärppä on ollut aikoinaan torppa ja on itsenäistynyt v. 1911. Tilan omistajina ovat olleet v. 1911 jälkeen Paavo Kauppinen ja hänen jälkeensä Kirsti ja Kalle Kauppinen. Päärakennus on korjattu v. 1925. Rakennus on vinkkelin muotoinen, jossa on pulpettikattoinen umpikuisti rakennuksen sisäkulmassa. Kuistissa on kaksi ulko-ovea. Tilan punatiilinen, rapattu karjarakennus on valmistunut v. 1962. Rakennuksessa on navetta ja autotalli.
PIHAPIIRI/MAISEMA.... : Iso-Kärppä; Asuinrakennuksen läheisyydessä on 1960-luvulla rakennettu karjarakennus, hirsinen otsallinen aitta ja lautarakenteinen varastorakennus. Pihapiiri sijaitsee Iso kärppäjärven Portinlahden läheisyydessä.
KULT.HIST.ARVO..... : Iso-Kärppä on 1780-luvulla perustettu torppa. Asuinrakennus on rakennettu 1800-luvun loppupuolella tai 1900-luvun alussa; paikallinen historiallinen; paikallinen rakennushistoriallinen
LH.SUOJELUPÄÄTÖS..... :
RAK.TAI ASEMAKAAVA.... :
RAKENNUSSUOJELU..... :
KAAVAMÄÄRÄYKSET..... :
SÄILYMINEN..... : hyvä; Rakennus on asuinkäytössä.
AVUSTUKSET..... :
LÄHTEET..... : Suvanto Seppo, Kuhmoisten historia. 1965. Lahti.,176-177. Suuri maatilakirja V: Hämeen lääni. 1964. Kuopio. 616.
LIITTEET..... : 1. karttaliite, 2. kuvaliite

TÄYTTÄJÄ/PVM..... : Ranta Sirkka-Liisa 19890628; Lahnala Eija-Liisa 19900208.

LISÄTIEDOT..... :

Kuhmoinen
Iso-Kärppä

no: 137



Kuhmoinen
Iso-Kärppä

no: 137



KOHDE..... : KIRVESMÄKI

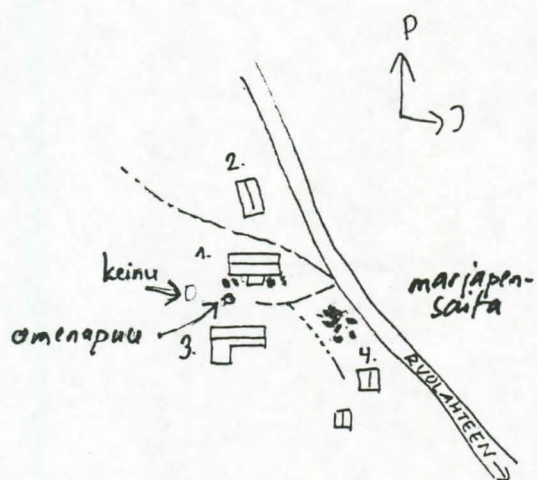
KUNTA..... : Keski-Suomi; Kuhmoinen
 KOHDETYYPPI..... : maatalo; asuinrakennus I; aitta II; liiteri III; sauna IV
 SIJAINTIPAIKKA..... : Lätilä; Kuhmoinen
 OMISTAJUUS..... : Mäkinen Niilo ja Oili; yksityinen
 OMISTAJAN OSOITE..... : Mäkinen Niilo ja Oili, Vanhalinnankuja 1 E, 00900 Helsinki
 PERUSKARTTA/KOORDIN... : 2144 10 6838/2573
 KIINTEISTÖTUNNUS..... : Anttula 6: 21
 INV.LOMAKE NRO..... : 138
 NYKYINEN KÄYTTÖ..... : kesäasunto I; aitta II; liiteri III; sauna IV
 ALKUP. KÄYTTÖ..... : asuinrakennus I; aitta II; liiteri III; sauna IV
 RAKENNUSAIKA..... : 1800-1824 ? I
 SUUNNITTELIJA..... :
 KORJAUSVUODET..... :
 PERUSTUS..... : nurkkakivet I; luonnonkivet I; nurkkakivet II; nurkkakivet III nurkkakivet IV
 RUNKO..... : hirsi I; hirsi II; hirsi III; hirsi IV
 KATE..... : huopa I; huopa II, pelti III; huopa IV
 ULKOVUORAUUS..... : pysty peiterima I; vuoraamaton II; vuoraamaton III; vuoraamaton IV
 ULKOVÄRIT..... : punainen (S) I; valkoinen (L) I; valkoinen (I) I; punainen (S) III; maalaamaton (S) III
 KERROSLUKU..... : 1 I; 1 II; 1 III; 1 IV
 KUNTO..... : hyvä I; hyvä II; hyvä III; hyvä IV
 HUONELUKU..... :
 SISÄSEINIEN PINNAT... :
 MUKAVUODET..... :
 KORJAUKSET/LAAJENNUS.. :
 RAKENNUSTYILI..... :
 IKKUNAMALLIT..... : 6-ruutuinen I
 KATTOMUOTO..... : satula I; satula II; satula III; satula IV; pulpettikatto IV
 KATTO/RÄYSTÄSKORISTEET : tympanon koriste toisessa päädyssä I
 KUISTIT/PARVEKKEET... : umpikuisti, satulakattoinen edessä keskellä I
 KORISTEAIHEET/KAIVERR. : leveät ikkunavuorit I
 KORISTEMAALAUKSET..... :
 POHJATYYPPI..... :
 SALVOSTYYPPI..... : pitkä nurkka, 6-kulmainen sulkasalvos II; pitkä nurkka, 6-kulmainen sulkasalvos III; pitkä nurkka, 6-kulmainen sulkasalvos IV
 AITTATYYPPI..... : riviaitta, ulospäin työntyvä rinta II
 MYLLYTYYPPI..... :
 UUNITYYPPI..... :
 RAKENNUSHISTORIA..... : Kirvesmäen rakennukset ovat Heikki Litun tietojen mukaan rakennettu 1800-luvun alussa. Viimeksi talossa asuivat maanviljelijöinä Jenny ja Kalle Kirvesmäki. Jenny Kirvesmäki kuoli v. 1980. Perikunta on myynyt tilan Oili ja Niilo Mäkiselle 1980-luvun puolivälissä. Aittarakennus on kolmiosainen ja sen toisessa päässä aitta on muita aittoja kapeampi. Saunarakennuksen päädyssä on hirsinen pulpettikattoinen kylkiäinen. Asuinrakennuksen satulakattoisessa kuistissa on kapeat 6-ruutuiset ikkunat ulko-oven molemmilla puolilla. Myös kuistin sivuilla on 6-ruutuiset ikkunat.
 PIHAPIIRI/MAISEMA..... : Kirvesmäki; Pihapiiri muodostuu vuoratusta asuinrakennuksesta sekä hirsipintaisesta riviaitasta, liiteristä ja saunasta. Kohde sijaitsee tien läheisyydessä.
 KULT.HIST.ARVO..... : Kirvesmäessä on 1800-luvun alkupuolella rakennettu vuorattu asuinrakennus ja hirsiset aitta-, liiteri- ja saunarakennukset; paikallinen historiallinen; paikallinen rakennushistoriallinen
 LH.SUOJELUPÄÄTÖS..... :
 RAK.TAI ASEMAKAAVA... :
 RAKENNUSSUOJELU..... :
 KAAVAMÄÄRÄYKSET..... :
 SÄILYMINEN..... : hyvä; Kohde on hankittu 1980-luvun puolivälissä kesäasunnoksi, rakennukset ovat kesäkäyttöön hyväkuntoisia.
 AVUSTUKSET..... :
 LÄHTEET..... : Littu Heikki 20.9. 1989.

LIITTEET..... : 1. karttaliite, 2. kuvaliite
TÄYTTÄJÄ/PVM..... : Ranta Sirkka-Liisa 19890628, 19890920; Lahnala Eija-Liisa 199000208.
LISÄTIEDOT..... :

Kuhmoinen
Kirvesmäki

no: 138

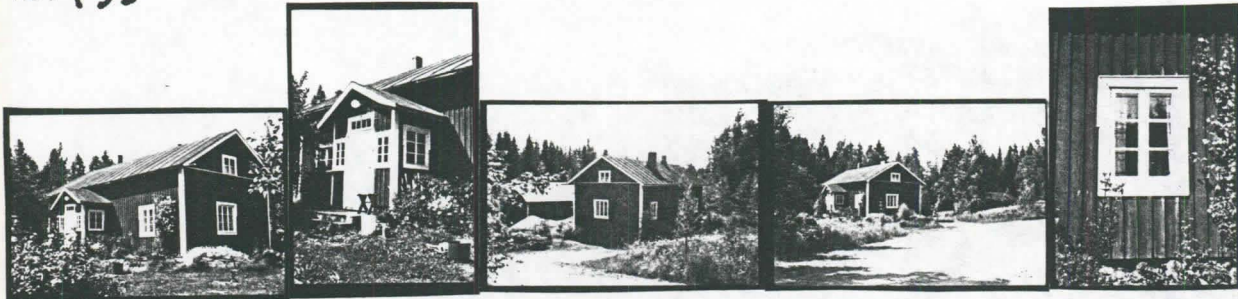
2144 10 6838/2573



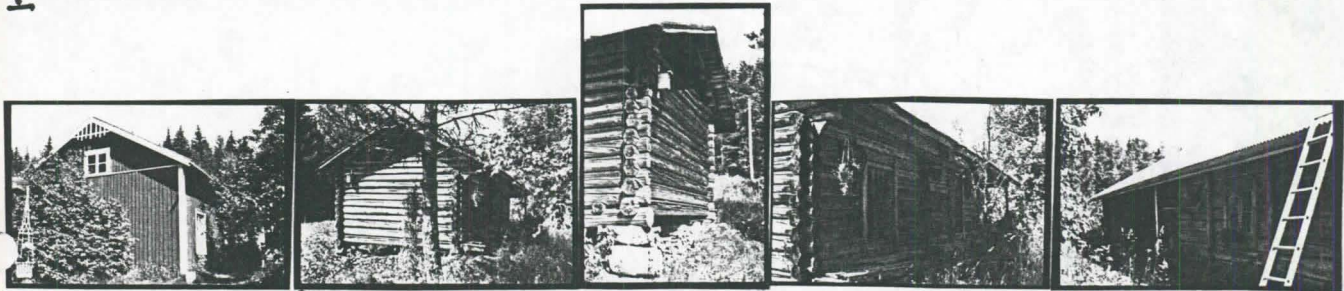
1. asuinrakennus I
2. aitta II
3. luteri III
4. sauna IV

Kuhmoinen
Kirvesmäki

no: 138



I



II

III



IV